A MAGYAR
SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT

KONGRESSZUSÁNAK
JEGYZŐKÖNYVE

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁNAK JEGYZŐKÖNYVE

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁNAK JEGYZŐKÖNYVE

1962. NOVEMBER 20—24

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ
1963

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1962. november 20-tól 24-ig tartotta VIII. kongresszusát. A kongresszuson 614 szavazati jogú, 36 tanácskozási jogú küldött és 359 meghívott vendég vett részt — közöttük pártonkívüliek is. Meghívottként jelen voltak a kormány tagjai, a miniszterhelyettesek, az országos főhatóságok vezetői, a tömegszervezetek, a társadalmi szervek vezetői, tudományos, kulturális, gazdasági és közéletünk kiemelkedő személyiségei, a termelőmunkában élenjáró szocialista brigádvezetők, kiváló termelőszövetkezeti elnökök. Ugyancsak meghívottként vettek részt a kongresszuson a baráti szocialista országok Budapesten működő nagykövetei is.

Pártunk VIII. kongresszusa magára vonta a nemzetközi munkásmozgalom és közvélemény figyelmét. Kongresszusunk jelentőségét emelte, hogy azon 63 testvérpárt, valamint két afrikai ország nemzeti demokratikus pártja is képviseltette magát. Testvérpártjaink küldöttségei kifejezték egyetértésüket pártunk politikájával, elvi és gyakorlati tevékenységével, méltatták elért eredményeinket, és további sikereket kívántak munkánkhoz. Felszólalásaikban kiemelték a kommunista világmozgalom egységének fontosságát, s kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy a szocialista országok és az egész világ kommunista és munkáspártjai a haladásnak, az elnyomott népek felszabadításának s a világbéke megőrzésének szilárd bástyái.

Azok a testvérpártok, amelyek nem képviseltették magukat személyesen a kongresszuson — az Újzélandi Kommunista Párt, a Ceyloni Kommunista Párt, az Indiai Kommunista Párt, a Tunéziai Kommunista Párt, az Uruguayi Kommunista Párt, a Paraguayi Kommunista Párt, a Szíriai

Kommunista Párt, a Pakisztáni Kommunista Párt, a Portugál Kommunista Párt, a Bolíviai Kommunista Párt, a Ciprusi Dolgozó Nép Haladó Pártja, a Nepali Kommunista Párt és a Haiti Népi Egységpárt — táviratban küldték üdvözletüket és jókívánságaikat kongresszusunknak.

Hazánk közvéleménye már hónapokkal előbb élénk érdeklődéssel fordult a készülő kongresszus felé. Taggyűléseken, termelési értekezleteken és közvetlen beszélgetéseken vitatták meg a dolgozók a kongresszusi irányelveket, amelyeket nemcsak a párttagok, hanem a pártonkívüliek is magukénak vallottak. Ennek megnyilvánulásai voltak egyrészt a dolgozók kiegészítő, módosító javaslatai, másrészt a kongresszus tiszteletére tett értékes munkafelajánlások, amelyek megvalósításából jelentős munkasikerek születtek. A kongresszus titkárságához 714 távirat és levél érkezett, amelyben kommunisták és pártonkívüliek, kollektívák és egyének számoltak be eredményes munkájukról, arról, hogy helyeslik pártunk politikai vonalát, és üdvözölték pártunk küldötteinek legmagasabb szintű tanácskozását. A külföldről érkezett táviratokban baráti országok üzemeinek dolgozói köszöntötték a kongresszust.

A kongresszus 1. és 2. napirendi pontjához 123 küldött kért szót, közülük 42 szólalt fel. Felszólalt továbbá valamennyi külföldi testvérpárt küldöttségének vezetője.

A kongresszus küldöttei egyhangúlag elfogadták a beszámolót, a felszólalásokra adott választ, a határozatot és az új Szervezeti Szabályzatot, majd egyhangúlag megválasztották a párt vezető szerveit.

*

A jegyzőkönyv a következőket tartalmazza: a Központi Bizottság beszámolóját, a Központi Revíziós Bizottság beszámolóját, a Fellebbviteli Bizottság, a Mandátumvizsgáló Bizottság jelentését, a testvérpártok küldötteinek felszólalásait, a párt vezető szerveinek megválasztásáról szóló jelentést és a zárszót teljes terjedelemben; a vitazáró választ és a többi hozzászólást némileg rövidített terjedelemben. A Függelékben közöljük a kongresszus határozatát, a kongresszuson elfogadott új Szervezeti Szabályzatot és a kongresszus küldötteinek, valamint a külföldi testvérpártok küldöttségei vezetőinek névsorát.

A KONGRESSZUS MEGNYITÁSA

A kongresszust dr. Münnich Ferenc, a Politikai Bizottság tagja, államminiszter nyitotta meg, majd javaslatot tett az elnökség tagjaira.

A küldöttek egyhangúlag választották meg az elnökséget, amelyben helyet foglaltak Apró Antal, Biszku Béla, Fehér Lajos, Fock Jenő, Kádár János, Kállai Gyula, dr. Münnich Ferenc, Nemes Dezső, Rónai Sándor és Somogyi Miklós, a Politikai Bizottság tagjai; Czinege Lajos, Gáspár Sándor, Komócsin Zoltán és Szirmai István, a Politikai Bizottság póttagjai, továbbá Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke, a testvérpártok küldöttségeinek vezetői, Brutyó János, a SZOT főtitkára, Cservenka Ferencné, a Pest megyei Pártbizottság titkára, Cseterki Lajos, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára, Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, Farkas Jánosné szocialista brigádvezető, Fodor Gyula, a Központi Revíziós Bizottság elnöke, Hunya István, a munkásmozgalom veteránja, Jánossy Lajos atomfizikus, Kiss Dezső, a Budapesti Pártbizottság titkára, Kónyi Gyula, a XIII. kerületi Pártbizottság első titkára, Kulich Mihályné, Békés megye küldötte, Molnár Ernő, a Csepel Vasmű Pártbizottságának első titkára, Nádas József, a Szolnoki járási Pártbizottság titkára, Nógrádi Sándor, a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke, Nyers Rezső pénzügyminiszter, dr. Perényi Imre, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem rektora, Pullai Árpád, a KISZ KB első titkára, Sebestyén Gyula, a kővágóörsi Béke Termelőszövetkezet elnöke, Szakasits Árpád, az Országos Béketanács elnöke, Veres József, a Fővárosi Tanács VB-elnöke.

MEGNYITÓ BESZÉD

DR. MÜNNICH FERENC,
a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt kongresszusi küldöttek! Kedves vendégeink! Meghívott barátaink! Három esztendő telt el a Magyar Szocialista Munkáspárt legfelsőbb szervének legutóbbi ülése, pártunk VII. kongresszusa óta. Ez a három év a nemzetközi kommunista mozgalom és hazánk fejlődése szempontjából egyaránt nagy jelentőségű, sorsdöntő események időszaka volt. A 81 kommunista és munkáspárt 1960-as moszkvai nyilatkozata, a Szovjetunió Kommunista Pártjának tavalyi, XXII. kongresszusa felmérte a világ jelenlegi előrehaladását meghatározó erőket, a szocialista világrendszernek marxista—leninista programot adott, amely feltárta a kommunizmushoz vezető utat. *A szocialista világrendszer, a békéért harcoló millíók egyesült ereje megvédte az emberiség békéjét.* A Szovjetunió a legutóbbi hetekben is bizonyságot tett arról, hogy a világ békeszerető erőinek az élén, s azok támogatását élvezve, következetesen érvényesíti a békés egymás mellett élés politikáját.

Hazánk fejlődése is fordulóponthoz érkezett: a VII. kongresszus útmutatásait híven teljesítve, *megoldottuk a szocialista forradalom egyik legbonyolultabb feladatát, a mezőgazdaság szocialista átszervezését. Befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását.*

Kedves elvtársak! Barátaink! A magyar kommunista mozgalom nehéz és sokszor súlyos áldozatoktól sem mentes utat tett meg, míg e nagyszerű győzelemhez vezette népünket. Éppen ma van negyvennégy éve annak, hogy Lenin és a Nagy Októberi Forradalom hívása visszhangra talált a magyar szocialista mozgalom legjobbjainak szívében, s életre hívták a Kommunisták Magyarországi Pártját. A dicső emlékű Tanácsköztársaság, majd a Horthy-fasizmus sötét évtizedei, a felszabadulás utáni forradalmi átalakulás és a hat évvel ezelőtti ellenforradalom, a lenini eszmék azóta elért nagy diadala jelzi azt a viszontagságos, sok áldozatot is követelő utat, amelyen járva, pártunk kikovácsolta mai egységét, marxista—leninista összeforrottságát, s kivívta népünk megbecsülését és szeretetét. Szeretettel övezzük azokat az elvtársakat, akik a Nagy Októberi Forradalom

napjaitól harcolnak a kommunizmus ügyéért, és ma is töretlen hittel és erővel állnak sorainkban.

Kegyelettel emlékezünk azokra az elvtársakra, akik Kun Béla elvtárssal együtt ott álltak a párt bölcsőjénél, s akik minden megpróbáltatással és gyilkos terrorral dacolva, továbbvitték a forradalmi fáklyát; arra a sok ezer elvtársunkra, aki életét adta a magyar népért, a szocializmusért, a lenini eszmék diadaláért; s a VII. kongresszus óta elhunyt elvtársainkra.

Adózzunk egy perces felállással a nemzetközi és a magyar munkásmozgalom halottai emlékének. *(Mindenki feláll.)*

Kedves elvtársak! Barátaink! A Magyar Szocialista Munkáspárt része a kommunista világmozgalom nagy családjának. Testvérpártjaink féltő szeretete és segítsége mindig nagy erőt adott nekünk. Tudjuk, ha valamit jól teszünk, nemcsak népünknek, de a nemzetközi kommunista mozgalomnak is használunk, kudarcaink pedig a testvérpártok harcának is ártottak.

Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy kongresszusunkon üdvözölhetjük szinte az egész kommunista világmozgalom képviselőit. Kedves kötelességet teljesítek, amikor forró szeretettel üdvözlöm mindenekelőtt a Szovjetunió testvéri kommunista pártjának küldötteit, a küldöttség vezetőjét, a tapasztalt veterán kommunista harcost, Otto Kuusinen elvtársat. *(Nagy taps.)*

Mindnyájunk nevében szeretettel köszöntöm a Kínai Kommunista Párt küldöttségét, élén Vu Hsziu-csüen elvtárssal, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagjával *(taps)*, a Francia Kommunista Párt küldöttségét, élén Raymond Guyot elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Lengyel Egyesült Munkáspárt küldöttségét, élén Edward Ochab elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, az Olasz Kommunista Párt küldöttségét, élén Arturo Colombi elvtárssal, a párt Politikai Bizottságának tagjával *(taps)*, a Csehszlovák Kommunista Párt küldöttségét, élén Otokar Simunek elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Kubai Egyesített Forradalmi Szervezetek küldöttségét, Blas Roca elvtársat, a Titkárság tagját *(taps)*, a Német Szocialista Egységpárt küldöttségét, élén Herbert Warnke elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Román Munkáspárt küldöttségét, élén Alexandru Draghici elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, az Egyesült Államok Kommunista Pártjának küldöttségét, élén Henry Winston elvtárssal,

a párt alelnökével *(taps)*, a Német Kommunista Párt küldöttségét, élén Otto Niebergall elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Bolgár Kommunista Párt küldöttségét, élén Bojan Bolgaranov elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, az Osztrák Kommunista Párt küldöttségét, élén Johann Koplenig elvtárssal, a párt elnökével *(taps)*, az Indonéz Kommunista Párt küldöttségét, élén Ismail Bakri elvtárssal, a Központi Bizottság Titkársága tagjával *(taps)*, a Mongol Népi Forradalmi Párt küldöttségét, élén Caganlamin Dugerszuren elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, a Japán Kommunista Párt küldöttségét, élén Satomi Hakamada elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, a Vietnami Dolgozók Pártja küldöttségét, élén Hoang Van Hoan elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, Nagy-Britannia Kommunista Pártja küldöttét, Mc Lennan elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Belga Kommunista Párt küldöttét, Jean Terfve elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Koreai Munkapárt küldöttségét, élén Kim Ik Szen elvtárssal, a Politikai Bizottság póttagjával *(taps)*, a Spanyol Kommunista Párt küldöttét, Fernando Claudin elvtársat, a Politikai Bizottság tagját, a Központi Bizottság titkárát *(taps)*, az Argentin Kommunista Párt küldöttét, Francisco Monaco elvtársat *(taps)*, a Görög Kommunista Párt küldöttét, Nikosz Parcalidisz elvtársat, a Politikai Bizottság tagját, a Központi Bizottság titkárát *(taps)*, az Ausztráliai Kommunista Párt küldöttségét, élén Claude Jones elvtárssal, a Központi Bizottság tagjával *(taps)*, az Iraki Kommunista Párt küldöttségét, élén Abbas Ahmad elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Finn Kommunista Párt küldöttét, Aili Mäkinen elvtársnőt, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, az Ír Munkásliga küldöttét, John Nollan főtitkár elvtársat *(taps)*, Kanada Kommunista Pártjának küldöttségét, élén Alfred Dewhurst elvtárssal, a Központi Bizottság tagjával *(taps)*, a Burmai Kommunista Párt küldöttét *(taps)*, a Svéd Kommunista Párt küldöttét, Harry Hagberg elvtársat, a Politikai Bizottság és a Titkárság tagját *(taps)*, a Brazil Kommunista Párt küldöttségét, élén Elson Costa elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Török Kommunista Párt küldöttét, Jakub Demir elvtársat, a Központi Bizottság első titkárát *(taps)*, a Holland Kommunista Párt küldöttét, Gerardus Maas elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Mexikói Kommunista Párt

küldöttségét, élén José Gregorio Gonzales elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, az Izraeli Kommunista Párt küldöttét, Saliba Khamis elvtársat, a Központi Bizottság titkárát *(taps)*, a Norvég Kommunista Párt küldöttét, Reider Larsen elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, San Marino Kommunista Pártja küldöttét, Giuseppe Fabbri elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Chilei Kommunista Párt küldöttét, Manuel Prado elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Malájföldi Kommunista Párt küldöttét *(taps)*, a Dán Kommunista Párt küldöttét, Ib Norlund elvtársat, a Politikai Bizottság tagját, a Központi Bizottság titkárát *(taps)*, az Iráni Tudeh Párt küldöttét, Daud Nairuzi elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, Costa Rica Nemzeti Élcsapata küldöttét, Arnoldo Ferreto Segura elvtársat, a Titkárság tagját *(taps)*, a Jordán Kommunista Párt küldöttét, Fuad Nasszar elvtársat, a Központi Bizottság első titkárát *(taps)*, a Svájci Munkapárt küldöttét, Henri Trüb elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Nicaraguai Szocialista Párt küldöttségét, élén Roberto Martinez elvtárssal, a Központi Bizottság tagjával *(taps)*, a Luxemburgi Kommunista Párt küldöttét, Arthur Useldinger elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Dominikai Köztársaság Népi Szocialista Pártjának küldöttét *(taps)*, Észak-Írország Kommunista Pártjának küldöttét, William Mc Cullough elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, az Ecuadori Kommunista Párt küldöttét, Elias Munoz elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, az Izlandi Szocialista Egységpárt küldöttét, Steinther Gudmundsson elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Guadeloupe-i Kommunista Párt küldöttét, Alexis Bernard elvtársat, a Titkárság tagját *(taps)*, a Szudáni Kommunista Párt küldöttét, Ibrahim Mustapha elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Libanoni Kommunista Párt küldöttét *(taps)*, a Kolumbiai Kommunista Párt küldöttét, Roso Osorio elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Perui Kommunista Párt küldöttségét *(taps)*, a Panamai Népi Párt küldöttét, Felix Dixon elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Salvadori Kommunista Párt küldöttségét, élén José Sanchez Verde elvtárssal, a Központi Bizottság tagjával *(taps)*, a Martinique-i Kommunista Párt küldöttét, Armand Nicolas elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*. Üdvözlöm kedves vendégünket, a Mali Köztársaság Szudáni Unió Pártja képviselőjét, Abdoulaye Maiga nagykövetet *(taps)*.

Még egyszer üdvözlöm a jelenlevő küldötteket és kedves vendégeinket. Sok sikert kívánok a kongresszus felelősségteljes munkájához.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusát megnyitom.

A MUNKABIZOTTSÁGOK MEGVÁLASZTÁSA

Kiss Dezsőnek, a Budapesti Pártbizottság első titkárának javaslatára egyhangúlag megválasztották a kongresszus munkabizottságait.

A Szerkesztő Bizottság vezetője Szirmai István elvtárs, Csongrád megye küldötte. Tagjai: Benke Valéria Tolna megyei, Gódor Ferenc Hajdú megyei, Gosztonyi János Vas megyei, Kelen Béla budapesti, Komócsin Zoltán Vas megyei és Nyers Rezső Bács megyei küldött elvtársak.

A kongresszus Titkárságának vezetője Gáspár Sándor elvtárs budapesti küldött. Tagjai: Aczél György Baranya megyei, Darabos Iván Zala megyei, Orbán László budapesti, Szurdi István Heves megyei és Venéczi János budapesti küldött elvtársak.

A Jelölő Bizottság elnöke Nógrádi Sándor elvtárs budapesti küldött. Tagjai: Blaha Béla Borsod megyei, Borbándi János budapesti, Győri Imre Csongrád megyei, Losonczi Pál Somogy megyei, Méhes Lajos budapesti, Rapai Gyula Baranya megyei, Sándor József budapesti és Sarlós István budapesti küldött elvtársak.

A Fellebbviteli Bizottság elnöke Harmati Sándor elvtárs Borsod megyei küldött. Tagjai: Csikesz Józsefné budapesti, Lakatos Dezső budapesti, Nemeslaki Tivadar Komárom megyei, Polyák János budapesti, Soczó József Tolna megyei és Suhajda József budapesti küldött elvtársak.

A Mandátumvizsgáló Bizottság elnöke Ilku Pál elvtárs Vas megyei küldött. Tagjai: Ambrus Jenő Baranya megyei, Juhász János Fejér megyei, Kurucz Béla Pest megyei, Putnoki László Heves megyei, Schumeth János budapesti és Tóth Tiborné budapesti küldött elvtársak.

A Szavazatszedő Bizottság elnöke Dabronaki Gyula elvtárs. Tagjai: Bittmann Ernő Győr megyei, Fajkos Aladár budapesti, Németh Ferenc Somogy megyei, Olajos József budapesti, Szőke Lajos budapesti és Valkó Mihály Hajdú megyei küldött elvtársak.

Ezután a kongresszus meghatározta a napirendet.

A KONGRESSZUS NAPIRENDJE

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója. Előadó: Kádár János.
2. A Kozponti Revíziós Bizottság jelentése. Előadó: Fodor Gyula.
3. A Fellebbviteli Bizottság jelentése. Előadó: Harmati Sándor.
4. A Magyar Szocialista Munkáspárt központi szerveinek megválasztása.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA

ELŐADÓ:
KÁDÁR JÁNOS ELVTÁRS

Tisztelt Kongresszus!

Kedves elvtársak, kedves elvtársnők!

A Központi Bizottság jelenti, hogy a párt lenini szervezeti szabályzata előírásainak és szellemének megfelelően készült fel a kongresszusra. Időben és rendben megtörtént a kongresszusi okmányok közzététele és széles körű megtárgyalása. A kongresszusi taggyűlések és pártértekezletek sokoldalúan megvitatták a párt politikáját, általános feladatait és a helyi tennivalókat. Megválasztották, egyben megerősítették a pártbizottságokat, megválasztották a kongresszusi küldötteket.

A taggyűléseken és a pártértekezleteken mintegy százezer felszólalás hangzott el, az alkotó munka egészséges légköre uralkodott, a párt fő irányvonalával és politikájával való teljes egyetértés jutott kifejezésre. Mindenütt megnyilvánult és tovább erősödött pártunk egysége, összeforrottsága.

A kongresszusi irányelvek egyetértésre és helyeslésre találtak a kommunistákon kívül a magyar dolgozó nép nagy tömegeiben is. Ez nagy-

szerűen kifejeződött annak a sok százezer öntudatos dolgozónak igaz és meggyőző kiállásában, akik a kongresszus tiszteletére indított szocialista munkaversenyben a legszebb módon, az alkotó munka tetteivel fejezték ki egyetértésüket a párt politikájával, a szocializmus ügyével. Elmondhatjuk, hogy pártunk, a magyar munkásosztály 44 évvel ezelőtt alakult forradalmi marxista—leninista élcsapata ereje teljében, a nép bizalmát élvezve érkezett történelmi útjának fontos állomására, a párt VIII. kongresszusára.

Elvtársak!

A Központi Bizottság a VII. kongresszus fő irányvonalának megvalósításáért dolgozva, mindvégig élvezte a párttagság, a magyar nép, a nemzetközi munkásosztály támogatását. Ennek köszönhető, hogy most, három év munkájáról szólva, elmondhatjuk: *a VII. kongresszuson kitűzött alapvető célokat elértük, történelmi jelentőségű eredmények születtek hazánkban.* A Központi Bizottság őszinte köszönetet mond a támogatásért, és elismeréssel adózik a nagyszerű eredményekért a magyar népnek, a magyar kommunisták és ifjú kommunisták seregének, párton kívüli szövetségeseinknek. Őszinte köszönetet mondunk felbecsülhetetlen értékű segítségükért a testvéri kommunista és munkáspártoknak, a szocialista országok népeinek és kormányainak, mindazoknak, akik szerte az egész világon közös ügyünkért, a béke megőrzéséért és a társadalmi haladásért küzdenek.

Elvtársak!

Feladatom a Központi Bizottság beszámolójának előterjesztése. A Központi Bizottság beszámolója és a kongresszusi irányelvek módosítására vonatkozó előterjesztés a lezajlott vita ismeretében, az elhangzott javaslatok és vélemények figyelembevételével készült.

Pártunk Központi Bizottságának szándéka és törekvése megegyezik a vitában kifejezett kívánsággal: határozottan, az eddiginél következetesebben valósítsuk meg pártunk kipróbált politikáját, küzdjünk a szocializmus elveinek érvényesüléséért társadalmi, gazdasági és kulturális életünkben.

Mielőtt a beszámoló egyes kérdéseire rátérnék, engedjék meg, hogy a Központi Bizottság nevében még egyszer szívből köszöntsem testvérpártjaink képviselőit, kongresszusi küldötteinket, a meghívottakat, külön

üdvözöljem forradalmi mozgalmunk veterán harcosainak és párton kívüli barátainknak itt megjelent képviselőit, s eredményes munkát kívánjak az egész kongresszusnak. *(Taps.)*

I

A NEMZETKÖZI HELYZET. KÜLPOLITIKAI FELADATAINK

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Az emberiség fejlődésének abban a korszakában élünk, amelyben a kizsákmányoláson alapuló régi, hanyatló társadalmi rendet, a kapitalizmust az új, a szocialista rend, a munka szabad világa váltja fel. Ez a folyamat a társadalmi fejlődés megváltoztathatatlan törvénye.

A nemzetközi helyzetet jelenleg a haladás, a béke erőinek szakadatlan növekedése jellemzi. Ma még váltakoznak a feszültség és az enyhülés szakaszai, mert a kapitalista hatalmak, az imperializmus erői szemben állnak a történelmi fejlődéssel, és gyengülő pozícióik védelmében újra meg újra az agresszió, az erőpolitika eszközéhez nyúlnak.

A haladás és a béke fő ereje a szocialista világrendszer, amely korunkban a fejlődés meghatározó tényezője. A szocialista világrendszer valamennyi országa lendületesen halad előre az alkotó munka és a társadalmi fejlődés útján. A szocialista országok ipari termelésének évi növekedése 1951—1960 között több mint 13 százalék volt. Ugyanebben az időben a tőkésországoké csak öt százalék. 1940-ben a Szovjetunió ipari termelése a világ ipari termelésének 10 százaléka volt. Ma a szocialista országok a világ ipari termelésének 37 százalékát adják, s néhány éven belül elérik annak felét.

A szocialista országok fejlődésének élén a Szovjetunió halad, ahol a szocializmus már teljes és végleges győzelmet aratott, és mind szélesebben bontakozik ki a kommunizmus építése. A Szovjetunió viharos ütemű fejlődésére jellemző, hogy gyorsan leküzdötte az egykori cári Oroszországtól örökölt elmaradottságot, Európa első ipari nagyhatalma lett, és célul tűzte ki, hogy rövid idő alatt utoléri és elhagyja az egy főre jutó termelés és fogyasztás tekintetében a legfejlettebb tőkésországot, az Egyesült Államokat.

A Szovjetunió a tudósképzés, a közoktatás, a tudományos kutatás számos területén, a technika forradalmasításának, az erőműépítésnek és az ipari termelésnek sok fontos ágában már megelőzött minden más államot. A Szovjetunió korszakalkotó eredményeire: a szputnyikokra és az űrhajókra, a legutóbb felbocsátott Mars 1. űrállomásra, a világűr szovjet hőseire: Gagarin, Tyitov, Nyikolajev és Popovics elvtársakra méltán büszke az egész emberiség.

Elvtársak!

A szocialista világrendszer országainak töretlen és lendületes fejlődésével szemben a tőkés világ — ellentmondásokkal és válságokkal küzdve — hanyatlik. A szocialista világrendszer léte, a nemzeti felszabadító mozgalmak átütő sikerei, a tőkés társadalom belső osztályösszeütközései, az imperialista hatalmak egymás közti ellentétei következtében a kapitalizmus ellentmondásai szakadatlanul élesednek.

A nemzetközi osztályharc fő frontja a szocializmus és a kapitalizmus között húzódik, és ez a küzdelem a két rendszer harcában fejeződik ki. A szocializmusért, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a békéért folyó küzdelmek nagy nemzetközi forradalmi áramlatban találkoznak.

A nemzetközi burzsoázia erőfeszítéseket tesz a kapitalizmus megrendült rendszerének védelmére és megerősítésére, hogy úrrá legyen a nemzeti határokon túlnőtt, a tőkés magántulajdon ellen lázadó termelőerőkön, hogy megfékezze az imperializmus rendszerét szétfeszítő, növekvő ellentmondásokat.

Az Európai Közös Piac a ködösítő szólamok mögött a valóságban az adott országokban a munkások fokozottabb kizsákmányolására, elnyomására, a kisparaszti gazdaságok és a kistőkések megsemmisítésére tör. Elsősorban azonban a szocialista világrendszer, a szocializmus, a proletárforradalmak és az új független országok ellen irányul. Európai gazdasági bázisa az agresszív, háborús szervezetnek, a NATO-nak, tehát minden vonatkozásban mélységesen reakciós.

A kapitalista országok társadalmát mélyülő osztályellentétek, szaporodó osztályösszeütközések, növekvő proletár- és demokratikus mozgalmak és a békéért vívott erősödő harcok jellemzik. Mind Európában, mind az Európán kívüli nagy tőkésországokban fejlődnek a sztrájkmozgalmak, élesednek a parasztság harcai. A kapitalista országok proletariátusának a

monopoltőke elleni osztályküzdelmei egybefonódnak a tömegeknek a demokrácia védelméért, a növekvő fasiszta veszély ellen folytatott küzdelmeivel és a mind nagyobb tömegeket átfogó békeharccal. A tőkésországok munkásosztálya ma arra törekszik, hogy a demokráciáért és a békéért vívott harcban a társadalmi erők legszélesebb szövetségét hozza létre a monopoltőke, a fasiszta veszély ellen.

A kapitalista rendszer hanyatlását, az imperializmus erőinek gyengülését legszembetűnőbben a gyarmati rendszer széthullása mutatja. *A második világháború óta több mint 50 ország népe rázta le az imperialista gyarmatosítók igáját, és vált függetlenné.* Közöttük legutóbb a hős algériai nép, amely több mint hétéves szakadatlan harccal, a gyarmatosítók ellen folytatott háborúval vívta ki függetlenségét és szabadságát. Az egykori nagy gyarmatbirodalmak alapjában véve megsemmisültek az öntudatra ébredt, függetlenségükért síkraszálló népek pörölycsapásai alatt. A gyarmatosítók ellen küzdő elnyomott, kizsákmányolt népek mindig támaszt találtak a Szovjetunióban és a szocialista országokban, élvezték és ma is élvezik a szocialista világ, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom sokoldalú támogatását.

A jelenleg még létező gyarmati elnyomás formái különfélék. Még mindig a régi stílusú nyílt, brutális gyarmati uralom van például Angolában, ahol Portugália fasiszta kormányzata a függetlenségéért felkelt nép tömeges irtásával próbálja hatalmát ideig-óráig fenntartani. Másutt az elnyomás és kizsákmányolás „neokolonializmus" néven ismert, burkoltabb formáit alkalmazzák. Ez gyakran úgy jelentkezik, hogy a politikai függetlenség formai elismerése mellett igyekeznek gazdaságilag még függőbb helyzetbe hozni az adott ország népét.

Az Egyesült Államok az ismert és gyűlölt régi gyarmatosítók helyett a „jóakaratú barát" képében bukkan fel különböző helyeken. Az azonban, hogy ki rejtőzik a „jóakaratú barát" álarca mögött, kiderül abból, hogy az Egyesült Államok monopolista körei, melyek 1950—1959 között nem egészen 12 milliárd dollárnyi összeget ruháztak be a gyengén fejlett országokban, ugyanezen idő alatt több mint 12 milliárd dollárnyi profitot nyertek és vittek ki ezekből az országokból.

A nemzetközi imperializmust rettegéssel tölti el a szocializmus feltartóztathatatlan térhódítása, a gyarmati sorból felszabadult és szabad-

ságukért küzdő népek harca. Szorongatják magának a kapitalista rendszernek egyre éleződő belső ellentmondásai is. Az imperialisták a gazdaság militarizálásában, a fegyverkezés fokozásában, a hidegháborús politikában és a békét fenyegető, szakadatlanul ismétlődő agressziókban vélik megtalálni a kiutat válságos helyzetükből.

Emiatt kell az emberiségnek még ma is a háború fenyegető árnyékában élnie. Az imperialisták, élükön az Egyesült Államok imperialista köreivel, lépten-nyomon megsértik az általánosan elfogadott nemzetközi jog normáit, merényleteket követnek el a nemzetek függetlensége, az országok szuverenitása és a béke ellen. Makacsul elutasítva a nemzetközi helyzet enyhítését célzó minden javaslatot, évek óta provokációkat hajtanak végre Berlinben, a megszállt Tajvan körzetében, U—2-es kémrepülőgépeket küldtek a Szovjetunió, Kína és legutóbb Kuba fölé, háborút folytatnak Dél-Vietnam népe ellen, provokálják a semlegességéhez ragaszkodó Kambodzsa népét.

Legutóbb az Egyesült Államok kormánya a Karib-tenger térségében október 22-én meghirdetett és bevezetett törvénytelen tengeri és légi zárlattal és a Kuba megtámadására tett más katonai lépésekkel lábbal tiporta a nemzetközi jogot, s felidézte a legnagyobb veszélyt, amely az emberiség békéjét a második világháború óta fenyegette. Az emberiség a nagy felelősségérzettel, önuralommal és higgadtsággal fellépő Szovjetuniónak, a szovjet kormánynak és elnökének, Hruscsov elvtársnak köszönheti, hogy az imperialista provokációt elhárították, Kuba szuverenitását és a békét megvédték.

A magyar nép és kormánya teljes mértékben szolidáris a kubai nép igazságos ügyével, teljes mértékben helyesli mindazokat a lépéseket, amelyeket a Szovjetunió kormánya ez ügyben tett. Az Egyesült Államok imperialistái azonban mindmáig nem mondtak le Kuba elleni agressziós törekvéseikről.

Népünk forró üdvözletét küldi a hős kubai népnek és bátor vezetőinek. Támogatjuk a kubai kormány ötpontos javaslatát, amelyben követeli, hogy az Egyesült Államok kormánya tartsa tiszteletben és garantálja Kuba törvényes jogait. (*Taps.*) A józan észnek és a békeszerető emberiségnek rá kell szorítania az Egyesült Államok kormányát a nemzetközi jog szabályainak megtartására, arra, hogy kalandorterveit

elvetve, tiszteletben tartsa a Kubai Köztársaság függetlenségét és szuverenitását.

Az imperialistáknak mindenkor számolniuk kell azzal, hogy a szocialista világ, a szabadságukhoz és függetlenségükhöz ragaszkodó országok és népek, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom és a béke-világmozgalom egyesített ereje hatalmasabb az agresszív erőknél. Provokációikra kudarc vár, és ha kalandor módon mégis a háború útjára lépnek, akkor mérhetetlen szenvedést zúdíthatnak ugyan az emberiségre, de semmit sem nyerhetnek, mert a háború elkerülhetetlenül saját pusztulásukat okozza.

Elvtársak!

A jelenlegi nemzetközi helyzetben a szocialista országoknak a szocialista vívmányok és a béke védelmében továbbra is elsőrendű feladatuk, hogy megfelelő szinten tartsák és szüntelenül fejlesszék honvédelmüket. A szocialista országok magas színvonalú honvédelmi képessége és készenléte, a Varsói Szerződés Szervezetének katonai ereje a szocialista világ sérthetetlenségének és az emberiség békéjének legfőbb biztosítéka. Büszkék vagyunk arra, hogy a Magyar Népköztársaság korszerűen felszerelt hadserege ott van a Varsói Szerződésben tömörült országok hadseregei sorában, azokkal együtt készen áll és képes a béke, a szocialista haza védelmére, a szocialista világrendszer biztonságának megőrzésére, mindenféle imperialista agresszió visszaverésére.

Az egész emberiség szerencséje, hogy a békeszerető erők élén álló, a legfejlettebb és leghatalmasabb katonai eszközökkel rendelkező Szovjetunió az imperialista agresszorokat féken tartja és elrettenti, s ha kell, az egész szocialista táborral együtt megfelelő ellencsapást mér rájuk. *(Nagy taps.)*

A Szovjetunió, a Varsói Szerződés országai, a szocialista tábor országai e legyőzhetetlen erő birtokában is rendíthetetlenül folytatják békepolitikájukat. A Föld minden országában minden gondolkodó ember tudatában mindjobban összekapcsolódik és egybeforr a szocializmus és a béke fogalma. Az emberek egyre inkább látják, hogy az imperializmus csak az örök háborús fenyegetést tudja nyújtani az emberiségnek, a szocialista tábor országai pedig az emberiség legfőbb érdekének a béke megőrzését tartják. Az egész szocialista tábor a más országok belügyeibe való be nem avatkozás, a békés egymás mellett élés elvét vallja. Az az álláspontunk, hogy a vitás

nemzetközi kérdések megoldásának eszközei közül ki kell kapcsolni a háborút.

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a Magyar Népköztársaság kormánya és népe teljes egységben vallja a békés egymás mellett élés elvét. Mi büszkék vagyunk arra, hogy a Szovjetunió, a nagy Lenin eszméitől vezérelve, azokat továbbfejlesztve s a ma viszonyaira alkalmazva, oly nagyszerűen képviseli a béke és a haladás ügyét, és erőteljes kezdeményezéseivel szolgálja azt a nemzetközi élet minden területén. A Szovjetunió 1959 őszén az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése elé terjesztette az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatát.

Az általános és teljes leszerelésért, a gyarmati rendszer teljes megszüntetéséért folytatott harcban a Szovjetunió és a többi szocialista ország sorában ott van a mi szabad, szocialista hazánk, a Magyar Népköztársaság is. Tudjuk, hogy e célok teljes megvalósítása még nem kevés erőfeszítést, harcot és munkát követel a népektől. Pártunknak és népünknek szilárd meggyőződése, hogy végül is felülkerekedik a józan ész, megvalósul az általános és teljes lefegyverzés, eljön a nap, amikor sikerül örökre elűzni az emberiség feje fölül a háború viharfelhőit, és a tiszta ég alatt szép és nyugodt lesz az élet.

Elvtársak!

A béke megőrzéséért, a tartós béke kivívásáért folytatott harc mindennapi feladat a kommunisták, és nemcsak a kommunisták, hanem minden gondolkodó és becsületes ember számára a Föld minden országában. *A békéért folytatott harc az imperialistákkal szemben ugyanakkor nemzetközi méretekben folyó osztályharc is.* Éppen ezért a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséért vívott harc nemcsak a szocialista országok külpolitikájának alapja; minden kommunista és munkáspárt forradalmi tevékenysége elválaszthatatlanul összekapcsolódik a békés egymás mellett élés fenntartásáért, az új világháború elhárításáért folytatott küzdelemmel.

A békés egymás mellett élésért folytatott küzdelemben a szocialista világrendszer országainak ereje és békepolitikája, a nemzetközi proletariátus osztályharca, a nemzeti felszabadító küzdelmek és a világszerte folyó békeharc segítik és erősítik egymást. A békés egymás mellett élés külpolitikájának sikerei meggyorsítják a kapitalizmus feletti győzelmet, meg-

könnyítik a tőkésországok munkásosztályának harcát, segítik a nemzeti felszabadító mozgalmakat, tehát gyengítik a háború erőit. A békés egymás mellett élést, a békés versenyt rá kell kényszerítenünk az imperialistákra. Meggyőződésünk szerint a két társadalmi rendszer harcának békés úton, békés versenyben kell eldőlnie.

Elvtársak!

Pártunk, a magyar nép és kormánya üdvözli és támogatja a Szovjetunió és a Varsói Szerződés többi államának javaslatait. Ezek megvalósítása hozzájárulna a nemzetközi feszültség enyhüléséhez, a hidegháború és a fegyverkezési verseny, a hadikiadások csökkentéséhez. Helyeseljük és támogatjuk a Szovjetunió harcát a nukleáris fegyverek és fegyverkísérletek betiltásáért, a második világháború maradványainak felszámolásáért.

A Szovjetunió és a Varsói Szerződés többi tagállama évek óta következetesen küzd a német kérdés ma egyetlen lehetséges megoldásáért, azért, hogy a német békeszerződést megkössék és Nyugat-Berlint szabad várossá nyilvánítsák. E megoldás mind sürgetőbbé válik, mivel a Német Szövetségi Köztársaság kormánya növekvő agresszivitással folytatja revánspolitikáját, igyekszik mielőbb nukleáris fegyverekhez jutni, és mindinkább fenyegeti Európa és az egész világ békéjét.

Növeli a veszélyt az úgynevezett Bonn—Párizs-tengely, a franciaországi személyi hatalom szövetsége a nyugatnémet militarista-klerikális diktatúrával. Keserű történelmi tapasztalatainkból kiindulva és népünk érdekeit figyelembe véve, mi messzemenően egyetértünk a Szovjetuniónak, a Német Demokratikus Köztársaságnak és a Lengyel Népköztársaságnak a német kérdés békés rendezésére tett javaslataival. A magunk részéről készek vagyunk e javaslatok megvalósításában bármikor közreműködni.

Helyeseljük és támogatjuk a Szovjetuniónak azt a javaslatát, hogy az összes külföldön állomásozó csapatokat vonják vissza a nemzeti határok mögé. Helyeseljük, hogy a Varsói Szerződés és az Északatlanti Szövetség tagállamai kössenek megnemtámadási szerződést.

Ezek külpolitikánk világos elvi alapjai és céljai, amelyeket az egész magyar nép ismer, helyesel és támogat. *Külpolitikánk megváltoztathatatlan alapelve hazánk függetlenségének, szuverenitásának, népünk szabadságának, szocialista vívmányainak és békés építőmunkájának védelme.* A külpolitikai céljainkért

folytatott harcban a szovjet—magyar barátság hazánk legerősebb támasza. Rendíthetetlenül hűek vagyunk és maradunk a Varsói Szerződés Szervezetéhez, a Szovjetunióhoz, a szocialista tábor országaihoz fűződő barátságunkhoz.

Pártunk internacionalista kötelességének tartja, hogy népeink érdekeinek megfelelően, közös eszméink alapján a maga részéről is mindent megtegyen a szocialista tábor erejének és egységének növeléséért. Arra törekszünk, hogy még erősebbé tegyük ideológiai és politikai egységünket, gazdasági kapcsolatainkat a Szovjetunióval, a Kínai Népköztársasággal, valamennyi európai és ázsiai szocialista országgal.

Támogatjuk a Kínai Népköztársaság igazságos harcát Tajvan felszabadításáért, követeljük, hogy elfoglalhassa törvényes helyét az Egyesült Nemzetek Szervezetében. Támogatjuk a vietnami és a koreai nép harcát, amelyet kettészakított hazája békés egyesítéséért folytat. Kívánjuk, hogy tárgyalások útján, békésen rendeződjenek a testvéri Kínai Népköztársaság és a baráti India határkérdései.

Elvtársak!

A Magyar Népköztársaság megítélése szerint a semleges államok a jelenlegi helyzetben hasznos szerepet tölthetnek be a nemzetközi helyzet feszültségének csökkentésében, a hidegháború felszámolására irányuló erőfeszítésekben. Ennek megfelelően velük a kapcsolatok fejlesztésére törekszünk a diplomáciai, a gazdasági és a kulturális élet területén egyaránt.

A semleges országok között nagy és egyre fontosabb szerepet töltenek be azok a függetlenségüket nemrégiben visszanyert államok, amelyek a pozitív semlegesség elvét vallják. Algéria, Ghana, az Egyesült Arab Köztársaság, Indonézia, Mali, Guinea és más országok fellépése a gyarmati rendszer megszüntetése érdekében, imperialistaellenességük és a béke ügye melletti határozott kiállásuk az egész nemzetközi helyzet javára szolgál. Kapcsolataink az országok e csoportjával barátiak. A szociális haladásra vonatkozó céljaik mély együttérzésre találnak a magyar népben. Kötelességünknek tartjuk, hogy szerény lehetőségeinkhez mérten segítséget nyújtsunk ezen országoknak gazdasági függetlenségük biztosításában, nemzetgazdaságuk kiépítésében.

A semlegesség politikáját követő szomszéd országokkal jó viszonyra törekszünk.

Feladatunknak tekintjük, hogy Jugoszláviával való viszonyunkat — amely ma normálisnak nevezhető — valóban zavartalan, jószomszédi, baráti viszonnyá fejlessszük. A magyar—jugoszláv kapcsolatokban — különösen gazdasági vonatkozásban — sok, eddig kellően ki nem használt lehetőség rejlik. Hasznosításuk mindkét országnak igen előnyös lenne. Kapcsolataink fejlesztéséhez jó lehetőséget nyújt az alapvető társadalmi viszonyokban meglevő hasonlóság, és az, hogy álláspontunk egyes fontos nemzetközi kérdésekben azonos, más kérdésekben hasonló. Meg kell találnunk a módját, hogy — a nemzetközi munkásmozgalom legfontosabb kérdéseiben fennálló ideológiai véleményeltérésünk ellenére — a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kapcsolatai állami, gazdasági vonalon tovább javuljanak.

Arra törekszünk, hogy Ausztriával kapcsolatunk ne csupán normális, hanem jószomszédi is legyen. Mi tiszteletben tartjuk Ausztria törvénybe iktatott és nemzetközi szerződésekben garantált semlegességét. Úgy véljük, hogy hasznos együttműködés lehetséges a két ország között. Érdekeink nem ütköznek, mert egyaránt a béke fenntartását és a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élését követelik. Részünkről megvan a jóindulat és a készség. De szükség van erre Ausztria részéről is. Időszerű lenne, hogy Ausztriában végre határozottabban szálljanak szembe azokkal, akik szándékosan zavarják az országaink közötti kapcsolatokat. Számolják fel az országuk területén szabadon működő, a szocialista tábor és Magyarország ellen aknamunkát folytató ismert nemzetközi kémügynökségeket.

Elvtársak!

A Magyar Népköztársaság nemzetközi helyzete az utóbbi években folytatott egyértelmű, világos és következetes külpolitika, valamint népünk alkotó munkája nagy sikereinek eredményeképpen megszilárdult. A Magyar Népköztársaság megbecsülése és tekintélye határainkon túl, barátaink szemében tovább növekedett, de még a velünk szemben álló erők is kénytelenek voltak elismerni eredményeinket, országunk megerősödését.

A Magyar Népköztársaság az elmúlt három év alatt 18 állammal létesített diplomáciai viszonyt, és most 57 állammal van ilyen kapcsolatunk. Ugyanebben az időszakban 48 államközi egyezményt és szerződést kötöttünk nem szocialista államokkal.

Magyarország megerősödött nemzetközi helyzete kifejezésre jut az Egyesült Nemzetek Szervezetén belül is. Az Egyesült Államok küldöttsége az ENSZ-ben immár hat esztendeje folytatja magyarellenes támadásait, de évről évre kisebb sikerrel. Az ENSZ idei közgyűlésének napirendjére is ráerőltették az általuk gyártott „magyar kérdést". A múlt évben a tagállamok közül a napirendre tűzés mellett 51, ellene pedig 15 szavazott. Az idén a napirendre tűzés mellett mindössze 43, ellene pedig 35 küldöttség szavazott.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén azonban valamennyi küldöttség — még a napirendre tűzést erőltető Egyesült Államok küldöttsége is — jól tudta, hogy a „magyar kérdés" egyszerűen hidegháborús akció, amely mögött nincs és nem is volt semmilyen valóságos, az ENSZ illetékességébe tartozó probléma. A kérdés gyökere nem is az ENSZ-ben, hanem az Egyesült Államok és a Magyar Népköztársaság kormánya közötti rendezetlen viszonyban rejlik. Mi teljes őszinteséggel törekszünk arra, hogy az Egyesült Államokkal is normalizáljuk viszonyunkat. Ehhez semmi másra nincs szükség, csak arra, hogy az Egyesült Államok kormánya mondjon le semmiképpen meg nem valósítható törekvéséről: beavatkozási kísérleteiről a Magyar Népköztársaság belügyeibe.

Az Egyesült Államok szóvivői és mások is megkísérelték, hogy különböző területeken beavatkozzanak szuverén országunk belügyeibe, így a Magyar Népköztársaság igazságszolgáltatásába is. A beavatkozási kísérleteket államunk mindenkor elutasította és a jövőben is elutasítja. *Államunk mindenkor és minden kérdésben a magyar nép elemi érdekeinek megalkuvás nélküli védelméből, szocialista rendszerünk lényegéből, az emberiesség meggondolásaiból indul ki, ennek megfelelően büntet és kegyelmez.* Mint ismeretes, az Elnöki Tanács az ellenforradalmi bűncselekményekért elítéltek esetében is sorozatosan és széleskörűen élt a kegyelmezés jogával. Az ilyen cselekményekért elítélt embereknek ma már több mint 95 százaléka — részben büntetését letöltve, nagyobbrészt azonban amnesztia útján — kiszabadult, és beilleszkedett a normális életbe. Ez a helyzet most e kérdésben, de államunk az eddig követett elveket alkalmazza a jövőben is.

Az Egyesült Államok és a Magyar Népköztársaság népe, a két ország között semmiféle valóságos ellentét nincs; ellenkezőleg, mindkét nép érde-

kelt a béke fenntartásában, az államaink közötti viszony normalizálásában. A kormányaink közötti vitás kérdések is rendezhetők, ha mindkét részről kellő jóakarattal és a rendezés szándékával veszik elő őket. Kormányunk kész a vitás kérdések megvizsgálására, és támogat minden olyan ésszerű megoldást, amely a Magyar Népköztársaság szuverenitásának tiszteletben tartásával történik.

Kedves elvtársak!

A Magyar Népköztársaság belső viszonyai olyanok, hogy büszkén megmutathatjuk mindenkinek: nincs titkolnivalónk. Népünk alkotó munkája nagy és szép eredményeket szült.

Honfitársaink sok országba utaznak, és mi is szívesen látunk minden érdeklődőt hazánkban. A ki- és beutazások száma évről évre növekszik. A szocialista országokkal folytatott növekvő turistaforgalmunk fejlesztésén kívül a kapitalista országokkal is növeljük a személyi forgalmat. A kapitalista országokból 1958-ban 26 000, 1961-ben már 71 000 látogató jött Magyarországra. 1958-ban 18 000, 1961-ben pedig már 43 000 magyar állampolgár utazott kapitalista országokba.

Íme, a magyar állampolgárok nyugodtan utaznak tőkésországokba is, bár a kapitalista rendszer dicsőítői szeretnek arról beszélni: több ember disszidál a szocialista országokból kapitalista országba, mint fordítva. Ez azonban ostoba hencegés. A kapitalizmus a múlt, a szocializmus pedig a jövő. Kézenfekvő, hogy az önmagukkal meghasonlott emberek mindig a múltba menekülnek, hiszen a jövőbe nem lehet „menekülni". A jövőbe menni csak tudatosan lehet. A kapitalizmus országaiban több olyan ember akad, aki szeretne már szocialista társadalmi rendszerben élni, mint nálunk olyan, aki a kapitalizmusba szeretne visszatérni. A különbség az, hogy a kapitalista országokban élő és szocialista társadalmi rendet kívánó emberek öntudatos és gondolkodó emberek, akik a maguk hazájában akarják és fogják kivívni a szocialista társadalmi rendet. *(Taps.)* Habár lehet, hogy a kapitalisták jobban örülnének, ha ezek disszidálnának. *(Élénkség a teremben.)*

Sok hazánkfia él külföldön. Többségüket az úri Magyarország nyomora, a Horthy-fasizmus űzte idegenbe. De a felszabadulás utáni években és az ellenforradalom időszakában disszidált emberek sem egyformák. Többségüket megtévesztették. Sokan közülük azóta már megbánták

tettüket. Az ellenforradalmi emigráció restaurációs ábrándjai szertefoszlanak, az imperialista zsoldba lépett „vezérek" pedig a történelem szemétdombjára kerülnek. Az emigrációban élő magyarok nagy többsége is örül országunk növekvő sikereinek, népünk felemelkedésének. Jó részüknek keserű az idegen kenyér, hazavágyik. Visszavárunk minden, Magyarországon élni és dolgozni akaró becsületes embert. Azoknak a Magyarországról elszármazott embereknek pedig, akik már külföldön gyökeret vertek, azt üzenjük, hogy maradjanak a régi hazának jó barátai, szerezzenek becsületet a magyar névnek, harcoljanak a dolgozók ügyéért, a békéért és a haladásért új hazájukban.

A magyar dolgozó nép szocialista országa épül ma a Duna—Tisza táján. Népünk békés építőmunkát folytat, nagy eredményeket ér el. Rendszerünk, államunk minden ereje, egész bel- és külpolitikánk ezt a jövőt védi és szolgálja. Külpolitikánk változatlan. Ezt folytatjuk és erősítjük tovább. Biztosak vagyunk benne, hogy az igazság és a józan ész győzni fog, hogy sikerül kivívni és megteremteni a tartós békét az emberiség számára. Pártunk, népünk nem szűnik meg állhatatosan dolgozni és harcolni azért, hogy ez valósággá váljék.

II

BEFEJEZTÜK HAZÁNKBAN A SZOCIALIZMUS ALAPJAINAK LERAKÁSÁT. A TÁRSADALOM OSZTÁLYSZERKEZETÉBEN VÉGBEMENT VÁLTOZÁSOK ÉS A SZOCIALISTA NEMZETI EGYSÉG ERŐSÍTÉSE

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Három éve pártunk VII. kongresszusa abban foglalta össze a legfőbb feladatot, hogy gyorsítsuk meg a szocializmus építését, és a legközelebbi években fejezzük be hazánkban a szocializmus alapjainak lerakását. Most, ezen a kongresszuson, a Központi Bizottság jelentheti a pártnak és a párt a magyar dolgozó népnek, hogy e feladatokat megoldottuk: a szocializmus építése nagy lendületet vett, és befejeztük a szocialista társadalom alapjainak lerakását hazánkban. *(Hosszan tartó, viharos taps.)*

Az elmúlt három év legnagyobb eredménye kétségkívül a mezőgazdaság szocialista átszervezése volt. Pártunk helyesen alkalmazta a marxista—leninista tudományos elméletet az agrárkérdésben:

— tudatában volt annak, hogy a parasztságot a pártnak, a munkásosztálynak kell szerveznie és a szocializmus útjára vezetnie; a mezőgazdaság átszervezését a társadalom minden rétege aktívan segítette;

— a termelőszövetkezetek szervezésében a párt szigorúan megtartotta az önkéntesség lenini elvét;

— a tömeges szervezés fő formája a mezőgazdasági termelőszövetkezet volt;

— pártunk napirendre tűzte és helyesen oldotta meg a parasztság fontos szociális kérdéseit, az öregekről való gondoskodást, a betegség és a baleset elleni biztosítást és más, hasonló kérdéseket;

— biztosítottuk, hogy a parasztság anyagilag érdekelt legyen a szövetkezésben, a belépéskor térítést kapjon a bevitt termelési eszközökért; a szövetkezetbe földdel belépett paraszt földjáradékot kapjon; a részesedés és a premizálás sokféle formáját alkalmazzuk, hogy a többet és jobban dolgozó szövetkezeti tag nagyobb részt kapjon a termelőszövetkezet közös munkájának eredményéből.

A párt idejében és sikeresen fellépett a mezőgazdaság szocialista átszervezését gátló jobboldali és „baloldali" nézetek ellen, meghatározta a tömeges szövetkezet-szervezés fő tennivalóit. Az általános központi irányvonal a helyi szervek sikeres felvilágosító és szervező munkájával párosult. A párt valamennyi fontos kérdésben egységesen lépett fel.

Fontos volt, hogy pártunk a szövetkezetek megalakulásakor a paraszttömegek iránti teljes bizalommal érvényesítette a szövetkezeti demokratizmust a vezetők megválasztásában és a gazdálkodás irányításában.

Népi demokratikus államunk, munkásosztályunk biztosította a szövetkezetek munkájának megindulásához elengedhetetlenül szükséges gépeket, épületeket és más szükséges termelési eszközöket.

Sikerült eredményesen megoldanunk az úgynevezett kettős feladatot: a mezőgazdaság átszervezésének időszakában is növekedett a mezőgazdasági termelés. Mindennek eredményeként elmondható, hogy *a mezőgazdaság szocialista átszervezése nemcsak hogy megtörtént, hanem minden lényeges tekintetben egészségesen is ment végbe.* Ezt sok minden meggyőzően bizonyítja. Bár-

merre jár is az országban valaki, csak azt állapíthatja meg, hogy a szövetkezés útjára lépett parasztságunk szorgalmasan és bizakodással dolgozik, a földeket mindenütt szépen megmunkálták.

Ismeretes, hogy az időjárás az átszervezés éveiben nem segítette a mezőgazdasági munkát. Gyenge termelőszövetkezeteink is vannak, de hogy a szocialista alapra helyezett egész magyar mezőgazdaság egészséges, az kiderül a következőkből is: a mezőgazdasági termelés az 1959—1961-es évek átlagában az előző három évihez képest nyolc és fél százalékkal növekedett; az állam által felvásárolt mezőgazdasági termények összmennyisége 1958-hoz képest több mint 13 százalékkal emelkedett. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének éveiben nőtt az ország állatállománya, jelentősen kiterjedt az öntözött terület, a szőlő- és gyümölcstelepítés.

Az egységes szocialista termelési viszonyok kialakulása kedvező feltételeket teremtett a termelőerők és a termelési viszonyok eddiginél gyorsabb ütemű fejlesztéséhez. Ez elősegíti, hogy a népgazdaság minden ágában gyorsabb ütemben növeljük a termelést, a munka termelékenységét, megteremtsük az anyagi javak bőségét és gazdagítsuk dolgozóink életét.

A mezőgazdaság szocialista átalakítása kihat társadalmunk szerkezetére, az osztályviszonyokra, az osztályok politikai és erkölcsi fejlődésére. A mezőgazdaság szocialista átszervezése, amely a szocializmus eszméjének nagy győzelme és egyben a magántulajdonosi szemlélet súlyos veresége is, jelentős mértékben előrelendítette a kulturális forradalmat.

A falvainkban végbement hatalmas változások érzékeltetésére lássunk egy példát. Harminc évvel ezelőtt Drégelypalánk községről és lakóiról így írt Móricz Zsigmond: „Hogy él a nép? Nagyon nehezen, nagyon keservesen. Van legalább 30 család, amelyik ősz óta nem látott kenyeret, s aratásig nem is fog. De nagyon sok család van, ahol már évek óta nem vágtak disznót, és semmi zsírozójuk nincs. A legszegényebbek nem is krumplin élnek, hanem kukoricán. Megfőzik a szemes kukoricát vízben, és azt eszik reggel is, délben is, és vacsorára is."

Drégelypalánk ma termelőszövetkezeti község. A termelőszövetkezetnek ötmillió forint értékű közös vagyona van. Egy termelőszövetkezeti tag évi átlagos jövedelme 15 000 forint. Nemcsak zsírozóban nincs hiány, hanem a cukorfogyasztás is többszörösére nőtt. Ma az egy lakosra jutó

évi cukorfogyasztás a községben 41 kilogramm. A falu 480 lakóházából 186-ot a felszabadulás óta építettek. Jelenleg ebben a kétezer lakosú kis községben 386 rádióelőfizető és 20 televízió-előfizető van. Összesen 193-an járatnak újságot. A falunak 1961-ben épült fel a művelődési otthona könyvtárral és 220 személyt befogadó mozival. Ami pedig áll Drégelypalánk községre, az ma áll úgyszólván minden magyar falura.

Ha Móricz Zsigmond vagy József Attila, a magyar élet szenvedélyes vizsgálói, a közelmúlt hiteles tanúi körülnézhetnének városainkban és falvainkban, megerősíthetnék, hogy eltűnt a „hárommillió koldus", az „ezernyi fajta népbetegség, szapora csecsemőhalál" világa.

Összefoglalva a szocializmus építésében eddig megtett út lényegét, megállapíthatjuk, hogy egész népgazdaságunkban osztatlanul uralkodóvá lettek a szocialista termelési viszonyok. Jelenleg a nemzeti jövedelem csaknem 96 százalékát a szocialista szektorban termelik. Az ipari termékek 98 százalékát szocialista vállalatokban állítják elő. A mezőgazdaságban a szántóterület mintegy 96 százalékát termelőszövetkezetek és állami gazdaságok művelik. Hazánkban nincsenek kizsákmányoló osztályok, amelyek mások munkáján élősködhetnek. Nincs munkanélküliség, nincs létbizonytalanság. Dolgozóink a szocialista elosztás elvének megfelelően, munkájuk szerint részesülnek a termelt javakból.

Ez a tartalma kongresszusi irányelveink fő tételének, hogy „hazánkban befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását". Népünk elmondhatja, hogy a szocializmus nemzetközi erőivel összeforrva és rájuk rendületlenül támaszkodva, a szocializmus építésében elért vívmányaink visszavonhatatlanok és örökérvényűek. *A magyar nép a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépett.* (Nagy taps.)

Elvtársak!

Az alapok lerakása után a szocializmus teljes felépítéséhez még nagymértékben fejleszteni kell a termelőerőket az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt. Feladatunk az újonnan létrejött szocialista termelési viszonyok megszilárdítása és tökéletesítése, a már létrejött szocialista keretek megtöltése szocialista tartalommal. Erősítenünk kell termelőszövetkezeteink szocialista vonásait. Következetesen végig kell vinnünk a szocialista kulturális átalakulást is hazánkban. Előtérbe került dolgozóink szocialista tudatának, erkölcsének formálása, a dolgozók szocialista nevelése.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Hazánk további fejlődésében döntő jelentőségű tényező, hogy a szocializmus teljes felépítésén *ma már olyan társadalomban munkálkodhatunk, amely közel került ahhoz, hogy a munkásosztálynak, a termelőszövetkezeti parasztságnak és az értelmiségnek, a dolgozó népnek egységes szocialista társadalmává váljék.* Azok a mélyreható változások, amelyek társadalmunk osztályszerkezetében a szocializmus alapjainak lerakása során végbementek, valamint a dolgozó osztályok politikai és erkölcsi magatartásának szocialista fejlődése a korábbinál kedvezőbb feltételeket biztosítanak munkánkhoz. Kötelességünk, hogy ezekkel a változásokkal reálisan számoljunk és levonjuk belőlük a szükséges következtetéseket.

Az elmúlt öt esztendő fejlődésének jellemzője a kereső népesség társadalmi-gazdasági csoportok szerinti megoszlásának változása: 1957-ben az összes keresők 55 százaléka volt munkás és alkalmazott, 1962-re részarányuk 65 százalékra növekedett. 1957-ben a keresők hat százaléka volt szövetkezeti tag és segítő családtag, 1962-re részarányuk 30 százalékra növekedett. 1957-ben az önállóak és segítő családtagjaik az összes keresők 39 százalékát tették ki, 1962-re részarányuk öt százalékra csökkent.

Történelmi jelentőségű tény, hogy Magyarországon ma már a dolgozók mintegy 95 százaléka szocialista állami vállalatokban és intézményekben, illetve szövetkezetekben dolgozik.

Hogyan jellemezhetjük ezek alapján az osztályviszonyokat, társadalmunk osztályainak jelenlegi helyzetét?

Társadalmunk vezető ereje a munkásosztály, amelynek létszáma 1949 óta megkétszereződött. A munkásosztály fejlődésében azonban nem a számszerű növekedés a legfontosabb. A számszerű növekedéssel egy időben fejlődött a munkásosztály szocialista öntudata és szervezettsége is. A munkásosztály erejét mutatja, hogy a szocialista forradalomban maga is átalakul, megtisztítja önmagát a kapitalista múlt örökségétől, a különböző kispolgári tulajdonságoktól, élen jár a szocialista munka és életforma kialakításában és elterjesztésében. A munkásosztály a hatalom kivívásában és megvédésében, valamint a szocialista építőmunkában tanúsított állhatatosságával és hősiességével kivívta valamennyi dolgozó réteg osztatlan elismerését és megbecsülését. Társadalmunkban ma már egyetlen olyan jelentős réteg sincs, amely vitatná a munkásosztály vezető szerepét.

Társadalmunk másik nagy dolgozó osztálya a parasztság. Az utóbbi években a parasztság életében ment végbe a legnagyobb változás. Korábban a parasztság osztályszempontból különböző rétegekre tagolódott, és főleg olyan dolgozókból állt, akiket a jövő már a szocializmushoz vonzott ugyan, de akiket múltjuk és jelenük még a magántulajdonhoz és a kisárutermeléshez kötött. Ez természetesen meghatározta a munkás-paraszt szövetség jellegét is.

A két dolgozó osztály szövetsége az alapvető politikai kérdésekben szilárd volt, de a parasztság — helyzeténél fogva — a szocializmus építésének több kérdésében még ingadozott. A szövetkezeti mozgalom győzelmével ez az osztály is rálépett a szocializmus útjára, amelyen járva, fokozatosan eltűnnek a falu korábbi osztálytagozódásának maradványai, és kialakul az egységes szocialista parasztság. Ezzel a munkás-paraszt szövetség is új, magasabb színvonalra emelkedik: két szocialista jellegű osztály szövetségévé fejlődik.

A 17 évvel ezelőtti városi kispolgárság, a kisiparosok, kiskereskedők nagy többsége ma már szintén kisipari szövetkezetekben vagy más szocialista vállalatoknál dolgozik. Az önálló kisiparosok és kiskereskedők is hasznosan kiveszik részüket a lakosság ellátásából.

Külön kell szólnunk szocialista társadalmunk számban és jelentőségben egyre növekvő rétegéről, az értelmiségről. A munkások és alkalmazottak létszámán belül igen jelentősen megnőtt a szellemi dolgozók aránya. A mai magyar értelmiségnek mintegy fele a felszabadulás után szerezte képzettségét, s ezek nagy része munkás- és parasztszülők gyermeke. A jelen viszonyok között azonban már semmit sem mondana, ha értelmiségünket „régi" és „új" értelmiségként osztályoznánk. Az úgynevezett „régi" értelmiség a felszabadulás óta eltelt több mint 17 esztendő alatt szemléletében és magatartásában gyökeresen megváltozott. A magyar értelmiség ma munkásosztályunkkal és parasztságunkkal egy sorban halad, dolgozik, építi a szocializmust és szemléletében is mindinkább szocialistává válik.

Kedves elvtársak!

A végbement társadalmi változások legfontosabb eredménye, hogy társadalmunkból véglegesen eltűntek a kizsákmányoló osztályok. A kizsákmányoló osztályok gazdasági felszámolása már a korábbi években megtörtént. De ameddig a mezőgazdaságban a magántulajdon és a kisárutermelés uralkodott, meg-

voltak a kizsákmányolás újjászületésének gazdasági lehetőségei is. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével azonban egyszer s mindenkorra megszűnt hazánkban annak a lehetősége, hogy egyik ember kizsákmányolja a másikat.

A volt kizsákmányoló osztályok tagjainak és még inkább azok leszármazottainak túlnyomó többsége, tudomásul véve a népi hatalmat, az új társadalmi rendet, beleilleszkedett az új viszonyokba, és munkával keresi meg kenyerét.

Társadalmunkban ma már nincsenek olyan osztályok vagy számottevő rétegek, amelyeknek az érdekei ellentétesek volnának a szocializmussal. A szocializmus teljes felépítésének napirenden levő feladatai összhangban vannak az egész dolgozó nép érdekeivel, érthetőek, vonzóak és lelkesítőek számára. Rendszerünknek vannak ugyan még aktív ellenségei, de számuk egyre csökken, és mindinkább elszigetelődnek szocializmust építő népünk tengerében.

Elvtársak!

A párt eredményes munkájának egyik legfontosabb feltétele az osztályviszonyok marxista elemzése, a szövetségi politika és az osztályharc kérdéseinek helyes megítélése.

Pártunk szövetségi politikája osztályok szövetségét jelenti. Lenin azt hirdette, hogy a pártnak mint a munkásosztály forradalmi élcsapatának mind a hatalomért folytatott harc időszakában, mind a szocializmus építésében létre kell hoznia és meg kell valósítania valamennyi szóba jöhető dolgozó osztály szövetségét, és biztosítania kell ezek együttes fellépését a harcban.

A szövetségi politikában a munkásosztály a kommunista végcélt és azokat a feladatokat tartja szem előtt, amelyeknek megoldása az adott helyzetben közelebb visz a kommunista végcélhoz is. *A fejlődés jelenlegi szakaszában a feladat a szocializmus teljes felépítése.* A munkásosztály erre szövetkezik valamennyi dolgozó osztállyal és réteggel.

Pártunk e szövetségi politika kérdéseinek eldöntésekor figyelembe veszi a társadalom szerkezetében végbement nagy változásokat, valamint azt, hogy meggyorsul valamennyi dolgozó osztály és réteg politikai, eszmei és erkölcsi fejlődése. Mindez lehetővé teszi, hogy megerősítsük és szélesítsük a dolgozó osztályok szövetségét, és ezt szocialista nemzeti egységgé fej-

lesszük. A szocialista társadalom felépítése, a kommunista társadalom megvalósítása — amiért pártunk harcol — nem csupán a párt célja, nem is csak egy osztályé, a munkásosztályé, hanem mindinkább az egész nemzet céljává válik. Ezt társadalmunk valamennyi osztályának együttes erőfeszítésével kell elérnünk.

A közös munkában és harcban a legérettebb, a legfejlettebb a szocialista munkásosztály. Vezető szerepe érvényre jut a párt egész politikájában és tevékenységében.

A mindinkább kibontakozó szocialista nemzeti egység alapja a munkás-paraszt szövetség, amelynek tartalma egyöntetűen szocialista lett. De e szövetség nem automatikusan fejlődik tovább. A munkásosztály és a parasztság között vannak és még hosszú ideig lesznek különbségek, amelyek a termelőerők és a szocialista termelési viszonyok, valamint a szocialista tudatosság eltérő fejlettségéből fakadnak.

Ezeket az ellentmondásokat a szocializmus alapján, a szocializmus vívmányait tökéletesítve, közösen, egyetértésben, minden dolgozó osztály és réteg érdekeit szem előtt tartva lehet és kell megoldani. A szocialista gazdálkodás a szövetkezeti szektorban még nem áll olyan biztos alapokon, mint az állami iparban, de az egész nép érdeke, hogy ott is megszilárduljon. Ezért segíteni, támogatni kell a termelőszövetkezeti parasztságot, hogy megerősíthesse szövetkezeteit, hogy azok fejlett szocialista gazdaságokká válhassanak, és kialakuljon az egységes szocialista paraszti osztály.

A parasztságtól viszont elsősorban azt várjuk, hogy a meglevő lehetőségeket a legjobban felhasználva, a mezőgazdasági termelés fellendítésével járuljon hozzá a népgazdaság fejlesztéséhez, az egész lakosság jobb ellátásához. Most, amikor az alapvető érdekek közösek, megvannak a feltételei annak, hogy a különböző osztályok és rétegek a közös érdekeknek megfelelően, az egész társadalom iránti felelősséggel, kötelességtudattal és áldozatkészséggel dolgozzanak.

Korábban a parasztsággal való szövetségben tekintettel kellett lenni a parasztság belső osztálytagozódására is. Pártunkban jól ismerik a „lenini hármas jelszót". Lenin a proletárhatalom megerősítéséért vívott harc időszakában azt mondotta, hogy „támaszkodj a szegényparasztra, szövetkezz a középparaszttal és harcolj a kulák ellen"*. E forradalmi jelszót dogmává

* Lásd: *Lenin* Művei. 28. köt. Szikra 1952. 189. old.

változtatni és a falu osztálytagozódása gazdasági alapjainak felszámolása után sablonosan alkalmazni súlyos hiba lenne. Ez a termelőszövetkezetek szétrombolására vezetne.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése után a parasztságon belüli korábbi osztálykülönbségek maradványainak felszámolása és az egységes termelőszövetkezeti paraszti osztály megteremtése a cél. Ezért *a szövetkezetekben is annak a szocialista elvnek kell érvényesülnie, hogy a tagokat ne korábbi osztályhelyzetük, hanem a közös munkában való részvételük, a munkában tanúsított helytállásuk és érdemük szerint ítéljék meg és részesítsék a közös munka eredményeiből.*

A szövetségi politika fontos része az is, hogy munkásságunk és parasztságunk a legszorosabban együttműködjön az értelmiséggel. Az értelmiségnek állandó és eleven kapcsolatban kell lennie a szocialista társadalom többi dolgozójával, akik az értelmiséget joggal tekintik sajátjuknak. Értelmiségi politikánk lényege: továbbra is minden feltételt biztosítani az értelmiség alkotó munkájához, meggyorsítani szocialista fejlődését, segíteni, hogy elsajátítsa a marxizmus—leninizmust.

Társadalmunk fejlődésének jelenlegi szakaszában, amikor még léteznek a városi kispolgárság maradványai, szükséges, hogy a szocialista dolgozó osztályok szövetségi viszonyt tartsanak fenn ezzel a réteggel is.

A szocialista nemzeti egység alapján egyesíteni kell mindenkit, aki a szocializmus és a béke ügyéért tevékenykedik. Össze kell fogni a kommunistákat és a pártonkívülieket, a rendszer politikailag aktív támogatóit és a ma még ingadozókat, közömböseket, a materialista világnézet híveit és a vallásos érzületű embereket egyaránt. A szocialista társadalom felépítése az egész nemzet ügye. Ez a nemzet jövője, a szocialista társadalomban valósul meg a magyar nemzet jólétének korábban nem ismert felvirágzása.

Annak, hogy a szocialista nemzeti egység mind gyorsabban és erőteljesebben fejlődjék, egyik letéteményese a Hazafias Népfront-mozgalom: társadalmunk életének ez az élő, eleven és számottevő tényezője. A Hazafias Népfront-mozgalomnak vannak közjogi funkciói is. Fontosabb azonban társadalmi feladata, az, hogy kerete legyen a dolgozó osztályok szövetségének és hirdesse a szocialista nemzeti összefogás eszméjét.

Elvtársak!

A dolgozó osztályok szövetsége a szocializmus építésének idején is harc-

ban fejlődik. *A szövetségi politika és az osztályharc pártunk politikájának két, egységet alkotó oldala.* Ismeretes, hogy pártunk nem törekszik az osztályharc élezésére. Népünknek az a jó, ha az osztályharc hevessége csökken, formái kevésbé élesek. Ez azonban nem kizárólag tőlünk, hanem az osztályellenségtől és a nemzetközi imperializmustól is függ. A tapasztalatok azt tanúsítják, hogy nem elvtelen engedményekkel, hanem csakis következetes elvi politikával, eszményeink bátor hirdetésével és céltudatos megvalósításával lehet az osztályellenséget elszigetelni és megsemmisíteni.

A szocialista nemzeti egység politikája nem jelenti azt, hogy hazánkban az osztályharc már befejeződött. Ez a politika azt fejezi ki, hogy az osztályharcban erősebbek lettek a pozícióink, új feladatok kerültek előtérbe, megváltoztak az osztályharc formái és eszközei.

Szocialista fejlődésünk első feltétele változatlanul a szilárd népi hatalom. Továbbra is határozottan fellépünk minden rendszerellenes, reakciós politikai erővel szemben, szilárdan védelmezzük törvényes állami és társadalmi rendünket. Megvédjük hazánk függetlenségét, államunk szuverenitását, népünk szocialista vívmányait az imperializmus fenyegetéseivel szemben. Szövetségi politikánk, az osztályharcban elfoglalt álláspontunk szocialista rendszerünk megszilárdítását és fejlesztését, a rendszer ellenségeinek mind hatékonyabb elszigetelését, a még ingadozók megnyerését, a szocializmus pozícióinak általános megerősödését szolgálja.

A politikai harc döntő sikerei után a kapitalizmust most más területeken kell legyőzni, olyan területeken is, ahol a legnagyobb és legszívósabb a régi világ maradványainak az ellenállása. *A szocializmus azzal lesz véglegesen, teljesen úrrá a kapitalizmuson, hogy megteremti a munka magasabb termelékenységét és a javak nagyobb bőségét. Ennek a feladatnak a megoldásától azonban elválaszthatatlan a tudat szocialista átformálása.*

Kedves elvtársak!

A szocialista nemzeti egység tartalma a szocialista társadalom valamennyi osztályának és rétegének szövetsége. A nemzeti egység fontos politikai eleme a kommunisták és a párton kívüli dolgozók egymás iránti bizalma és együttműködése a szocialista társadalom építésében.

Lenin 1922-ben „A harcos materializmus jelentőségéről" című cikkében a következőket mondta: „...Az élcsapat csak akkor teljesíti az élcsapat feladatait, ha nem szakad el az általa vezetett tömegtől, ha valóban

viszi magával előre a tömeget. Szó sem lehet semmiféle eredményes kommunista építésről, ha a legkülönbözőbb munkaterületeken szövetségre nem lépünk a nem kommunistákkal..."*

Ezt a lenini tanítást vallotta és alkalmazta pártunk az utóbbi évek harcaiban, és a gyakorlat nálunk is újból igazolta e tanítás igazságát. Az elért eredmények nem utolsósorban annak köszönhetők, hogy pártunk a szocialista építés minden területén összefogott és együtt dolgozott a pártonkívüliekkel.

Pártunk már korábban is többször leszögezte azt az elvi álláspontját, hogy hazánkban pártfunkciók kivételével bármely vezető tisztséget betölthetnek pártonkívüliek is. A pártonkívüliekkel szemben is azt az igényt támasztjuk, hogy legyenek hűségesek a szocializmus ügyéhez, a Magyar Népköztársasághoz, őszintén munkálkodjanak a szocializmus építésén és rendelkezzenek a szükséges hozzáértéssel, szaktudással.

A szocializmus építésének kérdései bonyolultabbak, sokrétűbbek lettek. Ezért a vezető állások betöltésében egyre inkább elengedhetetlen követelmény a hozzáértés, a szakismeret, az általános felkészültség. A felszabadulás után és a szocialista építés megindításának időszakában különböző vezető beosztásba került egyszerű munkás- és parasztemberek nagy többsége kiválóan megoldotta feladatát. Rendkívül nehéz és felelősségteljes munkájának végzése közben, szabad idejét évekig feláldozva, megszerezte a szükséges szakmai ismereteket, tovább képezte magát.

Miről van most szó tulajdonképpen? Ha igaz az — márpedig igaz —, hogy a jelenlegi szakaszban a szocialista társadalmi rend további fejlődése és megszilárdulása igen nagy mértékben attól függ, jól oldjuk-e meg gazdasági és kulturális életünk vezetését, akkor igaz az is, hogy minden vezető hely betöltésénél előírás kell hogy legyen a hozzáértés, a szaktudás is. *Nem arról van szó, hogy a szocializmus ügyéhez való hűség helyett követeljük a szakismeretet, hanem arról, hogy a szocializmus ügyéhez való hűség és feltétlen odaadás első követelménye mellett növekvő erővel jelentkezik a másik, szintén elengedhetetlen követelmény: a hozzáértés, a szükséges ismeretek megkövetelése. Ez a dolog lényege.*

Meggyőződésünk, hogy ez a politika a munkásosztály, a szocializmus ügyét szolgálja, és elősegíti, hogy rátermett, rendszerünkhöz hű, a dolgo-

* *Lenin* Művei. 33. köt. Szikra 1953. 219. old.

zók érdekeit jól szolgáló vezetők kerüljenek a különböző vezető posztokra, és ezzel a munkások és a parasztok közvetlen részvétele sem csökken a vezetésben. Már ma is százezrével vannak hazánkban olyan munkás- és parasztemberek, munkás- és parasztszármazású fiatalok, akik a felszabadulás óta megszerezték a vezetéshez szükséges magas szakképzettséget, legtöbb esetben a középiskolai és a főiskolai végzettséget.

A mi álláspontunk szerint jó, egészséges és megfelel a szocializmus érdekeinek, ha a személyi kérdések eldöntésénél az derül ki, hogy a párt tagjain kívül egyre több pártonkívüli is megfelel azoknak a politikai és szakmai követelményeknek, amelyeket a közfunkciók betöltésénél támasztani kell. Ez csak elősegíti a kommunisták és a pártonkívüliek összefogását, segíti a szocialista nemzeti egység kialakulását. A párt e kérdésben is óva int mindenféle sablontól, valamiféle mechanikus részarány erőltetésétől.

Kedves elvtársak!

A szocialista nemzeti egység kialakulásával összefüggő fontos kérdés a szociális származás helyes kezelése is. A Központi Bizottság kongresszusi irányelveiben szerepel az a tétel is, amely kimondja: „nincs szükség többé tanulóifjúságunk származás szerinti kategorizálására". Ez a tétel egyes elvtársaknál nem talált helyeslésre és megértésre. A Központi Bizottság javasolja a kongresszusnak e tétel megerősítését és jóváhagyását. Javaslatában a megváltozott osztályviszonyokból, népi demokratikus rendszerünk erejéből, feladatainkból indul ki.

A tanulóifjúság származás szerinti kategorizálása helyes és igazságos volt fejlődésünk korábbi szakaszán. Történelmi késést kellett behoznunk, hogy a munkásosztály és a parasztság fiai, akik nemzedékeken át el voltak zárva a művelődés lehetőségétől, megfelelő arányban jussanak be a főiskolákra. Ez kommunista álláspont volt, és javára vált, használt a nép ügyének. Most azonban arról van szó, hogy ennek a korlátozásnak további fenntartása nem használ, hanem egyenesen árt a szocialista építésnek.

A jövő tanévben középiskolai vagy főiskolai felvételt kérő fiatal már a felszabadulás után, a mi rendszerünkben született. Igazságtalan volna fiatal embereket a továbbtanulás lehetőségeiben korlátozni szüleik egykori, az ő világrajöttük előtti osztályhelyzete miatt. Arra is gon-

dolnunk kell, hogy ezek a fiatalok már a szocialista társadalomban élik jövőjüket.

Változatlan követelmény: olyan fiatalokat vegyenek fel az egyetemekre és főiskolákra, akiknek magatartása jó, szemlélete haladó, és kiválóan tanulnak. De ne legyen a magyar ifjúságnak egyetlen, mégoly kis rétege sem, amelyet szülei egykori osztályhelyzete miatt hátrányosan megkülönböztetve, eleve kizárjanak a főiskolai és egyetemi továbbképzés lehetőségéből.

Gondoskodnunk kell arról, hogy az egyetemre felvett fiatalok között a jövőben ne kevesebb, hanem *az eddiginél is több legyen a munkás- és paraszt-származású.* Ez tisztára attól függ, hogy társadalmunk megadja-e az ilyen fiataloknak a tanuláshoz szükséges segítséget. Nincs kétség az iránt, hogy társadalmunk ezt a segítséget meg fogja adni nekik. Elsősorban azoknak a szülőknek a gyermekei kapjanak ilyen támogatást, akik ma a bányákban, a gyárakban és a földeken dolgoznak. Ezt a tanulókkal való foglalkozásnál és a társadalmi ösztöndíjak elosztásánál is figyelembe kell venni.

Elvtársak!

Lényegében hat esztendeje folytatjuk ezt a politikát mind következetesebben. E hat esztendő alatt sokszor esett szó a szövetségi politikáról, a dolgozó tömegek iránti feltétlen bizalomról, a pártonkívüliek megbecsüléséről, az emberek iránti tiszteletről, arról, hogy nem iskolás gyermekek ellen vívja pártunk az osztályharcot. Szilárd elvi alapokon nyugvó kommunista politika ez, amelynek eredményeként az elmúlt években a munkásosztály, a szocializmus pozíciói megerősödtek hazánkban. Erősödött a munkáshatalom, gyorsabb tempót vett a szocialista építés, befejeződött a szocializmus alapjainak lerakása, erősödött a párt vezető szerepe, növekedett a kommunisták megbecsülése az egész országban, az egész nép körében. Ezt az elvileg szilárd, osztálykérdésben meg nem alkuvó, ugyanakkor az életet, a körülményeket számba vevő, emberséges kommunista politikát folytatja pártunk a jövőben is. *(Taps.)*

Kedves elvtársak!

Társadalmunk osztályviszonyainak, az osztályharc kérdéseinek elemzése azt mutatja, hogy *a proletárdiktatúra történelmi küldetése hazánkban még nem fejeződött be.* Népi államunk a proletárdiktatúra állama. Ez a jellege megmarad a szocialista társadalom teljes felépítésének időszakában. Mindamellett már erősödőben vannak azok a vonások is, amelyek arra mutat-

nak, hogy a proletárdiktatúra állama nálunk is egyetemes népi állammá fejlődik.

A Magyar Népköztársaságban napról napra szélesebben bontakozik ki a szocialista rendszer demokratizmusa. Ma az állampolgárok teljes egyenjogúsága érvényesül. Jogok, kötelességek tekintetében osztály-hovatartozás vagy korábbi osztályhelyzet miatt nincs hátrányos vagy előnyös megkülönböztetés. Mindenki választó és választható. Az országgyűlés és a tanácsok, valamennyi központi és helyi államhatalmi szerv tevékenységében erősödik a demokratizmus, a néppel való összeforrottság.

Erősítenünk kell államunk demokratikus vonásait, növelnünk kell a választott tanácsi szervek önállóságát. Állandóan keressük annak módjait, hogy a lakosság minél szélesebb rétegei kapcsolódhassanak be az állami munkába, a közügyek intézésébe. Növeltük és tovább növeljük a társadalmi szervek és a tömegszervezetek szerepét az állami munkában. Társadalmi szervek hatáskörébe kerültek olyan feladatok is, amelyeket korábban állami szervek láttak el. Államhatalmi és igazgatási szerveinkben a demokratikus vonások erősítésével, a bürokratikus vonások leküzdésével, az ellenőrzés javításával, a szaktudás és a hozzáértés fokozásával, a dolgozó tömegek közvetlen segítségének még nagyobb igénybevételével kell a munkát tovább javítani.

Rövid időn belül esedékesek az új országgyűlési és tanácsválasztások. Ezt az alkalmat is fel kell használnunk arra, hogy államhatalmi szerveink a néppel még szorosabb kapcsolatba kerüljenek, még alkalmasabbá váljanak nagy és fontos feladataik ellátására. A választásokon a gyakorlatban kipróbált politikával és világos programmal állhatunk az ország népe elé. Az országgyűlési és tanácsválasztások alkalmával — népi rendszerünk eddigi hagyományaihoz híven — a párt a dolgozók százezreivel tanácskozza meg az ország fejlődésének nagy és kis kérdéseit. Biztosak vagyunk benne, hogy az ország népe szavazatával is jóváhagyja a párt és a kormány politikáját. S ami még fontosabb, biztosak vagyunk abban is, hogy a jövőben is minden erejével támogatni fogja annak megvalósítását, tettekkel, alkotó munkával építi a szocialista hazát. *(Taps.)*

III

NÉPGAZDASÁGUNK FEJLŐDÉSE. SZOCIALISTA ÉPÍTŐMUNKÁNK FELADATAI

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Áttérek a gazdasági kérdésekre, pártunk gazdaságpolitikájára. A Magyar Szocialista Munkáspárt fő gazdaságpolitikai elgondolásait az élet igazolta. Népgazdaságunk egészségesen fejlődik, kiegyensúlyozott; terveink reálisak. A VII. kongresszus fő céljait a gazdasági építőmunka területén is elértük.

1960-ban sikeresen befejeztük a hároméves tervet. A nemzeti jövedelem a hároméves terv időszakában az előirányzott 13 százalék helyett 25 százalékkal nőtt. Az ipari termelés a tervezett 22 százalék helyett 40 százalékkal, a mezőgazdaság termelése — a tervezettnek megfelelően — 12 százalékkal emelkedett. Az egy keresőre jutó reálbér 12, az egy főre jutó reáljövedelem 16 százalékkal nőtt. A hároméves tervet jelentékenyen túlteljesítve, magasabb alapról kezdhettük el második ötéves tervünket.

A második ötéves terv kezdete óta egy és háromnegyed év telt el. Ennek az időnek minden eredményét pontosan összegezni és mélyen elemezni még nem lehet, hiszen az 1962-es terv végrehajtása még nem fejeződött be. Mégis, ha a második ötéves terv eddigi gazdasági eredményeit számba vesszük, akkor a következő kép tárul elénk: 1961-ben a szocialista ipar termelése — a tervet több mint három százalékkal túlteljesítve — mintegy 12 százalékkal haladta meg az 1960. évit. Tovább folytatódott az ipar szerkezeti átalakítása: a gépipar 15, a vegyipar 20 százalékkal termelt többet, mint 1960-ban.

Az aszály okozta károk miatt a mezőgazdaság 1961. évi teljes termelése nem nőtt a tervben előirányzott mértékben, lényegében az 1960. évi szinten maradt. Az aszály elsősorban az őszi betakarítású növényeket sújtotta, búzából azonban 11 mázsa termett holdanként, több mint eddig bármikor. Az állattenyésztés tervét teljesítettük. 1961 őszén a szarvasmarhaállomány három, a sertésállomány 15 százalékkal nagyobb volt, mint 1960-ban. 1961-ben az összes felvásárolt termék hat százalékkal volt több, mint 1960-ban.

Az 1962. év első kilenc hónapjának összesített adatai szerint az ipari termelés a múlt évihez képest kereken nyolc százalékkal, a mezőgazdaság termelése az eddig ismert adatok szerint egy-két százalékkal, a lakosság készpénzbevétele több mint öt százalékkal, a kiskereskedelmi forgalom négy százalékkal növekedett a tavalyihoz képest. Ötéves tervünk kezdeti időszakában tehát az ipar termelése a tervezettnél gyorsabban, a mezőgazdaságé az aszály következtében a tervezettnél lassabban növekedett. Egészében azonban a népgazdaság fejlődésének üteme és iránya megfelelt az ötéves terv előirányzatainak.

A két kongresszus közötti három év legfőbb gazdasági eredményeinek a következőket tartjuk: *jelentősen fejlődött népgazdaságunk; befejeztük a mezőgazdaság szocialista átszervezését, korszerűsítettük honvédelmünket.* Fedeztük az utóbbiakkal járó, a tervezettnél korábban jelentkező kiadásokat, ennek ellenére a népgazdaság tervszerűen, arányosan fejlődött, az életszínvonal pedig — a hároméves tervben jelentősen, az ötéves terv első két évében kismértékben — tovább emelkedett.

A VII. és a VIII. kongresszus közötti években a magyar népgazdaság fejlődése az ipari termelés, a munkatermelékenység és a nemzeti jövedelem növekedésének ütemét tekintve, felzárkózott a többi szocialista országhoz.

Elvtársak!

A Központi Bizottság az eddig ismert eredmények és tapasztalatok alapján jóleső érzéssel jelentheti a kongresszusnak, hogy *második ötéves tervünk, amely a VII. kongresszus irányelvei alapján készült, a gyakorlatban is reálisnak és helyesnek bizonyult,* lényegében nem kell rajta változtatni. Most az a fő gazdasági feladatunk, hogy a második ötéves terv jó végrehajtásán, teljesítésén, illetve — amilyen vonatkozásban az kívánatos és helyes — túlteljesítésén dolgozzunk.

A második ötéves terv nagyszerű céljait: a nemzeti jövedelem 36 százalékos, az ipari termelés 48—50 százalékos, a mezőgazdasági termelés 22—23 százalékos, a fogyasztási alap 22—23 százalékos növelését, az egy főre jutó reáljövedelem 16—17 százalékos emelését el lehet és el is kell érnünk. Az ipari tervet előreláthatóan túlteljesítjük, a mezőgazdaságban azonban a múlt évi és az idei aszály okozta megtorpanás leküzdésére meggondolt intézkedéseket és nagy erőfeszítést kell tennünk ahhoz, hogy a kitűzött célt elérjük.

Iparunk ágazati szerkezetének korszerűsítése a fejlődés egyik kulcskérdése. A munka termelékenysége emelésének egyik igen fontos módja a gazdaságos, a világszínvonalat megközelítő termékek részarányának növelése az ipari termelésben. Az élenjáró országok műszaki színvonalának elérését a specializált tömegtermelésre képes iparágak gyors fejlesztése teszi lehetővé. Ezért *jobban kell élnünk a szocialista nemzetközi munkamegosztás előnyeivel.* Az ipar termékeinek korszerűsége meghatározza az export és a nemzetközi fizetési mérleg fejlődését, és ezzel befolyásolja az életszínvonal alakulását is. Ezért tovább kell fáradoznunk azon, hogy az ipar szerkezete a kívánatos irányba módosuljon. Ennek során az ipar átlagát meghaladó ütemben fejlődik a vegyipar, melynek a mezőgazdasági termelés növelésében, számos iparcikk gazdaságosabb termelésében is kimagasló a szerepe.

Pártunk nagy figyelmet szentel a gépipar fejlesztésének. A gépiparban előállított termelési eszközök műszaki fejlettségén múlik a népgazdaság minden más ágának korszerűsége is. Országunk ásványi kincsekben viszonylag szegény, a népsűrűség elég magas, ezért a munkaerő tervszerű foglalkoztatásában nagy szerepet kap a feldolgozó ipar, azon belül a gépipar. A népgazdaság nyersanyag- és energia-importjáért is egyre inkább gépekkel fizetünk. A gépiparon belül elsősorban a műszeripart, a híradástechnikai ipart fejlesztjük. Ezek anyagigényessége az átlagosnál kisebb.

A gazdaságosság szempontjai megkövetelik az ország fűtőanyagmérlegének korszerűsítését. 1937-ben a világ energiaellátását 74 százalékban szénnel elégítették ki. 1960-ban a szén részesedése 51 százalék, és egyre nő a kőolaj és a földgáz aránya. Ezért a széntermelésnél nagyobb mértékben kell szorgalmaznunk a hazai kőolaj- és földgázvagyon gyorsabb kiaknázását.

A műszaki fejlődés, a gazdasági, társadalmi és kulturális előrehaladás megköveteli, hogy folytassuk az ország villamosítását. Többmilliárdos befektetéssel, gyors ütemben fokozzuk a villamosenergia-termelést; jelentős mennyiséget veszünk át a Szovjetuniótól és más testvéri országoktól. Így érjük el, hogy az egy lakosra jutó villamosenergia-felhasználás az ötéves terv alatt mintegy 45 százalékkal növekedjék.

Az utóbbi években fokozottabban érvényt szereztünk annak az elvnek, hogy a termelésnél ne csak a mennyiséget nézzék. A mennyiségi szemlélet még itt-ott kísért, nem mindenki értette meg igazán, hogy a termelés nem öncél, a termelésnek követnie kell a szükségletek állandó változását és a

technikai fejlődés általános követelményeit, s hogy mindenekelőtt a minőségi követelmények betartásával, gazdaságosan kell termelni. *A nem gazdaságos, elavult termékek gyártását be kell szüntetni, és a felszabaduló termelési kapacitást ésszerűen kell hasznosítani.* Ez a munkaerő bizonyos tervszerű átcsoportosítását is igényli. Egyes vezetők, ahelyett hogy ilyenkor megmagyaráznák az érintett dolgozóknak az intézkedés előnyeit, és gondoskodnának a munkaerő tervszerű átcsoportosításáról, fenntartják a régi állapotokat, és ezzel kárt okoznak a népgazdaságnak.

A mezőgazdaságnak a fejlődés ütemében jobban fel kell zárkóznia szocialista iparunkhoz, és egyre több területen kell elérnie a világszínvonalat. Ehhez évről évre több nagyüzemi épületet, berendezést, gépet, vegyi anyagot, szakembert adunk. A következő években a mezőgazdaság például több mint 20 000 traktort kap, egy hold szántóra számítva pedig csaknem kétszer annyi műtrágyát, mint 1961-ben. 1961-ben mintegy 230 000 holdat, az idén már több mint 360 000 holdat öntözünk, 1965-ben pedig több mint 600 000 holdon lesz öntözéses gazdálkodás.

A termelőszövetkezetek megszilárdításában a legfontosabb a közös nagyüzem építése, a szövetkezeti alapok gyors ütemű fejlesztése. Jelenleg és a következő években azonban még mind az ország, mind a szövetkezeti tagok ellátásában, sőt a közös gazdaság erősítésében is nagy a szerepe a háztáji gazdaságnak. Országos tapasztalatok bizonyítják, hogy a lehetőségek legjobb kihasználását minden termelőszövetkezetben elsősorban a jó vezetés, az egész tagság munkája, a vezetőség és a tagság egyetértése teszi lehetővé, s az, hogy a jobban dolgozók nagyobb jövedelmét megfelelő prémiumrendszer biztosítja.

A gazdasági munka általános fejlődésünk kulcskérdése. Ennek megfelelően kell az eddiginél is nagyobb mértékben mozgósítanunk a pártot, a tömegszervezeteket, az állami és gazdasági vezetést, a dolgozó népet az előttünk álló feladatok mielőbbi és lehető legjobb megoldására. *A legfontosabb a termelékenység, a gazdaságosság növelése és javítása a termelés minden területén.* Az ötéves terv, továbbá a gépiparra, a mezőgazdasági termelésre és más gazdasági területre vonatkozó párt- és kormányhatározatok helyesen jelölik meg a tennivalókat. Az olyan feladatok, mint az ipar általános színvonalának emelése, szerkezetének további javítása, a mezőgazdaságban a kenyérgabona- és takarmánytermesztés fejlesztése — a szocialista társadalom

teljes felépítésének legidőszerűbb mai feladatai, s ugyanakkor biztosítják a dolgozók életszínvonala további emelésének feltételeit is.

Elvtársak!

Pártunk azt az elvet vallja, hogy a szocializmus építésének együtt kell járnia a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelésével. Ez azonban *nem azt jelenti, hogy az életszínvonal minden évben növekedhet, függetlenül a reális növelését biztosító feltételektől.*

A Központi Bizottság úgy véli, hogy a dolgozók életszínvonala alakulásának jó eredményeiről nyugodt lelkiismerettel adhat számot. Az elmúlt években a nagy beruházások is megvalósultak, s az életszínvonal is jelentősen növekedett: 1956-hoz képest a bérből és fizetésből élők reáljövedelme 34, a parasztság fogyasztásának reálértéke több mint 21 százalékkal emelkedett. A lakosság fogyasztása az 1958. évihez képest 1962-re 20 százalékkal növekedett. A húsfogyasztás ugyanezen időszak alatt 17 százalékkal nőtt, a kávé- és déligyümölcs-fogyasztás jelenleg kétszerese az 1958. évinek.

A dolgozók életviszonyait közelről érintő *lakásépítésre* pártunk és kormányunk megfelelő figyelmet fordít, és minden lehetséges eszközt biztosít e célra. Míg az 1949—1956-os években átlag évi 34 000, az 1958—1961-es években már átlag évi 62 000, az 1958—1960-as években kereken 180 000 lakás épült az országban. Jelenleg még igen sok jogos lakásigényt nem lehet kielégíteni, és nagyon szívósan kell dolgozni azért, hogy a lakáshiány fokozatosan csökkenjen. De a munka eredményei között érdemes számon tartani, hogy hazánkban az 1957-től 1960-ig terjedő három év alatt — családonként négy fővel számolva, több mint 700 000 ember költözött új lakásba.

A társadalombiztosításban részesülők száma az 1959-es 7 200 000-ről — a termelőszövetkezetekbe belépett dolgozó parasztok bevonásával — 1962-re 9 400 000-re nőtt, *s ma már eléri a lakosság 94 százalékát.* 1961-ben 548 000 felnőtt és gyermek üdült, méltányos térítés ellenében, szakszervezeti és vállalati üdülőkben. Az életszínvonalról szólva, meg kell említeni, hogy a takarékbetét-állomány az 1958. évi 2 milliárd forintról 1962-re 8 és félmilliárdra növekedett.

Az életszínvonal alakulása nemcsak a keresetek nagyságától, hanem az áruellátás színvonalától is függ. Barát és ellenség egyaránt elismeri, hogy

nálunk a helyzet ebben a vonatkozásban is jó. A lakosság a pénzéért egyre inkább megfelelő választékban és minőségben szerezheti be a fogyasztási cikkeket. A lakosság bízik politikánkban, kellőképpen értékeli azt a józan gazdasági vezetést, amelynek fontos eleme az árualap és a vásárlóerő közötti egyensúly biztosítása.

Elvtársak!

Az egy főre jutó reáljövedelem az 1957—1960-as évek jelentős emelkedése után az elmúlt két esztendőben mindössze egy-két százalékkal növekedett. Ez a kisméretű emelkedés azonban olyan körülmények között következett be, amikor három, rendkívül jelentős tényező befolyásolta népgazdaságunk helyzetét. Már a második aszályos év sújtja mezőgazdaságunkat és azon keresztül a népgazdaságot. Egyidejűleg igen nagy, csak később megtérülő beruházásokat kellett eszközölnünk a mezőgazdaságban; jelentős eszközöket kellett fordítanunk honvédségünk felszerelésének korszerűsítésére is. *A népgazdaság szilárdságát és egészséges voltát bizonyítja, hogy az életszínvonalat ezek ellenére sikerült tartanunk és még valamelyest növelnünk is.*

Honvédségünk fegyverzetének korszerűsítésére úgy is kell gondolnunk, hogy ezek a kiadások biztosítják és védelmezik a magyar dolgozó nép békéjét, jónak nevezhető életkörülményeit. Népünk számára drága a szocialista haza határainak sérthetetlensége, nemzeti függetlenségünk, az alkotó munka, a béke védelme. Amíg van imperializmus, és a tartós béke nincs biztosítva, amíg a béke védelme éberséget és készenlétet követel, addig pártunk, kormányunk a nép iránti szent kötelességének tekinti, hogy gondoskodjék honvédségünk fegyverzetének korszerűségéről. *(Taps.)*

Elvtársak!

A magyar dolgozók saját tapasztalataik alapján nagyon jól tudják, hogy Központi Bizottságunk és kormányunk egyetlenegy életszínvonalat emelő intézkedést sem határoz el addig, amíg annak anyagi fedezete nincs a termeléssel megalapozva. Azt is tudja mindenki, hogy ha ilyen lehetőségünk van, a párt és a kormány nem késlekedik.

Megvalósítjuk második ötéves tervünknek a népjólét emelését célzó előírásait. Ezt a következő években elsősorban oly módon akarjuk elérni, hogy növeljük a jövedelmeket: egyre több ember számára teremtünk munkaalkalmat; de a termelés és a teljesítmény növelésével, a szakkép-

zettség fokozásával növekszik a már dolgozók jövedelme is. A munkások és egyes alkalmazotti rétegek átlagbérét úgy emeljük, hogy javuljanak a bérarányok.

Másodsorban az életszínvonal emelésére fordítható összegeket különféle népjóléti célokra használjuk fel. Gondolnunk kell arra, hogy a sokgyermekes családok helyzete ma még mindig nem könnyű; a párt mindent megtesz a sokgyermekes családok helyzetének az átlagosnál gyorsabb javításáért. Emelni fogjuk a kétgyermekesek családi pótlékát, javítunk az özvegyek helyzetén. Már a jövő évben növeljük a szülési szabadságot, a kisgyermekes anyáknak lehetővé tesszük, hogy háromévesnél nem idősebb gyermekük gondozására, munkaviszonyuk sérelme nélkül, fizetés nélküli szabadságot vehessenek igénybe. Fokozatosan megszüntetjük az ingyenes kórházi ápolás időtartamában és a gyógyászati segédeszközökkel való ellátásban fennálló különbségeket. Az ötéves tervben valamennyi egészségre ártalmas munkakörre kiterjesztjük a munkaidő csökkentését.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Ma, amikor a gazdasági építés nagy és fontos feladatok megoldását kívánja meg, *növekszenek a követelmények a gazdasági vezetéssel szemben.* A jelentős gazdasági eredmények önmagukban bizonyítják, hogy a gazdasági vezetés nálunk általában megfelelő színvonalú. A feladatok azonban megkövetelik, hogy még tovább javuljon. A gazdasági munka eredményességén múlik, hogy a termelékenység, a munka hatásfoka a népgazdaság minden területén gyorsan növekedjék, hogy a dolgozók élete még jobb és szebb legyen, hogy a szocialista társadalom teljes felépítése és végleges győzelme mihamarabb bekövetkezzék.

Tovább kell javítanunk a népgazdaság tervszerű irányításának rendszerét. A gazdasági folyamatok jellege szükségessé teszi a zökkenőmentes átmenetet az egyes tervidőszakok között. Ezért elengedhetetlen a tervezés folyamatossága. A szokásosnál hamarabb, már ebben az évben megkezdjük a harmadik ötéves terv előzetes elgondolásainak és a harmadik ötéves terv első két éve konkrét előírásainak kidolgozását.

Tovább kell javítanunk az ipar és a mezőgazdaság szakirányítását és vezetését. Az ipari irányítás most folyó átszervezésének egyik lényeges célja, hogy csökkentsük az üzemtől a minisztériumig terjedő irányító szervek számát. Az az elgondolásunk, hogy növeljük a termelés irányításáért köz-

vetlenül felelős vezetők hatáskörét, önállóságát és felelősségét. A felső vezetés kevesebb kérdésben tartsa meg az intézkedés jogát, de tegyük hatékonyabbá a központi irányítást és ellenőrzést.

Az átszervezés másik nagy kérdése, hogy végrehajtsuk a túlságosan szétaprózódott vállalatok ésszerű összevonását, és ezzel érjük el mindazt az előnyt, ami a termelési eszközök nagyobb összpontosításával jár. Az csak az egyik és nem is a legfontosabb előny, hogy az üzemek egy részének összevonásával csökken a gyárakban az irodai munka. Ennél számottevőbb, hogy a koncentráció elősegíti a termelés korszerű megszervezését, a műszaki fejlődést, a találmányok és az újítások gyorsabb, szélesebb körű bevezetését.

A Központi Bizottság, a kormány a mezőgazdaság irányításának továbbfejlesztésével is foglalkozik. Fontosnak tartjuk, hogy ne kapkodva, ne mindent egyszerre szervezzünk át, és hogy egy-egy területen átszervezés ritkán történjék, de az megfelelő legyen és hosszú időre szóljon. Ezért gondosan tanulmányozni kell a hazai és nemzetközi tapasztalatokat, tanácskozni kell az érdekeltekkel.

A mezőgazdasági irányítás átszervezésével is az a célunk, hogy a szakvezetést közelebb vigyük a termeléshez, hogy a tudományos kutatómunka és a termelés elevenebb kapcsolatba kerüljön, és hogy a felső szakirányítás kevesebb kérdésben döntsön, de ténykedése az eddiginél hatékonyabb legyen. Ezzel is azt akarjuk elérni, hogy növekedjék a munka termelékenysége, a gépeket és az összes többi termelési eszközöket jobban hasznosítsák, több és olcsóbban előállított mezőgazdasági terméket kapjon az ország.

Szocialista társadalmi rendszerünk a gazdasági munka fejlesztésére nagyszerű, új erőket bontakoztatott ki: a dolgozók százezreinek alkotó kezdeményezését. A gazdasági vezetők feladata, hogy a dolgozók számtalan újítását, a termelés minden irányú fejlesztését célzó javaslatait és a vezetést érintő bírálatait is az eddiginél nagyobb mértékben vegyék figyelembe.

Fontos tennivalónk továbbra is a dolgozók aktivitásának növelése, a szocialista munkaverseny, különösen a szocialista brigádmozgalom fejlesztése. Jelenleg több mint 31 000 brigád versenyez a szocialista brigád címért, majdnem 9000 pedig már elnyerte ezt a címet. A szocialista brigádok élen jártak a kongresszusi munkaversenyben is. Tagjaik példa-

mutatóan élnek, dolgoznak és tanulnak, megvalósítják és terjesztik a szocializmus eszméit és erkölcsét.

Minden szinten emelni kell a gazdasági vezetés kulturáltságát. A vezetők ne kullogjanak az életben jelentkező problémák után, hanem maguk vessék fel és oldják meg őket. Tekintsenek előre, irányítsák a gazdasági folyamatokat, és ne utólag kapkodjanak, amikor egy kérdés megoldása napirendre kerül. *A jó gazdasági vezetés elképzelhetetlen a határozatok, utasítások végrehajtásának szigorú ellenőrzése nélkül.* Keményen felelősségre kell vonni azokat, akik nem teljesítik a határozatokat, megsértik a népgazdaság érdekeit, akik eltűrik a nép vagyonának herdálását, a pazarlást, a naplopást. Irtani kell a korrupciót, a kéz kezet mos rendszert. Érvényt kell szerezni annak a szocialista elvnek, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék.

A szocialista öntudatot és lelkesedést állandóan erősíteni kell, mert ez a szocialista építés hatalmas ereje. Nem kevésbé fontos azonban, hogy aki többet dolgozik, többet ad a társadalomnak, többet is kapjon, hogy az emberek személyes anyagi érdekeltségét egyesítsük az öntudat erejével a szocializmus építése javára. Érvényben levő prémium-, jutalmazási, részesedési, nyereségrészesedési rendszerünk még alapos javításra szorul. Nagyon gyakori, hogy a jelenlegi prémium- és nyereségrészesedési rendszer az igazán jól dolgozókat nem teszi eléggé érdekeltté a munkában, sőt még az is előfordul, hogy a közérdek ellen hat.

Az anyagi ösztönzés rendszerét úgy javítsuk, hogy az a műszaki fejlesztésre, a gazdaságos termelésre, a termelőberendezések jobb kihasználására serkentsen. Nagyobb prémiumot azok a vállalatok fizethessenek, amelyek célszerűen meghatározott terveikben a legnagyobb fejlődést irányozzák elő, és ezt valóban el is érik. Egyes iparágakban helyes az anyagi ösztönzési rendszert hosszabb időre — több évre — meghatározni.

Magyarországon a munka termelékenysége még nagyon elmarad a követelményektől és a lehetőségektől. E tekintetben mi a szocialista országok sorában még mindig a táblázat alján vagyunk. *A munka termelékenységének növelése mindenekelőtt a jobb termelési eszközökön, a műszaki színvonal fejlesztésén múlik.*

Az ötéves terv első két évében beruházási előirányzatainkat általában teljesítettük. Meg kell azonban állapítani, hogy az előrehaladás lassú,

egyes — köztük igen fontos — beruházások megvalósítása elmarad a tervezett ütemtől. Nem lehet eltűrni, hogy beruházásokat kellő műszaki és gazdasági előkészítés nélkül megkezdjenek. Ma kulcsfontosságú feladat a beruházások jó, idejekorán való előkészítése és műszaki tervezése.

A munkatermelékenység emelésének és a gazdaságos termelésnek másik nagyon fontos feltétele *a korszerű üzemszervezés*. Gyakran beszélünk ma is a termelés rejtett tartalékairól. A termelés szervezési hiányosságaiból származó tartalékok ma már nem is olyan rejtettek. Ezek feltárásában és hasznosításában nagy szerepük van a helyi vezetőknek. Sajnos, ma még nem lehet elmondani, hogy a vállalatok műszaki és gazdasági vezetői élnek ezekkel a lehetőségekkel. A termelésszervezési tevékenység legelmaradottabb területei, ahol már a közeljövőben lényeges javulást kell elérnünk, a gyártáselőkészítés, a gépek kapacitásának jobb kihasználása, a belső anyagmozgatás.

Népgazdasági érdek az ésszerű munkaerő-gazdálkodás, az anyagtakarékosság, a vállalati alapok jobb kihasználása. A munka termelékenységének növelése azonban nem az egyes üzemek és termelési ágak egymástól független, elszigetelt tevékenységének eredménye. *Minden egyes vállalatunknak úgy kell gazdálkodnia, hogy az egész nemzeti jövedelem minél gyorsabban növekedjék.*

A munka termelékenységének terv szerinti növelése egész ötéves tervünk sikeres teljesítésének előfeltétele. Ezért mind a gazdasági vezetőknek, mind a dolgozóknak a fő figyelmet a munka termelékenységének növelésére kell fordítaniuk. A munkatermelékenység növelésére tett egyetlen intézkedés nálunk most többet ér az osztályharcban, mint az imperialistákat szidalmazó száz radikális szólam. Emlékeznünk kell arra, amit Lenin *A nagy kezdeményezés* című cikkében még 1919-ben írt: „... A munka termelékenysége, ez végeredményben a legfontosabb, a legfőbb az új társadalmi rend győzelme szempontjából. A kapitalizmus a munka olyan termelékenységét hozta létre, amilyet a hűbériség nem ismert. A kapitalizmust azzal lehet véglegesen legyőzni, és azzal fogjuk véglegesen legyőzni, hogy a szocializmus a munkának új, sokkal magasabb fokú termelékenységét hozza létre."*

* *Lenin* Művei. 29. köt. Szikra 1953. 435. old.

Elvtársak!

Gyorsabb gazdasági fejlődésünknek óriási tartaléka rejlik a szocialista nemzetközi munkamegosztás eddig még kellően ki nem használt lehetőségeiben.

A Magyar Népköztársaság tagja a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának. A széles körű szocialista nemzetközi együttműködés nagymértékben segítette a magyar népgazdaság eddigi fejlődését, és még nagyobb lehetőségeket nyújt a további fejlődéshez. A KGST-országok pártjainak képviselői ez év júniusában Moszkvában tanácskozást tartottak. Ez a tanácskozás az eddigi együttműködés eredményeit nagyra értékelve megállapította, hogy *országaink gazdasági kapcsolatainak túl kell lépnie az eddigi kereteket.* Ha országaink gazdasági lehetőségeit valóban ki akarjuk használni, akkor az áruk kicserélésén túl mindenekelőtt terveinket kell egyeztetnünk, a tudományos kutatások tervét és a tudományos eredmények felhasználását össze kell hangolnunk. Fejlesztenünk kell a műszaki együttműködést, növelnünk kell a közös, nagyobb beruházásokat.

Pártunk, kormányunk teljes mértékben helyesli e megállapításokat, és mindent megtesz megvalósításukért. Nem akarjuk termelő berendezéseinket külön-külön szétaprózva, kis sorozatban gyártott, tehát drága termékek előállítására használni, hanem át akarunk térni a nagy sorozatú, gazdaságos termelésre, a beruházási eszközök ésszerű felhasználására. Mély meggyőződésünk, hogy hazánk népgazdaságának fejlesztését érezhetően meggyorsíthatjuk, ha jobban kihasználjuk mindazokat a lehetőségeket, amelyek a KGST-országok szocialista együttműködésében rejlenek.

A szocialista együttműködés gazdasági téren már eddig is nagyszerű alkotásokat hozott létre. Ilyen a Barátság kőolajvezeték, amelyen máris érkezik olaj. Ilyen a Béke villamos távvezeték, amely összeköti a Szovjetunió, Magyarország, Csehszlovákia, a Német Demokratikus Köztársaság és Lengyelország villamosvezeték-rendszerét. Ezen máris kapunk elektromos áramot. Hasznos együttműködés jön létre a vaskohászatban Csehszlovákia, Románia, Lengyelország és Magyarország között. Ennek eredménye, hogy a különböző termékfajták gyártását megfelelően elosztva, minden országban kevesebb féle termék nagyobb mennyiségben s így olcsóbban állítható elő. A nemzetközi szocialista együttműködés keretében

ben kap a magyar vegyipar szovjet olajat, román földgázt. A napokban került aláírásra egy igen jelentős magyar—szovjet megállapodás alumíniumiparunk fejlesztésére. Ebben a szerződésben, amely világviszonylatban is egyike a legjelentősebbeknek az alumíniumiparban, ismét nagyszerűen megmutatkozik az a testvéri segítség, amelyet a Szovjetunió a Magyar Népköztársaságnak állandóan és minden téren nyújt.

Elvtársak!

A szocialista országok gazdasági együttműködésében rejlő nagyszerű lehetőségek jobb kihasználása egyáltalán nem jelenti azt, hogy a szocialista országok elzárkóznak más irányú nemzetközi kapcsolatok elől. Magyarország is jelentékeny és fejlődő gazdasági együttműködést teremtett a nemrég függetlenné vált és önálló nemzetgazdaságukat most kiépítő országokkal. Ezek a kapcsolatok a kölcsönös előnyök elvén alapulnak. A Magyar Népköztársaság emellett kötelességének tartja, hogy erejéhez mérten műszaki és tudományos segítséget is nyújtson ezeknek az országoknak. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok hívei vagyunk abban az értelemben is, hogy a kölcsönös előnyök elve alapján ma is kereskedünk és a jövőben is kereskedni fogunk a fejlett kapitalista országokkal.

Helyeseljük és támogatjuk a Szovjetuniónak az Egyesült Nemzetek Szervezetében benyújtott javaslatát, amelyben 1963-ra széles körű nemzetközi tanácskozás összehívását indítványozza a világkereskedelem kérdéseinek megtárgyalására. Az a véleményünk, hogy lehetséges és szükséges is a gazdasági kapcsolatok fenntartása és bővítése a különböző társadalmi rendszerű országok között. Szilárd meggyőződésünk, hogy a világkereskedelmet korlátozó minden intézkedés káros, a világkereskedelem bővítése pedig előnyös valamennyi ország, valamennyi nép számára. Ez a béke ügyét, a békés egymás mellett élést is hathatósan szolgálná.

A szocialista országok gazdasági együttműködésében új fejlődési fok, hogy az ötéves és a hétéves perspektivikus terveken kívül összeegyeztetik és közösen alakítják ki a népgazdaságuk általános fejlődési irányát megszabó, hosszú időre szóló távlati terveket is. A Tervhivatalban most dolgoznak az 1980-ig terjedő húszéves távlati terven, annak a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa országaival való egyeztetésén és véglegesítésén.

A húszéves távlati terv fő arányai már kialakultak. E szerint a terv szerint 1980-ig a nemzeti jövedelem a jelenleginek négyszeresére, az ipari termelés legalább ötszörösére, a mezőgazdasági termelés pedig két-, két és félszeresére növekedik. A húszéves terv célul tűzi ki, hogy a fogyasztás három és félszeresére nőjön, és minden családnak önálló és korszerű lakása legyen. Mindezt úgy kell megoldanunk, hogy a termelékenység növelésével, a műszaki fejlesztéssel elérjük a munkaidő lényeges csökkentését is.

A szocialista társadalmi rend ereje és nagy fölénye a kapitalizmussal szemben nem utolsósorban abban van, hogy a tőkés rend gazdaságának anarchiájával ellentétben, a szocialista tervgazdaság a fejlődés világos útját jelöli ki, és lehetővé teszi a társadalom erőinek tudatos egyesítését és összpontosítását meghatározott célok elérésére.

A Szovjetunió a húszas évek végén első ötéves tervével elsőnek fogott hozzá a népgazdaság évekre előre jól átgondolt fejlesztéséhez. Kommunista eszméink ereje és életrevalósága mutatkozik meg abban, hogy ma már szocialista országok egész sora egyeztetett húszéves tervet dolgoz ki népgazdasága fejlesztésére. A Magyar Népköztársaság reális, lelkesítő húszéves tervben vázolja fel ragyogó jövőjének távlatát.

IV

A KULTURÁLIS FORRADALOM EREDMÉNYEI. MŰVELŐDÉSPOLITIKAI FELADATAINK

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Társadalmunk fejlődésében olyan szakaszhoz értünk, amikor *a forradalom teljes győzelmének egyik legfőbb feltétele a szocialista kultúra erőteljesebb kibontakozása.* A szocialista társadalom fejlődése igen sokban függ a tömegek tudatosságától, általános és szakmai műveltségének színvonalától, a szakemberek számától és tudásától.

Kulturális forradalmunk további fejlődésében meghatározó szerepe van *a közoktatásnak.* A szocializmus teljes felépítéséért folyó forradalmi harcnak mind fontosabb színterévé válnak az iskolák, az egyetemek. Nem-

csak azért, mert itt formálódik a jövő nemzedéke, hanem azért is, mert az iskola, a pedagógusok hatóköre ma már messze túlnő az iskola falain, kiterjed szinte az egész társadalmi életre. Az új ember formálásában a tanítók, a tanárok a legfontosabb társadalmi tényezők, a párt legjobb harcostársai.

Közoktatásunk rohamosan fejlődik. 1938-ban a nyolc osztálynak megfelelő iskolát csak 34 000, 1957-ben már 104 000, 1962-ben pedig 140 000 tanuló végezte el. A középiskolások száma 1938-ban 52 000, 1959-ben 145 000 volt, azóta három év alatt további 42 000-rel nőtt. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma 1938-ban 11 700, az 1959—1960-as tanévben 38 000 volt, s VII. kongresszusunk óta számuk további 22 000-rel emelkedett. Ezekkel az eredményeinkkel Európa legfejlettebb kapitalista országaival állunk egy vonalban, nem beszélve az esti és a levelező oktatás rendszeréről, amely a tőkésországokban szinte ismeretlen. S azt sem szabad elfelejtenünk, hogy ezeket az eredményeket a Horthy-korszak mély elmaradottságából elindulva értük el, hogy a felszabaduláskor még 600 000 analfabéta volt hazánkban.

A kötelező oktatás korhatárát 16 éves korig emeltük fel, hogy ne legyen az országban olyan gyermek, aki a nyolcosztályos általános iskolát el ne végezné. Ma már majdnem minden második, általános iskolát végzett tanuló középiskolában folytatja tanulmányait. Az a törekvésünk, hogy a középiskolai tanulók számát fokozatosan, évről évre növeljük mindaddig, amíg a középiskolai oktatás is általánossá nem válik. Az új szakmunkásoknak mind nagyobb része tesz érettségi vizsgát. Ez összhangban van a növekvő társadalmi és népgazdasági igényekkel, és egyengetni fogja az utat a szellemi és a fizikai munka közötti lényeges különbségek megszűnéséhez is.

Ma már az iskola a továbbtanuló felnőtteknek is otthona. Dolgozó népünk tudásszomja fejeződik ki abban, hogy évről évre növekszik a termelőmunkát végző felnőtt tanulók száma. 1959-ben 138 000, az 1961—1962-es tanévben már több mint 218 000 felnőtt tanult.

A falu szocialista átszervezése nagy lendületet adott a parasztság művelődésének. Lássuk egy falu példáját. A Bács megyei Felsőszentiván községben majdnem valamennyi felnőtt lakos tanul vagy rendszeresen részt vesz a művelődés valamilyen formájában. A faluban ötvennél több

azoknak a felnőtteknek a száma, akik a dolgozók iskolájába járnak, csaknem harmincan mezőgazdasági technikumi, heten pedig egyetemi hallgatók. A tanulók között ott találjuk a tanácselnököt, a termelőszövetkezetek elnökeit, párttitkárait, brigádvezetőit. A Horthy-korszakban száz faluban sem lehetett ennyi művelt és önmagát tovább képző embert találni.

A VII. kongresszus a társadalom fejlődéséből eredő szükségleteket felmérve, oktatási reform megvalósítását tűzte ki célul. A reformtervezetről széles körű társadalmi vita folyt a szakemberek, a nevelők és a szülők részvételével. *A reform alapvető törekvését, a munkára való nevelést társadalmunk elfogadta.* Örömmel látjuk, hogy iskoláinkba végleg bevonult és pedagógiai tényezővé vált társadalmunk éltető eleme, a munka. Az iskolai nevelőmunka hatására előnyösen változott ifjúságunk erkölcsi és politikai arculata. Szilárdul a tanulmányi fegyelem, megnőtt a politikai érdeklődés, nagyobb lett a fizikai munka becsülete. Ifjúságunk becsületes, dolgos, egészséges szellemű, szocialista hazájához hű.

A gyors ütemű szocialista építés megköveteli, hogy egyetemeink, főiskoláink évről évre több korszerűen képzett, kommunista szakembert adjanak az országnak. A szakemberképzés fellendítésére már ebben az évben is sok felsőfokú technikumot létesítettünk. De a felsőoktatás fejlesztésére, anyagi ellátottságának javítására még sokkal többet kell áldoznunk. Különösen műszaki egyetemeink küszködnek problémákkal. Szakminisztériumaink egy része, vállalataink sok vezetője nem érti, hogy a termelés emelésének, a műszaki fejlesztésnek, a termelékenység növelésének egyik legfontosabb előfeltétele a felsőoktatási intézmények fejlesztése, a korszerű szakemberképzés. A szakminisztériumok, az üzemek és a társadalmi szervezetek adjanak meg minden segítséget: korszerű műszereket, berendezéseket, felszereléseket, nagy tudású, tapasztalt szakembereket, és nem utolsósorban: küldjenek tehetséges hallgatókat a főiskolákra.

Tovább kell növelni az egyetemek és a főiskolák hallgatóinak létszámát, különösen a műszaki szakembereket és pedagógusokat képző felsőoktatási tanintézményekben. Nagy lehetőség rejlik az esti és a levelező oktatás további szélesítésében is. Sokkal bátrabban kell létrehozni egyes nagyüzemek mellett műszaki egyetemi esti tagozatot vagy felsőfokú technikumot a Műszaki Egyetem csepeli esti tagozatához hasonlóan.

Azon kívül, hogy a közoktatás ilyen rohamosan fejlődött, *kialakult és gyorsan fejlődött az iskolán kívüli népművelés egész hálózata*, főként a művelődési otthonoké és a könyvtáraké. A nép tanulási vágya olyan új művelődési formákat hívott életre, mint a munkás- és termelőszövetkezeti akadémiák. Jelentősen megnőtt az érdeklődés a világnézeti, a szakismereteket gyarapító és a művészeti, irodalmi ismereteket bővítő előadások iránt. 1958-ban több mint 4 millió, 1961-ben már 7 milliónál több hallgatója volt az üzemekben és a falvakban tartott ismeretterjesztő előadásoknak.

Az iskolán kívüli népművelés segítse a korszerű alapműveltség terjesztését, a polgári-kispolgári nézetek, szokások, ízlés elleni harcot, a szocialista hazafiság és a nemzetközi szolidaritás eszméjének elmélyítését, az új közösségi erkölcs és életforma erősítését. Mozdítsa elő a népgazdaság fejlődését, a munkások és a termelőszövetkezeti parasztok képzését, terjessze a műszaki és mezőgazdasági tudományok legújabb eredményeit. Lenin hangsúlyozta, hogy a szocialista ipar anyagi alapjának biztosítása mellett a munkatermelékenység emelésének másik feltétele: „. . . a lakosság tömegeinek műveltségi és kulturális felemelkedése. Ez a felemelkedés most óriási iramban folyik, s ezt nem látják a burzsoá megszokottságtól elvakított emberek, akik képtelenek megérteni, hogy a nép »mélyén« micsoda erővel bontakozik ki most a tudás világossága és a kezdeményezés felé hajló törekvés."*

A társadalom életében rendkívül megnövekedett a tudomány jelentősége. A tudomány mindinkább közvetlen termelőerővé válik, és nagy szerepet játszik a társadalmi tudat formálásában és a műveltségi színvonal emelésében. A tudományos kutatás hazánkban a felszabadulás után, különösen az utóbbi hat évben igen sokat fejlődött. 1961 végi adatok szerint az országban 132 önálló kutatóintézetben, 665 egyetemi tanszéken és 127 egyéb kutatóhelyen folyt a tudományos kutatómunka. Fokozatosan növekszik a kutatás anyagi támogatása. Míg 1960-ban 1 milliárd 467 millió forintot fordítottunk tudományos kutatásra, addig ez az összeg az 1962-es tervben már több mint 2 milliárd forintra növekedett.

Több mint 2000 tudós és kutató közreműködésével elkészült az országos távlati kutatási terv, amelynek legfőbb célja, hogy elősegítse

* *Lenin* Művei. 27. kot. Szikra 1952. 252. old.

egész tudományos életünk nagyobb tervszerűségét és szervezettségét. Ez megköveteli, hogy a tudomány céljaira szánt, évről évre jelentősen növekvő anyagi eszközöket az eddiginél sokkal ésszerűbben használjuk fel és tervszerűbben osszuk el a tudományágak, a tudományos intézmények között.

Pártunk úgy véli, hogy *a távlati tudományos kutatási tervet jobban össze kell hangolni népgazdaságunk távlati fejlesztésének programjával*, és tudományos életünk anyagi, szellemi erőit az ebből következő feladatok megoldására kell összpontosítani. A tudomány területén is ki kell alakítani a szocialista országok közötti együttműködés és munkamegosztás célszerű gyakorlatát. Meg kell teremteni az alapkutatások és az alkalmazott kutatások közötti egészséges arányt, és biztosítani kell tervszerű összhangjukat. Célszerű lenne megvizsgálni, hogy a kutatóintézetek jelenlegi szervezete és az irányítás jelenlegi rendszere megfelel-e a tudomány és a népgazdaság fejlődése követelményeinek.

Forradalmunk lényeges eleme a tudomány és a szocializmus szövetsége. A szocializmus gyakorlata maga is tudományos elméleten alapszik, és nem valósulhat meg a tudomány támogatása nélkül, a tudomány pedig valójában csak a szocialista társadalom viszonyai közt nyert szabad utat a fejlődéshez. Csak a szocialista társadalom viszonyai között van meg a feltétele annak, hogy minden tudományos munkára hivatott tehetség kibontakozhasson, és hogy a tudományos kutatás eredményei a gyakorlatban akadálytalanul megvalósuljanak.

Elvtársak!

Az elmúlt három év alatt értünk el eredményeket az irodalomban és a művészetekben is, erősödött a szocializmus eszméit valló, érte meggyőződéssel küzdő, társadalmi felelősséget vállaló művészek tábora. *Pezsgő élet, alkotó munka folyik a művészetek minden ágában, a képzőművészeti, zenei, irodalmi, színházi életben.*

A növekvő közéleti érdeklődés egészséges jeleit figyelhetjük meg szépirodalmunkban, a szaporodó írói riportokban, tudósításokban. Eszmeileg erős és tehetséges fiatal művész- és írónemzedék jelentkezett és tör előre. Támogatjuk azokat az írókat, művészeket, kritikusokat, akik harcolnak irodalmi és művészeti közéletünk egészséges légköréért, és bátran, szenvedélyesen küzdenek a szocialista művészettől idegen törekvések ellen.

Művészeink, íróink gyorsan változó életünk hiteles, pártos ábrázolásával szolgálják szocializmust építő népünket.

Az igény azonban még nagyobb mértékben növekedett az irodalommal, a művészetekkel, a filmmel szemben. Az utóbbi években népünk igényesebb lett, fogékonyabbá vált a szépre és a jóra. Ezt bizonyítja a könyvforgalom nagyarányú növekedése, a jó színdarabok és filmek látogatottsága, a koncertek hallgatóinak, a múzeumok, a tárlatok látogatóinak, a televízió és a rádió előfizetőinek növekvő száma.

A párt és népünk számára a művészi alkotás eszmeisége, mondanivalója, a szocialista tartalom a legfontosabb. Olyan alkotásokat várunk, amelyekben helyesen és magas művészi színvonalon tükröződnek társadalmunk folyamatai,. amelyeknek hőse a szocializmust építő, a közösségi ember. A művészi alkotás töltse be nemes hivatását, segítse a szocialista ember nevelését. A művész keresse meg a számára legmegfelelőbb kifejezési formát.

A forma kérdésében a párt nem híve a stílusviták rendeleti vagy adminisztratív úton való eldöntésének. Már régen és végérvényesen szakítottunk azzal a gyakorlattal, amely szubjektíven szűk keretet szabott a művészi alkotó munkának. A művészet nem szegülhet azonban szembe a társadalmi fejlődés menetével és törvényeivel. A művészeknek tudniuk kell, hogy *a szocializmus a tömegek eszméje, és aki a tömegekhez szól, annak meg kell találnia az utat a dolgozó milliók gondolataihoz és érzelmeihez.*

A párt a valóságból indult ki, amikor kimondta az irányelvekben, hogy irodalmi és művészeti közéletünk világnézetileg, eszmeileg még nem egységes. Ma még különböző eszmei arculatú csoportok léteznek. A szocialista realista művészet és irodalom mellett teret kap minden más, becsületes szándékú művészi tevékenység is. Annak megállapítása azonban, hogy még nem alakult ki és nem szilárdult meg művészeti életünk szocialista világnézeti egysége — a párt részéről nem belenyugvást, nem eszmei megalkuvást jelent.

Mi a szocialista irodalom magasabbrendűségét valljuk, ezért minden erőnkkel és eszközzel segítjük és segíteni fogjuk a szocialista realista irodalmat és művészetet. Segíteni fogjuk a még nem szocialista világnézetű alkotók eszmei átalakulását is. Nem formális egységre van szükségünk. Az igazi egységet megteremteni csak elvi alapon, szívós, meg-

győző munkával lehet, a marxizmussal szemben álló, attól eltérő felfogások ellen vívott következetes eszmei harcban. *Az eszmék területén nincs és nem is lehet békés együttélés.*

Művészetpolitikánknak az a legfontosabb feladata, hogy elősegítse a magas színvonalú, meggyőző erejű szocialista művészet fejlődését, vezesse a megalkuvás nélküli harcot a burzsoá maradványok és a kapitalizmus világából beáramló dekadens polgári és kispolgári nézetek ellen.

Népünk kulturális felemelkedésében eddig is nagy eredmények születtek. Az igények azonban a mi társadalmunkban igen gyorsan nőnek. A tudósoknak, a művészeknek, a közoktatás, a kultúra művelőinek megtisztelő feladata, hogy a néppel összeforrva, alkotó munkájukkal tegyék szebbé, gazdagabbá, nemesebbé az emberek életét, a maguk területén vegyék ki részüket méltón népünk nagy műve: a szocialista társadalom teljes felépítéséből.

V

A PÁRTMUNKA KÉRDÉSEI. PÁRTUNK ÉS A NEMZETKÖZI KOMMUNISTA MOZGALOM

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Áttérek a párttal és a párt tevékenységével kapcsolatos kérdésekre.

A párttagság az elmúlt évek nagy munkájában és bonyolult harcaiban, a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, a termelésben, a szocialista kultúra gyarapításában és terjesztésében, politikánk végrehajtásában, a szocialista építés minden frontján példamutatóan, a munka nehezét vállalva dolgozott és küzdött. A párt politikája a dolgozó milliók tetteiben válik valóra, akiket a kommunisták szerveznek és vezetnek a szocializmus építésének útján.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a munkásosztály marxista—leninista elmélettel felfegyverzett élcsapata. *A párt nem öncélú szervezet, hanem annak a munkásosztálynak eszméit, törekvéseit képviseli és szolgálja, amelynek közeli és távoli céljai egyaránt azonosak az egész dolgozó nép érdekeivel.* A párt több mint négy évtizede, megalakulása óta egyetlen feladatának a munkásosztály, a dolgozó nép szolgálatát tekintette. A párt és a tömegek közötti kap-

csolatok ma szorosak, a párt a nép élén, a néppel együtt, a népért dolgozik és vezeti a szocializmus teljes felépítéséért vívott harcot.

A párt szerepe a szocialista építés előrehaladásával növekszik, mert sokasodnak, bonyolultabbá válnak a gazdasági és a kulturális feladatok, s a politikai küzdelmek is mindinkább ideológiai köntöst öltenek. Társadalmunk szocialista egységének kialakulása, egész népünk összefogása, erkölcsi és politikai összeforrása a szocializmus felépítésében csak a munkásosztálynak és forradalmi pártjának vezetésével valósulhat meg.

A legfontosabb kérdés a párt általános irányvonalának helyessége. A Központi Bizottság meggyőződése szerint pártunk tevékenységében a győzelmes marxista—leninista eszme, a kommunista politika érvényesül. Belső pártéletünkben érvényesülnek a pártélet lenini normái, a demokratikus centralizmus, a kollektív vezetés.

A személyi kultusz intézményesített rendellenességeit a párt újjászervezésének első napjaiban kiküszöböltük; a Rákosi-klikket kezdettől fogva távol tartottuk a párt, az ország politikai életétől.

Ettől az időponttól kezdve érvényesült ismét teljes mértékben pártunk legfőbb vezető szerveiben a vezetés lenini, kollektív elve. Az elmúlt hat év alatt minden olyan kérdésben, amelyben a Központi Bizottságnak vagy a kormánynak kellett határoznia, valóban a Központi Bizottság vagy a kormány döntött, nem pedig a Politikai Bizottság vagy egy szűkebb kabinet; amit a Politikai Bizottságnak kellett eldöntenie, azt a Politikai Bizottság döntötte el és nem a Titkárság; amit pedig a Titkárságnak kellett eldöntenie, azt a Titkárság döntötte el és nem egy személy. A kollektív vezetés elve érvényesül pártunk valamennyi szervében, ami azonban nem zárja ki, hanem feltételezi minden párttisztség viselőjének személyi felelősségét. *A pártélet lenini normái érvényesülnek a párton belüli nézeteltérések megoldásában is.*

Tapasztalataink ismét megerősítik azt a marxista elvet, amely szerint a személyi kultusz idegen a szocializmustól, és ellentétes vele, nem pedig a szocializmus, a proletárdiktatúra szükségszerű terméke. A Rákosi-klikk felszámolta a pártban a kollektív vezetést, eltorzította a párt politikáját, de a párt nem fajult el, alapvető tevékenysége 1949 után is a szocializmus építését szolgálta. A Rákosi-klikk önkénye veszélybe sodorta a proletárdiktatúrát, de nem változtathatott a szocialista rendszer, a

néphatalom társadalmi jellegén. A személyi kultusz egyszer s mindenkorra a múlté pártunkban, mert következetes harcot hirdettünk és vívtunk ellene. Ez a következetesség azt jelentette, hogy elutasítottuk a félmegoldásokat, levontunk minden politikai és személyi konzekvenciát, azt jelentette, hogy ragaszkodtunk a marxista—leninista eszmékhez.

Voltak és vannak, akik „baloldalról" azt a hiedelmet próbálták kelteni, hogy a személyi kultusszal való nyílt és egyértelmű leszámolás káros a szocializmus ügyére; voltak és vannak, akik — jobboldalról, a „sztálinizmus", a „rákosizmus" elleni harc hamis jelszavaival — a személyi kultusz bírálatát a szocialista rendszer, a párt ellen akarták felhasználni. De minden tévhitnél és hamis vádaskodásnál, illúziónál és hiedelemnél erősebb a valóság tanúságtétele. A Rákosi-klikk politikája kedvező helyzetet teremtett az árulóknak, az osztályellenségnek, és az ellenforradalom szélére sodorta az országot. A személyi kultusztól megszabadított párt és a munkásosztály a tömegek élén megvédte, megszilárdította a munkáshatalmat, a szocialista forradalmat.

A Központi Bizottság ez év augusztusában tett pontot egy olyan kérdésre, amely már régen rendezésre várt. Ez a személyi kultusz éveiben munkásmozgalmi emberek ellen lefolytatott törvénytelen perek ügye. A határozatot a pártközvélemény, az ország közvéleménye, a nemzetközi munkásmozgalom megértéssel és helyesléssel fogadta. *(Nagy taps.)*

Mégis, röviden szólni kell a kongresszus előtt arról, hogy miért tűztük e kérdést augusztusban napirendre. Mindenekelőtt azért, hogy a személyi kultusz évei alatt az önkény áldozatául esett Rajk László elvtárs, Szőnyi Tibor, Szalai András, Pálffy György, Sólyom László és más elvtársak emlékét a maguk tisztaságában állíthassuk a hazai és a nemzetközi közvélemény elé. Azért, hogy a személyi kultusz önkényének áldozatul esett elvtársainkról a jövőben érdemeik szerint megemlékezhessünk, és a munkásmozgalomban kifejtett nagyszerű tevékenységüket méltóképpen értékelhessük.

Másodszor: szükség volt erre azért, hogy a személyi kultusz éveiben meghurcolt, ártatlanul vádolt és büntetett elvtársainkat — ha ez valami hiba következtében eddig nem történt meg — rehabilitáljuk. Jóvá kell tennünk mindazt, ami a személyi kultusz idején keletkezett törvénysértő perekből jóvátehető.

Foglalkozni kellett ezzel a kérdéssel azért is, hogy Rákosit, Gerőt és másokat, akiket a személyi kultusz idején lefolytatott perekért a fő politikai felelősség terhel, politikailag felelősségre vonjuk és a párt soraiból kizárjuk.

Az augusztusi határozat minden pontjának az volt a rendeltetése, hogy újabb, további biztosítéka legyen annak, hogy a szocialista törvényesség megsértése, a pártdemokrácia lábbal tiprása ne ismétlődhessék meg többé pártunk életében, az ország történelmében. *(Nagy taps.)* Csak a személyi kultusz gyökeres felszámolásával, a szocialista törvényesség helyreállításával és megerősítésével vált képessé pártunk arra, hogy a szocialista forradalom győzelméért folytatott harcban nélkülözhetetlen vezető szerepét méltóképpen betölthesse. *A párt egyik legfontosabb feladata, hogy továbbra is őrködjön a szocialista törvényesség felett.*

Kedves elvtársak!

Pártunk eredményes munkájának forrása az, hogy a dogmatizmus és a revizionizmus ellen vívott kétfrontos harcban megőrizte a marxista—leninista eszmék tisztaságát. A magyar kommunista mozgalomban a revizionizmust is, a szektás-dogmatizmust is visszavonhatatlan történelmi vereség érte. A kétfrontos harc pártunk számára nem taktikai jelszó, hanem állandó feladat, a marxizmus—leninizmus lényegéből következik. A jelenlegi időszakban is éber figyelemmel kell követnünk a revizionizmus és a dogmatizmus, valamint az ezek iránti békülékenység megnyilvánulásait, és le kell küzdenünk azokat. Vegyük figyelembe, hogy ezek az áramlatok maguk is alkalmazkodnak a megváltozott helyzethez, s nem olyan „tiszta" formában jelentkeznek, mint öt vagy hat esztendővel ezelőtt.

A dogmatikus-szektás felfogás és szemlélet ma főképp azzal gátolja és nehezíti az előrehaladást, hogy értetlenül áll szemben a szocialista társadalmi fejlődés szükségleteivel, egykor időszerű, de elavulttá vált jelszavakat kér számon. Szemben áll pártunk szövetségi politikájával, nem az egységes, szocialista paraszti osztály fejlődését mozdítja elő, hanem „osztályharcot" hirdet a termelőszövetkezetekben a volt szegényparasztok, a volt középparasztok és a volt kulákok között. E felfogás és szemlélet veszélyét fokozza, hogy a személyi kultusz rossz hagyományaihoz kapcsolódik, s a nemzetközi helyzet álforradalmi, antimarxista megítélésével is összefügg.

A revizionizmus sem adta meg magát: ahogy hat évvel ezelőtt a XX. kongresszus meghamisításához folyamodott, úgy most a XXII. kongresszus eszméinek eltorzításával keresi a maga igazolását. A revizionisták opportunista módon meghamisítják szövetségi politikánkat. Szövetséget akarnak ideológiai harc nélkül, tagadják a munkásosztálynak és pártjának vezető szerepét a szövetségben, elvetik a szövetség célját: a szocializmus teljes felépítését. Kísérletet tesznek a marxizmus és a polgári, kispolgári ideológiák összebékítésére.

A marxizmus—leninizmus tisztaságának megőrzése, alkotó alkalmazása, a helyes politika is csak úgy vezethetett nagy győzelmekhez, hogy pártunk a harcban összekovácsolódott és egységes volt. Az egység nem formális kérdés. Az egység nem zárja ki, hanem feltételezi a kérdések sokoldalú megvitatását, s e vita során a különböző vélemények kifejtésének lehetőségét. Pártunk egysége azt jelenti, hogy a párt valóban alapos és beható vita után hozzon határozatokat, amelyek azután mindenkire kötelezőek, és a végrehajtásban érvényesüljön a szigorú fegyelem, a cselekvés egysége.

Az elmúlt hat esztendő alatt előfordult, hogy olyan nézeteltérések is támadtak, amelyek végül is szakításhoz vezettek. Négy volt központi bizottsági taggal öltött a vita olyan formát és jelleget, hogy végül is szakítás következett be köztük és a Központi Bizottság között. A Központi Bizottság egyik esetet sem kezdeményezte. De amikor elvi nézeteltérések támadtak, s a hamis felfogás és magatartás képviselői — jobboldali vagy „baloldali" eltévelyedés következtében, esetleg személyes hiúságból — szembefordultak a párt fő irányvonalával és szervezeti rendjével, a Központi Bizottság nem habozott, a párt és a nép érdekeit tartva szem előtt, cselekedett. Nincs olyan ember, akinek elvi kérdésekben a párt engedményt tehet. Marxista—leninista eszméink, a párt politikája, egysége mindennél fontosabb számunkra. *(Nagy taps.)*

Pártunk politikája a marxizmus—leninizmus alkotó alkalmazásával olyan bonyolult kérdésekre adott választ, mint az osztályharc és az osztályszövetség összefüggése; az ellenforradalommal vívott harc és a szocialista konszolidáció; a mezőgazdaság szocialista átszervezésének problémái.

A párt elméleti munkaközösségei az elmúlt években előkészítették a művelődéspolitikai irányelveket, kidolgozták a „népi" írók ideológiájáról szóló állásfoglalást, az irodalom felszabadulás utáni helyzetéről szóló

áttekintő dokumentumot, a nacionalizmus elleni harcról szóló téziseket, a filozófiai munka pártosságáról, illetőleg az irodalomkritika feladatairól szóló tanulmányokat. A szocialista építőmunka eredményei a marxista—leninista elmélet sikerei is voltak, a gyakorlatban igazolták az elmélet helyességét.

A marxizmus térhódításának kedvező feltételeit vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy ideológiai munkánk még elmarad a társadalmi fejlődés, a lehetőségek és a követelmények mögött. *A marxizmus eszmei offenzívája az egész szocialista építőmunka parancsoló szükségessége.* A polgári és kispolgári ideológia legyőzése, a társadalmi tudat szocialista átalakítása a szocializmus teljes győzelmének elengedhetetlen feltétele és része. Népünk szocialista nemzeti egysége is csak akkor fejlődhet, erősödhet, ha a marxizmus—leninizmus alapján fokozatosan létrejön a társadalom eszmei, erkölcsi egysége. *A politikai szövetség erősítése, a szocialista nemzeti egység kibontakoztatása feltételezi és megköveteli az ideológiai harcot.*

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a kapitalista és a szocialista világrendszer egyidejű létezése, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élése egyben ideológiai küzdelem is, s ennek tartalma a szocialista és a burzsoá eszmék harca. Ma is időszerű Lenin gondolata: „A kérdés *csakis* így tehető fel: burzsoá vagy szocialista ideológia? Itt nincs középút."* Most, amikor a szocialista rendszer közvetlen megrohamozása nem kecsegtet sikerrel, és a józanabb kapitalista politikusok szerint is eleve reménytelen, az imperialisták a háborús fenyegetések mellett gazdasági úton és ideológiai síkon próbálnak fokozottabb nyomást gyakorolni a szocialista országokra.

Fejlődésünk jelenlegi szakaszában a politikai harc is gyakran ideológiai harc formájában jelentkezik. A kapitalizmus ideológiai maradványai, az imperializmus eszmei behatolása elleni küzdelem is osztályharc. Ez a harc nem a polgári, kispolgári hatások alatt álló dolgozók ellen folyik, hanem értük is, azok ellen az eszmék ellen, amelyek objektíve a burzsoázia érdekeit fejezik ki.

A Központi Bizottság megfelelő figyelmet fordított a párttagság és a párttal szimpatizálók ideológiai képzésére. A különböző típusú pártiskolákon évenként összesen 4500 hallgató végez. Fontos szerepet töltenek be a marxista—

* *Lenin* Művei. 5. köt. Szikra 1953. 397. old.

leninista esti egyetemek tanfolyamai, amelyeken évente 12 000 elvtárs tanul. Az 1961—1962-es oktatási évben az iskolán kívüli pártoktatás különböző formáinak keretében 620 000 hallgató, a Kommunista Ifjúsági Szövetség oktatási rendszerében 340 000 fiatal tanult marxizmus—leninizmust. A pártoktatásban részt vevők csaknem 50 százaléka pártonkívüli.

Egészségesen növekszik pártunk szervezeti ereje. Pártszervezeteink száma jelenleg 17 396, a termelőszövetkezeteknek több mint 97 százalékában kiépült a pártszervezet.

A párttagság létszáma (a tagjelöltekkel együtt) az 1962. szeptember elsejei adatok szerint 511 965, tehát a VII. kongresszus óta 77 000-rel nőtt. Megjegyzendő, hogy a tagság 38 százaléka az újjászervezés befejezése, 1957. május elseje óta lépett a pártba. Ez is a párt vonzóerejét mutatja. Növekedett a párttagság általános műveltsége. A párttagság 21 százalékának van magasabb végzettsége, éspedig 68 500 az érettségizettek, 38 500 az egyetemi és főiskolai végzettségűek száma. Párttagjaink között 258 tudós, 8500 mérnök és agrármérnök, 12 500 technikus, 3000 agronómus és több mint 16 500 pedagógus van.

Jelenthetjük a kongresszusnak, hogy a pártsajtó példányszáma is növekszik. A párt központi napilapjának, a *Népszabadságnak* példányszáma jelenleg 707 000, százezerrel több, mint a VII. kongresszus idején volt. Tudományos folyóiratunk, a *Társadalmi Szemle* 35 000, a párt hivatalos szervezeti közlönye, a *Pártélet* 100 000 példányban jelenik meg. A testvérpártokkal közösen kiadott folyóirat, a *Béke és szocializmus* magyarországi példányszáma 17 000.

A rádió és a televízió előfizetőinek növekvő száma, a lapok iránti nagy kereslet népünk politikai érettségének és érdeklődésének bizonysága. Bizonysága ez annak is, hogy a rádió, a televízió és a lapok színvonala emelkedett, dolgozóik segítik a pártot, s hogy lépést tartanak a fejlődés hozta feladatokkal. Most arra lesz szükség, hogy a sajtó munkatársai tovább gyarapítsák ideológiai ismereteiket és szakmai tudásukat; tegyék még színvonalasabbá, még gazdagabbá és még sokoldalúbbá agitációs és propagandamunkájukat.

Elvtársak!

A párt tevékenységének lényege, hogy hirdeti a szocializmus eszméit, szervezi és mozgósítja a tömegeket a szocialista építés feladatainak meg-

oldására. A párt politikájának megvalósulása azokon az embereken múlik, akikre a munka, a munka irányítása bízva van. Ezért olyan nagy a jelentősége a káderek nevelésének és helyes kiválasztásának. A helyzet ezen a területen egészséges. Megszűnt a titokzatosság, és a pártszervezetek egyre sokoldalúbban, előítéletek és sablonok nélkül ítélik meg az embereket.

A múltbeli érdemek számontartásán és változatlan megbecsülésén kívül, *a kádermunkában most előtérbe került a feladatra való alkalmasság követelményeinek érvényesítése.* A kádermunkában az eszmei és politikai képzés mellett mindig ügyelni kell arra, hogy mindenkit megóvjunk azoktól a hibáktól, amelyek a hosszú ideig végzett jó munka után még rendes embereket is megkísértenek: a személyes népszerűség hajszolásától, az elbizakodottságtól, a hatalmaskodás veszélyétől. A legjobb orvosság e tekintetben is a pártnak az utóbbi években kialakított egészséges munkastílusa.

A párt határozatait most a valóság beható tanulmányozásán alapuló vita készíti elő: a pártszervek tanácskoznak kommunistákkal és párton kívüli dolgozókkal, szakemberekkel. A pártmunkában az általános politikai elveket mindinkább az ügyek, a problémák konkrét ismeretében alkalmazzák, elutasítva a valóságtól elszakadt frázisok, az általánosságban mozgó felhívások módszerét.

A párt munkastílusának lényeges vonása változatlanul az, hogy *a párt minden tagjának és funkcionáriusának eleven és szoros kapcsolatban kell élnie a dolgozó tömegekkel.* Ez az eredményes pártmunka elengedhetetlen feltétele. A kommunisták magatartásában az elvi szilárdságnak egységben kell lennie a dolgozó emberek mindennapos gondjai iránti figyelmességgel és emberiességgel. *A kommunista vezetőktől meg kell követelnünk a szerénységet és a közösség áldozatkész, önzetlen szolgálatát.*

Kialakult, *de tovább kell erősíteni a párton belül a választott szervek önállóságát.* Ez véd legjobban a munka elbürokratizálódásától. A Központi Bizottság az utóbbi években maga is jelentős mértékben csökkentette a határozatok számát és terjedelmét. A Központi Bizottság munkájában nagymértékben számít és épít a középfokú pártszervek, a Budapesti Pártbizottság, a megyei pártbizottságok önálló, felelős munkájára. Ez az önállóság többé-kevésbé érvényesül valamennyi pártszerv munkájában.

Pártéletünk fejlődésének egészséges jelensége, hogy a vezető szervek mellett — minden szinten — társadalmi bizottságok, munkatársak és aktivisták tevékenykednek, közöttük sok pártonkívüli.

A pártéletben egészséges légkört teremtettünk. Az emberek nyíltan beszélnek, vitatkoznak, bírálnak. Annál kirívóbb és elítélendőbb, hogy akadnak még különböző posztokon, főként állami és gazdasági területeken, de a pártszervezetekben is kommunista vezetők, akik a párt politikájának szellemétől, a párt munkastílusától idegen módszereket alkalmaznak. Az ilyen emberek a parancsolgatók, az utasítgatók, a bírálat elfojtói és néha megtorlói. Az ilyen jelenségek ellen a párton belül, de az élet minden más területén is keményen harcolni kell. *Gondozzuk pártéletünk és egész közéletünk tisztaságát, ösztönözzük a vitákat, őrködjünk a bírálat szabadságán.*

A párt valamennyi szervezetének munkáját segíti a közvélemény, a dolgozók közvetlen támogatása. Évente több tízezer közérdekű levél, személyes bejelentés érkezik a párt- és állami szervekhez, a szerkesztőségekhez, a rádióhoz. Ezekben a levelekben a dolgozók olykor személyes panaszként, de nagyon gyakran minden közvetlen érdek nélkül teszik szóvá intézményeink munkájának hiányosságait, egyes vezetők túlkapásait.

Pártszervezeteinknek és közintézményeinknek elemi kötelességük, hogy minden ilyen bejelentést, észrevételt a lehető leggondosabban kivizsgáljanak, és a valóságos hibákat orvosolják. Pártunknak őrködnie kell afölött, hogy a hibákat szóban vagy írásban bíráló dolgozók teljes védelmet kapjanak; a legerélyesebben és azonnal el kell járni a bírálat elfojtóival szemben. Irtani kell azonban a „fúrás", a rágalom és az intrika szellemét is. A jövőben párt- és állami szerveink komoly indokok nélkül, például névtelen levelek, bejelentések alapján eljárást ne indítsanak. *(Taps.)*

Elvtársak!

A párt kialakult helyes munkastílusának megfelelően, a Központi Bizottság a gyakorlatban azt a módszert alkalmazza, hogy nem hoz állami intézményekre, tömegszervezetekre, kulturális szervezetekre vagy más önálló vezető szervekre kötelező párthatározatokat. A párt e területeken úgy érvényesíti eszmei és politikai vezető szerepét, hogy határozatai az ott dolgozó párttagokra kötelezőek, akiknek e párthatározatok érvényesítéséért a meggyőzés és az érvelés módszereivel kell dolgozniuk. Így érhető el a párt eszmei, politikai irányító szerepének érvényesítése, a

párttagok egységes és fegyelmezett fellépése a párthatározatok végrehajtásában, s az állami szervek, a tömegszervezetek, a kulturális és más szervek és mozgalmak önállósága.

A Központi Bizottság közzétette a Szervezeti Szabályzat módosítására vonatkozó javaslatait is. Az új Szervezeti Szabályzatban kifejezésre juttattuk azokat a nagy társadalmi, politikai változásokat, amelyek a szocializmus alapjainak lerakásával hazánkban végbementek.

A Szervezeti Szabályzat módosításában az vezetett bennünket, hogy *a párt fejlődésével és társadalmunk szocialista átalakításával összhangban növeljük a párttagok jogait és kötelességeit, fokozott erkölcsi követelményeket támasszunk a kommunistákkal szemben.* Ezt a célt szolgálják az új Szervezeti Szabályzatnak a párttagok jogairól és kötelességeiről szóló fejezetében azok a pontok, amelyek a párttagok kötelességévé teszik, hogy legyenek példamutatóak a munkában és az életben, úgy dolgozzanak, hogy a párt és a tömegek kapcsolatai állandóan fejlődjenek, erősödjenek.

A tervezet újabb biztosítékokat tartalmaz a bírálat jogának érvényesítésére. Ebből a célból módosítottuk a pártfegyelmi eljárások lefolytatásának szabályait is.

A pártélet demokratizmusának fejlesztését célozzák azok a módosítások, amelyek előirányozzák, hogy a Központi Ellenőrző Bizottság tagjait a kongresszus válassza, továbbá, hogy a kongresszus által választott három vezető pártszerv — a Központi Bizottság, a Központi Revíziós Bizottság, a Központi Ellenőrző Bizottság — együttes ülésen tárgyaljon meg nagy fontosságú politikai, szervezeti és személyi kérdéseket. Ilyen üléseken a három pártszerv tagjai egyenjogúak, és szavazataik egyenértékűek.

A munka ésszerűbb megszervezését mozdítja elő az a javaslat, hogy a pártkongresszus és a pártértekezletek az eddigi hároméves időszak helyett négyévenként üljenek össze. Ezzel a párt- és az állami élet — a pártkongresszus és az országgyűlési és tanácsválasztások — jobban összhangba kerülnek.

A Szervezeti Szabályzat a párt belső életének törvénye, amely szabályozza és intézményesen biztosítja a pártélet lenini normáit, védi és erősíti párttagságunk eszmei-politikai, szervezeti egységét.

Elvtársak!

A párt hatalmas támaszai a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak. A beszámolóban már esett szó a Hazafias Népfront-mozgalomról. A párt

támaszai és segítői a szakszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség, a Szövetkezetek Országos Szövetsége, a Magyar Nők Országos Tanácsa, a Magyar Úttörők Szövetsége, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, az Országos Béketanács, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság, a testnevelési és sportmozgalom, a Magyar Honvédelmi Sportszövetség, a Magyar Vöröskereszt és más tömegszervezetek és mozgalmak.

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a munkásosztály forradalmi élcsapata munkájában természetesen mindenekelőtt a munkásosztály legnagyobb szervezeteire, a *szakszervezetekre* támaszkodik. Ezeknek taglétszáma ma 2 millió 700 000. A szakszervezetekre fontos feladatok várnak a munkaverseny-mozgalomnak, különösen a szocialista brigádok mozgalmának szervezésében és vezetésében. A szakszervezetek mozdítsák elő a munkások, alkalmazottak és értelmiségiek tevékeny közreműködését a gazdasági vezetésben, az üzemek és vállalatok lehetőségeinek kiaknázásában. A szakszervezetek viseljék szívükön a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását, segítsék a dolgozók szakmai és politikai képzését.

A párt ifjúsági szervezetének, a *Kommunista Ifjúsági Szövetségnek* 708 000 tagja van. A Kommunista Ifjúsági Szövetség vezetésével működő úttörőmozgalom 800 000 gyermeket fog össze. A Kommunista Ifjúsági Szövetség betölti hivatását. A kommunista ifjúsági mozgalom eredményes munkáját bizonyítja, ifjúságunk igazi értékeit mutatja néhány jellemző tény: az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalomban mintegy 800 000 fiatal vesz részt. A mezőgazdaságban 97 000 fiatal kapcsolódott be a különböző termelési versenyekbe, közülük 10 000 a fiatal traktorosok szocialista versenyébe. A Kommunista Ifjúsági Szövetség által a termelőüzemekben indított takarékossági mozgalomban 240 000 fiatal vesz részt. 1962 első félévében 580 000 fiatal kereken 8 millió munkaóra társadalmi munkát végzett. Mindez arra mutat, hogy sokszor felszínesen, igazságtalanul szapulják a mi dolgos, hazaszerető fiatalságunkat.

A közelmúltban tömegszervezeti alapokra helyezett *testnevelési és sportmozgalmunk* egészségesen fejlődött. A rendszeresen sportoló százezreken túl az elmúlt esztendőben 1 200 000-en vettek részt a különböző sportakciókban. Továbbra is fontos feladat a testnevelés és a sport fejlesztése,

ami hozzájárul a felnövekvő ifjú nemzedék és a felnőtt lakosság egészségének védelméhez, munkaképességének növeléséhez, szabad idejének hasznos, kulturált eltöltéséhez.

Jó és eredményes munkát végeznek a Magyar Nők Országos Tanácsának irányításával dolgozó *nőtanácsok*. Kiveszik részüket a politikai munkából, a termelőmunkából, a különböző szociális kérdések megoldásából és a békemozgalomból. A nők közötti politikai munka fontossága változatlanul nagy és az is lesz mindaddig, amíg a nők jog szerinti egyenlősége a gyakorlatban is teljes, valóban érvényesülő egyenjogúsággá nem válik.

A tömegszervezetekről és a tömegmozgalmakról szólva, örömmel állapíthatjuk meg, hogy *a pártközvélemény a tömegszervezetekben végzett munkát nem másodrangú feladatnak, hanem a pártban végzett munkával egyenértéknek tekinti*. A tömegszervezetekben és a tömegmozgalmakban végzett pártmunka nagy fontosságát és jelentőségét mutatja az, hogy igen sok pártonkívüli munkáját befolyásolja.

A szakszervezetek 435 000 aktivistája közül 30 százalék, a 708 000 KISZ-tagból öt százalék, a tanácsok 105 000 tagja közül mintegy 40 százalék, a Hazafias Népfront bizottságainak 127 555 tagja közül 26 százalék a párttag. Nagyszerű új tömegmozgalmunkban, *a szocialista brigádmozgalomban részt vevő 400 000 ember túlnyomó többsége pártonkívüli*. Ez egyúttal azt is mutatja, mennyire megsokasodtak a párt körül szorosan tömörülő rokonszenvezők, akik maguk is teljes odaadással és aktivitással hirdetik a szocializmus igazságait, és dolgoznak példamutatóan azért, hogy a szocializmus eszméi megvalósuljanak.

Pártunkról szólva meg kell említeni azt is, hogy az egyesülés folyamata teljesen és véglegesen befejeződött. Párttagságunk a marxizmus—leninizmus eszméi alapján és a párt politikájának érvényesítéséért folytatott harcok tüzében teljesen összeforrott. A mindennapi pártmunka gondjai és örömei közepette, a személyes és magánérintkezésben nincs nyoma, senki sem tartja számon, hogy párttagjaink közül az egyesülés előtt ki volt a kommunista, ki a szociáldemokrata párt tagja. *Ma az embereket pártunkban kizárólag munkájuk, magatartásuk, aktivitásuk, a munkára való rátermettségük alapján különböztetik meg*. Ez helyes és örvendetes. Ma a párt mindennapi munkájában érezzük annak a nagy történelmi győzelemnek áldásos hatását, hogy a magyar munkásosztály két pártja a

marxizmus—leninizmus eszméi alapján egyesült, és — most már joggal elmondhatjuk — egységes, *szellemében és munkamódszereiben egyaránt kommunista párttá fejlődött.*

A magyar nép bizalommal tömörül a Magyar Szocialista Munkáspárt köré. Pártunk betölti történelmi hivatását: biztosan vezeti a magyar népet a szocializmus teljes felépítéséért, a kommunizmusért vívott harcban.

Kedves elvtársak!

Pártunk marxista—leninista párt, a proletár internacionalizmus alapján áll. *Legfőbb internacionalista kötelességünknek tartjuk, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom egységének további megszilárdításán munkálkodjunk, és hazánkban teljesen felépítsük a szocialista társadalmat.*

A nemzetközi munkásmozgalom egységének alapja a kommunista és munkáspártokat egybeforrasztó marxizmus—leninizmus. A nemzetközi kommunista mozgalomban ma a pártok teljes egyenjogúsága érvényesül. A közös nemzetközi harc feladatait a kommunista és munkáspártok időszakos tanácskozásai határozzák meg. Ezek a tanácskozások mindenkor gondosan elemzik a nemzetközi helyzetet, és azon belül a munkásosztály forradalmi pártjainak közös feladatait. Az egységesen hozott határozatok minden pártra kötelezők. Így tekint a Magyar Szocialista Munkáspárt a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as moszkvai tanácskozásainak határozataira.

A kommunista és munkáspártok e két tanácskozásának határozatai adják pártunk nemzetközi tevékenységéhez a számunkra kötelező elvi útmutatást. E határozatok szellemében küzdünk a nemzetközi munkásmozgalom érdekeit veszélyeztető revizionizmus ellen saját hazánkban is, nemzetközi vonatkozásban is. Elítéltük és elítéljük a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége legutóbbi kongresszusának revizionista tételeit, de ugyanígy elítéljük a revizionista jelenségeket, bárhol is jelentkezzenek a nemzetközi munkásmozgalomban.

Elítéljük a dogmatikus-szektás irányzatot, mint a marxizmus—leninizmustól idegen és a revizionizmusnál nem kevésbé káros áramlatot. Harcolunk és fellépünk ellene saját hazánkban is, és a nemzetközi munkásmozgalomban is. Így mélyen elítéljük a pártütő Enver Hodzsát és társait, s mindazokat a dogmatikus-szektás megnyilvánulásokat, amelyek a nemzetközi kommunista mozgalom más pártjaiban jelentkeznek. Nem értünk egyet azokkal, akik a moszkvai közös nyilatkozatokra hivatkozva, hely-

telenítik az Enver Hodzsát és csoportját ért elkerülhetetlen, szükséges és helyes kommunista bírálatot, ugyanakkor védelmezik és támogatják azokat, akik Tiranából gyalázkodó rágalmakat szórnak a Szovjetunió Kommunista Pártjára, e párt Központi Bizottságára, a marxista—leninista testvérpártok egész sorára, közöttük a mi pártunkra, a Magyar Szocialista Munkáspártra is.

A Magyar Szocialista Munkáspárt az internacionalizmus próbakövének tekinti a Lenin alapította nagy párthoz, a Szovjetunió Kommunista Pártjához, az első munkás-paraszt államhoz, a Szovjetunióhoz való viszonyt. Lenin fellépése óta, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme, a szovjet állam létrejötte óta a föld minden országának internacionalistái a Szovjetunió köré tömörültek, az imperialisták, a nemzetközi munkásmozgalom renegátjai és kalandor elemei pedig mindig azt támadták mint legfőbb ellenségüket. Ez a történelem tanítása.

A Magyar Szocialista Munkáspárt szolidáris a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának nemzetközileg is érvényes megállapításaival. E tekintetben is a kommunista és munkáspártok 1960-as moszkvai tanácskozásán kiadott nyilatkozathoz tartjuk magunkat, amely teljes joggal állapítja meg, hogy:

„. . . Az SZKP XX. kongresszusának történelmi határozatai nemcsak az SZKP és a Szovjetunióban folyó kommunista építés szempontjából nagy jelentőségűek, hanem új korszak kezdetét jelentették a nemzetközi kommunista mozgalomban is, előmozdították további fejlődését a marxizmus—leninizmus alapján . . .”*

A kommunista világmozgalom egysége — ma inkább, mint valaha — a szocialista forradalom létérdeke. Ez az egység nemcsak közös célokat, közös eszméket jelent, hanem közös cselekvést is a nemzetközi helyzet, a forradalmi mozgalom fő kérdéseiben. Az egységbontás csak ellenségeinknek használ, akik a kommunizmus széthullásában reménykednek. A reakció képviselői száz éve táplálnak ilyen reményeket, s mindig hiába. Lenin már több mint négy évtizeddel ezelőtt arról írt, hogy a bolsevizmus kétfrontos küzdelemben, a kispolgári opportunizmus és a kispolgári forradalmiság, a „baloldaliság” elleni harcban alakult ki és fejlődött. Ez a nemzetközi kommunista mozgalom fejlődésének a törvénye is.

* A békéért, a nemzeti függetlenségért... Kossuth Könyvkiadó 1960. 82. old.

Rendíthetetlenül bízunk a marxizmus—leninizmus igazságaiban, abban, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom teljesen le fogja győzni mind a revizionista, mind pedig a dogmatikus, szektás téveszméket. Meggyőződésünk, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom ereje és egysége a marxizmus—leninizmus diadalmas eszméi alapján tovább nő és szilárdul.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolóját befejeztem. Kérem a kongresszust, hagyja jóvá a Központi Bizottság tevékenységét, fogadja el a beszámolót. Mindenekelőtt és legfőképpen azt kérem a Központi Bizottság nevében a pártkongresszustól, hagyja jóvá és erősítse meg pártunk eddig követett politikai fő irányvonalát, hadd haladjon pártunk és népünk, mint eddig, törés, ingadozás és kitérők nélkül a helyesnek bizonyult úton tovább előre, új győzelmek felé. *(Viharos taps.)*

Elvtársak!

A Központi Bizottság megbízásából *benyújtom a kongresszusnak a kiegészítő és módosító javaslatot az augusztusban közzétett kongresszusi irányelvekhez.* Kérem, hogy a kettőből szerkesztett politikai okmányt vitassák meg, és emeljék határozattá mint a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának irányelveit. Központi Bizottságunk megbízásából *benyújtom a módosító és kiegészítő javaslatot a közzétett Szervezeti Szabályzat-tervezethez.* Kérem, hogy a tervezetet vitassák meg és emeljék határozattá.

Kedves elvtársak!

Mélyen meg vagyok győződve arról, hogy pártunk VIII. kongresszusa a beterjesztett okmányokat, jelentéseket és javaslatokat alaposan megtárgyalva, megfelelő határozatokat hoz, történelmi feladatát jól megoldja. Bizonyos vagyok abban, hogy a kongresszus új lendületet fog adni pártunk tevékenységének, népünk alkotó munkájának, a szocializmus építésének hazánkban.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen pártunk VIII. kongresszusa!

Éljen a magyar dolgozó nép és a Magyar Népköztársaság!

Éljen a proletár nemzetköziség!

Éljen a kommunizmus és a béke! *(Hosszan tartó, viharos taps.)*

A KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ELŐADÓ:
FODOR GYULA ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Központi Revíziós Bizottság nevében beszámoljak a VII. kongresszus óta végzett munkánkról. A Központi Revíziós Bizottság rendszeresen ellenőrizte a Központi Bizottság gazdálkodását, az ügyvitelt, valamint a dolgozók bejelentéseivel, panaszaival kapcsolatos ügyintézést. Arra törekedtünk, hogy lehetőségeinkhez mérten segítsük a pártépítés munkáját, a VII. kongresszus határozatainak végrehajtását.

Jelentjük, hogy a beszámolási időszakban pártunk gazdálkodása jelentősen fejlődött. Költségvetési *kiadásaink a beszámolási időszakban 24 százalékkal, bevételeink pedig 40 százalékkal növekedtek.* A bevételek csaknem kétharmad része a tagsági díjból ered, amelynek összege 1959 óta *31 százalékkal* növekedett. Párttagságunk létszáma *16 százalékkal* nőtt, az egy főre jutó tagsági díj átlaga pedig 13 százalékkal emelkedett. Ez főképpen azzal magyarázható, hogy párttagjaink ma már a Szervezeti Szabályzat előírásainak megfelelően fizetik a tagsági díjakat.

A szocializmus építésének elengedhetetlen követelménye az emberek szocialista tudatának és erkölcsének kialakítása. E feladatok megoldásában igen jelentős a szerepe pártlapjainknak, folyóiratainknak, pártunk kiadóvállalatának. Megállapítottuk, hogy *kiadóink jó politikai munkájuk mellett a gazdasági eredményeiket is jelentősen növelték.* Az utóbbi három évben a *Népszabadság* napi példányszáma 13,5 százalékkal, ezen belül az előfizetők száma Budapesten 16, vidéken pedig 23 százalékkal emelkedett. A vidéken élő lakosság tájékoztatásában, nevelésében mind nagyobb szerepe van a párt *megyei lapjainak.* A lakosság megkedvelte megyei lapjainkat, amit bizonyít az is, hogy példányszámuk csaknem 500 000-re emelkedett, s az előfizetők száma 49 százalékkal nagyobb, mint 1959-ben volt.

Pártlapjaink olvasótábora állandóan növekszik. Nőnek az igények, s a növekvő igények kielégítésére tovább kell fejleszteni a lapok technikai színvonalát, nagyobb gondot kell fordítani a terjesztésre, a nyomdai kapacitás

növelésére és a papírellátás biztosítására. Növekedett a *Társadalmi Szemle* és a *Pártélet* példányszáma is. A terjesztés azonban nem mindenütt megfelelő. Például a beszámolási időszakban, tehát három év alatt, Budapesten 6000-rel, Borsodban pedig 4000-rel több fogyott el folyóiratainkból, mint az azelőtti időben, viszont másutt, így például Fejér megyében és Komárom megyében csökkent az olvasók száma.

Mindez azt bizonyítja, hogy ahol pártszervezeteink lelkiismeretesen, sok gonddal és szeretettel foglalkoznak a folyóiratok terjesztésével, ahol hasznosítják a folyóiratok által nyújtott segítséget propaganda- és agitációs munkájukban, ott bővül az olvasók tábora, ahol nem ezt teszik, ott pedig csökken. Mindez kötelességévé teszi pártszervezeteinknek, hogy *mindenütt sokkal nagyobb gonddal, szeretettel foglalkozzanak pártunk folyóiratainak terjesztésével.*

Pártunk kiadója, a *Kossuth Könyvkiadó*, 1960 óta mintegy *500 kiadványt jelentetett meg.* Ezek összpéldányszáma meghaladja a *10 milliót.* A kiadott művek nagy segítséget nyújtanak a marxista—leninista elmélet elsajátításához, az oktató- és nevelőmunkához. A kiadó eredményes munkája mellett azonban szólni kell néhány szót a hibákról is. Egyes műveket a szükségesnél nagyobb példányszámban adnak ki. Javítani kell a terjesztő munkán is, jobban igénybe kell venni e célra az állami könyvterjesztő hálózatot.

Az utóbbi években a pártoktatási anyagokat előfizetéses rendszerben kapják kézhez az oktatásban részt vevők. Ez lehetővé tette a szükségletek pontosabb felmérését, és szervezettebbé vált az anyagok szétosztása is. Ennek ellenére is találkozunk olyan esettel, hogy az elvtársak késve kapják meg az oktatáshoz, a tanuláshoz szükséges anyagokat.

A Kossuth Könyvkiadónál igen sok nehézséget okoz a *terjesztő apparátus* elszámoltatása. Nehéz területe ez az ellenőrző és revíziós munkának is. Csaknem 15 000 terjesztő elszámoltatását, leltárfelvételét kellene évente ellenőrizni. A politikai kiadványok felhasználásának és terjesztésének helyzetéről szóló, 1958. évi titkársági határozat előírja, hogy minden alapszervezet vezetősége az év végi elszámolás lezárása után vizsgálja felül a propagandaanyagok felhasználását, terjesztését és elszámoltatását; vizsgálatának eredményét ismertesse az alapszervezet taggyűlésén. Ezt a határozatot több pártszervezet, alapszervezet nem hajtotta végre. Van olyan alapszervezet, amely nem is tud erről a határozatról.

A pártszervezeteknek nagyobb gondot kell fordítaniuk a határozat végrehajtására, s nekünk, revíziós bizottságoknak pedig több gonddal kell ellenőriznünk itt az elszámolást.

Kedves elvtársak! A költségvetési kiadásokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy ezek emelkedését a VII. kongresszus óta jelentősen megnövekedett pártfeladatok ellátása tette szükségessé. A *kiadások* emelkedésének okai közül csak a jelentősebbekre, mint például a *létszámalakulásra*, a *pártoktatásra* és a *beruházásokra* akarok kitérni. Az apparátus létszáma, a mezőgazdaság szocialista átszervezése és a pártoktatás kibővítése következtében, jelenleg 7 százalékkal magasabb, mint 1959-ben volt. Ezt is *átmenetinek* kell tekinteni, mert mint az irányelvek is meghatározzák, a párttagság növekvő aktivitása lehetőséget ad arra, hogy mind több *társadalmi munkában dolgozó párttag* vegyen részt a választott szervek és az apparátus munkájában. Pártszervezeteink, pártbizottságaink keresik a módját annak, hogyan lehetne a pártmunka társadalmi jellegét erősíteni, s ennek eredményeként még hatékonyabbá tenni szervezeteink munkáját.

A Központi Bizottság nagy gondot fordít a párttagság ideológiai képzésére. Bővültek az oktatás keretei. Ennek megfelelően természetesen növekedtek oktatási költségeink is. 1959-ben az összes kiadások 13 százalékát, a folyó, 1962. évben pedig már *az összkiadások 21 százalékát fordítjuk oktatásra*. Több új megyei pártiskolát létesítettünk, a mezőgazdasággal foglalkozó pártmunkások képzésére két egyéves pártiskolát szerveztünk, növeltük az esti egyetemek számát és befogadóképességét is. Úgy látjuk, hogy ez a legmegfelelőbb formája a gyakorlati munkával egyidejű tanulásnak.

Kiadásaink jelentős hányadát használtuk fel a pártszervezetek helyiségeinek rendbehozására, berendezésére és felszerelésére. Az utóbbi években több járási, budapesti, kerületi pártbizottságnak biztosítottunk megfelelő elhelyezést. Falusi alapszervezeteink közül több mint 300 kapott új helyiséget a beszámolási időszakban, s rendbe hoztunk 1800 párthelyiséget. Beruházásokra az 1959. évi összeg kétszeresét fordítottuk. Falusi párthelyiségeink felszerelésére jellemző, hogy több mint 2500-ban televízió is működik.

Az eredmények ellenére azonban még sok falusi termelőszövetkezeti alapszervezetünknek nincs megfelelő helyisége vagy berendezése. Egyébként a takarékos gazdálkodásra mutat az, hogy a pártmunka jelentős növe-

kedése ellenére például *a közlekedési költségeink nem emelkedtek, az értekezletekre fordított kiadások pedig 1959-hez viszonyítva mintegy 24 százalékkal csökkentek.* Pártunk gazdálkodása tehát jól biztosította a működéshez szükséges anyagi és technikai eszközöket.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy költségvetésünk évről évre reálisabb, a pénzügyi költségvetési fegyelem szilárdabb és takarékosan gazdálkodunk. Az elért eredmények mellett azonban tovább kell javítani a költségvetés tervezését, fokozni a felelősséget a gazdálkodásért, nagy gondot kell fordítani a rendelkezésre álló beruházási, felújítási keretek felhasználására, különös tekintettel a falusi és termelőszövetkezeti párthelyiségek létesítésére és megfelelő berendezésére.

Feladat: az évenkénti rendszeres dokumentációs ellenőrzés megszervezése, a párt gazdasági eszközei még takarékosabb, még célszerűbb felhasználásának biztosítása.

Kedves elvtársak! Az ügykezelés és az ügyintézés ellenőrzésekor megállapítottuk, hogy a párt központi apparátusában jelentősen csökkent a belső ügyiratok forgalma és elintézési ideje. Hasonló tapasztalatokról számoltak be a megyei, járási revíziós bizottságok is. Általában hatékonyabb, gyorsabb az ügyintézés, és ez az apparátus munkájának jelentős fejlődését bizonyítja. Ezt a fejlődést elősegítették a Központi Bizottság pártgazdasági osztályának ügyviteli rendelkezései is.

Az ügykezelésre és az ügyintézésre vonatkozó határozatokat azonban mindenütt be kell tartani, mert elhanyagolásuk akadályozza a folyamatos pártmunkát. Vizsgálataink alkalmával nemegyszer megállapítottuk, hogy *sok alapszervezetnél nem iktatják a taggyűlési jegyzőkönyveket, a fontosabb pártokmányokat és nem továbbítják azokat a felsőbb szervhez.* Egyik-másik helyen azzal indokolták ezt a gyakorlatot, hogy úgysem kapnak az elküldött anyagra választ. Ebben természetesen nemcsak az alapszervezetek, hanem a közvetlen felettes szervek is hibásak.

A pártépítés fontos része a tagfelvételi ügyintézés. Az év első felében a budapesti, öt megyei, továbbá több városi és járási revíziós bizottsággal együttműködve ellenőriztük ezt a területet és megállapítottuk, hogy *az újonnan felvett párttagok és tagjelöltek általában a taggyűléstől számított 40—50 napon belül megkapják tagsági könyvüket.* Több helyen előfordul azonban, hogy a taggyűlés felveszi az új tagot, illetve tagjelöltet, a felső pártszervek

is hamarosan jóváhagyják, de adminisztrációs mulasztások miatt csak igen nagy késéssel küldik ki a tagkönyvet. Újonnan felvett tagjaink ezért nem élhetnek a Szervezeti Szabályzatban meghatározott jogaikkal, és bizony keserű szájízzel állapíthatják meg, hogy az ő tagságukat nem tartják fontosnak, mert mi mással lehetne magyarázni ezt a késedelmet.

Gyakori hiba az is, hogy a felvételi kérelmekhez nem csatolják az ajánlásokat, és nem ritka, hogy hiányosan töltik ki a felvételi okmányokat. Mindezek a hibák elkerülhetők.

Kedves elvtársak! A párt kötelességünkké teszi és a Szervezeti Szabályzat-tervezet is kiemeli, hogy minden párttag legyen emberséges dolgozótársaihoz és nyújtson segítséget az ügyek intézésében. A revíziós bizottságoknak talán egyik legfontosabb feladatuk, hogy ellenőrizzék a párt szerveihez érkező bejelentések elintézési módját és idejét. A dolgozók bejelentései, levelei nagy segítséget nyújtanak a pártmunkához. Nemcsak az egyszerű emberek mindennapi gondjairól, bajairól tudatnak, javarészük közérdekű ügyet tesz szóvá, és bírálja valamely terület vezetőinek munkáját, tevékenységét.

A Központi Bizottság, a Revíziós Bizottság folyamatosan ellenőrizte a Központi Bizottság apparátusához, a Népszabadság szerkesztőségéhez érkező leveleket. A párt különböző szerveihez, lapjaihoz érkező mintegy *évi 52 000 levél közül 10 000 panasz elintézésének módját vizsgáltuk meg* iratok alapján, és mintegy 2000 esetben vizsgáltuk meg a közvetlen elintézést, nagyrészt beszélve a panaszosokkal is.

A Központi Bizottság levelezési alosztályán gyorsabb és eredményesebb az ügyintézés ma, mint az előző időkben volt. *Mindinkább az a gyakorlat, hogy a bejelentéseket, az észrevételeket a helyszínen vizsgálják meg.* Ma igen jelentős számú társadalmi aktívával dolgoznak együtt, hogy a leveleket nyomon kovethessék, elintézését ellenőrizhessék.

A pártlapok levelezési rovatainál is alaposabban foglalkoznak a dolgozók problémáival. A levelekben tett bejelentések alapján készült cikkek vagy bíráló levelek közzétételével segítséget nyújtanak a gazdasági szervező munkához, a hibák megszüntetéséhez. *A Népszabadság a múlt évben 1570 levelet közölt és 150 bíráló cikket írt a dolgozók levelei vagy bejelentései alapján.* A pártszervezetekhez, a sajtóhoz érkező bejelentések, panaszok zömét az állami, tanácsi és társadalmi szervekhez továbbítjuk elintézésre

A Revíziós Bizottság a beszámolási időszakban hét minisztériumban, a megyei és járási revíziós bizottságok segítségével pedig több helyi szervnél vizsgálta meg a levelek elintézési módját. Megállapítottuk, hogy ezeknél a szerveknél mindjobban foglalkoznak a bejelentések intézésével. A panaszok és bírálatok többségére helyesen, azok indokainak megszüntetésével válaszolnak. *Az indokolt kérelmeket általában teljesítik.*

Fontosnak tartottuk a Központi Bizottságból a szakszervezetekhez elintézésre küldött levelek vizsgálatát is. Hatszáz levelet ellenőriztünk így, és megállapítottuk, hogy szakszervezeteink az esetek többségében érdemileg és gyorsan intézték a dolgozók ügyeit. *Még hathatósabb lehetne azonban az a segítség, amit a bejelentők nyújtanak, ha az egyes szervek vagy emberek a bírálatra segítő szándékkal és nem retorzióval válaszolnának.* Nem egy jogosan megbírált vezető sokszor nem a bejelentett hibák feltárását, hanem a bírálók személye ellen folytatott harcot tartotta szem előtt. *Ezek az emberek máig sem szabadultak meg a személyi kultusz idején alkalmazott rossz munkamódszerektől,* nem hajlandók elfogadni a legjobb szándékú észrevételeket sem.

A Központi Bizottság titkárságának 1959. évi határozata kimondja, hogy a pártszervezeteknek tanulmányozniuk kell a panaszok általános okait és ennek megfelelően intézkedniük kell, javaslatokat kell tenniük a hibák megszüntetésére. Úgy tapasztaltuk, hogy a határozat e részét nem elég gyorsan, vagy egyes helyeken egyáltalán nem hajtják végre. Ellenőrzéseink folyamán sűrűn ismétlődő panaszokkal találkoztunk, ahol az intézkedő szervek megelégedtek az *egyéni sérelmek orvoslásával, de nem törekedtek a panaszok okainak megszüntetésére.*

Gyakori a bürokratikus ügyintézés. Egyes panaszos ügyeket formálisan, látszatintézkedésekkel akarnak lezárni. Hadd mondjak el egy példát. *Cservenák József* vájárt a Borsod megyei Szénbányászati Tröszt december 30-án, tehát egy nappal az év vége előtt helyezte át a Pest megyei Ásványbányához. Cservenák kérte a nyereségrészesedés kifizetését, amit a tröszt igazgatója és szakszervezeti titkára elutasított azzal, hogy az csak annak jár, aki december 31-én állományban van. Az elutasító levélben megírják, bármennyire méltánylandó is az a körülmény, hogy már több mint két éve dolgozik a bányában, de december 30-án áthelyezték, és ezért, aki 31-én nem dolgozott — bár ez vasárnap, munkaszüneti nap —, annak nem jár nyereségrészesedés.

Gyakran hiányzik a segítőkészség, a figyelmesség, a törekvés a körülmények alapos megismerésére. Engedjék meg az elvtársak, hogy még egy példát mondjak. *Zemplényi István* miskolci üzemlakatos 1957-ben vagontolatás alkalmával önhibáján kívül bordatörést, súlyos gerincsérülést szenvedett. Csaknem háromévi kezelés után munkaképessé nyilvánították. Sérülése és fájdalmai miatt könnyebb munkát kért. A vállalat ezt megtagadta. Közölte vele, ha tizenöt napon belül nem megy vissza, tekintse magát elbocsátottnak. Mivel Zemplényi félt, hogy visszaesik betegségébe, nem ment vissza, ezért elbocsátották. Zemplényi István azóta is többet van kórházban meg betegállományban, mint új munkahelyén. Az esetet súlyosbítja az, hogy ez a Zemplényi 11 éve, az édesapja pedig haláláig, vagyis 36 éven át dolgozott ott, s egy bátyja 26 év óta máig is a vállalat alkalmazottja, tehát a vállalat törzsgárdájához tartozik a család. Amikor elkezdtük firtatni az ügyet és továbbítottuk a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumhoz, azonnal intézkedtek, hogy Zemplényit visszavegyék a MÁV állományába. Azt persze nem tudom, adtak-e ki valamilyen utasítást, hogy *többet ne forduljon elő ehhez hasonló eset.*

Összegezve a munkáslevelek intézésének ellenőrzése során szerzett tapasztalatainkat, megállapíthatjuk, hogy a levelek között mind több az olyan, amely közérdekű javaslatokat tesz, nyíltan és bátran bírál. *A levelek tükrözik a párt iránti bizalmat és bizonyítják, hogy az utóbbi években tovább erősödött pártunk kapcsolata a tömegekkel.*

A Revíziós Bizottság — beleértve a megyeieket és a járásiakat is — számos panaszos okot szüntetett meg.

A VIII. kongresszuson meghozandó határozatok, valamint a módosított Szervezeti Szabályzat gondosabb és alapos munkát követel majd minden területen. Ezért *tovább kell erősíteni és javítani a párt és a pártsajtó munkáslevelezéssel foglalkozó részlegeinek munkáját.* Több esetben kell helyszíni vizsgálatot végezni, szervezettebben és gyorsabban kell utólagos ellenőrzést tartani. Az állami és társadalmi szervezeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy az élet minden területén ne csak általában, hanem *minden esetben tartsák meg az állami törvényeket, és pártunk politikájának megfelelően intézzék a dolgozók ügyeit.*

Kedves elvtársak! Munkánk többször szükségessé tette, hogy a budapesti és a megyei revíziós bizottságokkal közösen folytassunk vizsgálatokat.

Ezek a vizsgálatok segítették munkánkat, mert a központban nem lehet közelről, részletesen látni sem a tagfelvételi ügyintézést, sem a Kossuth Könyvkiadó munkáját, sem az ügyvitel egyéb teendőit. A megyei és járási revíziós bizottságok is tanultak ebből a munkából. A mi munkánk is javult. De még eredményesebb lehetett volna, ha tevékenységünk az egész beszámolási időszakban folyamatos és egyenletes. Nem tudtuk megfelelő alapossággal elemezni a pártgazdálkodás és az ügyvitel egyik-másik területét.

Vizsgálataink eredményeiről, tapasztalatainkról kevés jelzést adtunk felsőbb pártszerveinknek, pedig amikor ezt megtettük, akkor határozataikkal segítették munkánkat.

Mind a Központi Revíziós Bizottság, mind általában a revíziós bizottságok igen nagy számú társadalmi aktivistával végzik tevékenységüket. Az aktivisták nagy lelkesedéssel, áldozatkészséggel segítik ezt a munkát, fáradhatatlanul vették ki részüket a gazdálkodás és a munkáslevelek intézésének ellenőrzéséből.

Elvtársak! A Központi Revíziós Bizottság jelentésének végéhez értem. Pártunk VIII. kongresszusa nagy történelmi feladatot állít a párt és a dolgozó nép elé. Biztosak vagyunk abban, hogy e nagy feladatot teljesíteni fogjuk, mert pártunk erős, egységes és mert tevékenységében összeforrt dolgozó népünkkel.

Kérem a tisztelt kongresszust, hogy a Központi Revíziós Bizottság jelentését fogadja el. *(Nagy taps.)*

CSETERKI LAJOS,
a Borsod megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Dolgozó népünk pártunk VIII. kongresszusára figyel. A bizalomteli várakozás igazolja, hogy pártunk tanácskozása egész népünk ügye, s hogy jó úton járunk.

Életünkre az alkotó és felszabadult légkör jellemző.

Aki manapság körülnéz országunkban, látja, hogy népünk szorgalmasan dolgozik, bátrabban tervezzük a holnapot, nyugodtabban élünk mint tegnap, mert pártunk töretlen, következetes politikát folytat. Ahogy

telnek az évek, nemcsak népünk ismeri meg jobban a párt politikáját, hanem a párt is mind többet tanul a néptől. Egyebek között ez magyarázza, hogy pártunkat s annak Központi Bizottságát mélységes tisztelet, őszinte szeretet övezi.

A MSZMP VII. kongresszusa óta eltelt három évben nagyot változott Borsod megye arculata; új üzemek nőttek ki a földből Kazincbarcikán, Tiszapalkonyán és Sátoraljaújhelyen.

Ipari üzemeinkben a múlt években gazdaságosabb lett a termelés. A kohászatban, a gépgyártásban és az építőanyagiparban például *három év alatt 10—14 százalékkal csökkentették dolgozóink a költségszintet.* Villamosítottuk falvainkat, s vasútépítőink teljesítették kongresszusi vállalásukat: befutott a miskolci pályaudvarra az első villamosvonat. Az elért eredmények ellenére azonban a borsodi ipari üzemekben a termelékenység szintje még mindig alacsony, a termelési költségek csökkentésének üteme lassú.

Megoldásra vár a gyártmányok és termékek korszerűbbé, jobbá tétele. A nagyszerű szakmunkás- és műszaki gárdával rendelkező DIMÁVAG gyártmányainak egy része például nem éri el a nemzetközi színvonalat, pedig ha ízléses, szép kivitelű gyártmányaik még korszerűbbek lennének, a jelenleginél is nagyobb keletjük lenne a világpiacon.

Borsod megyében jelentős beruházások valósulnak meg. Hosszú ideje napirenden szerepel például a borsodi ércelőkészítő beruházása. Több tanulmányterv készült erről, s legutóbb, 1959-ben, a KGM tervezőirodája készített négy tanulmánytervet. Két ízben is, 1960-ban és 1961-ben született döntés, mégis, 1962-ben új program készült, s ez most vár jóváhagyásra. Azt mondják, hogy már eddig is több mint 50 ülést tartottak ebben a tárgyban, s 1961 őszétől napjainkig két dosszié telt meg a levelezéssel. Ebben a huzavonában tükröződik a tárca határozatlansága, több állami szerv kibúvása a felelősségvállalás alól, s a megyei párt- és gazdasági vezetők gyengesége is.

Borsod megyében is több szó esett az osztályviszonyokról, az osztályharcról. Társadalmunk mozgását, az osztályviszonyok változását egy megye is tükrözi, akár Borsod megye egész lakosságának helyzetét tanulmányozzuk, akár valamelyik községnek, városnak a képét rajzoljuk meg. Nézzük például új szocialista városainkat. Vajon rá lehet-e ismerni Kazincbarcika munkás dolgozóiban, társadalmának összetételében, akti-

vitásában, öntudatában és közéletében a régi Barcikára, vagy Berentének a fejlődéstől korábban elzárt lakosságára? Nyilvánvalóan nem. Új generáció nőtt fel hazánkban. Ózdon például a kohászati művek 120 vezető műszaki beosztású dolgozója közül ma már csupán két olyan van, aki a felszabadulás előtt szerezte képesítését.

A szocialista alapok lerakásával, az osztályviszonyok megváltoztatásával fejlődésünk új lépcsőfokára léptünk. Ezt helyesen kell értenie mindenkinek, azoknak is, akik vitatkoznak, például a származás szerinti kategorizálás eltörléséről. *Senkinek nem lehet közömbös, hogy kik, mennyien folytatják majd munkánkat, milyen felkészültségű lesz az utánunk következő generáció, s hogyan szerzik meg tudásukat.* Az előttünk álló feladatoknál abból kell kiindulnunk, hogy az építés bármelyik területén is dolgozik valaki, munkájával, alkotó tevékenységével a szocializmus megvalósítását segíti.

Az osztályharc formái megváltoztak. Harc folyik az iparban a termelékenység fokozásáért, a minőségért, a világszínvonal eléréséért; harc a mezőgazdaságban a termelőszövetkezetek megerősítéséért, a magasabb terméshozamokért; harc a szocialista tudat kialakításáért, a kispolgári nézetek, a nacionalizmus ellen. Nálunk ma az építés szervezése, a meggyőzés, a nevelés az osztályharc fő módszere, s ezt nem lehet dogmatikusan, betűrágó módon értelmezni. Az országban és a mi megyénkben is az a jellemző, és az a lényeges, hogy dolgozó népünk őszintén és jó szívvel követi pártunkat, egyetért pártunk politikájával, támogatja azt, és munkájával részt vesz annak megvalósításában. Mi, borsodi kommunisták a jövőben is becsülettel teljesítjük kötelességünket, a VIII. pártkongresszus határozatait következetesen végrehajtjuk. *(Taps.)*

TAKÁCS IMRE,
a Dunaújvárosi Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Fejér megye és Dunaújváros dolgozói nevében szívből köszöntöm pártunk VIII. kongresszusát. Megyénkben is lezajlottak a pártértekezletek, ahol a küldöttek számot adtak az eredményekről, a bajokról és a hibákról.

Nagyszerű érzés tapasztalni a pártszerű légkört, a bírálat és önbírálat őszinte hangját, amely a Központi Bizottságtól a legkisebb alapszerveze-

tig áthatja a pártéletet. Ez a nyílt, őszinte légkör kedvező alapot teremt a további munkához. A város és a Dunai Vasmű dolgozói még jobb munkával igyekeznek visszafizetni népgazdaságunknak azokat a milliókat, milliárdokat, amelyeket legnagyobb szocialista létesítményünk megvalósítására és fejlesztésére fordított. A Vasmű és a többi vállalat munkásai becsülettel teljesítették kongresszusi felajánlásaikat. Egyik fő feladatuknak tartják, hogy gyártmányaik minősége minél előbb elérje a világszínvonalat. Erre a dunaújvárosi üzemek műszaki adottságai biztosítják a lehetőséget. A jobb munkát segíti az is, hogy *az üzemi pártbizottságok fokozott felelősséggel és mind nagyobb hozzáértéssel foglalkoznak gazdasági kérdésekkel, a termelőmunkával.*

A megye iparának helyzete szükségessé teszi, hogy a nehézipari bázisok — Dunaújváros és a bányavidékek — mellett olyan termelési ágak is kifejlődjenek Fejér megyében, amelyek kiegészítik a nehézipart. A városban és a bányavidékeken ugyanis mind sürgetőbb feladat a nők megfelelő foglalkoztatása. Kérem, hogy az illetékesek segítsék ezt megoldani.

Helyes az a törekvés, hogy az építőipar mindinkább szerelő jellegűvé váljék, s hogy a beruházások a leggyorsabban megvalósuljanak. De sok esetben még mindig túl hosszú időbe telik, amíg egy beruházás eljut a megvalósulásig. Elsősorban a tervezés hibáit kell kijavítani. A tervezési határidők pontos megtartása segítené a kivitelező vállalatok programszerű munkáját is, vagyis a beruházások határidőre történő befejezését. Szükséges, hogy a tervezők és a kivitelezők jobb együttműködése már az 1963. évi beruházásoknál megvalósuljon. Fejér megyében a jövő évi lakásépítkezéshez még nincsenek meg a tervek, pedig az építőipari vállalatnak már most meg kellene rendelnie az anyagot. Terv hiányában ez nem lehetséges, ezért a beruházás átadási ideje már most veszélybe kerül.

Szorosabb összhangot kell teremteni az anyagbeszerzés és a tervezés között, és határozottabb intézkedések szükségesek a tervek megvalósításához. A dunaújvárosi kórház pl. 1959 óta épül. A határidőket igen sokszor módosították és még most sincsenek meg az egyébként korszerű kórházépülethez a szükséges ablakok. A tervezők úgynevezett billenő szerkezetet képzeltek el, az új típusú ablakszerkezet gyártását azonban mintegy kétévi huzavona után csak miniszterek közbelépésére sikerült megkezdeni. Ez a példa is arra int, hogy a tervezők, beruházók és kivitelezők között

az eddiginél összehangoltabb munkát kell kialakítani, s a felelősök ne riadjanak vissza a szükséges intézkedésektől. A beszámolókkal és a javaslatokkal egyetértek. A megválasztandó Központi Bizottság és Politikai Bizottság munkájához sok sikert kívánok. *(Taps.)*

RAJKI SÁNDOR,

a Martonvásári Kutatóintézet igazgatója:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Az elmúlt 6—8 év martonvásári búza- és kukoricakutatásai alapozták meg a tudomány oldaláról azt az ugrásszerű fejlődést a búza- és a kukoricatermesztésben, amelynek bevezetője a VII. kongresszus óta eltelt 3 év volt. Ellenőrizzük e tétel helyességét először a búzán.

Az elmúlt három évben a búza az állami gazdaságok többségében és sok termelőszövetkezetben extenzív növényből intenzív, kis termést adó növényből nagy termést és sok jövedelmet adó növénnyé vált. Ennek igazolására elég, ha a székesfehérvári Szabad Élet Tsz eredményeire hivatkozom. Ebben a szövetkezetben a példátlanul aszályos 1962. évben 700 kat. hold búza átlagában 20 mázsa szemtermést értek el. A jelenlegi technológia mellett egy kat. hold búzatermés önköltsége 6—8 mázsa búza árának felel meg. Húsz mázsás átlagtermés esetén tehát 12 mázsa búza ára — pénzben kifejezve kb. 2500 forint — a holdankénti tiszta jövedelem. Ez nem lebecsülendő. Ráadásul a búzatermesztésnél minimális a kézi munkaerő-ráfordítás. Szerte az országban sok jó termelőszövetkezet és még jobb állami gazdaság ért el a koratavaszi szárazság sújtotta 1961. évben 11 mázsás, az egész tavaszi vegetáció alatt aszályos 1962. évben pedig 10 mázsás kat. holdankénti átlagtermést búzából. Ez kezdetnek nem rossz, különösen, ha összevetjük a felszabadulást megelőző és követő másfél évtized 8 mázsa körüli holdankénti búzatermés-átlagával.

Több éves kutatásaink eredményei szerint azonban a termés növelésében a fajtának és a racionális trágyázásnak kiemelkedő a jelentősége. Ez az indítéka az új, intenzív feltételeknek megfelelő és mindenekelőtt a megdőlésnek ellenálló, intenzív búzafajták hazai bevezetéséért 1957 óta kifejtett tevékenységünknek. Ennek során, amíg saját, hazai nemesítésű intenzív búzafajtákkal nem rendelkezünk, átmenetileg külföldi, olasz, szov-

jet és francia intenzív búzafajták hazai kipróbálását, és beválásuk után, azok nagyarányú alkalmazását javasoltuk. Az elmúlt három évben elért fejlődés e téren kétféleképpen is lemérhető:

a) A VII. kongresszus után nem sokkal leváltott földművelésügyi minisztériumi vezetők annak idején revizionista eljárásnak bélyegezték azoknak a külföldi intenzív búzáknak a termesztését, amelyek napjainkban a búzatermesztés fejlesztésének alapját alkotják.

b) Vetésterületük az előző kongresszus évében learatott mintegy 1000 kat. holdról a mostani kongresszus évében 800 000 kat. holdra növekedett, amelynek nagyobb részén Bezosztaja fajtát vetettek.

Hasonló a fejlődés a búza műtrágyázását illetően is. A búza műtrágyázására a növekvő, de holdanként ma még messze ki nem elégítő mértékben felhasznált műtrágya-mennyiségnél a jövőt illetően sokkal jelentősebb a szemléletbeli változás. Az, hogy tíz év előtt vezető szakembereink határozatlanul foglaltak állást a műtrágyáknak a mi viszonyaink közti érvényesüléséről, s hogy a mezőgazdaság érdekében történő beruházásokat lebecsülték — a hazai műtrágyagyártás fejlesztésének elodázását jelentette.

Azóta végzett kutatásaink nyomán beigazolódott, hogy a műtrágya, főként a nitrogénműtrágya ára, racionális használat esetén, az időjárási viszonyoktól függően, 4—8-szorosan térül meg a búza-terméstöbbletben. E minőségi változás a műtrágya értékelését illetően az elmúlt három évben nemcsak a szakemberek, hanem a parasztok gondolkodásában is végbement.

A kukoricatermesztés technológiájában is ugrásszerű fejlődés kezdetét alapozták meg az elmúlt évek intézeti kutatásai.

Így a VII. és VIII. kongresszus közti időszakban kísérleteink alapján tisztázódott viszonyaink között a kukorica felhasználásának fő iránya. Beigazolódott, hogy azonos körülmények között a szemes kukorica a területegységről 15—20 százalékkal több tápértéket ad, mint a silókukorica. Következésképpen az a sokak tisztánlátását zavaró tévtan, amely az elmúlt években, így a megelőző kongresszus idején is a szemes kukoricával szemben a silókukoricának minden alap nélkül többszörös tápértéket tulajdonított — ma már a múlté.

Az utóbbi években végzett kísérleteink szerint a kukoricatermesztés egyes tényezői közül — évek óta nagyüzemi kezelésben levő földeken —

kiemelkedő jelentőségű a tábla gyomoktól való mentessége, a hibridkukorica és az optimális tőszám alkalmazása. E három tényező közül is vezető helyet foglal el a gyommentesség.

Kísérleteink eredményei azt mutatják, hogy a gyenge-közepes paraszti vagy szövetkezeti gazdasági ápolás — vagyis megkésett egyelés és kézi kapálás + két gépi vagy fogatos kapálás — mellett tapasztalható gyomossággal szemben a teljes gyommentesség megkétszerezi a termést. A teljes gyommentesség bázisán alkalmazott hibridkukorica és optimális tőszám a „harmadik" termést biztosítja. Viszont a gyenge-közepes paraszti vagy szövetkezeti ápolásnak megfelelő gyomosság bázisán a hibridkukorica és a tőszámnövelés nem okoz számottevő termésnövekedést.

Tehát, alapvető a kukoricatáblák gyommentessége, amely jelenleg két úton érhető el:

a) Szuperszelektív gyomirtó vegyszerekkel a kukoricavetések évről évre növekvő részén, de most és a következő 1—2 évben még mindig csak a vetések kisebbik felén.

b) Kapával, amely szuperszelektív gyomirtó vegyszerek hiányában, mint a gyomirtás fő eszköze, nem nélkülözhető egyetlen kukoricaművelési módnál (soros, négyzetes, ikersoros stb. vetés) sem.

Ezért van a kukoricatermesztésben túl nem becsülhető jelentősége — a mostani helyzetben — az anyagi érdekeltséget maximálisan biztosító jövedelemelosztási módszereknek.

A két kongresszus közti időszakban általánossá vált hazánkban a martonvásári hibridkukoricák alkalmazása. 1959-ben a kukoricavetések $^1/_8$-án, 1962-ben pedig több mint $^2/_8$-án vetették a martonvásári hibrideket, és emellett jelentős a hibridkukorica-vetőmag exportunk is. Megnőtt a hibridféleségek választéka: az 1959-es néggyel szemben 1962-ben nyolc martonvásári hibrid áll a gazdaságok rendelkezésére. Az elmúlt 4—5 évben előállított, címerezést nem igénylő, legújabb martonvásári hibridek biztossá teszik a hibridhatás érvényesülését, és jelentősen egyszerűsítik, valamint olcsóbbítják a hibridek előállítását.

A jelenlegi helyes általános és gazdasági politika folytatása mellett és a technikai, valamint a szubjektív feltételek további fejlesztésével búza- és kukoricatermesztésünk néhány év alatt felzárkózhat a világ termesztésének élvonalába. *(Taps.)*

PULLAI ÁRPÁD,

a KISZ Központi Bizottságának első titkára:

Tisztelt kongresszus!

Emlékezetünkben él még pártunk VII. kongresszusa, amelyen sok elismerő, meleg szó hangzott el a magyar ifjúságról. Vajon rászolgált-e ifjúságunk továbbra is erre a megtisztelő bizalomra?

Az utóbbi évek tapasztalatai alapján nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk: igen. *A magyar ifjúság túlnyomó többsége tevékenyen támogatja pártunk politikáját, mind cselekvőbb részese szocialista hazánk építésének.*

Az elmúlt években mély hatást gyakorolt a fiatalokra a párt helyes politikája. Saját tapasztalatai győzték meg arról, hogy érdekeinek és vágyainak megtestesítője: a párt lenini politikája, amely következetesen leszámolt mind a személyi kultusszal, a szektás, dogmatikus nézetekkel és gyakorlattal, mind a revizionista árulással. A párt munkastílusát átható emberi közelség, a bizalom és a türelmes meggyőzés, az őszinteség és a szerénység felszabadította ifjúságunk alkotó kedvét és energiáját, lángra gyújtotta a párt iránti odaadás érzését. Évről évre növekszik azoknak a fiataloknak a száma, akik tudatosan magukénak vallják a marxizmus—leninizmus eszméit, harcos terjesztői és aktív végrehajtói pártunk politikájának. Ők alkotják a párt szilárd ifjúsági bázisát, amelynek gyarapodása az egész magyar ifjúság fejlődését meghatározza.

Vannak még pesszimisták, akik hajlamosak arra, hogy eltúlozzák a fogyatékosságokat, és helytelenül ítéljék meg az ifjúságot. Tudjuk, nem minden fiatal angyal. De az ifjúság nagy többségének életfelfogása egészséges, érdeklődnek minden iránt, ami sorsukat meghatározza. Igaz, sokan nem vesznek még elég aktívan részt a társadalmi és politikai életben, mert a KISZ még nem jutott el hozzájuk, nem folytat közöttük elég rendszeres, tudatos nevelőmunkát. De az ifjúság túl szigorú bírálóinak figyelembe kell venni, hogy a fiatalok kommunista emberré válása az élet reális valóságában és nem zárt lombikban megy végbe.

Közismert, hogy manapság sokat és szenvedélyesen vitatkoznak a modernségről. Különösen érzékenyen figyelik ezt a vitát a fiatalok, akik ösztönösen vonzódnak mindenhez, ami új, ami korszerű. Véleményünk szerint a modernség nem más, mint a természet és a társadalom rendjének,

fejlődésirányának felismerése és hű szolgálata. Az emberiség történetében sohasem volt még olyan modern, bátor és igaz eszme, mint a kommunizmus. S mi arra törekszünk, hogy ifjúságunk megértse ezt, s valóban modern, korszerű emberré váljon.

A fiatalok keresik a modern élet és a kommunista eszmeiség összefüggéseit. Sokan rátalálnak a helyes útra, mások azonban tévelyegnek, üres, tartalmatlan „modernkedőkké" válnak.

Egyesek szabadosan értelmezik és gyakorolják a modernséget. Nyeglék, kiábrándítóan cinikusak, mértéktelenek a szórakozásban, bántóan individualisták, üres kalandokat hajszolnak, mert azt hiszik: ez a modern életmód.

Mostanában sokan és sokat írnak, beszélnek a huligánokról. Nem tagadjuk, elenyésző számban ugyan, de vannak huligánok, akik egész énükkel a dekadens, eltorzult életfelfogást személyesítik meg. Nem helyes azonban velük egy kalap alá venni azokat a tévelygőket, akik a modernség félreértéséből, a hamis romantika hajszolásából vagy feltűnési vágyból kerültek közéjük, de akiknek sok rossz tulajdonságuk mellett hasznos emberi értékeik is vannak.

Elvtársak!

A VII. pártkongresszus óta több mint 300 000-rel nőtt az ifjú kommunisták tábora, s a KISZ taglétszáma jelenleg meghaladja a 700 000-et. Hallunk olyan megjegyzéseket, hogy a KISZ-nek már „sok", vagy éppen „elég" tagja van és félő, hogy a taglétszám további növekedése elszürkíti a nevelőmunkát, felhígítja a szervezeteket, amelyek ennélfogva elveszítik harcos kommunista jellegüket. Ezzel a véleménnyel nem értünk egyet. *Ifjúsági szövetségünk feladata, hogy a maga sajátos eszközeivel hirdesse és népszerűsítse a párt politikáját az egész magyar ifjúság között.* És ha ezt a feladatot jól oldja meg, tekintélye és szervezeti befolyása természetszerűen növekszik. Szüntelenül keressük a nevelőmunka változatos, színes, eredeti formáit és módszereit. Kíméletlenül harcolunk a maradiság, az ösztönösség, a sablonosság, a formalizmus ellen, és eredményeinkkel egyenes arányban erősödik a KISZ-szervezetek kommunista jellege, tömegkapcsolata. Erről tanúskodik az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom tapasztalata, amelyben jelenleg mintegy 800 000 fiú és leány vesz részt.

A KISZ egész tevékenységét az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom keretében végzi. A négy követelmény — a munka, a tanulás, a kultúra

és a sport — együtthatása a fiatalok harmonikus nevelését szolgálja. Az adott — rendkívül tág és rugalmas — keretek között mindenki maga választhatja meg az egyéniségének és érdeklődésének legjobban megfelelő formát.

A KISZ megalakulása óta tevékenységének középpontjába a munkát állította. A VII. pártkongresszus óta — évenként mintegy 240 000 fiatal közreműködésével — több mint kétmilliárd forintot írtak a KISZ takarékossági számlája javára. Évi átlagban mintegy 600 000 fiatal csaknem 40 millió társadalmi munkaórát dolgozott. „A szakma ifjú mestere" mozgalomban több mint 100 000 fiatal vett eddig részt, ugyancsak 100 000-en dolgoznak a több mint 10 000 ifjúsági brigádban, amelyek közül 1100 ifjúsági exportbrigád. Az ifjúsági exportbrigádok nap nap után becsülettel teljesítik népgazdasági szempontból különösen fontos feladatukat. Az ifjúsági brigádok 80 százaléka a szocialista címért harcol, és nagy részük már el is nyerte azt. Eredményesen teljesítik a fiatalok a Dunai Cement- és Mészmű építése felett vállalt védnökséget. Vállalt kötelezettségeik teljesítése hozzájárult ahhoz, hogy a határidőnél egy évvel hamarabb termelhet majd az üzem. Hasonlóan eredményes volt a vegyipar építése és korszerűsítése érdekében vállalt védnökség is.

A VII. pártkongresszus óta több mint 73 000 tanuló fiatal, közöttük 31 000 leány vett részt a nyári építőtáborok munkájában. A többi között megépítettek 140 kilométer csatornát, amely 30 000 katasztrális hold terület megművelését teszi lehetővé. Keserű szájízzel jegyezzük meg, hogy az illetékesek nem fordítanak olyan energiát e területek hasznosítására, mint amilyen lelkesedéssel tanulóifjúságunk e cél érdekében dolgozott.

Az ifjúság mind nagyobb tanulási vágyról tesz tanúságot, amelyet olykor nem is tudunk megfelelően kielégíteni. Az Ózdi Kohászati Üzemekben 400-an jelentkeztek a középiskolák és az egyetemek esti vagy levelező tagozatára, de hely hiányában csak 200-at tudtak felvenni.

A fiatalok örömmel fogadják a párt elhatározását a tanulóifjúság származás szerinti elbírálásának megszüntetéséről. Meggyőződésünk, hogy ez az intézkedés erősíti a nemzeti egységet, a szocializmus építésének javát szolgálja, növeli a fiatalok igazságérzetét, eredményesebb tanulásra, nagyobb szorgalomra ösztönzi őket.

A tanulási igény növekedését mutatja az is, hogy a párt- és KISZ-oktatásban 553 000, az esti és levelező állami oktatásban 63 000, a szakmai tanfolyamokon mintegy 100 000 fiatal vesz részt.

A KISZ-munkában is új helyzetet teremtett a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Sajnos parasztifjúságunk nagyobb része még nem tagja a KISZ-nek, s munkánk falun a leggyengébb. De itt találkozunk a legnagyobb értetlenséggel is. Sok helyen nem adnak megfelelő munkát a fiataloknak, a tsz-ek vezetésében alig kapnak helyet. Ha bírálnak és jobb munkaszervezést követelnek, vagy gazdaságosabb kultúrák meghonosítását kérik, és fellépnek a közös vagyon herdálása ellen, egyszerűen rendreutasítják őket. Indokolatlanul lassan halad előre a parasztifjúság szakmai továbbképzése. A nemtörődömség miatt a falu kulturális élete sok helyen meglehetősen szegényes, nem elégíti ki a falusi ifjúság igényeit.

Mindezek ellenére mind több parasztfiatal találja meg helyét a termelőszövetkezetekben. Szolnok megyében megszűnt az elvándorlás, Fejér megyében az utóbbi két évben 3000 fiatal lépett be a termelőszövetkezetekbe. De szinte az ország minden területén megindult a korábban elvándorolt fiatalok visszatérése.

Parasztifjúságunk szocialista fejlődését bizonyítják a mezőgazdasági termelési versenyek adatai. Míg 1960-ban 35 000 fiatal vett részt a mezőgazdasági termelési versenyekben, 1962-ben már csaknem 100 000-en vetélkedtek a magasabb terméshozamok eléréséért. A pártkongresszus tiszteletére indított munkaverseny újabb 50 000-rel növelte az élenjáró parasztfiatalok számát. Jelentős erő ez abban a harcban, amelyet a szocialista mezőgazdaság termelésének emeléséért folytatunk.

Kedves elvtársak!

A Kommunista Ifjúsági Szövetség minden sikere a párt segítségével jött létre. Az ifjúmunkások mellett ott állnak a pártszervezetek, az idősebb kommunisták, és tapasztalataikkal, tudásukkal mutatják a helyes utat. Engedjék meg, hogy e helyről tolmácsoljam ezért köszönetünket.

A pártvezetés erősödése volt és marad a kiinduló pontja annak is, hogy az ifjúság nevelése mindinkább az egész társadalom ügyévé váljék. A VII. kongresszus óta e tekintetben is szembetűnő a fejlődés. Örvendetesen növekszik azoknak a száma, akik kötelességüknek tekintik az ifjúság nevelését. Az állami, a gazdasági, a szövetkezeti vezetők, a mesterek; a sport- és a kulturális

mozgalom vezetői nagy kedvvel és hozzáértéssel vesznek részt az ifjúsági szövetség munkájában. Különösen örvendetes, hogy a pedagógusok közül újabb százak veszik ki részüket a fiatalok iskolán kívüli neveléséből. Sok lelkes pedagógus munkáját dicsérik a KISZ-szervezetek, különösen az úttörőcsapatok eredményei. Nem őket bíráljuk, ha megjegyezzük, hogy sokan vannak még vezetők és pedagógusok, akik nem nevelői, hanem csupán szemlélői a körülöttük élő fiataloknak. Gyakran háborognak, de arra már nem szánják el magukat, hogy fellépjenek a hibák ellen. A tétlen szemlélődés pedig sohasem volt jó orvosság semmire.

Pártunk VIII. kongresszusa nagyszerű, lelkesítő perspektívát állít ifjúságunk elé, amiért érdemes dolgozni és küzdeni. Ifjúságunkat biztonsággal tölti el a kitűzött célok realitása és annak a tudata, hogy minden lépését féltő gonddal, nagy szeretettel vigyázzák a kommunisták, a párt. A magyar ifjúság nevében biztosítom a kongresszust, hogy valamennyien készen állunk a hozott határozatok ránk eső részének becsületes végrehajtására. *(Nagy taps.)*

SUGATAGI FERENC,

a Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyár osztályvezetője:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Nagyszerű munkáshagyományokkal rendelkező gyárunk a közelmúltban ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját.

A legutóbbi pártkongresszuson munkacsapatunk egyik tagja felszólalásában megígérte, hogy brigádunk minden erejével azon munkálkodik majd, hogy új és új munkasikerekkel segítse szocialista építőmunkánkat. Örömmel jelenthetem a kongresszusnak, hogy ígéretünknek eleget tettünk: az utóbbi három évben jobb, körültekintőbb, szervezettebb munkával munkacsapatunk csaknem két és fél millió forintot takarított meg népgazdaságunknak. *A selejtet a korábbi 6—7 százalékról egy százalék alá szorítottuk,* s a VIII. kongresszus tiszteletére brigádunk vállalta, hogy az öntvények vastagságát csökkentjük, s így 100 mázsa nyersanyagot takarítunk meg. Vállalásunkat 158 mázsára teljesítettük.

Mikor küldötté választottak, egy szocialista brigád vezetője voltam. Azóta kineveztek osztályvezetőnek, de munkacsoportomtól nem szakad-

tam el, szívvel-lélekkel együtt élek társaimmal. Brigádom — azt hiszem, továbbra is joggal nevezhetem így — nemcsak a termelésben ért el szép sikereket, hanem a művelődésben és a politikai munkában is. A munkacsapat egyik tagja például a Szakszervezetek Országos Tanácsához ment felelősségteljes funkcióba, jómagam osztályvezető lettem, egy másik társunk pedig a vasasszakszervezet budapesti elnökségének tagjaként tevékenykedik.

Szabad időnket nemcsak közös szórakozásra, hanem művelődésre, tudásunk bővítésére is felhasználjuk. Például azok a brigádtagok, akik annak idején csupán négy elemit végeztek, most járják az általános iskola felső osztályait.

Társaim azzal bíztak meg, hogy jelentsem be: a következő pártkongresszusig — vagy ha sikerül, már előbb is — a Martin szocialista brigáddal együtt műhelyrészünket szocialista üzemrésszé fejlesztjük. S ez nem felelőtlen ígérgetés, hiszen a feltételek adottak, sőt már a részfeladatokat is pontosan meghatároztuk. *(Taps.)*

LOMBOS FERENC,

a Győr-Sopron megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Küldött elvtársak!

A VII. kongresszus óta eltelt időszakban termelőszövetkezeteink gazdaságilag megerősödtek és jelentős eredményeket értek el. 1959-ben a szövetkezeti közös vagyon csak 914,4 millió forint volt, 1961-ben már elérte az 1400 millió forintot. Az egy tagra jutó tiszta vagyon a VII. kongresszus óta több mint kétszeresére növekedett. Az egy munkaegységre jutó részesedés 1959-ben 27,34 forint volt, az idén a tervezett 31,42 forinttal szemben 32,69 forint mutatkozik. Nem rosszak szövetkezeteink termelési eredményei sem. 1962-ben búzából 13,3, takarmányárpából 16,2, kukoricából — májusi morzsoltban számítva — 17, cukorrépából 150 mázsás holdankénti átlagtermést értek el megyénkben. A kenyérgabona-, a hízottsertés-, a vágottbaromfi- és a tojásfelvásárlási terveket szövetkezeteink teljesítették, és az év végéig hízottmarhából is túlteljesítik a tervet. Az aszály következtében azonban tejből nem tudják az előírt mennyiségű árut megtermelni.

Mindannyiunk előtt emlékezetes még az 1956 előtti helytelen, kényszerbegyűjtéses mezőgazdasági politika, amikor a kötelező állami felvásárlási terv teljesítése végett nemegyszer leseperték az egyénileg gazdálkodó parasztok padlását. Megyénk akkori begyűjtési és mostani felvásárlási eredményeinek összehasonlításával mutatom be, hogy pártunk politikájának helyességét a gyakorlat mennyire igazolja.

	Kenyérgabona vagon	Sertés db	Baromfi vagon	Vágómarha db
Begyűjtés 1953—1955-ben	5506	38 246	82	19 486
Felvásárlás 1962-ben	5779	100 000	180	30 000

Úgy gondolom, ezek a számok önmagukért beszélnek, és mi a megyében sokszor hivatkozunk arra, hogy a szektás politikához ragaszkodóknak érdemes lenne ezen jobban elgondolkozniuk.

Fejlődtek a termelőszövetkezeti pártszervezeteink is. 1959-ben megyénk területén még 73 termelőszövetkezetben nem volt pártszervezet. Most mindegyikben van. Akkor 40 termelőszövetkezeti pártszervezetben a párttagság négy-nyolc fő között mozgott. Jelenleg csak 22 termelőszövetkezeti pártszervezetünkben nem haladja meg a taglétszám a tíz főt. A termelőszövetkezeti párttitkárok közül tizenhétnek van egyéves, hatvanháromnak öthónapos, nyolcvankilencnek háromhónapos pártiskolai végzettsége. Százhetvenegy termelőszövetkezeti párttitkárunk közül ez ideig csak kettő nem végzett pártiskolát. *A politikai munka javulásának eredményeként mindinkább elérjük, hogy az embereket nem volt vagyonuk alapján ítélik meg a faluban, hanem végzett munkájuk szerint.* Ez a további fejlődésnek fontos kulcskérdése.

Eredményeink mellett beszélni kell fogyatékosságainkról is. A mezőgazdaság irányítása nemegyszer elmarad az élet követelményeitől. Az új dolgok, az új eljárások meghonosítása többször nehezen megy. Ilyenkor gyakran hivatkoznak egyesek arra, hogy a termelőszövetkezetek nem értenek egyet az újjal. Amikor ezt az állítást tüzetesebben megvizsgáljuk, többnyire az derül ki, hogy csak néhány, mezőgazdasággal foglalkozó emberünk nem ért egyet az újjal. Ilyen tapasztalatunk volt, amikor az

öntözésben a bátrabb előrelépést szorgalmaztuk. Ma sem áll legjobban megyénkben a termelőszövetkezeti közös vállalkozás, az itatásos borjúnevelés, a szabadtartásos üszőnevelés, a jobb palántaellátást biztosító hajtatóházak építése. Traktoraink kettős műszakban való üzemeltetése sincs még megnyugtatóan megoldva. A korábbi években nemegyszer előfordult, hogy a gyenge szövetkezetek megszilárdítási tervei nem a megvalósulás, hanem az íróasztal számára készültek.

E nehézségek leküzdése a mi feladatunk. Vannak azonban olyan problémák is, amelyeket mi magunk nem tudunk megoldani. Ilyen például az évről évre jelentkező, nem megfelelő gépalkatrész-ellátás, ami nemcsak a külföldről behozott gépeknél, hanem az olyan magyar gyártmányoknál is előfordul, mint a silókombájn.

A múlt héten az illetékes alkatrészellátó vállalat nyilatkozott a *Népszabadság*ban, hogy a tsz-dolgozók ne utazgassanak, hanem rendeljék meg az alkatrészt, és ők minden további nélkül küldik. Nagyon örülnénk, ha ez így lenne, mert növelné szövetkezeteink termelési kedvét.

Tisztelt pártkongresszus! Elmondhatom, hogy Győr-Sopron megye kommunistái helyeslik a párt politikáját, amelyet 1956 óta folytat, s ennek a politikának a végrehajtásáért minden kommunista és pártonkívüli megteszi azt, ami erejéből telik. *(Taps.)*

SEBESTYÉN GYULA,
a kővágóörsi Béke Tsz elnöke:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy elöljáróban átadjam a kővágóörsi Béke Tsz dolgozóinak üdvözletét. Azonkívül hadd adjam át azt, amit terményben adtunk idáig a népgazdaságnak: 2 millió forintos többtermelést, amit a VIII. pártkongresszus tiszteletére ajánlott fel tagságunk. *(Taps.)* Ezután is mindent megteszünk, hogy feladatainkat teljesítsük és dolgozó parasztságunknak jobb, kulturáltabb életet biztosítsunk.

Ennek érdekében az első tennivaló a politikai felvilágosító munka megjavítása.

Dolgozó parasztságunk szorgalmas, helytáll a munkában, csak nem szabad megsértenünk az önérzetét, igazságérzetét. *Ha a termelőszövetkeze-*

tekben megfelelő személyi feltételeket biztosítunk, a termelékenység minden beruházás nélkül is jelentősen fog növekedni. A feladatokat azonban mindig teljes nyíltsággal, illúziók nélkül kell a tagság elé tárni. Nem léphetünk fel jogtalan követelésekkel.

Büszkén jelenthetem, hogy a kővágóörsi termelőszövetkezet három év alatt megkétszerezte a termelést, s minden lehetőség megvan arra, hogy a továbbiakban az eddigi eredményeket is felülmúljuk.

Megfelelő káderpolitikát kell folytatni: bátrabban, következetesebben kell gazdálkodni a káderekkel. Semmi értelme sincs évekig kísérletezni egy-egy poszton azokkal, akik más beosztásban talán sokkal nagyobb hasznot tudnának nyújtani a népgazdaságnak.

A gazdasági szervező munka szintén javításra szorul.

Vizsgáljuk meg, elemezzük a tsz-ek közgazdasági adottságait, természeti lehetőségeit, a gazdaság irányát, perspektíváját, mert csak ezek alapján lehet megmutatni a követendő utat.

Mi az idén elvállaltuk a tapolcai járás egyik gyenge szövetkezetének patronálását. Régebben, azt hiszem, 15 forintot osztott, ma 37-et ér egy munkaegysége, tehát több mint 100 százalékkal növekedett a termelékenység, ugyanazon személyi és tárgyi feltételek mellett.

A munkafegyelem még mindig nem kielégítő. *Meg kell értetnünk a szövetkezeti tagokkal, hogy szorgalmas munka nélkül nem lehet megfelelő a jövedelem.* Emellett olyan javadalmazási formákat kell bevezetni, amelyek a többtermelésre és az önköltségcsökkentésre ösztönöznek. Javasolom a mezőgazdasági beruházások meggyorsítását is, elsősorban a gépesítést, mert az meggyorsítja a termelőszövetkezetek megszilárdulását.

Végül a falusi fiatalokról szólva, meg kell állapítanom, hogy ahol a részesedés megfelelő és kulturális lehetőségeket is biztosítanak, onnan nem vágyakoznak el a fiatalok. Így van ez nálunk is.

A legközelebbi kongresszuson arról szeretnék beszámolni, hogy termelőszövetkezetünk tagságának havi átlagkeresete 2700 forintra emelkedett, szövetkezetünk állóalapja pedig mintegy 30 százalékkal nőtt. *(Taps.)*

GYŐRI IMRE,

a Csongrád megyei Pártbizottság első titkára:

Kedves elvtársak!

Felszólalásomat Csongrád megye és Szeged város hároméves fejlődésének ismertetésével kell kezdenem. E három év alatt nagy fejlődésen ment keresztül Csongrád megye is. Megszűnt a megyének, s különösen Szeged városának a személyi kultusz éveiben történt háttérbe szorítása, és egészségesen fejlődött a megye ipara, mezőgazdasága, kultúrája, s mindennek eredményeképpen javultak az életkörülmények. Vannak ugyan még gondjaink, és tudjuk, hogy még lesznek is, hiszen azok egy része éppen a fejlődésből adódik.

Mezőgazdaságunk szocialista átszervezése eredményeképpen a megye több árut ad az államnak, mint bármikor azelőtt, és a termelőszövetkezeti tagok jövedelme is fokozatosan emelkedik. 1960-ban a megye termelőszövetkezeteiben átlagban 23 forint volt egy munkaegység értéke, 1961-ben 26 forint, és az idén előreláthatólag valamivel magasabb lesz, mint a múlt esztendőben volt.

Egyik fő gondunk az, hogy Csongrád megye az országnak egyik leginkább aszály sújtotta része. Minden tíz esztendőből hat vagy hét év aszályos. 1960-ban például a lehullott csapadékmennyiség mindössze 380 milliméter volt, ebben az esztendőben előreláthatólag még ezt a szintet sem éri el. Ugyanakkor a mezőgazdaság számára a többi természeti adottság igen jó, a talaj kitűnő, elég napfényt is kap.

Ebből következik, hogy egyik fő feladatunk az öntözéses művelés kiszélesítése. Az ötéves terv 50 000 katasztrális hold terület öntözését írja elő. 30 000 katasztrális hold öntözéses művelését megvalósítottuk, s most feltétlenül meg kellene gyorsítani a terv teljesítését. Ennek megvalósítását azonban különböző problémák akadályozzák, főképp a bürokrácia. Jelenlegi rendszabályainkat betartva, egy közepes nagyságú: 200, 300 vagy 400 holdas öntözőtelep létesítésének tervezése körülbelül fél esztendő, s a kivitelezése ugyanennyi ideig tart. S ez is csak akkor lehetséges, ha a tervezésben és kivitelezésben érdekelt hat vagy hét szerv óramű pontossággal együtt dolgozik. Ez azonban csak ritkán történik meg. Ideje, hogy az öntözéses gazdálkodás tervezése és kivitelezése körüli bürokráciát felszámoljuk.

Az ötéves terv során 3500 katasztrális hold gyümölcsös és 4800 katasztrális hold szőlő telepítését vettük tervbe. Ezt szeretnénk túlteljesíteni. Akadályozó tényező azonban, hogy az ültetvénytervező vállalat gyengén dolgozik. De rosszul állunk talajforgató és talajegyengető gépekben, és kevés a telepítést irányító szakember is.

Jól tudjuk, hogy az öntözéses gazdálkodás szélesítése és a gyümölcs-, szőlőtelepítés tőkebefektetést igényel. De minden nagyobb tőkebefektetés nélkül is emelni lehetne a mezőgazdasági termelést, ha a búzatermesztésben meghonosítanánk a modern agrotechnikai eljárásokat.

Az iparfejlesztés kérdéseiről szólva fel szeretném hívni a figyelmet arra, hogy a vidék iparosításában érdemes nagy gondot fordítani a megyére, hiszen jelentős munkaerő-tartalékai vannak.

Az ideológiai harcban valamennyi lényeges, új módon felvetődött kérdésnél mutatkoztak jobb- és „baloldali" szemléletet tükröző álláspontok. Ezek részben a korábbi évek helytelen és hibás elméleteinek maradványaiként értékelhetők. De az elbizakodottság jelei is mutatkoznak. Eszerint jól mennek a dolgok, s a tömegekkel már kevésbé kell törődni. Értetlenséget, merevséget, esetenként liberalizmust tapasztalhatunk elvi kérdésekben azért is, mert e nézetek képviselői elmaradtak a világban s az országban végbement nagy társadalmi változásoktól, fejlődéstől. Megrekedtek a korábbi időszakban helyes, de ma már túlhaladott tételeknél: például a lenini hármas jelszót fenn akarták tartani a megváltozott viszonyok között is. De arra is volt példa, hogy korábban is helytelen elméleteket — mint például az osztályharc automatikus éleződésének sztálini tételét — igyekeztek ismételten igazolni.

A megyei, járási és városi pártbizottságokon több esetben elemezték ezeket a jelenségeket, és ennek alapján jutottunk 1961-ben arra a megállapításra, hogy pártszervezeteinknek egészséges fejlődését néhány helyen a szektás, dogmatikus szemlélet elburjánzása akadályozza legfőképpen.

Akkoriban ez a megállapítás meglepetést váltott ki elvtársaink egy részénél, és fel is vetették, hogyan lehetséges ilyen következtetésekre jutni, hiszen a nemzetközi munkásmozgalomban a fő veszély a revizionizmus. Felvilágosítottuk az aggodalmaskodókat: van, ahol a revizionizmus, és van, ahol a szektarianizmus és a dogmatizmus a veszélyesebb, hiszen megállapításunkat alapos helyi elemzésre és tapasztalatokra építettük.

A pártonkívüliek vezető funkcióba állítása körül fellobbant vita, a társadalmi osztályok helyzetében végbement pozitív folyamatok figyelmen kívül hagyása; a lenini hármas jelszóhoz való ragaszkodás az átszervezés után; a nemzetközi helyzet éleződése idején a háború elkerülése lehetőségének tagadása — mindezek a helytelen nézetek szolgáltattak alapot az előző megállapításra.

A kétfrontos harccal kapcsolatban az utóbbi években megyénkben szerzett tapasztalatok tanulságaként megállapíthatjuk, hogy a szektarianizmus, a dogmatizmus nemcsak az elméletben jelentkező torzulás, de a munkamódszerben, a munkastílusban még olyanoknál is megnyilvánul, akik értelmükkel elutasítják a szektarianizmust.

Manapság a párttagság és a pártonkívüliek is elvárják, hogy a szó és a tett, a párt politikájának vonala és annak megvalósítása ne váljék külön. Nem tölthet be vezető posztot az, aki úgy próbál vezetni, hogy közben megsérti az emberek önérzetét, türelmetlen és bizalmatlan, csak önmagában hisz, aki az emberek megítélésében nem tud megszabadulni a régi, helytelen előítéletektől, vagy nem hisz abban, hogy az emberek képesek megváltozni. A megyei pártbizottság kénytelen volt — miután alapos, meggyőző munkával sem tudott változtatni a helyzeten — szervezeti intézkedéseket hozni, vezetőket leváltani, elmarasztalni vagy kihagyni a vezető szervekből.

Végül arra kérem az új Központi Bizottságot, hogy pártunkat, népünket az 1956-ban megkezdett úton, a kommunista és munkáspártok moszkvai értekezletei, a XX. és a XXII. kongresszus szellemében vezesse, mert ez a politikai vonal kiállta az élet próbáját, és kiváltotta dolgozó népünk megelégedését. *(Taps.)*

ZSARNÓCZAI JÓZSEFNÉ,

az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár technikusa:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár gyógyszerei világszerte elismertek, s különösebb minőségi kifogások sohasem voltak termékeinkkel szemben. A gyár dolgozóinak jó munkáját bizonyítja az is, hogy idei exporttervünket november 30-ra befejezzük.

A jobb munkának azonban nálunk mégis van egy-két akadálya. Elég sok gondot okoz, hogy a nyersanyagellátás nem folyamatos, s a gyártáshoz szükséges alapanyag nem mindig áll rendelkezésre kellő időben és kellő mennyiségben. Márpedig *hiába magyarázzuk az embereknek, hogy a munkát határidőre kell elvégezni, ha nem tudjuk biztosítani a szükséges feltételeket.* Néha hanyagság tapasztalható egyes osztályok, üzemek, sőt esetenként egyikmásik felettes szervünk munkájában is. Az egyik kémiai üzem például még augusztusban összeállította karbantartási munkáinak tervét, s benyújtotta a műszaki osztálynak. A mai napig sem kapott választ arra, hogy a műszaki osztály mikor végzi el a kért karbantartási munkákat. Sajnos, nálunk is vannak olyan üzemi berendezések, amelyeknek kapacitását csak 30 százalékban használjuk ki. Ilyen kapacitás-kihasználás mellett a kapitalista tönkremenne. Ez nálunk nem fordulhat elő, de az ilyen gyár terhét a többi gyár, s mindannyian viseljük.

Hiba az is, hogy egyes vezetők, műszakiak nem mutatnak jó példát. Nem helyesen jár el az a műszaki, aki keveset törődik a munkája lényegével, s nem fordít elég figyelmet például a technológia javítására, a termelékenység növelésére.

Az élet bebizonyította, hogy helyesen cselekszünk, amikor a kommunisták tanácskozásaiba bevonjuk a pártonkívülieket is. A szocializmust ugyanis nem az a félmillió párttag fogja felépíteni, aki ebben az országban él. A pártonkívüliek szívesen segítenek, mert helyeslik politikánkat. De rendkívül fontos a kommunisták példamutatása. Egy gyár dolgozói nemcsak azon mérik le politikánk helyességét, hogy esetleg az újságok hogyan magyarázzák azt, hanem azon is, hogy a körülöttük élő, dolgozó párttagok munkájukkal, tetteikkel hogyan képviselik ezt a politikát. Ha egy párttag nem úgy él és dolgozik, ahogyan kommunistához illik, bármit beszélhet, nem fognak hallgatni rá. Szavainkban és tetteinkben legyünk hát igazi kommunisták! *(Nagy taps.)*

NÁDAS JÓZSEF,

a Szolnoki járási Pártbizottság titkára.

Kedves elvtársak!

Mi, Szolnok megye küldöttei, teljesen egyetértünk a Központi Bizottság beszámolójával. Megyénk dolgozóinak erőfeszítése, becsületes munkája is benne van azokban az eredményekben, amelyekről a beszámoló is szólt. Az elhangzott bíráló megjegyzésekből pedig mi is értettünk. Eltökélt szándékunk, hogy munkánk fogyatékosságait kijavítjuk.

A Központi Bizottság kongresszusi téziseinek vitára bocsátása megyénkben, s így a szolnoki járásban is serkentőleg hatott a párt belső életére, társadalmunk fejlődésére. A Központi Bizottságnak az a módszere, hogy vitára bocsátotta a téziseket, kiváltotta dolgozóink aktivitását.

A lenini normák visszaállításáért folytatott harcban a pártmunka sikeresen, sokat fejlődött, új vonásokkal gazdagodott. A Központi Bizottság erőfeszítése, hogy a kollektív vezetést erősítse és a vezető pártszervek önállóságát növelje, sikerrel járt.

A pártszervezetek helyesen éltek azzal a nagyobb hatáskörrel, amelyet a Központi Bizottság számukra biztosított. Az új munkastílus kialakítása nem mindig ment könnyen az alsóbb pártszerveknél. De a felsőbb pártszervek irányvonala, határozatai alapján ma már önállóan meg tudják oldani feladataikat. Emellett előfordulnak még olyan esetek, amikor egyes pártszervek és gazdasági vezetők lényeges kérdésekben nem kérik ki a pártszervezetek véleményét.

Tisztelt küldött elvtársak! A pártmunka szélesebb társadalmasítása is új gyakorlat pártunk munkastílusában. Szeretném ismertetni a társadalmi alapon végzett pártmunka járásbeli tapasztalatait. Mind a kommunisták, mind a pártonkívüliek örömmel vállalnak megbízatásokat, és becsületesen teljesítik azokat. Voltak, akik viszolyogtak a társadalmi aktivisták foglalkoztatásától, de a pártbizottság nem fogadta el nézeteiket. *A Szolnoki járási Pártbizottság osztályai mellett ma több mint száz aktivista dolgozik eredményesen.* Pártbizottságunk ipari osztályának vezetője például társadalmi munkában látja el feladatát, és szép eredményeket ér el.

A pártmunka társadalmasítása révén megszüntetjük egyes funkcionáriusaink túlterhelését, ami nem lényegtelen kérdés, hiszen jó néhány elvtársnak tizenöt-húsz funkciója is van.

A pártonkívüliekkel való kapcsolatunkról szólva, megállapíthatom, hogy ezen a téren jelentős fejlődést értünk el. *A küldöttválasztó taggyűléseken már több mint négyszáz pártonkívüli vett részt*, sokan közülük őszintén elmondták ott véleményüket. Előfordul azonban, különösen egyes termelőszövetkezetekben, amelyek ma már megerősödtek, és a tagok jövedelme is jó, hogy kommunista vezetők fölényeskednek az emberekkel. Néhány vezető részéről jogtalan előnyszerzés is tapasztalható. Pártbizottságunk erélyesen szembeszegül az ilyen magatartással.

Végül szólni kívánok arról, hogy az idős termelőszövetkezeti tagok gondjait nem minden szövetkezetben kezelik kellő megértéssel. Igaz — amint azt a Központi Bizottság beszámolójában Kádár elvtárs mondotta —, hogy az idős termelőszövetkezeti tagok problémáit lényegében megoldották. Háztájit biztosítanak számukra, ingyenes orvosi kezelésben részesülnek, emellett a szövetkezet anyagi erejéhez mérten segélyeket is juttatnak a termelőszövetkezeti tagoknak. De előfordult, hogy idős termelőszövetkezeti tagok háztáji területét csökkentették. Az a véleményünk, hogy ezeknek az idős embereknek meg kell adni az alapszabályban előírt háztáji földet, és közre kell működni problémáik megoldásában. *(Taps.)*

OTTO KUUSINEN,

a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének tagja:

Kedves elvtársak, küldöttek!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága pártunk és a szovjet nép nevében megbízott bennünket, hogy szívből üdvözöljük kongresszusuk küldötteit, minden magyar kommunistát, a testvéri Magyarország összes dolgozóit. *(Nagy taps.)*

Egyben engedjék meg, hogy átadjam önöknek a magyar nép nagy barátjának, a kommunizmusért és a békéért folytatott harc kiváló harcosának, *Nyikita Szergejevics Hruscsov* elvtársnak forró üdvözletét és jókívánságait: érjenek el újabb sikereket a szocializmus építésében. *(Nagy taps.)*

Elvtársak! A marxista—leninista pártok kongresszusai nemcsak jelentős állomások e pártok életében, egyik vagy másik ország népének életében, hanem ugyanakkor a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom nagy eseményei is. Különös jelentőségűek a testvéri szocialista országok pártjainak kongresszusai, ahol e pártok kezükben tartják az államhatalom kormányát. E pártok kongresszusain értékelik és közkinccsé teszik a szocialista építésnek, az országok és népek gazdasági, politikai és kulturális fejlődése irányításának tapasztalatait.

Nagy érdeklődéssel hallgattuk végig Kádár János elvtárs színes és tartalmas beszámolóját, amelyben összegezte a pártjuk és az egész magyar nép életében eltelt fontos korszak eredményeit. Meggyőzőek a számadatok, a tények arról, hogy milyen eredményeket értek el a szocialista Magyarország építésében.

Mindössze három év telt el a párt VII. kongresszusa óta. Történelmileg ez nem nagy időszak. Ezen idő alatt a népi Magyarország fejlődésének igen jelentős korszaka ért véget. Ennek a kongresszusnak az emelvényéről pártjuk büszkén jelentette be, hogy lerakták a szocializmus alapjait a Magyar Népköztársaságban, hogy új korszak kezdődik, *a szocialista társadalom építése beteljesülésének korszaka.*

A Magyar Szocialista Munkáspárt a nehézségek leküzdéséért folytatott harcban megedződött, szervezetileg és eszmeileg megerősödött. A személyi kultusz káros következményeinek felszámolása, a régi vezetés súlyos hibáinak kijavítása, a lenini normák újjáélesztése a párt és az állam életében — mindez gyökeresen megváltoztatta a légkört a pártban és az országban, kedvező körülményeket teremtett mind a párttagok, mind a párton kívüli dolgozó tömegek sokoldalú kezdeményezéseinek kibontakozásához. Alkotó módon alkalmazva a marxista—leninista tanítást, a magyar kommunisták pártja biztosan vezeti a dolgozó magyar népet a szocializmus és a kommunizmus győzelme felé.

A szovjet kommunisták nagyra értékelik a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a magyar dolgozó nép hű fia, nagy barátunk: Kádár János elvtárs által vezetett Központi Bizottságának fáradhatatlan tevékenységét.

Az MSZMP előző, VII. kongresszusán elhangzott felszólalásában mondotta Hruscsov elvtárs: „*Az önök pártja elvhű, marxista—leninista politikájával kivívta a magyar nép mélységes bizalmát és szeretetét. A magyar nép érdekeinek képviselőjét és védelmezőjét látja a pártban. A Magyar Szocialista Munkáspárt a marxista—leninista elmélet tisztaságáért, a revizionizmus és a dogmatizmus ellen, a proletár internacionalizmusért és a szocialista tábor egységéért folytatott következetes harcával méltán vívott ki nagyrabecsülést a nemzetközi kommunista mozgalomban, amelynek egyik megbízható csapata.*"*

Pártjuk győzelmei a szocialista építés legfontosabb területein meggyőzően bizonyítják e szavak teljes igazságát.

* Az MSZMP VII. kongresszusának jegyzőkönyve. Kossuth Könyvkiadó 1960. 132. old.

Különösen szeretném kiemelni azt a nagy munkát, amelyet a párt végzett, hogy egyesítse a dolgozók tömegeit marxista—leninista élcsapatuk körül, hogy az egész népet aktívan bevonja a szocializmus építésébe.

Lenin nemegyszer megmondta: a kommunista párt feladata, hogy tévedés nélkül bármely kérdésben, bármely pillanatban meg tudja állapítani a tömegek hangulatát, valóságos törekvéseiket, gondolataikat, meg tudja állapítani a hamis idealizálásnak árnyéka nélkül a tömegek öntudatának fokát és a múlt különböző csökevényeinek és maradványainak hatását. A párt ereje — mutatott rá Vlagyimir Iljics — abban áll, hogy a tömegek iránti elvtársi viszonyával és a tömegek szükségleteinek gondos kielégítésével ki tudja harcolni a tömegek határtalan bizalmát.

A marxisták—leninisták rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak a tömegek tanításának, amely a tömegek politikai és gazdasági tapasztalataira, a történelem tapasztalataira támaszkodik, s ily módon segíti a tömegeket abban, hogy jobban megértsék az előttük álló feladatokat.

Teljes joggal mondhatjuk, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt mint a dolgozó tömegek élcsapata, állhatatosan szem előtt tartotta ezeket a lenini útmutatásokat.

Mély megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt határozottan szakított az ország volt párt- és állami vezetőinek hibás és káros módszereivel, a néptömegek szerepének lebecsülésével, s helyes következtetéseket vont le a múlt súlyos hibáiból. Az 1956. évi ellenforradalmi felkelés tapasztalatainak marxista—leninista elemzése segítette pártjukat és a magyar dolgozókat az események okainak tisztázásához, annak mélyebb megértéséhez, hogy éberen őrizzék a szocializmus vívmányait, és szilárdítsák a párt és a nép egységét.

A párt a történelmi tapasztalatok alapján tanította a népet és együttal maga is tanult a néptől. A párt a néppel tanácskozva dolgozta ki politikáját, ezért a dolgozó tömegek joggal tartják az MSZMP politikáját saját politikájuknak, lelkesen támogatják és harcolnak teljes megvalósításáért. A magyar népnek és forradalmi élcsapatának egysége döntő tényező volt Magyarországon a szocializmus felépítéséért folytatott harcban.

Az utóbbi években a magyar nép pártja vezetésével sikeresen oldott meg sok bonyolult gazdasági feladatot.

Az 1958—1960. évi hároméves népgazdaságfejlesztési tervet jelentős mértékben túlteljesítették.

Rohamos fejlődés tapasztalható olyan fontos iparágakban, mint például a műszergyártás, a híradástechnikai ipar, a finommechanika, amelyeknek termékeit messze Magyarország határain túl is ismerik. Olyan fontos intézkedéseket hajtanak végre, mint például az ipari termelés racionálisabb struktúrájának megteremtése, ami biztosítja majd a társadalmi munka termelékenységének nagyarányú fokozását, lehetővé teszi a népgazdaság belső tartalékainak jobb felhasználását.

A magyar kommunisták hozzáértéssel oldották meg *a mezőgazdaság szocialista átszervezésének* történelmi feladatát. Azért tudták ezt a feladatot sikeresen elvégezni, mert *a párt falusi politikája megegyezett a dolgozó parasztság, az egész nép érdekeivel.*

Maguknak a paraszti tömegeknek, valamint a legöntudatosabb munkások és értelmiségiek tízezreinek széles körű és aktív részvétele lehetővé tette, hogy két-három év alatt meg tudják valósítani a mezőgazdaság szocialista átszervezésének programját.

Pártjuk tapasztalatai ismét bebizonyították, hogy szocialista országban a parasztságnak a szövetkezetekbe való tömeges bevonását meg lehet valósítani a mezőgazdasági termelés növekedésével egyidejűleg.

Kedves elvtársak, köszöntjük nagy sikereiket, és önökkel együtt büszkék vagyunk azokra. Jól tudjuk, hogy a ragyogó perspektíva, amelyről Kádár elvtárs a beszámolóban szólt, a Magyar Szocialista Munkáspárttól nagy erőfeszítéseket, a nehézségek leküzdését követeli, valamint azt, hogy hozzáértéssel szervezzék meg a dolgozók széles tömegeit a szocialista építés új feladatainak sikeres teljesítésére.

Új gazdasági és politikai sikereik nagymértékben hozzájárulnak a szocialista világrendszer megszilárdításához.

Elvtársak!

Szeretnék beszélni azokról a feladatokról, amelyeket jelenleg a Szovjetunió Kommunista Pártja és Központi Bizottsága old meg.

Egy év telt el a XXII. kongresszus óta, amely elfogadta a Szovjetunió Kommunista Pártjának új programját. Önöket kétségkívül érdekli, hogyan halad azoknak a nagyszabású terveknek teljesítése, amelyeket pártunk meghatározott. A szovjet kommunisták teljes joggal jelenthetik, hogy *a párt*

által kidolgozott, a kommunizmus felépítését meghatározó lenini irányvonal sikerrel valósul meg. Mögöttünk van már annak a hétéves tervnek négy esztendeje, amely fontos szakaszt jelent a kommunizmus anyagi és műszaki bázisa megteremtésének útján. Országunk ipari termelése a tervezett 39 százalék helyett ez idő alatt 45 százalékkal nőtt. Terven felül termeltünk 2,5 millió tonna nyersvasat, megközelítően 13 millió tonna acélt, majdnem 17 millió tonna olajat és 35 000 traktort. A szovjet emberek a tervezettnél több közszükségleti cikket kaptak, például 1,3 milliárd méterrel több textiliát, 88 millió párral több cipőt.

Mint eddig is, gyors ütemben nőnek beruházásaink. Négy év alatt több mint 3700 új nagy ipari üzem kapcsolódott be a termelésbe. Hogy jobban el tudják képzelni ennek méreteit, megjegyzem, hogy az új üzemek termelési kapacitása felülmúlja a háború előtti ötéves tervek összes évei alatt létrehozott üzemek kapacitását.

Pártunk különös jelentőséget tulajdonít az új, legnagyobb perspektívával rendelkező iparágaknak. Nagy vegyipar létesül. A szintetikus anyagok termelésének olyan növekedését vettük tervbe, ami meghaladja még a Szovjetunió Kommunista Pártjának programja által előírt tervadatokat is. Gondot fordítunk a termelés automatizálására. Az automatizálás fejlesztéséről képet adhatnak a következő adatok. A hétéves terv eltelt évei alatt 650 millió rubel értékben termeltek automatizálási eszközöket. A legújabb típusú gépek, szerszámgépek, készülékek és műszerek ezreit honosítottuk meg a termelésben. Ebben az évben például 178 000 új forgácsoló gépet termel iparunk, jóval többet, mint az Egyesült Államok. Gyors ütemben halad a vasutak villamosítása is.

Az utóbbi években pártunk rendkívüli figyelmet szentel a mezőgazdaságnak, annak a területnek, amelyen a múlt különösen nehéz örökségével ütköztünk össze. Jelenleg pártunk a mezőgazdaság árutermelése további növelését tűzte ki célul. Már a jövő évben 4,2—4,5 milliárd pudra akarjuk emelni gabonafelvásárlásunkat, s úgy véljük, hogy ez a törekvésünk teljesen reális.

Az utóbbi években hatalmas méreteket öltött nálunk a lakásépítkezés. Elegendő annyit mondani, hogy a hétéves terv négy éve alatt a városok és munkástelepek lakásainak száma 9 millióval nőtt. Ötvenmillió szovjet ember lakásviszonyai javultak.

A marxista—leninista pártoknak nem szokásuk megnyugodni az elért eredményekben. A XXII. kongresszus után a Szovjetunió Kommunista Pártjának tevékenységét különösen bátor újító szellem, s a kommunista építés feladatainak megoldásában az új formák és módszerek keresése jellemzi.

Most pártunk újabb jelentős intézkedéseket tett, amelyek programjának sikeresebb megvalósítását irányozzák elő. Ezekben a napokban kezdte meg munkáját Moszkvában a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának plenáris ülése. E plenáris ülésen vitatják meg a népgazdaság pártvezetésének javításával, valamint a párt- és állami ellenőrzés megszervezésének javításával kapcsolatos alapvető kérdéseket. A párt lényeges intézkedéseket szándékozik végrehajtani annak biztosítására, hogy a pártszervek részéről konkrétabb és tervszerűbb legyen az összes iparágak vezetése. Ezzel kapcsolatban a pártszervezetek szervezeti struktúrájának változtatását és munkamódszerei megjavítását tervezzük. Ez az átszervezés a termelési alapelveknek megfelelően történik majd, azzal a céllal, hogy a párt és a pártszervezetek minden erejét a termelés fejlesztésének fő feladataira összpontosítsuk.

A párt szerveinek átszervezésével párhuzamosan tervezzük a tervező szervek átszervezését, munkájuk javítását és szakképzett munkaerőkkel való megerősítésüket. A tervező apparátus új szervezete lehetővé teszi, hogy még jobban összekapcsoljuk a népgazdaság központi vezetését a szövetségi köztársaságok és a helyi szervek jogainak kiszélesítésével. Ez az intézkedés növeli a dolgozók alkotó kezdeményezésének kibontakozását is.

Hruscsov elvtárs a plenáris ülésen elmondott beszámolójában hangsúlyozta: mi arról beszélünk, hogy ez az átépítés szervezeti jellegű. De ha figyelembe vesszük, hogy a párt szervező munkája a kibontakozó kommunista építés feltételei között döntő szerepet játszik a társadalom fejlődésében, világossá válik, hogy ez a kérdés ugyanakkor óriási politikai jelentőségű is. Pártunk Központi Bizottsága úgy véli, hogy a tervbe vett intézkedések megfelelnek a Szovjetunió fejlődése jelenlegi szakasza által támasztott követelményeknek.

A kommunizmus építésének feladatai, a népgazdaságunk által elért gigászi méretek kétségkívül új vezetési formákat és módszereket követelnek. Pártunk nagy lépést szándékozik tenni abban az irányban is, hogy jobban bevonja a széles tömegeket mind a termelés irányításába és a ter-

vezésbe, mind az államapparátus tevékenységének ellenőrzésébe. Az SZKP programja megszabja a fő irányt: növelni a munkás- és tisztviselő-aktívák szerepét az üzemek tevékenységével kapcsolatos kérdések eldöntésében. Pártunk szerint elérkezett az ideje annak, hogy kiterjesszük és elmélyítsük az üzemvezetés demokratikus alapelveit. Arról van szó, hogy az egyszemélyi vezetés lenini alapelvének megsértése nélkül még magasabbra emeljük a társadalom szerepét a termelés irányításában, ahogyan ezt a kommunista önkormányzat felé való fokozatos átmenet feladatai megkövetelik.

Országunkban gyökeres változáson megy át a párt-, az állami és a társadalmi ellenőrzés szervezete.

Mint ismeretes, már Lenin kidolgozta az ellenőrzés megszervezésének alapvető irányait a szocialista államban. Sztálin személyi kultuszának időszakában azonban a lenini körvonalak alapján teremtett ellenőrzés rendszerét a Szovjetunióban gyakorlatilag felszámolták. Most meg kell szerveznünk a népi ellenőrzést az alapvető lenini útmutatásoknak megfelelően és a jelenlegi feltételek figyelembevételével. A központban és a helyi szerveknél új ellenőrző szervek alakulnak. *A párt- és az állami ellenőrzés egyesül.* A dolgozók legszélesebb tömegei valóban részt vesznek majd az egész igazgatási apparátus munkájának mindennapos és hatékony ellenőrzésében. Ez csak egyike azon fontos intézkedéseknek, amelyek arra irányulnak, hogy végleg felszámolják a személyi kultusz korszakának következményeit, és tovább fejlesszék a szocialista demokráciát. A hatalmas átalakulás újabb sikerek záloga a Szovjetunió Kommunista Pártja programjának megvalósításában. Ennek a programnak a megvalósítása közelebb viszi a szovjet népet a kommunista társadalom felépítéséhez.

A kommunizmus építését országunkban mi úgy tekintjük, mint a szocialista táborhoz tartozó népek közös haladásának szerves részét a fényes jövő felé.

A Szovjetunió Kommunista Pártja legfontosabb feladatának tartja, hogy *tovább fejlessze a szocialista országoknak a proletár nemzetköziség elvein alapuló gazdasági együttműködését, és kihasználja a szocialista világrendszerben rejlő előnyöket és objektív törvényszerűségeket.*

Pártunk álláspontját a szocialista együttműködés továbbfejlesztésének időszerű kérdéseivel kapcsolatban világosan és meggyőzően fejtette ki

N. Sz. Hruscsov elvtárs *A szocialista világrendszer fejlődésének időszerű kérdései* című ismert cikkében, és az SZKP Központi Bizottsága jelenlegi plénumán tartott beszédében.

A szocializmus országai közötti gazdasági kapcsolatok megerősítése lehetővé teszi, hogy még nagyobb sikereket érjünk el mind az egyes szocialista országok gazdasági életének fejlesztésében, mind pedig együttműködésünk egészében. Ez elősegíti, hogy a szocialista világrendszer a világ leghatalmasabb ipari központjává váljék, és biztosítja a sikert a kapitalizmussal folytatott békés gazdasági versenyben.

Elvtársak! Most engedjék meg, hogy néhány külpolitikai kérdéssel foglalkozzam. Kádár elvtárs teljes joggal mutatott rá arra a sikerre, amelyet pártjuk a békés külpolitika megvalósítása terén is aratott. A Magyar Népköztársaság méltón járult hozzá a szocialista országok közös harcához a béke megszilárdításáért és a békés egymás mellett élésért, az általános és teljes leszerelésért, a gyarmati rendszer végleges felszámolásáért. Ez elősegítette a Magyar Népköztársaság nemzetközi helyzetének és tekintélyének megszilárdítását. Kádár elvtárs előadói beszédében kijelentette, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt teljesen egyetért a Szovjetunió Kommunista Pártjának álláspontjával a Karib-tenger térségében keletkezett konfliktus kérdésében. Hangsúlyozta, hogy a magyar nép és kormánya teljes szolidaritást vállalt a kubai nép igaz ügyével, és tökéletesen egyetért a szovjet kormánynak a kubai konfliktus ideje alatt tett minden lépésével.

Önök tudják, hogy a Szovjetunió, mint a többi szocialista ország, elejétől kezdve feladatának tartotta, hogy *megvédje a forradalmi Kuba szabadságát és függetlenségét*. A kubai nép — miután kezébe vette a hatalmat — a nyugati féltekén elsőnek tűzte ki azt a feladatot, hogy felépítse a munkások és parasztok államát. Mindenki emlékszik arra, milyen határozottan visszaverte a múlt évben a hősies kubai nép igaz ügyéért vívott harcában az Egyesült Államok reakciós erőit és zsoldosait, akik ellenforradalmi inváziót indítottak Kuba ellen.

De az amerikai imperializmus agresszív körei nem hagytak fel a Kuba elleni újabb invázió előkészítésével. Ezért a Szovjetuniónak legelső gondja az volt, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen, amelyek segítséget nyújtanak a Kubai Köztársaságnak az amerikai agresszorok által szervezett

katonai invázió megelőzésében. A szovjet kormány Kubának gazdasági és katonai segítséget nyújtott, védelmi célokra átadott neki saját rakétáiból bizonyos korlátozott mennyiséget.

Mint ismeretes, október második felében a helyzet a végletekig kiéleződött, s a Kuba elleni közvetlen támadás bármely órában bekövetkezhetett volna. Mindenki számára világossá vált, hogy Kuba függetlenségének az Egyesült Államok agresszív körei által történt veszélyeztetése a termonukleáris háború kirobbanásának veszélyévé nőtt. Soha még a háború utáni időszak folyamán az új világháború kitörésének veszélye nem volt ennyire közel.

Gyors és hatásos intézkedésekre volt szükség a helyzet megmentése érdekében.

Ilyen intézkedéseket hozott a szovjet kormány, ugyanakkor figyelembe véve, hogy az Egyesült Államokban nemcsak eszeveszett háborús gyújtogatók vannak, hanem a lakosság széles körei, és felelős társadalmi személyiségek is, akik józanul értékelik a világ mai erőviszonyait, és tudatában vannak a termonukleáris háború katasztrofális következményeinek. A Kennedyvel folytatott levélváltásban maximális kitartással és a meggyőzés erejével a szovjet kormánynak és Nyikita Szergejevics Hruscsovnak végeredményben sikerült az éles és veszélyes válság leküzdésére vezető, észszerű kompromisszumot elérnie.

Így győzött az értelem e bonyolult nemzetközi kérdés eldöntésében. Egyidejűleg sikerült megvédeni Kuba szabadságát és elérni az atomháború elhárítását. *(Hosszan tartó taps.)* Soha ezelőtt az amerikai kormány nem tett ígéretet a forradalmi Kuba függetlenségének tiszteletben tartására.

A kubai válság kritikus időpontjában a háborús kaland legőrültebb hívei az Egyesült Államokban arra számítottak, hogy sikerül bennünket meggondolatlan tettekre provokálni, s ezáltal az általuk óhajtott módon indokot szolgáltatni a termonukleáris háború kirobbantására. De elszámították magukat. *A Szovjetunió a világbéke megrendíthetetlen támasza maradt.*

Az olyan becsületes békeharcosok, mint Bertrand Russell és sokan mások a nyugtalan napokban azzal a felhívással fordultak a szovjet kormányhoz és Hruscsov elvtárshoz, hogy ne engedjék magukat az amerikai agresszoroktól provokálni. Számos ország kormánya és társadalmi személyiségei a válság megoldása után mélységes hálájukat fejezték ki Hruscsov

elvtársnak bátorságáért és bölcs intézkedéseiért, amelyekkel megmentette az emberiséget a pusztító háborútól.

Igaz, hogy egyes, a forradalmi Kubától távol élő, személyiségek — itt az albán vezetőkre gondolok — most azon lármáznak, hogy egészen másként kellett volna cselekednünk. Önök, elvtársaim, természetesen általában ismerik az albán vezetők szakadár szerepét. Kádár elvtárs beszámolójában teljes joggal ítélte el káros tevékenységüket. Nemegyszer elítélték őket más testvérpártok képviselői is. Az albán szakadárok azonban a kubai kérdéssel kapcsolatban ismét régi szerepükben lépnek fel. Mellüket verve olyan marxistáknak—leninistáknak adják ki magukat, akiknél különbek nincsenek a világon, s azt állítják, hogy a Szovjetunió, amikor a kubai kérdésben kölcsönös kompromisszumot kötött, eltért a leninizmus elveitől.

Az ilyen nagyszájú, szélső „baloldali" kritikusok bátran csörtetik a szó fegyverét, a valóságban azonban alkalmatlannak bizonyultak arra, hogy a forradalmi Kubának akár a legcsekélyebb segítséget is nyújtsák az imperialista agresszió elleni küzdelmében. Hogy milyen mértékben tudták ezek a szájhősök elsajátítani Marx és Lenin nagy tanításait — annak az isten a megmondhatója. *(Derültség.)* Mindenesetre tudniuk kellett volna azt az elemi tényt, amit a szocialista országokban még az iskolás gyermekek is tudnak, hogy milyen határozott küzdelmet folytatott Lenin a „baloldali kommunisták" ellen, például a breszti béke megkötésével kapcsolatban. A „baloldali" szájhősök forradalmi frazeológiáját Lenin a szocialista forradalom sorsára veszélyesnek és károsnak tartotta, és határozott küzdelemre hívott fel ellene. A Pravdában a következőket írta: „Harcolni kell a forradalmi frázis ellen, harcolni, okvetlenül harcolni kell, hogy ne mondják el rólunk majd valamikor a keserű igazságot: »a forradalmi háború forradalmi frázisa döntötte pusztulásba a forradalmat.«"* Ezt mondotta Lenin. Szavaiban a valódi marxizmus—leninizmus mélységes bölcsessége jutott kifejezésre.

Iljics szavai felett el kell gondolkodni ma is. Meg kell értenünk, mit jelent ma az álforradalmi frázisokkal való dobálózás, az imperializmus előtti „kapitulációval" való felelőtlen vádaskodás. Ez azt jelenti, hogy akarva, nem akarva csapást mérnek a világ kommunista mozgalmának

* *Lenin* Művei. 27. köt. Szikra 1952. 12. old.

marxista—leninista egységére. A történelem tapasztalata pedig azt bizonyítja, hogy e szent egység megbontására irányuló kísérletek eddig még senkinek sem váltak becsületére és dicsőségére. *(Taps.)*

Elvtársak! Lehet-e a világon olyan probléma, amely háttérbe szoríthatná korunk nagy feladatát: az emberiség megmentését a termonukleáris katasztrófától?

Mit jelent ma a világbéke megszilárdításáért harcolni?

A békeharc legfontosabb konkrét formája az általános és teljes leszerelésért vívott küzdelem lett. A leszerelés — korunk erőteljes követelése.

A termonukleáris fegyverek megjelenése és felhalmozása feltartóztathatatlan erővel tűzte napirendre ezt a feladatot. Csakis a leszerelés biztosíthatja a valóban tartós, békés együttélést. A fegyverkezési hajsza súlyos teherként nehezedik minden ország vállaira, és nincs olyan nép, amelynek ne lenne érdeke ennek az esztelen versenynek a megszüntetése.

Világszerte óriási lelkesedéssel és hálával fogadták a Szovjetuniónak a szigorú nemzetközi ellenőrzés mellett történő általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatát. És nemcsak hálával, hanem nagy reménységgel is fogadták. A Nyikita Szergejevics Hruscsov által kitűzött jelszó: *„Békét fegyverek nélkül, békét háborúk nélkül"* — sokmilliós tömegeket hozott mozgásba minden világrészen, minden országban.

Századunk elején a leszerelés eszméje csupán egyes pacifisták álma volt. Az ilyen emberek hangja hasonló volt a pusztába kiáltott szóhoz. A leszerelés követelése ma már a népek harci zászlaja és gyakorlati küzdelmének ügye. A leszerelésért folyó küzdelem élén a szocialista államok haladnak. Ezek maguk is birtokában vannak olyan hatalmas anyagi erőknek, amelyek kikényszerítik a tiszteletet ezen országok béketörekvései iránt. Vajon nem jellemző-e, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén egyetlen imperialista hatalom sem tartotta lehetségesnek, hogy felszólaljon az általános és teljes leszerelésre vonatkozó szovjet javaslat ellen? Kénytelenek voltak — legalábbis színleg — egyetérteni ezzel a javaslattal, bár a legkülönbözőbb akadályokat gördítik annak gyakorlati megvalósítása elé.

A Szovjetunió erejét nem kímélve küzd azért, hogy előrehaladás történjék ebben a rendkívül fontos ügyben. *Kormányunk kész arra, hogy megvitasson bármilyen építő javaslatot, bárkitől is származzék az, ha utat mutat a le-*

szerelés felé, és ha fokozatosan is, de közelebb visz bennünket e probléma megoldásához.

A legfontosabb ma az, hogy fokozódjék a népek aktivitása a háború elleni küzdelemben, és erősödjék az összes békeszerető erők akcióegysége. A Szovjetunió Kommunista Pártja mindent megtesz azért, hogy megerősödjék a béke megőrzéséért síkraszálló társadalmi és politikai erők szolidaritása.

Pártunk óriási jelentőséget tulajdonít barátságának azokkal a fiatal államokkal, amelyek nemrég vívták ki nemzeti függetlenségüket. Ezek az államok hatalmas és növekvő erőt jelentenek az imperializmus elleni küzdelemben. Mi nagyra becsüljük hozzájárulásukat a nemzetközi feszültség enyhítéséhez, nagyra értékeljük békeszerető politikájukat. Mindent megteszünk, hogy tovább fejlesszük együttműködésünket ezekkel az országokkal.

A tapasztalat — éppen az elmúlt időszak tapasztalata — mindennél szemléletesebben bizonyítja: ha gyengül a békeszerető erők egysége, az imperializmus különösen arcátlanná válik. Fordítva is igaz: az imperialista politikusok, amikor egységfronttal találják szemben magukat, háromszor is meggondolják, mielőtt kalandokba bocsátkoznának.

Kedves elvtársak!

Nagy és felelősségteljes feladatok várnak korunkban a világ kommunista mozgalmára. Ez a mozgalom emeli magasra az imperializmus elleni küzdelem, a béke, a demokrácia és a társadalmi haladás zászlaját. Saját soraink egysége, a marxista—leninista pártok testvéri családjának, a szocialista világ összefogásának egysége döntő feltétele annak, hogy a demokratikus, imperialistaellenes erők egész szövetsége tartós legyen.

A szovjet kommunisták szent kötelességüknek tartják, hogy erősítsék a szocialista országok, valamennyi marxista—leninista párt barátságát és együttműködését. A Szovjetunió Kommunista Pártja szilárdan és következetesen kitart azok mellett az elvek mellett, amelyeket a kommunista mozgalom dokumentumaiban, az 1957. és 1960. évi moszkvai értekezlet deklarációiban és nyilatkozataiban fejtettek ki.

Nagyra értékeljük a Magyar Szocialista Munkáspárt hozzájárulását a világ kommunista mozgalma egységének megerősítéséhez. Az MSZMP küldöttsége az 1960. évi moszkvai értekezleten mélységes megértést ta-

núsított azon követelmények iránt, amelyeket a jelenlegi körülmények között a nemzetközi kötelesség minden marxista—leninista párttal szemben támaszt.

Az önök küldöttsége határozottan támogatta a világ kommunista mozgalmának közösen kidolgozott általános irányvonalát, aktívan fellépett a revizionizmus és a dogmatizmus, s minden olyan megnyilvánulás ellen, amely erőink egységét megbontja.

Mély meggyőződésünk, hogy a magyar kommunisták minden marxista—leninistával együtt továbbra is vállvetve küzdenek a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységéért, a korunk alapvető problémáinak megoldásáért, a békéért és a társadalmi haladásért folytatott harcban.

Engedjék meg, hogy átadjam kongresszusuknak a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának üdvözletét.

„A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának üdvözlete a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusához.

Kedves küldött elvtársak!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága forró, testvéri üdvözletét küldi Önöknek és Önökön keresztül minden magyar kommunistának, a Magyar Népköztársaság dolgozóinak, és kongresszusuk munkájához sok sikert kíván.

Az MSZMP VII. kongresszusa óta eltelt években hazájuk dolgozói marxista—leninista pártjuk vezetésével nagyszerű győzelmeket arattak. Befejezvén a szocializmus alapjainak lerakását, pártjuk biztos kézzel vezeti népüket tovább a szocialista társadalom teljes megvalósítása útján. Pártjuknak ez a mostani, VIII. kongresszusa úgy vonul be a történelembe, mint az a kongresszus, amely nemcsak összegezi egy fontos és dicsőséges időszak eredményeit, hanem kijelöli a magyar nép még magasztosabb győzelmeinek távlatait is a szocializmus győzelméért folytatott harcában.

A magyar kommunisták sikerei mindenekelőtt annak köszönhetők, hogy a Magyar Szocialista Munkáspártot egész tevékenységében rendíthetetlenül a marxista—leninista tanítások vezérlik. Az MSZMP hűsége Marx és Lenin győzelmes zászlajához, a szocialista nemzetköziség elveihez, a szocialista országokkal való tartós barátsághoz a legszilárdabb záloga

a magyar nép alapvető létérdekei biztosításának, becsülete, szabadsága és függetlensége megvédésének. A magyar nép éppen ezért fordul pártjához egyre növekvő bizalommal és támogatja azt mind erőteljesebben.

A Szovjetunió kommunistái büszkék azokra a győzelmekre és eredményekre, amelyeket magyar elvtársaik — testvéreik az osztályharcban és a nagy közös célokban — elérnek. Mélységesen örülünk annak, hogy országaink és népeink barátsága és minden oldalú együttműködése egyre erősödik. A Szovjetunió Kommunista Pártja nagyra értékeli a Magyar Szocialista Munkáspárt hozzájárulását a világ kommunista és munkásmozgalma sorainak egységéért vívott küzdelemhez a marxi—lenini elvek és a testvérpártok 1957. és 1960. évi értekezletein kidolgozott elvek következetes végrehajtása alapján.

A Magyar Népköztársaság éppen úgy, mint a többi szocialista ország, következetesen síkraszáll a különböző társadalmi felépítésű államok békés egymás mellett éléséért, a népek közötti béke és barátság politikáját folytatja, és tevékenyen küzd az új világháború elhárítása érdekében az imperialisták agresszív cselszövései ellen.

Az SZKP Központi Bizottsága szívből kíván a magyar kommunistáknak és a Magyar Népköztársaság minden dolgozójának új eredményeket a szocialista építésben, a magyar nép javáért és boldogulásáért, az általános béke megszilárdításáért folytatott küzdelemhez.

Éljen a magyar nép kipróbált élcsapata, a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Erősödjék és virágozzék a megbonthatatlan szovjet—magyar barátság!

Éljen a szocialista összeforrottság és az egész nemzetközi kommunista és munkásmozgalom megbonthatatlan marxista—leninista egysége!

Éljen a marxizmus—leninizmus mindent legyőző zászlaja!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának
Központi Bizottsága"

(Kuusinen elvtárs ezután — hosszan tartó, lelkes taps közepette — átnyújtotta a kongresszusnak a szovjet testvérpárt ajándékát: az ipar és a mezőgazdaság dolgozóinak összefogását jelképező szobrot.)

BENKEI ANDRÁS,

a Szabolcs-Szatmár megyei Pártbizottság első titkára:

Kedves elvtársak!

Szabolcs-Szatmár megye dolgozói eredményes munkát kívánnak a kongresszusnak, és jókívánságaikat küldik. Szabolcs megye jellegét elsősorban a mezőgazdaság határozza meg, de dolgozóink úgy vélik, hogy *a Központi Bizottság irányelveinek megfelelően további üzemek épülnek majd a megyében termelt mezőgazdasági termékek feldolgozására.* Az a kérésünk, hogy a Központi Bizottság ezután is segítse megyénk ilyen irányú fejlődését.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésével megyénkben is szinte korlátlan fejlődés lehetősége nyílt meg. Dolgozóink látják a távlatokat, s azt, hogy fejlődésünk során lehetővé válik a mai vetésszerkezet megváltoztatása. Bizakodással tölti el őket az is, hogy a következő húsz évben 100 000 katasztrális hold gyümölcsös telepítését tervezzük, sőt máris hozzáfogtunk e terv megvalósításához. Három év alatt több mint 14 000 hold új nagyüzemi gyümölcsöst telepítettünk. Az idén további 8000 hold új telepítésünk lesz. Hozzá szeretném azonban fűzni, hogy ezt nem követik megfelelő ütemben a különböző, s nélkülözhetetlen járulékos beruházások.

A burgonyatermesztésben a VII. kongresszus óta nagyon kicsit léptünk előre. A probléma megoldására végrehajtó bizottságunknak voltak elképzelései, javaslatai. Sajnos, ezek az illetékes központi szervnél, a Földművelésügyi Minisztériumnál nem találtak kellő megértésre. A legfőbb problémánk a jó minőségű vetőgumó biztosítása. Ez nehézkesen megy, mert a burgonya problémáját elsősorban nem termelési, hanem kereskedelmi oldaláról próbálják megoldani. Véleményünk szerint ebben a kérdésben gyorsan rendet kell teremteni, és akkor megfelelő minőségű, elegendő mennyiségű burgonyát biztosíthatunk népgazdaságunknak.

Kedves elvtársak! Van egy olyan problémánk, amelynek megoldása mind a népgazdaság, mind a megye szempontjából előnyös lenne. A megye szakembereinek véleménye szerint több mint 150 000 hold öntözésére van lehetőségünk. De most még 10 000 holdnál sem tartunk. Az öntözés fejlesztésének meggyorsítása egyrészt a megye feladata, de központi segítség nélkül nem tudjuk megoldani.

Megyénk dolgozói minél többet igyekeznek adni a népgazdaságnak, és tudják, hogy a cserébe kapott iparcikkek az ő életüket gazdagítják. Elmondhatjuk, hogy az utóbbi három mostoha esztendő ellenére is jó a parasztság termelési kedve. Az idén körülbelül 5 százalékkal több árut vásároltunk fel a megyében, mint 1961-ben. Vannak nehézségeink is. Vannak gyenge termelőszövetkezeteink, amelyeknek egy része a vezetés hibájából, más része viszont mostoha adottságai miatt nem fejlődött kellő ütemben. Ezután is fő feladatunknak tartjuk a gyenge termelőszövetkezetekkel való megkülönböztetett foglalkozást. Ahol a gazdálkodás a vezetés hibájából nem elég eredményes, ott viszonylag gyorsabban tudunk segíteni. Ott viszont, ahol a természeti adottságok miatt meg kell változtatnunk az egész termelési szerkezetet, a magunk erejére utalva nem boldogulhatunk, és további központi segítséget kérünk, mert ez a munka komoly erőfeszítéseket igényel.

Megyénk dolgozói látják, hogy eredményeink forrása: pártunk szilárd marxista—leninista politikája. Az a tudat, hogy a Központi Bizottságban kollektív vezetés érvényesül, hogy szilárd az egység, hogy a Központi Bizottság személyre való tekintet nélkül mindazokkal szemben fellép, akik egyéni érdekeiket a nép, a párt ügye fölé helyezik, vagy eltérnek helyes, marxista—leninista irányvonalunktól, megyénk kommunistáinak erejét és tekintélyét is megsokszorozza. Megnőtt pártszerveink és pártszervezeteink önállósága, ezzel együtt felelősségük is. Mind helyesebben oldják meg a helyi körülményeknek megfelelően azokat a feladatokat, amelyeket a Központi Bizottság megjelöl. Ez elsősorban annak tudható be, hogy pártszervezeteink a tömegekre támaszkodnak, mindennapos politikai munkát végeznek a dolgozók között, és tanulnak is tőlük. Pártszervezeteink követik a Központi Bizottság útmutatását, és a kétfrontos harcnak megfelelően egyre eredményesebben harcolnak a felbukkanó jobb- vagy „baloldali" nézetek ellen. Tudjuk, hogy az irányelvekben és a kongreszszusi beszámolóban megszabott feladatokat csak ebben a szellemben valósíthatjuk meg. A feladat nagy, de lelkesítő és reális. Ígérem, hogy megyénk kommunista és pártonkívüli dolgozói a feladatokat becsülettel fogják végrehajtani. *(Taps.)*

KALAUZ ISTVÁN,

a Beloiannisz Híradástechnikai Gyár pártbizottságának titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A kongresszusi irányelvek a mi üzemünkben is visszhangra találtak. A párttagság túlnyomó többsége teljes egészében egyetértett a kongresszusi irányelvekben foglaltakkal. Megelégedéssel fogadták az irányelveket a párton kívüli dolgozók is, hiszen azok minden sorából mély humanizmus árad. Akadtak azonban olyan elvtársaink is, akik az irányelveket úgy értelmezték, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt — úgymond — „lemondott az osztályharcról". Szerintük most már ellenségeinket is magunkhoz ölelhetjük. Vitáztunk velük. Megkérdeztük, mire alapozzák ezt a feltételezésüket? Ilyenkor mindig az derült ki, hogy az ő véleményük szerint az igazi osztályharc kizárólag adminisztratív eszközökkel folyik, úgy, hogy az asztalra lehet verni és egyeseknek könnyen oda lehet vágni: kívül tágasabb. Azt viszont nagyon nehéz megértetni velük, hogy a szocialista társadalom alapjainak lerakása, a mezőgazdaság szocialista átszervezése milyen nagyszerű győzelem az osztályharcban; és azt sem egykönnyen értik meg, hogy a burzsoá ideológia maradványai elleni felvilágosító munka fontos része az osztályharcnak, és ma igazabb forradalmár az, aki alapvető változásokat tud felmutatni a termelésben vagy az emberek tudatának formálásában, mint az, aki annak idején olyan jól értett az asztalra veréshez.

Szerencsére ma már elenyésző kisebbségben vannak az ilyen elvtársak pártszervezetünkben, de azért beszélek róluk, mert gondolom, más pártszervezeteknél is jelentkezhetnek hasonló hangok. Ezek az elvtársak nem rosszindulatúak, de részben nem értik a feladatokat, másrészt — s ezt nyíltan meg kell mondani — nem tudnak lépést tartani fejlődésünk gyorsuló ütemével.

A Beloiannisz-gyárban is vannak problémák. Az üzem nehézségeiért csak részben okolhatók a gyár vezetői, pártmunkásai és dolgozói. A híradástechnikai ipar rendkívüli fejlesztése sok nehézséget okozott. Hat-hét év alatt lerakták olyan gyártási ágak alapjait, mint a mikrohullámú gyártás vagy az átviteltechnika. A kormány döntése értelmében e két gyártási ág az Orion-gyárba, illetve a Telefongyárba kerül. Ez a döntés helyes, csak

éppen a Beloiannisz-gyár szempontjából hátránnyal jár, mert a két gyártási ágazat gazdaságosabb, mint a visszamaradók. Mindez annak szükségességét húzta alá, hogy igen jelentős változásokat kell végrehajtani a Beloiannisz-gyár fejlesztési részlegében. Ehhez azonban a híradástechnikához tartozó kutatóintézetek segítségére is szükségünk van.

Javaslom, hogy a kutatórészlegeket és a vállalati fejlesztő részlegeket vonják össze és az üzemekben hozzanak létre olyan kutató-fejlesztő bázisokat, amelyek lényegesen gyorsabb előrehaladást biztosítanak. A gyár munkáját akadályozó, bosszantó hibákért a felsőbb szervek is felelősek. Helyes lenne, ha a Kohó- és Gépipari Minisztérium sürgősen intézkedne azoknak az alapvető cikkeknek a gyártásáról, amelyeket a csepeli színesfémműtől vagy a Remix-gyártól várunk. Sokszor előfordul ugyanis, hogy száz forint értékű anyag vagy félkész gyártmány hiányában nem lehet szállítani olyan termékeket, amelyek értékét milliós összegekben mérjük. *(Taps.)*

VU HSZIU-CSÜEN,

a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Központi Bizottság megbízásának eleget téve, a Kínai Kommunista Párt és a kínai nép nevében forró üdvözletünket fejezzük ki a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, testvéri tiszteletünket tolmácsoljuk a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a magyar népnek.

A magyar nép pártja vezetésével létrehozta a munkásosztály vezette népköztársaságot, szétverte az imperialisták és a magyar belső reakció által kirobbantott 1956-os ellenforradalmat, és megvédelmezte a proletárdiktatúrát. Az ellenforradalom leverése óta Magyarország újabb hatalmas sikereket ért el a szocializmus építésében. A magyar nép a hároméves terv sikeres befejezése után hozzá-

látott a népgazdaság második ötéves tervének végrehajtásához. A szocialista ipar termelése a hároméves terv időszakában negyven százalékkal növekedett, s a második ötéves terv első két évében újabb növekedést mutatott. Befejeződött a mezőgazdaság szocialista átszervezése, fejlődött a mezőgazdasági termelés, emelkedett a magyar nép anyagi és kulturális színvonala. Az eredmények, amelyeket a magyar nép a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével elért, nagy örömmel töltik el a kínai népet és a kínai kommunistákat. Az önök eredményei fokozzák a szocialista tábor erejét és hozzájárulnak közös ügyünkhöz.

Elvtársak! A jelenlegi nemzetközi helyzetben még tovább fokozódik a világ népeinek harca az amerikai imperialisták agresszív háborús politikája ellen, valamint az ázsiai, az afrikai és a latin-amerikai népek harca az új és a régi kolonializmussal szemben. A kubai nép a forradalom győzelme után rálépett a szocializmus útjára és egymás után verte vissza az amerikai imperialisták agressziós kísérleteit. Az algériai nép hosszú fegyveres harcban kivívta függetlenségét. Laoszban létrejött a fegyverszünet és megalakult az ideiglenes koalíciós kormány. Fokozódik a Vietnam déli részén élő népek hazafias fegyveres harca az amerikai agresszorok és lakájaik ellen. A koreai nép hazájának békés egyesüléséért egységes és országmentő küzdelmet vív. Az indonéz nép Nyugat-Irián visszaszerzéséért vívott harcában kezdeti győzelmet aratott. A japán nép hős és állhatatos küzdelmet folytat az amerikai imperializmus agressziója és elnyomása ellen.

A világbéke megőrzésében mind nagyobb a jelentőségük azoknak a harcoknak, amelyeket a világ elnyomott nemzetei, elnyomott népei a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a szocializmusért vívnak, s ezekkel egyidejűleg növekszik és fejlődik a szocialista tábor ereje is. *A szocialista tábor hatalma és a marxizmus—leninizmuson, a proletár internacionalizmuson alapuló egysége a világbéke megvédésének legfontosabb tényezője.* Ha a szocialista tábor, a nemzetközi munkásosztály, a nemzeti felszabadító mozgalom, valamint minden békeszerető nép és ország egyesül és széles egységfrontot kialakítva, közös harcot vív az amerikai imperializmus, a többi imperialista hatalom s a különböző országokban levő lakájaik ellen, bizonnyal meg tudja akadályozni az imperializmust az új világháború kirobbantásában, megőrzi a világbékét és segíti az emberiség haladását.

Az amerikai imperializmus a világreakció fő támasza, az egész világ népeinek fő ellensége. Az imperialista tábor, élén az Egyesült Államokkal most mind súlyosabb ellentmondásokkal és nehézségekkel küzd. Az imperialisták jelenlegi ellenforradalmi stratégiáját a legnagyobb agresszivitás és kalandorság jellemzi. Ravaszul alkalmazzák az ellenforradalom kettős taktikáját, és a béke leple alatt nagy erővel folytatják háborús és agresszív politikájukat. Eszeveszett agressziós akciókat és háborús előkészületeket folytatnak azzal a hiábavaló ábránddal, hogy megsemmisítsék a tőkés világ népi forradalmait és a szocialista országokat. Az amerikai imperialisták „a gyarmatok jó barátjának" nevezik magukat, a valóságban azonban minden igyekezettel aláaknázzák a nemzeti felszabadító mozgalmakat. Alá akarják ásni a szocialista országok egységét és „békés evolúciót", „szabad választást" és „liberalizációt" hangoztatva igyekeznek felforgató tevékenységet folytatni a szocialista tábor országai ellen. A világ népeinek ezért a legnagyobb éberséggel kell leleplezniük az amerikai imperialistáknak mint legádázabb ellenségeiknek igazi arculatát.

Az amerikai imperialisták Kuba ellen elkövetett agressziójának újabb bűnös cselekedetei az egész világ népeinek végtelen felháborodását váltották ki. A hős kubai nép már mozgósította minden erejét és az imperializmus ellen vívott harc élvonalában áll. A kubai nép harcával nemcsak saját forradalmának gyümölcseit védelmezi, hanem megvédi a világbékét és az emberi haladás ügyét is. A kubai nép nagy vezetője, Fidel Castro elvtárs által megfogalmazott öt igazságos követelés nemcsak a hétmilliós kubai nép bátor és hajthatatlan akaratát fejezi ki, hanem az egész világ béke- és igazságszerető emberiségének követelését is képviseli. A kínai nép a szocialista országok népeivel és az egész világ békeszerető népeivel együtt támogatja a kubai nép igazságos harcát a végső és teljes győzelemért.

A munkásosztály szégyenletes árulói, a Jugoszlávia vezető klikkje által képviselt modern revizionisták, lakájok módján szolgálják az imperializmust, segítik az amerikai imperializmust világuralmi törekvéseinek megvalósításában. A marxizmus—leninizmus álöltözetében, a szocializmus jelszava alatt és a pozitív semlegesség álarcában igyekeznek megtéveszteni a világ forradalmi népeit. Megpróbálják megbontani a világ népeinek harcát, melyet az amerikai imperialisták agressziós és háborús politikája ellen vívnak; az elnyomott nemzetek és az elnyomott népek harcát, melyet

felszabadulásukért vívnak, valamint a szocialista országok népeinek forradalmi akaratát. A kommunista és munkáspártok képviselőinek 1960. évi értekezletén elfogadott nyilatkozat is megállapítja, hogy a jugoszláv modern revizionisták „elárulták és elavultnak nyilvánították a marxizmus—leninizmust", „aknamunkát folytatnak a szocialista tábor és a kommunista világmozgalom ellen", „olyan tevékenységet folytatnak, amely kárt okoz a békeszerető erők és államok egységének. A marxista—leninista pártoknak továbbra is elengedhetetlen feladata a jugoszláv revizionisták vezetőinek további leleplezése, és az aktív harc azért, hogy megóvják a kommunista mozgalmat, valamint a munkásmozgalmat a jugoszláv revizionisták antileninista eszméitől." Mint az 1957. évi és az 1960. évi moszkvai nyilatkozatok is megállapítják: a kommunista és munkásmozgalom továbbfejlődésének érdekei megkövetelik, hogy határozott és következetes harcot folytassunk a modern revizionizmus mint a nemzetközi kommunista mozgalom fő veszélye ellen, és ugyanakkor elszántan és következetesen szembeszálljunk a dogmatizmussal és a szektarianizmussal is. A kínai kommunisták az összes marxista—leninista pártokkal együtt kitartóan harcolnak a marxizmus—leninizmus tisztaságáért.

A népeknek a békéért, a nemzeti felszabadulásért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott nagyszerű harcában igen fontos a szocialista tábor és a nemzetközi kommunista mozgalom egységének erősítése. A szocialista országok és proletárpártjaink közötti kapcsolatok a marxizmus—leninizmus és a proletár internacionalizmus elveire épülnek, azoknak a testvéri pártok és országok kapcsolatait vezérlő elveknek az alapján, amelyeket a moszkvai nyilatkozatok szabtak meg. Minden szocialista ország, minden marxista—leninista párt független és egyenjogú, ugyanakkor szocialista és kommunista építésükben, az imperialista agresszió ellen és a világbéke megőrzéséért folytatott harcukban együttműködnek, segítik és támogatják egymást. Amennyiben nézeteltérések támadnak a testvérpártok között, azokat az egyenlőség alapján és tanácskozások útján kell megoldani. Egyetlen pártnak sem szabad saját akaratát rákényszerítenie egy másik testvérpártra és beavatkoznia annak belső ügyeibe. Még inkább nem szabad a saját pártkongresszusán nyíltan és egyoldalúan támadni egy másik testvérpártot. Sajnálatos, hogy az önök kongresszusa, megismételve a proletár nemzetközi

egységet megbontó eljárást, nyílt és egyoldalú támadást indított az Albán Munkapárt ellen. Ez csak a legmélyebb sajnálkozást válthatja ki belőlünk. Őszintén reméljük, hogy mindannyian, szem előtt tartva a proletárforradalom és az antiimperialista harc közös érdekeit, a moszkvai nyilatkozatokban leszögezett, a testvéri pártok és országok kapcsolatait vezérlő elvek szellemében kiküszöböljük a nézeteltéréseket, és megerősítjük egységünket. A kínai kommunisták továbbra is minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy megvédelmezzék és megerősítsék a szocialista tábor, valamint a nemzetközi kommunista mozgalom nagy egységét.

Elvtársak! A kínai nép, a Kínai Kommunista Párt és a Mao Ce-tung elvtárs vezette Központi Bizottság irányításával az eltelt tizenhárom évben hatalmas eredményeket ért el a szocialista építésben. Az utóbbi években átmeneti nehézségekbe ütköztünk, de a szorgalmas és bátor kínai nép kiállta a próbát. A kínai nép pártunk Központi Bizottsága és Mao Ce-tung elvtárs vezetésével, a szocializmus építésére vonatkozó általános irányvonalának, a nagy, ugrásszerű előrehaladásnak és a népi kommunáknak zászlaja alatt hős és szívós harcot vívott, és harcunk máris sikerrel járt. Két év óta gazdasági helyzetünk évről évre javul. Az imperialisták és a reakció rágalmait és támadásait visszavertük. Most *népünk, Központi Bizottságunk 10. plénumának felhívására lelkesen válaszolva, továbbra is magasra emelve a szocializmus építésére vonatkozó általános irányvonal, a nagy, ugrásszerű előrehaladás és a népi kommunák három zászlaját, egységesen és teljes bizakodással harcol a népgazdaság újabb fellendüléséért és hazánk szocialista ügyének újabb győzelméért.*

A nemzetközi ügyekben hazánk következetes külpolitikájának általános irányvonala a következő: a proletár internacionalizmus elvének megfelelően tovább fejleszteni a baráti, kölcsönös segélynyújtási és együttműködési kapcsolatokat a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal; az öt elv alapján törekedni a békés egymás mellett élésre a más társadalmi rendszerben élő országokkal, szembeszállni az imperializmus agressziós és háborús politikájával; támogatni az elnyomott népek és elnyomott nemzetek forradalmi harcát az imperializmus és a kolonializmus ellen. Népünk továbbra is szilárdan folytatja ezt az általános irányvonalat, és a világ népeivel együtt hozzájárul a világbéke, a demokrácia, a nemzeti felszabadulás és a szocializmus ügyének diadalához!

Kedves elvtársak! A hosszú forradalmi harcokban és a szocialista építésben a kínai és a magyar nép között mély barátság fejlődött ki. Meggyőződésünk, hogy a közös eszmék, a közös célok, a marxizmus—leninizmus és a proletár internacionalizmus alapján tovább szilárdul és fejlődik népeink és pártjaink barátsága és együttműködése. Viruljon örökké népeink testvéri barátsága, amíg víz hömpölyög a Jangce és a Duna medrében!

Most pedig engedjék meg, hogy felolvassam a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözlő üzenetét.

„A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözlő üzenete a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának.

Kedves elvtársak! A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága a Kínai Kommunista Párt minden tagja és az egész kínai nép nevében forró és testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a magyar népnek.

Magyarország felszabadulása óta a dicsőséges forradalmi hagyománnyal rendelkező magyar nép, a magyar munkásosztály pártja vezetésével hatalmas sikereket ért el a szocialista forradalomban és a szocialista építésben. Az 1956. évi ellenforradalom leverése óta a magyar nép a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével tovább halad a szocializmus útján, és új sikereket ért el.

Az önök sikerei nagy örömmel töltik el a kínai népet, hiszen sikereik megerősítik közös ügyünket. Szívből kívánjuk, hogy a magyar nép a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével még nagyobb eredményeket érjen el a szocialista építésben.

Az imperializmus elleni harcban és a szocialista építésben a kínai és a magyar nép mindig támogatja és segíti egymást. A kínai nép és a Kínai Kommunista Párt továbbra is — ugyanúgy, mint eddig — arra törekszik, hogy erősítse népeink és pártjaink barátságát, együttműködését a marxizmus—leninizmus és a proletár internacionalizmus alapján.

Éljen a kínai és a magyar nép megbonthatatlan barátsága!

Éljen a szocialista tábor és a nemzetközi munkásmozgalom nagyszerű egysége! Éljen a marxizmus—leninizmus!

(Nagy taps.)

A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága"

BENCSIK ISTVÁN,

a Debreceni Agrártudományi Főiskola rektora:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Hajdú-Bihar megyei kommunisták üdvözletét tolmácsolom a kongresszusnak. A beszámolókban részletezett eredmények közül hármat tartok a legjelentősebbnek: a párt tekintélyének helyreállítását, a bizalom és a nyugodt munka légkörét, valamint a mezőgazdaság szocialista átszervezését.

Ezek közül is a *legfontosabb, hogy a párt politikájában bátran támaszkodik a tömegekre.* Én éppen ezért a népfrontmozgalom problémáihoz akarok hozzászólni, hiszen a népfrontban teljes mélységében és szélességében látható ennek a politikának nagyszerű sodrása. E politikának az útja közismert. A párt elemezte a régebben elkövetett hibákat. Őszintén beszélt az anyagi nehézségekről is. Aztán azt mondta a párt: *a kommunisták abban különböznek másoktól, hogy többet dolgoznak;* a kommunisták olyan emberek, hogy ha valamit csinálnak, nem nyújtják rögtön a kezüket az ellenszolgáltatásért. Ez is sokakat elgondolkoztatott a párton belül és a párton kívül. Mindenki tudja, hogy az ellenforradalom után nagyon sok volt a tétlen kéz. Sokszor ez a kéz még ökölbe is szorult a zsebekben. Ebben a helyzetben a párt azt mondta az embereknek: gyertek dolgozni! És az ilyen zsebbe dugott kezű, várakozó és bizalmatlan emberek felé is bizalommal fordult a párt. A bizalom abban volt, hogy akik megszédültek, azok a valóság láttára majd magukhoz térnek. És tényleg magukhoz tértek és magukra találtak! A bizalom kölcsönös dolog, amely jóindulatú embereknél viszonzásra talál.

Szólnom kell a párt vezető szerepéről is, mely véleményem szerint elsősorban az aktivizálást jelenti. Miért kell erről beszélni? Úgy gondolom, még nem állíthatjuk, hogy a párt vezetésének az értelmezése és helyes gyakorlata olyan általánossá lett, amelyet minden kommunista alkalmaz. Nem mindenki értette még meg ennek a politikának rendkívüli jelentőségét és az ellenkező politika rendkívüli veszélyét. Arról is hallhattunk már ezen a kongresszuson, hogy ez a politika még az egész világ munkásmozgalmában sem általános, egyes pártokban más elvek, régi elvek alapján cselekszenek, mint például az Albán Munkapártban.

Nálunk is előfordul ez, persze szűk körben. Azt gondolom, ülnek itt a teremben — én magam is közéjük tartozom —, akik magunk is sokat tévedtünk, és annak idején azt gondoltuk, hogy helyes úton járunk. De súlyos leckét kaptunk, amelynek tanulságait és minden következtetését érvényesíteni kell napi, gyakorlati munkánkban.

Kádár elvtárs beszámolójában szólt arról, milyen ma a társadalom arculata országunkban. Valóban gyökeresen megváltozott a munkásság, a parasztság és az értelmiség. Ez utóbbi vonatkozásában közvetlen munkaterületemről mondhatok példát. 1949-ben három vidéki mezőgazdasági akadémiát be kellett zárni, mert azokon az akadémiákon mind az oktatók, mind a hallgatók közt sok volt az ellenséges elem. Vitatható, hogy ez volt-e a helyes eljárás, de tény, hogy így történt. Most pedig e három helyen a régebbieknél sokkal nagyobb kapacitású, egyetemi jogú intézmények működnek, amelyek szocialista agrárszakembereket nevelnek.

A kongresszuson szóba került a származás szerinti elbírálás megszüntetése is. Elmondhatom, hogy a debreceni egyetemek véleménye szerint a származási kategóriák szerinti felvétel eltörlése — ha adminisztratív intézkedések helyett megfelelő, lényegi intézkedések következnek, mint például a középiskolai ajánlások, a társadalmi ösztöndíjak alkalmas helyre irányítása, a hallgatóság segítése az egyetemi tanulmányok első éveiben, a munkás- és parasztszülők szélesebb körű tájékoztatása — nem jelenti azt, hogy a munkás- és parasztszármazású egyetemi hallgatók száma csökken. A korábbi felvételi rendszer eltörlése jelentősen hozzájárul a nemzeti egység kialakításához is.

Szilárd meggyőződésem, hogy a párt széles tömegekre támaszkodó népfrontpolitikája, az egész nép alkotó bevonása a szocialista építésbe, a széles körű bizalomra épülő vezetés az egyetlen út, amelyen eljuthatunk az egységes szocialista társadalomhoz, a szocializmus teljes felépítéséhez hazánkban. *(Taps.)*

EDWARD OCHAB,

a Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Lengyel Egyesült Munkáspárt küldöttsége a Központi Bizottság és pártunk nevében szívélyesen köszönti a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusát, és átadja a magyar munkásosztálynak és az egész magyar népnek a lengyel munkásosztály és a lengyel nép forró üdvözletét. *(Nagy taps.)*

Szívből örülünk a testvéri magyar nép eredményeinek, annak, hogy a marxista—leninista elveket következetesen alkalmazó pártja vezetésével lerakta a szocializmus alapjait, és rálépett a szocializmus teljes felépítésének útjára.

Teljesen egyetértünk a Kádár János elvtárs referátumában foglalt és a nemzetközi helyzetre, valamint a nemzetközi munkásmozgalom helyzetére vonatkozó értékeléssel, amely egyezik a Lengyel Egyesült Munkáspárt értékelésével.

Együtt örülünk a magyar elvtársakkal annak, hogy a népi hatalom éveiben Magyarország magas színvonalon álló, fejlett iparral és mezőgazdasággal rendelkező országgá vált. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének köszönhető, hogy ma már az egész népgazdaságban osztatlanul uralkodnak a szocialista termelési viszonyok. Az önök országa a közoktatás és a kultúra fejlesztésében, a lakosság életszínvonalának emelésében nagy eredményekkel büszkélkedhet.

Szilárd meggyőződésünk, hogy a testvéri magyar nép sikerrel valósítja meg a párt által kitűzött feladatokat, amelyek biztosítják hazája további felvirágzását minden területen.

A Magyar Szocialista Munkáspárt sorai megerősödésében hatalmas szerepe volt a revizionizmus és a dogmatizmus ellen, a helyes marxista—leninista politika érvényesüléséért folytatott harcban elért sikereknek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt tekintélyt vívott ki a nép széles rétegeiben, megszilárdította a tömegek bizalmát a párt, a szocialista átalakulást irányító vezető erő politikája iránt.

Büszkék vagyunk az önök eredményeire, örülünk azoknak, hiszen országaink bármelyikének fejlődése a szocialista országok hatalmas közösségében végbemenő történelmi átalakulások része, és hasznára válik az egész nemzetközi kommunista mozgalomnak.

A szocialista átalakulás ugyancsak mély változásokat hozott a lengyel nép életének minden területén, és kialakította Lengyelország társadalmi rendjének új arculatát. Lengyelország a fejlett kohászat, vegyipar és hajóipar országává vált. Kereskedelmi flottánk kapacitása egymillió tonna. A száz hektárnyi szántóterületre számított termelés az utolsó három évben átlagosan mintegy 60 százalékkal haladta túl a háború előtti időszak mezőgazdasági termelését. Ebben az időszakban a négy gabonaféle hektáronkénti együttes hozama 11,4 mázsáról 16,7 mázsára emelkedett.

A népi Lengyelországnak köszönheti képzettségét szakembereink óriási többsége. Pedig ezek száma nem csekély. A lengyel ipar 300 000 mérnököt és technikust foglalkoztat. 20 000 agronómus, állatorvos, mezőgazdasági gépészmérnök szerzett diplomát. Főiskoláink tudományos dolgozóinak száma csaknem 20 000. A népi Lengyelország fennállásának időszakában ötmillió lakóhelyiséget építettünk fel, továbbá iskolák, kórházak és egyéb létesítmények ezreit. Az idén mintegy félmillió lakóhelyiséget építünk a városokban és a falvakban.

A nehézségeket leküzdve haladunk előre a fejlődés útján, és gyors ütemben közeledünk a legfejlettebb nyugat-európai országok gazdasági színvonalához.

Kedves elvtársak és barátaink!

Ismeretes, hogy a magyar és a lengyel népet nemzedékek óta erős érzelmi szálak fűzik össze. Tudjuk, hogy a szolidaritásnak milyen erős kötelékei fűzték össze a XIX. század lengyel és magyar forradalmi demokratáit. Még erősebb és mélyebb a felszabadult hazájukban a szocializmus teljes győzelméért harcoló lengyel és magyar kommunistáknak és országaink valamennyi dolgozójának szolidaritása. *A Lengyel Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság szocialista fejlődése új tartalommal tölti meg népeink hagyományos barátságát, és ez országaink testvéri együttműködésének legfőbb for-*

rása és tartós alapja. A lengyel—magyar kereskedelmi kapcsolatok évről évre fejlődnek. Erősödik a kulturális és tudományos együttműködés. Szélesedik a tapasztalatcsere a pártmunkában. A gépiparban elsősorban az élelmiszeripari és a mezőgazdasági gépek gyártásánál rajzolódnak ki a termelési kooperáció távlatai.

Ez megfelel a nemzetközi munkamegosztás elveinek, amelyeket a KGST tagállamainak képviselői dolgoztak ki ez évi értekezletükön. Ezeknek az elveknek megvalósítása lehetővé teszi országaink számára, hogy megfeleljünk a további gazdasági fejlődés követelményeinek. *Lehetővé teszi erőink közös és jobb kihasználását, erősíti a szocialista országokat a kapitalizmussal folytatott gazdasági versengésben, és közelebb hozza ebben a versenyben a végső győzelem pillanatát.* (Taps.)

Elvtársak!

Olyan században élünk, amelynek fő társadalmi-történelmi tartalma a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet. Negyvenöt évvel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme után a szocializmus már világrendszerré vált, s döntő szerepet játszik az egész emberiség fejlődésében.

Az első szocialista állam, a hatalmas Szovjetunió lépésről lépésre valósítja meg a kommunizmus anyagi-műszaki bázisa megteremtésének történelmi programját, utat mutat az emberiségnek a jövő felé, és megnyitja előtte a világűr meghódításának távlatait.

A szocializmus fejlődése az imperializmus gyarmati uralmának szétzúzásához vezetett. A gyarmatbirodalmak, ahol bitorlók évszázadokon át uralkodtak — széthullanak a tegnap még leigázott, de ma már a nemzetközi élet porondjára lépő, s a béke és a haladás erőit növelő népek csapásai alatt.

A szocialista eszmék az egész világon egyre szélesebb területen hódítják meg a dolgozó nép sokmilliós tömegeinek szívét és értelmét. A Szovjetunió Kommunista Pártjának legutóbbi kongresszusai történelmi jelentőségűek a szocializmus jelene és jövője szempontjából. Gazdagították a marxizmus—leninizmus elméletét, hozzájárultak a nemzetközi munkásmozgalom fejlődéséhez. Az SZKP XX. és XXII. kongresszusának eszméi hatalmas fegyverré váltak a személyi kultusz maradványainak felszámolásáért folytatott harcban, megkönnyítik a káros dogmatikus és revizionista irányzatok leküzdését.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt és a Magyar Szocialista Munkáspárt határozottan állást foglal a kommunista és munkáspártok egységének, valamint a szocialista államok közösségének megerősítése mellett. Sikereink feltétele és biztosítéka a békéért és a haladásért folytatott harcban a nemzetközi kommunista mozgalomnak a 81 párt nyilatkozata szellemében fogant szolidaritása.

Határozottan elítéljük Enver Hodzsa és a hozzá hasonló kalandorok kísérleteit, amelyek a világ kommunista mozgalma egységének aláásására irányulnak. A marxizmusból egyes szavakat ragadnak ki, amelyeknek tartalmát elferdítik. Hazug érveiket lényegében a marxizmus ellenségeinek fegyvertárából veszik. *(Nagy taps.)*

A Lengyel Egyesült Munkáspárt, a többi marxista párthoz hasonlóan azon a véleményen van, hogy *a kapitalizmus és a szocializmus erőviszonyában beállott történelmi változás következtében a háború már nem végzetszerűen elkerülhetetlen.* Fennáll a lehetősége annak, hogy a népek életéből száműzzék a háborút.

Az amerikai és a világimperializmus agresszív erőinek kalandorpolitikájával a Szovjetunió az emberiség sorsáért felelősséget vállaló békepolitikáját állítja szembe. *Ez a politika, amelyet a szocialista országok, a semleges államok, valamint a világ demokratikus erői is támogatnak, megmentette az emberiség békéjét a kubai válság forró napjaiban.* A helyzet továbbra is éberséget és határozottságot követel a népektől ahhoz, hogy Kuba integritása és határainak biztonsága ne kerüljön veszélybe, hogy a háborús konfliktus veszélye megszűnjék. Csak az elvakult emberek nem képesek megérteni, hogy a különféle társadalmi rendszerű államok egymás mellett élését garantáló ésszerű kompromisszum minden nép, az egész emberiség békés fejlődésének érdeke.

A kubai válság teljes világossággal mutat rá arra, hogy mennyire szükséges a vitás nemzetközi problémák tárgyalások útján történő megoldása. E válság feszültebb pillanataiban a világ népei minden előző esetnél jobban látták, hogy a béke megvédése megköveteli az idegen területeken levő katonai támaszpontok felszámolását, a nukleáris robbantási kísérletek és mindenféle tömegpusztító fegyver eltiltását, valamint nemzetközi egyezmény megkötését az általános és teljes leszerelés érdekében.

Lengyelország, Magyarország és más országok népei, amelyek éber figyelemmel kísérik az agresszív német militarizmus újjáéledését, a né-

met kérdésnek a szovjet javaslatok alapján történő gyors és szükséges megoldását kívánják. A nyugatnémet militaristák területi követelésekkel lépnek fel, atomfegyvert követelnek, hogy fölényre tegyenek szert Nyugat-Európában és hogy fölényüket revansista politikai céljaik megvalósításának szolgálatába állítsák. A lengyel nép Európa más népeivel együtt felemeli e tervekkel szemben tiltakozó, intő szavát. A hitlerista agresszorok a II. világháborúban több mint harminc millió embert, közöttük hatmillió lengyelt gyilkoltak meg. *Nem engedhetjük meg, hogy a hitlerizmus utódai újra vérrel borítsák el Európát és az egész világot.* Arra törekszünk, hogy mind a két német állammal aláírásra kerüljön a békeszerződés, és ilyen alapon megoldódjon a nyugat-berlini probléma is. Ennek alapvető jelentősége lesz az európai helyzet tartós rendezése szempontjából. Pártunk és kormányunk meggyőződése: a tárgyalások, és a valamennyi fél számára elfogadható megoldások türelmes kutatása az egyetlen helyes módszere annak, hogy a vitás nemzetközi kérdéseket a békés egymás mellett élés szellemében oldjuk meg.

Kedves elvtársak! Országaink és pártjaink aktív részesei a szocialista tábor ereje és összeforrottsága fokozásának, ami a világbéke megóvásának és megszilárdításának legfontosabb tényezője. A Lengyel Egyesült Munkáspárt és a Magyar Szocialista Munkáspárt közötti testvéri kapcsolatok megnyilvánulnak egymás kölcsönös támogatásában, a pártmunkában és a szocializmus építése közben szerzett tapasztalatok kicserélésében. Ez a kapcsolat egyben erősíti valamennyi földrész, valamennyi nép kommunista és munkáspártjai hatalmas családjának egységét és testvéri szövetségét. A proletár nemzetköziség eszméihez híven, a magunk elé tűzött feladatokat úgy tekintjük, mint részét a nemzetközi munkásosztály történelmi harcának, amelyet az elnyomott és kizsákmányolt népek felszabadításáért, a tartós békéért és a szocialista világrendszer győzelméért vív.

Végezetül engedjék meg kedves elvtársak, hogy átnyújtsam a kongresszusnak a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának e szerény ajándékát: a varsói szirén szobrocskáját, hősi fővárosunk címerét, amely a kezében kardot tart, mert nem felejti el közös ellenségeinket, de a testvérek és a szövetségesek felé mindig a mély és szívélyes barátság napsugaras mosolyával fordul.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt — a szocializmusért és a békéért harcoló magyar nép vezető ereje!

Éljen és erősödjék a szocialista tábor államai és az egész nemzetközi munkásmozgalom egysége!

(Hosszan tartó, ütemes, nagy taps közben Ochab elvtárs átadja Kádár elvtársnak az ajándékot.)

FOCK JENŐ,

a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Pártunk — amint arról Kádár elvtárs a Központi Bizottság nevében részletesen beszámolt — a szocializmus építésében jelentős eredményeket ért el. Magabiztosan haladtunk előre a szocializmus építésének útján, mert következetesek voltunk marxista—leninista politikánk megvalósításában. Erősítettük a munkásosztály és a parasztság szövetségét, szorosabbra fűztük a népi-nemzeti egységet. Hűek voltunk a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi moszkvai tanácskozásán lefektetett elvekhez. Tanultunk népünk gazdag tapasztalataiból, tanulmányoztuk a baráti országok szocializmust építő munkáját, messzemenően hasznosítottuk a kommunizmust építő Szovjetunió és a legtapasztaltabb kommunista párt, a Szovjetunió Kommunista Pártja történelemformáló munkájának tanulságait. Elszántan küzdöttünk a világ békéjének megvédéséért.

Tisztelt elvtársak! Pártunk VII. kongresszusa nagy figyelmet szentelt gazdasági életünk kérdéseinek. Megszabta a fejlődés irányát, jóváhagyta második ötéves tervünk elkészítésének irányelveit. Ötéves tervünk végleges kidolgozása során, tekintettel a hároméves terv jelentős túlteljesítésére, számos területen gyorsabb fejlődést vehettünk tervbe. Ötéves tervünk első két évében elért eredményeink bizonyítják, hogy mind a tervkészítésben, mind a végrehajtásban helyesen alkalmaztuk és megfelelően hasznosítottuk a kongresszus útmutatását.

Hazánk általános fejlődését tekintve, a mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezésével és az elért sikerek megszilárdításával *befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását.* Nagyszerű győzelme ez pártunknak, szocializmust építő népünknek. *A mezőgazdaság szocialista átszervezése jelentőségét*

és hatását tekintve, a munkásosztály hatalmának kivívása és megvédése óta elért legnagyobb sikerünk. Azzal, hogy parasztságunk a szocialista nagyüzemi gazdálkodás útjára tért, a mezőgazdaságban is a szocialista termelési viszonyok váltak uralkodóvá. Létrejött a népgazdaság egységes szocialista alapja.

Munkásosztályunk és dolgozó parasztságunk nagyszerű összefogásának, a párt politikája következetes végrehajtásának eredménye, hogy az átszervezés időszakában — ha szerény mértékben is — növekedett a mezőgazdasági termelés.

Ehhez természetesen arra is szükség volt, hogy a népgazdaság erőforrásainak egy részét erre a célra átcsoportosítsuk.

Az ötéves tervben — átlagos időjárást feltételezve — azt terveztük, hogy a mezőgazdaság összes termelése a megelőző öt év átlagához képest 22—23 százalékkal növekedjék. Az első két évben a rendkívül kedvezőtlen időjárás lehetetlenné tette a terv teljesítését. Így 1961-ben csupán 4,2 százalékkal, 1962-ben pedig körülbelül 6 százalékkal magasabb a mezőgazdaság összes termelése az 1956—1960. évek átlagánál. Az időjárás okozta terméskiesés ellensúlyozására a termelés nagyobb mérvű növeléséhez a további három évben jelentős terven felüli beruházásokat kell eszközölnünk.

Ez év márciusában Központi Bizottságunk megvizsgálta a mezőgazdaság helyzetét, és határozatot hozott a további tennivalókra. Elsősorban azt tartottuk szem előtt, hogy a hazánkban sűrűn előforduló aszályos időjárást ellensúlyozzuk. Ennek érdekében jelentősen felemeltük az ötéves terv öntözési előirányzatát. Megtettük az előkészületeket arra is, hogy a legaszályosabb területek nagyarányú távlati öntözési programjának megvalósítására a második tiszai vízilépcső munkálatai meggyorsuljanak. Állami vonalon intézkedtünk a második ötéves terv öntözési és belvízrendezési feladatainak növeléséről, az öntözőberendezések és az öntözéshez szükséges egyéb gépek behozataláról és hazai gyártásáról.

Rámutatott a Központi Bizottság, hogy a mezőgazdasági termelésben nálunk fejlettebb országok adatai — és most már saját tapasztalataink is — bizonyítják, hogy a felhasznált műtrágya és az egyéb vegyi anyagok mennyisége mennyire befolyásolja a termésátlagok alakulását. Ezért is határoztuk el a vegyiparon belül a mezőgazdaság kemizálását szolgáló ága-

zatok átlagosnál gyorsabb ütemű fejlesztését. Az ország műtrágyatermelése már 1962-ben több mint 60 százalékkal lesz nagyobb az 1959. évinél. Ez évben kezdett el termelni a Tiszamenti Vegyiművek új szuperfoszfátgyára, amely egymaga majdnem annyi műtrágyát állít elő, mint amennyi 1959-ben összes szuperfoszfát-termelésünk volt. A Borsodi Vegyikombinát bővítésével, a Tiszai Vegyikombinát műtrágyagyárának elkészültével pedig 1965-ben összes műtrágyatermelésünk az 1959. évinek több mint háromszorosa lesz, és kb. 70 000 tonnával meg fogja haladni az ötéves terv utolsó évére tervezett szintet.

Az állati és növényi kártevők minden évben 6—8 milliárd forint kárt okoznak a mezőgazdasági termelésben. A növényvédő- és gyomirtószerek segítségével ezt a kárt jelentősen csökkenteni lehet. Ezért már a két kongresszus között több mint kétszeresére emeltük a növényvédő- és gyomirtószerek gyártását. A Központi Bizottság határozata alapján erre a célra terven felül további beruházásokat fordítunk. A KGST-n belüli munkamegosztás és kooperáció keretében számos új, nagyhatású, nálunk eddig nem gyártott vegyszer termelését kezdjük meg. A növényvédő- és gyomirtószerek gyártásának nemzetközi szakosítása eredményeként olyan vegyszerekkel is el fogjuk látni a mezőgazdaságot, amelyeket magunk nem gyártunk.

A Központi Bizottság határozatának megfelelően gondoskodtunk a szőlő- és gyümölcstelepítés felemelt előirányzatainak teljesítéséhez szükséges feltételek biztosításáról, a termékek megfelelő raktározásához és feldolgozásához szükséges kapacitások létrehozásáról, a baromfiipar fejlesztéséről, a mezőgazdasági szakmunkásképzésről, a tervezés új rendszerének kidolgozásáról és bevezetéséről.

Ezeknek az intézkedéseknek maradéktalan végrehajtása segíti a termelőszövetkezetek nagyüzemi gazdálkodásának megalapozását, s fontos tényezője az egész mezőgazdasági termelés további fellendítésének.

Ismételten hangsúlyozom, hogy a mezőgazdasági termelés növelésének céljaira az ötéves tervben előirányzott 34,4 milliárd forint beruházáson felül eddig elhatározott 4,3 milliárd forintos beruházás is egész dolgozó népünk felemelkedését szolgálja. Nem kétséges, hogy amilyen mértékben a népgazdaság helyzete lehetővé teszi, a jövőben további összegeket is kell erre a célra fordítanunk. Ezek az erőfeszítések akkor hozzák meg gyorsan

a kívánt eredményt, ha — a mezőgazdasági dolgozók növekvő öntudata és munkakészsége alapján — egyre jobban kihasználják a nagyüzemekben rejlő lehetőségeket, a rendelkezésre bocsátott gépeket és eszközöket.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésében elért eredmények megszilárdítását szolgáló sok intézkedésünk azt célozta, hogy minél előbb és minél nagyobb mértékben alkalmazzák a tudomány és a technika új vívmányait. De ahol nem gondoskodnak az alapvető termelési eljárások maradéktalan alkalmazásáról, ott a fejlett technika, a tudomány legújabb vívmányai sem hozzák meg az egyébként elvárható eredményt.

Elvtársak!

Kongresszusi irányelveinkből, valamint a Központi Bizottság beszámolójából is kitűnik: gazdasági helyzetünk szilárd, fejlődésünk ütemében lépést tartunk a baráti szocialista országokkal. Gyorsabban és kedvezőbb arányban bővül termelésünk, mint a kapitalista világ sok, nálunk fejlettebb országában.

Az ország gazdasági fejlődését összefoglalóan a nemzeti jövedelem alakulása mutatja. *Az egy lakosra jutó nemzeti jövedelem a múlt évben 5,5 százalékkal nőtt.* A növekedés ebben az évben hozzávetőleg ugyanennyi lesz. A növekvő nemzeti jövedelem tette lehetővé, hogy erőteljesen fejlesszük hazánk védelmi képességét, emeljük a lakosság fogyasztását és a felhalmozást is. A lakosság közvetlen és közvetett fogyasztásának növekedését mutatja a magasabb belkereskedelmi forgalom, a kibővült egészségügyi és szociális ellátottság, a kulturális szükségletek jobb kielégítése. A fokozódó felhalmozással biztosítjuk a termelés bővítésének feltételeit; a népgazdaság további fejlődésének, a lakosság életkörülményei javításának alapjait.

Az ország kedvezően fejlődő gazdasági helyzete lehetővé teszi, hogy pontosan eleget tegyünk esedékes nemzetközi fizetési kötelezettségeinknek. A szocialista országoktól az ellenforradalom után kapott baráti segítséget jelentő hitelek egy részét határidő előtt fizetjük vissza.

Népgazdaságunk fejlődése az ötéves terv első két évében, a fő irányokat tekintve, összhangban volt a terv céljaival. A feladatok teljesítésének mértéke azonban nem volt egyforma, ezért a fő népgazdasági arányokban a tervezetthez képest némi eltolódás következett be.

A társadalmi össztermékben és a nemzeti jövedelemben az ipar és az építőipar részaránya a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt. Ez elsősorban

azért következett be, mert a mezőgazdasági termelés mindkét évben — az aszály következtében — elmaradt mind az ötéves, mind az éves tervfeladatok teljesítésétől.

Az ipar termelése 1961—1962-ben a tervezettnél gyorsabban, több mint 20 százalékkal nőtt. Megvalósul az a követelmény is, hogy a termelés növekedésének mintegy kétharmad része a termelékenység növekedéséből származzék. Az ötéves terv első két évében csökkent az önköltség, de a csökkenés mértéke egyes területeken elmarad a szükségestől.

Az ötéves terv céljaival összhangban változik *az ipar szerkezete*. A nehézipar termelésének növekedési üteme meghaladta a könnyűiparét. A nehéziparon belül nagyobb ütemben (két év alatt több mint 46 százalékkal) nőtt a vegyipar termelése. A gépipari termelés növekedése meghaladja a 25 százalékot. Ezzel a gépipari termelés részesedése az iparon, illetve a nehéziparon belül lényegében a tervnek megfelelően növekedett.

A könnyűipar, a terveknek megfelelően, 1962-ben csaknem 15 százalékkal termel többet, mint 1960-ban. A gyártmányok minősége javul, műszaki színvonala a korszerűségnek jobban megfelel. Az élelmiszeripar termelése is lényegében az ötéves terv szerint alakul. A termékek összetétele az értékesebb, jobb minőségű, kulturáltabb kidolgozású áruk felé tolódott el.

Az ötéves terv első két évében jelentős *beruházásokat* hajtottunk végre. Ezek értéke az eredetileg előirányzottnál 1961-ben 5 százalékkal, 1962-ben előreláthatólag 2—3 százalékkal, a két évben együttesen mintegy kettő és fél milliárd forinttal lesz több. A beruházások koncentrációja és az építkezések kivitelezésének időtartama valamennyit javult, az előrehaladás azonban még nem kielégítő.

A két kongresszus közötti időben üzembe helyezett 92 fontosabb ipari beruházásból 64 épült vidéken. A beruházások értékét alapul véve 89 százalék jutott a vidékre és mintegy 11 százalék Budapestre. Beruházási tervünk rekonstrukciós jellege azonban nagymértékben meghatározta előrehaladásunk ütemét a vidéki ipartelepítésben. Ennek következménye, hogy az iparban foglalkoztatottak száma Budapesten 50 000 fővel (9 százalékkal), vidéken pedig 100 000 fővel (csaknem 14 százalékkal) nőtt. *Nem vagyunk elégedettek a vidék iparosításának ütemével.* Még vezető beosztású emberek között is sokan akadnak olyanok, akik igaznak vélt gazdaságos-

sági indokokra hivatkozva, gátolják a vidék iparosítását. Nincs igazuk a vidéki iparosítás ellenzőinek. *A szocializmus építésének időszakában politikai és gazdasági követelmény a vidék iparosítása.* Ehhez segítséget jelent az is, hogy az ország iparilag legelmaradottabb és fűtőanyagokban legszegényebb részén, az Alföldön, az utóbbi években jelentős mennyiségű földgázt tártak fel. Ez nyersanyaga lehet a fejlett vegyipari üzemeknek és fűtőanyagként is felhasználható.

A következő évek munkája során, valamint harmadik ötéves tervünk beruházásainak kijelölésénél mindezeket figyelembe kell venni.

Az ötéves terv első két évében *az életszínvonal* növekedésének üteme a kedvezőtlen mezőgazdasági terméseredmények következtében kisebb volt, mint az előző években. Valamelyest kisebb volt az évi tervekben számításba vettnél is. Mégis a dolgozók millióinak véleményét fejezzük ki, amikor azt mondjuk: *szebb, tartalmasabb, gazdagabb és boldogabb lett népünk élete az elmúlt években is.* Magabiztosan állíthatjuk ezt, mert együtt élünk a dolgozó néppel, ismerjük gondját, baját, örömét. Nyíltan, őszintén megmondták a dolgozók véleményüket most a kongresszus előtt is, az irányelvek vitájában. Voltak, akik szavakkal is, mások — tíz- és százezrek — tettekkel, szocialista munkasikerekkel fejezték ki egyetértésüket a párt irányvonalával.

Kedvezően hatott az életkörülményekre, szebbé, nyugodtabbá tette az emberek életét, hogy az üzlethálózat bővítésével, az élelmiszerek és az iparcikkek választékának növelésével, a folyamatos áruellátás biztosításával a belkereskedelem megfelelőbben gondoskodott a lakosság sokrétű szükségleteinek teljesebb kielégítéséről. Javult a lakosság mindennapi szükségleteit kielégítő állami és szövetkezeti javítási-szolgáltatási tevékenység. Az elmúlt években tovább fokozódott a tanulási kedv, és bővültek a tanulási lehetőségek. Jelenleg mintegy 100 000-rel többen tanulnak a közép- és főiskolákon, az egyetemeken, mint az 1959—1960-as tanévben. Több orvos vigyáz a lakosság egészségére; mintegy két és fél ezerrel nőtt a kórházi ágyak száma. Állami erőből, valamint állami hitellel és támogatással, továbbá magánerőből az elmúlt évben és az idén mintegy 136 000 lakás épül fel. Túlteljesítjük lakásépítési tervünket, s már bizonyos, hogy jogosan emeljük meg ötéves lakásépítési programunkat: *az ötéves tervben 250 000 helyett 300 000 lakást fogunk felépíteni.*

A népgazdaság fejlődésével *a külkereskedelmi áruforgalom* is lépést tart. A legnagyobb forgalmat változatlanul a baráti országokkal bonyolítjuk le. *Számottevően növekednek kereskedelmi kapcsolataink a gyarmati sorból nemrég felszabadult, gazdaságilag még gyengén fejlett országokkal.* A fejlett kapitalista országokkal is a kölcsönös előnyök alapján növekszik forgalmunk.

Fejlődik *közlekedésünk*, és sikeresen megoldja a termelés és az életszínvonal növekedésével együtt járó nagyobb teher- és személyszállítási feladatokat. A vasúti szállításban nő a modern villamos- és Diesel-vontatás aránya. A teherszállítás mind nagyobb részét, ahol az gazdaságosabb, gépjárművek végzik. Az utasforgalom lebonyolításában pedig egyre nagyobb szerepet kap a távolsági autóbusz-közlekedés. Ezt lehetővé teszi az úthálózat gyors fejlődése is.

Az ötéves terv első két évének eredményei a népgazdaság minden ágában javuló munkáról tesznek tanúbizonyságot. Továbbfejlesztve sikereinket és munkánkat, számíthatunk második ötéves tervünk fő feladatainak megoldására.

Elvtársak!

Második ötéves tervünk végrehajtásában rendkívül fontos *a népgazdaság szerkezetének átalakítása*. E széles problémakörből csak az ipar szerkezetének és az ipari gyártmánystruktúra átalakításának fontosságát emelem ki.

Gazdasági munkánkban — az utóbbi években — állandóan figyelemmel kísértük az iparágak arányának alakítását. Már a párt VII. kongresszusán beszámolhattunk bizonyos kezdeti eredményekről. Most, három év után, hozzátehetjük, hogy a két kongresszus között további eredményeket értünk el. *Az állami ipar termelése 1959-hez viszonyítva 1962 végéig 35 százalékkal növekszik.* Ezen belül a gépipar termelésnövekedése több mint 50 százalék, a vegyipar pedig hozzávetőleg kétszer olyan gyorsan fejlődött az utóbbi három évben, mint az ipar egésze. A nem lebecsülendő eredmények ellenére azonban az adottságainknak és a szükségleteknek megfelelő ipari struktúra kialakításában *eddig még csak a kezdeti lépéseket tettük meg.* Jó úton járunk, de még bizonytalan és ezért lassú az előrehaladásunk. Ez teljesen világos akkor, ha megvizsgáljuk például az egész gépiparon belül néhány iparág termelésének arányát. Közismert a szerszámgépgyártás fontossága, s nekünk jó minőségű, exportképes gyártmányaink vannak. Éppen ezért helytelen, hogy az egész gépipari termelésnek a szer-

számgépgyártás csupán két és fél százaléka. Nem lehetünk elégedettek a híradástechnika és a műszeripar fejlődésével sem. Igaz, hogy az előbbi termelése csaknem a duplájára emelkedett, az utóbbi pedig 60 százalékkal nőtt az elmúlt három évben, mégis *együttesen nem egészen 20 százalékos részarányukat a gépipari termelésen belül — alacsonynak kell minősítenünk.*

A gyártmányszerkezet átalakításában elért eredményekkel sem lehetünk elégedettek. Az átalakítás ütemére utal az új gyártmányok száma. A gépiparban 1961-ben 1 éve gyártották a termékek mintegy 9 százalékát, 2 év óta kb. 24 százalékát, és 3 év óta 10,5 százalékát. *A gépipari gyártmányok több mint fele tehát 3 évnél régebben volt gyártásban.* Meg kell gyorsítani a gyártmánystruktúra átalakítását, hogy az megfeleljen a műszaki haladásnak, a korszerűségnek, a gazdaságosságnak, a piac követelményeinek. E feladat megoldása következetes és állhatatos munkát követel, mert a műszaki színvonal állandó emelkedése egyre nagyobb követelményeket támaszt. Határozottabb intézkedéseket kell tennünk, hogy üzemeink megszabaduljanak — és meg akarjanak szabadulni — a korszerűtlen vagy a mi körülményeink között nem gazdaságosan előállítható termékek gyártásától. Gondoskodni kell arról, hogy a megmaradó termékek, illetve *az új gyártmányok műszaki színvonala a leghaladottabb követelményeknek feleljen meg, a gyártás pedig a lehető legkorszerűbb technológiával folytatódjék.*

Ahhoz, hogy gyorsabban haladjunk, nem elég a fokozottabb felvilágosító munka. Utasításainkat, rendelkezéseinket, valamint a végrehajtás ellenőrzését meg kell szigorítanunk, de önmagában ez sem jelenthet megoldást. *Javítani kell az anyagi ösztönzést is, hogy az ne gátolja, ellenkezőleg, segítse a fejlődést.* A legfontosabb, hogy az állami szerveken kívül a párt- és szakszervezet helyi szervei ezt tekintsék termelésszervező és ellenőrző tevékenységük fő tartalmának.

Jelenleg, a különféle előzetes huzavonák leküzdése után is, egyes iparágakban három-négy évig tart, míg egy új termék sorozatgyártásra kerül. Ez egyebek között azzal is jár, hogy ami a tervezés időpontjában műszakilag haladónak számított, mire a piacra kerül, már elmaradott, s ezért külkereskedelmi szerveink vagy nem tudják értékesíteni, vagy jóval alacsonyabb áron tudják eladni. Az új gyártmány előállítása ilyen körülmények között nem gazdaságos.

Nem kétséges, hogy műszaki értelmiségünk alkotó kedvének és lendületének további fokozásával meg lehet gyorsítani termékeink műszaki színvonalának emelését. Bízunk műszaki értelmiségünk munkájában. Hisszük, hogy képesek a tudósok, a szerkesztők és a technológusok szoros együttműködésével kielégíteni a rohamos műszaki fejlődés által felvetett igényeket. Ha a szerkesztők gyakran tanácskoznak a technológusokkal és a munkásokkal, akkor jobban figyelembe vehetik a gyakorlat tapasztalatait és mentesülhetnek a hibáktól. Így jobban meríthetnek a műszaki haladás érdekében a termelési tapasztalatok forrásából.

Fejleszteni kell a műszaki propaganda minden ágát, hogy a világban végbemenő technikai változások — a munka javítása érdekében — figyelemmel kísérhetők legyenek.

Iparunk, sőt az egész népgazdaság további fejlődésének legfontosabb kérdése — meggyőződésem szerint — az adottságainknak és ugyanakkor a nemzetközi együttműködés szempontjainak is legjobban megfelelő *gyártmányösszetétel* kialakítása. Ezt a szocialista országokkal az eddiginél is szorosabb együttműködéssel lehet gyorsan és hatékonyan megvalósítani. *Minden országnak előnyt jelent, ha helyes profilmegosztással berendezkedhet a magas műszaki színvonalú termékek korszerű technológiával, nagy szériákban előállítható, gazdaságos gyártására.* Sajnos ebben a vonatkozásban nem használjuk ki a kézenfekvő lehetőségeket. Makacs, szűk látókörű ragaszkodás tapasztalható minden régóta gyártott termékhez. Ennek következtében, más KGST-országokkal együtt, mi is gyártjuk a világon előállított ipari termékféleségeknek 60—80 százalékát. Együttműködésünknek ezt a gyenge oldalát az 1962-es moszkvai értekezlet megvitatta. Ideje, hogy az ott hozott határozatokat részünkről tettek is kövessék.

A szocialista országok együttműködésében rejlő lehetőségek teljesebb kihasználásával világra szóló eredmények érhetők el. Bizonyítja ezt a Szovjetunióból kiinduló, Csehszlovákiában és hazánkban már működő, Lengyelországban és a Német Demokratikus Köztársaságban még épülő Barátság kőolajvezeték. Ez a távvezeték jelenleg a világon a leghosszabb és a legmodernebb. Az együttműködés kiemelkedő eredménye az európai szocialista országok villamosenergia-rendszerének összekapcsolása keretében kiépült Béke távvezeték. Nagy jelentőségű hazánk és Románia együttműködése a román földgáz felhasználására. Ma már az együttműködés sok

olyan szép és minden részt vevő ország számára gyümölcsöző példáját tudjuk felmutatni, amikor az egyes országok elkerülik, illetve felszámolják a párhuzamosságokat az iparágak fejlesztésében. Ezek a példák kézzelfoghatóan bizonyítják, hogy a gazdasági élet minden területén nagy sikerek érhetők el a fokozott együttműködéssel. Ugyanilyen szép eredményeket lehetne elérni a minden országban meglevő iparágakon belül, a gyártmányok megosztásában. Azt várjuk — elsősorban azoktól, akik közvetlenül a műszaki-gazdasági együttműködéssel foglalkoznak —, hogy bátran és következetesen tegyenek erre javaslatokat. „Arra van szükség — amint ezt kongresszusi irányelveinkben hangsúlyoztuk —, hogy végleg felszámoljuk a gazdaságvezetés nacionalista vonásait és az autarkiára való törekvést."

A KGST határozata alapján már néhány év óta foglalkozunk a húszéves terv irányelveinek kidolgozásával. E nagyszabású, sok tekintetben teljesen újszerű, bonyolult feladat elvégzése előreláthatóan még hosszabb időt vesz igénybe. A terv főbb előirányzatairól máris elég alapos áttekintésünk van. A fejlesztés fő problémáit, megoldásuk legcélszerűbb módozatait azonban még sokoldalúan kell vizsgálnunk. A kidolgozott javaslatokat már több fórumon vitattuk, köztük a baráti országok tervező szerveivel is. Ezek a viták és konzultációk alkalmat adtak arra, hogy fő vonásokban mi is megismerkedjünk a baráti országok elgondolásaival.

A húszéves terv megvalósításával *a fogyasztási javak olyan bőségét kívánjuk elérni, hogy népünk egy főre jutó fogyasztása túlszárnyalja a fejlett kapitalista országokét.* A számítások szerint ez akkor lehetséges, ha a termelés továbbra is a jelenlegihez hasonló ütemben nő. Ez a fejlődési ütem lényegesen felülmúlja a tőkésországokét és lépést tart a szocialista országokéval.

A munka termelékenységének emelésében az eddiginél nagyobb ütemet kell elérnünk. Ez biztosítható, ha a termelés minden ágában a legfejlettebb technikát, korunk tudományos vívmányait alkalmazzuk, és adottságainkat jobban kihasználjuk.

Pártunk VII. kongresszusán rámutattunk, hogy hazánkban nem fejlődött kielégítően a munka termelékenysége. 1952 és 1957 között az ipari munka termelékenysége elsősorban a létszám emelkedése révén nőtt. 1957 és 1959 között a termelés növekedésének már mintegy fele származott a termelékenység emelkedéséből. Célként tűztük ki, hogy a termelés emelkedésének kétharmada a termelékenység növekedéséből származzon.

Az ötéves terv első két évében — mint már említettem — ezt elértük, és bizonyos, hogy a terv egész időszakát tekintve ez az arány még jobb lesz. A harmadik ötéves tervben tovább kell haladnunk és *el kell érnünk, hogy a termelés növekedésének mintegy háromnegyed részét a termelékenység emelkedésével biztosítsuk, miközben csökken a munkaidő. A húszéves terv második felében az ipari termelés egész növekedését a termelékenység emelkedéséből kell fedezni, a munkaidőt pedig tovább kell rövidíteni.*

A népgazdaság távlati fejlesztésének problémái azzal is összefüggnek, hogy hazánk sűrűn lakott ország, amely tüzelőanyagokban és egyéb ásványi nyersanyagokban viszonylag kedvezőtlen helyzetben van. A fejlődés egyik legfontosabb feltétele, hogy a szocialista országok nemzetközi munkamegosztására támaszkodva, az adottságainknak leginkább megfelelő, hatékony munkaspecializációt valósítsuk meg.

A húszéves tervidőszakban — az elgondolások szerint — az ipar egyes ágait gyorsabban kívánjuk fejleszteni, másokat viszont lassabban vagy egyáltalán nem, aszerint, hogy országunk és a szocialista országok összessége szempontjából mit indokol a célszerűség, a gazdaságosság. *Kedvező adottságaink alapján az alumíniumipar maximális fejlesztésére törekszünk.* Ebben felbecsülhetetlen segítséget kapunk a napokban aláírt egyezmény alapján a Szovjetuniótól. *Gépiparunkat* úgy akarjuk tovább fejleszteni, hogy termékeinek exportjával továbbra is hozzájáruljon a hiányzó ipari nyersanyagok és tüzelőanyagok, valamint a szükséges gépek importjának fedezéséhez. *Mindezek alapján indokoltnak látszik, hogy gépiparunk termelése — húsz év alatt — nyolc-kilencszeresére emelkedjék, miközben az egész ipar termelése több mint ötszörösére növekszik.*

A számítások szerint a *vegyiparban* mintegy tíz-tizenegyszeres fejlesztést lehetséges és indokolt megvalósítanunk. Ez a fejlesztés néhány igen fontos termékcsoportra összpontosul. Mindenekelőtt lényegesen növelnünk kell a műtrágya és — a mezőgazdaságnak fontos — egyéb vegyi anyagok gyártását. Fokoznunk kell az egyes műanyagok és műszálak termelését, tovább kell növelnünk az exportunkban is nagy jelentőségű gyógyszeriparunk termelését.

Húszéves tervünk időszakában *a tüzelőanyag- és energiaszükségleteink kielégítésére* fokozott mértékben használjuk fel az ország erőforrásait. Ezek az utóbbi években bővültek. Nagy földgáztelepeket tártunk fel, és kőolaj-

készleteink is számottevően emelkedtek. A fűtőanyag-szükségletünknek — még 1980 körül is — csupán felét tudjuk hazai forrásokból fedezni. A többit import útján kell biztosítanunk.

Mezőgazdaságunk fejlesztési programjának kialakításában kedvező, hogy a szocialista átszervezés már a húszéves tervvel átfogott időszak legelején befejeződött. Reálisan tűzhetjük ki célul, hogy mezőgazdaságunk — támaszkodva a nemzetközi szakosításra — elérje, sőt meghaladja a mezőgazdaságban fejlett országok növénytermesztési és állattenyésztési eredményeit. Ezzel biztosítani tudjuk az évről évre növekvő és bővülő élelmiszerszükséglet teljes fedezését, és emellett jut még elegendő termék mezőgazdasági és élelmiszeripari exportunk fokozására is.

Mezőgazdasági termelésünk húsz év alatt kettő, kettő és félszeresére növekszik. Mindezt a munka termelékenységének gyors növekedésével fogjuk elérni. A mezőgazdasági keresők aránya az 1938. évi 50 százalék és az 1960. évi 35 százalék helyett — előzetes harmadik ötéves tervünk szerint — már 1970-ben csak 27—28 százalék lesz, s a húszéves terv végére 16 százalékra csökken. Ennek jelentőségét a népgazdaság fejlődése szempontjából akkor tudjuk felmérni, ha figyelembe vesszük, hogy az iparban egy kereső mintegy három, három és félszer annyi nemzeti jövedelmet állít elő, mint a mezőgazdaságban.

A húszéves terv több problémáját még tovább kell vizsgálni. De *tervezőink, tudományos dolgozóink, szakembereink máris sok segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a közeli évekre szóló terveink összhangban legyenek a hosszú távlatra kialakuló célokkal.* A jövő évben már részletesebben kidolgozzuk harmadik ötéves tervünk főbb feladatait és egyeztetjük a baráti országokkal. Ez a tervszerű, előrelátó munka szempontjából rendkívül örvendetes.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

„Hazánk gazdasági fejlődésének üteme a legközelebbi években nagymértékben attól függ, mennyire tudjuk megjavítani a tervezés, irányítás, általában a vezetés színvonalát." Három évvel ezelőtt mondottuk és írtuk le ezeket a szavakat a VII. kongresszus határozatában.

Most, a következő néhány év feladataira gondolva, lényegében ugyanezt kell mondanunk.

Van fejlődés a gazdasági vezetésben. De — figyelembe véve, hogy feladataink nemcsak növekednek, hanem egyre bonyolultabbakká vál-

nak — ez a fejlődés korántsem kielégítő. Kevesebb tervmutatóval és kevesebb kötelező rendelkezéssel, de az anyagi ösztönzés helyesebb alkalmazásával jobban elkerülhetők a sok oldalról megkötött és ezért óhatatlanul sablonos vezetési módszerekből fakadó hibák. A korszerű vezetés követelménye, hogy az alsóbb szervek önállósága és felelőssége növekedjen.

A kötetlenebb, az anyagi érdekeltségre és a bizalomra jobban épülő gazdasági vezetés megköveteli, hogy az operatív vezető munkát végzők képesek legyenek a népgazdasági érdekeknek legjobban megfelelő megoldás kiválasztására. Ez a választás nem könnyű. Alapos szakértelmet, magas fokú politikai öntudatot és megalapozott vezetési tudást igényel. Ez a vezetői tudás még nem kielégítő nálunk.

A vezetés színvonalának emelésével egyidejűleg növekednie kell a dolgozók részvételének is a vezetésben. A nagyobb vállalati önállóság, a helyi felelősség fokozása szükségessé teszi, hogy a dolgozókat jobban bevonják a vállalatok irányításába. A vezetők munkája gazdagodik, biztonságosabb, ha a vezetésben jobban támaszkodnak a dolgozókra, kezdeményezésükre, tapasztalataikra és ellenőrzésükre. Így könnyebben megoldhatók a termelés emelésével, a termelékenység növelésével, a gazdaságosság fokozásával, a munka- és üzemszervezéssel kapcsolatos feladatok.

Gazdasági munkánkban — összhangban a termelés bővülésével, a világban végbemenő műszaki és technikai forradalommal — mind nagyobb szerepe van a tudománynak. A tudomány eredményeivel közvetlenül hat a termelés fejlődésére, és fordítva, a gazdasági eredmények lehetővé és szükségessé teszik a tudomány sokoldalú fejlődését.

Gazdaságpolitikánk, megszabadulva a dogmatizmus béklyójától, elhárítva a revizionista kísérleteket, szabad fejlődési lehetőségeket adott az alkotó, tudományos munkának. A fejlődés, amely a legutóbbi időben a tudományos életben, a gazdasági kérdésekkel kapcsolatos kutatások területén megindult, biztató. Remélhető, hogy a fokozódó aktivitás az eddiginél is nagyobb eredmények elérésére vezet. Bízunk benne, hogy a tudományos kérdésekkel foglalkozók és a gyakorlati munkán dolgozók szorosabb együttműködése révén, fejlődésünk újabb erőforrásai tárulnak fel, amelyeket a gazdasági vezetés részben már a holnap, részben a távolabbi jövő problémáinak megoldásakor hasznosít.

Ma azonban még korántsem mondhatjuk, hogy a gazdasági munka és a tudományok kapcsolata kielégítő volna. Közgazdaságtudományunk például jelenleg még nem ad kellő támogatást a gazdasági vezetésnek. Igaz, a mindennapi munkában a gyakorlat emberei gyakran nem is igénylik e segítséget. Tény az is, hogy közgazdászaink viszonylag kevés olyan témával foglalkoznak, amely a gyakorlatban kézzelfoghatóan hasznos és közvetlenül felhasználható.

A közgazdaságtudománytól egyebek között azt várjuk, hogy nyújtson több támogatást olyan problémák kutatásával, amelyek megoldásával elért eredmények alapján biztonságosabban dönthetünk arról, hogy melyik iparág fejlesztése milyen népgazdasági és belső arányok mellett felel meg legjobban a népgazdaság hatékonyabb és gyorsabb ütemű fejlesztésének. Keresnie kell a beruházások hatékonyságа fokozásának lehetőségeit, az iparilag elmaradt területek fejlesztésének legcélszerűbb módozatait; kutatnia kell az üzem- és munkaszervezés bonyolult és elhanyagolt témáit, a műszaki fejlesztés és az anyagi érdekeltség sokrétű kérdéseit; fel kell tárnia a hazai és a nemzetközi munkamegosztással, a szakosítással, a specializációval és kooperációval összefüggő számtalan problémát, valamint az érték- és árviszonyok hazai és nemzetközi vonatkozásait.

A tervezési módszerek fejlesztése is nagyrészt a közgazdaságtudomány konkrét támogatásától függ.

A népgazdaság továbbfejlesztésében nagy jelentőséget tulajdonítunk a termelőerők fokozott koncentrációjának, illetve a koncentráció feltételei megteremtésének. Ebből indultunk ki, amikor *a gazdasági vezetés megjavításának részeként hozzákezdtünk az ipar irányításának átszervezéséhez.* A termelőerők koncentrálása sokoldalúan átgondolt, tervszerű munkát igényel. A mi viszonyaink között a koncentráció nem okozhat munkanélküliséget, termelési zavarokat. Előre és részletesen ki kell dolgozni a koncentrált termelés kialakításához, a korszerű üzemek megszervezéséhez, az elaprózott, gazdaságtalanul működő termelőegységek fokozatos felszámolásához szükséges tennivalókat.

Az iparban a szervezeti változtatásokkal, a vállalati összevonással, majd ezt követően a felsőbb irányító szervek és hatáskörök módosításával lényegében csak megkezdődik a termelési eszközök átcsoportosításának, ésszerűbb hasznosításának megszervezése s létrejönnek a beruházásokra és a felújításokra szolgáló eszközök leg-

célszerűbb felhasználásának feltételei. A gondosan előkészített és jól végrehajtott szervezeti változtatások azonnal is éreztetik hatásukat a gazdasági eredményekben. Ehhez az szükséges, hogy az átszervezést ütemesen, az erők és a feladatok kellő beosztásával, megfelelő előkészítéssel, kapkodás nélkül hajtsuk végre.

A közeljövőben részletesen kidolgozzuk — az átszervezés követelményei alapján — tervezési, pénzügyi, munkaügyi és statisztikai rendszerünk továbbfejlesztését. Elkészítjük a minisztériumi hatáskörök kialakítására és új szervezetére vonatkozó konkrét javaslatokat, gondoskodunk arról, hogy az átszervezésben részt vegyenek az érdekelt gazdasági és társadalmi szervek, a területen dolgozó legjobb szakemberek. A szervezés sokrétű feladatai csak akkor oldhatók meg sikeresen, ha a munkában részt vevők mindnyájan meggyőződtek a tennivalók helyességéről, és egyetértésben dolgoznak.

Elvtársak!

A népgazdaságunk fejlesztésében előttünk álló legfontosabb feladat: *ötéves tervünk hátralevő részének teljesítése.* Gazdaságpolitikai irányvonalunk a gyakorlatban bevált, az élet bizonyította be helyességét, ezért ezen változtatnunk nem kell. Ez az irányvonal mindenben megfelel dolgozó népünk közeli és távolabbi érdekeinek, biztosítja népgazdaságunk egészséges fejlődését.

Feladataink sikeres megvalósításához igen kedvező feltételeket teremt a szocialista tábor országainak, a KGST tagállamainak szélesedő és erősödő gazdasági együttműködése. Minden feltétel rendelkezésünkre áll ahhoz, hogy megoldjuk a szocialista társadalom felépítésében előttünk álló feladatokat.

A szocializmus teljes győzelme hazánkban elérhető közelségbe került. Csak rajtunk múlik, elsősorban a munkánktól függ, hogy célunkat mielőbb elérjük. (Nagy taps.)

RAYMOND GUYOT,

a Francia Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak! Küldöttségünk nevében a Francia Kommunista Párt és Központi Bizottsága meleg, testvéri üdvözletét tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, valamennyi jelenlevő küldöttnek, az önök Központi Bizottságának s Kádár János elvtársnak.

Az önök kongresszusa annak a lelkesedésnek a jegyében folyik, amelyet a pártjuk és Központi Bizottságuk által folytatott politika segítségével elért sikerek felett éreznek. Ez a politika leszámolt a személyi kultusz korszakával, s annak súlyos és fájdalmas következményeivel. Amikor tegnap Kádár János elvtárs a legutóbbi három évben kifejtett erőfeszítések mérlegét megvonva, kijelentette, hogy fellendülés tapasztalható a szocializmus építésében, és befejezték a szocialista társadalom alapjainak a lerakását, az örömtől megdobbant a szívünk. Népeinket erős szálak kötik össze. E szálak századokon át egy szó, a szabadság körül szövődtek. Népünk boldog, amikor tudja, hogy az önök rónái felett ragyog a Nap. De amikor ellenség tör hazájukra, népünk határozottan az önök és a Szovjetunió oldalára áll, mint 1956-ban is történt. *(Nagy taps.)*

Az 1956-os eseményeket követően egy Budapesten lezajlott találkozón pártjaink elhatározták, hogy még szorosabbra fűzik kapcsolataikat a közös harcban. Üdvözöljük és Franciaországban ismertetjük majd azokat a sikereket, amelyeket önök minden téren, az iparban és falun elértek, a felszabadult ember javára és boldogulására. Mindent megteszünk országaink kapcsolatainak javításáért, a gazdasági és kulturális csereforgalom megsokszorozásáért, a francia—magyar barátság erősítéséért.

Kedves elvtársak! Franciaországban több mint négy esztendeje kemény harc folyik a demokrácia és a személyi hatalom között. 1958 júniusában a tőkés monopóliumoknak, amelyeket nyugtalanított gyarmati birodal-

muk széthullása, a munkásság megosztásával sikerült uralomra juttatniuk de Gaulle tábornokot. Az azóta eltelt négy évben a dolgozók életkörülményei szüntelenül romlottak. Falun 8000 kisparaszti gazdaság felszámolás alatt áll. A parasztok tönkrementek, és gyakoriak a szabadságjogok és az állami oktatás ellen intézett támadások.

Külpolitikai vonatkozásban e hatalom hozzájárult a hidegháborúhoz, a fegyverkezési versenyhez, szövetségre lépett Nyugat-Németország revansista katonai köreivel és létrehozta a Bonn—Párizs-tengelyt. A munkásosztály, a parasztság állandóan harcol. Az országot többször is nagy sztrájkok rázkódtatták meg, egész vidékekre kiterjedő hatalmas paraszti megmozdulások bontakoztak ki. Erősödtek az algériai békéért és Algéria függetlenségéért folyó tüntetések, és a revansista Nyugat-Németország felfegyverkezése ellen, valamint az általános leszerelésért indított nagy akciók.

Pártunk mindent megtett azért, hogy ezeket a harcokat egyetlen célra egyesítse: *a személyi hatalom megszüntetésére.* 1962 őszén a demokratikus erőknek a népszavazás alkalmával sikerült csapást mérniük a gaulle-ista hatalomra. De Gaulle a négy évvel ezelőtti szavazatok mintegy 20 százalékát elvesztette. Annak idején pártunk egyedül állott, most a szocialista párt és más demokratikus szervezetek is arra hívták fel híveiket, hogy szavazzanak nemmel. De Gaulle feloszlatta a nemzetgyűlést és általános választásokat követelt. Ezek vasárnap zajlottak le. Pártunk országosan növelte szavazatainak számát és arányát. Párizs körzetében és valamennyi ipari központban jelentős eredményeket értünk el. Párizsban a kommunista párt szavazatainak száma 20 százalékról 23,6 százalékra, míg Párizs környékén 31,9 százalékról 38,5 százalékra, Szajna és Oise megyében 25 százalékról 31,1 százalékra emelkedett.

A reakció és az összes egyházi erők egy tömbbe tömörültek, a személyi hatalom mellett. A szocialista párt és a katolikus párt, az MRP helyzete gyengült. Súlyosbodott a tényleges diktatúra veszélye.

Kedden pártunk ünnepélyes felhívást intézett minden demokratához, hogy bontakoztassanak ki az egész országban nagy megmozdulást a köztársaság védelmére. Arra törekszünk, hogy a vasárnapi második fordulón a legszélesebb körű választási szövetség jöjjön létre a személyi hatalom jelöltjeinek megbuktatására.

Franciaországban élesedik a harc. *Pártunk a munkásosztály és a demokraták egyesítéséért küzd, hogy Franciaországban győzzön az igazi demokrácia.* Pártunk becsülettel helytáll ebben a harcban.

Küzdelmünk szerves része a világ dolgozói és népei általános harcának. Minden megmozdulásunkat a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi moszkvai konferenciáján hozott közös határozatok szelleme hatja át. A kommunista mozgalom élcsapata, a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának munkájából merítünk ihletet. A XX. kongresszus tételei arról, hogy korunkban lehetséges a háború elkerülése, ma még inkább beigazolódnak, mint bármikor valaha. Kubában az imperialisták újabb vereséget szenvedtek a kubai nép hősi harca, a nemzetközi szolidaritás, valamint a Szovjetunió és a szocialista országok tevékeny támogatása következtében.

Pártunk helyesli mindazokat a lépéseket, amelyeket a Szovjetunió Kuba szuverenitásának biztosításáért és azért tett, hogy a világot megmentse egy termonukleáris világháborútól. Másrészt a béke valamennyi hívével együtt arra törekszünk, hogy tárgyalások útján oldódjék meg a kínai—indiai határon kialakult helyzet, amelyet az imperialisták rögtön kiaknáztak.

Pártunk elítéli és leleplezi azokat a szovjetellenes, valamint a Szovjetunió Kommunista Pártja és több testvérpárt, köztük a Francia Kommunista Párt ellen intézett hadjáratokat, amelyeket az Albán Munkapárt vezetői indítanak *(nagy taps)*, megsértve az 1957. és 1960. évi moszkvai határozatokat, és hátat fordítva a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának a személyi kultusz leleplezéséről, valamint a békés egymás mellett élés és a béke kérdéseiről hozott történelmi határozatainak. Mi rámutatunk az Enver Hodzsa és mások részéről indított egységbontó törekvésekre, amelyek a nemzetközi kommunista és munkásmozgalmat megosztják. A marxista—leninista pártok feladata, hogy úgy vigyázzanak a nemzetközi mozgalom egységére, mint a szemük világára. Ezért továbbra is érthetetlen számunkra a Kínai Kommunista Párthoz tartozó elvtársaink magatartása, akik nem hajlandók elítélni ezeket a közös ügyünkre káros, egységbontó törekvéseket.

Tapasztalatból tudjuk, hogy az imperialisták nem nézik tétlenül a szocialista tábor és a világbéke erőinek térhódítását. A legkülönfélébb

fenyegetésekre vetemednek, hogy megpróbálják feltartóztatni a történelem menetét. De azt is tapasztalatból tudjuk, hogy minden próbálkozásuk megtörik a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének szikláján, a marxizmus—leninizmuson és a proletár nemzetköziség erején.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége!

Éljen a francia és a magyar nép barátsága!

Éljen a béke!

Éljen a kommunizmus! *(Hosszan tartó, ütemes taps.)*

A MANDÁTUMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ILKU PÁL,

a Központi Bizottság tagja, művelődésügyi miniszter:

Tisztelt pártkongresszus! Tisztelt elvtársak!

Jelentem a kongresszusnak, hogy a Mandátumvizsgáló Bizottság a titkos szavazással megválasztott szavazati és tanácskozási jogú küldöttek megbízólevelét megvizsgálta, és azokat érvényesnek találta. Kongresszusunk valamennyi küldötte az illetékes pártértekezlettől szabályosan kapott megbízás alapján vesz részt tanácskozásunkon.

A pártértekezletek megfelelően fel is készítették a küldötteket erre a kongresszusra. A kongresszus valamennyi küldötte részt vett abban az egész közvéleményünket átfogó eszmecserében, amely a Központi Bizottság kongresszusi irányelveiről folyt. Így a küldöttek jól ismerik a párttagság és a párton kívüli dolgozók jelentékeny részének véleményét helyzetünkről és fejlődésünk legfontosabb kérdéseiről, tehát ezek ismeretében dönthetnek a szocializmus felépítésének soron következő feladatairól.

A párt Szervezeti Szabályzatának 23. pontjában foglalt jogánál fogva a Központi Bizottság úgy döntött, hogy minden 800 párttag után egy szavazati jogú küldöttet és minden 800 tagjelölt után egy tanácskozási jogú küldöttet lehet titkos szavazással választani. Pártunknak ez év augusztus 31-én 483 195 tagja és 28 770 tagjelöltje volt. A budapesti és a megyei pártértekezletek ennek megfelelően 614 szavazati jogú és 36

tanácskozási jogú küldöttet választottak a VIII. kongresszusra. A szavazati jogú küldöttek közül 612 elvtárs van jelen, két elvtárs hiányzik. Egyikük hivatalos úton külföldön, a másik elvtárs pedig kórházban tartózkodik. Mindezek alapján a Mandátumvizsgáló Bizottság megállapítja, hogy a VIII. kongresszus határozatképes. A tanácskozási jogú küldöttek valamennyien jelen vannak.

A küldötteken kívül itt vannak a párt veteránjai, és mint meghívott vendégek párton kívüli barátaink közül tudósok, művészek, az állami és gazdasági élet irányító posztjain dolgozók. Budapest 201, Borsod megye 54, Szolnok megye 31, Békés megye 30, Hajdú és Pest megye 27-27 küldöttel vesz részt a kongresszuson, ezek a legnagyobb létszámú küldöttségek. A küldöttek 80,2 százaléka férfi, 19,8 százaléka nő. A VII. kongresszushoz képest 5,3 százalékkal több elvtársnő vesz részt ezen a kongresszuson.

A kongresszus összetételének néhány jellemző vonását vizsgálva, igen fontos további fejlődésről számolhatunk be. A küldöttek 65,6 százalékának van háromhónapos és ennél magasabb pártiskolai végzettsége. Ezen a szép arányon belül is pártfőiskolát végzett a küldöttek 20,5 százaléka, egyéves pártiskolát ugyancsak 20,5 százaléka, tehát magasabb pártiskolai végzettségű a küldöttek 41 százaléka. Ami pedig az iskolai végzettséget illeti, kongresszusunk küldöttei 13,8 százalékának van középfokú, 49,9 százalékának pedig főiskolai és egyetemi végzettsége. Ez összesen 63,7 százalék, vagyis 13,8 százalékkal több, mint a VII. pártkongresszuson volt. A küldöttek 24,6 százaléka az általános iskola nyolc osztályát végezte el.

Jelenlegi foglalkozásuk szerint a küldöttek megoszlása a következő: üzemi munkás 11,1 százalék, vállalati igazgató 6 százalék, termelőszövetkezeti tag 5,7 százalék, értelmiségi foglalkozású — tudós, mérnök, orvos, pedagógus, agronómus, író, újságíró, művész, jogász — 6,3 százalék, állami és tanácsi funkcionárius 6 százalék, alkalmazott 2 százalék, a fegyveres erők tagja 7,1 százalék, pártfunkcionárius 41,2 százalék, tömegszervezeti funkcionárius 13,4 százalék, nyugdíjas 1,2 százalék. Életkoruk szerint 51 éven felüli a küldöttek 12,9 százaléka, 41—50 év közötti 32,9 százalék, 31—40 év közötti 49,5 százalék, 30 éven aluli 4,7 százalék. A szavazati jogú küldöttek közül már a felszabadulás előtt részt vett a munkásmozgalomban 23,5 százalék, és tagja volt a pártnak 16,6

százalék. 1945—1956 között lépett a pártba, a küldöttek 77,2 százaléka, 1956 után pedig 6,2 százaléka. A tanácskozási jogú küldöttek 75 százaléka 1945—1956 között lépett a pártba, 15 százalék pedig 1956 után.

Összevetve a két utóbbi csoport adatait, vagyis a párttagság keltét és az életkor szerinti megoszlást, azt állapíthatjuk meg, hogy kongresszusunkon jelen van mindhárom generáció. Ha pedig a többi adatot is szemügyre vesszük, azt mondhatjuk, jelen van kongresszusunkon társadalmunk minden dolgozó rétege. És ez így helyes. *A kongresszus küldötteinek összetételében is egyik biztosítékát látjuk annak, hogy határozataink eljutnak társadalmi életünk minden területére, és sikeresen meg is valósulnak.* Kérem a Mandátumvizsgáló Bizottság jelentésének tudomásulvételét. *(Nagy taps.)*

A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentését a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

OTOKAR SIMUNEK,

a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy átadjam a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, az Önök egész pártjának és a Magyar Népköztársaság minden dolgozójának Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság dolgozó népének forró, elvtársi üdvözletét. *(Taps.)*

Örömmel figyeljük azokat az eredményeket, amelyeket pártjuk a népi hatalom megszilárdításában és a nép alkotó tevékenységének kifejlesztésében elért. A szocialista termelési viszonyok győzelme az iparban és a mezőgazdaságban széles teret nyitott országuk termelőerőinek további fejlődéséhez. A szocializmus szilárd anyagi alapjainak lerakása jelentősen hozzájárult közös művünk, a szocialista világrendszer erősítéséhez is.

Néhány nap múlva összeül a csehszlovák kommunisták XII. kongresszusa, és megtárgyalja szocialista társadalmunk fejlődésének további feladatait. Dolgozó népünk nagy alkotó aktivitással és kezdeményező készséggel üdvözli pártjának kongresszusát. A szocialista társadalmunk további fejlődésének távlatairól szóló pártdokumentum kongresszus előtti vitájában dolgozóink teljes egyetértésüket fejezték ki pártunk gazdasági politikájának alapvető irányvonalával, amely első helyre teszi a gazdasági fejlődés arányosságát és hatékonyságát, valamint a mezőgazdaság színvonalának az ipar színvonalára történő felemelését. Ugyanakkor kifejezték azt a szándékukat is, hogy aktívan részt vesznek a társadalom további fejlődésével kapcsolatos valamennyi feladat megoldásában.

A XII. kongresszus tiszteletére indult munkaversenyben csaknem 24 000 kollektíva és sok műhely, üzem és vállalat vesz részt. A munkához való szocialista viszonyért, a munkásbecsületért, a földművesbecsületért kifejlődött mozgalom ugyancsak nagy visszhangra talált országunkban.

Az új feladatok magasabb követelményeket támasztanak. Ezért fogad el pártunk XII. kongresszusa új szervezeti szabályzatot, amely teljes egészében kifejezi a pártszervezetekkel és a kommunistákkal szembeni nagyobb igényeket.

Elvtársak! Pártunk teljesen egyetért a KGST-országok kommunista és munkáspártjai képviselői júniusi tanácskozásának állásfoglalásával, amely utat mutatott az egységes szocialista világgazdaság fokozatos kialakításához. A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa tagállamainak sokoldalú együttműködése a mi kétoldalú gazdasági kapcsolatainkat is kedvezően befolyásolja. *A csehszlovák—magyar gazdasági együttműködés jó alapokon nyugszik.* Ennek egyik legjobb bizonyítéka az alumíniumipar kiépítése mindkét országban. Országaink között kifejlődőben van a munkamegosztás és a kooperáció, különösen a gépiparban, a kohászatban és a vegyiparban. Ennek alapján jelentékenyen szélesedett a kölcsönös árucsere.

A nemzetközi szocialista munkamegosztás további elmélyítésével kapcsolatban elfogadott alapelvek közül világosan kiemelkedik a kölcsönös előnyök alapelve. Pártunk teljes tudatában van az együttműködés további elmélyítéséből adódó kötelezettségeinek és kész azokat becsülettel teljesíteni.

Testvérpártjaink azonosították magukat a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának lenini következtetéseivel, amelyek

tovább fejlesztették és gazdagították a nemzetközi kommunizmus elméletét és gyakorlatát. Pártjaink magukévá tették a Szovjetunió Kommunista Pártjának programját is, amely megmutatja a kommunista társadalom felépítésének útját, közös célunk eléréséhez, ahhoz, hogy már a mai generáció a kommunizmusban éljen.

Pártunknak az az álláspontja, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja — a világ- kommunista mozgalmának általánosan elismert élcsapata — XXII. kongresszusának határozatait a marxizmus—leninizmushoz való hűség és annak alkotó alkalmazása jellemzi.

Ezért továbbra is következetesen harcolunk a marxizmus—leninizmus bármilyen — jobb- vagy „baloldali" — elferdítésére irányuló összes törekvések ellen. Határozottan elvetjük a dogmatizmust és elítéljük az Albán Munkapárt vezetőinek marxizmusellenes álláspontját, amely árt közös ügyünknek és segíti az imperialistákat abban a törekvésükben, hogy megbontsák a nemzetközi kommunista mozgalom egységét.

A világ fejlődése teljes mértékben igazolja a XX. kongresszus egyik alapvető gondolatának megalapozottságát és helyességét, *hogy a szocialista rendszer döntő tényezővé válik a világon*, és egyre jobban befolyásolja a világ fejlődését. A Szovjetunió és a többi szocialista ország állandóan erősödő gazdasági és politikai ereje megköti az agresszorok kezét, s már nem sikerül céljaikat kívánságuk szerint megvalósítani.

E tényt újabban bizonyítják a karib-tengeri események is. A Szovjetunió határozott fellépése keresztülhúzta az amerikai imperialisták Kuba elleni agresszív szándékait, megvédte a világbékét. Ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a Szovjetunió tekintélye a békeszerető népek előtt tovább növekedjék, és a szocializmus, a kommunizmus befolyása az egész világon erősödjék. Országaink a békés egymás mellett élés lenini politikájának szellemében szilárdan harcolnak valamennyi időszerű nemzetközi kérdés tárgyalások útján való megoldásáért. A jelenlegi helyzetben elsősorban a német békeszerződés megkötéséről, a nyugat-berlini helyzet normalizálásáról és az általános és teljes leszerelési egyezménynek a szovjet javaslatok alapján történő megkötéséről van szó.

Pártunk meg van győződve arról, hogy a marxista—leninista pártok által vezetett szocialista országok megbonthatatlan egysége, az állandóan hatalmasabbá váló nemzetközi kommunista mozgalom összeforrottsága,

a világ békeszerető erőinek növekedése biztosítja az összes nemzetközi problémák megoldását és a béke megvédését.

Kedves elvtársak! Sok sikert kívánunk a kongresszusi határozatok teljesítéséhez a szocialista társadalom teljes felépítéséért folytatott további harcban.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Erősödjék és fejlődjék a Csehszlovák Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság örök barátsága és testvéri együttműködése!

Éljen a kommunista és munkáspártok marxista—leninista egysége! *(Nagy taps.)*

DARVAS JÓZSEF

Kossuth-díjas író:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Az irányelveket olvasva, a referátumot hallgatva arra a megállapításra jutottam, hogy nemcsak az irodalomban és a művészetben van szocialista realizmus, hanem a politikában is. Ez a realizmus azt jelenti, hogy szigorúan ragaszkodj a valósághoz, abból indulj ki, vizsgáld annak ellentmondásait és ehhez szabd a magad munkáját. Úgy érzem, hogy a párt egész politikájában ez a fajta szocialista realizmus érvényesül. Ennek is van pátosza, sőt ennek van igazi pátosza, hiszen *az emberek nyugodtabban élnek, jobb kedvvel dolgoznak, az írók szívesebben alkotnak*, több lakás épül.. Az igazi pátosz az, hogy népünk egyre jobban él!

Az iskoláztatás számaiban, a felnőttek oktatásában, a könyvek számának növekedésében — és mindenben, ami a kultúrához tartozik — lehet legjobban lemérni, hova jutottunk el. Most érzem megvalósulva vagy legalábbis a megvalósulás útján elindultnak azt az álmot az országról és egy műveltebb népről, amit mi, írók, annak idején magunkban próbáltunk megfogalmazni.

De az ország kulturális térképén még sok a fehér folt: ma is és még elég sokáig tízezrek, talán százezrek élnek kint tanyákon, s hozzájuk a kultúra még alig jutott el. A könyvkiadás számai imponálóak, de ezer és tízezer olyan paraszti otthon van még ebben az országban, ahol nincs egyetlen könyv sem, talán kalendárium van, ha van. A munkásosztály kulturális színvonala emelkedik, érdeklődése is egyre nagyobb. De a

hirtelen felduzzadt munkásosztály tíz- és tízezrei, akik nemrégen jöttek a faluról, a múlt babonáinak, tévhiteinek sokfajta terhét hordják.

Reggelenként örömmel hallgatom a színházi műsor bemondását. Olyan faluneveket hallok, hogy ott este színházi előadás lesz, amelyeket azelőtt sohasem hallhattunk. De amikor a darab címét is hozzámondják, hogy mit játszanak: a Juanita csókját és hasonlót — örömöm kicsit alábbhagy. *(Derültség.)* A televízió műsora ma már százezrekhez szól. Műsora javul, de nem tudok annak örülni, hogy például a Három sárkány című „klasszikus" magyar filmalkotáshoz hasonló dolgokat kell végignéznem. Ezért nem csupán az illetékes szervek vezetőit teszem felelőssé, hanem a nem elég gyorsan fejlődő közízlést is.

Irodalmunkban és művészetünkben a felszabadulás óta olyan pezsgő, alkotó élet sohasem volt, mint most. *Olyan kedvvel, belső jóérzéssel, viaskodva, de mégiscsak igent mondva és újat próbálva, nem alkottak az írók és művészek, mint ma.* S ez nagyon jó. Remekműveket, igaz, nem tudunk felmutatni. De minden műfajról elmondhatjuk: izgalmas kísérletek, próbálkozások, jó és sikeres művek születnek — s ez feltétlenül az írók igen szavazata. Az Írószövetség közgyűlésén még olyan írók is kimondták az igent, akik 1956-ban szembekerültek a szocializmus ügyével, a párt politikájával.

A realizmus politikája jut kifejezésre abban is, hogy a párt az irányelvekben és a referátumokban megállapítja: irodalmi és művészeti életünk még eszmeileg többszínű csoportokból áll. Helyes ezt kimondani, ez a valóság. Egyszer, 1951-ben már deklaráltuk a magyar irodalmi élet teljes világnézeti egységét. Emlékszünk rá, hogy 1956-ban hova jutottunk ezzel a deklarált egységgel. Ma nem deklarálunk, de úgy érzem, hogy a belső ellentmondásokkal együtt is erősebb az eszmei egység, mint valaha. S az erősödő eszmei egység talaján színesebb és sokszínűbb lett az irodalom. Ez cáfolja azt a helytelen megállapítást, hogy a szocialista realizmus, az egységes világnézeti alap az irodalomban egyszínűséget és nivellálást eredményez. Irodalmunk belső folyamata bizonyítja, hogy ennek az ellenkezője igaz: az erősödő szellemi egység — ha az igaz és belülről vállalt, nem kívülről parancsolt — felszabadítja a személyiséget, a művész, az író személyiségét is.

Irodalmi és szellemi életünk azonban elmaradt az ország általános fejlődésétől. Mi kell ahhoz, hogy előrejussunk?

Az írók és művészek részéről *az ország ügyének, a nép ügyének szenvedélyes vállalása, szenvedélyes belső felelősségérzet* mindazért, ami itt történik. Ez nem szólam. Enélkül soha egyetlen korban sem nőtt fel nagy író, nagy irodalom, nagy művészet. A nagy művészet mindig a kor áramával és a nép belső problémáival összefonódva próbál magának utat törni. Számunkra is ez a belső parancs a fejlődés útja.

Az íróknak, a művészeknek meg kell ismerniük az életet, a valóságot. Lenin mondta annak idején, hogy az orosz nép kiszenvedte önmaga számára a marxizmust. Úgy érzem, hogy a magyar nép is kiszenvedte önmaga számára a marxizmust, és az íróknak, a művészeknek a marxizmust mint világnézetet úgy kell érzékelniük, hogy ez az egyetlen igaz felelet mindarra, amit a nemzeti lét történelmünk folyamán ebben az országban felvetett.

A másik feladat, hogy műveinkben meg tudjuk valósítani azt a művészi revelálást, amit szeretnénk. Ehhez írói bátorság kell. S ennek a bátorságnak nem az odamondással, nem az ellenzékieskedéssel összefüggő értelméről beszélek, hanem a bátorságnak arról az egyetlen igaz aspektusáról, hogy szenvedélyesen kutasd a végső igazságot, mondd ki azt, és attól ne állj el.

Kritikánk sem mentes a hibáktól. Gyakran nem a pozitív jegyek, az új jelenségek tudatosítására törekszik, hanem mindig csak a veszélyekre hívja fel a figyelmet, és elsikkadnak az irodalom igazi problémái.

Az ilyenfajta kritika nem sokat ér. Olyan ez, mintha a szerelmeseket az első csóknál arra figyelmeztetnék, hogy majdan torz gyermekük is születhet. *(Derültség.)*

Irodalmi és művészeti életünkben érvényre kell juttatni a lenini tételt: *az irodalom és a művészet nem a politika illusztrációja, hanem a maga sajátos módján ugyanazt kell csinálnia, amit a tudomány tesz.* A tudomány sem tudomány, ha csak tételeket ismétel. Azzal válik tudománnyá, ha a valóságot, annak új összefüggéseit fedezi fel. Az irodalomnak és a művészetnek az a feladata, hogy a társadalomban és a társadalmi ember lelkében végbemenő folyamatok újszerűségét, új vonásait, új törvényeit felfedezze, és azt művészi hitellel kifejezze.

Az irodalom és a művészet irányításáról szólva, véleményem szerint kulturális politikánk még sohasem volt olyan jó, mint most, mert soha

nem volt ilyen jó általános politikánk sem. A kultúrpolitikai irányítás módszereit azonban lehet javítani, és érdemes megszívlelni az irodalom és művészet képviselőinek jószándékú javaslatait.

Befejezésül néhány szót arról, hogy a törvénysértő perek lezárása rendkívüli jelentőségű. De kinek-kinek magában is szembe kell néznie azzal a felelősséggel, amely ebből a korszakból őt személy szerint is terheli. Csak a szüntelen szembenézés és szembesítés menthet meg bennünket a hibáktól. Descartes, a nagy francia filozófus valamikor így fogalmazta meg a kétkedés filozófiáját: „Gondolkodom, tehát vagyok." Mi nem vagyunk kétkedő racionalisták, mi a világot átalakítani akaró kommunisták vagyunk. A múlt tanulságait nekünk, úgy gondolom, így kell megfogalmaznunk: gondolkodom — ez a határozat felszabadított, hogy saját fejemmel gondolkozzam. A belső parancs az, hogy gondolkodom, tehát felelős vagyok. *(Nagy taps.)*

ARTURO COLOMBI,

az Olasz Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az olasz dolgozók és az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében meleg testvéri szeretettel üdvözlöm önöket. A Központi Bizottság irányelveiből és Kádár elvtárs beszámolójából kirajzolódik a mérlege azoknak a sikereknek, amelyeket a magyar nép pártja vezetésével ért el. Örülünk annak, hogy önök megteremtették az iparosítás, a mezőgazdaság szocialista átszervezése és a kulturális forradalom útján — a szocializmus gazdasági alapjait.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a gazdasági haladásnak megfelel az egész nép növekvő anyagi és kulturális jóléte. Különösen azt az erőfeszítést értékeljük, amelyet azért tettek és tesznek ma is, hogy az egész népet a szocialista állam és intézményei körül egyesítsék. Ezek a lépések

nemcsak a magyar szocialista állam felépítését, megerősödését és további fejlődését szolgálják, segítenek nekünk is abban, hogy visszautasítsuk a burzsoáziának és szociáldemokrata ügynökeinek aljas rágalmait, akik pártunkat és a szocialista országokat a szabadság tagadóiként tüntetik fel.

Kedves elvtársak! A két rendszer szembeállítása az Olasz Kommunista Párt számára ma nagyon időszerű. Az utóbbi években az ipari termelés Olaszországban is jelentékenyen fejlődött. Emelkedett a termelés és a munka termelékenysége. A tőkés vezető osztályok olasz csodáról beszélnek. *Ez a „csoda" azonban magán viseli a rendszer bélyegét, és a következménye az, hogy tovább össz pontosul a vagyon néhány kézben, növekszik a monopóliumok hatalma, fokozódik a munkásosztály és a termelő középrétegek, különösen a parasztok kizsákmányolása.*

Az önök gazdaságának tervszerű fejlesztése együtt jár a termelőerők területi elosztásának javításával. Nálunk viszont továbbra is fennállnak a súlyos egyenlőtlenségek az egyes területek között. Az ország északi részének gazdaságilag erősen fejlett körzetei mellett *Dél-Olaszországban egész területek gazdaságilag fejletlenek, hatalmas övezeteket az elmaradottság és a teljes nyomor jellemez.*

A gyors tőkés felhalmozást a dolgozók rovására hajtják végre. Fokozzák a kizsákmányolást, szűkítik a fogyasztást, alacsony színvonalon tartják a béreket, és növelik a parasztokra és a többi dolgozóra nehezedő adóterheket.

Néhány év alatt *kétmillió paraszt hagyta el a falut, és menekült az északi ipari központokba vagy külföldre;* a mezőgazdaság mélyreható válságban van, ami egész vidékek gazdasági, társadalmi züllését, az alacsony bérek fennmaradását, egész övezetek részleges munkanélküliségét jelenti. Mindez az olasz társadalom egyik legsúlyosabb ellentmondását mutatja meg.

A munkásosztály és a paraszti tömegek erélyesen szállnak szembe a monopóliumok és a kormány politikájával. Az utóbbi hónapokban a munkások és parasztok milliói szálltak harcba, hogy a kormány változtassa meg gazdasági és politikai irányzatát.

A dolgozók követeléseiért és a szociális reformokért vívott harcnak megfelel a politikai harc fellendülése a szabadságjogok megvédéséért, a munkásosztály megosztására irányuló mindennemű próbálkozás ellen, és a béke érdekeit szolgáló olasz külpolitikáért.

Előtérbe helyezzük azt a követelést, hogy távolítsák el hazánk területéről az amerikai és a NATO katonai támaszpontokat, amelyek fenyegetik a békeszerető baráti országokat, népünket pedig az atompusztítás szörnyű veszélyének teszik ki.

Kedves elvtársak! Az utóbbi hetekben az emberiség az atomkonfliktus határán állt. Azt, hogy nem sodródott a katasztrófába, s hogy a békét és vele együtt Kuba függetlenségét és szuverenitását is sikerült megmenteni, a szovjet külpolitikának és az ezt a politikát irányító vezetők felelősségtudatának és bölcsességének köszönhetjük. *Az Olasz Kommunista Párt teljes mértékben helyesli a Szovjetunió vezetőinek a kubai válsággal kapcsolatban tett lépéseit.*

Hasonló határozottsággal elítéli az Albán Munkapárt vezetőinek magatartását. Rendkívül nehéz helyzetben alaptalan rágalmazó vádakat hangoztatnak és ezzel bizalmatlanságot keltenek a békés egymás mellett élés politikája iránt, megosztják a nemzetközi kommunista mozgalmat. *Az Albán Munkapárt állásfoglalásainak mindennemű támogatása ellene szól a 81 kommunista és munkáspárt határozata szellemének és betűjének.*

Az olasz nép óriási többsége bizalommal tekinti a szovjet kormány fáradhatatlan erőfeszítéseit, amelyeknek célja megmenteni a békét, elősegíteni az általános és teljes leszerelést, megteremteni a két rendszer békés együttélésének és versengésének alapvető feltételeit.

A háború megakadályozásának lehetőségébe vetett hit nem jelent illúziókat az imperializmus természetét illetően, és még kevésbé jelent meghódolást az imperializmus agresszivitása előtt. Viszont *bizalmat jelent a Szovjetunió vezette szocialista tábor növekvő erőiben, bizalmat jelent azokban az erőkben, amelyek már megszabadultak és amelyek megszabadulnak a gyarmati elnyomástól, bizalmat jelent a különböző kapitalista országok munkásosztályának és népi rétegeinek harci képességeiben.* Végül bizalmat jelent abban, hogy a békeharc számára széles társadalmi rétegeket lehet megnyerni, egész népeket, amelyek elutasítják a háború apokaliptikus lehetőségét, mint valami elkerülhetetlen végzetszerűséget.

Kedves elvtársak! A Kuba ellen irányuló amerikai agresszió hazánkban nagyarányú, egységes harcot váltott ki. A munkásosztály köré tömörültek a dolgozók, a diákifjúság és az értelmiség legjobbjai is. Milánóban az egész lakosság támogatásával, 700 000 munkás egységesen sztrájkolt, tiltakozott, mert egy fiatal embert, aki a békéért tüntetett, meggyilkoltak.

Folytatjuk a harcot az olasz kormány külpolitikai irányvonalának megváltoztatásáért, a hazánk területén levő idegen katonai támaszpontok eltávolításáért. Ez a legjobb hozzájárulás, amelyet az olasz munkásosztály adhat — és meg is ad — a béke, a szabadság, a szocializmus ügyéhez.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége!

Éljen a magyar nép és az olasz nép barátsága! *(Nagy taps.)*

GOSZTONYI JÁNOS,

a Vas megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus!

A Vas megyei küldöttek egyetértenek a Központi Bizottság beszámolójával, a párt mai politikai irányvonalával. A párt és a Központi Bizottság helyesen járt el, amikor megalkuvás nélkül, kérlelhetetlenül szakított a revizionista árulókkal és akkor is, amikor ingadozás nélkül és kérlelhetetlenül szakított és leszámolt a szektás, dogmatikus politikával és a személyi kultusszal. Mi, Vas megyei kommunisták, a Központi Bizottság történelmi érdemének tekintjük azt a határozatot, amelyben feltárta a személyi kultusz idején elkövetett törvénytelenségek okait, a koncepciós perek előzményeit, és igazságot szolgáltatott azoknak az elvtársaknak, akik áldozatul estek a Rákosi-klikk önkényének.

Mi valamennyien, ki előbb, ki utóbb, de átestünk a megdöbbenésnek, az elkeseredésnek és a szégyennek azon a vad érzelmi viharán, amelyet a törvénytelenségek tényeinek megismerése és felismerése jelentett. Nem beszélünk — és helyesen tesszük — erről sokat, de a tapasztalatok hasznosítása érdekében mindig emlékeznünk kell rá. Emlékezni kell a tények mellett arra is, hogy a személyi kultusz talaján terjedt a hízelgés, a talpnyalás és más, a jellemet is romboló tulajdonság. Emlékezni kell arra is, hogyan itta be ösztöneinkbe magát a gyanakvás, s hogy néha még ma is nehezen szabadulunk meg ettől. De arra is emlékezni kell, hogyan terjedt a tömegekben az elkeseredés, a cinizmus, és hogyan vezetett egyik okként ez is 1956 októberéhez. Mindezek alapján messzemenően helyeseljük, hogy a Központi Bizottság az elkövetett bűnökben legfőbb

politikai felelősöket — mindenekelőtt Rákosit és Gerőt — kizárta a pártból.

Mindezeket azért teszem szóvá, mert úgy érzem, hogy a mi pártunk olyan keserves történelmi tapasztalatokat szerzett a személyi kultusz idejéből, a szektás, a dogmatikus hibákból, amelyek külön feljogosítanak bennünket arra, hogy állást foglaljunk mindenféle szektás, dogmatikus, a néptől, a marxizmus—leninizmustól idegen nézet ellen, bárhol jelentkezzék is az a nemzetközi munkásmozgalomban. Hallottuk itt a Kínai Kommunista Párt küldöttének, Vu Hsziu-csüen elvtársnak a felszólalását. Ne értsen félre engem, Vu Hsziu-csüen elvtárs, ha reflexiókat fűzök ahhoz, amit elmondott. Ezt azzal a belső meggyőződéssel teszem, hogy mi, magyar kommunisták mindannyian szeretjük a nagy kínai népet, szeretjük és tiszteljük a hős Kínai Kommunista Pártot. Én magam abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy 1951-ben jártam Kínában. Azóta sok idő eltelt, mégis örökre emlékezetemben maradnak azok a napok. Úgy gondolom, valamennyien sajnáljuk, de nem érthetünk egyet azzal az állásponttal, amelyet itt az albán vezetőket illetően Vu Hsziu-csüen elvtárs elmondott. *Minket történelmi tapasztalataink intenek arra, hogy szilárdan és ingadozás nélkül haladjunk tovább azon az úton, amelyen most megyünk, és minden olyan törekvést, amely bennünket erről az útról jobbra vagy „balra" le szeretne ráncigálni, pártárulásnak minősítsünk.* Ez külpolitikai célkitűzéseinkre is vonatkozik.

Mi, Vas megyei kommunisták, egyetértünk a beszámolónak azzal a megállapításával, hogy hazánk Ausztriával nem egyszerűen csak normális, hanem jószomszédi viszonyra törekszik. Mi ott élünk a nyugati határon. Nemegyszer magunk is szemtanúi voltunk olyan provokációknak, amelyeket bizonyos osztrák szervek vagy más, de tőlük nem független szervek követtek el népköztársaságunk ellen. Személyes tapasztalataink is vannak arról, hogy Ausztriában élnek — talán nem is kevesen —, akiknek nem tetszik a mi rendszerünk, és sok mindent tennének azért, hogy Ausztria keleti szomszédja ne szocialista ország legyen. De az osztrák néppel, az osztrák munkásokkal és parasztokkal nem volt és ma sincs semmilyen vitánk. Törekednünk kell a gazdasági, kulturális, sport- és egyéb kapcsolataink fejlesztésére. Sokan jönnek ma már Ausztriából hozzánk, és ez jó, mert egyre kevesebb lesz a hitele azoknak a rágalmak-

nak, amelyeket a reakciós osztrák újságok rólunk írnak. Most épül egy közvetlen út Sopron és a Balaton között, amely még közvetlenebbé teszi a látogatást, s meggyőződésünk, hogy közel az idő, amikor tíz- és tízezrek nézhetik majd meg, hogy mit jelent a felépített szocializmus Magyarországon.

A Vas megyei pártszervezetek munkájukban arra törekedtek, hogy megvalósítsák a VII. pártkongresszus és a Központi Bizottság határozatait. Értünk el bizonyos eredményeket, de a lehetőségeink lényegesen nagyobbak mind a mezőgazdasági termelésben, mind az iparfejlesztésben. Vannak még gondjaink a tudatformálásban, a kulturális életben stb. Tudjuk, hogy elsősorban a megyei szervek feladata a munka jobb megszervezése, a feladatok következetesebb végrehajtása. Ebben a szellemben igyekszünk dolgozni, hogy tovább erősödjön a bizalom a párt és a tömegek között.

A Vas megyei küldöttek bizalommal, lelkesedéssel mennek el a kongresszusról és következetesen végre fogják hajtani a VIII. kongresszus határozatait. *(Taps.)*

JUSZKÓ ISTVÁNNÉ

felsőtelekesi pedagógus:

Tisztelt kongresszus!

Kádár elvtárs a Központi Bizottság referátumában általában megelégedését fejezte ki a pedagógusok munkájával kapcsolatban. Ez jólesett nekem, és gondolom, az itt jelenlevő többi pedagógusnak is. Jólesett hallani, hogy a párt elismeri nehéz, de szép munkánkat.

Megragadta a figyelmemet Pullai elvtársnak, a KISZ Központi Bizottsága első titkárának hozzászólásából az a jogos bírálat, hogy a pedagógusok egy része még mindig nem veszi ki részét megfelelően a társadalmi munkából. Valóban, a pedagógusok egy része még passzív, de hozzátehetjük, hogy egyre csökken ezeknek a száma. *Pedagógusaink többsége lelkiismeretes, és közéleti felelősségtől áthatott munkájával áll helyt a társadalmi életben is.* Ami a passzív kisebbséget illeti, magatartásának részben az az oka, hogy még mindig vannak olyan helyi vezetők, akik nem értékelik megfelelően a pedagógusok társadalmi tevékenységét. Ha azt látjuk,

hogy a tanácsok és felettes szerveink megbecsülik igyekezetünket, szívesen vállalunk úttörővezetői vagy más társadalmi megbízatást.

Egyetértünk a beszámoló azon megállapításával, hogy aki többet dolgozik, többet is kapjon. Ez a pedagógusokra is vonatkozik. A jutalomnak ösztönző, nevelő hatása van, de csak akkor, ha arányban áll a végzett munkával. Ezért a pedagógusnapok és általában a jutalmazásnak más, ünnepélyes alkalmai ne váljanak szociális segélyezéssé, és ne a jutalmazandó pillanatnyi anyagi helyzetét vegyék figyelembe, hanem a végzett munkát.

Mi pedagógusok végtelenül örülünk az oktatási reformnak, mert ezzel nagyobb lehetőség nyílik arra, hogy képzettebb gyerekeket neveljünk. De ahhoz, hogy gyermekeinket valóban szocialista emberré neveljük, nem elég a pedagógusok munkája, ez csak a szülők, az egész társadalom összefogásával valósítható meg.

Végezetül engedjék meg, hogy átadjam a kongresszusnak a felsőtelekeli asszonyok üzenetét: „Elégedettek vagyunk, bízunk a pártban, és arra kérjük, továbbra is az eddigi úton vezesse népünket." *(Taps.)*

AMBRUS JENŐ,

a Pécsi városi Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Baranya megye eredményei is megerősítik a Központi Bizottság beszámolójában elhangzottakat. Igaz az is, ha csak egy kicsivel jobban dolgozunk, eredményeink nagyobbak lennének. Van azonban néhány olyan gondunk, amelynek megoldása a megyének is, a népgazdaságnak is előnyös lenne. *Mindenekelőtt a beruházások előkészítését kellene megjavítani.* Sok helyen hiányzik az összhang az építési és gépészeti tervezés között. Bővítik például a Pécsi Porcelángyárat. Az üzemrésznek jövőre már működnie kellene, de fontos gépek szállítását csak 1964-re vállalták. A tervezett időben tehát szó sem lehet az üzemrész megindulásáról.

Az egyes tárcák között sem megfelelő az együttműködés. Mohácson megépült a vízkiemelőmű, amely Pécs ivóvízellátásának javítása szempontjából is jelentős. A szükséges tisztító- és tárolóberendezés hiányában azonban két évig nem lehetett hasznosítani. Hasonló tervszerűtlenség jelentkezett a gáz-, illetőleg a kokszművek bővítésénél is. A kokszra

nagy szüksége van az országnak. A pécsi szén jól kokszosítható. De a kokszgyártás melléktermékeként keletkező gáz hasznosítására nem gondoltak időben, s így több mint másfél évig naponta 14 000 köbméter gáz ment a levegőbe. Az Országos Tervhivatal hozzájárult ahhoz, hogy a pécsi új hőerőműhöz fűtőturbina is épüljön. Ugyanakkor a város nyugati részében épülő lakásokhoz távfűtést terveztek. De a közbeeső „szakaszról" megfeledkeztek, s emiatt háromszor 96 új lakás két évig üresen állt, holott a lakáshelyzet nálunk sem jó. Ezek a tények is arra figyelmeztetnek bennünket, hogy tovább kell javítani a gazdasági szervező munkát, több előrelátásra, jobb együttműködésre van szükség. És gyorsabb intézkedésre! Mert, amikor a pártbizottság a távfűtés körüli huzavona megszüntetése érdekében meghívta az Országos Tervhivatal és a szakminisztériumok képviselőit és kijelentette, hogy kénytelen lesz a Központi Bizottság segítségét kérni, rögtön az volt a válasz: azért nem kell éppen a Központi Bizottsághoz fordulni... És a sokáig húzódó beruházás sikeresen megoldódott.

A kormány erőfeszítéseket tesz a lakásépítési program megvalósításáért. De elsősorban ott építenek lakást, ahol van megfelelő közművesített terület. Ránk ilyet sem a rómaiak, sem a törökök nem hagytak, mindezt napjainkban kell megoldani. *Lakást ott kell építeni, ahol erre szükség van.* A lakásépítésben ugyanakkor érdekeltté kell tenni az építési vállalatokat. Az új lakásokat sokszor azért nem tudják időben átadni, mert nincs üveges, nincs szerelő. A szakipari munkák színvonala sincs összhangban a korszerű építkezési módszerekkel.

Nem mintha terhes lenne számunkra az építkezések, a beruházások szemmeltartása, hiszen a legfontosabb politikai munkánknak tartjuk a termelés segítését. De mégis furcsa, hogy a megyei vagy járási pártbizottságok tagjai néha az anyagkijárók szerepét töltik be, vagy pedig különböző felületességek miatt keletkezett bajokat orvosolnak. Több felelősséget várunk az illetékesektől.

A Központi Bizottság beszámolójából megragadta a figyelmemet a párt és a tömegek közötti kapcsolat alakulásának, az osztályviszonynak az elemzése. Engedjék meg, hogy ezzel kapcsolatban néhány gondolatomat elmondjam.

A tömegek politikai, társadalmi és világnézeti fejlődése bonyolult, ellentmondásos folyamat. Vegyük például a pedagógusokat. Az iskolában

az oktatási reform végrehajtásán munkálkodnak, kiválóan látják el a tantervi feladatokat, a párt és a minisztérium elveinek megfelelő munkát végeznek. Nem vagyunk bizalmatlanok, de nem valószínű, hogy az emberek világnézete máról holnapra megváltozik. A családi környezet, a szokások, a vallás nagyon sok embernél még hat, és sok-sok gyötrelmet okoz annak, aki eleget akar tenni feladatának a munkahelyén, mert helyesli a párt politikáját. Ezeket az embereket nekünk, kommunistáknak kell átsegítenünk nehézségeiken.

Befejezésül bejelentem, hogy megyénk kommunistái teljesen egyetértenek pártunk politikájával. *(Taps.)*

SZABÓ ISTVÁN,

a nádudvari Vörös Csillag Tsz elnöke:

Tisztelt pártkongresszus!

Mezőgazdaságunk fejlődésével az öntözés éppen olyan magától értetődő termelési tényezővé válik, mint a vetés vagy a növényápolás. Az öntözést ma már mindenki mind a termelés biztonsága, mind a magasabb terméshozamok elérése egyik fontos eszközének tartja. De akörül már élénk vita folyik, melyik öntözési mód a legcélszerűbb. A szakemberek és a tsz-vezetők egy része csak a permetező öntözést tartja korszerűnek. Nincs igazuk. A mi termelőszövetkezetünk az idén 4122 holdat öntözött, ennek felét egyszerű barázdás öntözési módszerrel. Ezzel 600—800 katasztrális holdon, növényenként és holdanként — pénzben kifejezve — a következő többlethozamokat értük el: cukorrépánál 3200, kukoricánál 2400, burgonyánál 6000 és lucernánál 2200 forint. A ráfordítási költségeket illetően: az öntözőgéppel öntözött terület közvetlen kiadásai holdanként 1200 forintba kerültek. A barázdás öntözés a kukoricánál viszont csak 640 forintba, a csörgedeztető öntözés lucerna és a vöröshere termesztésénél pedig mindössze 512 forintba kerül. Véleményem szerint ezek az adatok arra ösztönözhetik különösen az alföldi termelőszövetkezeteket, hogy az egyszerű öntözési módokat alkalmazzák. Mindehhez csupán annyit fűznék, hogy az öntözésen kívül a magas terméshozamok fontos feltétele továbbra is a megfelelő trágyázás, a jó talajművelés és az optimális tőszám biztosítása.

A gyenge termelőszövetkezetek megerősítésével kapcsolatban az a véleményem, hogy nem minden esetben lehet egyértelműen a tagokat elmarasztalni. Gyakran előfordul — legalábbis a mi megyénkben —, hogy nem kapják azokat a beruházási összegeket, amelyeket korábban megkaptak. Úgy tudom, hogy a magyar mezőgazdaság az elmúlt három évben közvetlenül és közvetve 18 milliárd beruházást kapott. Tudom, hogy ez a népgazdaságtól nagy erőfeszítést követelt. De figyelembe véve a termelőszövetkezetek nagy számát és területét, véleményem szerint a mezőgazdasági beruházásokból rájuk eső rész nagyobb is lehetett volna.

Meggyőződésem, hogy az 1963-as gazdasági évre szóló 3004/5-ös rendelkezés, amely a gyengén gazdálkodó termelőszövetkezeteknek igen nagy segítséget ad beruházásokra, gyümölcsös telepítésére, és sok egyéb kedvezményt biztosít — segíteni fogja e szövetkezetek megszilárdulását. De ez is elsősorban a vezetéstől függ.

Kívánatos lenne az eszközellátás megjavítása is. Ha például egy termelőszövetkezetnek traktort adunk, akkor teremtsük meg azt a lehetőséget is, hogy ehhez a traktorhoz ekét, tárcsát és egyéb munkagépeket vásárolhasson. Mert sajnos előfordul, hogy megvan a traktor és az állami gazdaságokhoz, más termelőszövetkezetekhez kell járni 3—4—5 hónapig, sőt fél évig is ekékért és más munkagépekért. *Nagyon jó kezdeményezés az*, amely most már országosan is terjed, *hogy „az erősebb segítse a gyengét"*. Én a szomszédos tetétleni Kossuth Tsz elnökhelyettese is vagyok. Még csak három hónapja segítjük ezt a termelőszövetkezetet, de a „Kossuth" tagjai máris jelentős változásokat emlegetnek. Most először sikerült például októberben elvetniük az őszieket. Szükséges, hogy ez a mozgalom tovább terjedjen, hiszen minden járásban és megyében több a jó termelőszövetkezet, mint a gyenge, ezért a támogatás lehetősége adott. Ha rövid időn belül nem oldjuk meg a gyenge termelőszövetkezetek megszilárdítását, akkor fékjévé válhatnak rohamosan fejlődő népgazdaságunknak. *(Taps.)*

ALEXANDRU DRAGHICI,

a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Bizottsága pártunk és népünk meleg testvéri üdvözletét tolmácsolja kongresszusuknak, az egész pártnak és a Magyar Népköztársaság dolgozóinak.

A szorgalmas és tehetséges magyar nép, valóra váltva a Magyar Szocialista Munkáspárt marxista—leninista politikáját, nagy eredményeket ért el a szocialista építés minden területén, és sikerrel valósítja meg a második ötéves terv feladatait. Új és korszerű iparvállalatok, lakónegyedek és kulturális intézmények épülnek, amelyekre önök méltán büszkék.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése a párt vezette dolgozók nagy vívmánya, mely a szocialista építés új szakaszát nyitja meg az önök szép országában.

Dolgozóik vívmányai annak köszönhetők, hogy az ország élén kipróbált vezető, a Magyar Szocialista Munkáspárt áll, amely kifejezésre juttatta az egész nép alapvető törekvéseit és érdekeit. Pártunk és népünk szívből gratulál a szocializmus építésében elért kimagasló sikerekhez a Magyar Szocialista Munkáspártnak, a magyar munkásosztálynak, parasztságnak és értelmiségnek.

A Központi Bizottság irányelvei, a Magyar Népköztársaság 1980-ig terjedő fejlesztésének célkitűzései — amelyeket a kongresszuson vitatnak meg — nagyszabású tervek, amelyek erősítik és növelik az ország gazdasági potenciálját, a dolgozók jólétét, s erőteljesen mozgósító tényezőként hatnak az egész népre. Meggyőződésünk, hogy a magyar nép a Magyar Szocialista Munkáspárt és Központi Bizottsága vezetésével újabb sikereket ér el a szocialista Magyarország felépítésében és felvirágoztatásában.

Kedves elvtársak! A Román Népköztársaságban jelenleg *a figyelem középpontjában a hatéves terv* (1960—1965) *feladatainak teljesítése áll, s ezek a feladatok évről évre sikerrel valósulnak meg.*

A mezőgazdaság kollektivizálásának befejezése után — amely a szocializmus végleges győzelmét jelentette a Román Népköztársaságban — pártunk átfogó intézkedéseket tett, hogy az élelmiszerbőség megteremtésére több gépet és műtrágyát juttasson a mezőgazdaságnak, átszervezze a mezőgazdaság irányítását és biztosítsa számára a szakembereket.

A népgazdaság szüntelen fejlesztése lehetővé tette, hogy rendszeresen emeljük népünk anyagi és kulturális színvonalát, s hogy jelentős összegeket irányozzunk elő lakások és kulturális létesítmények építésére.

A párt vezető szerepének állandó növekedése, az eddig elért eredmények, népünk lendületes alkotó munkája és együttműködésünk fejlesztése a Szovjetunióval, valamint a többi szocialista országgal — a szocializmus teljes felépítésének záloga hazánkban. A KGST tagállamaiban működő kommunista és munkáspártok képviselőinek 1962. évi moszkvai tanácskozásán hozott határozatai újabb lehetőségeket nyújtottak arra, hogy minden szocialista ország és az egész szocialista világrendszer érdekeinek megfelelően elmélyítsük a termelésben a szocialista munkamegosztást, az együttműködést és a szakosítást.

Pártjaink és országaink tartós barátsága, testvéri együttműködése szüntelenül mélyül, és ez javára válik mind a román és a magyar népnek, mind a szocializmus és a béke ügyének. A párt- és kormányküldöttségek kölcsönös látogatásai jelentősen hozzájárultak a Román Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság gazdasági, politikai és kulturális kapcsolatainak fejlődéséhez, a román—magyar barátság megerősítéséhez.

Pártjaink a marxizmus—leninizmus és a proletár nemzetköziség elvei alapján hozzájárulnak a szocialista tábor, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének szüntelen erősítéséhez.

A szocialista országok nagy közösségének, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomnak, az összes békeszerető erőknek ma a legfőbb feladata: megmenteni az emberiséget, az emberi civilizációt a termonukleáris háború csapásától. E történelmi küldetés teljesítéséhez pártjaink biztos iránytűvel rendelkeznek. Ez az iránytű: a marxista—leninista tanítás, s a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi moszkvai tanácskozásain elfogadott, nagy elméleti és gyakorlati jelentőségű határozatok.

A Karib-tenger térségében nemrég támadt súlyos válság pusztító termonukleáris háború kirobbanásának közvetlen veszélyével fenyegető,

rendkívül nehéz helyzet elé állította a világot. Valamennyi nép üdvözölte azt a tényt, hogy a konfliktus megoldása békés irányba terelődött.

Országunk nagyra értékeli a Szovjetunió kezdeményezéseit és intézkedéseit, amelyeket ezekben, az emberiség békéjére oly súlyos megpróbáltatást jelentő napokban foganatosított. A szocialista országok és az egész világ közvéleménye helyeselte ezeket az intézkedéseket. Most az Egyesült Államok kormányán a sor, hogy teljesítse vállalt kötelezettségeit, tartsa tiszteletben a Kubai Köztársaság szuverenitását és függetlenségét. A román nép megerősíti szolidaritását a szabad Kuba népével, amely hősiesen védelmezi szabadságát, és az új, szocialista élethez való jogát.

A többi szocialista országgal együtt *a Román Népköztársaság is síkraszáll azért, hogy felszámolják az abnormis közép-európai helyzetet*, amelynek oka a NATO agresszív támaszpontjává átalakított Nyugat-Berlinben a megszállási rendszer fenntartása, továbbá a militarizmus és revansizmus újjáéledése Nyugat-Németországban. E helyzet egyetlen reális rendezési módja a német békeszerződés megkötése, és ezen az alapon Nyugat-Berlinnek demilitarizált, szabad várossá nyilvánítása. Az utóbbi idők eseményei világosan megmutatták, hogy okvetlenül meg kell oldani a háborús veszély elhárítása szempontjából döntő fontosságú kérdéseket, mint amilyen az általános és teljes leszerelés, a nukleáris fegyverkísérleteknek és e fegyverek terjesztésének betiltása, a más államok területén levő katonai támaszpontok felszámolása, a Varsói Szerződésben és a NATO-ban részt vevő országok kapcsolatainak normalizálása.

A nemzetközi helyzet enyhüléséhez nagymértékben hozzájárulna a szocialista országok olyan javaslatainak megvalósítása, mint az atomfegyvermentes övezetek létesítése a világ különböző vidékein, valamint regionális baráti és együttműködési egyezmények megkötése.

Az Európai Közös Piac tagállamainak zárt gazdasági szervezetek létrehozására irányuló, megkülönböztető politikájával ellentétben *a szocialista országok a világ összes országai közötti kereskedelmi kapcsolatok zavartalan fejlesztése mellett foglalnak állást*. A Román Népköztársaság támogatja azt a javaslatot, hogy hívjanak össze világkereskedelmi értekezletet. Az ENSZ politikai bizottságában a közelmúltban lezajlott szavazás azt mutatja, hogy az ENSZ-tagállamok többsége felkarolja egy ilyen értekezlet megszervezésének gondolatát. Meggyőződésünk, hogy a szocialista tábor, a többi

békeszerető állam, a nemzetközi munkásosztály és valamennyi nép egységes harcával meghiúsíthatók az imperializmus agresszív tervei, elhárítható egy újabb világháború, s hogy a békés egymás mellett élés elvei diadalra jutnak a különböző társadalmi rendszerű államok között.

Kedves elvtársak! Kongresszusuk, amely kimondja a szocializmus alapjai lerakásának befejezését, és kijelöli a szocializmus teljes felépítésének feladatát, új, nagyszerű távlatokat nyit a Magyar Népköztársaság dolgozói előtt. A testvéri magyar nép nagy vívmányainak őszintén örvendő román nép teljes szívből kíván újabb győzelmet a magyar népnek a szocialista haza fejlesztésében és felvirágoztatásában.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar nép valamennyi győzelmének vezetője és megszervezője!

Éljen a testvéri román—magyar nép rendíthetetlen barátsága!

Éljen a hatalmas szocialista tábor, s a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége és összeforrottsága!

Éljen a világbéke! *(Nagy taps.)*

HERBERT WARNKE,

a Német Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja:

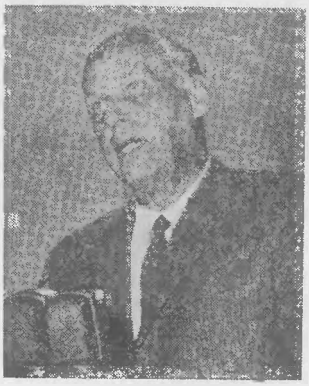

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága nevében átadjam a pártkongresszusnak, valamint az egész magyar népnek pártunk és a Német Demokratikus Köztársaság lakossága harcos, baráti üdvözletét.

A Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság a szocialista országok hatalmas, legyőzhetetlen családjának elválaszthatatlan tagjai. Országainkat összefűzik a marxizmus—leninizmus tanításai s a szocializmus és a kommunizmus felépítéséért, valamint a világbéke fenntartásáért folytatott harc. Különös örömmel üdvözöljük a magyar dolgozókat abból az alkalomból,

hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezésével a Magyar Népköztársaságban is általánosan győztek a szocialista termelési viszonyok. Országainkban elkezdődött a szocialista társadalmi rend teljes felépítésének időszaka. Büszkék vagyunk azokra az eredményekre, amelyeket országaink dolgozói marxista—leninista pártjaik vezetésével elértek.

A magyar munkásosztály, pártja vezetésével, szoros szövetséget alkotott a parasztsággal és az ország többi dolgozójával. A munkások és parasztok állama a szocialista építés hatékony eszközévé vált.

Eredményeiket és a mi eredményeinket az egész szocialista tábor közös eredményeinek, a kapitalizmussal vívott békés gazdasági verseny győzelméhez való hozzájárulásnak tekintjük. Az a véleményünk ugyanis, hogy a kapitalizmust gazdasági fronton, mindenekelőtt a munka termelékenységének szüntelen növelésével kell legyőzni.

Teljes egészében egyetértünk azzal az értékeléssel, amelyet a Központi Bizottság beszámolójában Kádár elvtárs adott a nemzetközi helyzetről és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomról. Az 1957-es és 1960-as moszkvai értekezletek, valamint az SZKP XXII. kongresszusának történelmi jelentőségű határozatai teljes egészében helyeseknek bizonyultak. A nemzetközi fejlődés azt mutatja, hogy *a szocialista világrendszer egyre inkább meghatározza a világ történelmi eseményeinek menetét.* Ez különösen világosan jutott kifejezésre akkor, amikor a szovjet kormány következetes, bölcs politikájával megakadályozta az Egyesült Államok agresszióját Kuba ellen, biztosította a kubai nép szabadságát, és ezzel nukleáris háborútól mentette meg az emberiséget. *A Szovjetunió újból a világbéke és a szocializmus legkövetkezetesebb, leghatalmasabb és legeredményesebb harcosának bizonyult.* A mi pártunk is aktívan támogatja a békés egymás mellett élés politikáját, a Szovjetuniónak az általános és teljes leszerelésre vonatkozó javaslatait. Teljes egészében egyetértünk a Szovjetunió politikájával.

Dolgozóink jelenleg tömeges méretű munkaversennyel készülnek az 1963 januárjában összeülő *VI. pártkongresszusunkra.* Előre tekintve dolgoznak a szocialista termelési viszonyok győzelmének megvalósításáért, majd a szocializmus teljes győzelméért, miközben a munkásosztály vezetésével tovább erősítik az egész nép erkölcsi-politikai egységét.

Legfontosabb feladatunk most az, hogy a szocializmus gazdasági törvényeinek következetes alkalmazásával, magas szintű gazdasági-technikai

alapon fejlesszük tovább a Német Demokratikus Köztársaság népgazdaságát. Közben végérvényesen megszüntetjük azokat az aránytalanságokat, amelyeket a nyugatnémet imperialisták az egységes német gazdasági szerkezet kettészakításával okoztak. A munka termelékenységének szüntelen növelésével tovább erősödik a munkás-paraszt hatalom, új lehetőségeket nyerünk lakosságunk életszínvonalának emeléséhez. Feladataink megoldásának fontos feltétele a szocialista országok szoros együttműködése valamennyi területen, különösen pedig a nemzetközi szocialista munkamegosztás megvalósításában.

Meggyőződésünk szerint *az NDK történelmi feladata, hogy gondoskodjunk róla: német területről soha többé ne indulhasson ki háború.* Szocialista építésünk példájával azt a harcot is megkönnyítjük, amelyet a nyugatnémet munkásosztály és az ott élő békeszerető erők vívnak a bonni militaristák és revansisták háborús politikája ellen.

Országainkat szorosan egybekapcsolja az Európa békéjének biztosításáért vívott közös harcunk. Mélységesen megértjük a magyar dolgozók aggodalmait, hiszen a német militarizmus a múltban sok szenvedést zúdított országukra. A nyugatnémet militaristák fokozódó agresszivitása arra utal, hogy meg akarják változtatni a Németországban és Európában 1945 óta bekövetkezett történelmi fejlődést, és nukleáris világháború veszélyét idézik elő. A nyugatnémet imperialisták terveiben különleges szerepet tölt be az NDK területén fekvő Nyugat-Berlin, amelyet NATO-támaszponttá, az NDK és az egész szocialista tábor elleni provokációs központtá építettek ki.

A Varsói Szerződésben részt vevő államok kormányaival egyetértésben 1961. augusztus 13-án határozott intézkedéseket tettünk, hogy biztosítsuk a békét államunk nyugat-berlini határain. De még nem hárult el egy új háború veszélye. Ezért sürgős feladat a német békeszerződés megkötése, s ezáltal Nyugat-Berlin NATO-támaszpont jellegének felszámolása és szabad várossá nyilvánítása.

A Német Demokratikus Köztársaság dolgozói megelégedéssel állapítják meg, hogy a magyar nép teljes mértékben támogatja a Szovjetunió és az NDK erre irányuló s Európa békéje szempontjából oly nagy jelentőségű javaslatait.

Az utóbbi években pártjaink és országaink sokoldalú együttműködése tovább fejlesztette és erősítette népeink elszakíthatatlan barátságát.

További közös utunkat a szocializmus teljes győzelmének nagyszerű perspektívái ragyogják be. A marxizmus—leninizmus eszméibe, dolgozóink alkotó erejébe vetett hitünk, a Szovjetunióhoz, annak dicső kommunista pártjához és Hruscsov elvtárs által vezetett Központi Bizottságához, valamint a szocialista tábor minden országához fűződő barátságunk azzal a biztos tudattal tölt el bennünket, hogy nagy feladatainkat sikeresen oldjuk meg.

Engedjék meg, hogy a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának üdvözletét írásban is átadjam, és pártkongresszusuknak eredményes munkát, sok sikert kívánjak.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt! Éljen népeink barátsága!

Éljen a szocialista tábor szoros egysége!

Éljen a szocializmus és a béke! *(Nagy taps.)*

APRÓ ANTAL,
a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves küldött elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt dolgozó népünk támogatásával eredményesen valósította meg a VII. kongresszus legfőbb célkitűzéseit. Nehéz, bonyolult, de kommunisták számára megtisztelő politikai, gazdasági, társadalmi feladatot oldott meg pártunk, amikor az elmúlt három év során állhatatosan szervezte, vezette a harcot a szocializmus alapjai lerakásának befejezéséért. Mindaz, amiért nemzedékeken át küzdöttek a magyar nép legjobbjai, osztályharcos ipari munkások, demokratikusan gondolkodó parasztok, haladó értelmiségiek, az most valósággá vált: *falun és városon győztek a szocialista termelési viszonyok.*

Országunk sikeres és gyors szocialista fejlődését *elsősorban annak köszönhetjük*, hogy a dolgozó tömegek egyetértettek pártunk politikájával, és cselekvőleg támogatták azt. A párt *tanult* a múlt hibáiból, *leszámolt* a régebbi pártvezetés meghonosította személyi kultusszal, a jobboldali revizionizmussal éppúgy, mint a „baloldali" kalandorpolitikával. *Szakított* a szubjektivista gazdaságpolitikával, a szocializmus soron következő feladatainak meghatározásánál saját helyzetünkből, lehetőségeinkből, a baráti, szövetséges országokkal való gazdasági együttműködésből indult ki.

A párt mint az ország vezető pártja, *nagy felelősséggel* hallgatta meg a tömegek véleményét. Ügyelt arra, hogy a szocializmus építése során, az ország lehetőségeihez mérten évről évre javuljanak a dolgozók munka- és életkörülményei. A pártban és egész közéletünkben *szókimondó, vitatkozó, építő kritikai szellem honosodott meg.*

Eredményeink másik forrása az, hogy pártunk, amely része a kommunista világmozgalomnak, mindenkor következetes internacionalista politikát folytatott.

Elvtársak!

Népünk szorgalma, tehetsége mellett a szocialista tábor országaival kialakult széles körű gazdasági együttműködés volt egyik legfontosabb előfeltétele pártunk VII. kongresszusa határozatai megvalósításának. A természeti, gazdasági és társadalmi adottságainknak megfelelő fokozottabb bekapcsolódásunk a szocialista nemzetközi munkamegosztásba azt eredményezte, hogy egyre gyorsabban fejlődnek az ország termelőerői és műszaki kultúrája.

A testvéri szocialista országok között kialakult gazdasági együttműködés ma már mélyen áthatja gazdasági életünk minden ágát. A szocialista országokkal fennálló és egyre fejlődő gazdasági kapcsolatok s együttműködési formák közül a legátfogóbbat, *külkereskedelmünket* kívánom először megemlíteni.

Külkereskedelmi forgalmunk 71—73 százalékát a szocialista országokkal bonyolítjuk le ötéves megállapodások alapján. E forgalom volumene ez év végéig az 1950. évihez képest több mint 3,5-szeresére emelkedik. E számokban kifejezésre jut a szocialista nemzetközi munkamegosztás előrehaladása: egyre több árut, egyre nagyobb választékban gyártunk és szállítunk egymás számára. Forgalmunk leggyorsabban a Szovjetunióval növekszik, és 1962-ben összforgalmunknak kb. egyharmadát teszi ki. A magyar—szovjet árucsere jelentőségét a két ország közötti forgalom áruszerkezete illusztrálja a legjobban. Míg a Szovjetunióból behozott áruk mintegy 61 százaléka ipari, mezőgazdasági nyersanyag és félkész termék, addig kivitelünk több mint 80 százaléka ipari késztermék. Ennek egyik legfontosabb mutatója, hogy *a Szovjetunió 1961-ben mintegy tízszer annyi tonna súlyú árut szállított nekünk, mint amennyi a Szovjetunióba exportált magyar áruk súlya.* Ez a forgalom rendkívül előnyös számunkra, mert ipari termelésünknek biztos bázisát képezik a szovjet nyersanyagszállítmányok, ugyan-

akkor a Szovjetunió a munkaigényes gépipari és más termékeink legfőbb átvevője is. Csak példaként említem meg, hogy gépkivitelünk — amely teljes gépipari termelésünknek több mint egyharmadát jelenti — közel felerészben a Szovjetunióba irányul. Felsorolhatnék még sok más ipari terméket, amelyek nagy hányadát a Szovjetunió veszi át, és ezzel nemcsak állandó piacot teremt számunkra, de nagy mennyiségű, folyamatos rendeléseivel több iparágunkban a termelés fejlődését, bővítését biztosítja. Mindez *lehetővé teszi* a többéves távlati tervezést és a népgazdaság biztos alapokon nyugvó állandó fejlesztését.

A magyar alumíniumipar távlati fejlesztésének alapját teremti meg az az egyezmény, amelyet a magyar kormány a Szovjetunió kormányával az elmúlt napokban kötött.

Engedjék meg, hogy e számunkra rendkívül fontos, sok évtizedre szóló államközi megállapodásnál — amelyben a Szovjetunió nagyvonalú segítőkészsége, valamint a KGST-ben részt vevő országok kommunista és munkáspártjai vezetőinek a szocialista nemzetközi munkamegosztás kiszélesítésével kapcsolatban ez év júniusában Moszkvában hozott határozatai gyakorlati formában testet öltenek — néhány percet időzzek.

Az alumíniumipar fejlesztésének három fontos tényezője van: megfelelő minőségű és mennyiségű bauxit; olcsó, nagy mennyiségű villamos energia; rendkívül nagy összegű beruházási eszközök. Az utóbbi évtizedek nagy alumíniumipari létesítményeit még a kapitalista világban is általában nemzetközi összefogás útján valósították meg. A felsorolt *három alapvető feltétellel* a magyar népgazdaság egymagában nem rendelkezik. Bauxitvagyonunk jelentős, de ez *nem párosul* az olcsó villamos energia bőségével. Beruházási eszközeink mennyiségének határt szab a népgazdaság felhalmozási lehetősége. Igaz, hogy a hazai alumíniumipar fejlesztésében, különösen a felszabadulás óta, elsősorban a baráti országokkal való együttműködésünk alapján figyelemre méltó eredményt értünk el, hiszen *timföld-termelésünk* az 1944. évi 21 000 tonnáról 1962-ben 238 000 tonnára, *alumínium-termelésünk* pedig az 1944. évi 10 000 tonnáról 1962-ben 53 000 tonnára emelkedett, de a nyersanyaggazdagság és az energiaszegénység ellentmondása nem tette lehetővé, hogy bauxitvagyonunknak megfelelően fejlesszük alumíniumiparunkat, noha 1962-ben az alumíniumkohászat

mintegy 11,5 százalékkal részesedett az ország összes villamosenergia-fogyasztásából. A napokban megkötött szovjet—magyar egyezmény *alapvető változást* hoz a magyar alumíniumipar fejlesztéséhez szükséges feltételek biztosításában, és *évtizedekre előre lerakja* a bauxitvagyonunknak megfelelő nagyméretű, korszerű magyar alumíniumfeldolgozó ipar *szilárd alapjait*. E megállapodás lényege, hogy azt a lehetőséget, amelyet az eddig felkutatott, csaknem 80—90 millió tonnás magyar bauxitvagyon nyújt, a jövőben összekapcsoljuk az új, nagy szovjet vízi erőművek által biztosított olcsó villamos energiával. A Magyarországon termelt timföldet szovjet vízi erőmű mellett épített alumíniumkohó dolgozza fel, és a belőle előállított alumíniumot a Szovjetunió teljes egészében visszaszállítja a magyar népgazdaságnak. Vagyis a timföldnek alumíniummá való feldolgozása útján tömbalumíniumba csomagolt nagy mennyiségű villamos energiát kapunk a Szovjetuniótól.

A szerződés keretében a magyar népgazdaság *1980-ig fokozatosan évi 165 000 tonnára* növekvő mennyiségű kohóalumíniumhoz jut. Ez több, mint a magyar alumíniumkohók jelenlegi termelésének háromszorosa, és mintegy hét új inotai nagyságú kohó kapacitásának felel meg. Ha mindezt saját erőből akarnánk létrehozni, az eddigi számítások szerint kb. 30 milliárd forintos beruházást kellene megvalósítanunk. Ebből a 30 milliárd forintból kb. 16 milliárd forintot tesz ki — 1980-ig — a magyar bauxitbányák további fejlesztéséhez, az új timföldgyárak építéséhez és a régi üzemek bővítéséhez szükséges összeg. A Szovjetunió ez idő alatt a szükséges kohók, segédanyaggyártó és más kiegészítő üzemek építését hozzájárulásunk nélkül, saját erőből valósítja meg.

A szovjet—magyar timföld—alumínium-együttműködés teljes mértékben megfelel a KGST ajánlásainak, amely szerint nyersanyagigényes ipart a lelőhely közelében, energiaigényes ipart pedig az olcsó villamos energiát termelő erőmű mellett célszerű telepíteni. A magyar timföld- és szovjet alumíniumszállítások előnyösen valósíthatók meg vízi úton is.

A kölcsönös szállítások *elszámolása a szocialista világpiac árain*, a két ország közötti áruforgalom keretében történik, amely magyar gépipari és egyéb ipari termékek elhelyezését biztosítja a Szovjetunióban. Ez az egyezmény a népgazdaság egészének továbbfejlődése szempontjából alapvető jelentőségű, mert már a harmadik ötéves tervben megszűnnek az ipar

alumíniumellátásának nehézségei. Alumíniumfeldolgozó iparunk és általában gépgyártásunk fejlesztése lehetővé teszi, hogy *kiszélesítsük* exportáruink választékát.

Természetesen az együttműködés realizálása népgazdaságunktól nagy erőfeszítéseket kíván. Fejleszteni kell a bauxitbányászatot, a timföldgyártást, és új, hatalmas méretű, a legkorszerűbb technikával felszerelt alumínium-félgyártmány- és készáruipart kell teremteni. Ha az egyezményt megvalósítjuk, akkor *1980-ig jelentősen meghaladhatjuk a legfejlettebb tőkésországok jelenlegi színvonalát mind az egy főre jutó alumíniumipari termékek mennyiségében, mind választékában.* Az egy főre jutó alumíniumfogyasztás a Magyar Népköztársaságban 1980-ban — az előzetes adatok szerint — mintegy két és félszer, háromszor akkora lesz, mint az Egyesült Államok 1959—1961. évi átlagos egy főre jutó alumíniumfogyasztása.

A szovjet—magyar timföld — alumínium-együttműködés újabb fényes bizonyítéka a szovjet—magyar barátságnak, a Szovjetunió áldozatkészségének. Most pártunk legmagasabb fórumán mondunk köszönetet a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a Szovjetunió kormányának ezért az újabb önzetlen testvéri segítségért.

Elvtársak!

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy bővültek kapcsolataink a többi szocialista országgal is. Ezt elősegítette, hogy országaink között legfelsőbb szintű párt- és államközi tárgyalásokat folytattunk és kétoldalú gazdasági kormánybizottságokat alakítottunk. E kormánybizottságok munkája jelentősen hozzájárult az érdekelt országok közötti, kölcsönös előnyökön nyugvó munkamegosztás fejlesztéséhez, az áruforgalom bővítéséhez, továbbá a különböző gazdasági, műszaki, tudományos és pénzügyi problémák megoldásához. Az 1958 óta eltelt időszakban növekedett árucsereforgalmunk *Lengyelországgal*, az *NDK-val*, *Csehszlovákiával*, valamint *Bulgáriával* és *Romániával*. A gyártásszakosításban és a kooperációban elért eredményeink közül megemlíthetem például a csehszlovák—magyar vaskohászati együttműködést. Bulgáriával szakosítást hajtottunk végre egyes híradástechnikai cikkek gyártásában: Bulgária bizonyos típusú rádiók, Magyarország pedig a képcsövek és a vasútbiztosító berendezések gyártását fejleszti. Előzetes megállapodás értelmében Bulgária olyan kapacitású

fenolüzemet létesít, amelynek termelése kielégíti Magyarország 1970-ig jelentkező igényeit is.

Az elmúlt években azonban az európai szocialista országokkal lebonyolított áruforgalmunk lassabban növekedett, mint a szovjet—magyar áruforgalom. Teljes mértékben egyetértünk a KGST ez év júniusi határozatával, amely szerint: „Különös figyelmet szükséges fordítani főleg az egymással közeli szomszédságban levő országok közötti gazdasági kapcsolatok megerősítésére..." Erre annál is inkább szükség van, mert sok iparág országainkban párhuzamosan fejlődött ki, és egyes cikkek elhelyezése már ma bizonyos gondokat jelent. Ezeket a gondokat csak a szakosítással és a kooperációval lehet megoldani.

Országaink közös érdeke szükségessé teszi, hogy a jövőben megszűnjenek azok a hiányosságok, amelyek bizonyos magyar áruk műszaki színvonalában, minőségében és időben történő szállításában még fennállnak. Ipari, külkereskedelmi vállalataink vezetőinek meg kell érteniük, hogy a baráti országok terveinek teljesítéséhez elengedhetetlen az áruk határidőben és jó minőségben való szállítása.

A KGST-ben részt vevő országok kommunista és munkáspártjai első titkárainak, valamint kormányai vezetőinek ez év júniusában tartott moszkvai tanácskozása sokoldalúan megvitatta a nemzetközi munkamegosztás eddigi eredményeit és időszerű kérdéseit, és megállapította, hogy a szocialista országok közötti gazdasági együttműködés az elmúlt években *nagyon sokat fejlődött*, és a KGST tevékenysége nagymértékben *hozzájárult* valamennyi szocialista ország — így hazánk — *gyors ipari fejlődéséhez*. Ma már teljes egészében vagy túlnyomórészt a KGST-hez tartozó szocialista országok biztosítják hazánknak a nyersolaj, koksz, vasérc, színesfémek, villamos energia, szén, faféleségek és más fontos nyersanyagok importját. Ezt azért teszem szóvá, mert gyakran a nemzetközi együttműködésnél csak a gyártásszakosításra gondolunk és megfeledkezünk arról, hogy az utóbbi években elsősorban az országok nyers- és fűtőanyaggal való ellátását kellett biztosítani. Ez mindennek az alapja. Amikor joggal elégedetlenkedünk a gyártásszakosítás elmaradásával, akkor azt is el kell ismernünk, hogy országaink nyersanyagellátásának biztosítására jelentős intézkedéseket hoztunk.

Röviden szólni szeretnék a *Barátság kőolajvezetékről*, amelynek létesítésére 1959-ben hozott határozatot a KGST. Ezen a több mint 5000 km hosz-

szúságú és öt országot összekötő csőrendszeren mintegy másfélmillió tonna kőolajat kap népgazdaságunk a Szovjetuniótól. Ez az olajmennyiség körülbelül 15 szénbányát helyettesít, ami hárommilliárd forintot meghaladó beruházás megtakarítását eredményezi. Az olajszállítás költségeinek csökkentésével pedig néhány év alatt megtérülnek a vezetéképítés költségei.

Ennek a nagyszerű létesítménynek a jelentőségét és előnyeit még a nyugati tőkés körök is kénytelenek elismerni.

Hogy *népgazdaságunk további szerkezeti átalakítása*, valamint a vegyipar, a műanyag- és műszálipar fejlesztése szempontjából mit jelent a Barátság kőolajvezetéken hozzánk áramló szovjet olaj, szükségtelen ez alkalommal részletezni.

A KGST munkájának *másik nagy eredményeként* megvalósult a német—lengyel—csehszlovák—magyar energiarendszerek állandó üzemszerű együttműködése, amelyre a KGST XI. ülése hozott határozatot 1959 májusában. Ehhez a nagy egyesített energiarendszerhez ez év közepétől hozzákapcsolódott a *Béke* távvezetéken keresztül a Szovjetunió nyugat-ukrajnai energiarendszere is. Az egyesített energiarendszerek párhuzamos üzemének biztosítására a közeljövőben létrejön Prágában a *Központi Teherelosztó*, amely már megalakulása időpontjában körülbelül 35 000 MW összteljesítményű erőműrendszer együttműködését fogja biztosítani. A *Béke* távvezetéken 1965-ben rendelkezésünkre álló 200 MW teljesítmény akkora, mint a Tiszapalkonyai Erőmű, s ezzel 2 milliárd forint beruházást takarítunk meg.

A szomszédos testvéri országok energiarendszereinek egyesítése bármely pillanatban megvalósítható *kölcsönös segítséget tesz lehetővé*. Ez további 400 millió forint megtakarítást eredményez, hiszen jóval kevesebb tartalékteljesítmény építésére van szükség. Jól ki tudjuk használni azt a körülményt is, hogy a szocialista országokban földrajzi elhelyezkedésük folytán az energiafogyasztási csúcsok több órás időkülönbséggel jelentkeznek.

Elvtársak!

A nyersanyag- és energiaellátásban elért eredményeken kívül a népgazdaság más területén is fejlődik az együttműködés, a munkamegosztás.

Vaskohászatunk egyre szélesebb körben folytat hengereltacél-cserét és kooperációt Csehszlovákiával, Lengyelországgal, az NDK-val, Bulgáriával

és Romániával, ami valamennyi érdekelt országban lehetővé teszi a kohászati berendezések jobb kihasználását. Ez a kohászati együttműködés évről évre bővül, és az ilyen formában megvalósuló hengereltacél-forgalmunk 1963-ban — az 1958. évi mintegy 100 000 tonnával szemben — több mint 630 000 tonna lesz. Ez az együttműködés szükségessé teszi, hogy mielőbb létrehozzuk a KGST-országok kohászatának közös Programozó Irodáját is, ami lehetővé teszi a költségek további jelentős csökkentését, a kapacitások jobb kihasználását.

Bizonyos — de távolról sem kielégítő — előrehaladást értünk el a gépipar gyártásszakosításában. Az elmúlt években a KGST-ben részt vevő országok a sorozatnagyságok növelése, a gazdaságosság fokozása érdekében sok gép és berendezés termelésének szakosításában állapodtak meg.

A szakosítás következtében a magyar szerszámgépiparra háruló géptípusok többsége a munkaigényes, magas műszaki színvonalon álló szerszámgépek kategóriájába tartozik. Ilyenek például a különböző köszörűgépek, koordináta fúrógépek, nagy pontosságú esztergák stb. *Szakosítás alapján gyártunk* a többi között még csőhengerlő gépeket, tizenhatféle komplett konzervgyári és különböző élelmiszeripari berendezést. A műszeripar termékeiből pedig a különböző optikai és orvosi műszerek előállításával foglalkozunk elsősorban, a nemzetközi igényeknek megfelelően.

Az ipari termékek gyártásszakosításával kapcsolatban említem meg, hogy kezdeményeznünk kell a szocialista nemzetközi munkamegosztás kiterjesztését *a közszükségleti cikkekre* és ezen belül a könnyű- és élelmiszeripar termékeire, továbbá a gépiparban gyártott úgynevezett tartós fogyasztási cikkekre is. Nem engedhető meg, hogy azokat az előnyöket, amelyeket az országok közötti munkamegosztás a fogyasztási cikkek választékának bővítésében, az áruellátás közvetlen javításában jelent, kihasználatlanul hagyjuk.

A nemzetközi szakosítás jó példáját látjuk még a *vegyiparban*. Ez máris nagy segítséget nyújt a magyar vegyipar fejlesztéséhez. A vegyipar szerepe minden szocialista országban rohamosan nő és ezzel együtt meggyorsult a vegyipari termelés szakosítása is, különösen a leggyorsabban fejlődő ágakban: a műanyagok, a műszálak, a műtrágyák és a növényvédő szerek gyártásában. A KGST vegyipari állandó bizottsága 1956 óta csaknem 600

vegyipari cikk gyártásának kooperálására, illetve termelésük szakosítására hozott határozatot.

A felsorolt eredmények mellett azonban megállapítható, hogy a szocialista nemzetközi munkamegosztás lehetőségeit *nem használjuk ki* megfelelően. Ma még az egyes országokban az alacsonyabb szérianagyságok a jellemzőek — a többi között — a szerszámgépek, a traktorok, az autóbuszok, a teher- és személygépkocsik és más gépipari termékek gyártásánál. Csak a széles körű gyártásszakosítással érhető el, hogy a leggazdaságosabban, a legfejlettebb technika alkalmazásával nagy tömegben állítsuk elő termékeinket.

Külön szeretnék foglalkozni a szocialista országok *műszaki és tudományos együttműködésével*, amely fontos eszköze a műszaki haladás meggyorsításának, a munkatermelékenység emelésének. A szocialista nemzetközi munkamegosztás alapelvei, amelyet a pártvezetők júniusi értekezlete fogadott el, megállapítja, hogy a szocialista táborban a társadalmi termelés gazdasági hatékonyságának szakadatlan fokozását szolgálja a szocialista országok állandóan bővülő műszaki-tudományos együttműködése, *különösen:* az élenjáró tapasztalatok és vívmányok *átadása* a termelés, a tudomány és a technika minden ágában, valamint kölcsönös segítés a káderképzésben; a kutatómunkák és a tervezési, illetve szerkesztőmunkák szakosítása és koordinálása, ezen együttes munkák formáinak tökéletesítése. A műszaki és tudományos együttműködés elősegíti az egyes országok között a közvetlen termelési kapcsolatot is. A szocialista országok üzemei, tervező- és kutatóintézeteinek szakemberei között közvetlen termelési kapcsolatok alakulnak ki. Kölcsönösen megismerik egymás eredményeit, átveszik egymás tapasztalatait. A korszerű technika, a komplex gépesítés és automatizálás bevezetése magas fokú termelési koncentrációt igényel, amelyet legtöbb esetben nem lehet elérni egy ország népgazdasága keretében, a termelés nemzetközi specializálása nélkül. Közös erőfeszítéssel gyorsabban érhetjük el a műszaki világszínvonalat. Ezt a célt kell szolgálnia a szocialista országok tervező-, kutatóintézetei közötti kapcsolatoknak. Most azon kell tehát fáradoznunk, hogy a KGST országaiban a nagy jelentőségű feladatok megoldására *közös kutató-, tervezőintézeteket hozzunk létre*; ezzel is tervszerűbbé és nemzetközibbé tesszük a munkánkat, és koncentrálni tudjuk legjobb erőinket a legfontosabb közös feladatok gyors és gazdaságosabb megvalósítására.

További lépésnek lehet tekinteni az országok között az ipari gyártmányok szabványosításának továbbfejlesztését. E feladatok eredményes megoldására létrehoztuk Moszkvában a KGST-országok közös szabványügyi intézetét.

Kedves elvtársak!

Az elmúlt években a nemzetközi együttműködésben jelentős eredményeket értünk el, mégsem lehetünk elégedettek. Sok lehetőséget — mi is, akár a többi szocialista ország — kihasználatlanul hagytunk. Ezzel foglalkozott a moszkvai értekezlet is, és megjelölte a nemzetközi szocialista együttműködés és munkamegosztás további fejlesztésének útjait. Ez az értekezlet feltárta *az egységes szocialista világgazdaság megalapításának távlatait.*

Eddig a KGST munkájában csak arra törekedtünk, hogy a népgazdaságok valamennyi ágát nemzeti keretek között fejlesszük. Ez ma már nem elegendő. Ma a szocialista világrendszer létezése lehetővé teszi, hogy a szocialista országok ne kényszerüljenek *valamennyi iparág* megteremtésére. A szocialista táboron belül az egyes országoknak lehetőségük nyílik arra, hogy azokat az iparágakat fejlesszék, amelyeknek fejlesztéséhez gazdasági és termelési adottságaik a legkedvezőbbek, s amelyek leginkább megfelelnek nemzeti hagyományaiknak és termelési tapasztalataiknak.

Ahhoz, hogy a legkisebb ráfordítással a legfejlettebb technika alapján szervezhessük meg a termelést minden országban, a legszorosabb együttműködésre van szükség. Külön-külön, elzárkózva a nemzeti határok mögé, nem tudunk kellő eredményt elérni a kapitalizmussal folytatott gazdasági versenyben. Csak *sokoldalú* gazdasági együttműködéssel tudjuk megvalósítani a szocializmus teljes felépítésének programját.

Jelenleg húszéves népgazdaságfejlesztési tervünkön dolgozunk. Ezt a jövő évben küldjük el a KGST megfelelő szerveinek, amelyek 1964 végéig egyeztetik és összegezik az egyes országok tervelképzeléseit.

Az előttünk álló nagy feladatok megvalósítására még jobban egyesíteni kell erőinket minden szocialista országgal, még jobban össze kell hangolni pártjaink gazdaságpolitikáját, együttműködésünk formáit. Ezért csak helyeselni tudjuk Hruscsov elvtárs újabb javaslatát, amelyet az SZKP Központi Bizottságának mostani plénumán vetett fel: „A KGST-hez tartozó országok képviselőinek minden bizonnyal a közeljövőben ismét találkoz-

niuk kell magas szinten, hogy újabb lépést tehessenek előre a gazdasági együttműködés fejlesztésének útján."*

Elvtársak! A szocialista világrendszer erői szakadatlanul növekednek, és az egész világon erősödnek a kommunizmus eszméi. Biztosak vagyunk abban, hogy hazánkban is, végrehajtva pártunk VIII. kongresszusának határozatait, viszonylag rövid idő alatt teljesen felépítjük a szocialista társadalmat. *(Nagy taps.)*

BOJAN BOLGARANOV,

a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára:

Kedves elvtársak!

A Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága, a bolgár kommunisták és egész népünk nevében a legszívélyesebben üdvözlöm a testvéri Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának küldötteit, és eredményes munkát kívánok kongresszusuknak. *(Taps.)*

A Bolgár Kommunista Párt és valamennyi dolgozónk élénk figyelemmel kíséri azokat a kiemelkedő sikereket, amelyeket a nehéz küzdelmekben edzett Magyar Szocialista Munkáspárt hozzáértő vezetésével nagyszerű és tehetséges népük a szocialista gazdaság és a kultúra fejlesztésében elért.

Szívünket határtalan örömmel tölti el a magyar nép történelmi győzelme: a szocializmus alapjainak lerakása, amit pártjuk a VIII. kongresszuson bejelentett. Ezt a győzelmet úgy tekintjük, mint saját győzelmünket. Ez a győzelem fontos hozzájárulás ahhoz a közös harchoz, amelyet a szocialista világrendszer fejlődéséért, a kapitalizmussal folytatott békés gazdasági versengés megnyeréséért, a szocializmus és a béke világméretű győzelméért vívunk. A magyar munkásmozgalom forradalmi hagyományait követve, s a testvéri Szovjetunió Kommunista Pártja történelmi XX.

* Népszabadság, 1962. november 20.

kongresszusának szellemében az MSZMP Központi Bizottsága Kádár János elvtárs vezetésével megtisztította a párt sorait a szektásoktól, a dogmatikusoktól és a revizionistáktól. Pártjuk felszámolta a személyi kultusz következményeit, helyreállította a vezetés lenini normáit, megerősítette tömegkapcsolatait, és sikeresen vezeti a népet és az országot a szocializmus útján.

A bolgár kommunisták nagyra értékelik a szocializmus építése lenini vonalának győzelméért vívott hősies és önfeláldozó harcukat. Úgy tekintjük a szocialista társadalmi rend győzelmét Petőfi Sándor és Kossuth Lajos szabad hazájában, mint a magyar nép hatalmas vívmányát. Ez a győzelem a marxizmus—leninizmus tanításai, a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusa halhatatlan eszméi, továbbá a kommunista és munkáspártok moszkvai megbeszélésein elfogadott történelmi dokumentumok elvei alkotó alkalmazásának diadala.

A bolgár kommunisták osztják minden magyar kommunista és dolgozó optimizmusát és lelkesedését, amikor pártjuk — sok nehézséget legyőzve és sok zátonyt elkerülve — VIII. kongresszusán az alkotó marxizmus—leninizmus zászlaja alatt megnyitja a Magyar Népköztársaság további fejlődésének új szakaszát: a szocializmus teljes felépítésének szakaszát.

Elvtársak! Küldöttségünk közvetlenül a Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusa munkájának befejezése után jött az önök kongresszusára. Pártunk szilárd és egységes volt VIII. kongresszusán. Harcolt Vlko Cservenkov személyi kultuszának megszüntetéséért. Pártunk a szocialista törvényesség durva megsértéséért és frakciózásért kivetette soraiból Vlko Cservenkovot, eltávolította a Központi Bizottságból és leváltotta felelősségteljes beosztásából Anton Jugov miniszterelnököt, továbbá azokat, akik megsértették a szocialista törvényességet. A kongresszus diadalra vitte a Központi Bizottság áprilisi plénumának történelmi határozatát, a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának nagy eszméit, amelyeket konkrétan alkalmaztunk országunk viszonyaira.

A pártban és az országban most olyan friss és alkotó légkör van, amely soha nem engedi újraéledni forradalmi pártunkban és szocialista hazánkban a személyi kultuszt, ezt a marxizmus—leninizmustól idegen vadhajtást.

Pártunk marxista—leninista politikájának, az ország gyors ütemű fejlődését előirányzó pártvonalnak eredményeként a bolgár nép a szocialista

építés minden területén jelentős sikereket ért el. *A harmadik ötéves tervet két évvel a határidő előtt fejeztük be. Bulgária elmaradott agrárországból fejlett ipari-agrárországgá vált*, amely gyorsan fejlődő iparral és nagyüzemű, gépesített szocialista mezőgazdasággal rendelkezik. Ma szocialista iparunk az össztermelés 60 százalékát adja, és 21 nap alatt állít elő annyi terméket, mint amennyit az egész 1939-es évben előállított. A termelési eszközök termelése a múlt évben az 1939-es termelés 30-szorosára, a közszükségleti cikkek termelése pedig 9-szeresére növekedett.

Gyorsan nő a nemzeti jövedelem, ami lehetővé teszi a pártnak, hogy következetesen emelje a nép életszínvonalát. A munkások és alkalmazottak reáljövedelme 1956-tól 1961-ig 409 leváról 536 levára, a parasztoké pedig 256-ról 415-re emelkedett.

Népünk nagy sikereket ért el a tudomány, az oktatás és a kultúra fejlesztésében. Elég, ha megemlítjük, hogy nálunk minden ötödik ember tanul, és 10 000 lakosra 89 diák jut.

Korunk kommunista kiáltványának: a Szovjetunió Kommunista Pártja új programjának világos eszméitől vezettetve, a szocialista építésben elért eredményeinkre támaszkodva, *a Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusán elfogadta a Bolgár Népköztársaság fejlődésének 1980-ig terjedő irányelveit.*

Belpolitikánkban fő feladatunk az elkövetkező húsz évben a szocialista társadalom felépítésének befejezése és a kommunizmusba történő fokozatos átmenet megkezdése, ami azt jelenti, hogy meg kell teremtenünk a szocializmus anyagi-műszaki alapjait, és fokozatosan hozzá kell kezdenünk a kommunizmus anyagi-műszaki alapjainak lerakásához, fejlesztenünk és tökéletesítenünk kell a szocialista társadalmi viszonyokat, növelnünk kell a nép kommunista öntudatát, egyre jobban ki kell elégítenünk a nép anyagi és kulturális igényeit.

A hatalmas Szovjetunió sokoldalú segítsége, valamint a szocialista országokkal, köztük a Magyar Népköztársasággal való testvéri együttműködés teszi lehetővé e hatalmas program megvalósítását. A pártjaink közötti barátság és együttműködés, amely a marxizmus—leninizmus eszméinek megingathatatlan alapján, ideáljaink és céljaink egységén, a béke és a kommunizmus győzelmén nyugszik, a jövőben is állandóan fejlődni és virágozni fog népeink javára s az egész szocialista tábor sikere érdekében.

Országaink és testvéri pártjaink tapasztalata bizonyítja, hogy a Szovjetunió önzetlen segítsége, az SZKP világtörténelmi tapasztalata, a szocialista országok őszinte barátsága és együttműködése, valamint marxista—leninista pártjaink internacionalista egysége nélkül, különállóan egyetlen párt és egyetlen ország sem tudná sikeresen építeni az új, szocialista társadalmat.

A Bolgár Kommunista Párt tántoríthatatlanul követi felejthetetlen tanítója és vezére, Georgi Dimitrov útmutatását, aki azt mondotta, hogy az internacionalizmus és a szocializmus ügyéhez való hűség szempontjából minden párt számára alapvető a Szovjetunió Kommunista Pártjához és a Szovjetunióhoz fűződő viszony.

Örülünk, hogy a testvéri Magyar Szocialista Munkáspárt mint a világméretű kommunista mozgalom odaadó, marxista—leninista csapata, erélyesen és következetesen harcol a marxizmus—leninizmus eszmei tisztaságáért, a kommunisták sokmilliós serege egységének erősítéséért.

Nagy kárt okoz a világ kommunista mozgalmának, a béke és a szocializmus ügyének, ha a legkisebb mértékben csökken a harc a marxizmus—leninizmustól és a proletár internacionalizmustól való eltérés ellen. Nem szabad csökkennie a harcnak azok ellen, akik — amint ezt az Albán Munkapárt vezetősége teszi — megpróbálják rágalmazni a nemzetközi kommunista mozgalom élenjáró erejét és természetes központját, a Szovjetunió Kommunista Pártját és a Szovjetuniót; nem csökkenhet a harc azok ellen, akik szavakban elismerik Lenin nagy pártját, de nem ismerik el annak Központi Bizottságát, amelynek élén korunk legjelentősebb leninistája, Nyikita Szergejevics Hruscsov áll.

„Nekünk, bolgár kommunistáknak — mondotta kongresszusi zárszavában Zsivkov elvtárs — a szovjet nép, a Szovjetunió Kommunista Pártja és annak Központi Bizottsága, a szovjet kormány és Hruscsov elvtárs oszthatatlan egységet jelent, mint ahogyan egy kéz öt ujja ökölbe szorítva is teljes egységet alkot."

Elvtársak! VIII. kongresszusunk, ugyanúgy, ahogy az önök VIII. kongresszusa is, különleges nemzetközi helyzetben ült össze. Nemrégiben az amerikai imperializmus a forradalmi Kuba szabadságát és függetlenségét veszélyeztette.

Hogy most pártjaink, kongresszusaink viszonylag békésebb nemzetközi légkörben ülésezhetnek, és nyugodtan vitathatják meg a szocializmus és

a kommunizmus további fejlődésének nagyszerű programját, ezt mindenekelőtt a Szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet kormány bölcs és rugalmas politikájának és személyesen Hruscsov elvtársnak köszönhetjük, mert lefogták az agresszor ragadozó karját, és megmentették az emberiséget egy termonukleáris katasztrófa szörnyűségeitől. *Ez a lenini külpolitika és a békés egymás mellett élés újabb győzelme volt.*

A Karib-tenger térségében kialakult veszély azonban még nem múlt el teljesen. Éppen ezért szükséges, hogy a világ békeszerető erői fokozzák éberségüket. Az amerikai uralkodó köröknek a gyakorlatban kell megmutatniuk, hogy tiszteletben tartják a szabadságszerető Kuba szuverenitását, és hogy valóban törekednek a keletkező konfliktusok és a vitás nemzetközi kérdések békés rendezésére. Legyünk éberek és legyünk készek az agresszor megfékezésére. Ez nem mond ellent a különböző társadalmi rendszerű országok békés együttélése politikájának.

Ez a mi politikánk, az egyetlen ésszerű és célszerű politika, ez nem kárhoztatja passzivitásra a néptömegeket. Éppen ellenkezőleg, ez a politika szemben áll a nemzetközi reakció és az imperializmus erőivel. Ez a politika mindennap újabb követőket nyer meg a maga számára, egyre nagyobb sikereket arat a béke és a szocializmus ügyének javára. *Csak a szektások és a dogmatikusok azok, akik elvesztették érzéküket az események és az élet reális megítélése iránt, csak ők utasítják el a békés egymás mellett élés lenini gondolatát, mert nem tudják megérteni ennek forradalmi lényegét, és képtelenek cselekedeteikkel a békét és a nemzetközi biztonságot szolgálni.*

A Bolgár Népköztársaság kommunistái és dolgozói bizonyosak abban, hogy a testvéri magyar nép harcos pártja vezetésével végrehajtja a kongresszusi határozatokat, s új győzelmeket ér el a szocializmusért, a kommunizmusért vívott harcban.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és annak Központi Bizottsága, élén Kádár János elvtárssal!

Éljen a magyar és a bolgár nép megbonthatatlan barátsága!

Éljen a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom!

Éljen a kommunista világmozgalom elismert élcsapata, Lenin nagy pártja és annak Központi Bizottsága, élén Nyikita Szergejevics Hruscsov elvtárssal!

Éljen a világ népei közti béke! *(Nagy taps.)*

JOHANN KOPLENIG,

az Osztrák Kommunista Párt elnöke:

Kedves elvtársnők és elvtársak!

Az Osztrák Kommunista Párt szívből jövő, forró üdvözletét küldi a kongresszuson részt vevő küldötteknek, vendégeknek és az egész dolgozó magyar népnek. *Pártunkat a legbensőbb és igaz testvéri kapcsolatok fűzik a magyar kommunistákhoz és a magyar dolgozókhoz.*

Nyíltan megmondjuk, hogy az 1956-os ellenforradalom idején a szocializmus magyarországi sorsa bennünket is aggodalommal töltött el. A béke és haladás ellenségei nálunk is azt gondolták, hogy ütött az óra, amikor meg lehet dönteni a nép hatalmát Magyarországon, vissza lehet állítani a kapitalizmust, ezáltal meg lehet ingatni az egész szocialista tábort, és súlyos csapást lehet mérni a dolgozókra. Önök meghiúsították az imperialisták mesterkedéseit. *Örömmel és bizakodással tölt el bennünket az a tudat, hogy ma a szocializmus Magyarországon erősebb, mint valaha.*

Kedves elvtársak, önök most azon fáradoznak, hogy sikeresen fejlesszék, erősítsék szocialista gazdaságukat, és az embereket szocialista öntudattal vértezzék fel. Pártjuk, a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével országukban új társadalom van kialakulóban, egy olyan társadalom, amelyben az ember boldogulása a legfőbb törvény. *Hogyne köszöntenék az osztrák kommunisták a szolidaritás és összeforrottság érzésétől eltelve a velünk szomszédos országban végbemenő nagyszerű fejlődést!*

A szocialista Magyarország léte a mi országunk függetlensége és haladó, demokratikus fejlődése szempontjából is nagyon fontos. Országunk reakciós erőinek érdeke, hogy éket verjenek az osztrák és a magyar dolgozók, az osztrák és a magyar nép közé. Ausztriát valamilyen formában az Európai Közös Piachoz szeretnék kapcsolni, hogy gazdaságilag és politikailag az agresszív imperialista körök szolgálatába állíthassák.

Nem hunyunk szemet a nyugatnémet militaristák és revansisták részéről fenyegető veszély felett sem, akiknek szemében szálka a semleges Ausztria. Harcolunk minden olyan kísérlet és törekvés ellen, amely a kommunistaellenesség álarcában ellenséges légkört kíván teremteni szocialista szomszédunkkal, s országunk semlegességét mint béketényezőt és a népek békés egymás mellett élésének, megértésének gondolatát értéktelenné akarja tenni.

Ebben a harcban *legerősebb támaszunk a szocialista világrendszer, élén a Szovjetunióval.* A Szovjetunió és a szocializmus valamennyi országának következetes békepolitikája megerősíti bennünk azt a bizakodást, hogy *sikerül megvalósítani az általános és teljes leszerelést, a békés egymás mellett élés politikáját, és a népek megszabadulnak a háború rémétől.*

A béke megmentése erős kezekben, azoknak a népeknek a kezében van, amelyek egyszer és mindenkorra lerázták a kapitalizmus igáját; *a béke ügye valamennyi ország népeinek kezében van.* A béke megmentése, a haladásért és a szocializmusért vívott harc élcsapatainak, a kommunista és munkáspártoknak egységétől és tömörülésétől függ. Pártunk a többi testvérpárttal teljes egyetértésben elítéli az Albán Munkapárt vezetőit, akik cselekedeteikkel kárt okoznak a proletár internacionalizmusnak, diszkreditálják azt.

Ausztriában csak néhány hónappal ezelőtt nyílt meg az Albán Népköztársaság hivatalos képviselete, és első tevékenységeként a Szovjetuniót és a kommunista testvérpártokat rágalmazó anyagokat és brosúrákat terjeszt. Nem hisszük, hogy az effajta tevékenység összeegyeztethető a proletár internacionalizmus nagyszerű elveivel.

A bizalom, az optimizmus és a bizakodás légköre, amely pártkongresszusukon uralkodik, mély benyomást tett ránk. Egész szívünkkel üdvözöljük önöket, és nagy munkájukhoz további sok sikert kívánunk.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a szocialista világrendszer!

Éljen a béke és a népeink közötti barátság! *(Nagy taps.)*

FEHÉR LAJOS,
a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt kongresszus!

A VII. kongresszus óta pártunk és népünk a szocializmus építésében új határkőhöz érkezett: a mezőgazdaság szocialista átszervezésével befejeztük országunkban a szocializmus alapjainak lerakását, és hozzáláthattunk a szocializmus teljes felépítésének munkájához. *A magyar falu életében, mezőgazdaságunk fejlődésében is új fejezet kezdődött.*

A gazdálkodás nagyüzemi kereteinek kialakulása után a termelőerők fejlődése, a termelés növelése döntően két tényezőn múlik: a szövetkezeti parasztság *szocialista tudatának* fejlődésén és a *termelékenyebb* munkán, a nagyobb hozamok elérésén a termelés minden területén. A két alapvető fontosságú tényező között a legszorosabb az összefüggés, a kölcsönös egymásrahatás. A jobb termelőszövetkezetek példája máris tömegesen bizonyítja, hogy gazdasági és szervezeti megerősödésük, a szövetkezeti tagok gazdasági biztonsága, a szocialista termelési viszonyok kedvezően hatnak a szövetkezeti parasztok szocialista tudatának, egységének, közösségi szemléletének kialakítására. Másfelől a szövetkezeti tagok szocialista öntudata, közösségi szemlélete, politikai-kulturális fejlődése, tehát a szocialista eszmék térhódítása nap nap után kedvezően segíti a munka termelékenységének növekedését, ennek nyomán az eredményesebb gazdálkodást, a szövetkezeti tulajdon gyarapítását, a szövetkezetek szocialista vonásainak erősödését.

A kongresszusi irányelvek rámutatnak arra, hogy: *„A munka termelékenységének emelése, a gazdaságosság fokozása, a termelés növelése ma a fő front, amelyen a küzdelem a szocializmus teljes felépítéséért hazánkban folyik."** Ez az állítás érvényes és igaz a népgazdaság minden ágára, ezen belül természetesen a szocialista nagyüzemű mezőgazdaságra is. *A mezőgazdasági termelés belterjesítése, a nagyobb hozamok elérése el sem képzelhető a mainál jóval termelékenyebb munka kialakítása nélkül!* Ez a legfontosabb feltétele annak, hogy mezőgazdasági termelésünket korszerű színvonalra emeljük, és egyben annak is, hogy mezőgazdasági cikkeink versenyképesek legyenek a világpiacon.

* Az MSZMP Központi Bizottságának kongresszusi irányelvei. Kossuth Könyvkiadó 1962. 27. old.

Véleményem szerint szövetkezeteink fejlődésének mai fokán a termelékenyebb munka kialakításának, a kívánt nagyobb terméshozamok elérésének még mindig az a legfontosabb feltétele, hogy a szövetkezet minden egyes munkaképes dolgozója *fegyelmezetten* kidolgozza az egész munkanapot és *jó minőségű munkát* végezzen a földeken meg a jószágok körül. Ez a fő forrása az eredményesebb, jövedelmezőbb gazdálkodásnak.

A lelkiismeretes, gondos, jó minőségű munkavégzés természetesen elsősorban öntudat kérdése, becsületbeli ügy minden egyes valamirevaló, önmagára adó szövetkezeti tagnál. De nem csupán ez. A lelkesedés óriási alkotó, teremtő erő, de önmagában mégsem elegendő. A mi mezőgazdasági termelőszövetkezeteinkben is teljesen érvényes annak a lenini útmutatásnak az igazsága, hogy „... *Ne közvetlenül a lelkesedésre építsünk, hanem a nagy forradalomszülte lelkesedés segítségével a személyes érdekre, a személyes érdekeltségre.*"* A mi szövetkezeteinkben is alapvető követelmény, hogy *a dolgozók személyes anyagi érdekeltségét egyesítsük az öntudat alkotó erejével* a termelékenyebb munka, a közös gazdálkodás megerősödése érdekében, a szocializmus javára.

Ezért termelőszövetkezeteinkben a termelési színvonal fellendítése, a közös gazdálkodás megerősítése érdekében *igen nagy* jelentősége van *az anyagi ösztönzőknek*, tehát a munkaegységrendszert kiegészítő munkadíjazási módszerek széles körű alkalmazásának. Az anyagi ösztönzőket úgy kell alkalmazni, hogy azok az embereket lelkiismeretesebb, gondosabb, egyre jobb minőségű munkára, ennek alapján a többtermelésre, a nagyobb árutermelésre, a közös vagyon állandó gyarapítására serkentsék, tehát éppen a többtermelés révén a közös gazdálkodás erősödését szolgálják, elősegítsék az egyszerű s egyre inkább a bővített újratermelés feltételeinek megteremtését. Ugyanakkor az anyagi ösztönzők biztosítsák megfelelően a tagok személyes anyagi érdekeit is, azaz a dolgozók az általuk elvégzett lelkiismeretes, gondos, jó minőségű munka eredményeként előállított többletterméséből feltétlenül megkapják megérdemelt, nagyobb részesedésüket is.

Hogy egy-egy szövetkezet vezetősége s közgyűlése milyen anyagi ösztönzők alkalmazását látja célszerűnek, azt — a közös gazdálkodás fejlettségi fokának megfelelően — maga dönti el. Egy alapvető szempontot azonban mindig szem előtt kell tartani és érvényesíteni: *feltétlenül bizto-*

* *Lenin* Művei. 33. köt. Szikra 1953. 40-41. old.

sítani kell a közös gazdaság állandó erősítésének s a tagság személyes érdekeinek összhangját. Ezt pedig az előzetesen elvégzett körültekintő, gondos, alapos számvetés dönti el, amelynek során szigorúan ügyelni kell *az arányok betartására, a társadalmi és a személyi érdekek összhangjának következetes érvényesítésére.*

A különféle kiegészítő munkadíjazási módszerek alkalmazásánál az előzetes számítás sajnos még mindig sok helyen elmarad, s emiatt túlzások következnek be. A jövőben jobban fel kell venni a harcot a túlzások és torzítások ellen, amelyek kárt okoznak a közös gazdaságnak, a szövetkezeti mozgalomnak. Ugyanakkor fel kell lépni a számos helyen még meglevő vaskalaposság ellen is, amely az anyagi ösztönzők alkalmazását holmi „opportunizmusnak" tartja, „visszalépésnek" a szocializmus építésében, amely, úgymond, a „kapitalizmust erősíti".

A Központi Bizottság útmutatása és bátorítása nyomán, valamint a Földművelésügyi Minisztérium által kidolgozott és ajánlott irányelvek alapján az utóbbi években a különböző kiegészítő munkadíjazási módszerek széleskörűen elterjedtek a szövetkezetekben. Meggyőződésünk szerint a szövetkezeti öntudat erősödése és az igen jelentős állami segítség mellett, elsősorban ezeknek a széles körű anyagi ösztönzőknek tudható be, hogy a tsz-tagok a szövetkezeti földeket — különösen az idei esztendőben — olyan szépen megmunkálták, s jelentős mértékben csökkenteni tudták a súlyos aszály természrontó hatását.

Az eddigi tapasztalatok szerint a különböző kiegészítő munkadíjazási formák közül legjobban bevált a munkaegység jóváírásával együtt alkalmazott premizálás az össztermelésből. A szövetkezeti dolgozót ugyanis leginkább ez a munkadíjazási forma serkenti arra, hogy a növényápolásban ügyeljen a helyes tőszámra, iparkodjék minden egyes kismalacot, kiscsirkét felnevelni, lelkiismeretesen dolgozzon minden egyes kilogrammnyi súlygyarapodásért, minden kifejt liter tejért. Véleményünk szerint a közeljövőben is célszerű e munkadíjazási forma legszélesebb körű alkalmazása. Emellett a szövetkezetek — a helyi adottságokhoz igazodva — továbbra is alkalmazzák bátran a munkadíjazás és jövedelemelosztás egyéb, különböző formáit, amelyek megfelelnek a szocialista elosztás elvének.

A hazai tapasztalatok — de a testvéri szocialista országok, elsősorban a szovjet kolhozok tapasztalatai is — azt mutatják, hogy a közvetlen anyagi

érdekeltség ösztönző szerepét még az olyan erős szövetkezetekben sem szabad figyelmen kívül hagyni és mellőzni, ahol jelenleg a legfejlettebb jövedelemelosztási formát, a munka készpénzben történő díjazását alkalmazzák. Az egyre jobb minőségű munkára ösztönző kiegészítő munkadíjazásnak — amelynek módszereit nálunk lényegében még ezután kell kidolgozni — ott is fontos szerepe van és lesz a jövőben is.

A mezőgazdaságban a termelékenyebb munka megszervezésének másik nagyon fontos előrevivő tényezője: az *alapvető és korszerű termelési módszerek* alkalmazása, s az ehhez szükséges szaktudás megszerzése mind a dolgozók, mind a vezetők részéről. A kongresszusi irányelvek ezzel kapcsolatban a következőket hangsúlyozzák: „A mezőgazdaság fellendítésében nagy szerepe van annak, hogy az alapvető termelési eljárásokat valamennyi üzemben alkalmazzák, ott pedig, ahol a feltételeket megteremtették, bevezessék a legfejlettebb termelési és üzemszervezési megoldásokat."*

Az alapvető termelési eljárások legszélesebb körű, kulturált alkalmazásáért nem folyik kellő harc, szervező munka a mezőgazdasági irányító szervek: a Földművelésügyi Minisztérium és a tanácsok részéről. De nem vívott ki megfelelő polgárjogot ez a munka a falusi pártmunkában, az üzemi pártszervek felvilágosító munkájában sem. Pedig megérdemli, mert a mezőgazdaság fellendítésének ez az egyik legnagyobb tartaléka. Szeretném ezt néhány példával bizonyítani is.

Az idei őszön mintegy 1,1 millió holdon vetettünk nagyhozamú, intenzív búzát. Önámítás és hiba lenne azonban, ha tisztán ettől várnánk a kenyérgabona-kérdés végleges megoldását országunkban. Legalább ilyen fontos az, hogy mindenekelőtt és elsősorban a búzatermesztés alapvető kérdéseiben teremtsünk rendet nagyüzemeink jelentős részében. Érvényesítsék maradéktalanul az alapvető agrotechnikai eljárásokat, mint például a vetőágy jó elkészítését, a tisztított, csávázott, minőségi vetőmag használatát, az időben történő elvetést, a fejtrágyázást, az időben való betakarítást. Ezeknek az eljárásoknak kulturált szinten való elvégzése egymagában két-három mázsával növeli a termésátlagot. Ha valamennyi üzemünk alkalmazná és betartaná ezeket az eljárásokat, csupán ezáltal el lehetne érni búzából országosan a 11—12 mázsás termésátlagot. És csak ezután és ezen felül jön az intenzív búzafajták termésfokozó hatása.

* Az MSZMP Központi Bizottságának kongresszusi irányelvei. 25. old.

Másik példa. A szövetkezeti nagyüzemek kialakulásával van bizonyos javulás az istállótrágya termelésében és kezelésében. De ez korántsem kielégítő. Igen sok helyen még mindig nagyon elhanyagolják az istállótrágya szakszerű kezelését. Szerintünk nincs erkölcsi joga nehéz devizáért beszerzett nitrogénműtrágyát követelnie annak az üzemnek, amely elhanyagolja az istállótrágya kezelését, s emiatt annak nitrogén hatóanyaga elszáll a levegőbe. A kulturáltan gazdálkodó szövetkezeti nagyüzem egyik alapvető fokmérője kell hogy legyen a korszerűen kezelt, gondosan leföldelt „szarvas", s ennek segítségével a talajtermékenység megfelelő fenntartása és fokozása.

Az egyik legfontosabb alapvető termelési eljárás a nyári és az őszi mélyszántás. A nagyüzemi gazdálkodás kialakítása óta talán e téren értük el a legjelentősebb fejlődést. Az elmúlt őszön a tervezett terület 88 százalékán elvégezték a mélyszántást. A szövetkezeti parasztság szorgalmas, jó munkája mellett ez volt a másik legfontosabb tényezője annak, hogy az idei aszályos esztendőben, amikor a fő vegetációs időszakban (április 1-től szeptember 30-ig) lehullott csapadék pontosan fele volt a sok évi átlagnak, tűrhető — bár a tervezettnél kevesebb — kukoricatermésünk lett.

Legkevesebb előrehaladást a rétek, a legelők megfelelő gondozásában értünk el.

Rétjeink, legelőink összterülete 2,5 millió kat. hold. Ez az összes szálastakarmány-termőterület 70 százaléka, a rajtuk nyert takarmány viszont takarmánytermelésünknek mindössze 30—35 százaléka. A termelőszövetkezetek és állami gazdaságok — részben megfelelő irányítás hiányában — a legegyszerűbb intézkedéseket sem teszik meg a rétek, legelők karbantartására. Ha minden réten és legelőn csak a legegyszerűbb művelési, ápolási munkákat elvégeznék, *egy-két mázsával növelni lehetne* a szénahozamot. Országosan egy mázsás hozamnövelés viszont 25 000 vagon szénaértéket jelentene, ami 125 000 szarvasmarha évi fű- és szénaszükségletét elégítené ki. Ezt talán csak meg tudjuk csinálni?

Úgy gondolom, hogy igen. Sőt még ennél többet is, ha a gazdasági vezetők és a községi tanácsok vezetői végre rászánnák magukat arra, hogy többet törődjenek a rendkívül elhanyagolt rétek, legelők ápolásával.

Fejlődésünk mai fokán és még az után is jó ideig — különösen a fiatal, még kevésbé fejlett nagyüzemekben — *éppoly fontos követelmény az alapvető terme-*

lési eljárások legszélesebb körű, kulturált alkalmazása, illetőleg betartása, mint az iparban a technológiai eljárásoké. És csak amikor és ahol a feltételeket megteremtették, ott lehet és kell rátérni a fejlettebb, nagyhatású, a termelékenységet nagyban fokozó korszerű termelési eszközök, termelési és üzemszervezési módszerek alkalmazására.

Az utóbbiak közül csupán egyet ragadnék ki. Közismert, hogy a mezőgazdaság fellendítésének egyik sarkalatos kérdése a szilárd takarmánybázis megteremtése. Ezen belül is igen előkelő helyet foglal el a lucerna, amely legértékesebb fehérjetakarmány-növényünk. A lucernaszéna-készítés szövetkezeteink zömében azonban nagyon elmaradott. A renden szárított lucernából a nap kisüti, az eső kilúgozza a fehérjét és a karotint. E módszer mellett egy hold lucernára számítva a tápanyagveszteség 900—2000 liter tej termeléséhez szükséges fehérjemennyiség, illetőleg a korszerű szénaszárítás ugyanennyi tej megtermeléséhez szükséges tápanyag megőrzését eredményezi. Az állami gazdaságokban az idén már majdnem kizárólag korszerű módszerekkel szárították a lucernát. Itt az ideje, hogy a termelőszövetkezetek is tömegesen térjenek rá erre a módszerre.

A csapadékosabb vidékeken és ahol bőven van fa, javasoljuk az állványos szénaszárítási mód alkalmazását. Ott pedig, ahol a feltételeket meg tudják teremteni, a hideglevegős, ventillátoros szárítás fokozatos bevezetését. Ennek legjobban bevált nagyüzemi módszere az 1962-es mezőgazdasági kiállításon bemutatott szerfás bordázatú, szállítható ventillátorral, kazlakban történő szárítás. Az ipar a jövő esztendőben és utána minden évben mintegy 400 berendezést gyárt ehhez. Kívánatos, hogy a termelőszövetkezetek minél nagyobb számban vásároljanak belőle. E korszerű szárítási módszerrel 10—12 százalék emészthető fehérjét, 50—70 milligramm karotint tartalmazó, jó minőségű szénát lehet készíteni 20 vagonos kazlakban.

A termelékenység növelésében, a népgazdasági szükségletek kielégítésében, a mezőgazdaságban rejlő tartalékok feltárásában egyre nagyobb jelentősége van a *fajtakérdésnek*, illetve a nagyobb hozamú fajták kinemesítésének és országos elterjesztésének.

A fajta fontossága a növénytermesztésben eddig legszembetűnőbben a búzánál és a kukoricánál mutatkozott meg.

Mindaddig, amíg az új, bőtermő, intenzív magyar búzafajtát elő nem állítják — és ez még több évig eltarthat —, főleg a „Bezosztája 1" őszi búzát kell termesztenünk a jelenlegi szinten, az ország egyes vidékein pedig a hazai Fertődi 293 fajtát lehet javasolni. Az intenzív búzafajtáknál azonban meg kell jegyezni, hogy azok csakis intenzív termelési eljárások mellett nyújtják a bennük levő termőképességet s adják meg a kívánt 3—4 mázsás terméstöbbletet.

Hazai növénytermesztésünkben eddigi legnagyobb eredménynek kell tekintenünk a beltenyésztéses hibrid kukorica előállítását. Ennek eredményeként ma már a kukoricaterület háromnegyed részén nagyobb hozamú, belterjes hibridfajtákat tudunk vetni. Új fajtáink között vannak olyanok, mint a Martonvásári 40 és 42, amelyek vetőmagexportra is alkalmasak a tőlünk északabbra fekvő baráti országok számára.

A nemesítés további célja a termőképesség és a fehérjetartalom növelése, valamint új hímsteril-fajták előállítása, ami a hibridvetőmag-előállítást üzemileg egészen új alapokra fogja helyezni.

Az állattenyésztői munkából csupán a baromfiproblémát ragadnám ki. A belterjes, nagyüzemi baromfitenyésztés kiépítésében az utóbbi két-három év alatt figyelemre méltó fejlődést értünk el. A termelőszövetkezetek 100 katasztrális hold szántóra jutó baromfihús értékesítése az 1959. évi 72 kg-ról ez évben 341 kilogrammra nőtt. Mégis, baromfitenyésztésünk színvonala — különösen a tojástermelés tekintetében — messze elmarad a legfejlettebb országokétól. Egy tyúk évi tojáshozama országos átlagban 85—90 darab, ezen belül az állami gazdaságokban a hozam 140, a termelőszövetkezetekben pedig 100 darab. S ez nagyon kevés. A nagyfokú elmaradás fő oka az, hogy az ország 25 milliós tyúkállományának több mint 90 százaléka fajtajelleg nélküli és gyenge termelőképességű. Ezen változtatni kell és lehet is. Távlati célul ki kell tűznünk, hogy a tyúkonkénti tojáshozam országos átlagban legalább évi 180—200 darabra emelkedjék, s a csirkék legfeljebb 2,5 kilogramm takarmány felhasználásával 8—9 hét alatt 1,30—1,50 kilóra nőjenek.

E cél elérésének legfőbb útja-módja a korszerű takarmányozás és a tartási feltételek egyidejű megteremtése mellett a kultúrfajták széles körű elterjesztése. A rendelkezésünkre álló, főként külföldi, nagy termelőképességű fajtákat a leggyorsabb ütemben el kell terjesztenünk az állami

gazdaságokban és a termelőszövetkezetekben. A külföldi fajták közül igen jól bevált a kanadai Shaver, amelynek évi tojáshozama a Bábolnai Állami Gazdaság „tojásgyárában" jelenleg 220—240 darab. Emellett igen nagy előnye még, hogy ez a tyúkfajta nem idényszerűen tojik, hanem egész éven át folyamatosan.

Megfelelő szervező munkát kellene végezni a nagyüzemi tenyésztésben jól bevált nagy tojáshozamú Rajna menti liba mielőbbi széles körű elterjesztése érdekében is. A későbbi évek során ki lehetne tűzni azt a célt, hogy a háztáji gazdaságok állományát is folyamatosan nagyobb hozamú kultúrfajtákkal cseréljük fel.

A termelékenyebb munka kialakításának következő, igen fontos feltétele: *a termelés technikai-műszaki alapjainak bővítése, korszerűsítése.* Népi államunk a mezőgazdaság szocialista átszervezésével egyidejűleg hatalmas befektetéseket fordított a mezőgazdaság műszaki-anyagi ellátottságának fejlesztésére, részben a kisparcellás gazdálkodásra jellemző termelési eszközök pótlása, részben pedig a mezőgazdasági munka termelékenységét fokozó, új termelőerők létrehozása céljából. 1959 óta, az idei esztendőt is beleértve, kereken 25 milliárdot ruháztunk be a mezőgazdaságba. A termelőszövetkezetek mintegy 4 milliárd forintot — az összes mezőgazdasági beruházások 16 százalékát — saját erőből teremtettek elő. Az állami erőfeszítések eredményeként jelenleg a tanácsi területen országosan egy traktoregységre kereken 170, az állami gazdaságokban pedig 97 kataszt-rális hold szántó megművelése jut.

Az egy kh szántóra jutó műtrágya-felhasználás az idei évben 138 kilogramm volt.

A valóban öntözött terület a két évvel ezelőtti 160 000 holdról az idei nyárra több mint 350 000-re nőtt. A mostani ötéves tervünk végéig előirányzott, s a Központi Bizottság idei márciusi határozatával több mint 600 000 holdra felemelt öntözési program nagyobbik felét már teljesítettük.

Szövetkezeteink az említett beruházások túlnyomó többségét a nagyüzemi állat-férőhelyek biztosítására fordították. A hatalmas igényeket az egyszerűbb megoldások előtérbe helyezésével, a szerfás istállók tömeges építésével, a meglevő gazdasági épületek — nagyobb paraszti tanyák, pajták — átalakításával tudtuk nagyjából kielégíteni.

Így 1959 óta mostanáig a termelőszövetkezetekben összesen 633 000 szarvasmarha (ezen belül 240 000 tehén), 1 900 000 sertés és koca, 875 000 juh, 7 750 000 baromfi számára épült fel nagyüzemi férőhely. A szerfás épületek aránya 57 százalék. A szerfás épületek — amelyek anyagát az erdőgazdaságok termelték ki és szabták fel — betöltötték szerepüket: a vártnál gyorsabban, nagyobb számban épülhettek meg a nagyüzemi férőhelyek.

Az ország népe joggal elvárja, hogy a népgazdaság által nehezen előteremtett beruházásokkal a jövőben az eddiginél jobban gazdálkodjunk. E téren sok a hiányosság, még több a tennivaló. Az idei nyáron például a mezőgazdaságban csaknem 300 000 nagyüzemi sertés- és kocaférőhely állott üresen. A nehezen beszerzett műtrágyát nem mindig azokra a növényekre használják fel, amelyeknél a legtermelékenyebben értékesülne. Sok a hiányosság a megnövekedett géppark ésszerű üzemeltetésében is: a szántótraktorok kettős műszakban való dolgoztatásánál még mindig nem értük el a kívánt szintet, és még sok tekintetben a gépek karbantartása, javítása sem kielégítő. A beruházások hatékonyságának növelésére további fontos teendőnk a járulékos kiegészítő beruházások elvégzése. A termelékenyebb nagyüzemi állattenyésztésnek elengedhetetlen feltétele, hogy az istállókban a vízellátást, a villany bevezetését mielőbb megoldják, a takarmánytárolót, előkészítőt, valamint a bekötő úthálózatot megépítsék. Hasonlóképpen el kell végezni az árutermelő nagyüzemi szőlőkhöz, gyümölcsösökhöz és a dohánytermeléshez szükséges járulékos beruházásokat is.

A beruházások nagyobb hatékonysága érdekében növelni kell azok műszaki színvonalát is. Így például igyekezzünk a szerfás épületeket, különösen a fiaztatókat, süldőszállásokat, borjúnevelőket téliesíteni, etetőúttal, burkolt kifutóval ellátni. A szerfás épületek mellett azonban — amelyek továbbra is nagy szerepet játszanak a mezőgazdasági építkezésekben — a jövőben erőnkhöz mérten törekednünk kell a legkorszerűbb technikával jobban felszerelhető, tartósabb épületek létesítésére.

Az elmondottakon kívül a beruházások hatékonyságának, a termelés gazdaságosságának egyik legfontosabb tényezője az, hogy a rendelkezésre álló anyagi erőket termelési áganként és üzemen belül is *jobban koncentráljuk*. Bevált kormányunknak az a politikája, hogy az állami anyagi esz-

közökkel elsősorban azokat a termelési ágakat igyekeztünk és igyekszünk fejleszteni, amelyek legjobban szolgálják a népgazdasági érdekeket, és ahol a befektetések a leghamarabb megtérülnek.

Az anyagi eszközök koncentráltabb felhasználása összefügg a mezőgazdasági termelés *határozottabb belterjesítésével* és a *szakosítással.*

A mezőgazdasági termelés belterjesítése azt a fő törekvésünket jelenti, hogy egységnyi földterületen a lehető legnagyobb termelési értéket érjük el, ennek érdekében növeljük a munka- és eszközráfordításokat, de úgy, hogy azokkal maximálisan takarékoskodjunk. Más szavakkal: ezt úgy kell megvalósítanunk, hogy a területegységre jutó ráfordítások növekedése mellett csökkenjen a termékegységre eső ráfordítás, nőjön a munka termelékenysége.

A belterjesítés útját és színvonalát döntően megszabják egyes országrészek, üzemek természeti, társadalmi, közgazdasági adottságai. Az olyan vidékeken és üzemekben például, ahol kevés a munkaerő, ott a belterjesítés egyetlen járható útja a termelésbe befektetett holt munka arányának — tehát a gépesítésnek, a kemizálásnak — a növelése. Az olyan vidékeken és üzemekben viszont, ahol bőven, sőt bizonyos mértékig folós számban is van munkaerő, a belterjesítés járható útja az élő munka arányának növelése, tehát a sok munkáskezet foglalkoztató kultúrák termesztése, illetve azok bővítése.

És itt mindjárt kapcsolódunk a szakosítás problémaköréhez. A mezőgazdaságban a nagyüzemi keretek kialakulása megteremtette a termelés — a föld és egyéb termelési eszközök — elég jelentős koncentrálását, nagyobb termelőegységekben való összpontosítását. Ez pedig törvényszerűen napirendre tűzi a specializálás elkezdését, a termelés területi és üzemi szakosítását.

A szakosítás célja a természeti, közgazdasági, üzemi adottságok lehető legjobb és legnagyobb mértékű kihasználása a terméseredmények, az árutermelés, általában a termelési színvonal emelése érdekében.

A területi szakosítás — vagy más néven a termelés célszerű területi elhelyezése — azt jelenti, hogy egy-egy termelési körzetben a természeti adottságok alapján legkedvezőbben folytatható termelési ágazatokat fejlesztjük erőteljesebben, olyan mezőgazdasági cikkekét, amelyek általában eddig is a terület fő termékei voltak.

Az üzemi szakosítás viszont azt jelenti, hogy egy-egy szocialista nagyüzem a természeti-üzemi adottságok jobb kihasználása céljából milyen főbb termékre, illetve termékekre specializálja magát, s egyúttal anyagi erőinek jelentős részét is arra a termelési ágra koncentrálja.

A növénytermesztésben a szakosításnál szem előtt kell tartani azt, hogy bizonyos növényeket — a kenyérgabonát, a szemes takarmányokat és a tömegtakarmányokat — az ország minden részében, minden üzemben termeszteni kell. Azt jelenti-e ez, hogy ezeknél a növényeknél nem lehet semmiféle szakosítást megvalósítani? Nem egészen. A kenyérgabonát, a szemes és tömegtakarmányokat ugyan minden egyes üzemnek meg kell termelnie, de elég messzemenő szakosodás is lehetséges abban a tekintetben, hogy milyen arányokban és főleg milyen növényfélékből termelje meg a szükséges kenyérgabonát, illetve takarmányt.

A növények másik csoportja: az ipari és kereskedelmi növények, a burgonya- és a zöldségfélék, a szőlő- és a gyümölcsfélék, amelyeket főleg a természeti adottságoknak megfelelő speciális körzetekben termelnek. Ezeket a növényeket kereken kétmillió kat. holdon termesztjük. E növények termesztésében a jelenlegi feltételek mellett is messzemenő szakosításra van szükség és lehetőség. Itt nyílik mód arra, hogy egy-egy nagyüzem a sokféle növény helyett csupán néhányra szakosítsa magát, erre koncentrálja erőit, s így nagymértékben növelje árutermelését. Főleg népgazdasági érdekből van szükség erre, de szükséges a termelőszövetkezetek üzemi jövedelmének, a tagok jövedelemrészesedésének, életszínvonalának emelése végett is.

Az állattenyésztésben részben hasonló a helyzet, mint a növénytermesztésben. Szarvasmarhát, sertést, baromfit általában az ország minden körzetében tenyésztenek. A takarmánybázis összetételének megfelelően azonban az egyik vidéken a szarvasmarhát, a másikon a sertést részesítik előnyben. Ezen belül — aszerint, hogy egy-egy gazdaságban milyen termék előállítása a fő cél: — a tej vagy vágómarha, esetleg tenyészállat vagy vágósertés, esetleg baconáru vagy tenyészsüldő előállítására szakosodhatnak. A baromfitenyésztésben több vonatkozásban különleges a helyzet. Nagyüzemi baromfitenyésztést csak szakosított módon lehet sikerrel kifejleszteni: tojástermelő farmon, pecsenyekacsa-, pecsenyecsirke-nevelő üzemekben — valóban iparszerű termeléssel és munkaszervezéssel. Emellett azt

is szem előtt kell tartani, hogy a baromfi lényegében ugyanazt az abraktakarmányt igényli, mint a sertés. Éppen ezért egy-egy termelőszövetkezetnek mérlegelnie kell, hogy ugyanazt a takarmánybázist megosztja-e a sertés és a baromfi között vagy sem. Általában helyesebb, ha csak az egyikre szakosítja állattenyésztését, erre koncentrálja fő figyelmét és erőit, a másikat csak kiegészítő mellékágazatként fejleszti.

A termelés specializálásának folyamata már megkezdődött a magyar mezőgazdaságban is. Az állami gazdaságokban már 2—3 éve folyik. E téren határozott haladás következett be — bár néhány helyen túlzásokba is estek. A falu szocialista átszervezésének befejezése után a termelőszövetkezetek egy részében is megindult ez a folyamat, természetesen lassúbb ütemben és fokozatosan. Mindig szem előtt kell tartani, hogy ne akarjuk ma megoldani, erőltetni azt, aminek csak holnap vagy holnapután érnek meg az előfeltételei.

A megindult szakosodási folyamatnak a termelőszövetkezetekben is vannak már figyelemre méltó eredményei. Mintegy 1200 termelőszövetkezet vállalta és többségük meg is kezdte a nagyüzemi árutermelő gyümölcsösök, szőlőtelepek létesítését. Ezt nagyban elősegíti, hogy már korábban kialakult az állami gazdaságokban a nagyüzemi gyümölcstelepítés legjobban bevált módja: a széles sorú, alacsony törzsű, termőkaros, orsós telepítés, amelynél a jonatánalma-oltványok két évvel korábban kezdenek teremni, és holdanként 10—15 000 forinttal nagyobb jövedelmet adnak. Termelőszövetkezeteink is nagyobb részt ily módon telepítik nagyüzemi gyümölcsöseiket.

Meg kell még említeni, hogy mintegy 650 termelőszövetkezet fogott hozzá a zöldségtermesztés szakosításához, és mintegy 400 termelőszövetkezet kíván szakosított nagyüzemi baromfinevelésre és tojástermelésre berendezkedni.

A megindult szakosodási folyamat megkönnyíti népgazdaságunk számára, hogy a szocialista nemzetközi munkamegosztásba mezőgazdasági vonatkozásban is fokozottabban beilleszkedjünk, s az elkövetkezendő években és hosszabb távlatban teljesítsük az e téren reánk háruló feladatokat, valamint kamatoztassuk országunk javára a szorosabb mezőgazdasági együttműködésből származó kölcsönös előnyöket. Mezőgazdaságunknak kiemelkedő helyet szánunk a szocialista nemzetközi munkamegosztás-

ban. Mezőgazdasági dolgozóinknak arra kell törekedniük, hogy természeti adottságainkat kihasználva, az eddigieknél jóval több értékes mezőgazdasági cikkel, jó minőségű élelmiszerekké feldolgozott termékkel jelenhessünk meg a világpiacon.

A mezőgazdasági termelés szakosítása s általában az alapvető és korszerű módszerek hatékony alkalmazása, az anyagi-műszaki eszközök gazdaságosabb felhasználása, a hozamok növelése, a tervek teljesítése hozzáértő, felkészült vezetést kíván minden szinten. Mindenekelőtt az üzemi vezetést kell megjavítani. Az utóbbi években végrehajtott káder-átcsoportosítások nagy segítséget jelentettek e téren. Ennek ellenére még mindig nincs elegendő jól képzett, tapasztalt, vezetőképes szakember a termelőszövetkezetekben. Főleg emiatt nagyok a különbségek a jobb szövetkezetek és a kevésbé fejlettek között a gazdálkodás színvonala, az eredményesség tekintetében. Ha az utóbbiakat a közeljövőben legalább a közepesek színvonalára tudnánk emelni, a mezőgazdaság egyik legnagyobb tartalékát tárnánk fel. Éppen ezért a mezőgazdasági irányító szerveknek az új követelményeknek megfelelően — az élenjáró módszerek, a tudomány vívmányainak széles körű elterjesztése mellett — egyik legfőbb feladata, hogy nyújtsanak nagyobb, hathatósabb segítséget az üzemi vezetésnek lehetőleg *a helyszínen, a termelés közvetlen szervezésében.*

A mezőgazdaságban a szocialista nagyüzemek uralkodóvá válása igen nagy mértékben növelte az igényt a korszerű, nagy hatású erő- és munkagépek, valamint a kémiai szerek iránt. Kormányunk megfelelő intézkedéseket tett annak érdekében, hogy *a gépipar és a vegyipar mind jobban kielégítse* ezeket az igényeket.

A növényvédelem nagyon elmaradott országunkban. Éppen ezért igen nagy jelentőségű az a kormányintézkedés, amely — a Központi Bizottság idei márciusi mezőgazdaság-fejlesztési határozata után — a második ötéves terv idejében kereken egynegyed milliárd forint többletberuházást biztosított a növényvédő szerek gyártásfejlesztésére. E fejlesztés eredményeként vegyiparunk már a jövő esztendőben 1300 tonna DDT hatóanyagot, 700 tonna HCH hatóanyagot, 1700 tonna Dikonirt és 2000 tonna Hungazint gyárt. Ez a mennyiségű Dikonir elegendő az ország gabonaterülete felének gyomtalanításához, a legyártandó Hungazin-mennyiség pedig 3—400 000 katasztrális hold kukoricaföld teljes gyomtalanításához. Az

egyéb vegyszerek közül legyártunk annyi Aretitet, amennyi az ország egész kapáslucerna vetésterületének gyomtalanításához elegendő.

Még a növényvédelemnél is nagyobb jelentőségű a mezőgazdaság megfelelő műtrágyaellátása. A műtrágya termésfokozó hatását ma már senki sem vitatja. Az évente fokozódó mennyiségben felhasznált műtrágyafélék jelentős részét külföldről, elsősorban tőkés piacról hozzuk be devizáért. Éppen ezért igen jelentős a Gazdasági Bizottságnak az az intézkedése, amely — ugyancsak a Központi Bizottság márciusi határozata nyomán — a hazai műtrágyagyártás fejlesztése érdekében a Borsodi Vegyikombinát és a Péti Nitrogénművek bővítésére a második ötéves terv időszakában 1,3 milliárd forint többletberuházást engedélyezett. A két gyár termelésének bővítése már az 1965—1967. évek között csaknem félmillió tonnával több nitrogénműtrágyát nyújt a mezőgazdaságnak.

A mezőgazdasági termelés fellendítésében különösen fontos szerepe van az élelmiszeripar fejlesztésének. Ha ez az ipar nem készül fel a mezőgazdasági termékek fogadására, feldolgozására, a mezőgazdasági termelés fejlesztésének komoly fékezőjévé válhat. Viszont a hűtőházakkal, gyorsfagyasztó, konzervgyári kapacitással, tárolóterekkel jobban ellátott, sőt a legkorszerűbb, világszínvonalon álló technológiával felszerelt élelmiszeripar igen nagy mértékben elősegítheti a mezőgazdaság fellendítését, a mezőgazdasági cikkek és a tartósított, feldolgozott élelmiszerek versenyképességét a világpiacon.

Ebből a meggondolásból kiindulva, kormányunk a Központi Bizottság már említett márciusi határozata nyomán csaknem félmilliárd forint többletberuházást fordít még ebben az ötéves tervben az élelmiszeripar fejlesztésére, korszerűsítésére. A fejlesztés keretében többek között az idén májusban felépült és megindult a Békéscsabai Konzervgyár, jövőre felépül a Nyíregyházi Konzervgyár, és az ötéves terv végére még egy új gyár készül el.

Az élelmiszeriparon belül *teljesen új iparág a takarmánykeverék-gyártás.* Három év alatt a leállított malmok egy részének átalakításával lényegében kiépült az egész országban az ötéves tervre előirányzott körzeti keverőmalmok hálózata. Ezek az idén már csaknem 100 000 vagon korszerű keveréktakarmányt állítanak elő, s az ötéves terv végére a keverékgyártás eléri a 200 000 vagont!

A korszerű abrakkeverékek etetése jelentősen növeli a termelékenységet az állattenyésztésben: ennek révén mintegy 20—25 százalékos takarmánymegtakarítás érhető el. Egy kilogramm hízott sertés előállításához a korábbi 5—6 kilogramm vegyes abrakkal szemben 4—4,2 kilogramm abrakkeverék elégséges, a korábbi 12 hónap helyett 8 hónapos korban elérhető a 100 kilogrammos vágási súly. Az abrakkeverékkel pecsenyecsibénél 10 hetes korban 1,2 kilogramm, pecsenyekacsánál 8 hetes korban 2,3 kilogramm átlagsúly biztosítható.

A felhasználó gazdaságok jelentős többletjövedelemhez jutnak, mert azonos idő alatt olcsóbban, kevesebb takarmányfelhasználással nagyobb mennyiségű állati terméket tudnak előállítani. Érthető, hogy termelőszövetkezeteink körében igen nagy népszerűségnek örvend és gyorsan elterjedt a korszerű gyári abrakkeverék. Széles körű és szakszerű felhasználása a mezőgazdaság igen nagy tartalékát tárja fel.

Az abrakkeverék-program szerves része a takarmányélesztő-gyártás bővítése. Az ötéves terv végére iparunk 5500 tonna takarmányélesztőt gyárt a mezőgazdaság részére. Ugyancsak szerves része a programnak a lucernaliszt gyárszerű előállítása forrólevegős szárítóberendezésekkel. Ma már 15 darab — magas fehérje- és karotintartalmú lucernalisztet előállító — szárítóberendezés működik az erre alkalmas (üzemenként mintegy 1500 holdnyi öntözött lucernával rendelkező) állami gazdaságokban.

Tisztelt kongresszus!

Annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termelés egyes ágaiban időnként jelentős lemaradások mutatkoznak, s emiatt a lakosság ellátásában átmenetileg zavarok keletkeznek — néha a burgonyaellátásban, máskor a tojás, a bab vagy egyes zöldségfélék terén —, a mezőgazdaság egyre növekvő, *alapvető termelési és árutermelési feladatait általában teljesíti.*

A felvásárlási rendszer s annak fő formája, a szerződéses rendszer kiállta a próbát az átszervezés nehéz időszakában, de beváltja a hozzá fűzött reményeket a nagyüzemi szocialista mezőgazdaságban is. 1957-ben az összfelvásárlás — változatlan árakon számítva — 17 milliárd forint értékű volt, tavaly már 20,9 milliárd, s az idén megközelíti a 22 milliárdot. A felvásárláson belül a növényi cikkek felvásárlása az 1957. évinél a múlt évben 7,9, az élő állatoké és állati termékeké 36,9 százalékkal volt nagyobb. Ezen belül csupán egyetlen cikk, a vágósertés alakulását szeret-

ném bemutatni, tíz évre visszamenőleg. 1952-ben, az akkori aszályos esztendőben 16 100 vagon volt az összes sertésfelvásárlás, az igen jó 1955-ös esztendőben 18 500 vagon, tavaly már 25 400 vagon, s az idén előreláthatólag eléri a 29 800 vagont. A többi között emiatt tudtunk tavaly az ország egy lakosára számítva több mint 48 kg húst és több mint 23 kg zsiradékot biztosítani.

A mezőgazdasági export-import aktív egyenleg az 1956—1958. évek átlagában 1027 millió devizaforint volt. Az 1959—1961. évek átlagában — tehát az átszervezés idején, amikor három közül két esztendőben mostoha volt az időjárás is — az aktív egyenleg 1470 millió devizaforint volt.

A mezőgazdaság dolgozói azonban nagyon jól tudják, hogy az elért eredmények egyáltalán nem elegendőek. Az igények szocialista rendszerünkben állandóan nőnek mind a lakosság ellátásában, mind az ipar szükségleteinek kielégítésében s még inkább az exportfeladatokban. Hiszen országunk közismert nyersanyagszegénysége miatt az ipari nyersanyag, a műtrágya egy részét főleg a tőkés piacon, csak fokozott mezőgazdasági kivitellel tudjuk és kell beszereznünk.

A szocialista nagyüzemi mezőgazdaság dolgozói tudásuk legjavával, becsülettel eleget akarnak tenni ez igények kielégítésének.

Nem sajnálják a munkát, mert tudják, hogy egész népgazdaságunk egészséges továbbfejlődésének sarkalatos kérdése a mezőgazdasági termelés és árutermelés gyors ütemű fejlesztése. Azt is tudják, hogy a megnövekedett feladatokat ma — a gazdálkodás nagyüzemi rendszerében és szocialista iparunk hathatós és egyre nagyobb segítsége mellett — jóval könnyebb munkafeltételek között oldhatják meg. És mindenekelőtt tudatában lehetnek annak is, hogy a mezőgazdaság fellendítésének nagy munkájában — csakúgy, mint az átszervezés éveiben — bízhatnak és számíthatnak a párt, a kormány és egész társadalmunk legmesszebbmenő támogatására! *(Hosszan tartó taps.)*

BLAS ROCA,

a Kubai Egyesített Forradalmi Szervezetek Titkárságának tagja:

Elvtársnők! Elvtársak! A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának átadjuk a Kubai Egyesített Forradalmi Szervezetek forró és testvéri üdvözletét, azon szervezetét, amelynek élén vezetőnk, nemzeti hősünk, Fidel Castro áll.

A Magyar Népköztársaság és a szabad amerikai föld, Kuba között napról napra szorosabb kapcsolat és termékenyebb együttműködés alakul ki. Mindkét ország népét a marxizmus—leninizmus vezérli. Mindkét ország a szocializmus útján fejlődik. A proletár internacionalizmus elvei kötnek össze bennünket. Együtt harcolunk a kolonializmus és az imperializmus ellen, a kis és nagy államok szuverenitásáért, jogainak egyenlőségéért. Együtt védelmezzük a béke ügyét és a békés egymás mellett élést.

Örülünk a magyar nép sikereinek, amelyeket itt, a kongresszuson ismertettek. Ezek a sikerek a mi egész táborunk, a szocialista tábor sikerei, amelyek minket is segítenek és erősítenek.

Nagyon köszönjük, hogy Kádár János elvtárs józan és tömör beszámolójában, teljes vezetői tekintélyével, a munkásosztály és a magyar nép kipróbált harcosaként tolmácsolta a magyar nép testvéri üdvözletét hős népünknek és bátor vezetőinek, valamint támogatását a kubai kormány öt pontjához, amelyet Fidel Castro elvtárs terjesztett elő.

A szocialista Kuba nehéz körülmények között fejlődik. Mindössze 145 kilométernyire van az Egyesült Államok partjaitól, annak az országnak a partjaitól, amely a reakció zsandárjának szerepében tetszeleg, és feladatának tekinti, hogy a világ minden részén beavatkozzék, elejét vegye a forradalomnak, megfossza az államokat szuverenitásuktól, és harcoljon a szocializmus térhódítása ellen. Kuba állandó ostrom alatt áll, gazdasági agresszió áldozata. Területén az Egyesült Államok kémei és kártevői garázdálkodnak. A guantánamói tengerészeti támaszpont, Kuba saját

területén, a harci készültség állapotában van. Az Egyesült Államok repülőgépei és hajói provokálnak, zsoldosai támadásokat hajtanak végre és katonai erői állandóan fenyegetőznek.

Az, hogy Kuba minden agresszió és minden nehézség ellenére fenn tudja tartani magát és győzni tudott, hogy Kuba meg tudta teremteni a maga függetlenségét és önállóságát, hogy meg tudott szabadulni az imperializmustól és a nagybirtokrendszertől, és győzelmesen indulhatott meg a szocializmus építésének útján Amerikában — a kubai nép merészségének, vezetői szilárd elszántságának, a néptömegek törhetetlen egységének, a latin-amerikai népek szolidaritásának, Ázsia, Afrika népei, Európa és az egész világ dolgozói és a Szovjetunió vezette egész szocialista tábor segítségének köszönhető.

A kubai forradalom történelmi bizonyítéka annak a tételnek, hogy olyan korban élünk, amely átmenet a kapitalizmusból a szocializmusba. A kubai forradalom a latin-amerikai országok erőssége és reménysugara. A kubai forradalom hatalmas csapás a neokolonializmusra. A kubai forradalom azt fejezi ki: a szocializmus elérte Amerikát, hogy ott is gyökeret verjen.

Az a válság, amelyet az Egyesült Államok Kuba elleni inváziós előkészületei váltottak ki, valamint az említett ország hajóhada és légiflottája által ránk kényszerített blokád valóban a termonukleáris háború szélére sodorta a világot.

A válság tovább tart, noha a Szovjetunió — attól a forró óhajtól vezérelve, hogy megmentse a békét és meghiúsítsa a Kuba elleni inváziót — megtette a maga intézkedéseit. Az Egyesült Államok mégis fenntartja Kubával szembeni ellenséges magatartását, és nem hajlandó kötelezni magát arra, hogy tiszteletben tartja Kuba szuverenitását, és nem akarja visszaadni azt a területet, amelyet tengeri haditámaszpontjával elfoglal.

A legújabb jelentések szerint megszűnt a törvénytelen vesztegzár, amely ellenkezik az államok jogaival, a tengerek szabadságával, az ENSZ alapelveivel. Ez lépés a Karib-tenger és a világ békéje felé.

Újabb lépésekre van azonban szükség, hogy megszűnjék az Egyesült Államok többi Kuba-ellenes törvénytelen cselekedete és fondorlata is, s hogy béke legyen a Karib-tengeren és az egész világon. A békeszerető

népek és államok egyesült ereje el fogja érni, hogy megtegyék ezeket. az újabb lépéseket is.

Kuba — amint Fidel Castro elvtárs kijelentette — köszönetet mond azért a hatalmas segítségért, amelyet a Szovjetuniótól kapott és kap. Kuba rendületlenül bízik a Szovjetunióban és annak elvi politikájában, bízik a szovjet népben, a Szovjetunió Kommunista Pártjában és kormányában, amelynek élén nagy barátunk, Nyikita Szergejevics Hruscsov áll.

Kuba bízik a szocialista tábor valamennyi testvérországában és hálás nekik szolidaritásukért.

Kuba ki fogja venni a maga részét a béke megőrzéséért folyó harcból, és megmarad a függetlenség, a szuverenitás, a béke és a szocializmus bástyája Amerikában. Kuba nem fog elbukni. Legyenek meggyőződve róla, magyar elvtársak és testvérek, hogy a Patria o Muerto (Haza vagy halál) jelszótól vezérelve, győzni fogunk.

Teljes sikert kívánok a kongresszusnak.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a proletár internacionalizmus!

Éljen a szocialista tábor egysége!

Éljen a szocializmus!

Éljen a világbéke! *(Nagy taps.)*

NEMESLAKI TIVADAR,

a Komárom megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus!

Komárom megye ipara — egy-két üzem kivételével — évről évre teljesíti, sőt az üzemek nagy része túlteljesíti termelési terveit. A megye mezőgazdaságában is mind a termelés mennyiségének, mind a termelőszövetkezeti parasztság jövedelmének növekedését tapasztalhatjuk.

Az eredmények ellenére azonban mégsem vagyunk elégedettek, mert látjuk, hogy lehetőségeink lényegesen nagyobbak. A gazdasági eredmények gyorsabb növelésének egyik alapvető feltétele a párt munkastílusának állandó javítása, a párt gazdasági szervező tevékenységének fokozása.

Évek óta vitázunk azon, hogy milyen módszerekkel javíthatjuk pártunk munkastílusát, hogyan tehetjük eredményesebbé gazdaságszervező tevékenységünket. *Pártunk helyes politikája, e politika népszerűsége lehetővé tette, hogy a kommunistákat és a párton kívüli szimpatizánsokat, kiváló szakembereket bevonjuk gazdaságszervező munkánkba, vagyis szélesebb társadalmi alapra helyezzük a pártmunkát, s ezzel párhuzamosan csökkentsük a függetlenített pártapparátus létszámát.* Eddig a megye pártapparátusában dolgozók számát 16 fővel csökkentettük; és például a járási bizottságokon a függetlenített másodtitkárok helyett olyan szakembereket választottunk, akik ezt a feladatot társadalmi munkában látják el.

Ebben a munkában még kevés tapasztalatot szereztünk, de már most megállapíthatjuk: a kommunista és párton kívüli szakemberek pártmegbízatása segíti a hozzáértőbb, konkrétabb munkastílus kialakítását, a pártvezetés színvonalának emelését. A társadalmi munkában dolgozó járási titkárok, valamint az apparátus osztályai mellett működő különböző társadalmi szakbizottságok tagjainak szakmai felkészültsége lehetővé teszi az úgynevezett befeléfordulás felszámolását a gazdasági szervező munkában.

Ebben a munkában az elkövetkező időben gondosan ügyelnünk kell arra, hogy a társadalmi bizottságok és aktívahálózatuk ne szorítsa háttérbe a választott testületek munkáját, felelősségét, ellenkezőleg, tegye hatékonyabbá a választott szervek döntéseinek a végrehajtását.

Most legfontosabb feladatunknak az alapszervezeti pártvezetőségek gazdaságszervező munkájának megjavítását tartjuk. Ezért háromhónapos pártiskolánk mellett az alapszervezeti párttitkárokat és pártvezetőségi tagokat üzemi-gazdasági tanfolyamokon tanítjuk meg a legfontosabb üzemgazdasági, gazdaságpolitikai feladatokra.

Gazdasági szervező tevékenységünk javítására irányuló erőfeszítéseinket azonban akadályozza, hogy vállalataink vezetői ma még nem elég önállóak. A helyi vezetők hatáskörének növelése igen lassan halad. Ha azt akarjuk, hogy a gazdasági vezetők határozottan, bátran kezdeményezzenek, nagyobb hatáskört, nagyobb helyi önállóságot is kell számukra biztosítani. Ebben a vonatkozásban nemcsak lassú az előrehaladás, hanem egyes területeken visszaesés is tapasztalható. Komárom megye szénbányászati trösztjei például 1957-ben csak öt, kötelezően előírt mutatót kaptak,

ma viszont huszonhetet, és nem kedvezőbb a helyzet más vállalatoknál sem.

A túlzott kötöttségek miatt gyakran nem jutnak a felszínre olyan javaslatok, amelyek végső soron a népgazdaság érdekeit szolgálják. A túlzott beavatkozás, a gyámkodás bizalmatlanságra, tartózkodásra vezethet. A nagyobb vállalati önállóság pedig növeli a gazdálkodó egységek vezetőinek felelősségét, hozzájárul a helyi erőforrások, a belső tartalékok eredményes feltárásához, a nagyobb kezdeményezéshez. *A dolgozóknak a vezetésbe való fokozottabb bevonása és a helyi önállóságban még megmutatkozó hiányosságok között ellentmondás van. Ezt az ellentmondást csak nagyobb önállóság biztosításával lehet feloldani.*

Gazdasági szervező tevékenységünk javítására irányuló erőfeszítéseinket akadályozzák a munkaerő foglalkoztatottságának problémái is. Ma még nem súlyos a helyzet, de a fokozódó műszaki fejlesztés, a technológia fejlesztése, az üzem- és a munkaszervezés javítása következtében jelentékeny munkaerő szabadul majd fel, s ennek elhelyezéséről idejekorán gondoskodni kell. Egyetértünk azzal, hogy a Központi Bizottság az ipartelepítési politika meghatározásánál elsősorban a nagy mezőgazdasági megyéket veszi figyelembe. De szerintünk már most fel kell figyelni arra is, hogy mi történjék a felszabaduló munkaerővel. Ha nem intézkedünk időben, a kapun belüli munkanélküliség káros hatással lesz a munkamorálra, gátjává lehet a termelékenység növelésének, esetenként a műszaki fejlesztésnek is. A szénbányászatban például vannak olyan újítások, műszaki fejlesztési eljárások, amelyek már ma biztosítanák a szállítási berendezések, a szivattyúk kezelésének teljes automatizálását, de nem tudják, hogy mi legyen a felszabaduló, elsősorban csökkent munkaképességű dolgozókkal. Ezért aztán nem is nagyon sürgetik ezeknek az újításoknak a bevezetését.

Tudjuk, hogy húszéves távlati terveink szerint munkaerő-szükséglet, illetve munkaerőhiány mutatkozik majd. A jelenlegi problémák miatt mi is elvégeztettünk egy hozzávetőleges felmérést a munkaerőhelyzet alakulásáról. Ez azt mutatja, hogy megyénkben — a húszéves terv távlatában — több ezer felesleges munkaerő lesz. Eszerint tehát az országos helyzeten belül egyes területeken, ellenkező irányzat tapasztalható: munkaerőfelesleg jelentkezik majd, ezért már most gondolni kell az átcsoportosításra.

Tisztelt kongresszus! Küldöttségünk nevében kijelentem, egyetértünk a beszámolókkal és a határozati javaslatokkal. A megye kommunistái és párton kívüli dolgozói a szocializmus felépítésének sikerét és egyéni boldogulásukat látják a párt politikájában — ezért a kongresszustól pártunk eddigi politikájának megerősítését várják. *(Taps.)*

DR. SINKÓ FLÓRIÁN

gyöngyöstarjáni termelőszövetkezeti elnök:

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Megyénk küldöttsége és a magam nevében egyetértek a Központi Bizottság javaslataival, pártunk gazdaságpolitikájával és a jövőre vonatkozó irányelveivel.

Felszólalásomban szőlőtermesztésünk helyzetével, problémáival kívánok foglalkozni. Korábban a Földművelésügyi Minisztérium egyik szakigazgatási szervénél dolgoztam mint szőlészeti szakember. Szőlészeti szakkörökben hivatalosan és nem hivatalosan sokat vitatkoztunk azon, hogy az elaprózott, kisparcellás szőlőültetvényeket nem lehet a szövetkezetben közösen művelni, nem lehet belőlük üzemi formát kialakítani, mert egy-két év múlva a szőlőket teljes pusztulás fenyegeti. Ma kijelenthetjük, hogy szőlőültetvényeink megóvását, a szőlő területi elhelyezkedését, talajállapotát, tápanyag-visszapótlását csakis a szocialista nagyüzemek képesek megoldani. Csakis a szövetkezeti és állami gazdaságok képesek megoldani a szőlő rekonstrukcióját is. Heves megye termelőszövetkezeti községeinek tapasztalatai is ezt bizonyítják.

A gyöngyösi járás 16 termelőszövetkezeti községében — ahol főleg szőlőtermesztéssel foglalkoznak — a termelőszövetkezetek bruttó bevételének 42,7 százalékát a szőlő- és bortermelésből származó jövedelem adja.

Az elmúlt két közös gazdasági év, a már elért és a várható gazdasági eredmények egyaránt bizonyítják, hogy a termelőszövetkezetek többsége a jó gazda gondosságával fokozza szőlőültetvényeinek hozamát. A szövetkezeti szőlők gyommentesek voltak, megfelelően permetezték azokat, emelkedett a vesszőhozam, növekedtek a termésátlagok. Ez a jó munka jelentős részben ellensúlyozta a tavaszi fagy, a nyári aszály és a jégeső kár-

tételét is. Termelőszövetkezeteink azonban nemcsak az egyesített kisparcellákon termelnek jobban, korszerűbben, hanem eddig sohasem látott ütemben folytatják a szőlők rekonstrukcióját is. Egyedül a gyöngyösi járásban az ötéves tervidőszakban 3200 katasztrális hold szőlőt telepítünk, szemben az 1950—1960 között eltelt tíz esztendő 1345 holdas telepítésével.

A szövetkezeti szőlőtermelők jó munkájának eredménye az is, hogy jelentősen megnőtt a munka termelékenysége. Míg a kisparaszti gazdaságokban egy katasztrális hold szőlő megművelésére általában 160—170 munkanapot fordítottak, most a termelőszövetkezetekben már csak 110—120 munkanapot.

Az eredményes munkát viszont gátolja, ha az erőgépek elosztása és az anyagellátás célszerűtlenül történik. Megtörtént például, hogy egyes szövetkezetek olyan szőlőfajtát voltak kénytelenek telepíteni, amilyet az illetékes kereskedelmi szervtől éppen kaptak. Az ilyesmi nem válik a szőlőtermesztés fejlesztésének javára, és az sem, ha a felvásárlási ár a fogyasztási árhoz képest aránytalanul alacsony. Túlzottnak tartom kereskedelmi szerveink alkalmazottainak létszámát. Ugyanis egyes termeltető és kereskedelmi vállalatok képviselői gyakran hármasával tartózkodnak a termelőszövetkezetekben — úgymond — ellenőrzés céljából. Voltaképpen csak akadályozzák ott a munkát, a szövetkezetek vezetőit elvonják feladataiktól, az operatív gazdasági munkától. Ennek a hibás gyakorlatnak szemléletbeli alapja az, hogy e vállalatok nem tudják elképzelni: a termelés a termelőszövetkezet érdeke elsősorban.

Kedves elvtársak! A mezőgazdasági szakmunkásképzésről már sok szó esett. Ez a kérdés lényegében megoldottnak tekinthető. Sürgős feladat azonban elérni, hogy a mezőgazdaságban megfelelő számban politikai munkások is tevékenykedjenek. Ezt a kérdést fontolóra kell venni, és a szakemberképzéshez hasonlóan meg kell oldani. *(Taps.)*

DR. PRIESZOL OLGA,

a II. kerületi Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Felemelő érzés számunkra az a tudat, hogy cselekvő részesei voltunk annak a nagy társadalmi átalakulásnak, amely hazánkban a VII. kongresszus óta bekövetkezett.

A kerületünkben megtartott tanácskozásainkon párttagságunk és dolgozóink kifejezésre juttatták, hogy teljes egészében helyeslik pártunk eddig folytatott politikáját, egyetértenek a VIII. kongresszus irányelveivel, és készek előrehaladásunk érdekében újabb erőfeszítésekre.

Helyeseljük a Központi Bizottságnak a beszámolóban kifejtett álláspontját, amelyben elítéli a nemzetközi kommunista mozgalomban jelentkező szektás-dogmatikus irányzatot, az Albán Munkapárt vezetőinek egységbontó tevékenységét. Pártunk számára nagyon súlyos áldozatokkal járt a szektás-dogmatikus politika, s ezért úgy érezzük, hogy a magyar pártnak nemcsak joga, hanem internacionalista kötelessége is fellépni minden olyan törekvéssel szemben, amely a nemzetközi kommunista mozgalomban e téren bárhol is jelentkezik. Nemcsak a marxizmus—leninizmushoz való szilárd elvhűségünk, hanem a kommunista humanitás is megköveteli tőlünk, hogy minden népet és pártot segítsünk megkímélni azoktól a súlyos károktól, amelyek e nézetek elterjedése nyomán egy nép vagy ország életében jelentkezhetnek.

Központi Bizottságunk bátran haladjon előre belső és nemzetközi vonatkozásban is a megkezdett úton, mert meggyőződésünk szerint ez a politika volt és marad a jövőben is sikereink legfőbb biztosítéka.

Tisztelt elvtársak! A mi kerületünkben számos tudományos kutatóintézet működik. Közülük többnek a munkája nemzetközi viszonylatban is jelentős. Ezért szeretnék a kutatóintézetek problémáival, az ott végzett pártmunkával foglalkozni.

A személyi kultusz éveiben eluralkodott módszerek hatását nem volt könnyű felszámolni. Az elméletieskedés, egyes kutatók tömjénezése uralkodott a munkán, a pártszervezetek pedig a szektás szemlélet következtében az egész területet sokszor idegen testnek, szinte velünk szemben álló ellenséges gócnak nézték.

Ehhez az állapothoz képest a tudományos intézményekkel való foglalkozás az utóbbi években igen sokat javult. Az előrehaladás elsősorban a tudományos munkában, de a tudományos dolgozók ideológiai, politikai nézeteiben is figyelemre méltó. A kutatómunka fő jellemvonásává kezd válni a kollektív kutatás, a kutatói közösségek kialakulása, és egyre inkább a népgazdasági érdekek alapján állapítják meg a kutatások fő témáit.

Intézeteink jelentős részében helyes törekvések tapasztalhatók *az alap- és alkalmazott kutatások közötti arányok* megteremtésére, ami nemcsak azt eredményezi, hogy a perspektívát tekintve korszerű szinten műveljük a tudományt, hanem azt is, hogy a kutatás kezdi a gyakorlat igényeit is fokozottabb mértékben kielégíteni. Ugyanakkor azt is meg kell mondanunk, hogy ebben a kérdésben van pillanatnyilag a kutatók között a legnagyobb szakmai vita. A helyes arányok kialakítása — amint a Központi Bizottság is megállapította — a kutató- és tudományos intézetek egyik legalapvetőbb feladata a jövőben. Az a körülmény, hogy a kutatómunka közelebb került a gyakorlati élethez, számottevő tudományos sikereket is hozott. *A kerület kutatóintézetei közül egy sincs, amely ne mutathatna fel népgazdasági jelentőségű, sőt nemzetközi szinten is elismert kutatási eredményeket.* Egyetértünk azonban azzal, hogy a tudományos kutatóknak, de az iparnak és a mezőgazdaságnak is nagy erőfeszítéseket kell még tenniük, hogy kapcsolatuk a párt által támasztott követelményeket elérje.

A pozitív tapasztalatok után a kutatóintézetek gondjairól szeretnék szólni, mindenekelőtt *a tudományos munkatársak ideológiai fejlődésének kérdéséről*. Bár a kutatók túlnyomó többsége nem kommunista, sokan közülük is a materializmus alapján állnak, és őszinte jó szándékkal támogatják a párt társadalomformáló tevékenységét, minden törekvésükben segítik feladataink megoldását. Sok kutatóintézetünkben azonban a munkatársak gondolkozásában jelentkeznek idealista nézetek, és politikai állásfoglalásuk is gyakran szélsőséges. Néhol érezhető, hogy pártunknak a népi-nemzeti egység megteremtésére irányuló politikáját helytelenül értelmezve, háttérbe szorul a küzdelem a burzsoá ideológia, az ellenséges propaganda ellen. E küzdelem sikerét gátolja, hogy egyes kutatási területeken, például a genetikában a világnézeti frontok tisztázatlanok. Gyakori, hogy a tudományos vitákban a polgári filozófia dogmái és nem a marxizmus alapvető tételei szerint döntenek. Helyesnek tartanánk, ha pártunk központi szer-

vei intézményesen is megpróbálnák ezt a kérdést rendezni, és különösen *a tudományos munkások pártoktatásában speciális tematikák kerülnének kidolgozásra.* Ezt azzal is szeretnénk indokolni, hogy ezeken a területeken az ideológiai tévedések népgazdaságunknak súlyos millióiba kerülnek.

Azok a pártmunkások, akik ezzel a területtel foglalkoznak, erejükhöz mérten mindent megtesznek a vitás ideológiai kérdések tisztázására. A dolog természeténél fogva azonban ez gyakran meghaladja erejüket. A tudomány legfőbb irányító szerveinek, mindenekelőtt a Tudományos Akadémiának többet kellene tennie azért, hogy a marxista világnézet alapján folyjék a tudományos kutatómunka.

Az ideológiai kérdésekkel szorosan összefüggő akadályozó tény e területek munkájában az is, hogy a szakmai vezetők egy része nem érez még elég felelősséget intézete politikai fejlődéséért, csak a szakmai munkával törődik. Pártunk Központi Bizottságának álláspontja szerint valamilyen poszt betöltésénél a politikai megbízhatóság és a szakmai felkészültség a mérvadó. Elvárhatjuk tehát ezektől a vezetőktől, hogy ne csak szakmai tudásuk maximumát adják, hanem vállalják a politikai felelősséget is.

A tudományos munka megnövekedett szerepe fokozott feladatokat és felelősséget ró a pártszervezetekre is. Egyes pártszervezeteink már elismert vezetői területüknek, de gyakori még, hogy a tudományos intézetek pártszervezetei még elmaradnak a követelményektől. Erőteljesebb figyelmet kell tehát ezekre a területekre fordítani, mint ahogy eddig tettük. Nehéz és bonyolult területe ez a pártellenőrzésnek, nemcsak az alapszervek, de a kerületi pártbizottság számára is. Nem azért szorult hosszú ideig háttérbe ez a terület, mert lebecsültük, hanem azért, mert nehezen igazodtunk el az ottani problémákban. Őszintén meg kell mondani, hogy felsőbb szerveinktől mindeddig még nem kaptuk meg azt az útmutatást és segítséget, amit ez a terület megkövetel. Az irányító főhatóságokkal — a Földművelésügyi Minisztériumot kivéve — semmiféle kapcsolatunk nincs. A Központi Bizottságtól kérem, hogy adjon rendszeresebb útmutatást azoknak a kerületi és megyei pártbizottságoknak, amelyeknek működési területén nagy számban találhatók tudományos intézetek. Az állami irányító szerveket pedig szorítsa arra, hogy a pártbizottságokkal alakítsanak ki megfelelő kapcsolatot. *(Taps.)*

OTTO NIEBERGALL,

a Német Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Tisztelt kongresszus! Drága elvtársak!

Németország Kommunista Pártja Központi Bizottsága és annak első titkára, Max Reimann elvtárs nevében testvéri üdvözlettel köszöntöm az önök kongresszusát és a tanácskozáshoz sok sikert kívánok.

Elismerésünket fejezzük ki a magyar munkásosztálynak, a szövetkezeti parasztoknak, az értelmiségnek, az egész magyar népnek kiemelkedő eredményeikért, amelyeket a párt vezetésével a szocializmus építésében elértek.

Az a marxista—leninista elvi szilárdság, bölcsesség és energia, amellyel önök a Kádár elvtárs vezette Központi Bizottság irányításával az ellenforradalmi puccs utáni nehézségeket leküzdötték, és a személyi kultusz korszakából származó káros következményeket felszámolták, megérdemli az egész nemzetközi munkásosztály elismerését és köszönetét.

Pártjuk szilárdan egybeforrt a munkásosztállyal és az egész néppel, kivívta magának a nép bizalmát. Magyarország tántoríthatatlanul halad előre a szocialista társadalmi rend teljes felépítésének útján.

Meg vagyunk győződve, hogy a magyar nép a szocializmust építő népek nagy családjával együtt újabb sikereket fog elérni, és kulturált szocialista életet teremt magának.

Drága elvtársak!

A Német Szövetségi Köztársaság munkásosztálya és demokratikus erői veszélyes ellenféllel állnak szemben. A német imperializmus az amerikai imperializmus segítségével újra létrehozta katonai hatalmát, és folytatja régi, agresszív politikáját. A nyugatnémet militaristák ma már az atomfegyverek után nyújtják ki kezüket. Fenyegetik a Német Demokratikus Köztársaságot, és a határok revízióját követelik. Ők a béke és az enyhülés legveszélyesebb ellenségei Európában. Az Adenauer-rendszer népellenes

politikája kormányválsághoz vezetett. A lakosság széles rétegeinek elégedetlensége nő. Pártunk tudatában van annak a felelősségnek, amelyet a szövetségi köztársaság békeszerető erői a háború megakadályozásáért viselnek. *Legfontosabb feladatunk, hogy visszaszorítsuk a militarista erőket, megvédjük a nép demokratikus jogait, és érvényt szerezzünk a békés egymás mellett élés, a tárgyalások, a német békeszerződés megkötése és Nyugat-Berlin demilitarizált, szabad várossá nyilvánítása politikájának.*

Az aktív támogatás ellenére, amelyet a jobboldali szociáldemokrata és szakszervezeti vezetők Adenauernak nyújtanak, nem sikerült a munkásosztályt és a szakszervezeteket ennek a politikának megnyerni. A legutóbbi szakszervezeti kongresszusukon a munkások követelték, hogy a Bundeswehr mondjon le az atomfegyverekről, és a szövetségi köztársaság tegyen önálló leszerelési kezdeményezéseket. Szembe fordulnak a hatalmon levő reakciós erők által előkészített és a jobboldali szociáldemokrata vezetők által támogatott szükségállapot-törvényekkel, amelyekkel meg akarják semmisíteni a dolgozók demokratikus jogait és bilincsbe akarják verni szakszervezeteiket.

A munkások ellene szegülnek a szociális helyzetüket fenyegető reakciós intézkedéseknek; harcolnak a bérek emeléséért és a betegbiztosítási rendszer tervezett lerontása ellen. Növekszik az atomfegyverellenes mozgalom — különösen az ifjúság körében. A kormánynak a „Spiegel" című polgári folyóirat elleni eljárása felháborodást váltott ki a lakosság körében, és tömeges tiltakozásra vezetett. A tervezett per, amellyel be akarják tiltani az antifasiszta ellenállók és a nácizmus üldözötteinek szervezetét — növekvő elutasításra és ellenállásra talál.

Az illegalitás nehéz körülményei ellenére pártunk igyekszik eleget tenni felelősségteljes feladatának, megteremteni a munkásosztály akcióegységét, és elérni az összes békeszerető erők koalícióját. Ebben az évben kampányt indítunk pártunk megerősítésére. Máris több száz új tagot nyertünk, sok új pártcsoportot szerveztünk és több mint száz új üzemi újságot adtunk ki.

A Német Szövetségi Köztársaság demokratikus erői ma már harcukban támaszkodhatnak az első német munkás- és parasztállamra, a Német Demokratikus Köztársaságra, ahol a dolgozók a Német Szocialista Egységpárt vezetésével sikeresen építik a szocializmust. A Német Demokratikus Köztársaság következetes békepolitikája, a két német állam kölcsönös

megértésére, valamint leszerelésére irányuló javaslatai, szociális és kulturális vívmányai befolyásolják a szövetségi köztársaságban végbemenő fejlődést.

Kedves elvtársak!

A Szovjetuniónak és a többi szocialista országnak a béke fenntartására irányuló fáradhatatlan harca a mi országunk számára is nagy jelentőségű. *A Német Szövetségi Köztársaság sok békeszerető polgára őszintén hálás a Szovjetuniónak azért, hogy meghiúsította az amerikai imperializmus Kuba elleni agresszióját, megmentette a világbékét,* és az amerikai imperialistákat a világ közvéleménye előtt Kuba függetlenségének elismerésére kényszerítette. Ez rendkívül megnövelte a Szovjetunió és a szocialista országok tekintélyét. Minél nagyobbak a szocialista országok gazdasági és kulturális eredményei, minél erősebb és összeforrottabb a szocialista tábor, annál erősebbek a béke és a haladás erői az egész világon!

Éljen a szocializmus győzelme Magyarországon!

Éljen a békéért, a demokráciáért és a szocializmusért folytatott közös harc! *(Nagy taps.)*

DR. VILLÁNYI ILONA

Kübekháza körzeti orvosa:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Nyolc éve dolgozom Kübekházán, ebben a csaknem kétezer lakost számláló kisközségben. Saját kérésemre mentem falura, miután előtte két évig Szegeden dolgoztam. Bevallom őszintén, kezdetben nagyon féltem a falutól, és tudtam, sokat kell dolgoznom, ha ki akarom érdemelni az emberek bizalmát. Nagyon nehéz volt ez a munka, de sikerült.

A szocialista egészségügy szemlélete a megelőzés, s ennek módszere a gondozás. *A csak gyógyító orvos az egyén orvosa, a megelőző orvos a társadalomé.* Magyarországon ma már a népbetegségek megszűnőben vannak, s 1970-re elérhetjük, hogy teljesen felszámoljuk a Tbc-t mint népbetegséget.

Kübekházán a felszabadulás óta háromszor volt általános ernyőképszűrés. A részvétel alakulása nagyon érdekes. 1954: 800 ember; 1959: 1300 ember; 1962: csaknem 2000 ember, a lakosság 99 százaléka. Ez utóbbi alkalommal mindössze 17-en maradtak el a szűrésről, ezek is igazoltan.

A mezőgazdaság átszervezése az orvosoknak is többletmunkát jelentett. A dolgozó parasztok, amíg egyéniek voltak, meggondolták, hogy apróbb-cseprőbb panaszukkal felkeressék-e az orvost. Azzal, hogy biztosítottakká váltak, a napi betegforgalom négy-ötszörösére növekedett. Felvilágosító munkával elértük, hogy ma már csak akkor keresik fel az orvost, amikor arra valóban szükségük van. Naponta így is 50—60 beteget látunk el.

Amikor én 1955-ben a faluba mentem, egyedül voltam ott egészségügyi dolgozó. Azóta egy védőnőt kaptam, majd egy házi betegápolót, és ma már orvosírnokom is van.

Hiányoljuk azonban azt — és nagyon sok fiatal orvost ez tart vissza —, hogy ha az ember egyszer kikerül falura, a körzetbe, akkor megvonják tőle azt a lehetőséget, hogy szakorvosi vizsgát tehessen.

Kormányzatunk sok segítséget ad a falusi orvosnak. A helyi államhatalmi szervek azonban nem mindig megfelelően kezelik az orvos problémáját. A mi járásunknak 30 községe van, harminchét körzeti orvossal. Közülük 8 elérte vagy a közeljövőben eléri a nyugdíjazási korhatárt, de nem tud nyugdíjba menni, mert majd mind a 8 saját házában lakik s így az új orvos számára nincs se lakás, se körzeti rendelő. Kisteleken például a két éve ott dolgozó szülőotthon-vezetőnek nem tud a helyi tanács lakást biztosítani, és ő naponta jár át Csongrádról. Ez nemcsak az orvosok problémája, hanem az egész falusi értelmiségé. Ha nem teremtjük meg a lehetőségét annak, hogy az értelmiség letelepedjen és jól érezze magát a falun, akkor a szocialista falu kialakítása vontatottabban fog végbemenni.

Szép hivatás a mienk, és ha az orvos a beteget környezetétől nem elszakítva, hanem összes problémájával együtt látja, ha azon munkálkodik, hogy az embert gyógyítsa, formálja, tudatát alakítsa, akkor nagyon sokat tehet a szocialista falu kialakításáért. *(Nagy taps.)*

HENRY WINSTON,

az Egyesült Államok Kommunista Pártjának alelnöke:

Tisztelt kongresszus!

Engedjék meg, hogy tolmácsoljam önöknek az Egyesült Államok Kommunista Pártja vezetőségének, Gus Hall elvtársnak, a kommunizmus hazánkbeli kiváló képviselőjének, Elisabeth Flynn elvtársnőnek, a párt elnökének és pártunk valamennyi tagjának forró, testvéri üdvözletét.

Büszkén hallgattam Kádár elvtárs nagyszerű, marxista—leninista beszámolóját. Kádár elvtárs a Központi Bizottság nevében sorra vette népük vívmányait, amelyek nyomán befejezték a szocializmus alapjainak lerakását, és most a szocializmus teljes győzelmének programját valósítják meg.

A magyar dolgozó nép sikerei hozzájárulnak a szocialista tábor erősítéséhez, megkönnyítik a nemzeti függetlenségi mozgalmak fejlődését, bátorítják azokat a munkás- és népi megmozdulásokat, amelyek a közös győzelemért harcolnak valamennyi tőkésországban az imperializmus ellen. Világszerte ismert a nemzetközi reakció csendőrének szerepében fellépő Egyesült Államok imperializmusának barbár tevékenysége, amit a békés egymás mellett élés, a nemzeti felszabadítási mozgalmak és a szocializmus ellen fejt ki. Az Egyesült Államok reakciós külpolitikája reakciós belpolitikával párosul. *A jelenlegi amerikai belpolitikai helyzetet a munkásosztály, a négerek és a még meglevő demokratikus szabadságjogok elleni reakciós támadás jellemzi, ami a fasizmus megteremtésére való törekvések része.* A támadás először a kommunista párt ellen irányul, célja azonban az, hogy az egész népet megfossza szabadságjogaitól. Ilyen körülmények között az Egyesült Államok kommunistáira valóban igen nagy felelősség hárul.

Mi a 81 kommunista és munkáspártnak 1960-ban hozott nyilatkozatát rendkívül fontos történelmi dokumentumnak tartjuk. Az Egyesült Álla-

mok Kommunista Pártja úgy foglalt állást, hogy az Albán Munkapárt vezetőinek magatartása ellentétes ezen nyilatkozattal, amelyet minden testvérpárt elfogadott. Segíti-e az Albán Munkapárt ezen állásfoglalása a békéért és a szocializmusért folyó harc egységét?

Pártunknak az a feladata, hogy elősegítse az emberek legszélesebb rétegeinek, kommunistáknak és nem kommunistáknak, nem fasisztáknak és antifasisztáknak, demokratáknak és antiimperialistáknak, a fehér és a néger népeknek a harcát a béke és a szabadság megvédéséért.

A fasizmus tényleges veszély az Egyesült Államokban. Mississippi Államban tanúi lehettünk a demokrácia válságának, annak a polgárháború határát súroló kormányválságnak, amikor a kormány a nép nyomására csapatokat kényszerült küldeni a fajgyűlölők ellen. Ezek azzal, hogy egy néger diákot meg akartak akadályozni az egyetem látogatásában — az alkotmányos jogokat veszélyeztették. Ma még nincs fasizmus nálunk. Kennedy nem fasiszta vagy szélsőjobboldali, de nem is egy új Roosevelt. Az amerikai kommunisták szorosabbra fűzik kapcsolataikat a szakszervezeti mozgalommal, elősegítik az osztályöntudat kifejlődését, támogatják a közvetlen harcot a Kennedy-kormány hidegháborús programja ellen. A harc éle a szélsőjobboldali katonai vezetés ellen irányul, amely a békés egymás mellett élés, a nemzeti függetlenség és a szocializmus fő ellensége. A közelmúlt eseményei bebizonyították, hogy a párt politikai irányvonala helyes.

Az agresszív uralkodó körök soviniszta, hisztérikus hadjáratot indítottak Kuba ellen, álnokul azt állítva, hogy Kuba veszélyezteti az Egyesült Államok és a nyugati félteke biztonságát. Nem igaz, *Kuba nem veszélyt jelent, hanem az emberek reményét fejezi ki.* Ez az oka annak, hogy Kuba ügye az egész nyugati félteke népeinek közös ügye. A „Cuba si, Yankee no!" jelszó az Egyesült Államok imperializmusától szabadságát és függetlenségét védő hős kubai nép csatakiáltása. Milliók vannak az Egyesült Államokban is, akik követelik: „El a kezekkel Kubától!"

Örömmel tájékoztathatom önöket arról, hogy a közvéleménykutatások megmutatták: az amerikai nép túlnyomó többsége ellenzi a Kuba elleni katonai akciókat. Az Atlanti-óceán partjától a Csendes-óceán partjáig terjedő felvonulások, tüntetések azt is mutatták, hogy az „El a kezekkel Kubától!" jelszó a legszélesebb körű visszhangra talált az Egyesült

Államok népében. Ezek a megmozdulások azonban nem voltak elégségesek ahhoz, hogy megakadályozzák az agresszív köröket olyan katonai akciók foganatosításában, amelyek az országot és az egész világot a termonukleáris háború szakadékának szélére sodorták. *Hála a békés egymás mellett élés lenini politikáját követő Szovjetuniónak, és magának Hruscsov elvtársnak, sikerült megakadályozni a kubai inváziót, és megmenteni az emberiséget az atomháború pusztításaitól.* Az amerikaiak milliói Kennedy elnök háborús nyilatkozata nyomán ébredtek először igazán tudatára: mit is jelent „a háborús szakadék szélén való táncolás" politikája. Megrázkódtatásuk megnyilvánult az üzemekben, az utcán folyó beszélgetésekben, valamennyi népréteg körében. Egyetlen nap leforgása alatt egységessé vált a békemozgalom. Nem volt szükség hozzá formális határozatokra vagy értekezletekre. Ez az egység cselekvés közben jött létre.

A megrázkódtatás még inkább összekovácsolta a különböző békemozgalmakat. Harcos tüntetések egész sora zajlott le az Atlanti-óceántól a Csendes-óceánig, Északtól le Délig. Majd „El a kezekkel Kubától!", „Békét!" jelszavakkal tízezer ember vonult New York utcáin az ENSZ-palota elé. Országunk valamennyi nagyobb városából sok ilyen akciót sorolhatnék még fel, amelyekről a Wall Street szolgálatában álló sajtó mélyen hallgat.

Ne feledjék el az elvtársak, hogy az Egyesült Államok nemcsak a hatalmon levő imperialisták országa, hanem a fehér és néger munkásoké, farmereké, egyszerű, békeszerető embereké is, és vannak olyan szervezett kommunistái, akiknek pártja magasra tartja a marxizmus—leninizmus és a nemzetközi szolidaritás zászlaját.

A Szovjetunió fellépése megfelelt az amerikai nép béketörekvéseinek. Képzeljék csak el, hogy mit jelentett legyőzni azt a Richard Nixont, akinek választási jelszava „Kuba azonnali lerohanása" és „A kommunizmus elleni háború" volt.

A nép elutasította Nixont, aki Kalifornia állam kormányzóságára pályázott és a Fehér Ház elnöki tisztjének betöltéséről álmodozott. Vele együtt megbukott a fasiszta háborús uszító kongresszusi küldöttek és szenátorok listája is — nemcsak Kaliforniában, hanem más államokban is.

Az Egyesült Államok gazdasági élete a fegyverkezésre épül. Ez a tény súlyosbítja a munkásosztály, a lakosság minden rétegének helyzetét. Az Egyesült Államokban éles osztályharc dúl. A munkások naponta kezdeményeznek sztrájkokat, jobb életkörülményeket követelve, és védelmezve a munkalehetőségeket, amelyeket az automatizálás egyre jobban veszélyeztet. Felvetették azt a gondolatot, hogy az emberi jogok fontosabbak a tulajdonjogoknál. Ez a magyarázata, hogy tömegmozgalom folyik a legalább 35 órás munkahétért az Egyesült Államokban. Ezzel párhuzamosan szélesedik a négerek felszabadításáért küzdő mozgalom, és erősödik a munkás—néger szövetség, amely a kialakulóban levő, monopóliumellenes koalíció gerince. Az uralkodó körök meg akarják akadályozni a fejlődésnek ezt az irányát, s ezért sokoldalú fasiszta támadást intéznek az Egyesült Államok Kommunista Pártja ellen. Pártunk nem indulhat a választásokon, megfosztják gyűlésekre alkalmas helyiségek használatától, nem juthat szóhoz a rádió és a televízió műsorában, nem hirdethet a sajtóban. Kommunisták nem helyezkedhetnek el az iparban, és nem kaphatnak lakást köztulajdonban levő házakban. A demokrácia elleni harc első célpontja a kommunista párt. Ez a célja a McCarran törvénynek is.

Amerikában december 11-én kezdődik a kommunista párt, egyben Gus Hall és Benjamin Davis elvtársak pere is. Az a vád ellenük, hogy nem tettek eleget a fasiszta törvény által előírt regisztrálási kötelezettségüknek. Az ország és a világ közvéleménye világosan felismeri, hogy *ez valójában a demokrácia perbefogása az Egyesült Államokban.*

Az Egyesült Államok Kommunista Pártja minden nehézség ellenére megtalálja a módját annak, hogy harcoljon a békéért és megvédje osztálya és népe létérdekeit.

Magasra tartva a marxizmus—leninizmus zászlaját, a párt eredményes harcot vív a revizionizmus és a baloldali dogmatizmus ellen. Az Egyesült Államok Kommunista Pártja egységes és erősebb, mint valaha.

A párt szava eljutott az emberek millióihoz, és milliók beszélgetnek, vitatkoznak a kommunizmusról. Ez jelentős történelmi tény.

Pártunk teljesen tudatában van az amerikai imperializmus veszélyességének. De tudatában van annak is, hogy a munkásosztály és a néger nép erejében és képességeiben új lehetőségek rejlenek. Ez a fejlődés olyan időszakban megy végbe, amikor a szocialista világrendszer ereje

egyre növekszik. A demokráciáért, a békéért és a szocializmusért vívott harc az amerikai nép számára is győzelemmel végződik!

Éljen a dicsőséges Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nagy Szovjetunió vezette szocialista tábor egysége!

Erősödjék az Egyesült Államok és Magyarország népeinek barátsága!

Éljen a nemzetközi szolidaritás!

Éljen a béke!

Éljen a marxizmus—leninizmus! *(Viharos taps.)*

CSÉMI KÁROLY

vezérőrnagy:

Kedves elvtársak!

Mint a hadseregben dolgozó kommunista, felelős beosztásban levő parancsnok, a hadsereg kommunistáinak küldötte, elmondhatom, hogy a hadsereg kommunistái, a pártonkívüliek, az ifjú kommunisták, az egész személyi állomány érti és helyesli pártunk politikáját. Kérik, hogy a kongresszus hagyja jóvá, a megválasztandó Központi Bizottság pedig következetesen hajtsa végre ezt a bevált, helyes politikát.

Jelenthetem, hogy a két kongresszus közötti időszakban hadseregünk megerősödött, technikailag fejlődött, kiképzési színvonala emelkedett. A hadsereg egységes, képes és kész a kapott feladatok végrehajtására.

A hadsereg helyzetét, erejét és értékét megszabó tényezők egyik legfontosabbika: *országunk fejlődése, a szocialista társadalmi bázis.* A „hátország szilárdsága" az alap, amelyre bizton támaszkodik és amelytől erősödik a mi hadseregünk. A szocialista társadalommal — amelynek ipara mindinkább erősödik, mezőgazdasága egységes és a szocialista úton fejlődik — a hadsereg tagjai ezer és ezer szállal nőttek össze, együtt éreznek egész dolgozó népünkkel. A kongresszus megállapítása, hogy leraktuk a szocializmus alapjait, a haza védelme szempontjából is nagyon fontos. Néphadseregünk most még inkább érzi: *van mit védenie!*

A másik fontos tényező, hogy *rendelkezik-e a hadsereg korszerű szervezettel és fegyverzettel.* Elmondhatom, hogy hadseregünk az elmúlt időszakban szervezetében korszerűbb lett, képes a feladatok gyors végrehajtására.

Ami pedig a hadsereg fegyverzetét illeti, az mind jobban hozzáigazodik a korszerű háború követelményeihez.

A mi népünk békét akar. A kongresszuson valamennyi eddig felszólalt küldött népünk békés alkotó munkájának terveiről, reménységeiről beszélt. De a békét védeni is kell! Jelenthetem a kongresszusnak, hogy népünk egyetértése, áldozatos munkája, a párt Központi Bizottsága és a kormány gondoskodása nyomán a hadsereg az elmúlt időszakban sok új technikai eszközt kapott.

Közismert, hogy a Magyar Népköztársaság légiterét a korszerű igényeket mindenben kielégítő rakéták, szuperszonikus vadász-elfogó repülőgépek, rádiófelderítők és lokátorok rendszere védi. Olyan rakéták például, mint amilyenek 1960. május 1-én Szverdlovszk felett lelőtték a Powers által vezetett betolakodó U—2-es repülőgépet. A hadsereg korszerű szervezeti felépítésének és technikai ellátottságának ismeretében jelenthetem, hogy *a Varsói Szerződés más tagállamaival, a testvéri szovjet hadsereggel és a többi testvéri hadsereggel együtt a mi hadseregünk is védi népünk alkotó munkáját, a szocialista tábor és az egész emberiség békéjét.*

Hadseregünk technikai ellátottságát alapvetően népünk dolgos munkája, áldozatkészsége biztosítja. Köszönetünket fejezzük ki a magyar ipar munkásainak, a műszakiaknak és az ipar vezetőinek azért, hogy a hadsereg részére szükséges technikát jó minőségben és határidőre szállították.

Emellett a mi hadseregünk is érzi a testvéri szocialista országok, elsősorban a hatalmas Szovjetunió, a Varsói Szerződés főparancsnoksága és a szovjet hadsereg állandó támogatását. Külön ki kell emelnem a szovjet hadsereg nagy és állandó testvéri segítségét, mind a korszerű technikai felszerelésben, mind pedig abban, hogy a korszerű technika elsajátítására a kádereket gyorsan kiképezzük.

Barátságunk a Magyarországon ideiglenesen állomásozó szovjet csapatok személyi állományával és parancsnokságával nagyon jó, bensőséges. A szovjet elvtársak gazdag tapasztalataiból nagyon sokat tanulhatunk.

A harmadik fontos tényező, amely szintén bizonyítja, hogy a hadsereg jól kiképzett, képes és kész harcolni: *a hadseregben szolgálatot teljesítő emberek.*

Mi elvetjük azt a burzsoá elméletet, hogy a korszerű technika korában alapvető és legfontosabb a *technika*, és nem fontos az *ember*. Igenis, alap-

vetően fontos az ember. Óriási jelentősége van annak, hogy az ember, a katona érezze az igazságát az ügynek, amelyet védelmez. És rendkívül sok múlik azon is, milyenek a hadseregben dolgozó emberek képességei és tulajdonságai, tudják-e szervezni és vezetni a hadsereget, kezelni a technikát? Sem az emberek öntudata, sem ezek a képességek nem alakulnak ki maguktól. Ez nagy munkát követel.

A hadseregben folyó nevelésnél ki kell emelnem a pártszervezetek rendkívül nagy szerepét. A hadseregben kétszeres erőfeszítést kívánt a normális pártélet helyreállítása. Először a személyi kultusz következményeitől kellett megszabadítani, másodszor a külön szabályzat alapján eluralkodott úgynevezett kincstári szellemtől.

A Központi Bizottság határozatai alapján egyrészt helyreállt, kiszélesedett nálunk is a lenini normák alkalmazása, pezsgő, eleven pártélet folyik, másrészt nem csorbult, hanem növekedett a parancsnokok tekintélye. Az egész laktanya-életben megélénkült a pártmunka, kiszélesült annak társadalmi bázisa. Ennek következtében a politikai nevelőmunka javult, hatékonyabb lett.

A pártélet fellendítése azonban nem ment harc nélkül. Meg kellett érte küzdeni, sokat kellett vitatkozni; sok elvtársunk a vita folyamán megértette az új módszerek szükségességét, de akadtak olyanok is, akik nem értették meg: ezeknek félre kellett állniuk.

A párt politikájának ebben a megváltozott légkörében könnyen megtalálta a helyét az ifjú kommunista mozgalom, a KISZ is. A hadseregben sok ezer ifjú kommunista és párton kívüli ifjú megszerezte *„A magyar néphadsereg kiváló katonája"* címet, és a szocialista versenyben elért eredmények alapján kitüntetéseket érdemelt ki.

Mi, akik a hadseregben hosszú évek óta dolgozunk, elmondhatjuk, hogy a fiatalok döntő többségének szocialista hazafisága, politikai öntudata, munkaszeretete, lelkesedése és áldozatkészsége nagymértékben elősegíti az előttünk álló feladatok eredményes végrehajtását. A hadseregben — pártunk politikája alapján — nagy gondot fordítunk a fiatalság nevelésére. Fiataljaink magas fokú politikai öntudatának, a haza védelméért érzett felelősségének tulajdonítható, hogy az év közben lefolytatott különböző gyakorlatokon fáradtságot nem ismerve, nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel, sokszor több napon keresztül éjjel és nappal, zord időjárási viszonyok

között teljesítették feladatukat és hozzáértően kezelték a rájuk bízott bonyolult technikát.

Ha valaki megkérdezné: mi a biztosíték arra, hogy az a sok eszköz, amelyet a hadsereg kap, jó kezekben van, azt válaszolnám: elsősorban az, hogy a kommunisták és a pártonkívüliek, a hadsereg egész személyi állománya érti a párt politikáját, egyetért vele. Értik és megbecsülik a szocialista építésben elért eredményeinket, és készek, ha kell, harcolni szocialista vívmányaink védelmében. A mi hadseregünk tisztikara egységes, politikailag szilárd, szakmailag jelentősen fejlődött, s készségesen vállalja a rá háruló feladatokat. Megnövekedett a parancsnokok, a törzsek szervezőkészsége, és a harci, politikai kiképzés színvonala. A technikát mind korszerűbben alkalmazzák. A hadsereg tisztikara érzi azt a bizalmat, amelyet a néptől, a párttól és a kormánytól kap, s ennek megfelelően fokozódik felelősségérzete is.

Természetesen nemcsak eredményeink vannak, hanem hibáink és komoly nehézségeink is. Munkánk egyik nehézségét az új technika tökéletes elsajátítása okozza. Rendszeresen küzdenünk kell a csapatok szervezetszerű rendjéért, fegyelméért, a kiképzés magas színvonaláért. Nagy gondot kell fordítani különböző balesetek, fegyver-, gépkocsibalesetek megelőzésére.

Elvtársak! A Magyar Népköztársaság hű tagja a Varsói Szerződésnek. Népünk el van szánva függetlenségünk, békés építőmunkánk, szocialista rendszerünk védelmére. A hadsereg kommunistái, valamennyi tiszt és harcos nevében kijelenthetem, hogy pártunk és kormányunk felhívására, utasítására bármilyen időben és körülmények között, a testvéri szovjet hadsereggel és a Varsói Szerződéshez tartozó többi szocialista hadsereggel együttműködve, készek vagyunk hazánk, szocialista vívmányaink, a szocialista tábor, a béke védelmére.

A hadsereg kommunistái, az egész személyi állomány nevében kívánok a kongresszusnak eredményes munkát, a küldött és a vendég elvtársaknak jó erőt és egészséget. *(Nagy taps.)*

SATOMI HAKAMADA,

a Japán Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára:

Kedves elvtársak!

Nagy öröm számunkra, a Japán Kommunista Párt Központi Bizottsága küldöttségének tagjai számára, hogy első ízben részt vehetünk a dicső Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusán. A Japán Kommunista Párt Központi Bizottsága és valamennyi japán kommunista forró, elvtársi üdvözletét tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, önökön keresztül a magyar munkásosztálynak és az egész magyar népnek.

A magyar munkásosztály, amely az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság megalakításával nagyszerű tapasztalatokat szerzett, mintegy 25 éven át hősies harcot vívott az áruló horthysta rendszer ellen. A magyar munkásosztály a felszabadulás után megdöntötte a reakciós rendszert, és megnyitotta az utat a magyar nép felemelkedése előtt. A szocializmus építése Magyarországon az 1956-os ellenforradalom felett aratott győzelem után különösen nagy léptekkel haladt előre.

1958 óta Magyarország ipari fejlődése együtt halad valamennyi szocialista országéval. 1959 óta önök történelmi győzelmet arattak a falun, és ma már az ország csaknem egész megművelhető területén szocialista gazdálkodás folyik. Az utóbbi 15 év alatt Magyarország elmaradott mezőgazdasági országból fejlett ipari-agrárországgá vált, amely magasan fejlett nehéz- és gépiparral rendelkezik, s a kultúra, a tudomány és a művelődés területén is nagyszerű eredményeket ért el. Ismeretes előttünk, hogy dolgozó népük életszínvonala fokozatosan emelkedik. Ma minden erővel azon munkálkodnak, hogy teljesítsék, illetve túlteljesítsék a második ötéves tervet.

A magyar nép kiemelkedő eredményei, amelyeket pártjuk helyes vezetésével értek el, kétségtelen bizonyítékai a nagyszerű marxista—leninista

eszmék ragyogó győzelmének. *A hatalmas szocialista világrendszer fejlődése és erősödése, valamint a népek harca a békéért, a nemzeti felszabadulásért, a demokráciáért és a szocializmusért, a japán népnek is nagy bátorítás küzdelmes harcaiban.*

Kedves elvtársak! A japán nép és a Japán Kommunista Párt fokozott harcot folytat az amerikai imperializmus és a japán monopoltőke erőszakos uralma ellen, az ország nemzeti függetlenségéért, a demokráciáért és a békéért, valamint a japán nép jobb életkörülményeinek megteremtéséért. *Az Egyesült Államok megszállva tartja az Okinava szigeteket, és több mint kétszáz támaszpontot létesített Japánban.* A külügyek, a pénzügy és a külkereskedelem terén igen erős Japánban az amerikai imperializmus befolyása. Az áruló japán reakciós körök, élükön a monopoltőkésekkel, elősegítik az amerikai imperializmus által támogatott militarizmus újjászületését, és az amerikai imperializmussal szövetkezve egyre jobban fenyegetik Ázsia békéjét.

Pártunk múlt évben tartott VIII. kongresszusa történelmi jelentőségű programot fogadott el. Ebben megvilágította a nép demokratikus forradalmának kilátásait az amerikai imperializmus és a japán monopóliumok uralma ellen, a jelenlegi helyzet gyökeres megváltoztatására.

Az amerikai és japán reakciósok és kiszolgálóik támadás- és intrikasorozata ellenére tovább fejlődik a japán nép harca a függetlenségért, a demokráciáért és a békéért. Tavaly óta legalább háromszor kíséreltek meg, hogy keresztülvigyenek egy úgynevezett „politikai erőszak ellenes" fasiszta törvénytervezetet. *Mindannyiszor vereséget szenvedtek a kommunista és szocialista pártot is magában foglaló összes demokratikus erők egységfrontjával szemben.* Október 21-én az amerikai támaszpontok eltávolítását követelő, hatalmas tüntetéseket szerveztünk szerte az országban, többek között egy százezres tömegtüntetést a Tokió közelében levő yokotei amerikai támaszpont előtt. Ma az összes demokratikus erőket tömörítő széles tömegharc, akcióegység van kibontakozóban, amely a Japán áruló, reakciós erői és a Dél-Korea fasiszta bábkormánya közötti, úgynevezett japán—dél-koreai tárgyalások megakadályozására törekszik. Ezeknek a tárgyalásoknak a célja agresszív északk let-ázsiai tömb létrehozása. A japán nép harcol és tiltakozik az amerikai imperializmusnak a világbékét és a hős kubai nép függetlenségét fenyegető kalózcselekményei ellen is, és hatá-

rozottan támogatja Fidel Castro miniszterelnök öt pontból álló követeléseit.

Következetesen és sokoldalúan harcolunk az amerikai és a japán uralkodó körök intrikái ellen, amelyek meg akarják bontani az ország demokratikus erőinek sorát, el akarják nyomni a népet, és alá akarják ásni harci szellemét. Ugyanígy harcolunk a jobboldali szociáldemokraták szabotázs-cselekményei ellen is. Ezekben a harcokban erősödik pártunk kapcsolata a néptömegekkel, és egyre fontosabbá válik pártunk szerepe.

Az elmúlt időszakban megkétszereződött a Japán Kommunista Párt tagjainak száma. A júniusi szenátusi választások alkalmával pártunk növelte mandátumainak számát, és csaknem kétszer annyi szavazatot szerzett, mint a három évvel korábbi választásokon. E sikerek és eredmények alapján azért harcolunk, hogy pártunk a nép több százezer tagot számláló élcsapatává váljék.

Az imperialisták, különösen napjainkban, egyre fokozzák háborús és agresszív politikájukat. Délkelet-Ázsiában és a világ más részeiben elkövetett agresszív cselekedeteikkel, különösen pedig Kuba elleni szégyenletes háborús provokációikkal az amerikai imperialisták ismét bebizonyították, hogy a népek békéjének és függetlenségének fő ellenségei, akik a nemzetközi csendőr szerepét játsszák. Mint ahogyan az 1957. és 1960. évi moszkvai nyilatkozatok megállapítják, az ellenük folytatott harc a különböző országok népeinek közös feladata. A Japán Kommunista Párt, magasra emelve a proletár nemzetköziség zászlaját, erejét nem kímélve harcol ennek a feladatnak megvalósításáért.

Kedves elvtársak! További nagy sikereket kívánunk az önök kongresszusának, a magyar népnek és a Magyar Szocialista Munkáspártnak.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a japán és a magyar nép barátsága!

Éljen az összes békeszerető erők összefogása az imperializmus ellen!

Éljen a világ kommunista és munkáspártjainak megbonthatatlan egysége az imperializmus elleni harcban! *(Nagy taps.)*

MC LENNAN

Nagy-Britannia Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja:

Elvtársak!

Boldog vagyok, hogy a kongresszusnak átadhatom Nagy-Britannia Kommunista Pártjának forró, testvéri üdvözletét.

Őszinte örömmel töltenek el bennünket azok a nagyszerű eredmények, amelyeket a Magyar Szocialista Munkáspárt és Központi Bizottsága vezetésével a magyar nép elért. Sikereik nemcsak a magyar nép jólétére és országuk fejlődésére hatnak ki, hanem a világ kommunista és munkáspártjainak előrehaladására is.

Különösen így van ez Angliában, mert pártunkat és népünket évek óta szoros kapcsolatok fűzik a magyar párthoz és Magyarország népéhez. Testvéri, elvtársi kapcsolataink szilárdak maradtak akkor is, amikor támadás érte a magyar forradalom vívmányait. Ezt követően főtitkárunk, John Gollan elvtárs Magyarországra látogatott. Ekkor alkalma nyílott arra is, hogy ismertesse munkánkat, és tovább szilárdítsa a pártjaink közötti testvéri egységet.

Nagy-Britannia a konzervatív párti reakciós kormány vezetése alatt — az Egyesült Államok kormányának háborús akciói folytán — *most politikai, gazdasági és társadalmi életének válságos problémáival néz szembe.* Mint az Atlanti Szövetség Szervezetének egyik tagja és mint az angol—amerikai szövetségben nagyon alantas szerepet játszó partner, reménytelenül súlyos helyzetbe került.

A közelmúltban, amikor az Egyesült Államok imperializmusa Kuba-ellenes akcióival a termonukleáris háború szélére taszította a világot, óriási felháborodást váltott ki Angliában az Egyesült Államok elnökének állásfoglalása, valamint a brit kormány vezetőinek szolgai magatartása. Ez a felháborodás tiltakozásokban és demonstrációkban jutott kifejezésre. A tömegek „El a kezekkel Kubától" jelszóval követelték a világbéke megőrzését. Angliában évek óta ez volt a nép legnagyobb tömegmegmoz-

dulása, amelyhez pártunk tevékenysége jelentős mértékben hozzájárult· *Az angol nép millióí juttatták kifejezésre a hála mély érzéseit Hruscsov elvtárs és a Szovjetunió kormánya iránt azokért a lépésekért, amelyekkel megmentette a világot a termonukleáris katasztrófától.*

Az angol békemozgalom, amely az elmúlt években jelentősen aktivizálódott, egyre erősebb és hatalmasabb lesz, és a békére vágyó emberek mind szélesebb tömegeit fogja össze.

A békés egymás mellett élés Nagy-Britannia fennmaradásának feltétele. A hatalmas fegyverkezési kiadások, a nagykapitalisták és monopolisták érdekeit szolgáló gazdaságpolitika eltorzítja országunk gazdaságát, és csökkenti az angolok nagy többségének életszínvonalát. Ez a folyamat tovább gyorsul, ha Nagy-Britannia belép az Európai Közös Piacba. *Pártunk volt Angliában az egyetlen politikai párt, amely kezdettől fogva ellenezte Nagy-Britannia belépését ebbe az agresszív, szovjetellenes, hidegháborús tömbbe.* Amikor először nyilvánítottuk ellenzésünket, még kevesen támogatták álláspontunkat. Most azonban, amikor mind több és több ember ismeri fel Anglia belépésének katasztrofális katonai, politikai és gazdasági következményét, gyorsan növekszik az ellenállás a Közös Piaccal szemben, s az angol munkáspárt és a szakszervezeti mozgalom jobboldali szociáldemokrata vezetői mindinkább arra kényszerülnek, hogy felülvizsgálják álláspontjukat. Pártunk egyik legfontosabb feladata most: megnyerni az angol munkásmozgalmat, hogy nyíltan ellenezze Anglia belépését az Európai Közös Piac szervezetébe, és meghiúsítsa a kormány ezzel kapcsolatos terveit.

Az angol nép békét, függetlenséget akar, és társadalmi és gazdasági feltételeinek javulását. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a mi nagy munkásosztályunk mozgalmának minden hatalmát és erejét arra használjuk fel, hogy meghiúsítsuk a jelenlegi kormány áruló osztályuralmi politikáját. Ez az erő kihasználatlan, mert a szervezett munkásmozgalmat nagyrészt a szociáldemokrata politikusok irányítják, és a mi pártunk továbbra is kicsiny a rá váró feladatokhoz viszonyítva. Ezért végrehajtó bizottságunk tavaly úgy döntött, hogy határozott erőfeszítéseket tesz pártunk és az Ifjú Kommunisták Ligája taglétszámának emelésére. Örömmel közlöm, hogy munkánk eredménnyel járt. Pártunk taglétszáma 29 000-ről 33 000-re növekedett, az Ifjú Kommunisták Ligájá-

nak taglétszáma pedig megkétszereződött. Jól látjuk, hogy a 33 000-es taglétszám nem nagy, de elérése mégis jelentős és fontos lépés afelé, hogy pártunk tömegpárt legyen. Jövő áprilisban tartandó kongresszusunkon határozatot hozunk pártunk taglétszámának növelésére.

Teljes mértékben bízunk abban, hogy fejlődésünk tovább tart, mert munkánkat a 81 kommunista párt történelmi jelentőségű nyilatkozatára és e politikának arra a továbbfejlesztésére alapozzuk, amelyet a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXII. kongresszusa határozott meg. Arról is meg vagyunk győződve, hogy az önök eddigi sikerei csak kezdetét jelentik további, még lendületesebb fejlődésüknek. Sikert kívánunk kongresszusukhoz, és tudjuk, hogy döntéseik Magyarország népét még nagyobb, sikeres erőfeszítésekre buzdítják a szocializmus építésében.

Éljen a marxizmus—leninizmus, az a zászló, amely alatt a világ testvéri kommunista és munkáspártjai előre menetelnek!

Éljen Nagy-Britannia Kommunista Pártja és a Magyar Szocialista Munkáspárt közötti testvéri egység! Éljen a világbéke! *(Nagy taps.)*

ISMAIL BAKRI,

az Indonéz Kommunista Párt Központi Bizottsága Titkárságának tagja:

Kedves küldött elvtársak!

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt kifejezzem testvéri delegációnk nagy örömét azért, hogy részt vehet az önök kongresszusán. Nagy megtiszteltetésnek érezzük, hogy pártunk Központi Bizottsága alkalmasnak tartott bennünket arra, hogy képviseljük az Indonéz Kommunista Pártot az elvtársak kongresszusán.

Hálásak vagyunk a magyar testvérpártnak, hogy az indonéz delegációt meghívta a kongresszusra, s ezáltal lehetővé tette, hogy megismerjük népük virágzó, kizsákmányolástól mentes életét, harcát és nagyszerű eredményeit.

Először és mindössze néhány napja tartózkodunk szép országukban. Kiadványaikat és az országukban járt különféle delegációk beszámolóit olvasva, természetesen tudtuk, hogy Magyarországon nagy munka folyik, hogy a parasztsággal szövetkezett és minden magyar hazafi és demokrata által támogatott magyar munkásosztály új Magyarországot épít. Ez az, amit hallottunk és olvastunk. S most, az itt töltött néhány nap alatt ezt magunk is tapasztaltuk.

Mély köszönetünket fejezzük ki azért a lehetőségért, hogy magyar földön meggyőződhettünk az új élet megteremtéséről és megszilárdulásáról.

Engedjék meg kedves küldött elvtársak, hogy felolvassam az Indonéz Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözletét kongresszusukhoz, amely oly fontos szerepet játszik a magyar munkásosztály és a magyar állam történetében. A pártunk elnöke, Aidit elvtárs által aláírt üzenet a következő:

„Az Indonéz Kommunista Párt Központi Bizottsága eleget téve a több mint kétmillió indonéz kommunista forró kívánságának, meleg testvéri üdvözletét, a további sikerekhez legjobb kívánságait küldi a bátor magyar munkásosztály kongresszusra összegyűlt fiainak és leányainak, és önökön keresztül a magyar dolgozó népnek.

Különleges baráti érzelmekkel küldjük ezt az üzenetet, mivel az önök munkásosztályának felbecsülhetetlen értékű tapasztalatai azt a tanulságot adták a világ proletariátusának, hogy ha egyszer a nép szocializmust akar, nincs olyan erő, még a világ kapitalistáinak emberiségellenes, haladásellenes egyesült ereje sem — mint ahogy azt 1956 októberének és novemberének nevezetes napjai bizonyították —, amely képes lenne Magyarországot a szocializmus építésének útjáról letéríteni.

Az indonéz dolgozó népnek a szocializmusról alkotott felfogását szintén próbára tette az idő. Mi most köszönetünket fejezzük ki az önök bátor munkásosztályának és a szocialista vívmányokat áldozatosan védő magyar kommunistáknak, mert cselekedeteik nyomán mi Indonéziában vissza tudtuk verni a reakciós erők támadásait, amelyek igyekeztek lejáratni a szocializmust, és el akarták hitetni, hogy a magyar nép nem akar szocializmust, és visszavágyik a kapitalista »paradicsomba«. Ezek a napok valóban nehéz és sorsdöntő napok voltak, és önök, magyar proletárok megérdemelten szolgáltak rá a világ proletariátusának szeretetére és

csodálatára, amiért olyan bátran és nagyszerűen emelték magasra a szocializmus zászlaját.

Kongresszusuk olyan fontos dolgokat tárgyal, amelyek nemcsak Magyarország számára jelentősek, hanem mindenki számára, aki életét és tehetségét a munkásosztály ügyének, az emberiség boldogságának szenteli. Ma, amikor a nemzetközi reakció erői minden igyekezetükkel a világ népei forradalmi ébredésének feltartóztatásán fáradoznak, az önök vívmányainak megszilárdítása nagyon jelentős. A szilárd, egységes Magyarország, amely véglegesen az általa választott és az ellenforradalom ellen megvédelmezett út mellett döntött, óriási lelkesítést és segítséget nyújt azoknak az erőknek, amelyek ellen most a reakció támadásokat intéz. A magyar párt kongresszusát velünk együtt nemcsak más testvérpártok kísérik figyelemmel, hanem a nemzetközi reakció is, amely különféle koholmányok terjesztésével azt a benyomást akarja kelteni a világban, hogy a Magyarországon végbemenő konszolidációs folyamat — az ő szavaikkal élve — »a rendszer széthullásának« a jele. Mindnyájan tudjuk, milyen célokat követnek: zűrzavart akarnak előidézni a nemzetközi proletariátus soraiban, el akarják halványítani azt a tényt, hogy a magyar munkásosztály 1956-ban végleges és meggyőző feleletet adott gonosz álmaikra, arra, hogy Magyarországot le lehessen téríteni a szocialista útról.

Az imperialista világ szennyes rágalmai és vágyálmai azt bizonyítják, hogy éppen az imperialista világ van siralmas állapotban. Ez nem is lehetséges másként. Az imperialistákat kudarc éri mindenütt. Gazdasági téren a szocialista tábor növekvő erejének kísértete űzi őket, sújtják őket a rendszerüktől elválaszthatatlan gazdasági válságok, a nemzeti függetlenség kivívásáért és megszilárdításáért küzdő ázsiai, afrikai és latin-amerikai népek győzelmes harca. A Szovjetunió dicső győzelmeivel elhagyta az imperialistákat a tudományban. Az imperialisták saját országaik munkásosztályának erősödő harca miatt sem tudnak nyugodtan aludni. Valóban nem kellemes imperialistának lenni a XX. század második felében! *(Derültség.)*

Az imperialista körök rágalmazó és rosszindulatú propagandája azt bizonyítja, hogy összeesküvést szerveznek a nemzetközi munkásosztály ellen, mert különösen a nemzetközi munkásmozgalom — a Kommunista

Kiáltvány és a 81 kommunista és munkáspárt nyilatkozata által megkövetelt — acélos egységétől félnek.

Nekünk valóban nincs okunk a kishitűségre. A proletár internacionalizmus legyőzhetetlen, és tudatában van történelmi küldetésének. Ennek bizonysága a hős Kuba védelmében kialakult és általa vezetett rendkívül széles mozgalom is. Ezért a nemzetközi proletariátus teljes szívvel támogatja a kubai nép vezetője, Fidel Castro elvtárs által megfogalmazott ötpontos követelést.

Az india—kínai határon végbemenő események, akárcsak a Kuba körül kialakult feszültség, amelyeket az Egyesült Államok imperialistái idéztek elő, újból arra tanítanak bennünket, hogy az imperializmus megmarad imperializmusnak, s mindent elkövet, hogy viszályt szítson.

Mi, a világ kommunistái, nagy felelősséget érzünk az emberiség iránt történelmének ebben a sorsdöntő szakaszában, amely meghatározza a jövőt. Ránk hárul a demokráciáért, a haladásért és az ember méltóságáért harcoló erők egyesítésének magasztos, nemes feladata.

Természetesen a részletkérdésekben mindig lesznek, sőt még egy párton belül is vannak különbségek. Valójában az lenne különös, ha nem léteznének véleménykülönbségek. Hiszen ha az emberek tudatosan gondolkodnak, dolgoznak és élnek, akkor különbségek is előadódnak. Egy dologban azonban az imperialisták elszámítják magukat: a 40 millió kommunista egységes az utolsó kizsákmányoló rendszer, a kapitalizmus eltörléséért vívott évszázados harcban, és véleménykülönbségeink csak e harcon belül, e harc viharos növekedéséből és gyors előretöréséből erednek. Mi, indonéz kommunisták, meg vagyunk győződve róla, hogy a marxizmus—leninizmus segítségével minden véleménykülönbséget át lehet hidalni, és tovább tudunk haladni. Éppen ezért, egy cseppet sem kételkedünk abban, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom megerősödve kerül ki a véleménykülönbségekből, hogy még tapasztaltabb, még érettebb legyen.

Mi, indonéz kommunisták, még egyszer üdvözöljük a magyar munkásosztály nagy kongresszusát. Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez hozzájárul a magyar kommunisták sorainak további megszilárdításához és a nemzetközi kommunista mozgalom egységéhez.

Az önök kongresszusa mérföldkő lesz a fiatal, fejlődő szocialista Magyarország útján. Biztosak vagyunk abban, hogy kongresszusuk

ellátja hazájukat a szükséges erkölcsi és anyagi eszközökkel, feltételekkel, biztosítja az ország haladását a szocializmus további építésében.

Éljen az MSZMP VIII. kongresszusa!

Éljen az indonéz—magyar barátság!

Éljen a marxizmus—leninizmus!

Éljen a 81 kommunista és munkáspárt nyilatkozata!" *(Nagy taps.)*

KÁLLAI GYULA,
a Politikai Bizottság tagja:

Kedves elvtársak! Tisztelt kongresszus!

A Központi Bizottság beszámolója megállapította, hogy a szocialista forradalom hazánkban újabb nagyszerű győzelmet aratott, s népünk a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépett. A további előrehaladásban, a forradalom teljes győzelmének kivívásában kiemelkedően fontos szerepe van a párt ideológiai és kulturális munkájának. Az irányelvek ezért hangsúlyozzák, hogy *a marxizmus—leninizmus eszmei offenzívája a szocialista építőmunka követelménye lett.*

A nemzetközi és hazai viszonyok, a szocializmus nagy nemzetközi és hazai sikerei kedvező feltételeket teremtenek az eszmei offenzíva számára. A Szovjetunió Kommunista Pártjának történelmi jelentőségű XX. kongresszusa széles körű harcot indított, hogy megtisztítsa a marxizmus—leninizmus eszméit a dogmatizmus salakjától, amely a személyi kultusz éveiben reárakódott. Ugyanakkor ez lehetővé tette, hogy még hatékonyabb harcot folytassunk a nemzetközi munkásmozgalom fő veszélye, a revizionizmus ellen. A marxizmus—leninizmus igazságainak fénye ma újból tisztán ragyog. Ez az elmélet a békéért, a szocializmusért, az emberiség társadalmi előrehaladásáért vívott harc leghatalmasabb fegyvere.

A marxizmus—leninizmus megtisztulása, alkotó szellemének érvényesítése nálunk is kétfrontos harcban ment végbe, s az így megújhodott marxizmus—leninizmus vált cselekedeteink vezérfonalává. Pártunk híven szolgálta a népet, helyes, a tömegek által támogatott irányvonalat dolgozott ki, és szívósan küzdött annak megvalósításáért. Ez vezetett bennünket az ellenforradalom leveréséért, a konszolidációért és a szocializmus alapjainak lerakásáért folyó harcban elismerésre méltó eredményekre.

Az osztályharcra, a mezőgazdaság szocialista átszervezésére, a párt szövetségi politikájára vonatkozó tapasztalataink — amelyeknek megpróbáltunk elméleti általánosítást adni — nemzetközi jelentőségűek is.

Elvtársak!

Az albán példa arra figyelmeztet, hogy a marxizmus—leninizmus alkotó szellemének érvényesítéséért folytatott nemzetközi méretű küzdelmet még nem lehet befejezettnek tekinteni. A moszkvai nyilatkozatoknak azt a helyes tételét, hogy a nemzetközi kommunista mozgalomban a revizionizmus a fő veszély, senki sem értelmezheti úgy, hogy közben megfeledkezhetünk a dogmatizmus elleni harcról, sem pedig úgy, hogy a dogmatizmus csak valamiféle bocsánatos bűn. Pártunkat nemcsak a nemzetközi munkásmozgalom, hanem a saját hazai tapasztalatai tanították meg arra, hogy a marxizmus—leninizmustól való mindenféle — akár dogmatikus, akár revizionista — eltérés milyen veszélyeket rejt magában. Az 1956-os októberi ellenforradalom és az azt megelőző néhány év keserű tapasztalatai arra intenek, hogy ha nem számoljuk fel idejében a dogmatizmust, akkor nem folytathatunk eredményes harcot a revizionizmus és a mögötte meghúzódó nyílt reakció ellen sem. A revizionizmus felszámolása csakis az alkotó marxizmus—leninizmus alapjáról történhet.

Meg kell állapítanunk, hogy albán vezetők már régóta nem elvi politikát folytatnak, hanem az elvi-politikai viták elől kitérve, az egységbontás, a rágalmazás és a kalandorság veszélyes útjára léptek. Nyíltan támadják a nemzetközi kommunista mozgalomnak a két moszkvai nyilatkozatban kidolgozott politikai fő vonalát, s példátlan rágalomhadjáratot folytatnak a Szovjetunió és a szocialista világrendszer más országai és pártjai, közöttük hazánk és pártunk ellen. Ki kell jelentenünk: éppen ezért az albán vezetők dogmatizmusát az elméletben, szektarianizmusát a gyakorlati politikában s kalandorságát a nemzetközi politikában nem tekinthetjük belső pártügynek. A nemzetközi munkásmozgalom egységének erősítése nem egyik vagy másik párt belső kérdése, hanem valamennyiünk közös ügye, amelyen mindazoknak féltve kell őrködniük, akiknek drága a szocializmus, a béke s a társadalmi előrehaladás. Pártunk, munkásosztályunk, népünk s a nemzetközi munkásmozgalom iránt érzett felelősségünk követeli tehát, hogy erről a helyről is határozottan elítéljük az egységbontókat.

Külpolitikánk alapelve a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése. Ebből adódóan bonyolult körülmények között kell folytatnunk a párt ideológiai és kulturális munkáját, ami sokoldalú elméleti és gyakorlati politikai tevékenységet és ugyanakkor nagyfokú elvi szilárdságot igényel. Különösen fontos, hogy világosan lássuk azokat a területeket, ahol esetleg kompromisszumokat köthetünk, ahol együttműködünk a kapitalista országokkal, ahol versenyzünk velük, s ahol harcot folytatunk. Mindenkinek világosan kell látnia: az eszmék területén nincs békés egymás mellett élés. Nem az eszmék, hanem a fegyverek terén követelünk leszerelést.

A mai világ fejlődése még inkább igazolja Lenin azon szavait, hogy az ideológiában nincs légüres tér. Ahol nem folytatunk harcos, támadó szellemű materialista propagandát, ott teret engedünk a polgári eszmék terjedésének.

Különösen fontos az is, elvtársak, hogy a kulturális kapcsolatok terén helyesen értelmezzük feladatainkat. Mi nagyra becsüljük, fegyvertársnak tekintjük a kapitalista országok múltjának és jelenének haladó kultúráját, még akkor is, ha ideológiai téren van is vele vitázni valónk. Ezt az is bizonyítja, hogy olyan alkotók műveit, mint például Arthur Miller, Hemingway, Steinbeck — hogy csak néhányat említsek — többen látják és olvassák a Szovjetunióban és a szocialista országokban, mint a saját hazájukban. De elvetjük az imperializmus reakciós, embergyűlölő, fajgyűlölő, dekadens kultúráját, harcolunk ellene, s nem adunk teret számára. Az eszmei-ideológiai küzdelem elengedhetetlen része a két világrendszer harcának; nem ellentéte, hanem szerves része a békés egymás mellett élés politikájának.

Pártunk ideológiai és kulturális munkája olyan belső körülmények között bontakozhat ki, amikor a szocialista termelési viszonyok győzelme az egész népgazdaságban kedvező lehetőségeket teremt ahhoz, hogy az eszmei-kulturális forradalmat most már teljes terjedelmében — az egész népet felölelő módon — következetesen végigvigyük. A szocialista forradalom alapvető folyamatai — a politikai, gazdasági és ideológiai forradalom — egymással ugyan összefonódnak, de nem egy időben érnek véget. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezése lényegében megszüntette hazánkban a kispolgári és polgári ideológia újratermelődésének

gazdasági bázisát. A polgári és kispolgári ideológia ma már gyökeres ellentétben van hazánk társadalmi viszonyaival, viszont önként nem adja át helyét a szocialista ideológiának. Az új társadalmi viszonyok közé került osztályok és rétegek — s még inkább az egyes emberek — tudatában még hatnak a régebbi osztályviszonyok körülményei között keletkezett polgári és kispolgári, főleg a nacionalista, a vallásos, az individualista nézetek. A meglevő ellenséges elemek és a külföldi propaganda is ezekbe kapaszkodnak. Utolsó mentsváruk a polgári ideológia továbbélése. Ezért a téves nézetek ellen vívott ideológiai harcnak fontos politikai jelentősége van: a tömegek szocialista tudatának és erkölcsének kialakítása nélkülözhetetlen része a szocialista forradalomnak.

Az ideológiai küzdelmet olyan viszonyok között folytatjuk, amikor a párt széles körű szövetségi politikát folytat és valamennyi társadalmi erőt egybefog a szocializmus teljes felépítésére. Ez elvi egység, de még nem jelenti azt, hogy ez az egység már ma mindén osztályra és rétegre kiterjedő, közös marxista—leninista világnézeti alapon nyugszik. Ezért ezt az egységet eszmei felvilágosító munkával tovább kell erősítenünk. Ideológiai munkánkat annak tudatában kell végeznünk, hogy az eszmei harc — a gazdasági építőmunka mellett, azzal együtt — az osztályharc fő területe lett. Ez a harc ma főleg arra irányul, hogy a szocialista termelési viszonyok alapján dolgozó osztályok tudatából száműzze a régebbi helyzetükben keletkezett polgári és kispolgári nézeteket, és kialakítsa, megszilárdítsa a szocialista tudatot és erkölcsöt; mélyítse el a nemzet politikai egységét, teremtse meg a marxizmus—leninizmus alapjain nyugvó szocialista nemzeti egységet; segítse elő a szocialista termelési viszonyok között élő osztályok lényeges különbségeinek felszámolását.

Kedves elvtársak! Engedjék meg, hogy ezek után rátérjek a párt ideológiai és kulturális munkájának néhány konkrét kérdésére.

A marxizmus—leninizmus propagandája a két kongresszus között eltelt időben fejlődött, színesedett, és egyre nagyobb tömegeket fogott át. Egészében véve leküzdötte a személyi kultusz időszakára jellemző propaganda primitívségét, bibliamagyarázó, gondolatsorvasztó jellegét, azt a gyakorlatot, amely a pártoktatást főleg arra kívánta felhasználni, hogy az emberek fejébe verje a csalhatatlannak tekintendő vezérek kinyilatkoztatásait. Ma pártpropagandánk legfőbb erőssége, hogy gondolkodásra, a valóság tanul-

mányozására, s ebből megfelelő következtetések levonására késztet, ehhez nyújt marxista alapismereteket. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a tömegek érdeklődése örvendetesen megnőtt a marxizmus—leninizmus iránt. A múlt évben 620 000 ember vett részt a pártoktatás különböző formáiban. Örvendetes jelenség, hogy a részvevőknek csaknem a fele — 47 százaléka — pártonkívüli volt. Ez is mutatja, hogy pártunk eszmei befolyása erős, a párton kívüliek nemcsak hogy elfogadják a párt politikáját és részt kérnek annak megvalósításából, hanem egy részük már magáévá tette pártunk világnézetét is. A párton kívüliek körében erősödött a vonzalom a marxizmus—leninizmus iránt. Elmondhatjuk, hogy megindult és egyre erősödik a párton kívüli kommunisták érlelődésének folyamata hazánkban. E siker legfőbb kovácsai pártunk propagandistái, akik — a gyárakban, a földeken, a hivatalokban és az intézményekben végzett mindennapos tevékenységük mellett — áldozatos munkával, magukat képezve, másokat tanítva terjesztették és terjesztik pártunk politikáját és világnézetét. Üdvözöljük őket és köszönetet mondunk nemes tevékenységükért.

A marxista propaganda továbbfejlesztésének fontos követelménye, hogy pártiskolákon, szemináriumokon és az egyetemeken is állandó gondot fordítsanak arra, hogy az oktatás a legszorosabb összhangban legyen a hallgatók mindennapi munkájával, szakmai érdeklődésével. Nem elégedhetünk meg egyetlen területen sem a marxizmus—leninizmus valamiféle betanulásával. A marxizmus tételeit minden kapitalista ország külügyminisztériumának magát valamire is tartó keleti szakértője megtanulta, de ettől természetesen nem lett marxista. Az eredményes oktatáshoz szükségesek a jó tankönyvek, s itt lenne már az ideje, hogy a nagy népszerűségnek örvendő szovjet tankönyvek mellett a hasonló magyar tankönyveket — elsősorban pártunk történetének kézikönyvét — odaadhassuk az érdeklődők kezébe.

A jó tankönyv sem pótolhatja azonban az eredeti művek olvasását. A marxizmus—leninizmus szellemét és gondolati rendszerét — valójában és teljességében — csakis a marxizmus—leninizmus klasszikusai eredeti műveinek tanulmányozása útján lehet elsajátítani. Szükséges, hogy a marxizmus—leninizmus termékenyítse meg az irodalom és a történelem, a fizika és a matematika — az összes humán és természettudományos ismeretek — oktatását. A marxizmus—leninizmusnak érvényesülnie kell

a tudomány minden ágában. Ennek elérése érdekében végleg el kell vetni azt a nézetet, hogy a természettudományok mint az anyagi világ törvényszerűségeivel foglalkozó tudományok önmagukban, minden filozófiai általánosítás nélkül is materialista világnézetre nevelnek.

A lenini munkastílus helyreállítása pártunkban lehetővé tette és serkenti az önálló gondolkodást. Az a tapasztalatunk, hogy az önálló, alkotó munka eredményeképpen az ország számos helyén a szocialista építés számára nélkülözhetetlen, fontos tapasztalati anyag gyűlt össze, de ezeknek a tapasztalatoknak a kicserélése és elméleti általánosítása elmarad a követelményektől. A párt propagandamunkájának segítenie kell, hogy például a pártmunka társadalmasításáról, az anyagi és erkölcsi ösztönzés különböző formáiról a termelőszövetkezetek megszilárdításában, valamint a szocializmus építésének valamennyi egyéb frontján szerzett helyi tapasztalatokat elméletileg feldolgozzuk, és az egész párt kincsévé tegyük.

A párt propagandamunkájában nagy szerepe van a *sajtónak.* Ma már nemcsak a párt lapjai, hanem az egész magyar sajtó a párt politikáját képviseli. A sokmilliós összpéldányszámban megjelenő napi- és hetilapok, a szinte minden család lakásában levő rádió, az egyre szélesebb körben elterjedő televízió a párt politikájának elsőszámú közvetítőivé és a tömegek gondolkodásának, a közvéleménynek igen fontos formálóivá váltak. E nagy felelősséget átérezve, mind több újságírónk dolgozik a szocialista újságírói rangnak megfelelően, azaz közéleti politikai személyiséghez méltó módon népe odaadó szolgálatában látja megtisztelő feladatát. A sajtó harcoljon következetesebben a párt politikájáért és világnézetéért, hirdesse a szocializmus igazságát. Úgy látjuk, hogy lapjainkban tovább kell erősíteni a kezdeményező és a kritikai szellemet. Az újság elsőrendű feladata, hogy az új jelentkezését hírül adja, felkarolja, segítse elterjedését. Az újság joga és kötelessége, hogy élesen fellépjen a szocialista fejlődésünket akadályozó jelenségek ellen. Az újságíróktól a mainál nagyobb segítséget várunk a tömegek szocialista erkölcsének és magasabb szintű ízlésének formálásában. Ma ugyanis a sajtó egy része, a rádió és főként az új műfaj nehézségeivel küzdő televízió — amint erről tegnap is szó volt már — nem ritkán engedményeket tesz a kispolgári érzésvilágnak, holott egyik igen lényeges feladata ennek száműzése, és a kulturáltság, az igényesség fejlesztése.

Pártunk propagandatevékenységének egyik legfőbb célja: a szocialista erkölcs normáinak meghonosítása az egész nép tudatában. Az irányelvekben megfogalmaztuk a szocialista erkölcs alapvető követelményeit. Ezek között a legfontosabb a munkához való szocialista viszony.

Hazánkban minden érték és megbecsülés forrása a munka. Rang, származás, vagyon nem adhat előjogokat. Csak a köz javára végzett becsületes munka ad tiszteletet. Az élet minden területén erősíteni, növelni kell a munka becsületét. Azt kell az élet minden területén jellemző valósággá tennünk, amit a költő oly szépen megfogalmazott: „... itt nem boldogul más, csak aki alkot, aki munkás!"*

Örömmel látjuk, hogy népünk egyre nagyobb tömegei teszik magukévá a szocialista erkölcs alapvető követelményeit. Ennek jele, hogy százezrek vesznek részt a szocialista munkaversenyben, a szocialista brigádok nagyszerű mozgalmában, és napi gondjaik mellett százezrek végeznek önzetlen társadalmi munkát a köz javára.

Küzdjünk továbbra is és az eddiginél határozottabban a szocialista erkölcs kialakításáért és érvényre juttatásáért. A szocialista erkölcsben megtestesült mindaz a jó, amit az emberi társadalom évezredes fejlődése során kialakított. A kapitalista világban az emberiség legjobbjai által helyesen kidolgozott erkölcsi normák többsége nem érvényesülhetett, mert a kizsákmányolás szörnyű viszonyai az embert a másik ember farkasává tették. A helyes, nemes, magasztos erkölcsi elvek csak a mi társadalmunkban érvényesülhetnek, s magasabb szintre emelkednek, mert kiegészülnek a szocializmus, a kommunizmus eszményeivel: a kizsákmányolás és elnyomás elleni harccal, a szocialista hazafisággal, más népek megbecsülésével, harcuk támogatásával, a szocialista humanizmussal, a köz javára végzett munkával, a magánélet tisztaságával, egyszóval olyan vonásokkal, amelyek emberré teszik az embert.

Tisztelt kongresszus!

Egész kulturális életünkben döntő jelentősége van a közoktatás fejlődésének. Egy nép műveltségének és erkölcsének alapjait a családban és az iskolákban rakják le. Pártunk a két kongresszus között ennek az elvnek megfelelően foglalkozott az iskolákkal, s az ideológiai és a kulturális tevékenység központi láncszemének a közoktatás fejlesztését tekintette.

* Juhász Gyula: A munkásotthon homlokára.

Ez irányú munkánk eredményességének jellemzésére hadd említsem meg, hogy az általános és középiskolák padjaiban az elmúlt tanévben csaknem 1 800 000 gyermek és ifjú, valamint 200 000 felnőtt ült. Hazánk népességének csaknem egyötöde tanul az általános, illetve középiskolákban. A VII. kongresszus határozatait végrehajtva, széles körű társadalmi vita alapján kidolgoztuk és törvényerőre emeltük oktatási rendszerünk reformját. A szülők, a pedagógusok, a tanuló fiatalok, az egész társadalom örömmel és helyesléssel fogadta a reformot. Éppen ezért nagy gonddal kell őrködnünk annak jó végrehajtásán; okosan kell megközelítenünk és elérnünk azt a célt, amellyel az egész társadalom egyetért. Arra kell törekedni, hogy a reform végrehajtásában továbbra is biztosítsuk az egész társadalom segítségét. A szocialista iskolarendszer kereteinek megteremtésében jelentős előrehaladást értünk el. Ma már munkánkban az első helyre a reform *tartalmi* kérdéseinek helyes megoldása került. Ebben jelentős lépés azoknak az új általános és középiskolai tanterveknek végleges kidolgozása, amelyeket a Művelődésügyi Minisztérium országos vitára bocsátott. E tantervek alapján kell megírni az új tankönyveket, amelyeknek döntő szerepük lesz az oktatási reform tartalmi kérdéseinek megoldásában.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy az ifjúság nevelésének és az oktatási reform megvalósításának legfontosabb tényezője: *a pedagógus*. A kongresszus színe előtt mondunk köszönetet az immár százezernyi nevelőnek az ifjúság nevelésében, a szocialista szellemű közművelődés fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért.

Kedves elvtársak!

Ma az általános és a szakműveltség színvonalának emelése társadalmi, politikai, gazdasági előrehaladásunk egyik legfontosabb feltétele. Az iparban, a mezőgazdaságban, az élet minden területén a világszínvonalért folyik a verseny. Ebben a versenyben pedig csak akkor állhatjuk meg helyünket, ha munkánk középpontjába a dolgozók általános és szakmai tudásának sokkal gyorsabb ütemű növelését állítjuk tömegméretekben.

A termelőszövetkezeti átszervezés befejezésével meggyorsult a falu kulturális fejlődése is. A termelőszövetkezetek egyre több figyelmet fordítanak a művelődésre. Örvendetes, hogy értelmiségünk — s külön ki kell emelnünk a falusi szakembereket — önzetlen munkával egyre jobban

segíti a dolgozók kulturális felemelkedését. A szocializmus teljes felépítése az eddiginél nagyobb mértékben igényli az egyetemet, főiskolát végzett szakemberek alkotó közreműködését. A népgazdaság fejlesztésének — még jóvá nem hagyott — távlati tervei szerint 1980-ig hozzávetőleg 450 000 főiskolai és egyetemi végzettségű szakembert kell képezni. A felsőoktatás előtt két nagy, egymástól elszakíthatatlan feladat áll: a nagyarányú mennyiségi fejlesztés és az oktatás reformja útján a szakemberképzés tudományos és világnézeti színvonalának emelése.

Az egyetemi reform megvalósításával be kell vezetni az egyetem, az adott kar és szakma jellegének és sajátosságainak megfelelő, korszerű oktatási rendet. A tudományok állandóan bővülnek, új meg új anyagrészekkel gyarapodnak. Ez teljesen törvényszerű jelenség, de nem vezethet oda, hogy az egyetemi és főiskolai képzés idejét állandóan növeljük. Olyan oktatási rendet kell kialakítani, amely lehetővé teszi, hogy rendszeres és fegyelmezett munkával — megszüntetve az egyetemeken még fellelhető liberalizmust —, az előadások, a gyakorlatok, az egyéni tanulás megfelelő összehangolásával a hallgatók általában öt év alatt viszonylag széles profilú szakosításban elsajátítsák az adott tudományág alapjait, megismerjék fejlődésének irányait, s a tanultakat alkalmazni tudják a gyakorlatban. A szűkebb szakosodásra, egy-egy speciális tudományág művelésére, a tudomány újabb fejlődésének alaposabb megismerésére a végzett szakemberek továbbképzésének különböző formáit kell választani.

Pártunk VII. kongresszusa a kommunista szellemű szakemberképzés feladatát tűzte ki célul egyetemeink elé. Változatlanul valljuk e cél helyességét és nagy fontosságát. Egyetemeink oktató kara, magasrendű hivatástudattól áthatva, nagy erőfeszítéseket tesz e cél megvalósítására. A magas színvonalú szakmai oktatás és politikai nevelőmunka jelentőségét még csak növeli, ha a jövőben az egyetemi felvételeknél nem az apák régebbi osztályhelyzete, hanem fiaik és leányaik érdemei alapján döntünk. Az a célunk, hogy az egyetemekre és főiskolákra azok a szocialista társadalmi rendet magukénak valló fiatalok kerüljenek, akik az adott tudományágban a legtehetségesebbek.

Azt a célt, hogy egyetemeink és főiskoláink kommunista meggyőződésű fiatal szakembereket képezzenek, az egyetemi ifjúság is mind szembetűnőbben támogatja. Mind többen és mind jobban megértik: a nép nagy

áldozatokat hoz, hogy fiait és leányait taníttassa, s el is várja tőlük, hogy lelkiismeretesen, fegyelmezetten tanuljanak, lobogjon bennük a hivatásszeretet lángja, s szakképzettségüket, tudásukat a nép szolgálatába állítsák.

Tudományos életünk fejlődése az elmúlt években meggyorsult. A VII. kongresszus határozata értelmében elkészült az országos távlati kutatási terv, s ennek alapján befejezéshez közeledik az egyes tárcák ötéves kutatási tervének kidolgozása is.

A fejlett szocialista társadalom építése és a kommunizmusba való átmenet megalapozása még szükségesebbé teszi, hogy a tudomány maradéktalanul betöltse társadalmi hivatását, egyre inkább termelőerővé váljék. Ez akkor következik be, ha a tudományos eredmények gyorsan realizálódnak a termelésben, ha a technika és a technológia a tudomány legújabb vívmányaira alapozódik, továbbá ha a legfőbb termelőerő, az ember munkakészsége és termelési tapasztalata az újabb tudományos ismeretekkel állandóan gazdagodik. Ezért kell még inkább döntő feladatnak tekinteni a tudomány és a termelés szoros, elválaszthatatlan kapcsolatát. Ennek érdekében még szorosabb kapcsolatot kell kiépíteni az alap-, az alkalmazott és az ipari kutatások között.

Társadalmi fejlődésünk új szakaszában döntő feladattá válik nemzetközi tudományos kapcsolataink megjavítása, elmélyítése és különösen a szocialista világrendszer országaival kialakítandó tudományos együttműködés.

Az egyre erőteljesebben megvalósuló *szocialista nemzetközi munkamegosztás*nak megfelelően kell kialakítani a tudományos együttműködést is. Törekedni kell a baráti országok érdekeit kölcsönösen szolgáló kutatási feladatok tervszerűbb kialakítására, az eredményesebb munkamegosztás megteremtésére, a kapcsolatok új formáinak keresésére és gyakorlati megvalósítására.

Fontos feladatok várnak a társadalomtudományokra: még jobban kell segíteniük a szocializmus teljes felépítésének munkáját. Az lenne a kívánatos, ha a társadalomtudományok munkálói időben felfigyelnének az életben, a gyakorlati munkában jelentkező elméleti problémákra, és időben adnának rájuk tudományosan megalapozott választ. Választ adnának olyan kérdésekre, mint az osztályharc és az osztályszövetség összefüggései;

a szocialista erkölcs és tudat formálásának útjai; a proletárdiktatúra államának fejlődése a szocializmus teljes felépítésének idején; hazánk helye a szocialista nemzetközi munkamegosztásban és a két rendszer gazdasági versenyében; és még sok-sok, a mai élet által felvetett és teljességükben még meg nem oldott kérdésre.

Kedves elvtársak! Tisztelt kongresszus!

A Központi Bizottság beszámolója megállapította: *pártunk politikai befolyása erősödött az irodalomban és a művészetekben is.* Az írók és a művészek táborában megnövekedett, erősödött az a törekvés, hogy műveikkel a szocializmus építését szolgálják. Darvas elvtárs felszólalásában az irodalommal kapcsolatban néhány helyes elvet fogalmazott meg. De mi azt szeretnénk, ha e tételek nem maradnának sokáig főleg írói hitvallások, hanem minél előbb irodalmunk élő gyakorlatává válnának. Mi nem akarjuk az alkotók szárnyát szegni, s a műveket elszürkíteni. Az irányelvekben is leszögeztük, itt is hangoztatjuk: az irodalomban és a művészetben *teret adunk minden jó szándékú, a béke védelmét, a szocialista Magyarország felépítését szolgáló irányzatnak.* Ahány alkotó egyéniség, annyi színfoltja legyen a magyar irodalomnak és művészetnek! De népünk érdekeinek szolgálata megköveteli, hogy *a műveknek szocialista tartalma és a tömegek számára elfogadható kifejezési formája legyen.* E határon belül — s hozzátehetem, e határok szélesek — támogatjuk a különböző stílusirányzatok versenyét, holott tudjuk, hogy ezek mögött nálunk ma még gyakran különböző eszmei irányzatok húzódnak meg.

Mindenesetre az idők jele, hogy itt ma már olyan nézetekkel kell vitatkoznunk, amelyeknek képviselőit megejtette a szocializmus nagyarányú térhódítása, elfogadják és magukénak vallják a szocialista társadalmi rendet, s közelednek a marxizmus—leninizmushoz is. Arra törekszünk, hogy elmélyült elvi vitákban, a meggyőzés módszerével növeljük a szocialista-realista alkotó módszer híveinek számát, erősítsük a művek szocialista tartalmát.

Az irodalom és a művészetek területén a marxizmus—leninizmus eszmei előretörését hirdetjük, mert végső célunk természetesen az, hogy az egész magyar irodalom és művészet a marxizmus—leninizmus eszmei alapján fejlődjék tovább.

Gyakran kérdezik tőlünk: lehet-e kísérletezni? Erre nemcsak az utóbbi idők sok irodalmi, művészeti kísérlete, s köztük a sajnálatosan elég sok

kudarc a válasz. Mást is el kell mondani. Támogatjuk a kísérleteket, hiszen a pártnál, a kommunistáknál különb és nagyobb kísérletezők nincsenek! Olyan utakat tárunk fel a Földön és a világűrben, amelyeken korábban nem járt senki! Utat törünk a Holdhoz, a Marshoz, a Venushoz! Utat törünk a kommunizmushoz! De mi az új utakra a marxizmus—leninizmus eszméitől vezérelve és a nép szolgálatának hivatástudatával lépünk. Ezeknek a kísérleteinknek meghatározott célja, tartalma és szilárd eszmei alapja van. Az irodalmi és a művészeti életben is csak akkor vezethetnek eredményre a kísérletezések, ha szintén szilárd, elvi alapon történnek.

Az emberek a művészettől azt várják, hogy megtanítsa őket arra, miként lehet emberhez méltó életet élni. A francia forradalom idején Saint-Just azt mondta, hogy a boldogság új gondolat Európában. A kapitalizmus nem tudta megvalósítani ezt a gondolatot, amelyet az emberiség állandóan keresett. Ránk vár az a feladat, hogy a szocialista társadalmi rendben megteremtsük a lehetséges emberi boldogságot.

A régi kapitalista világ nálunk már letűnt, letűnőben vannak eszméi és erkölcse is, de az új még nem alakult ki teljesen, és nem vert gyökeret az egész társadalomban. Az irodalom és a művészetek feladata, hogy segítsenek az embereknek eligazodni ebben a társadalomban, gazdagítsák érzelemvilágukat, támogassák a szocialista erkölcs meghonosodását a munkában, a közéletben, az emberek magánéletében.

Úgy gondoljuk, ezt a nemes célt minden író és művész támogathatja. Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar kultúra alkotói megértik a párt szavát. Hiszünk a népet szolgáló művészetben, bízunk a nép művészeiben. A mi korunk: a feltörő, nagy győzelmeket arató szocializmus kora szükségszerűen felszínre hozza majd korunk nagy művészeit, korunk nagy alkotásait is.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak! A szocializmus alapjai lerakásának befejezésében, valamint az ideológiai és kulturális munkában elért sikereink fontos tényezője volt, hogy a magyar értelmiség együtt dolgozott a munkásosztállyal és a parasztsággal, s alkotóerejét a nép szolgálatába állította. A VII. kongresszuson azt mondottuk: van már politikai értelemben szocialista értelmiségünk. E megállapításunk helyességéről még inkább meggyőződhettünk a két kongresszus között eltelt időben. Az értelmiség világnézeti fejlődése meggyorsult. Arra törekszünk, hogy a közös munká-

ban még szorosabbra fűzzük a nép és értelmisége kapcsolatait, s az egész értelmiség gondolkozásában meghonosítsuk a marxizmus—leninizmus elveit. Így lesz az értelmiség és a nép összefogása még szilárdabb, így alakul ki hazánkban a szocialista értelmiség.

Kedves elvtársak, tisztelt kongresszus!

Végigtekintve az ideológiai és kulturális élet legfőbb kérdéseit, pártunk ez irányú tevékenységének következő fő irányait jelölhetjük meg:

Eszmei felvilágosító-nevelő munkával tevékenyen dolgozzunk azért, hogy végképp száműzzük a polgári és kispolgári nézeteket népünk tudatából, s *biztosítsuk a szocialista tudat, a szocialista erkölcs győzelmét.* Az ideológiai munka az osztályharc fontos feladata, amely megteremti a marxizmus—leninizmus világnézeti alapján nyugvó szocialista nemzeti egységet, és közelebb viszi népünket az osztály nélküli társadalomhoz.

Mivel arra törekszünk, hogy a szocializmus teljes felépítését a két világrendszer békés versenye közepette valósítsuk meg, a párt elméleti tevékenységében foglalkozzék sokat és állhatatosan *a békés egymás mellett élés kérdéseivel*, adjon választ az emberek ehhez kapcsolódó kérdéseire.

Pártunk propagandatevékenységét emeljük magasabb színvonalra, igazítsuk jobban a gyakorlati követelményekhez, az egész nép szocialista nevelésének feladataihoz. Érjük el, hogy a propaganda felkarolja és általánosítsa a szocializmus teljes felépítése során szerzett jó helyi tapasztalatokat.

Kulturális életünk legfontosabb kérdésének továbbra is *a közoktatást és a szakemberképzést* tekintsük. Valósítsuk meg a kijelölt időre az oktatási reformot az alsó-, közép- és felsőoktatásban, s gondoskodjunk arról, hogy a népgazdaság megfelelő számú és felkészültségű, kommunista meggyőződésű szakembert kapjon.

A tudományos kutatómunkát közelítsük még inkább a népgazdaság igényeihez és a szocialista nemzetközi munkamegosztás követelményeihez.

Határozottabban gondoskodjunk arról, hogy az elért tudományos eredmények a műszaki fejlesztés során gyakorlati alkalmazásra kerüljenek.

Az irodalomban, a művészetekben, a tömegek öntevékeny művelődési és művészeti mozgalmában *erősítsük a kultúra szocialista tartalmát*, vigyük győzelemre a szocialista kultúrát.

Elvtársak! A szocializmus teljes felépítésének időszakában növekednek feladataink az ideológiai és kulturális életben. A párt eszmei munkájának

fő célkitűzése az, hogy *egész népünket megtanítsuk szocialista módon élni, dolgozni és gondolkozni.* Odaadással és kitartóan munkálkodjunk azon, hogy e nagy célt minél előbb elérjük. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

NAGY JÁNOS,

a Tolna megyei állami gazdaságok igazgatóságának vezetője:

Tolna megye kommunistái és dolgozói sokoldalúan vitatták meg a kongresszusi irányelveket. Elégedettek pártunk politikájával, fejlődésünkkel, amint ezt a pártértekezletek idején is sokféle formában kifejezésre juttatták. Kifejezték azt a készségüket is, hogy az elkövetkező években még jobban akarnak dolgozni életük további javításáért.

A párt helyes gazdaságpolitikáját Tolna megye mezőgazdaságának ütemes fejlődése is igazolja. Évről évre növekszik a termelés és a felvásárlás. Terméseredményeink is azt bizonyítják, hogy az aszályt ellensúlyozta az emberek szorgalma. Időben és jó minőségben végezték el a mezőgazdasági munkákat. *Például a szekszárdi és dombóvári járás idei kat. holdankénti 18—19 q-s májusi morzsolt kukorica termésátlaga megközelíti az Egyesült Államok és Kanada terméseredményeit.* Ezeknek az eredményeknek elérését elősegítette a Martonvásári Kutató Intézet fiatal tudós gárdája, akik olyan hibrideket állítottak elő, amelyek egymagukban is 15—20%-kal emelték a termésátlagokat.

A megye állami gazdaságai példát mutatnak a termelőszövetkezeteknek, mert 1961. óta nyereségesen gazdálkodnak, emellett 4 év alatt 126 jól képzett szakember átadásával is hatékonyan segítették a szövetkezeteket.

Elért eredményeink mellett gondjaink is vannak. Legfőbb problémánk a mezőgazdasági gépekkel kapcsolatos. Szakembereink és gépkezelőink nagyon szeretik a szovjet SzK. 3-as és SzK. 4-es kombájnokat korszerűségükért, nagy termelékenységükért és könnyen kezelhetőségükért, de húzódoznak a Balaton kombájnok használatától, mert ezek korszerűtlenek és rosszak. Hasonlóképpen korszerűtlenek pl. a KB. 1-es csőtörőgépek is. Lekötik a vonóerőt, kicsi a teljesítményük és minduntalan elromlanak. Miért gyártanak olyan gépeket, amelyeknek a prototípusai még nem álltak ki a gyakorlat próbáját? Senkinek sem szabad a nemzeti jövedelmet ilyen gépek gyártására pocsékolni akkor, amikor a jó gépek hiánya miatt sokszor előfordul, hogy elkésünk a mezőgazdasági munkákkal. Ezek a gépek sok

bosszúságot okoznak az embereknek, akadályozzák a terméshozam emelésére tett erőfeszítéseinket. Az elkövetkező években a Földművelésügyi Minisztériumnak is határozottabban kell fellépnie az ilyen jelenségekkel szemben.

A korszerűtlen gépek gyártására fordított anyagból sok hasznos, korszerű gépet lehetne gyártani. Pl. a dunántúli lösz dombvidék lakói hálásak lennének nagy teljesítményű gépekért, amelyek alkalmassá tennék ezeket a területeket korszerű, teraszos szőlőtelepítésre.

Ezzel kapcsolatban szeretném elmondani, hogy nemrég egy osztrák szőlész szakember-csoport kereste fel a Szekszárdi Állami Gazdaságot. Megtekintették az új telepítéseket és általában a szőlőtermő területeket. Nagyon tetszett nekik a növekedés, mi pedig büszkék voltunk rá. A gazdaság igazgatója mindjárt meg is jegyezte: „Mi úgy telepítünk, hogy az utókor ne bántson érte bennünket." Erre a golsi polgármester azt válaszolta: „Vigyázzon, nehogy egy pár év múlva ezért a telepítésért megszidják Önöket." Ők ugyanis a huzalos szőlőtelepítést már elvetették és a korszerű, Lenz—Moser rendszerű telepítéseket alkalmazzák. Ezzel 1 kh-on ugyanazokból a fajtákból kétszer annyi termést érnek el a miénknél sokkal rosszabb talajon, igaz, hogy nagyobb mennyiségű műtrágya felhasználásával és korszerűbb gépekkel. Látogatásukat nemsokára viszonoztuk, és meggyőződtünk kritikájuk helyességéről. Közben megnéztük az osztrákok dombjainak hasznosítását is. Kiderült, hogy a Tolna megyei lösz domboknál sokkal gyengébb termőképességű dombjaik vannak, mégis teraszosítják azokat és még gabona termesztésére is felhasználják. Ha nekik ez sokkal rosszabb talajokon megéri, akkor nekünk is megérné, hogy a 10—17 méter mélységben is termővé tehető dombjainkat teraszosítsuk, ami kitűnően alkalmas lenne összefüggő teraszrendszerben gépesített nagyüzemi szőlő- és gyümölcstermesztésre.

A termelés emelésének lehetőségei minden vonalon nagyok. Mi ezeket gyorsan ki szeretnénk aknázni. Ehhez csak egy kell: mindannyian úgy dolgozzunk, hogy következetesen végrehajtsuk pártunk határozatát, és minden tekintetben megfeleljünk a dolgozó emberek bizalmának. *(Taps.)*

GÁL GÉZA,

az Aszódi járási Pártbizottság titkára.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Mostanában sok szó esik a párton kívüli dolgozók megbecsüléséről. Pártunkban az őszinte szellem, a kölcsönös megbecsülés vált uralkodóvá, ez jell mzi a politikai légkört, s ezt érzik a pártonkívüliek is. A dolgozók megbecsülésének több oldala van — s most csak az egyiket említem: néhány olyan visszásságot, amelyen feltétlenül változtatni kell. Sok ezer óra telik el például a hivatali várószobákban, miközben a dolgozók ügyes-bajos dolgainak elintézése húzódik, mert az illetékes nem ér rá az ügyfeleket fogadni! Még mindig előfordulnak különböző zaklatások is. Nemrégen Aszódon találkoztam egy csapat emberrel, faluról jöttek, azt hittem, vásár vagy mi készül. Amikor megkérdeztem tőlük, mi járatban vannak, felmutattak egy felszólítást: az OTP hívta be a házépítési kölcsönnel rendelkezőket, hogy saját érdekükben jelenjenek meg. Utánanéztem, miért hívták őket: azért, hogy a kötelező tűzbiztosítást egészítsék ki másféle biztosításokkal is. Hány nap veszett így kárba? Az emberek bosszankodásáról nem is szólva!

Szeretnék egy-két dolgot megemlíteni állami és gazdasági vezetésünk egyik-másik intézkedéséről, szervezeti felépítéséről és a növekvő adminisztratív apparátusról.

Állami, gazdasági szerveink nagyon sok nehéz problémát oldottak meg már, de úgy érzem, hogy a gazdasági vezetés felépítésében még sok a munkát akadályozó vonás. Lehet, hogy ez abból a szerkezeti felépítésből adódik, amely abban az időben alakult ki, amikor politikánkat a bizalmatlanság jellemezte. Mit tapasztalunk például egy ipari üzemben? Akik a háború előtt gyárban dolgoztak, azok tudják, hogy egy száz munkást foglalkoztató műhelyben egy irányító ember volt, az úgynevezett mester, aki általában a szakmunkások közül került ki, persze jól kiválasztva. Tudom, hogy ma több ember kell az irányításhoz, mint a tőkés világban, mégis túlzás, ami ma van. Az egyik elvtárssal vitatkoztam erről, s ő azt mondta: ne felejtsem el, a mi ipari szervezetünk magasabb rendű! *(Derültség.)* Tudom, hogy az adminisztratív apparátus akaratlanul is növekszik, de, sajnos, mindinkább tért hódít nálunk az a jelenség, hogy

ha valahol a vezetés megerősítéséről beszélnek, mindig a létszámemelésre gondolnak. Egy-két példa erre:

Nem akarom megsérteni az illetékes megyei szervet, ezért nem nevezem meg. Négy évvel ezelőtt egy elvtárs látogatóba jött hozzám, bemutatkozni. Mi volt a panasza? Az, hogy mindössze hárman vannak egy ilyen fontos megyei szervnél, kicsik a helyiségeik, nincs közlekedési eszközük, vonattal kell utazgatniuk. Megvigasztaltam: elvtárs, ha maguk megszülettek, feltétlenül fejlődni fognak. *(Derültség.)* Úgy adódott, hogy nemrégen betévedtem hozzájuk. S mit tapasztaltam? Az egyik ajtón igazgatói tábla állt, volt titkárnő is, aztán sok íróasztal, és persze személyautó! Mi volt ezúttal a panaszuk? Az, hogy kicsi a helyiség, kevesen vannak és kevés a közlekedési eszközük.

Járási tanácsunknál három évvel ezelőtt negyvenen dolgoztak, és egy személyautójuk volt Panaszkodtak is eléggé, hogy kevesen vannak, kevés a közlekedési eszköz, kicsi a tanács épülete. Ma már hetven felé jár a létszám, négy személyautójuk van, de a panasz változatlan: kevesen vannak, kicsi a tanács épülete és kevés a közlekedési eszközük. *(Nagy taps.)*

Sok nehézséget le tudnánk küzdeni, ha vezetésünk végleg ki tudná küszöbölni a különböző szektás, dogmatikus vezetési módszereket. Ezek abból adódnak, hogy a felsőbb szervek egy sor hatáskört nem akarnak átadni az alsóbb szerveknek, görcsösen ragaszkodnak hozzájuk.

További fejlődésünk érdekében néhány kérésünk is lenne a Központi Bizottsághoz. Az egyik: könnyítsék meg azt a törekvésünket, hogy három—négyezer holdas termelőszövetkezeteket hozzunk létre. Tegyék továbbá lehetővé, hogy megszüntessük gépállomásunkat, mert termelőszövetkezeteinkben már több a gép, mint a gépállomáson. Végül: a gabonatermelésnél helyesebbnek tartanánk, ha métermázsában adnák meg a terveket s nem területben.

Engedjék meg, hogy befejezésül még egy megbízatásnak eleget tegyek. A Dunai Cement- és Mészművet építő és szerelő vállalat magyar és német dolgozóinak üzenetét szeretném tolmácsolni, akik a kongresszus tiszteletére a Dunai Cement- és Mészmű teljes befejezését egy évvel a kitűzött határidő előtt megvalósítják. *(Nagy taps.)*

DR. BAKOS ZSIGMOND,
a XVIII. kerületi Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus!

Örömmel látjuk a Központi Bizottság beszámolójából és mindennapi életünk gyakorlatából, hogy egyre nagyobb jelentőséget kap a vezetés színvonalának növelése a gazdasági élet és a pártmunka minden területén. Hiba azonban, hogy erről sokszor csak általánosságban beszélünk, és nem mondjuk meg konkrétan, hogy az adott helyen ki mit tegyen ennek érdekében. Pártszervezeteinknek és a minisztériumi szerveknek is azt kellene meghatározniuk, hogy egy-egy üzemben például a munka szervezése vagy az anyagellátás, esetleg a munkaerő-gazdálkodás, máshol pedig a műszaki káderek képzése a legfontosabb a vezetés színvonalának emeléséhez.

Iparunkban az a követelmény, hogy minél előbb minél több területen érjük el a világszínvonalat. Gyakran ez az igény is megfoghatatlan, nem számokban, tényekben kifejezésre jutó követelés. A műszaki körökben és a szaklapokban is sokszor csak vitatkoznak arról, hogy *mit is értünk világszínvonalon. A legjobbat-e, vagy valami haladó átlagot, esetleg valamilyen kiugróan magas, korszerű terméket?* A pártszervezetek és az ipari irányító szervek együttműködésének eredményeképpen el kellene érni — igaz, ez nem könnyű —, hogy minden iparvállalatunknál világosan jelöljék meg a célt, a világszínvonalat kifejező mennyiségi és minőségi mutatókat. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság ehhez segítséget nyújthatna.

Az üzemszervezésben is elmaradtunk a baráti szocialista országoktól, például az NDK, Lengyelország vagy Csehszlovákia nagyobb gondot fordít erre. Ezekben az országokban több üzemszervező intézet ad tanácsokat a vállalatoknak, hogyan oldják meg belső szervezeti problémáikat. Egyetemeinken jelenleg szakembereinket lényegében csak a nagy népgazdasági összefüggések megértésére tanítják. Ez nagyon fontos, de a gyakorlati vezetéshez kevés. Nincs egy jó szakkönyvünk a munka közvetlen, konkrét, gyakorlati irányítására. Egyes vezető közgazdászok véleménye például az üzemszervezésről az, hogy első lépésként 3-4 év alatt kiképezünk szervezési szakembereket, azután neki lehet fogni az üzemszervezési munkának.

Az ilyen álláspont sok-sok milliótól fosztja meg a népgazdaságot. A Lőrinci Fonóipar példájával bizonyíthatom ezt: Egy év alatt csupán az

állásidők vizsgálata, a karbantartási munkák szervezettebbé tétele és más szervezési intézkedések útján kb 3,5 millió forintot takarítottak meg.

Az üzemekben járva az embernek az a benyomása, hogy a nagyszerű ipari fejlődés mellett az üzemek belső kulturáltságáról megfeledkeznek. A dolgozók életük nagy részét az üzemben töltik. Ha az üzem piszkos, barátságtalan, rendetlen, a dolgozók munkakedve is kisebb. Nem átfogó, nagy intézkedésekre és beruházásokra van szükség, hanem a gazdasági vezetők nagyobb figyelmére, gondoskodására. A tőkések a munkapszichológia tudománya segítségével kiszámították, mit jelent az, ha tisztán tartott, világosabb, színesre kifestett falú üzemrészben, rendes körülmények között dolgoznak a munkások. Nem arra gondolok, hogy egyik napról a másikra meg lehet azt tenni, hogy üzemeink egész sorában teljesen új épületeket építsenek. De meggyőződésem és személyes tapasztalatom szerint nagyobb figyelmességgel is el lehet érni azt, hogy régi üzemeink a mostaninál szebbek, rendezettebbek, barátságosabbak legyenek. Ha a munkát jobban szervezzük meg, ha törődünk a dolgozók mindennapi ügyeivel, könnyebb a bonyolult politikai kérdéseket is megértetni. *(Taps.)*

CAGANLAMIN DUGERSZUREN,

a Mongol Népi Forradalmi Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy átadjam a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, a párt tagjainak és az egész magyar népnek a Mongol Forradalmi Néppárt és Központi Bizottsága, pártunk valamennyi tagja és az egész mongol nép forró testvéri üdvözletét.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a VII. kongresszus óta eltelt idő alatt sikeresen megoldotta a szocialista forradalom egyik legbonyolultabb feladatát, átvezette a parasztságot a szocialista útra.

Sikeresen teljesítették a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresz-

szusán kitűzött feladatot, befejezték a szocializmus alapjainak lerakását. Ez a Magyar Szocialista Munkáspárt, a dolgos magyar nép történelmi győzelme. Most a Magyar Népköztársaság belépett a szocializmus teljes felépítésének időszakába, mint ezt a kongresszus jogos büszkeséggel megállapítja.

A magyar népnek a szocializmus építésében elért nagyszerű sikerei nemzetközileg is jelentősek. Korunk fő tartalma a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet. Az egyes szocialista országok és az egész szocialista tábor minden újabb sikere rövidíti ennek az átmenetnek időtartamát, és közelebb hozza a szocializmus győzelmét a kapitalizmussal vívott harcban. Éppen ezért a Magyar Népköztársaság minden barátja, beleértve a Mongol Népi Forradalmi Párt minden tagját és az egész mongol népet, szívből üdvözli a magyar nép történelmi sikereit. A magyar nép minden sikerének és vívmányának forrása a Magyar Szocialista Munkáspárt marxista—leninista politikája, a magyar dolgozók önfeláldozó munkája, a nagy Szovjetunió őszinte segítsége és a testvéri együttműködés a hatalmas szocialista tábor valamennyi országával.

A Magyar Népköztársaság a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsához tartozó többi szocialista országhoz hasonlóan munkálkodik az ország gazdasági fejlesztésének húszéves tervén. Valóban lelkesítőek ennek a nagyszerű tervnek a számai. Nincs kétség afelől, hogy a magyar dolgozók a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével sikeresen teljesítik és túlteljesítik ezeket a terveket.

A Mongol Népköztársaság jelenleg a szocializmus építésének befejező szakaszánál tart. A szocializmus építésének útján nekünk meg kellett küzdenünk az ország évszázados gazdasági és kulturális elmaradottságából eredő, roppant nagy nehézségekkel. Emellett egészen a szocialista világrendszer kialakulásáig a fő figyelmet védelmi képességünk erősítésére, az imperialista hatalmak és a belső reakció agresszív próbálkozásainak leverésére kellett fordítanunk. E körülmények természetesen nagyon hátrányosan befolyásolták a Mongol Népköztársaság egész fejlődését a feudalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában. *Hazánk viszonylag rövid idő alatt örökre leküzdötte az ország középkori elmaradottságát, s történelmi sikereket ért el a gazdasági és a kulturális építésben, az ország megújhodásában.* Mongólia tapasztalata az egész világ előtt igazolta annak a

lenini tanításnak helyességét, hogy az elmaradott népek a győztes proletariátus segítségével, a fejlődés kapitalista szakaszát elkerülve, közvetlenül eljuthatnak a szocializmusba.

Népünk, pártja vezetésével, most minden erejével az 1961—1965-ös, harmadik ötéves népgazdaságfejlesztési terv teljesítéséért harcol. E tervnek fontos szerepe van azoknak a feladatoknak a végrehajtásában, amelyeket a Népi Forradalmi Párt XIV. kongresszusa a szocialista építés befejezésével kapcsolatban kitűzött. Fiatal iparunk gyors ütemben fejlődik, 1961-ben, a harmadik ötéves terv első évében, túlteljesítette az állami tervet, az 1962-es év első kilenc hónapjában pedig 13,3 százalékkal nőtt termelési volumene.

Szüntelenül fejlődik szocialista mezőgazdaságunk. Jelentős sikereket értünk el a szűzföldek meghódításában, ami gazdasági szempontból igen fontos. 1962-ben szemes terményből több mint négyszer annyit takarítottunk be, mint 1958-ban. A Mongol Népi Forradalmi Párt és a mongol kormány állandó gondoskodásának eredményeként megszilárdulnak a mezőgazdasági szövetkezetek, növekszik közös állatállományuk, emelkedik jövedelmük. 1961-ben a szövetkezetek pénzjövedelme az 1958-as 3,6-szeresére növekedett.

Javul a nép anyagi jóléte és emelkedik kultúrája. A forradalom előtt Mongólia az írástudatlanság országa volt. Azóta megteremtettük az iskolák sűrű hálózatát. Minden tízezer lakosra 161 diák jut, ebből 73 főiskolai hallgató.

A mongol nép valamennyi sikerének legfontosabb alapja a Szovjetunió és a többi szocialista ország önzetlen testvéri segítsége, az alkotó együttműködés, valamint a Mongol Népi Forradalmi Párt helyes politikája. A párt egész tevékenységében a marxista—leninista tanítást tekinti vezérfonalának, és a testvéri pártok tapasztalatára, s elsősorban a Szovjetunió dicső Kommunista Pártjának rendkívül gazdag tapasztalatára támaszkodik. Sikereinket a párt, a népi kormány köré tömörülő mongol nép áldozatos munkájával érjük el. *Hazánk számára, amely a feudalizmusból a szocializmusba való átmenetet valósítja meg, különösen nagy, felbecsülhetetlenül jelentős a testvéri országok segítsége.* A Magyar Népköztársaság segítségével épül vagy épült több ipari objektum, magyar szakemberek segítik a mezőgazdaság vízellátását.

Kedves elvtársak! Engedjék meg, hogy őszinte köszönetünket fejezzük ki a Magyar Szocialista Munkáspártnak, a Magyar Népköztársaság kormányának és a testvéri magyar népnek e segítségért.

A szocialista világrendszer döntően befolyásolja az emberi társadalom fejlődését. A Szovjetunió és a többi szocialista ország óriási sikerei nagy vonzóerőt gyakorolnak a világ népeire. A szocialista országok példája lelkesíti a tőkésországok dolgozóit is abban a harcban, amelyet a kapitalizmus igája alól való felszabadulásért, a jobb jövőért, a békéért, a demokráciáért és a szocializmusért vívnak. A szocialista országok kommunista- és munkáspártjainak szent kötelességük, hogy erősítsék a hatalmas szocialista tábort, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységét, összeforrottságát, legyenek hűek a nagy marxista—leninista tanításhoz, a proletár internacionalizmus elvéhez.

A Mongol Népi Forradalmi Párt kérlelhetetlen harcot folytat a revizionizmus és a dogmatizmus, a burzsoá nacionalizmus minden megnyilvánulása ellen, következetesen védelmezi a marxizmus—leninizmus tisztaságát. Pártunk élesen elítéli az Albán Munkapárt vezetőinek eltántorodását a marxizmus—leninizmustól, a proletár internacionalizmus elveitől, s a moszkvai nyilatkozatokban lefektetett elvektől. Kifejezzük reményünket, hogy az Albán Munkapárt le tudja küzdeni jelenlegi vezetőinek egységbontó akcióit és nacionalista törekvéseit, amelyek kárt okoznak a világszocializmusnak, és sértik az albán nép érdekeit is.

A nemzetközi kommunista mozgalom egységének és összeforrottságának erősítésében, a marxizmus továbbfejlesztésében nagy érdemeket szerzett a Szovjetunió Kommunista Pártja, a nemzetközi kommunista mozgalom általánosan elismert élcsapata. Az SZKP XXII. kongresszusa új szakaszt jelentett a nemzetközi kommunista mozgalom fejlődésében. Az SZKP-nak a marxista—leninista tudomány fejlődését magasabb fokra emelő programja olyan utat mutat, amelyen haladva megszilárdulhat földünkön a béke, a szabadság és a népek boldogsága. Az SZKP programjának eszméi egyre jobban meghódítják az emberek eszét és szívét, legyőzhetetlen erővé válnak. A Mongol Népi Forradalmi Párt, a többi testvéri marxista—leninista párthoz hasonlóan, felfegyverzi magát az SZKP programjának eszméivel, hogy sikeresen befejezhesse Mongóliában a szocializmus építését.

Elvtársak! A Mongol Népköztársaság külpolitikája — a többi szocialista ország külpolitikájához hasonlóan — arra irányul, hogy tovább erősödjék a megbonthatatlan barátság a Szovjetunióval, megszilárduljon a szocialista tábor egysége, megvalósuljon a békés egymás mellett élés elve és megvédjük a világbékét. Támogatjuk az ázsiai, afrikai és latin-amerikai népeknek szabadságukért és nemzeti függetlenségükért a gyarmatosítás és az imperializmus ellen vívott harcát. Határozottan és következetesen támogatjuk a Szovjetunió külpolitikáját, amelynek célja az általános béke megőrzése és megszilárdítása, a nemzetközi feszültség enyhítése, az általános és teljes leszerelés, a nukleáris fegyverek betiltása, a vitás nemzetközi kérdések tárgyalások útján történő megoldása, az imperialista hatalmak agresszív terveinek határozott meghiúsítása.

A közelmúltban az emberiség az Egyesült Államok kormányának a hős Kubával szemben folytatott kalandorpolitikája és kalózakciói miatt a nukleáris katasztrófa szélére sodródott. A katasztrófa elhárítása elsősorban a szovjet kormány békeszerető, humánus álláspontjának köszönhető. A Szovjetunió a roppant veszélyes politikai válság idején rendkívüli higgadtságról, nyugalomról és bölcsességről tett tanúságot, határozottan síkraszállt a hős kubai nép védelmében. A világ népei őszinte köszönetet mondanak a szovjet kormánynak azokért az erőfeszítésekért és határozott tettekért, amelyeknek eredményeként a világ elkerülte a pusztító, termonukleáris háborút.

Kedves elvtársak! Szívből kívánunk önöknek új, nagyszerű sikereket a szocialista társadalom teljes felépítéséhez.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar nép harcedzett marxista élcsapata!

Éljen a magyar és a mongol nép megbonthatatlan barátsága!

Éljen a nemzetközi kommunista munkásmozgalom törhetetlen egysége!

(Hosszan tartó, nagy taps.)

JEAN TERFVE,

a Belga Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

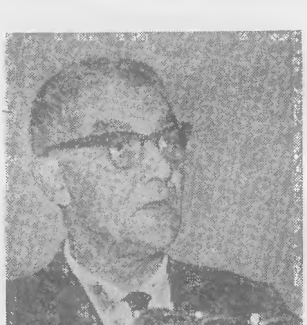

Kedves elvtársak!

A Belga Kommunista Párt testvéri üdvözletét hozom az önök VIII. kongresszusának.

Küldöttségünk jelenléte kongresszusukon nem csupán hagyományos és testvéri udvariassági forma megnyilvánulása. Azért vagyunk itt, mert feladataink teljesítéséhez mi is szeretnénk világosan tudni, hogy önök hol tartanak, *ismernünk kell a szocialista világ megerősítésében való részvételük mértékét és ütemét.*

Az önök első titkára helyesen emelte ki beszámolójában, hogy a nemzetközi munkás- és kommunista mozgalom határozatai — amelyek igen helyesen a szocialista világ megerősítésében és szélesítésében látják a jelen korszak egyik legfontosabb feladatát — mindannyiunkra kötelezőek.

Az imperializmus megszűnt a világ uralkodó ereje lenni. Ebből következik, hogy a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet alapvető kérdése új módon vetődik fel, s azokban az országokban, ahol még a kapitalizmus uralkodik, az átmenet már nem hosszú távú perspektíva, hanem konkrét harc tárgya lett. A háború és béke döntő problémája is új formában jelentkezik. Most először harcolhatunk a háború ellen azzal a jogos reménnyel, hogy annak kitörését elkerülhetjük. Ezért követjük olyan igaz és közvetlen érdeklődéssel az önök munkáját.

Kongresszusuk mérlegéből és a Központi Bizottság beszámolójában vázolt perspektívákból annak bizonysága bontakozik ki, hogy a népi *Magyarország becsülettel teljesíti a szocialista világ megerősítésében reá háruló feladatokat. Munkájuk sikere nemzetközi vonatkozásban is nagy jelentőségű.*

Hat évvel ezelőtt, az akkori események tükrében országuk a szocialista világ gyönge, sebezhető pontjának látszott. Ellene irányultak az imperializmus összpontosított támadásai. Az önök rátermettsége azonban át-

hidalta a legsúlyosabb nehézségeket is, talpraállásuk mértéke és gyorsasága a legvilágosabb bizonyítéka a szocializmus életerejének. Bebizonyítja, hogy ez az az életforma, amely a legjobban felel meg korunk igényeinek és a mai ember törekvéseinek.

Új, ténybeli bizonyítékát adták annak, hogy a személyi kultusz a szocializmustól idegen, és azzal ellentétben áll, hogy nem elkerülhetetlen következménye és nem is szükségszerű velejárója a proletárdiktatúrának.

A különleges gondosság, ahogyan helyreállították a szocialista törvényességet, felvértezték magukat az ellene irányuló esetleges támadásokkal szemben, és a legnagyobb mértékben kiszélesítették a belső demokráciát, hozzájárult ahhoz, hogy a szocializmus igazi formáját valósítsák meg: az igazi demokrácia legmodernebb és legmegfelelőbb formáját. Ezek a bizonyságok számunkra, nyugati kommunisták számára, különösen nagy értékűek.

Mi kettős harcot folytatunk. Harcolunk, hogy megakadályozzuk egy termonukleáris világháború kitörését; harcolunk, hogy erős egységfrontot alkothassunk a hatalmas erejű monopóliumok ellen, és hogy e küzdelemmel mielőbb megérleljük a szocializmus megvalósításának feltételeit. Tudjuk, hogy haladunk, hogy sikereket érünk el.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának tanításai, amelyek közkinccsé váltak és jogosan fémjelzik a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom tevékenységét, értékes segítséget jelentenek számunkra.

Az elmúlt nehéz hetekben, a kubai válság idején a Szovjetunió határozott s egyszersmind felelősségteljes politikája megmentette a békét. Egyúttal olyan emberek ezreit hozta hozzánk közelebb, akik mindeddig nem hittek a Szovjetunió és a szocialista világ békeakaratában.

Harcunkat nem vívhatjuk egyedül. Széles körű szövetségre van szükségünk, elsősorban a dolgozó tömegek legszélesebb körű aktív összetartására. Hogy ezt az összefogást minél gyorsabban és minél biztosabb alapokon valósíthassuk meg, *szükséges, hogy az általunk hirdetett szocializmus a tömegek szemében világosan és mindinkább úgy mutatkozzék meg, mint a jobb, a hatékonyabb, az igazabb és az emberibb életforma. Ennek bebizonyítása önöktől is függ.* Ez korántsem jelenti azt, hogy a szocializmus teljes kibontakozásának

példája egymagában lerombolhatná a nyugati kapitalizmus ledönthetetlennek látszó bástyáját. Ezt csak a népi tömegek ismétlődő csapásai rombolhatják le, ha állandóan tökéletesítik és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazzák cselekvésük formáját. De a szocialista világnak a maga valóságáról nyújtott képe felbecsülhetetlen segítséget ad részünkre, és lehetővé teszi az egyes szakaszok lerövidítését. Az önök kongresszusa bizonysága annak, hogy ezt a segítséget önök már most meg tudják adni részünkre.

Valamennyi belga kommunista nevében, hazánk valamennyi dolgozója nevében, akiknek — anélkül, hogy ennek teljes egészében tudatában lennének — szükségük van a szocializmusra, köszönetet mondok önöknek. *(Nagy taps.)*

FRANCISCO MONACO,

az Argentin Kommunista Párt küldötte:

Kedves elvtársak!

Az Argentin Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében nagy örömmel üdvözlöm a kongresszus küldötteit, a Központi Bizottságot és valamennyi testvérpárt küldöttségét.

Azzal a megelégedettséggel jöttünk ide a Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusáról, hogy az alapvető határozatában megerősítette azt a csodálatos perspektívát, amely az elkövetkező húsz év szocialista és kommunista építőmunkájának programja.

Ma itt, az önök VIII. kongresszusán, miután meghallgattuk Kádár János elvtárs beszámolóját, amelyet a Központi Bizottság nevében terjesztett elő, valamint a küldöttek hozzászólásait, ismét mély megelégedés tölt el bennünket. Harcos aktivitásra késztet az a mód, ahogyan leküzdötték a múlt nehézségeit, felszámolták a személyi kultuszt. Erőt adnak nekünk az iparban és a mezőgazdaságban elért sikereik és általában a szocialista gazdaság fejlődése, a szocialista

kultúra és öntudat emelkedése, és mindenekfelett az, hogy megoldják a történelmi feladatot, a szocializmus anyagi és műszaki alapjainak lerakását, és ezzel majd megteremtik a feltételt a kommunizmus építésére való áttéréshez.

Kedves elvtársak!

Pártunk a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának határozatait, valamint a moszkvai nyilatkozatokban foglalt elveket magáénak vallja. Lelkesítő számunkra a kommunizmus építésének nagyszerű programja, amelyet joggal hívnak a jelen kor kommunista kiáltványának.

Pártunk, amely a legmélyebb illegalitásban dolgozik, elszánt harcot folytat az emberiség ellensége, az imperializmus ellen, különösen az Egyesült Államok imperializmusa és argentin szövetségese, a nemzeti oligarchia ellen. Harcra hívja a munkásosztályt és az egész népet a Szövetség a Haladásért nevű szervezet ellen, amelyet mi otthon úgy nevezünk, hogy „Szövetség a gyarmatosításhoz való visszatérésért", s harcra hívja a Nemzetközi Pénzügyi Alap ellen. Azon fáradozunk, hogy megteremtsük a Nemzeti és Szociális Felszabadító Frontot, és megvalósítsuk a kommunisták, a peronisták, a szocialisták és más demokratikus, baloldali erők közös harcát. Ezzel akarunk gyökeres változásokat elérni a nemzet életében, hogy új típusú, szociális kormányzatunk legyen, amelyben részt vesznek a dolgozó osztályok és az összes demokratikus és hazafias erők.

Argentínában nagy sztrájkok, részleges munkabeszüntetések, gyár- és földfoglalások zajlanak le. Legutóbb két nagy általános sztrájkban, három és fél, illetve ötmillió munkás és alkalmazott vett részt. Harcba visszük a nőket is a közszükségleti cikkek drágasága ellen.

A nép, különösen a diákság sok száz politikai fogoly és szakszervezeti aktivista szabadságáért, a demokráciáért és a békéért küzd. Harcainkra az utóbbi napokban a Kuba melletti szolidaritási tüntetések tették fel a koronát. *Az argentin népnek és az összes latin-amerikai népeknek a dicső kubai forradalom jelzi a szociális és nemzeti felszabadulás útját*, azt az utat, amely az igazi demokráciához és a világbékéhez vezet. Kuba ügye a mi ügyünk is. Pártunk a Karib-tenger térségében elkövetett agresszió időszakában támogatta a Szovjetunió határozott fellépését, amellyel megmentette a világot

egy szörnyű termonukleáris háború kirobbantásától. Támogatjuk a kubai nép jogos követeléseit is.

Engedjék meg, hogy az argentin kommunisták nevében sok szerencsét kívánjak dicső munkájukhoz, és köszönetet mondjak azért a fogadtatásért, amelyben itt részesítettek.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a kommunista és munkáspártok világméretű, megbonthatatlan egysége!

Éljen az argentin és a magyar nép barátsága!

Éljen a Szovjetunió, a békéért, a szocializmusért és a kommunizmusért vívott harc zászlóvivője! *(Nagy taps.)*

FERNANDO CLAUDIN,

a Spanyol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Spanyol Kommunista Párt és a spanyol dolgozók meleg, testvéri üdvözletét tolmácsolom. Az önök elismerésre méltó politikai, gazdasági és kulturális eredményei, a magyar nép és kommunista pártja között megerősödő bizalom, a marxizmus—leninizmus teremtő alkalmazása a magyar viszonyoknak megfelelően — mindaz, ami Kádár elvtárs beszámolójában tükröződik, az önök pártjának érettségét bizonyítja, és megelégedéssel tölt el bennünket. Engedjék meg, hogy ezért őszintén gratuláljak és újabb sikereket kívánjak önöknek.

Az önök országának fejlődése értékes segítség a kapitalista országokban élő pártoknak. Segít bennünket abban, hogy véglegesen felszámoljuk az 1956-os ellenforradalom káros hatásának maradványait azokban a rétegekben, amelyeket a reakciónak sikerült felhasználnia.

Az önök szocialista társadalmának vitathatatlan fejlődése minden szónál ékesebben bizonyítja, hogy ha a reakciós erők és a revizionisták 1956-ban a magyar nép egy részét maguk mellé is tudták állítani, ez nem azért történt, mert a nép nem híve a szocializmusnak, hanem azért, mert egy hamis irányzat megtévesztette és elégedetlenné tette; egy olyan irányzat, amely a marxizmust dogmává merevítette, és nem vette figyelembe sem a magyar viszonyokat, sem a tömegek érzelmeit és a párttagok véleményét.

Az önök tapasztalata nagy tanulság a nemzetközi kommunista mozgalom számára napjainkban is.

A jelenlegi világról alkotott dogmatikus szemlélet — amely nem veszi figyelembe az új erőviszonyokat és a többi között a haditechnikában végbement forradalom jelentőségét — gyengíti a szocialista tábor és az antiimperialista vagy semleges államok közötti kapcsolatot. Csökkenti annak lehetőségét, hogy a kapitalista országok munkásosztálya szövetkezzék a tömegekkel a monopoltőke ellen. Az albán vezetők szektás, dogmatikus magatartása nagy mértékben gyengíti a kommunista mozgalmat és a nemzetközi imperializmusnak kedvez, ezért nem haladhatunk ezen az úton.

A forradalom sorsa, a béke ügye attól is függ, hogy erősíteni tudjuk-e azt a széles arcvonalat, amely átfogja a világot, a szocialista államoktól a tőkésországok legszélesebb, békeszerető rétegéig.

Ezt mi, spanyolok saját bőrünkön tapasztaltuk. A fasizmus Spanyolországban annak ellenére győzött, hogy népünk fegyverrel a kezében hősiesen harcolt ellene. A Szovjetunió segített bennünket, a népek szolidárisak voltak velünk, s ezt a szolidaritást a dicső nemzetközi brigádok fejezték ki a legjobban. Ezekben a brigádokban a magyar nép sok fia harcolt és halt hősi halált. Népünket mindezek ellenére legyőzték, mert a nemzetközi erőviszonyok kedvezőtlenek voltak a demokrácia számára. Ma a nemzetközi erőviszonyok kedvezőek, ezért győzhetett a kubai nép hősi forradalmi harca a legnagyobb imperialista hatalom „orra előtt". A kedvező erőviszonyok ténye azonban nem választható el a békés egymás mellett élés politikájától. E politika nélkül nem maradhatna fenn és nem szélesedhetne a béke, a demokrácia és a szocializmus frontja.

A Szovjetunió békés egymás mellett élést hirdető politikája — amely egyrészt haderejére, másrészt a szilárd békefrontra támaszkodik — a közelmúlt egyik különlegesen bonyolult helyzetében mentette meg a békét s a békével együtt a kubai forradalmat. Ez a tény is világosan bizonyítja, hogy nincs ellentét a békés egymás mellett élés politikája és a forradalmi harc között, ellenkezőleg: kölcsönösen feltételezik egymást.

A spanyol nép őszinte csodálatot érez a kubai forradalom iránt. Meggyőződésünk, hogy azok a kompromisszumok, amelyek most hozzá-

járulnak a kubai forradalom konszolidációjához, növelni fogják a kubai vezetők tekintélyét, mert világossá teszik, hogy *a forradalmi lendülettel együtt alkalmazni tudják a lenini taktikát, amely arra tanít bennünket, hogy fogadjunk el kompromisszumokat, ha a körülmények ezt kívánják.* Az a véleményünk, hogy nem tesznek jó szolgálatot a kubai elvtársaknak azok, akik ilyen bonyolult és súlyos veszélyekkel terhes helyzetben messziről ezt kiáltják feléjük: „Előre, ne fogadjatok el semmilyen kompromisszumot!" Teljesen tévesek és károsak azok a támadások, amelyek a kubai krízissel kapcsolatos bölcs szovjet politikát dogmatikus és szektás egyének részéről érték. A Szovjetunió politikája azt bizonyítja, hogy az SZKP élén Lenin művének méltó folytatói állnak.

Pártunk az első naptól kezdve elítélte az albán vezetők dogmatikus, provokatív, szakadár kalandorpolitikáját. Ők nyilvánvalóan azt akarják, hogy a kommunista mozgalom térjen le a lenini útról. Lenin azonban megtanított bennünket arra, hogy ne csak a jobboldali opportunizmus, hanem a baloldaliság, az álforradalmi szószátyárkodás ellen is harcoljunk, amely valójában a problémák sokrétűsége előtti tehetetlenséget rejti magában, ha ugyan nem jelenti a lenini munkásmozgalom megfertőzését a burzsoázia egyik legveszedelmesebb mérgével, a burzsoá nacionalista ideológiával. Pártunknak az a véleménye, hogy komolyan fel kell figyelni ezekre az esetleges zavaró jelenségekre.

Pártunk mindig csodálattal kísérte a kínai nép és nagy kommunista pártjának hősies harcát, és szívből sajnáljuk, hogy a kínai vezetők nem értenek egyet az egész kommunista mozgalommal abban, hogy elítéljük az albán álláspontot. De bízunk benne, hogy végül is meg fogják érteni, mi a kötelességük.

Végezetül engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki mindazoknak a haladó erőknek, amelyek szolidárisak a spanyol kommunisták és a spanyol dolgozók küzdelmeivel.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a Szovjetunió Kommunista Pártja által vezetett nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége! *(Nagy taps!)*

HOANG VAN HOAN,

a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy átadjuk a Vietnami Dolgozók Pártja Központi Bizottságának legmelegebb üdvözletét, és arra kérjük önöket, tolmácsolják a magyar népnek legmélyebb, őszinte, baráti érzelmeinket.

Örömmel hallgattuk a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának a kongresszus elé terjesztett beszámolóját, amely számot adott a magyar nép nagy eredményeiről, a pártjuk VII. kongresszusán kitűzött feladataik végrehajtásáról, melyeknek megvalósításával Magyarország virágzó szocialista országgá alakul. Ezek a sikerek szorosan összefüggnek pártjuk Központi Bizottságának bölcs irányításával és a magyar munkások, parasztok és az értelmiségiek önfeláldozó munkájával, akik szilárd eltökéltséggel haladnak a szocializmus útján.

Szívből gratulálunk önöknek azokhoz a sikerekhez, amelyeket a munkásság, a parasztság és az értelmiség önfeláldozó munkájával a szocializmus építésében elértek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolójában nem egy esetben történt említés Dél-Vietnam helyzetéről. Ez azt bizonyítja, hogy *magyar testvérpártunk különös figyelmet fordít nemcsak hazánk szocialista építésére, de a hazánk egyesítéséért folytatott harcra is. Szívből jövő köszönetet mondunk ezért* a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a magyar népnek.

Most ülésező kongresszusuknak az a feladata, hogy megvitassa és jóváhagyja azokat a nagyszabású feladatokat, amelyeknek végrehajtásával Magyarországot még szebb, még virulóbb országgá teszik. Biztosan tudjuk, hogy a forradalmi hősiesség, a munkaszeretet és az alkotás hagyományaival rendelkező magyar nép, pártja vezetésével végrehajtja ezeket a dicső feladatokat. A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának munkájához őszinte szívvel kívánunk sok sikert.

Engedjék meg, hogy felolvassam a Vietnami Dolgozók Pártja Központi Bizottságának kongresszusukhoz küldött üdvözletét.

„Kedves elvtársak!

A Vietnami Dolgozók Pártja, a vietnami munkásosztály és az egész vietnami nép legforróbb üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának. A Magyar Szocialista Munkáspárt hosszan tartó, nehéz, de dicsőséges küzdelemben magasra emelte a marxizmus—leninizmus legyőzhetetlen zászlaját. Mozgósította és maga köré tömörítette a tömegeket, döntő harcra vezetve őket a fasizmus ellen a hatalom kivívásáért, a szocializmus építéséért Magyarországon.

Az 1956 októberi ellenforradalmi lázadás leverése után a Magyar Szocialista Munkáspárt és annak Központi Bizottsága Kádár János elvtárs vezetésével biztos kézzel irányította a magyar népet nemes céljainak elérésében. A magyar dolgozók ma minden erejükkel azért harcolnak, hogy teljesítsék az 1961—1965. évekre kitűzött második ötéves tervüket, amelynek célja a nép anyagi és kulturális színvonalának szakadatlan emelése.

A magyar nép nagy győzelmeivel Európában és az egész világon jelentősen hozzájárult a szocialista tábor erejének megszilárdításához, a béke erőinek megsokszorozásához. A vietnami nép szívből örül a testvéri magyar nép nagyszerű sikereinek. Ezek a sikerek lelkesítenek bennünket, és mi a saját eredményeinknek tekintjük ezeket.

A hála érzésével gondolunk arra, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt, a Magyar Népköztársaság kormánya és a testvéri magyar nép az utóbbi években — nehézségei ellenére — szívből jövő, őszinte támogatást és segítséget nyújtott a vietnami népnek a szocializmus építéséért, a haza békés egyesítéséért folytatott harcához.

Engedjék meg, hogy ez alkalommal őszinte köszönetet mondjak a Magyar Szocialista Munkáspártnak, a Magyar Népköztársaság kormányának és a testvéri magyar népnek őszinte segítségéért. Biztosak vagyunk abban, hogy kongresszusuk új távlatot nyit a magyar népnek, és még eredményesebb munkára lelkesíti a szocializmus teljes felépítéséért vívott harcában.

A szocializmus építésének befejezésével, a kommunizmus építésével Magyarország méltón járul hozzá ahhoz a világméretű küzdelemhez,

amely a békéért, a demokráciáért, a nemzeti függetlenségért és a szocializmusért folyik.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen Vietnam és Magyarország pártjainak és népeinek megdönthetetlen barátsága!

Éljen a szocialista országok nagy családjának egysége és összeforrottsága, amelynek központja a Szovjetunió!

Éljen a marxizmus—leninizmus!

Hanoi, 1962 novemberében,

a Vietnami Dolgozók Pártjának Központi Bizottsága nevében
Ho Si Minh, a Központi Bizottság elnöke"

(Hosszan tartó, lelkes taps.)

AILI MÄKINEN,

a Finn Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Finn Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében örömmel üdvözlöm kongresszusukat, pártjukat és az egész magyar dolgozó népet.

Magyarország és annak dolgozó népe nemcsak azért áll közel hozzánk, finnekhez, mert rokon népek vagyunk, hanem mindenekelőtt azért, mert Magyarország népe az úttörők egyike az emberiségnek a szocializmushoz, a kommunizmushoz vezető útján. Mélységes tiszteletünket és csodálatunkat fejezzük ki a magyar népnek és a Magyar Szocialista Munkáspártnak, amely Magyarországot oly rövid idő, mindössze 17 év alatt nagyiparral, modern mezőgazdasággal és magas fokú kultúrával rendelkező országgá változtatta.

Tudjuk, hogy sikerük kemény erőfeszítések és harcok eredménye. Mi, finn kommunisták és dolgozók minden esetben együttérzéssel

kísértük népük és pártjuk munkáját, mellyel csapást mértek a nemzetközi imperializmusra.

Számunkra, kommunisták számára, akik harcban állunk országunk reakciós köreivel — akik meg akarják rontani Finnország és a Szovjetunió, valamint Finnország és Magyarország barátságát és együttműködését —, nagy előnyt jelentett a magyar dolgozók határozott visszaütése a nemzetközi ellenforradalomra és reakcióra. Harcunk közös, és minden győzelem egységünket erősíti.

Nálunk Finnországban, mint mindenütt a világon, jelenleg a legfontosabb a béke biztosítása. Ezt a közelmúltban az Egyesült Államok által provokált, Kuba-ellenes agresszió bizonyította legjobban. A Szovjetunió békepolitikája és a kubai népnek a halálos veszéllyel szemben tanúsított határozottsága és hősiessége mind a mi népünk, mind a világ békeszerető népeinek elismerését váltotta ki.

A világbékét és a népek békés egymás mellett élését védelmező erők együttműködése, a népek szolidaritása a nemzeti és nemzetközi reakció, a kapitalizmus és az imperializmus ellen folytatott harcban, megmentheti a népeket a háborútól és az atomhaláltól.

A marxista munkásmozgalom és a szocializmusért harcoló munkásosztály ereje a nemzetközi együttműködésben, a proletár internacionalizmusban van. A Finn Kommunista Párt minden módon elő akarja segíteni ezt az egységet és együttműködést, amelyben minden kommunista és szocialista munkáspárt — legyen az kicsi vagy nagy — saját tevékenységével gyakorol hatást az egész mozgalomra.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt! *(Nagy taps.)*

JAKUB DEMIR,

a Torok Kommunista Párt Kozponti Bizottságának első titkára:

Kedves elvtársak!

Törökország Kommunista Pártjának Központi Bizottsága és a török kommunisták nevében szívből üdvözöljük a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusát.

Köszönjük, hogy a testvéri Magyar Szocialista Munkáspárt alkalmat adott arra, hogy közelről megtekinthessük a magyar népnek a szocializmus

építésében elért eredményeit és üdvözölhessük a magyar elvtársakat és az egész magyar népet.

A népi Magyarországon az ipar kapacitása a második világháború előttinek többszörösére emelkedett. Falun is lerakták a szocializmus alapjait. A Magyar Népköztársaság a szocialista országok szilárd bástyája.

A népi hatalomnak különösen az utóbbi hat évben elért sikerei Magyarországon nagy jelentőségűek a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom számára. Az önök pártja felszámolta a régi hibákat, a szocializmus építését akadályozó objektív és szubjektív tényezőket, megerősítette a magyar nép politikai egységét és növelte a népi hatalom, a szocialista tábor erejét.

A falu gazdaságának szocialista alapokra való helyezése megváltoztatta a társadalmi osztályok szerkezetét, megerősítette a magyar nép politikai egységét, és növelte a népi hatalom erejét. A magyar nép történelmi győzelme meghiúsította az imperialisták reményeit, akik azt gondolták, hogy Magyarország a szocialista országok rendszerének gyenge láncszeme. Reményeik meghiúsulása azonban nem akadályozza meg őket abban, hogy folytassák kalandor szándékaikat, háborús előkészületeiket és provokációikat.

Kedves elvtársak!

Az imperialisták háborús előkészületeik egyik fő központjává változtatták Törökországot. Bérbe adták országunkat az amerikai katonai erőknek és támadó hadseregeiknek. Ennek az árát az elszegényedett török nép fizeti meg. Az olyan paktumok, mint a NATO és CENTO, amelyeket a szocialista országok ellen, az imperialisták céljai érdekében alakítottak, előkészítették országunk gyarmatosításának a lehetőségét. Az amerikai monopóliumok ellenőrzésük alá vették országunk gazdasági életét. Az évről évre emelkedő magas katonai költségek előteremtése érdekében velejükig kiszipolyozzák a dolgozó tömegeket. Nő a nyomor. A gazdasági pangás az élet minden területére kihat. *A török nép már világosan látja a katasztrofális helyzet igazi okait, és tudja, hogy az imperialisták háborús politikáját támogató reakciós pártok milyen érdekeket szolgálnak.* A munkásosztállyal az élen, az ország összes demokratikus tényezői igyekeznek egyesíteni erőiket a nemzeti függetlenség, a béke és a demokrácia érdekében, a Törökország jövőjét fenyegető imperialisták ellen. A reakció provokációi ellenére az egység a megvalósulás felé halad.

Törökország Kommunista Pártja csaknem negyven éve, nehéz feltételek között, illegálisan dolgozik és minden rendőri nyomás, terror és provokáció ellenére folytatja harcát. Pártunk hű a világ kommunista és munkáspártjainak 1957-es és 1960-as moszkvai határozataihoz. A Szovjetunió Kommunista Pártja megvilágítja a világ kommunista és munkáspártjainak harci és győzelmi útját.

Nehéz elképzelni, hogy az Albán Munkapárt vezetőinek az internacionalizmussal ellentétes álláspontja más célt szolgálhatna, mint a világ kommunista és munkásmozgalma egységének a megbontását.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa éppolyan nagy esemény a nemzetközi kommunista mozgalomban, mint a magyar nép életében.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége!

Éljen a népek közötti béke és barátság! *(Nagy taps.)*

CLAUDE JONES,

az Ausztráliai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy Ausztrália Kommunista Pártja Központi Bizottsága és a párt minden tagja nevében legmelegebb baráti üdvözletünket tolmácsoljam kongresszusuknak.

Az önök pártjának harca tiszteletünket és megbecsülésünket vívta ki. Megbecsülésünket fejezzük ki pártjuknak, amely Kádár János elvtárs vezetésével történelmi akciót hajtott végre, és 1956-ban szétzúzta azt az imperialista és ellenforradalmi kísérletet, amely a kapitalizmus terheit ismét az önök népének vállára akarta rakni.

Mostani kongresszusuk is azt a törekvésüket fejezi ki, hogy a magyar népet további kiemelkedő szocialista győzelmekre vezessék.

Kedves elvtársak!

Az 1957. és 1960. évi moszkvai konferenciákon elfogadott deklarációk helyesen hangsúlyozzák, hogy a legfontosabb feladat a békeharc. Pártunk teljes mértékben támogatja ezeket a megállapításokat, s mindenkor azon munkálkodik, hogy leleplezze az imperializmust mint a háború okozóját, és vereséget mérjen rá. Gondosan ügyel arra is, hogy elkerülje a szektarianizmust és a kalandor magatartást, amely akadályozza a béke erőinek kibontakoztatását.

Ausztráliában a közelmúltban a munkásosztály vezetésével széles körű békeakciók bontakoztak ki. Ez évben, a hirosimai évforduló idején soha nem látott erejű tüntetések voltak, s magasra csapott a tiltakozás az amerikai imperialisták Kuba-ellenes provokációjának idején is.

A szovjet politika a közelmúlt események idején is szilárd, elvi és bölcs volt. Ezt a politikát teljes mértékben támogatja pártunk, és szívből helyesli békeszerető népünk is.

Ausztráliában pártunk egyre nagyobb küzdelmet folytat a monopóliumok és a reakció ellen, s — egyetlen pártként — határozottan fellép az Európai Közös Piac ellen, amely katasztrofális gazdasági kihatásaival súlyosan veszélyezteti országunkat is.

A szocialista országokban most tartott kongresszusok ismételten megerősítik a Szovjetunió Kommunista Pártja történelmi XXII. kongresszusa eszméit. Ez a kongresszus kijelölte a kommunizmus útját, mely a háborúnak az emberiség életéből való kitörléséhez vezet. Azok az országos viták, amelyeket a XXII. kongresszuson részt vevő delegációnk beszámolója alapján rendeztünk, minden vonatkozásban párttagságunk elsöprő többségű és lelkes támogatását élvezték.

Pártunk teljes mértékben támogatja a békés egymás mellett élés lenini politikáját, és az általános és teljes leszerelésért folyó harcot.

Delegációnk teljesen egyetért Kádár János elvtárs megállapításával, és mi is *„legfőbb internacionalista kötelességünknek tartjuk hogy a nemzetközi kommunista mozgalom egységének további megszilárdításán munkálkodjunk"*. Ez vezet az imperializmus feletti gyorsabb győzelemhez, a nemzeti függetlenségi harcok teljes győzelméhez, s a háború kiküszöböléséhez.

Éljen a magyar nép kipróbált vezetője, a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a világ proletárjainak nemzetközi szolidaritása és a hatalmas kommunista mozgalom!

Éljen a népek barátsága!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

ABBAS AHMAD,

az Iraki Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy Irak Kommunista Pártja és dolgozói nevében köszöntsem az önök kongresszusát, amely új győzelmek kilátásait nyitja meg a magyar nép előtt és hozzájárul a szocialista világrendszer, valamint a világ békeszerető erői egységének megszilárdításához.

A magyar nép történelmi győzelme, melyet pártja vezetésével a szocializmus alapjainak lerakásában elért, újabb bizonyítéka a szocialista rendszer fölényének. Ez a példa lelkesítően hat országunk dolgozóira, akik a jobb életért küzdenek. Az önök országa igen rövid idő alatt megoldotta a mezőgazdaság szocialista átszervezésének feladatát, s az 1956-os ellenforradalmat kísérő minden nehézség ellenére felemelte a nép anyagi és kulturális színvonalát. Ezek a győzelmek konkrét bizonyítékai annak, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának a világ kommunista mozgalmában új korszakot nyitó XX. kongresszusából levont következtetések helyesek. Az elért sikerek a pártvezetés egységének, a párt és a nép közötti szoros kapcsolatnak, a tömegek önfeláldozó odaadásának, a Kádár elvtárs vezette Központi Bizottság helyes leninista politikai irányvonalának, valamint a Szovjetunió és a baráti szocialista országok nyújtotta nagyszerű támogatásnak köszönhetők. Ezeket az eredményeket lehetetlen lett volna elérni a revizionizmus, a szűk látókörű nacionalizmus, a szektás dogmatizmus, a Rákosi-klikk személyi kultuszának veszélyes következményei ellen folytatott elszánt és bátor harc nélkül. Biztosak vagyunk benne, hogy a magyar nép pártja vezetésével még nagyobb lelkesedéssel és sikerrel fogja teljesíteni a második ötéves terv feladatait.

Kedves elvtársak! Üdvözöljük az önök pártjának nemzetköziségét és szüntelen harcát a békéért, az általános és teljes leszerelésért, a békés egymás mellett élésért.

Pártunk az önök pártjával és a többi kommunista párttal együtt teljes mértékben támogatja a Szovjetunió békepolitikáját a népek szabadságáért és függetlenségéért. Hála a Hruscsov elvtárs vezette Szovjetunió békeszerető politikájának, megbénult az amerikai imperialisták Kuba elleni agressziója, és az emberiség megmenekült a nukleáris háborútól. A helyzet azonban a népek nagyfokú éberségét követeli és azt, hogy fokozzuk szolidaritásunkat a forradalmi Kubával.

A jelenlegi nemzetközi helyzet, jobban, mint valaha, megköveteli a szocialista országok, a világ kommunista mozgalmának, a marxizmus—leninizmuson, a moszkvai nyilatkozatok elvein alapuló egységét. Ennek az egységnek a gyengítése, bárhogyan álcázzák is azt, a béke, a szocializmus és a nemzeti függetlenség ellenségeinek tesz szolgálatot, nekik ad bátorítást. A proletár nemzetköziség lényege: a szocialista tábor, a világ kommunista mozgalmának egysége, a kipróbált élcsapat, Lenin nagy pártja köré tömörülve. Minden olyan kísérlet, amely bármilyen mértékben vagy formában lekicsinyli vagy kétségessé akarja tenni a Szovjetunió Kommunista Pártjának élenjáró szerepét, elhajlás a marxizmus—leninizmustól — a handabandázó „baloldali" frazeológia ellenére is. Az albán vezetők ebben az alapvető kérdésben egy nevezőre jutnak a revizionistákkal.

Ezért — miközben harcolunk a revizionizmus ellen — a nemzetközi kommunista mozgalom egységének és erejének megszilárdítása azt a feladatot állítja elénk, hogy következetes elvi bírálattal illessük az albán vezetők szakadár cselekményeit. Ennek a bírálatnak a gyengítésére irányuló bármely törekvés csakis a dogmatizmus, a személyi kultusz, a kalandorság, a kommunista mozgalmon belüli szakadár tevékenység bátorítását jelentheti. A Kádár elvtárs által elmondott beszámoló mozgalmunk egységének szilárdítására és a marxizmus—leninizmus tisztaságának megőrzésére irányuló felelősségérzetet tükröz. Ez az oka annak, hogy sem megérteni, sem elfogadni nem lehet a kínai küldöttségnek e kérdésben emelt kifogását.

Elvtársak! Miközben az önök országa és a többi szocialista ország dolgozói az élet minden területén dicső győzelmeket érnek el, az iraki nép súlyosan szenved a Kasszem-kormány antidemokratikus politikájától. A gazdasági hanyatlás, a munkanélküliség és a drágaság növekedését

terrorhullám kíséri az országban. Demokratákat ítélnek halálra, s a kormány hadjáratot folytat, hogy megsemmisítse a békeszerető kurd népet. Pártunk, miként eddig, ezután is azért dolgozik, hogy széles tömegmozgalmat hozzon létre, véget vessen az egyszemélyi katonai diktatorikus rendszernek, erősítse és demokratikus alapra helyezze az ország függetlenségét, s hogy az Iraki Köztársaságon belül önkormányzatot biztosítson a kurd népnek. *A mi utunk — a nemzeti egységfront.*

Az iraki népnek és a többi, függetlenné vált arab ország népeinek a kommunista pártok vezette harca szerves része annak a küzdelemnek, amely egyre erősödik az imperializmus ellen, a nemzeti függetlenség megszilárdításáért. Ez a harc találkozik a világ valamennyi haladó erejének, különösen a Szovjetunió és a népi demokratikus országok együttérzésével, népeinek biztatásával.

Éljen a világbéke, éljen a kommunizmus! *(Nagy taps.)*

WILLIAM TUOMI,

a Kanadai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Kanadai Kommunista Párt nevében üdvözlöm a magyar kommunistákat és a magyar népet. A szocializmus építésében elért sikereik közvetlenül is segítik a mi távoli országunk népének harcát a békéért és a haladásért.

Kanadában sok tízezer magyar él. Többségük a régi Magyarországról egy jobb élet reményében vándorolt ki Kanadába, másokat az 1956-os megtévesztés juttatott oda. A magyarok többsége jelentősen hozzájárul befogadó hazájuk, Kanada gazdasági, politikai és kulturális életéhez. De Magyarország továbbra is a szülőföldjük marad, ezért az önök győzelmeinek különös jelentősége van az ő számukra, s ez bizonyos mértékben az egész kanadai népre is kihat.

Elvtársak! A kanadai nép nagy többsége nem akar háborút. *A Kanadai Kommunista Párt is a békés egymás mellett élésért vívott küzdelmet helyezi munkája* középpontjába. Üdvözöljük a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolóját, amely annyira hangsúlyozta a békéért, a békés egymás mellett élésért folytatott harc szükségességét.

A közelmúltban az amerikai imperialisták Kuba elleni provokációja az atomháború szélére sodorta az emberiséget. Az elmúlt napok eseményei után a világ tudja, hogy ettől a katasztrófától a szovjet kormány és az SZKP Hruscsov elvtárs vezette Központi Bizottságának bölcs politikája mentette meg. Ez a politika nemcsak elhárította a háborút, hanem segítségül szolgál annak biztosításában is, hogy Kuba a szocializmus büszke előfutáraként álljon az amerikai kontinens országai előtt.

Pártunk először 1954-ben közzétett programjában kifejezésre juttatta, hogy a munkásosztály vezette demokratikus erők — Kanada francia és angol nyelvű lakóinak túlnyomó többsége — szét tudják törni az amerikai és kanadai monopolisták hazájukat fojtogató szorítását, és ezzel utat nyitnak a szocialista fejlődésnek.

Pártunk a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának határozataiban, valamint a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as értekezletein elfogadott nyilatkozatokban saját általános politikai vonalának megerősítését látta, melyektől kimagasló elméleti és politikai segítséget kapott.

Pártunk a leghatározottabban a proletár nemzetköziség álláspontjára helyezkedik. Mi a nemzetközi kommunista mozgalomnak a marxizmus—leninizmusra alapozott és a Szovjetunió nagyszerű Kommunista Pártja által vezetett egysége mellett állunk. Pártunk elítéli az Albán Munkapárt vezetőségét, amiért szándékosan megsérti a proletár nemzetköziség gondolatát, és elvtelen hadjáratot indít a Szovjetunió Kommunista Pártja ellen.

Küldöttségünk a magyar pártkongresszus beszámolójában és vitájában a kommunista világmozgalom általános politikájának ragyogó kifejtését és megerősítését látja,

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a proletár nemzetköziség!

Éljen a magyar és kanadai nép barátsága! *(Nagy taps.)*

A BURMAI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Burmai Kommunista Párt nevében forró, testvéri üdvözletünket tolmácsoljam kongresszusuknak.

A magyar népnek nagy forradalmi hagyományai vannak. A párt helyes vezetésével a magyar nép le tudta győzni az 1956-os ellenforradalmi felkelést és azóta is egyre nagyobb sikereket ér el a szocializmus építésében.

A burmai nép osztozik az önök örömében és büszke eredményeikre, amelyek gyengítik az imperialista tábort, és erősítik a békéért, a demokráciáért, a nemzeti függetlenségért és a szocializmusért küzdő erőket. Lelkesítenek bennünket a szocializmus építésének itt ismertetett távlatai is. Biztosak vagyunk abban, hogy önök nagy sikereket érnek el a Kádár János elvtárs vezette Központi Bizottság irányításával.

Népünk a nemzeti demokratikus forradalom teljes sikeréért harcol. Azért küzdünk, hogy országunkat megszabadítsuk az imperialista és feudális uralom maradványaitól, és rátérhessünk a szocialista fejlődés útjára.

Az uralkodó osztály katonai csoportja Ho Win tábornok vezetésével ez évben katonai államcsínyt hajtott végre; felfüggesztették az alkotmányt, feloszlatták a parlamentet. Fokozódik a harc a haladó erők és a nemzeti kisebbségek ellen. Ilyen körülmények között a burmai kommunisták — miközben kénytelenek fegyveres ellenállást kifejteni a katonai diktatúra által megkezdett polgárháborúban — a nép széles tömegeit mozgósítják a nemzet békéjéért, a demokráciáért, majd egy teljesen új, felszabadult Burma megteremtéséért vívott harcra.

A burmai nép teljes mértékben támogatja Fidel Castro öt pontba foglalt jogos követelését és az imperializmus, elsősorban a Délkelet-Ázsiában is tevékenykedő amerikai imperializmus elleni harc fokozásával mindent meg fog tenni a forradalmi Kuba megvédéséért. Ezzel is segíti a hazájukhoz hű latin-amerikai testvérnépeket.

A burmai kommunisták mindig harcoltak és harcolni fognak a modern revizionizmus ellen, mert az a fő veszélyt jelenti a nemzetközi kommunista mozgalomra, a nemzeti felszabadítási harcra, valamint a demokrácia, a szocializmus és a béke ügyére. Ugyanakkor a burmai kommunisták

tovább folytatják harcukat a dogmatizmus és a szektarianizmus ellen, bárhol, bármikor jelentkezik az.

Pártunk részt vett a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as moszkvai konferenciáján. Az ott elfogadott nyilatkozatokat forradalmi munkánk vezérfonalának tekintjük, s az az álláspontunk, hogy azok használható módszereket jelölnek meg a testvérpártok között előforduló — bármilyen ellentétek megoldására. Amint a nyilatkozat is kimondja: a testvérpártok között felvetődő problémákat az illetékes pártok viták és tanácskozások útján oldják meg. Úgy érezzük, hogy nem használ egységünknek, ha saját kongresszusainkon nyílt vitákban vádolunk és nyíltan támadunk egy másik pártot. Reméljük, hogy közös erőfeszítésekkel, a moszkvai deklarációban kifejezett módszerekkel megerősíthetjük és tovább szilárdíthatjuk a nemzetközi kommunista mozgalom egységét.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a marxizmus—leninizmus! *(Taps.)*

HARRY HAGBERG,

a Svéd Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Svéd Kommunista Párt nevében üdvözlöm az önök pártját és a szocializmus útján haladó magyar népet.

Pártjaink egymástól eltérő körülmények között tevékenykednek. Az önök országában megszűnt a monopóliumok és a földbirtokosok uralma, a nép alkotómunkáját teljes mértékben a szociális fejlődés érdekében használja fel.

Svédországban 15 finánctőkés család befolyásolja a bankrendszert és az ipart. Hatalmi helyzetüket arra igyekeznek felhasználni, hogy Svédországot a nyugatnémet és a francia finánctőke által uralt Közös Piachoz csatolják. Azokban az egyre növekvő megmozdulásokban, amelyek ellenzik ezeket a terveket, mi is részt veszünk. Ez

a harc egybeesik a semlegesség politikájának megvalósításáért folytatott kampánnyal, valamint azzal a törekvéssel, hogy *megvédjük nemzeti függetlenségünket és azokat a szociális vívmányokat, amelyeket a svéd munkásosztály kiharcolt.*

A finánctőkés érdekeket kiszolgáló propaganda nagyon megnehezíti, hogy országunk dolgozói eligazodjanak a nemzetközi eseményekben és felismerjék, mi történik más országokban. De még ez a propaganda sem hallgathatja el azokat a nyilvánvaló eredményeket, amelyeket az önök országa különösen a személyi kultusz és következményeinek felszámolása után elért. Örülünk, hogy a magyar párt és a nép túljutott ezen az időszakon.

Hiszünk a békés egymás mellett élésben és a békében, anélkül hogy lebecsülnénk az imperialisták háborús törekvéseit. Népünk köszönettel adózik a Szovjetunió kormányának, amiért nem hagyta provokálni magát a kubai válságban. Egyre növekszik azoknak a száma, akik szolidárisak a kubai nép azon követelésével, hogy saját maga dönthesse el sorsát.

A szocializmus győzelmes előretörése az egész világon nagy csapást mért a kapitalizmusra. Az imperialisták sok helyen gyarmati pozícióik feladására kényszerültek, de nem hagytak fel revansista törekvéseikkel és világuralmuk visszaállításának álmával. A legelkeseredettebbek továbbra is olyan terveket szövögetnek, hogy egy harmadik világháborúban győzik le a béke, a szocializmus és a haladás erőit. De ha a szocialista országok összetartanak, a marxista—leninista pártok egységesen harcolnak a békés egymás mellett élésért, a népek önrendelkezési jogáért, az általános és teljes leszerelésért, a kommunizmus ügyéért és a békéért — nem lehet végrehajtani az egész emberiség ellen irányuló álnok terveket.

Éljen a népek közötti barátság!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

KIM IK SZEN,

a Koreai Munkapárt Politikai Bizottságának póttagja:

Kedves elvtársak!

Pártunk és az egész koreai nép szívből jövő jókívánságait és testvéri üdvözletét tolmácsolom pártjuk minden tagjának, a testvéri magyar népnek. A munkaszerető és tehetséges magyar nép a párt vezetésével nagy sikereket ért el a szocializmus építésében. Önfeláldozó harcával befejezte a mezőgazdaság szocialista átszervezését, és országát agrár-ipari országból fejlett nehéziparral rendelkező ipari-agrár országgá fejlesztette. Jelenleg a magyar nép a szocializmus teljes felépítésének szakaszához érkezett. A magyar népnek a szocializmus építésében elért győzelmei az egész szocialista tábor győzelmét is jelentik, és méltó hozzájárulást közös ügyünkhöz. A koreai nép nagy figyelemmel kíséri harcukat, és szívből örül a szocializmus építésében elért sikereiknek.

Korea és Magyarország között szüntelenül erősödik és fejlődik a barátság és az együttműködés. A magyar nép nagy anyagi segítséget és erkölcsi támogatást nyújtott országunknak az amerikai fegyveres támadás ellen folytatott honvédő harcának idején, majd a népgazdaság háború utáni helyreállításának és építésének nehéz éveiben. *A magyar népnek ez az internacionalista segítsége lelkesített bennünket, s engedjék meg, hogy kifejezzem mély hálánkat a nekünk nyújtott őszinte segítségért.*

A Koreai Munkapárt vezetésével népünk leküzdve a háború utáni nehézségeket, lerakta a szocializmus alapjait, és Koreát szocialista ipari-agrár országgá változtatta. Ipari termelésünk a háború előtti évhez viszonyítva több mint hétszeresére emelkedett, s a kedvezőtlen időjárás ellenére is gazdag termést takarítottunk be.

Pártunk kongresszusa kitűzte a hétéves terv feladatait, melyek a szocializmus nagy magaslatainak elfoglalását irányozzák elő. Népünk ma a mesebeli táltos gyorsaságával halad a szocializmus építésének útján.

Elvtársak! Immár több mint 17 éve, hogy az amerikai imperialisták agressziójának következtében országunk kettészakadt. Népünk elszánt harcot folytat azért, hogy kivonják az amerikai csapatokat Dél-Koreából, hogy megvalósuljon az ország békés egyesítése.

Az amerikai agresszorok — akik akadályozzák országunk egyesítését — a háború fő erői, a legádázabb ellenségei a szocialista haladásnak és a békének az egész világon. Az amerikai agresszorok fellépnek a szocialista tábor ellen, igyekeznek aláásni az elnyomott népek és nemzetek felszabadulásukért folytatott harcát, új világháborút provokálnak, és erősítik katonai támaszpontjaikat és katonai tömbjeiket.

Az utóbbi időben az amerikai imperialisták új, provokatív katonai lépéseket tettek a Kubai Köztársaság ellen, kihívó magatartást tanúsítottak a szocialista táborral és az egész világ békeszerető népeivel szemben. Mindez azt bizonyítja, hogy az amerikai imperialisták a háború fő erői, a béke és haladás legádázabb ellenségei. A jelenlegi helyzet a világ népeitől azt követeli, tegyenek meg mindent, hogy meghiúsítsák az amerikai imperialisták agresszív tevékenységét, és fokozott éberséget tanúsítsanak az új háború kirobbantására irányuló cselszövéseikkel szemben, s még aktívabban harcoljanak a béke megvédéséért. A békét csak akkor lehet megvédeni, ha mozgósítva valamennyi békeszerető erőt, döntő csapást mérünk az imperialisták háborús politikájára. A szocialista tábor egységének és a nemzetközi kommunista mozgalom szilárdságának erősítése a béke győzelmének, a nemzeti függetlenségnek és a szocializmusnak legfőbb záloga.

Az imperialisták és lakájaik, a revizionisták különféle cselszövésekkel igyekeznek aláásni a szocialista tábor egységét. Az ellenük való harc minden kommunista internacionalista kötelessége. Pártunk és népünk magasra emelve a marxizmus—leninizmus s a kommunista internacionalizmus zászlaját, a szocialista tábor egységének és a nemzetközi kommunista mozgalom szilárdságának erősítésén fáradozik. Állhatatosan fogunk küzdeni ezután is a koreai és magyar nép között létrejött baráti viszony és együttműködés további fejlődéséért.

Befejezésül engedjék meg, hogy eredményes munkát kívánjak önöknek, az önök kongresszusának, és új sikereket a magyar népnek a kongresszusi feladatok végrehajtásáért folytatott harcában. *(Taps.)*

GIUSEPPE FABBRI,

a San Marinó-i Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Elvtársak!

A San Marinó-i Kommunista Párt nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy részt vehetünk kongresszusuk munkájában.

Pártunk és népünk mindig nagy rokonszenvvel kísérte azt a harcot, amelyet önök a szocialista társadalom építéséért vívtak. Bizonyosak vagyunk abban, hogy kongresszusuk útmutatásai alapján győzelemre viszik a szocializmus teljes felépítésének ügyét országukban.

Biztosak vagyunk abban, hogy az országuk munkásosztálya és a társadalom egyéb rétegei közötti egység a VIII. kongresszus után még szorosabbá válik, és ennek következtében vereséget szenvednek azok az elszigetelt erők, amelyek — mint az önök tézisei is hangsúlyozzák — még a kapitalizmus eszméinek befolyása alatt állnak.

Pártunk és a San Marinó-i dolgozók jól emlékeznek arra is, hogy az 1956-os szomorú napokban, amikor ezek az erők kirobbantották az ellenforradalmat, veszélybe sodorva az önök nagy vívmányait, buzdították a reakciót, hogy mindenütt fokozza kommunistaellenes cselekedeteit. Az a győzelem, amelyet önök akkor kivívtak, következésképpen a mi győzelmünk is volt. Határtalan örömmel üdvözöljük pártjuk eredményes munkáját a személyi kultusz káros következményeinek helyrehozásában, mert ez nemcsak fékezte a demokrácia fejlődését, hanem hatással volt az ellenforradalom által előidézett eseményekre is.

Pártjuknak és népüknek éppúgy, mint az egész szocialista tábornak sikerei és győzelmei hatékonyan segítik azt a harcot, amelyet pártunk és népünk hazánkban a békéért, a függetlenségért, a demokráciáért és a szocializmusért folytat.

A mi pártunk hadban áll azokkal az erőkkel, amelyek 1957-ben idegen beavatkozás segítségével államcsínyt hajtottak végre, hogy megdöntsék az akkori, a nép által választott kormányt. Ma az a legfontosabb

feladatunk, hogy újra érvényt szerezzünk a demokratikus szabadságjogoknak, és *valóra váltsuk VI. kongresszusunk jelszavát: népi, antifasiszta kormányt!*

Elvtársak! Számunkra is a legfontosabb a béke biztosítása. Bennünket is közvetlenül érintett az a súlyos veszély, amit az amerikai imperialisták Kuba-ellenes provokációjukkal teremtettek. Központi Bizottságunk megállapította, hogy e súlyos veszély elhárítása elsősorban a Szovjetunió határozottságának, a népek sorsáért érzett felelősségének köszönhető. A Szovjetunió ezzel a cselekedetével nemcsak Kuba függetlenségét védte meg, hanem a világ közvéleménye előtt újra bebizonyította békeakaratát.

Pártunk és népünk helyesli a Szovjetunió és a szocialista országok békés együttélési politikáját. Örülünk, hogy ezen a kongresszuson önök is e politika hélyességét hangsúlyozzák és ismételten kijelentették: támogatják a népek függetlenségét, békekezdeményezéseit, a vitás kérdések megoldásának békés útját és az általános leszerelést.

Pártunk ismételten kifejezte, hogy *magára nézve érvényesnek fogadja el a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának tanításait; nyomatékosan kinyilvánította hűségét a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi értekezleteinek nyilatkozataihoz.* Az önök pártjának tevékenységét is e tanulságok vezérelték. A nemzetközi kommunista mozgalom egysége ezen elvek és ezen útmutatások alapján döntő tényező a béke és a szocializmus erőinek előrehaladása szempontjából. Kongresszusuk és politikájuk jelentősen hozzájárul ehhez a célhoz.

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége, a béke és a békés együttélés! *(Nagy taps.)*

ELSON COSTA,

a Brazil Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Tisztelt kongresszus!

Engedjék meg, hogy felolvassam pártunknak az önök kongresszusához intézett levelét:

„Kedves elvtársak!

A brazil munkásosztály és a brazil nép érzéseinek, legforróbb üdvözleteinek tolmácsolására küldjük delegációnkat a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusára.

Nagy érdeklődéssel figyeljük pártjuk tevékenységét és népük előrehaladását a szocializmus építésének útján. Eredményeik mindannyiunkat megörvendeztetnek. Ismerjük a mozgalom érdekében kifejtett erőfeszítéseiket, a múlt nehézségeit, és az utóbbi években a gazdaság, a kultúra és különösen a mezőgazdaság szocialista átszervezése és népük életszínvonalának emelése terén elért eredményeiket.

Brazília dolgozó népe, amely országunknak az imperialista uralom alól való felszabadításáért, a demokráciáért és a haladásért küzd, nagy érdeklődéssel és figyelemmel kíséri kongresszusuk munkáját. Biztosak vagyunk benne, hogy a tanácskozás határozatai új módon és jelentősen járulnak majd hozzá a szocializmus ellenségei által terjesztett rágalmak leleplezéséhez, a szocialista világrendszer megerősítéséhez, a szocializmust építő népek egységéhez, a világ valamennyi dolgozójának együttműködéséhez.

Sok sikert kongresszusuk munkájához! Nagy és további eredményeket kívánunk a demokrácia, a szocializmus, a legyőzhetetlen marxizmus—leninizmus nagy ügye érdekében kifejtett tevékenységükhöz!

Brazília valamennyi kommunistájának nevében:
Luis Carlos Prestes"

(Nagy taps.)

REIDER LARSEN,

a Norvég Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Norvég Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében a legeredményesebb munkát kívánom önöknek VIII. kongresszusuk alkalmával. Örömmel látjuk, hogy Magyarország a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével, a marxizmus—leninizmus útján biztosan halad előre.

Az SZKP XX. kongresszusa határozottan leszámolt a káros személyi kultusszal és annak veszedelmes kinövéseivel, megmutatta a helyes utat valamennyi kommunista párt számára, új, erős fegyvert adott kezünkbe.

Norvégiában is lehetőség nyílt az utóbbi években nagy demokratikus tömegmozgalmak kifejlődésére, s ennek során *a kommunista part széles néprétegekkel együttműködve harcot indított a NATO erősbödő háborús politikája ellen, amely a legsúlyosabb veszéllyel fenyegeti az ország szabadságát és függetlenségét.*

Harcunk célja, hogy gátat vessünk azoknak a törekvéseknek, amelyek Norvégia önállóságának megsemmisítésére irányulnak. Ez jelenleg népünk legnagyobb feladata. Norvégia 13 éves, áldatlan NATO-tagsága következtében nemcsak a katonai kiadások növekedtek többszörösükre — s ezek a kiadások teljes egészükben a dolgozó népet terhelik —, hanem ami még ennél is sokkal rosszabb: a norvég ifjúságot a veszedelmes NATO-vezérkar parancsnoksága alá helyezték, amelyben még mindig ott van a náci Németország sok véreskezű tábornoka is. Ezt a politikát, amely népünk béke- és szabadságszeretetének megcsúfolása, az ország kormánya most még tovább szándékozik vinni: ki akarja szolgáltatni hazánkat a monopolkapitalisták támogatásával az úgynevezett Európai Közös Piacnak. Ezzel a kormány megsértette hazánk polgári demokratikus alkotmányát, amely már 1814-ben kategorikusan kinyilvánította az ország szabadságának és függetlenségének sérthetetlenségét. *Norvégia önállóságának megvédése most zászlóvá vált, amely maga köré gyűjti népünk összes nemzeti és demokratikus erőit.*

Esélyeink ebben a harcban nem csekélyek. Ez a most megindult népi ellenállási mozgalom páratlanul nagy méretű újabb történelmünkben. A veszély, amelynek az ország ipari munkásai, halásznépe és parasztjai most tudatára ébredtek, munkásmozgalmunk egész baloldali szárnyát közös harcra egyesíti, és még a polgárság alsóbb és középső rétegei jelentős részének szemét is felnyitotta. Ebben a harcban a nemzeti és demokratikus erők összefogása komoly eredményeket hozhat, csakúgy, mint korábban, amikor megakadályozták atomfegyverek elhelyezését norvég földön.

Íme, még a mi NATO-nak elkötelezett hazánkban is tanúi lehetünk a demokratikus erők növekedésének és új győzelmeinek. Ezért is érezzük annyira szükségesnek, hogy kommunista világmozgalmunk egysége szilárdan kovácsolódjék a köré a győzelmes politika köré, amelyet az SZKP XX. kongresszusán jelöltek ki, s amelyet az 1957-es és az 1960-as moszkvai okmányokban fektettek le.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen kommunista világmozgalmunk egysége! *(Nagy taps.)*

MANUEL PRADO,

a Chilei Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Chilei Kommunista Párt Központi Bizottsága megbízott, hogy adjam át a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának pártunk és hazánk valamennyi dolgozójának meleg testvéri üdvözletét, azoknak a dolgozóknak a jókívánságait, akik szimpátiával és reménységgel figyelik az önök nagyszerű munkáját a szocializmus építésében.

Végtelenül örülünk a pártjuk és kormányuk, szocialista nemzetük dolgos népe által elért jelentős sikereknek.

Országaink földrajzilag távol esnek egymástól, a reakciós chilei kormány nem tart fenn kapcsolatokat a Magyar Népköztársasággal. De

a chilei nép nemegyszer nyilvánította ki barátságát a magyar nép iránt, szeretettel fogadva kulturális és sportdelegációit, amelyek országunkat meglátogatták. Biztosak vagyunk abban, hogy nincs messze az a nap, amikor a chileiek többségének akarata érvényesül, és leromboljuk a mesterséges korlátokat, hogy kölcsönösen gyümölcsöző kereskedelmi, kulturális és tudományos kapcsolatokat létesítsünk.

Országunkban a dolgozókat az alacsony bér, a létfenntartási költségek állandó növekedése és a tömeges munkanélküliség sújtja. Ezért elszántan harcolnak a jobb életkörülményekért. A múlt hétfőn is tiltakozó sztrájkot rendezett a munkások, parasztok és alkalmazottak nagy többsége a Központi Munkásegyesülés zászlaja alatt a kormány gazdaságpolitikája ellen. A békés tüntetést a rendőrség brutális beavatkozása zavarta szét, ami több halálos áldozatot és sok sebesülést követelt.

A chilei nép tevékenyen harcol a békéért, és szolidáris a dicsőséges kubai forradalommal. Amikor október végén az észak-amerikai imperialisták brutálisan létrehozták a törvénytelen blokádot Kuba ellen, s ezzel a világot a pusztító termonukleáris háború szélére sodorták, a chilei nép nagy szolidaritási tüntetéseket rendezett a kubai forradalom mellett. A világbéke védelméért, a népek önrendelkezési jogának tiszteletben tartásáért és a nemzeti szuverenitásért közös mozgalomban egyesültek a dolgozók és a diákok, a kommunisták, a szocialisták, a kereszténydemokraták és egyéb politikai rétegek. Ez a széles tömegmozgalom nagy szerepet játszott abban, hogy a chilei kormány mind a mai napig sem szakította meg kapcsolatait a szocialista Kubával. Nem csupán a kommunisták, hanem ideológiai különbség nélkül országunk minden békeszerető embere hálás a Szovjetunió józan és határozott békepolitikájáért, amellyel elhárította a nukleáris katasztrófát, és megmentette kubai testvéreink békés munkáját és függetlenségét. A Szovjetunió presztízse határtalanul megnőtt a chileiek előtt, s még jobban elmélyült a bizalom, amelyet a chilei népi erők a Szovjetunió, a béke őre, minden nép nemzeti függetlenségének szilárd támasza iránt éreznek.

Elvtársak! *A chilei kommunisták a szocialistákkal és egyéb jelentős haladó politikai erőkkel szilárd egységbe tömörülnek a népfront zászlaja alatt, s ez az összefogás hatalmas antiimperialista mozgalommá fejlődött.* E jelentős tény indokolt és reális

optimizmussal tölt el bennünket, s hisszük, hogy rövid időn belül hatalomra jutnak a népi erők. Tudjuk, hogy ez nem egyszerű vállalkozás, s hogy a reakció és az imperializmus kemény, nehéz akadályokat állít utunkba, amelyeket le kell győznünk. A tömegek azonban egyre jobban megértik, hogy a szilárd egység és a harc minden akadályt elhárít az útból, s megteremti egy antiimperialista és antifeudális kormány létrehozásának lehetőségét.

A Chilei Kommunista Párt ez év márciusában tartotta XII. kongresszusát. Pártunk egyre jobban fejlődik. Törhetetlen hűséggel ragaszkodik a marxizmus—leninizmus legyőzhetetlen tanításaihoz. Pártunk szerényen hozzájárul a nemzetközi kommunista mozgalom egységéért folytatott harchoz, és erélyesen elítéli azokat, akik ellene támadnak, és a szovjetellenesség uszályába kerülnek.

Engedjék meg, hogy végül újabb nagy sikereket kívánjak pártjuknak s az egész magyar népnek.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és éljen a béke! *(Nagy taps.)*

SALIBA KHAMIS,

az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára:

Kedves elvtársak!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy az Izraeli Kommunista Párt képviseletében részt vehetek az önök VIII. kongresszusán, a magyar nép életének e fontos eseményén.

Engedjék meg, hogy átadjam kongresszusuknak pártunk és Központi Bizottságunk legmelegebb testvéri üdvözletét.

Országunkban a kommunisták, a munkások, valamennyi haladó ember lelkesen üdvözölte a magyar hazafias erők győzelmét az 1956-os gyalázatos ellenforradalom felett, és osztozik örömükben most, amikor új győzelmeket aratnak a szocialista építésben.

Kádár János elvtárs kongresszusi beszámolója tükrözi azokat a kiemelkedő eredményeket, amelyeket a magyar nép, élcsapata vezetésével elért. A mezőgazdaság sikeres szocialista átalakítása, az iparosítás területén elért nagymérvű előrehaladás, a második ötéves terv folyamatos megvalósítása nagy lelkesedést vált ki körünkben, és bizonyságot nyújt arról, hogy Magyarország biztosan halad a szocializmus teljes felépítése felé.

Az elmúlt hetek sorsdöntő eseményei, amelyek az emberiséget a világkatasztrófa szakadéka felé sodorták az amerikai imperialisták Kuba elleni agresszív provokációi következtében, bebizonyították a világnak, hogy *az imperializmus fenyegeti, a szocializmus pedig megvédi a békét.* Azt is bebizonyították, hogy a Szovjetunió és az egész szocialista tábor hatalma döntő tényező a szörnyű nukleáris háború megakadályozásában. Ez a tény reményteli kilátásokat nyitott a népeknek a haladásért, a tartós békéért és a szocializmusért folytatott harcukban. A béke és a haladás erői hazánkban élesen elítélték az amerikai imperialisták agresszióját. Tüntetések és tiltakozó gyűlések során juttatták kifejezésre szolidaritásukat a hős kubai néppel és helyeslésüket azért a szilárd és bölcs állásfoglalásért, amelyet a Szovjetunió tanúsított a béke és a forradalmi Kuba szabadságának megvédése érdekében.

A Szovjetunió legyőzhetetlen ereje és a szocialista tábor egysége mindenkor el fogja hárítani az imperialista agresszív terveket, döntő tényezője a békés együttélés fenntartásának.

Pártunk magáévá tette az 1957. és 1960. évi moszkvai nyilatkozatok elveit, fellelkesült a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának határozatain. Meg vagyunk győződve róla: *a dogmatizmus és a revizionizmus leleplezése fontos feladat annak érdekében, hogy a kommunista mozgalom nemzetközi egységét megszilárdítsuk, és hogy helyesen tudjuk alkalmazni a marxizmus—leninizmus tanításait.*

Következésképpen kötelességünknek tartjuk, hogy elítéljük az Albán Munkapárt jelenlegi vezetőségének sajnálatos szakadár tevékenységét és gyalázkodó rágalmait a Szovjetunió dicsőséges Kommunista Pártja és Hruscsov elvtárs személye ellen.

Kommunista pártunk kifejezésre juttatva népünk békevágyát és igazi nemzeti érdekeit, fokozza a harcot a Ben Gurion-kormány imperialistabarát és népellenes politikája ellen. Pártunk elszánt és szívós harcot folytat

azért, hogy a viszályokkal terhes közel-keleti térségben ne legyenek nukleáris fegyverek. Közéletünk kiemelkedő személyiségei, különböző izraeli pártok képviselői egyaránt aggodalommal figyelmeztetnek arra a súlyos veszélyre, amit a rakéta- és nukleáris fegyverkezés a mi területünkön jelent.

Az izraeli nép legkülönbözőbb rétegei mind erőteljesebben elítélik az izraeli uralkodó körök együttműködését Nyugat-Németország újfasiszta uraival, valamint azt a káros erőpolitikát, amelyet a szomszédos arab országok ellen folytatnak. Elítélik az arab kisebbség elnyomását és a nemzeti megkülönböztetés politikáját.

Az izraeli dolgozó tömegek többsége, amely máris érzi annak hatását, hogy az izraeli nemzeti érdekeket alávetették az Európai Közös Piacnak, mind tevékenyebben kifejezésre juttatja növekvő elégedetlenségét Ben Gurion politikájával szemben, és biztosítani kívánja az arab menekültek jogát, hogy visszatérjenek hazájukba.

Az Izraeli Kommunista Párt küzd, hogy megteremtse a munkásosztály akcióegységét, a Ben Gurion-kormánnyal szemben tömörülő nemzeti demokratikus egységet, s olyan politikát alakítson ki, amely biztosítja a békét, a függetlenséget, a semlegességet és a társadalmi haladást.

Az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében ismételten üdvözlöm a Magyar Szocialista Munkáspárt Kádár János elvtárs által vezetett Központi Bizottságát.

Sok sikert kívánok önöknek a VIII. kongresszus mélyenszántó határozatainak megvalósításához.

Sokáig éljen a magyar munkásosztály!

Sokáig éljen a világ kommunista mozgalmának megsemmisíthetetlen marxista—leninista egysége!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és éljen a világkommunizmus végső diadala. *(Nagy taps.)*

A MALÁJFÖLDI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy tolmácsoljam a Malájföldi Kommunista Párt valamennyi tagja, a partizánok és az egész malájföldi dolgozó nép legmelegebb testvéri üdvözletét.

Az önök eredményei hatalmas hozzájárulást jelentenek a mi közös ügyünkhöz és nagy segítséget nyújtanak a maláji nép felszabadító harcához. A maláji nép a Malájföldi Kommunista Párt vezetésével csaknem négy éven keresztül vívott partizánháborút a japán fasiszták ellen, és már 15 éve folytat partizánháborút az angolok ellen. Az angol imperialisták és ügynökeik jelenleg az úgynevezett Malaysiai-terv megvalósításán fáradoznak. Ezzel az új gyarmatosító formával kísérlik meg uralmuk alá vonni Malájföld, Szingapur, Brunei, Sarawak és Észak-Borneo népeit. *A maláji dolgozók a kommunista párt vezetésével elszántan küzdenek mind fegyveresen, mind politikai téren a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért, a békéért és a semlegességért.*

Napjainkban a világ népei elszánt harcot folytatnak az imperializmus ellen. Folyik és egyre jobban kibontakozik a harc a békéért, a demokráciáért, a nemzeti függetlenségért és a szocializmusért. A maláj kommunisták úgy vélik, hogy a szocialista tábornak és a különböző országok kommunista és munkáspártjainak hatalmas egysége alapvető feltétele annak a közös harcnak, amelyet a világ népei egységesen folytatnak.

A testvérpártok közötti különböző véleményeket csakis az 1960-as moszkvai nyilatkozatban lefektetett, az egyenlőségen alapuló testvéri eszmecserék útján lehet megfelelően eldönteni. Csak így lehet tisztázni a nézeteltéréseket, és csak így lehet közös álláspontot kialakítani. A másfajta, felszínes módszerek nemcsak hogy nem erősítik a nemzetközi kommunista mozgalom egységét, hanem a mi szent, közös ügyünknek sincsenek hasznára. A Malájföldi Kommunista Párt valamennyi testvérpárttal együtt folytatja harcát a jugoszláv revizionisták által képviselt, a nemzetközi kommunista mozgalmat és a munkásmozgalmakat legfőképpen veszélyeztető modern revizionizmus ellen; harcol a dogmatizmus és a szektarianizmus ellen, a marxizmus—leninizmus tisztaságának megóvásáért, mozgalmunk egységéért.

Kedves elvtársak! Őszintén kívánjuk önöknek, hogy Központi Bizottságuk új, hatalmas eredményeket érjen el a szocializmus, a kommunizmus építésében. Érjen el újabb sikereket az imperializmus elleni harc, az elnyomott nemzetek és népek támogatásában, a békeharcban.

Most engedjék meg, hogy felolvassam a Malájföldi Kommunista Párt Központi Bizottságának a kongresszushoz intézett üdvözlő levelét.

„A Magyar Szocialisa Munkáspárt Központi Bizottságának.

Kedves elvtársak!

Pártjuk VIII. kongresszusa alkalmából a Malájföldi Kommunista Párt Központi Bizottsága, a párt minden tagja, partizánharcosai s az egész maláj dolgozó nép nevében forró, testvéri üdvözletünket küldjük önöknek és önök útján a párt minden tagjának.

A felszabadulás óta eltelt 17 év alatt a szorgalmas és bátor magyar nép, pártja és kormánya vezetésével önfeláldozóan dolgozott a szocializmus építésén, és hatalmas sikereket ért el. A magyar népnek a forradalmi harcában aratott győzelme és a szocializmus építésében elért sikere nemcsak a maga számára teremt új és szebb életet, nemcsak a szocialista tábor erejét növeli, hanem hatalmas ösztönzést és támogatást nyújt a nemzeti felszabadításért küzdő maláj népnek is.

Szívből örülünk ezeknek a győzelmeknek, és megragadjuk az alkalmat, hogy kifejezzük őszinte elismerésünket. Malájföld népe régóta harcol a kommunista párt vezetésével. Jelenleg is különböző formákban, fegyveresen és más eszközökkel folyik a harc a brit imperialisták és ügynökeik: Abdurrahman klikkje ellen. Szilárd meggyőződésünk, hogy a maláj nép igazságos harca végül is biztosan győzni fog.

Az 1957-es és 1960-as moszkvai nyilatkozatok a kommunista világmozgalom közös programját alkotják. A Malájföldi Kommunista Párt a Magyar Szocialista Munkáspárttal és a többi testvérpárttal vállvetve fog harcolni a modern revizionizmus ellen, és munkálkodni a kommunista világmozgalom egységének és összeforrottságának további erősítésén.

Szívből kívánunk teljes sikert kongresszusuknak. Éljen a marxizmus—leninizmus!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a maláj és a magyar nép forradalmi barátsága!" *(Taps.)*

IB NORLUND,

a Dán Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Dán Kommunista Párt Központi Bizottsága megbízásából forró testvéri üdvözletünket tolmácsolom az önök kongresszusának.

Egyetlen dán kommunista sem kételkedik abban, hogy közös harcunkban mi szorosan egymás mellett állunk. A pártunkra nézve döntő időszakokban ezt mi mindig is éreztük. A renegát Axel Larsen revizionista rágalmazó hadjáratot indított pártunk ellen, s ebben a támadásban ürügyül használta fel a magyar ellenforradalom hamisan és rosszindulatúan beállított körülményeit. Így mindazok az eredmények, amelyeket önök időközben a szocializmus felépítésének útján és a szocialista demokrácia tényleges megvalósításában elértek, élő bizonyítékai annak, hogy mind önök, mind pedig mi helyesen foglaltunk állást abban a döntő időben. *Amit önök elértek, az eredmény nemcsak önmaguk, hanem az egész nemzetközi mozgalom számára is.*

Ezért teljes szívünkből további sikereket kívánunk azokhoz az új terveikhez és intézkedéseikhez, amelyeket a Központi Bizottság kongresszusi beszámolójában Kádár elvtárs a kongresszus elé terjesztett.

Dánia kis ország, jövőjét sorsdöntően kockára tették azzal, hogy az országot alárendelték a NATO-nak. Ezáltal Dániát „közös katonai parancsnokság" alá helyezték Nyugat-Németországgal, melyet volt náci tisztek uralnak, akik kijelentik, hogy Dániának és a dán szorosoknak „az elsőszámú stratégiai pontnak kell lenniük Európában" egy harmadik világháborúban, amely a szocializmus országai ellen irányulna. Dániával felemeltették a katonai kiadásokat, amelyek most 30—40-szer nagyobbak, mint a háború előtti időkben voltak.

A dániai NATO-politikusok most teljes erővel azon fáradoznak, hogy az ország függetlenségét az úgynevezett Európai Közös Piacnak rendeljék

alá. Ez Dániának nagyhercegségi státust adna egy olyan „Reich"-en, egy olyan birodalmon belül, amelyet éppen azok a német monopóliumok uralnak, amelyek ellen a második világháború folyamán a dán nép ellenállási harca irányult.

A Közös Piac előkészületeit egybekapcsolták a dolgozó nép elleni átfogó gazdasági támadással. Például a munkaadók most a kollektív szerződések közelgő megújítása alkalmából azt követelik, hogy a béreknek ma érvényben levő index-szabályozását — amely még így sem kielégítő — szüntessék meg. Munkanélküliséggel ijesztgetnek, hogy nyomást gyakoroljanak reánk.

A dán munkásosztály azonban elhatározta, hogy harcol érdekeiért, mint ahogy az egész dán nép küzd nemzeti önállóságáért. Ezért ezek a törekvések növekvő ellenállásba ütköznek; a Gallup Intézet közvélemény-kutatása az erős propaganda ellenére is csak a megkérdezettek 35—40 százalékáról tudta kimutatni, hogy a NATO és a Közös Piac híve.

Az amerikai imperializmus azon fenyegetéseivel szemben, hogy a Kuba elleni invázió révén kirobbantja a harmadik világháborút, nálunk erőteljes tüntetések bontakoztak ki „A békéért és Kuba önállóságáért!" és „Állítsák meg az Egyesült Államokat, amíg nem késő!" — jelszavakkal. A dán népben a megkönnyebbülés és a hála érzése lett úrrá, amikor a Szovjetuniónak céltudatos fellépésével sikerült meghiúsítani az Egyesült Államok inváziós terveit és biztosítani a békét. Ez a tény ismét meggyőző alapot adott ahhoz, hogy újult erővel követeljük a nemzetközi feszültség csökkentését, a leszerelést és a háború nélküli világot.

Pártunk azon fáradozik, hogy egyesítse és aktivizálja azokat a különböző erőket és áramlatokat, amelyek szembehelyezkednek a monopóliumok politikájával, s a békéért, a nemzet és a dolgozó nép jólétéért küzdenek.

Éppen az erők megosztottsága tette az uralkodó köröknek mindeddig lehetővé, hogy a dán nép érdekeivel és általános felfogásával határozottan ellenkező politikát folytassanak. Egységpolitikánkat azonban komplikálja a Larsen-csoport mérgező kommunistaellenessége.

Pártunk minden haladó erőt arra hív fel, hogy egységben követeljék a nemzetközi leszerelést, az állam semlegességét, s így megszabadítva Dániát a NATO-tól, a nemzeti egyenjogúság alapján tárgyalhassanak a Közös Piac-politikáról, továbbá, hogy a monopóliumok akarata ellenére

kikényszerítsék a demokrácia érvényesülését Dániában. E politika érdekében pártunk megvalósítható programot dolgozott ki.

Pártunk alaposan megtanulta becsülni a nemzetközi összetartást a forradalmi munkásmozgalomban. Nagyra becsüljük azt a szolidaritást, amelyet minden testvérpártunk mutat irányunkban a revizionista szakadással szemben. Az oly döntő időkben, mint a mostani, nagyon is szükséges mozgalmunk nemzetközi szolidaritása. Az a véleményünk, hogy e szolidaritás, továbbá a békéért folyó harc, a háború elkerülhetősége, a revizionizmus és a dogmatizmus elleni kétfrontos küzdelem s a munkásosztály erőinek egyesítése kérdésében a szilárd alapok az 1957-es és 1960-as nyilatkozatok lehetnek és kell is hogy legyenek.

Mi is szembefordultunk azokkal a hangokkal, amelyek egy idő óta Albániából hallatszanak. Egyesíteni kell minden erőt, hogy megvalósítsuk a nyilatkozatok szellemét.

A proletár nemzetköziség szellemében üdvözöljük az önök kongresszusát. Bízzunk benne, hogy új sikereket érnek el azon az úton, amelyet oly világosan felvázoltak.

(Magyar nyelven:) Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt! *(Nagy taps.)*

GÁSPÁR SÁNDOR,
a Központi Bizottság titkára, a Budapesti Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak, elvtársnők!

A Központi Bizottság kongresszusi irányelvei és beszámolója hosszú időre meghatározzák a szocializmus teljes felépítésével kapcsolatos feladatainkat. A Szervezeti Szabályzat módosításának az a célja, hogy tovább fejlesszük a párt belső életét, hogy a párt mint a társadalmi átalakulás vezető ereje, eleget tudjon tenni azoknak a fokozott követelményeknek, amelyek a szocializmus teljes felépítése során reánk várnak.

A cél, a szocializmus teljes felépítése sokrétű és bonyolult feladatokat ró a pártra, az egész dolgozó népre.

Melyek ezek a feladatok?

A termelőerők gyors ütemű fejlesztése; a szocialista termelési viszonyok további megszilárdítása, a szocialista nemzeti egység megteremtése és népünk erkölcsi-politikai egységének erősítése; a kulturális forradalom betetőzése, a kulturális és művelődési igények mind teljesebb kielégítése; a dolgozók élet- és munkakörülményeinek szüntelen javítása, a szocialista demokratizmus kibontakoztatása.

Ezeknek a feladatoknak a megoldása pártmunkánk hatékonyságának, a párt politikai tömegbefolyásának és szervezeti erejének növelését követeli. Az elmúlt hat évben kialakult és tovább fejlődött a párt vezető szerepe érvényesítésének helyes, a mai követelményeknek megfelelő leninista módszere.

A párt politikai irányvonala helyesnek bizonyult. A párt helyesen határozta meg legfontosabb céljait a politikai, a gazdasági és a társadalmi élet valamennyi területén. A párt vezető szerepének érvényesülése következtében jól funkcionált a proletárdiktatúra rendszere, s fellendült, hatéko-

nyabbá vált az abban helyet foglaló valamennyi szerv tevékenysége. Az állami, a gazdasági vezetés, a szakszervezetek s valamennyi mozgalmi és társadalmi szerv a párt eszmei irányításával önállóan, a maga sajátos szerepének megfelelően oldja meg feladatait. Ebben rejlik előrehaladásunk egyik fő mozgatóereje.

Pártunk marxista—leninista módon értelmezi hivatását. Nem uralkodik, hanem vezet, irányít. Nem törekszik arra, hogy átvegye vagy korlátozza az állami szervek, a szakszervezetek vagy a többi tömegszervezet szerepét, s a feladatok megvalósításában érdemben támaszkodik rájuk.

A párt, merítve a forradalmi munkásmozgalom kincsestárából, felhasználva annak tapasztalatait, felméri a társadalom előtt álló legfontosabb feladatokat, szervezi a tömegeket ezek megvalósítására, majd pedig folyamatosan segíti és ellenőrzi a végrehajtást. A párt vezető szerepe akkor érvényesül, ha a párt politikája megvalósul a gyakorlatban. A párt vezető szerepe megtestesül a néphatalom erősödésében, a szocialista demokrácia fejlődésében, a népgazdasági tervek teljesítésében, a tudomány, a kultúra sikereiben, a marxista—leninista világnézet elterjedésében.

A párt ma a vezetés fő módszerének *a meggyőzést* tekinti. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a párt szerepe csupán az eszmei felvilágosító és nevelőmunkára korlátozódik, hiszen a párt a proletárdiktatúra legfőbb vezető ereje. Egyesek úgy vélik, hogy a vezetés mai felfogása és gyakorlata valamiféle liberalizmus a párt részéről. A valóságban azonban csak a meggyőzés módszere teszi lehetővé, hogy a tömegek megértsék és magukévá tegyék a párt céljait, s minden erejükkel törekedjenek megvalósításukra. A meggyőzés mint a vezetés alapvető módszere természetesen bizonyos értelemben nehezebb és bonyolultabb, mint a parancsolgatás. Végső soron azonban célravezetőbb, mint a párt lényegétől idegen bürokratikus vezetési stílus.

Az 1950-es években elterjedt bürokratikus vezetési módszer szorosan összefüggött a személyi kultusszal, a tömegek lebecsülésével. A párt vezető szerepének marxista—leninista értelmezése és gyakorlata szükségszerűen következik a személyi kultusz felszámolásából, abból, hogy a párt meg van győződve: a tömegek érdekeit kifejező politika és minden reális feladat végrehajtásához meg lehet és meg kell szerezni a tömegek támogatását.

A szocializmus teljes felépítésének időszakában állandóan nő a párt vezető szerepe a társadalmi és gazdasági élet minden területén. Miért? A népgazdaság egységes szocialista alapjának létrehozásával gazdaságunk egészében összhangba kerültek a termelőerők és a termelési viszonyok. Ez lehetővé teszi a termelőerőknek az eddiginél sokkal nagyobb arányú és gyorsabb fejlődését. Ez azonban nem ösztönös folyamat. A termelőerők fejlődésével, a nemzetközi, szocialista munkamegosztás bővülésével együtt a gazdasági feladatok is mind bonyolultabbá válnak. Ezért fokozódik a tudatosság, a tudományos alapokon álló, előrelátó vezetés, s ezzel együtt a párt szervező és irányító tevékenységének jelentősége.

A proletárdiktatúra mindinkább magán viseli az össznépi állam jellemző vonásait. Államunk demokratikus alapjai szélesednek, s a fejlődés mindjobban megköveteli a nép tehetségében, szorgalmában, alkotóerejében rejlő összes energiák kibontakoztatását.

Hogyan érvényesül a párt vezető szerepe a gazdasági építőmunkában? A Központi Bizottság meghatározza a párt gazdaságpolitikáját, a gazdasági építőmunka fő irányát. Ez jelenleg népgazdaságunk második ötéves tervében ölt testet. Ugyanakkor a gazdasági szervező és irányító munkában nincs szükség arra, hogy minden konkrét kérdésben a párt hozzon határozatot. Ez ellentmond a párt vezető szerepe helyes értelmezésének.

A Központi Bizottság az elmúlt években az építőipar, a vegyipar, a gépipar, valamint az ipar irányításának néhány kérdésében átfogó határozatot hozott. Ezek a határozatok a gazdaságpolitikai koncepcióba tartozó kérdéseket érintik, és az ötéves terv legfőbb céljainak megvalósítását szolgálják. A határozatok végrehajtásának megszervezése és konkretizálása az adott terület gazdasági vezetőinek önálló feladata. Ehhez nem lehet és nem is szabad sablonokat, kész formulákat adni.

Ugyanakkor a pártvezetés minden szintjén rendszeresen ellenőrizni kell a párt- és kormányhatározatok végrehajtását. Az illetékes pártszerveknek — és a többi mozgalmi szervnek is — az a feladatuk, hogy szervező és mozgósító tevékenységükkel segítsék a helyi feladatok végrehajtását. A párt gazdasági szervező munkájának egyik legfontosabb jellemzője, hogy mindig és minden körülmények között a népgazdasági érdek elsődlegességét veszi figyelembe. A területi és az üzemi pártszervezeteknek

a tennivalók segítésében szüntelenül és szenvedélyesen keresniük kell az újat, a jobbat, a célravezetőbbet.

Mindannyian tudjuk, hogy a gyakorlati életben időnként és helyenként előfordulhatnak véleménykülönbségek, nézeteltérések a pártszervezetek és a gazdasági irányító szervek között. A véleménykülönbség adódhat egyes párt- és kormányhatározatok végrehajtása módszereinek megválasztásából vagy az emberek megítéléséből. A pártszervezetek — amelyeknek az a feladatuk, hogy segítsék, irányítsák és ellenőrizzék a hatáskörükbe tartozó gazdasági vezetőket — olykor helytelenül értelmezik szerepüket. Előfordul, hogy a gazdasági vezetők helyett akarnak intézkedni. Egyes gazdasági vezetők viszont a népgazdasági érdekek rovására előtérbe helyezik a vállalati, helyi érdekeket, a terv teljesítését olykor a dolgozókat védő törvények és rendeletek megsértése árán is szorgalmazzák, nem építenek eléggé a dolgozók kezdeményezéseire, kényelmesek az alapvető gazdaságpolitikai határozatok végrehajtásában.

Az ilyen jelenségekkel szemben erélyesen fel kell lépni. Nem kell félni a vitáktól és a súrlódásoktól, mert csak ezek során lehet leküzdeni a hibákat mind a pártszervezetek, mind a gazdasági vezetők munkájában. Ha a vita a hibák kijavítását segíti elő, akkor az sokkal célravezetőbb, mint a helyenként elvtelen kapcsolatokon nyugvó „békés" viszony a mozgalmi és a gazdasági vezetők között. A vitákat elsősorban a helyszínen, pártszerű módon kell lefolytatni, de előfordulhatnak olyan esetek is, amikor a felsőbb párt- és gazdasági szervek beavatkozása szükséges.

A gazdasági vezetés által meghatározott feladatok végrehajtásában, a párt gazdaságpolitikai céljainak megvalósításában fontos feladatuk van a munkásosztály legnagyobb tömegszervezeteinek, a *szakszervezeteknek*. Tevékenységüket a párt eszmei irányításával önállóan végzik. Az elmúlt években megnőtt a szakszervezet társadalmi szerepe, politikai tömegbefolyása és szervezeti ereje. Ez a párt tömegkapcsolatai megszilárdításának egyik legfontosabb tényezője.

Elvtársak! A szocializmus teljes felépítésével járó fokozott követelmények megkövetelik a párt belső életének egészséges továbbfejlődését a pártdemokrácia és a centralizmus szerves egységének alapján. Csak a demokratikus centralizmus ötvözheti egybe a párttagok kezdeményező készségét, tapasztalatait, kritikai bátorságát a legszigorúbb fegyelemmel.

A párttagság, a pártszervezetek tevékenysége ma nemcsak a politika végrehajtásában, hanem kidolgozásában is megnyilvánul. Ma a párttagok még a határozatok meghozatala előtt elmondják véleményüket, észrevételüket. A Központi Bizottság vitára bocsátott olyan fontos határozati javaslatokat, mint az oktatási reform, a VIII. kongresszus irányelvei és a Szervezeti Szabályzat tervezete. E viták emelték a párttagság eszmei színvonalát, érdeklődését, hozzáértését. A viták túlnőttek a pártszervezetek keretein, kiterjedtek egész közéletünkre, erősítették a párt és a tömegek kapcsolatát, társadalmi rendszerünk demokratikus vonásait, előmozdították a demokratikus vezetési és igazgatási módszerek fejlődését, a képviseleti és társadalmi szervek munkájának javulását. A vitákban mintegy százezer ember mondott véleményt ezekről, a párt tevékenységét évekre meghatározó fontos dokumentumokról. A kongresszus határozata ily módon a kommunisták és a pártonkívüli dolgozók legjobbjainak kollektív alkotása.

A párton belüli demokráciának fontos mutatója *a kollektív vezetés érvényesítése* a pártmunka minden láncszemében. A kollektív vezetés megóv a szubjektivizmus veszélyétől a párt politikájában és gyakorlati tevékenységében. Csak a személyi kultusszal való gyökeres szakítás, a vezetés szigorú kollektivitása tette lehetővé, hogy az MSZMP olyan politikát folytathasson, amely nem egyes személyek szubjektív elképzeléseire, hanem a valóság szilárd talajára épül. Csak a kollektív vezetés teszi lehetővé, hogy a párt a tények, az objektív helyzet gondos mérlegelése alapján döntsön. Csak a kollektív vezetés teszi lehetővé azt is, hogy a káderek kiválasztásánál és elosztásánál — általában az emberek megítélésénél — ne egyesek esetleges szubjektív előítélete, hanem a kollektíva tárgyilagos, józan véleménye jusson érvényre, hogy a kádermunkából is kiküszöböljük a szubjektivizmust. Ezért is tekinti az MSZMP a pártélet egyik legfontosabb, kötelező szabályának a kollektív vezetés elvét a pártmunka minden területén.

Megnőtt minden szinten a választott szervek szerepe, és lényegében megszűnt az a helytelen gyakorlat, hogy a választott szervek hatáskörébe tartozó ügyekben az apparátus vagy egyes személyek döntenek.

A gyakorlat bizonyítja, hogy csak ott eredményes a párt munkája, ahol a vezetők kikérik a kollektíva véleményét, és szigorúan tartják magukat a kollektívan hozott határozatokhoz.

Az irányító szervek ma már mindinkább tiszteletben tartják — és ezzel mintegy fokozzák — az alsóbb szervek önállóságát. Pártszervezeteink többsége ma a helyi szükségleteknek és lehetőségeknek megfelelően hajtja végre a központi irányelveket és határozatokat, igyekszik rugalmasan, sablonoktól mentesen dolgozni.

A kollektív vezetés eredményeként pártszervezeteink tevékenysége egyre színvonalasabb, egyre inkább megoldják a gazdasági szervező, a kulturális nevelőmunka irányításával, segítésével és ellenőrzésével kapcsolatos feladataikat.

A kollektív vezetés elve, az ügyek kollektív vitája és a kollektív döntés nem zárja ki, hanem egyenesen feltételezi a kollektíva vezetőjének személyes irányító és szervező munkáját, a vezető szervek minden tagjának személyes felelősségét a határozatok meghozatalában és végrehajtásában.

A személyi kultusz felszámolásának, a kollektív vezetés érvényesülésének köszönhető, hogy ma a káderek, az emberek sorsa nem egyes személyek jó- vagy rosszindulatától függ. Pártszervezeteinkben harcolnak azért, hogy az emberek munkáját, magatartását elfogulatlanul ítéljék meg, hogy a kádermunkában és az emberekkel való bánásmódban érvényesüljenek a lenini elvek.

A kollektív vezetés elvéből következik az a nagyarányú fejlődés is, amely napjainkban a pártmunka jellegében és módszereiben végbemegy. Ismeretes, hogy általánosabbá válik *a társadalmi alapokon végzett pártmunka.* Az utóbbi években Budapesten, továbbá a megyei és a járási pártbizottságok, illetve azok apparátusa mellett kommunista és pártonkívüli szakemberekből és más aktivistákból állandó jellegű munkabizottságok egész hálózatát hozták létre. Társadalmi munkatársakból osztályok és alosztályok létesültek. Ezeket az osztályokat az apparátus szerves részének tekintik, és hatáskörüket is eszerint szabják meg. Ma már a járások többségében társadalmi munkások végzik az instruktori munkát. Komárom megye járásaiban és Veszprém megyében sok pártbizottságban olyan titkárok is vannak, akik funkciójukat társadalmi munkában látják el. A társadalmi munkások foglalkoztatása nem minden megyében történik azonos szervezeti formák között. Figyelembe veszik a helyi körülményeket, a káderek fejlettségét és tapasztalatait. De a cél mindenütt azonos: csökkenteni

a függetlenített apparátus létszámát, közelebb hozni az apparátust az élethez, aktivizálni a párttagságot, emelni a pártmunka színvonalát.

Kedves elvtársak!

A lenini normák érvényesülésének, a párt erejének fontos követelménye *a pártegység*. Pártunk megszenvedett azért, hogy e tanítás vérévé váljék.

Egységes-e most a mi pártunk, elvtársak?

Tiszta lelkiismerettel, szilárd meggyőződéssel mondhatjuk: *igen*.

Egységes, szilárd marxista—leninista világnézetében. Egységes politikailag, szervezetileg és cselekvésében is. Az MSZMP egysége az ellenforradalom ellen vívott harcban, a marxizmus—leninizmus tisztaságáért folyó küzdelemben, a dogmatizmussal és a revizionizmussal való nyílt és gyökeres szakítás során kovácsolódott ki. E politika a marxizmus—leninizmus alapján alkotó módon egyesíti a hazai és a nemzetközi munkásmozgalomnak azokat az általános érvényű tapasztalatait, amelyek kifejezésre jutnak az SZKP XX. és XXII. kongresszusának dokumentumaiban, valamint az 1957-es és 1960-as moszkvai nyilatkozatokban.

A párt, a Központi Bizottság egyes politikai célkitűzésével kapcsolatban előfordulnak véleménykülönbségek, meg nem értés, sőt, lehet mondani, ellenvélemények is. Jelenleg is vita folyik például a származás szerinti kategorizálás megszüntetéséről az egyetemi felvételeknél, valamint a párt szövetségi politikájának értelmezéséről. Ez nem azt jelenti, hogy a pártban nincs egység. A vitát a Központi Bizottság kezdeményezte, mert igényli a párttagság és a pártonkívüliek véleményét. Ez nem ismeretlen a lenini pártban.

Egyesek manapság aggályoskodnak azért, hogy pártszervezeteinkben élénk viták folynak, mert attól tartanak, hogy ez az egység rovására megy. Sőt, vannak olyan tapasztalataink is, hogy ellenségeink vágyálmaikban a párt válságát vélik felfedezni ezek mögött a viták mögött. Pedig a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom története egyaránt bizonyítja, hogy az egység és a vita nem ellentétes egymással, ellenkezőleg: feltételezik egymást.

A párt egysége mindig akkor volt szilárd, ha alkotó vitákban döntöttek a soron levő feladatokról és megoldásuk módszereiről. Ismeretes, hogy hova vezetett az 1950-es években a Rákosi-klikknek az a gyakorlata, hogy nem tisztázta a pártban az ellentétes nézeteket, elfojtotta a vitát, és az egységet az egység puszta deklarálásával kívánta megteremteni. A párt

természetesen nem vitaklub, ahol vég nélküli viták folynak, és ahol hiányzik az akarat és a cselekvés egysége. De fontosnak tartjuk, hogy pártfórumokon mindenki elmondhassa a véleményét, bátran feltárhassa a hibákat. A feltárt hibákat könnyebb kijavítani, mint azokat, amelyekről nem adnak jelzést; a kimondott aggályokat könnyebb eloszlatni, mint a ki nem mondottakat; a nyílt ellentéteket könnyebb leküzdeni, mint amelyek a mélyben, csendben meghúzódnak. A helyes állásfoglalás minden kérdésben csakis a helyes és helytelen nézetek összecsapásából kristályosodhat ki. Aki fél a vitáktól, az voltaképpen a bírálat és önbírálat létjogosultságát tagadja a forradalmi pártban.

Gyakran hallani olyan véleményeket, hogy a párt, a Központi Bizottság politikája helyes, jó, de ami „lejjebb" van, az nem ugyanaz. Van-e ennek az állításnak valami reális alapja? A lényeget illetően nincs. Nem tudunk egyetlen olyan alapszervezetről sem, amelyet tevékenységében ne a párt, ne a Központi Bizottság határozatai vezetnének. Miért hangzanak el akkor mégis ilyen — bizonyos esetekben nem megalapozatlan — vélemények? Azért, mert előfordul, hogy a végrehajtás során helyenként kissé eltorzul a párt politikája.

A pártdemokrácia fejlődött. Megnőtt a helyi szervek önállósága, a pártmunka módszerei változatosak. Ez egészséges. Ez azonban semmiképpen sem jelenthet eltérést a párt fő vonalától, és csak addig egészséges, amíg elősegíti és nem akadályozza a párt cselekvési egységét. A megoldás nem az, hogy csökkentjük a helyi szervek jól bevált önállóságát — ellenkezőleg, ezt tovább kell növelni. De fokozott mértékben, az eddiginél hatékonyabban kell ellenőrizni a végrehajtás megszervezését, és még konkrétabb segítséget adni ehhez az alsóbb szerveknek.

Természetesen a pártegység sem független tértől, időtől. Mint annyi mást, ezt is dialektikusan kell értelmezni. A szocializmus építésének feladatai mind bonyolultabb kérdések megoldása elé állítják a pártot. Mindig lehetnek olyan emberek — különösen nagy történelmi sorsfordulók idején —, akik értetlenül állnak szemben egyik-másik új módon felvetődő kérdéssel, nehezen szabadulnak meg a már beidegződött, rossz, elavult munkamódszereiktől.

Ismeretes, hogy a két kongresszus között még a párt legfelsőbb vezető szerveiből is vissza kellett hívni, ki kellett zárni néhány embert. Nyilván

voltak és vannak olyanok, akik emiatt aggódnak a pártvezetés egységéért. Mi ismerjük a vezetők szerepét a munkásmozgalomban. Helyesen ítéljük meg a politika és a személyek viszonyát. Igaz, hogy a forradalmi munkáspárt világnézete és politikája nem független az emberektől, azoktól, akik kialakítják és formálják, de nem egyes személyekhez kötött.

A pártegység és a pártvezetés egységének biztosításához az is hozzátartozik, hogy olykor egyes személyekkel szemben, akik görcsösen ragaszkodnak hibás álláspontjukhoz, akik nem hajlandók alávetni magukat a többség döntésének, szervezeti rendszabályokkal is éljünk. Pártunk nem liberális. Ha elvi kérdésekről, ha a párt, a nép érdekeiről van szó, személyre való tekintet nélkül elvi szigorral lép fel a pártegység védelmében. Pártunk tiszteletben tartja mindenkinek az érdemeit, amelyeket a nép ügyének szolgálatában szerzett. De a forradalmi munkásmozgalomban senki számára nincs és nem is lehet életre szóló előlegezett bizalom. Ezt a bizalmat mindenkinek napról napra ki kell érdemelnie a párt, a nép érdekében végzett odaadó munkájával.

A pártélet egyik legfontosabb elve, hogy személyre való tekintet nélkül feltárjuk a hibákat. Ma pártszervezeteinkben szabad és nyílt a légkör. Ma már egyre kevesebb olyan esettel találkozunk, amikor nyíltan vagy burkoltan elfojtják a kritikát. De nem lennénk kommunisták, ha nem törekednénk arra, hogy növekedjen a kritikának mint a fejlődés egyik hajtóerejének szerepe. A hibák elhallgatása, sőt leplezése, a problémák elkenése nem olyan jelenségek, amelyek a szocializmus építésének idején, a népi rendszerben keletkeztek. Nehéz örökség ez, mely a kapitalista világból maradt ránk, amelyben az érvényesülés útja nem is lehetett a társadalomért végzett jó munka — inkább a karrierizmus, a hajbókolás. Abban a világban érvényes volt az az úgynevezett bölcsesség, hogy: „ne szólj szám, nem fáj fejem!" A személyi kultusz megbocsáthatatlan hibája nem is az volt, hogy ezt az elterjedt társadalmi jelenséget, súlyos kispolgári örökséget nem tudta egy csapásra kiirtani, hanem az, hogy beengedte a pártba, és ezzel éppen a sikeres harc bázisát ásta alá.

Mondhatjuk-e, hogy mi felszámoltuk már a kritikátlan hajbókolást, a hallgatást, illetve a kritika elfojtását? Nem. A társadalmi életben most is előfordul, hogy derék, a társadalmi érdeket szolgálni akaró vagy a maguk igazát jogosan kereső emberek húzzák a rövidebbet. Bizony sok keserűsé-

get okoz az ilyesmi még most is az embereknek. De varázsigét nem ismerünk, és nem is lehet semmiféle központi határozattal egyszer és mindenkorra elintézni, ráolvasással megszüntetni a szinte minden embertől valamilyen módon függő társadalmi problémákat.

Olyan közszellemet kell teremtenünk minden pártszervezetben, hogy azoknak az embereknek legyen a legnagyobb becsületük, akik a legbátrabban és legmélyrehatóbban tárják fel a munka fogyatékosságait. Olyan légkört kell teremtenünk, hogy egyetlen pártszervezetünk, egyetlen kommunista se idegenkedjék az olykor talán magukat érdesen kifejező, úgynevezett „nyughatatlan" emberektől, ha azok valóságos problémákat mondanak ki.

A pártélet egészséges továbbfejlődésének fontos feltétele, hogy a jövőben még szigorúbban járjunk el mindazokkal szemben, akik nyíltan vagy burkoltan elfojtják a bírálatot, nyíltan vagy burkoltan retorziót alkalmaznak a bírálókkal szemben.

Elvtársak! A párt politikája, a párt céljai világosak, eszközei tiszták, méltók céljaihoz, és ez a legfontosabb a párt és a tömegek szoros, eltéphetetlen kapcsolata szempontjából. A pártegység további erősítése, a pártdemokrácia, a kritikai szellem és a kollektív vezetés továbbfejlesztése nem önmagáért való, hanem azt célozza, hogy a párt még odaadóbban és eredményesebben tudja szolgálni a nép ügyét.

A Központi Bizottság nemrég hozott határozatot a személyi kultusz éveiben a munkásmozgalmi emberek ellen indított törvénysértő perek lezárásáról. A párt jóvátette mindazt, ami még jóvátehető volt. A mi népünk, a magyar munkásosztály nagy árat fizetett a személyi kultusz éveiben elkövetett hibákért. Számunkra, a ma élő nemzedék számára örök tanulság, hogy tiszta célt, a haladó emberiség szép eszméjét, a szocializmust, a kommunizmust nem lehet tisztátalan eszközökkel szolgálni.

Vigyázzunk tehát továbbra is eszközeink tisztaságára, óvjuk pártunk egységét, szolgáljuk hűséggel, odaadással, becsülettel népünk ügyét. Erősítsük testvéri kapcsolatainkat a nemzetközi munkásmozgalommal és a Szovjetunióval. Ebben van nagy ügyünk győzelmének záloga. *(Nagy taps.)*

TORMA ISTVÁN,

a Nagyatádi járási Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Somogy megyei kommunisták és a megye dolgozói helyeslik a párt őszinte politikáját, amely nem mondja a rosszra azt, hogy jó, amely ingadozásmentes, sem jobbra, sem balra nem tesz engedményeket. Ez a politika a dolgozó nép érdekeit fejezi ki, éppen ezért a dolgozók mélységesen bíznak benne.

Mivel az emberek értik és helyeslik a párt politikáját, örömmel és eredményesen dolgoznak érte. Az emberek véleménye tömören így foglalható össze: *pártunk és kormányunk politikája helyes, csak lent is így valósítsák meg.* S mivel mi vagyunk lent, becsületbeli ügyünk úgy dolgozni, hogy a dolgozó emberek ugyanolyan bizalommal forduljanak a községi párttitkárhoz, mint a Központi Bizottsághoz.

A párt politikájának egyik nagyon fontos jellemzője a bizalom a népben és ennek fordítottja, a nép bizalma a pártban. Ez a bizalom megnyilvánul abban is, hogy a feladatokat, tennivalókat előzetesen megbeszéljük a dolgozókkal, kikérjük véleményüket. Így a döntések után saját ügyüknek érzik azt a feladatot, amit végre kell hajtani.

Ez a módszer hasznosnak bizonyult, de nem mindenki értette még meg teljes egészében. Vannak még emberek, akik féltik „a párt, a munkásosztály hatalmát". Ez a félelem sokaknál őszinte, gyakran a párt politikájának meg nem értéséből ered. De esetenként önző, és semmiképpen nem egyeztethető össze a közösségi érdekkel. *Az a kommunista, aki nem hajlandó tanulni, fejlődni, ne gondolja, hogy életbiztosítást köthet bármely funkcióra.*

A hozzáértés, a szakértelem egyik alapvető feltétele a vezetésnek minden szinten. Tapasztalataim szerint a vezetők többsége ezt meg is érti és — korra való tekintet nélkül — sokszor kínlódások árán, de képezi magát, fejleszti szaktudását. A bizalom erkölcsileg kötelezi őket, és ebből a pártnak sok haszna származik. Jó az, hogy felsőbb vezetőink nem szorítják munkánkat sablonok közé, hanem hagyják, hogy önállóan gondolkodjunk.

De nemcsak a vezetőkre jellemző az, hogy képezik magukat, hanem sok-sok egyszerű emberre is. Ma már mind általánosabb, hogy parasztemberek a fáradságos napi munka után művelődnek, tanulnak, áldozatokat

vállalnak. Négy községben, ahol összesen hatezren laknak, több mint ötszázan váltottak bérletet a termelőszövetkezeti akadémiára. A parasztembereket ma már érdeklik a termelőszövetkezetek vezetéséről szóló előadások, sőt még pénzt is adnak azért, hogy meghallgathassák.

A bizalom egyik mutatója a paraszti párttagok számának a növekedése is. A pártszervezetek további erősödése megítélésünk szerint a termelőszövetkezetek megszilárdulása nyomán fog bekövetkezni. *A parasztok elsősorban azon mérik le a párt politikájának helyességét, hogy milyen jólétet és életszínvonalat tudunk számukra a termelőszövetkezetekben biztosítani.* Megyénk mezőgazdasági jellegű. A megye szántóterületének 96,7 százaléka a szocialista szektorhoz tartozik. Termelőszövetkezeteink döntő többsége „felsőbb osztályba léphet". Oszthatatlan alapjuk, tiszta vagyonuk nagymértékben növekedett, jövedelmük magasabb, mint a megelőző években. Vezetőik mind szakmailag — és ami talán még fontosabb —, mind emberileg sokat fejlődtek.

Emelkedtek a termésátlagok, megnőtt az áruértékesítés volumene. Az átszervezés előtti öt évben a búza termésátlaga Somogy megyében 8,1 mázsa volt, ebben az évben 11,4 mázsát értünk el. A burgonya termésátlaga igen sok termelőszövetkezetünkben elérte, sőt meghaladta a 100 mázsát. Jónak ígérkezik a kukoricatermés is. 1959—1961-ben, a tsz-ek szervezésének időszakában, 16,3 százalékkal emelkedett a felvásárolt áruk értéke. *Mindezt az eredményt úgy értük el, hogy közben a munkás-paraszt szövetség tovább szilárdult.* A tegnap még egyénileg gazdálkodó parasztok közül sokan ma kiváló tsz-vezetők. Megyénk mezőgazdasági jellege folytán helyzetünk nem könnyű. Nincs számottevő ipari munkásságunk, s így őszintén bevallom, elfogott bennünket a „szocialista irigység", amikor hallottuk, hogy iparilag fejlett megyék is további iparosítást kérnek. Mi szeretnénk ezekkel a gondokkal cserélni. A Somogy megyei asszonyok már annak is örülnének, ha a férjeiknek nem kellene munkahelyükre 150—200 kilométert utazniuk. Nekünk már egy 600—800 fővel dolgozó üzem is áldást jelentene. Kívánatos lenne, ha a Központi Bizottság ipartelepítési határozata Somogy megyére vonatkozóan nagyobb megértésre találna a minisztériumokban.

Egy konkrét ipartelepítési esetet is szeretnék elmondani. Nagyatádon van egy 3500 m^2 alapterületű épület, amelynek kihasználására a Kohó- és

Gépipari Minisztérium és személyesen Csergő elvtárs is ígéretet tett. Ennek ellenére évek óta tart a huzavona a Drótfonatgyár Nagyatádra való költöztetéséről. A helyi vezetők hittek az ígéretnek, aszerint intézkedtek, sőt ezen az alapon 80 paraszttól még területet is kisajátítottak, hogy majd odaköltözik a gyár. Most hogyan magyarázzák meg a kisajátított földek volt tulajdonosainak, hogy odafenn nem döntöttek még, illetve ellenkezőleg döntöttek? Az ilyesmi rontja a párt és a tömegek kapcsolatát.

Befejezésül szeretném elmondani: tudjuk, hogy vannak igen komoly fogyatékosságaink is, amelyekért mi vagyunk elsősorban felelősek és nem a felső vezetők. Ami itt a kongresszuson elhangzott a rét- és legelőgazdálkodásról, illetve annak hiányosságairól, az Somogy megyére is vonatkozik. Ez annál jelentősebb, mert nálunk igen nagy a szarvasmarha létszám. Vizünk is van bőven, de az öntözésben igen keveset haladtunk előre.

Végül ígérjük, hogy a párt útmutatását helyesen használjuk fel és a Somogy megyei kommunisták nem kímélik erejüket, amikor a VIII. kongresszus határozatait végre kell hajtani. *(Nagy taps.)*

JÁNOSSY LAJOS,

a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Először is szeretném átadni a kongresszusnak a Központi Fizikai Kutató Intézet dolgozóinak üdvözletét, akik az új zéró teljesítményű atomreaktor megépítésével és átadásával köszöntötték a párt VIII. kongresszusát. A magyar tudományos életet és eredményeit külföldön is nagyra becsülik, mind a baráti országokban, mind Nyugaton. Noha a magyar tudósok kétségkívül megérdemlik az elismerést, tudományos munkánkban még nagyon sok a tennivaló. Mindenekelőtt azt a kérdést kell felvetni: kielégíti-e tudományos kutatásunk azokat a szükségleteket, amelyeket iparunk fejlődése követel? Erre ma még nemmel kell válaszolni.

Most sor került az országos tudományos távlati terv összeállítására, s ez nagyon fontos, mert legalább megállapítottuk, hogy hol is tartunk, milyen kutatások folynak. Fennáll azonban annak a veszélye, hogy a fáktól nem látjuk az erdőt.

Létrehozták nálunk a tudományos fejlesztési és kutatási alapot. Körülbelül másfél milliárd forintot kellene felhasználnunk ahhoz, hogy kutató- és fejlesztőmunkánk megfeleljen más, fejlett országok ebbeli színvonalának. Kiderült azonban, hogy még a rendelkezésre álló alapnak tekintélyes részét sem használjuk fel. De ez nem takarékosság, hanem azt mutatja, hogy nem vagyunk képesek annyi kutatást és fejlesztést végrehajtani, amennyi iparunk korszerűsítéséhez szükséges volna. Nyilvánvaló, hogy a vállalatoknál is vannak nehézségek, mert valami újat teremteni rendszerint kényelmetlen. De nehézségeket támaszt a tudományos életünkben fellelhető hibás szemlélet is. Sokan például úgy képzelik, hogy kutatási eredményeiket postára adják az ipar címére, az ipar pedig ezt játszi könnyedséggel felhasználhatja. Pedig ha a kutatásra *egy* egységet fordítunk, akkor körülbelül *három* egység szükséges ahhoz, hogy ezt a kutatási eredményt ipari felhasználásra alkalmassá tegyük, majd még *további* egységek kellenek a tényleges bevezetéshez. Nem csekély erőfeszítéseket kell tehát tennünk mind a szervezeti munkában, mind a szemlélet megváltoztatásában. *Intézeteinkben komoly átalakulásra van szükség, ha jelentős munkát akarunk fordítani több olyan eredmény elérésére, amely az iparban felhasználható.*

Iparunkat jelentős mértékben kívánjuk fejleszteni. Ebből következik, hogy tíz-húsz év alatt sok kutatómunkát kell elvégeznünk. Egyrészt sokkal céltudatosabban és jobban ki kell használnunk jelenlegi kutatási lehetőségeinket, másrészt alaposan meg kell vizsgálnunk, hány új kutatóintézetet kell létrehoznunk. Ha korszerűen akarjuk fejleszteni iparunkat, ez elől nem térhetünk ki. *Nem kevésbé fontos, hogy az intézetek pontosan értsék feladataikat.* Csak így érhető el, hogy a rendelkezésükre álló összegeket átgondoltan használják fel.

A Tudományos Akadémia ülésein már ismételten felvetettem egy kérdést, amellyel itt is foglalkozni kívánok. Hasznosnak tartanám, ha a mi Akadémiánk — sok más akadémia szokásának megfelelően — évente közzétenné akadémikusaink publikációinak listáját. Egy ízben — minthogy ez eddig még nem történt meg — összefoglalná és közzétenné az Akadémia tagjainak egész munkásságát is. E javaslat megvalósítása kétségtelenül sok adminisztrációval jár, és más, nem csupán adminisztratív nehézségbe is ütközik, de ennek ellenére szükséges.

Nem arra gondolok, hogy egyes tudósok publikációinak számát tekintsük tudományos munkásságuk fokmérőjének, de egy ilyen összeállítás nagy segítséget nyújthat a tudósoknak a közeli munkaterületeken dolgozó kollégáik munkásságának megismeréséhez.

Ami a fiatal tudósokat illeti, ott nagyobbak a feladataink, mert a fiatalok sokkal többen vannak, áramlanak a tudományos intézetekbe, az egyetemekre. Azt ajánlom: valósítsunk meg olyan pályázati rendszert, amely szerint a fiatal kutatóknak két-három év után újból pályázniuk kellene, hogy az intézetnél maradhassanak; vagy pedig más munkakörbe, esetleg az iparba kerüljenek, s ott végezzenek hasznos munkát. Ez egyebek között azt is eredményezné, hogy *az ipar és a kutatás között egészséges körforgás alakulna ki:* létrejönne az egészséges csere a tudomány és az ipar káderei között, ami mind az ipar, mind a tudományos élet előnyére válna. Fontos, hogy az idősebb tudósok célirányosan neveljék a fiatal kutatókat, így például megértessék velük, hogy kutatómunkájuk irányát össze kell hangolni a társadalom, az ipar szükségleteivel s reális lehetőségeinkkel. Nem lehet akármivel és mindennel foglalkozni, ami valahol a világon felvetődik, mert ha mindennel foglalkozunk, abból esetleg semmi sem jön ki.

Nagyon fontos kérdés a tudományos kutatómunka nemzetközi összehangolása. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy mindnyájan azonos, úgynevezett divatos témákon dolgozzunk, miközben rengeteg olyan terület van, amelylyel senki sem foglalkozik. A munka összeegyeztetése jelentősen segítheti a szocialista tábor tudományos eredményeinek megsokszorozását. Nemzetközi kapcsolataink formája ma még többé-kevésbé a látogatás — beleértve azt is, hogy például egy csoportunk most két hónapot Drezdában töltött, és ott a német fizikusokkal együtt végzett el egy kísérletet, vagy például azt, hogy dubnai tudósok hozzánk jönnek és nálunk dolgoznak. Ez azonban nem kielégítő. Megérett az idő arra, hogy komoly nemzetközi szervezet jöjjön létre, ahol a baráti országok, a szocialista tábor összehangolja kutatási erőfeszítéseit és eredményeit. Ez egyrészt a KGST feladata, másrészt azonban azt hiszem, olyan szervezetet kellene létrehozni, amelynek tagjai maguk az intézmények.

Tudósaink nagyszerűen dolgoznak, és nagyon jó fiatal gárdával rendelkezünk. Ők az utolsó években nőttek fel, büszkék lehetünk rájuk és munkájukra.

A szocializmus teljes felépítése azonban nagyon sok újat követel. Szükség van az ideológiai tisztázásra, és arra, hogy pontosan lássuk, mi a tudós feladata, hogyan dolgozzék. Mindnyájan a szocializmus építésén munkálkodunk, erre akarjuk felhasználni egész erőnket, teremtsük meg tehát hozzá a lehetőségeket. *(Nagy taps.)*

JAKAB SÁNDOR,
a Nógrád megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Az a gazdaságpolitika, amelyet az MSZMP az ellenforradalom után kidolgozott, majd az életben következetesen megvalósított, népgazdaságunk erősödését, népünk életszínvonalának emelkedését hozta. E politika alapján megváltoztak a munkaverseny továbbfejlesztésének feltételei, és lehetővé vált, hogy a versenymozgalmat magasabb szintre emeljük. Visszaszorult az úgynevezett mennyiségi szemlélet, és a munkaverseny mindinkább a gazdaságos termelést szolgálja. Színes, eleven, széles tömegeket átfogó versenymozgalom született, s ennek egyik legnagyobb eredménye a mindenki által elismert, nagy közszeretetnek örvendő *szocialista brigádmozgalom*, amely kivívta a munkások és az egész társadalom elismerését.

A szocialista brigádokkal kapcsolatban én nem a mindenki által elismert és valóban nagy sikert hozó termelési oldalt akarom említeni, hanem a mozgalom *nevelő szerepét* hangsúlyoznám. Úgy gondolom, a szocialista brigádmozgalom nagyon alkalmas forma arra, hogy elősegítse az idős és a fiatal, a fizikai és a műszaki dolgozók egységes gondolkodását. Ha e mozgalommal tovább akarunk jutni, ha azt akarjuk, hogy a szocialista brigádmozgalom fejlődjék, nem árt szólni arról sem, hogy a szocialista brigádok tagjai közül nagyon sokan vidékről járnak be, s ezeknek komplikáltabb, nehezebb a tanulás, a fejlődés, a kollektív élet. Nálunk például vannak olyan gyárak, ahol a szocialista brigádok tagjainak 60 százaléka vidékről jár be. Mi ezt figyelembe vettük, s *hoztunk is olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják a vidékről bejáró brigádtagok fokozottabb fejlődését.* Ma már van rá példa, hogy a szakszervezetek szakmaközi alapon megszervezték a különböző iparágakban és különböző üzemekben dolgozó, de egy helyen lakó bejáró brigádtagok közös tanulását. Szakmai továbbképzés is folyik már

azokban a falvakban, ahonnan bejárnak a munkások. Kultúrmunkások, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat emberei végzik ezt a nevelő-felvilágosító munkát.

A vidéki eredményeket azért is érdemes szóvá tenni, mert *a mezőgazdaság szocialista átszervezésével a vidékről bejáró munkások gondolkodásában is nagyon előnyös változás folyamata kezdődött meg.* A régóta vidékről bejáró dolgozók közül ma már egyre többen tanulnak szakmát. Még többen szeretnének letelepedni a városban, gyermekeiket iskoláztatják, ami mind annak a jele, hogy ipari munkásokká, valóban tősgyökeres, a törzsgárdához tartozó munkásokká akarnak válni.

A változás abban is megnyilvánul, hogy kevesebb a hiányzó a vidékiek között, hogy munkafegyelmük, munkájuk termelékenysége jobb, mint régebben, amikor — még a mezőgazdaság szocialista átszervezése előtt — a kétlakiság visszahúzó hatása mutatkozott náluk.

A vitában már volt szó arról, hogy a beruházások időben történő megvalósításához javítani kell a kooperációt. Ez igaz, de azt is tapasztaltuk, hogy még a szocialista szerződésnél, *a jó kooperációnál is fontosabb a beruházások gondos, jó előkészítése.* Egy-egy beruházásnál a kivitelezésben részt vevő vállalatok együttműködését úgy fejlesztettük tovább, hogy a pártszervezetek vezetőségei közös vezetőségi ülést, volt amikor közös taggyűlést, munkásgyűlést tartottak. Ez nagyban hozzájárult, hogy a bonyolult, sok komplikációt jelentő beruházási munkát sikeresen oldjuk meg.

A termelékenységről el szeretném mondani, hogy míg 1959-ben a megye szocialista ipara 20 százalékban létszámemelésből, 80 százalékban a termelés emelkedéséből növelte a termelést, addig 1962-ben gyakorlatilag majdnem 100 százalékban a magasabb fokú termelékenységből növeljük a termelést. Ennek az okai között első helyen azt említeném, hogy a Politikai Bizottság 1960. szeptember 13-i határozatát következetesen hajtottuk végre.

Azt hiszem, hogy a munkások abban az időben nemcsak nálunk, hanem máshol is féltek a normarendezéstől. De *amikor velük és nem nélkülük hajtottuk végre, akkor a véleményük alapvetően megváltozott és a rendezés nagyon jó politikai és gazdasági eredményeket hozott.* S meg kell mondanom azt is, hogy a műszaki és üzemszervezés megjavítása sokkal eredményesebb, mintha csak a munkásokat biztatjuk: verjünk rá emberek, nyomjuk meg szakik.

A Salgótarjáni Tűzhelygyár fontos kezdeményezése az ún. *minőségi mozgalom*, amelynek az a célja, hogy minél több első osztályú tűzhelyet gyártsanak. Ebben a vállalásban a műszaki, a fizikai és az adminisztratív dolgozók is részt vettek. A versenyvállalások során ma már ott tartunk, hogy a munkások elemzik a selejt keletkezésének okát. De nemcsak elemzik, hanem tanítják egymást, átadják munkamódszerüket. Nagymértékben javult ezzel is a közgazdasági szemlélet.

Hogy a munkaversenyben további, még jobb eredményeket érjünk el, ahhoz többek között ki kell küszöbölni néhány még meglevő visszásságot. Előfordul, hogy a rendeletek, utasítások nem segítik elő a jobb, gazdaságosabb termelést.

Tapasztalni még azt is, hogy néhány munkakörben jobban járnak azok a munkások, akik magasabb selejttel dolgoznak, mint azok, akik minimálisra csökkentették a selejtet. A szénbányászatban anyagilag érdekeltté kellene tenni a dolgozókat abban, hogy jobb minőségű szenet termeljenek. A munkásokat — akiknek aktivitása a versenyvállalások során megnőtt — jobban be kellene vonni az üzemek irányításába. Erre a termelési tanácskozásokat tartanám a legalkalmasabb fórumnak.

A nyereségrészesedési rendszer további fejlesztése is kívánatos lenne. Egyáltalán nem ösztönző az, hogy a felelős vezetők gyakran még februárban sem tudják megmondani, mennyit tesz majd ki a múlt évi nyereségrészesedés.

Befejezésül hangsúlyozni kívánom, hogy a Nógrád megyei küldöttek egyetértenek a kongresszus irányelveivel, beszámolóival, és azon lesznek, hogy azokat következetesen végre is hajtsák. *(Taps.)*

MAJOR TAMÁS

Kossuth-díjas színművész, a Nemzeti Színház főrendezője:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Úgy érzem, hogy a párt Központi Bizottsága az élet, a feladatok mély elemzése után jutott el a gondolatokig, amelyek elkövetkező munkánkban mozgósítani fognak bennünket — és ezért ilyen szép, nyugodt ennek a kongresszusnak a hangja is. Nem lesz könnyű megvalósítani, amit a kongresszus elhatározott. Nehéz dolog ez, s nincsenek sémák. Minden-

kinek, valamennyi párttagnak és pártonkívülinek, aki minket támogat, felelősséggel helyt kell állnia; egyszerre látnia kell az egészet és kitalálnia az újat a munkában.

S ha ez az út nehéz az életben, ugyanilyen nehéz a művészetben is. Mostanában a művészek vitáiban — azokon az eredményeken, és azon a pezsgő életen és mozgáson túl, ami most valóban jellemzi a művészetet — még mindig gyakran hangzik el olyan megnyilatkozás, hogy szabadságot akarunk, a kísérletezés szabadságát. Úgy vélem, az így feltett kérdés már régen nem korszerű. Nem arról van szó, hogy mit enged nekünk a párt és a minisztérium — erre felelnek a kongresszus határozatai, felel az egész kongresszus. A kérdés így hangzik: mit követelnek tőlünk a dolgozók, mit követel az élet, mire kötelességünk felelni, mekkora az alkotói felelősségünk.

A személyi kultuszt annak elítélésével vagy azzal, hogy az érte elsősorban felelős vezetőket a pártból kizártuk, korántsem intéztük el. *A személyi kultusz maradványa jelentkezik mindenütt, ahol hatalmaskodni lehet, és hatalmaskodni végeredményben nagyon sok helyen lehet.* A személyi kultusz jelen van ott is, ahol nem az életet elemezve gondolkodunk, hanem a magunk, a hibáink igazolásához gyűjtjük a bizonyítékokat. A személyi kultusz jelen van az olyan intézményben és üzemben, ahol a dolgozók másképpen beszélnek a párttitkárral, és utána másképpen a folyosón; ahol még nem természetes, hogy mindig az igazat kell mondani, annak minden következményével együtt.

Ami a kísérletezést illeti, *álláspontunk az, hogy tudatos jövőnkkel, a céllal, az alapállásunkkal, a világnézetünkkel nem kísérletezünk. De a formákban, a megoldás módozataiban kísérletezhetünk:* a lehetőségek itt csaknem végtelenek. A kísérletezésnél egy a lényeg, ha például valaki szabadverssel kísérletezik — az tudjon kitűnő szonettet írni. De ne mondja senki azt, hogy kísérletezik, aki nem tud mást csinálni, csak azt, amit éppen csinál. Aki nem tud szonettet írni, és ezért ír szabadverset, az ne mondja, hogy kísérletezik, hanem vallja be: mást nem tudok, ezért írtam így. *(Derültség.)*

József Attila mindent tudott. És József Attilának szabad volt játszani, mert mindent tudott, minden formához értett, és mert ezeket a formákat — a l'art pour l'art formáját is — a saját célja, a saját világnézete értelmében tudta felhasználni.

A művészet egyik szerepe tehát az, hogy küzd a tudatos jövőért, naponta újat fedez fel és ad az embereknek az élet értelméről. De van a művészetnek egy másik jellemvonása is: ha tiszta a levegő, mint ahogy most tiszta minálunk, akkor minden a miénk, ami valaha is haladó volt a világon, és különösen minden a miénk, amit nekünk írtak. Ha nem tiszta a levegő, mint ahogy a személyi kultusz idején nem volt az — még azt sem lehetett elmondani, amit egyenesen nekünk írtak. Albániában ebben a pillanatban nagyon sok kommunista verset nem lehet elmondani. S ez nagyon tragikus. Nálunk is volt ilyen tragikus helyzet. Valaha arról beszélgettünk, hogy semmiképpen sem mondhatjuk el azt a verset, amelyet József Attila nekünk írt: a „Levegőt!" A párt töretlen politikája az ellenforradalom óta visszaadott nekünk mindent, ami a miénk. Éppen ezért el szeretném itt mondani a verset. Hallgassák meg: minden szava pártunk politikáját igazolja.

(Major elvtárs ezután elszavalta József Attila „Levegőt!" című versét, amit a hallgatóság nagy tapssal fogadott.)

TATÁR FERENC,

a Zalaszentgróti járási Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Járásunkban nőtt a párt tekintélye a dolgozók előtt, munkánkkal, intézkedéseinkkel járásunk párton kívüli dolgozó tömegei is egyetértettek. Pártszervezeteink munkája segítette a gazdasági eredmények elérését, a gazdasági eredmények pedig kedvezően befolyásolták a pártszervezetek, a vezetés erősödését. A járás politikai munkájának egyik sarkalatos kérdése a gyenge termelőszövetkezetek segítése, ellenőrzése volt. Az utóbbi időben javult a vezetés színvonala, a szövetkezetek gazdaságosabban termelnek, és állandóan növelik közös alapjukat. Helyesen és bátran alkalmazták az anyagi ösztönzés különböző formáit, amivel fellendítették a termelőszövetkezeti tagság munkakedvét.

Járásunkban a hangulat jó, bizakodó. Szövetkezeteink, ipari üzemeink és állami gazdaságaink dolgozói a kongresszus tiszteletére tett vállalásaikat teljesítették. *A járásban tíz évre visszamenően az idén takarították be a legjobb termést.* Kenyér- és takarmánygabonából másfél métermázsával termeltünk

többet kataszteri holdanként, mint tavaly. Burgonyából az idén 95 métermázsa átlagtermésünk volt. Kukoricából — májusi morzsoltban számítva — 20—21 métermázsa lesz az átlag, a cukorrépából pedig kataszteri holdanként 182 métermázsa. Ennek következményeként megfelelő takarmánybázist is biztosítottak termelőszövetkezeteink az állattenyésztés fejlesztéséhez. Kedvezően alakult a felvásárlás is. Felvásárlási terveinket pénzértékben mintegy 115 százalékra teljesítjük. Az idén járásunkban 100 kataszteri hold szántóra számítva például 100 métermázsa húst, 106 métermázsa kenyérgabonát, 16 500 liter tejet adunk az államnak — általában 15 százalékkal többet, mint az egyéni gazdálkodás idején. Termelőszövetkezeteink egész évben rendszeresen fizettek munkaegység-előleget. *Az eddigi felmérések alapján úgy látjuk, hogy mérleghiányos termelőszövetkezetünk a járásban nem lesz.* Elért eredményeink tegnap még elfogadhatók voltak, de úgy érezzük, holnapra már többet követel meg tőlünk a fejlődés.

Tovább akarjuk emelni a tsz-tagok életszínvonalát, hogy ezzel is elősegítsük tudatuk formálását, az egységes paraszti osztály kialakítását.

Előbbrehaladásunk egyik komoly akadálya ma, hogy még nincs elég sok s főleg jó minőségű erő- és munkagépünk. Kívánatos lenne az is, hogy a gépellátásnál vegyék tekintetbe a domborzati viszonyokat, és egy járásba ne adjanak több típusú gépet, mert ez nehézkessé teszi a gépek javítását, az alkatrészek beszerzését.

Szállítóeszközökben is hiány van, kevés a pótkocsi is. A TEFU és a gépállomás nem tudja szövetkezeteink igényeit kielégíteni. Nemegyszer szövetkezeteink jövedelmezőségét is csökkenti az, hogy a terményeket nem tudjuk időben elszállítani. Járásunk több gyümölcsöt, kertészeti terméket tudott volna a közellátás céljára adni, ha az illetékes szervek megfelelő göngyöleget és szállítóeszközt biztosítottak volna.

Érthetetlen számomra például, hogy Budapesten nem lehet sárgarépát kapni, vagy csak nehezen. Nálunk, a csapadékos időjárás következtében nagyon jó zöldségtermés volt. De nem veszik meg az illetékes felvásárló szervek. Mit csináljunk? Sertésekkel, borjakkal etetjük fel a sárgarépát. Több helyen ugyan prizmában elföldelték tavaszra — talán majd gondoskodik valaki róla, hogy felvásárolják.

Burgonyából is nagyon jó termésünk volt, de az elszállítás tekintetében voltak problémáink. Terveinket 120 százalékra teljesítettük, és 200 vagon eladó burgonya van járásunkban. Ettől függetlenül a múlt héten 200 vagon importburgonyát kaptunk, hogy földeljük le és tartalékoljuk. Nem érdeklődtem, hogy honnan hozták, de nagyon éretlen és hamarosan el kell fogyasztani, mert különben megrothad. Az ősszel Pesten jártam, és rokonaim panaszolták, hogy nehezen lehet szép paprikát kapni. Járásunkban az illetékes szervek csak könyörgésre vásároltak paprikát a szövetkezetektől, de így is jó sok ott rothadt a nyakunkon. Az ilyesmi csökkenti munkánk eredményét és befolyásolja a tsz-tagok munkakedvét is.

Terveink közé tartozik a nagyüzemi szőlők és gyümölcsösök telepítése. Ennek legnagyobb akadályozója a zárt kertek jelenlegi rendszere. Mivel azokat nem tagosították, rendkívül nagy nehézséget okoz telepítés céljából még kisebb egybefüggő területek kialakítása is. A cseréknél pénzügyi és kártérítési problémák vetődnek fel, amit a dolgozó parasztokkal egyetértésben akarunk megoldani.

Termelőszövetkezeteink a telepítést nem tudják teljesen saját erejükből elvégezni. Azért kell az állami hitel, mert különben ez az akció nagyon lecsökkentené a munkaegység értékét. *Erőfeszítéseink csak akkor lesznek gyümölcsözők, ha minden illetékes szerv elősegíti tevékenységével, hogy termelőszövetkezeteink minél gyorsabban sok árut adó, a tagságnak magas jövedelmet biztosító szocialista üzemekké váljanak.*

Befejezésül a járás kommunistái nevében azt kérem, hogy a kongresszus hagyja jóvá a Központi Bizottság eddig folytatott helyes, marxista—leninista politikai irányvonalát. *(Taps.)*

NIKOSZ PARCALIDISZ,

a Görög Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Görög Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében forró köszönetemet fejezzem ki a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, amiért pártunkat meghívta kongresszusára. A kongresszus küldötteinek, pártjuknak és népüknek tolmácsolom a Görög Kommunista Párt szívélyes üdvözletét.

Pártjuk és népük azon történelmi győzelmének, hogy beléptek a szocialista társadalom teljes felépítésének időszakába, önökkel együtt örülnek a világ összes dolgozói.

E sikerek a Magyar Szocialista Munkáspárt helyes marxista—leninista politikájának eredményei, amelyeket az ellenforradalommal szemben, a dogmatikusok és a revizionisták tevékenysége következtében előállt nehézségek gyors leküzdése, valamint a szövetségi politika helyes megvalósítása során ért el.

A görög nép, amely kemény és kitartó harcot folytat a külföldi imperialisták által rákényszerített népellenes és antidemokratikus rendszer ellen, nagy érdeklődéssel figyeli a Magyar Népköztársaság és valamennyi szocialista ország építőmunkáját. Sikereikből mi is erőt és bátorságot merítünk.

A magyar dolgozók minden alkalommal szolidaritást vállaltak és vállalnak azzal a harccal, amelyet népünk folytat. Testvéri szeretettel fogadják a görög politikai emigránsokat, forró együttérzéssel vesznek részt abban a harcban, amelyet nemzeti hősünk, Manolisz Glezosz és a nemzeti ellenállás többi harcosának kiszabadításáért, az általános amnesztia kivívásáért folytatunk. Engedjék meg, hogy ezúton is kifejezzem mély hálánkat pártjuknak és népüknek ezért a szolidaritásért.

Kedves elvtársak! Néhány héttel ezelőtt az emberiség válságos napokat élt át. Az amerikai imperialisták agresszív cselekedetei és kubai inváziós tervei veszélybe juttatták a világbékét. Az aggódás pillanataiban az egyszerű emberek tekintete a szocializmus nagy országa, a Szovjetunió és Hruscsov elvtárs felé fordult abban a reményben, hogy ez alkalommal is mindent megtesznek a háború sötét erői által fenyegetett béke megmentésére. Ez a várakozás beigazolódott. A Szovjetunió és kormánya nagyfokú felelősségérzetet, mértéktartást és szilárdságot tanúsítva, elhárította Kuba imperialista elözönlését, és megmentette a világbékét. Ez nagy megkönnyebbülést váltott ki az egész világon és *az emberiség mélységes hálával tartozik ezért a Szovjetuniónak.* Meg kell itt jegyeznünk, hogy az albán vezetőknek a Szovjetunió Kommunista Pártja és Hruscsov elvtárs ellen irányuló minősíthetetlen és felháborító támadásai nemcsak azt mutatják, hogy az albán vezetők szakítottak a kommunista világmozgalom nemzetközi tanácskozásainak elveivel, hanem azt is, hogy teljes mértékben elidegenedtek az egyszerű emberek érzésétől.

A világ kommunistái — abból a felfogásból kiindulva, hogy korunk legégetőbb problémája a háború vagy béke kérdése — *elsőrendű feladatuknak tekintik a béke védelmét.* Ezért van az, hogy a kommunisták nem szemlélhették közömbösen az indiai—kínai vérontást sem, amely csak az imperialistáknak használt, és ezért természetes az, hogy az összetűzés mielőbbi megszüntetését és a nézeteltéréseknek a békés egymás mellett élés elvei alapján való rendezését kívánták. A békés egymás mellett élés politikája megfelel a háborúktól sokat szenvedett balkáni népek vágyának is.

A görög nép szívből üdvözölte a bolgár és a román kormány kezdeményezéseit, amelyek a balkáni népek kölcsönös megértésére és e térségben rakétamentes övezet létrehozására irányultak. Ugyanakkor elítéli a bolgár és a román kezdeményezéseket elutasító Karamanlisz-kormány magatartását. *A görög nép küzd az ellen, hogy a NATO Görögországot a szocialista országok elleni háború ugródeszkájává változtassa.* A szocialista tábor — élén a Szovjetunióval — döntő tényezője a kommunista világmozgalomnak, a világbéke megőrzésének. E tábor erejének forrása a marxista—leninista tanítások alapján álló megbonthatatlan egysége. Éppen ezért erre az egységre úgy kell vigyáznunk, mint a szemünk fényére.

A Magyar Szocialista Munkáspárt helyes politikája, nagy sikerei — amelyeket a Kádár János elvtárs vezette Központi Bizottságának irányításával ért el — kivívták a kommunista és munkáspártok megbecsülését és elismerését. A Magyar Szocialista Munkáspárt a kommunista világmozgalom nagyszerű harci csapata.

Szívből kívánok önöknek további sikereket.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége!

Éljen a világbéke! *(Taps.)*

KISHÁZI ÖDÖN

munkaügyi miniszter:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolója nemcsak a kongresszus részvevőinek, hanem az egész magyar népnek átfogó képet vázolt fel pártunk, társadalmunk, népgazdaságunk fejlődéséről, és megjelölte a feladatokat is.

Megállapíthatjuk, hogy pártunk a VII. kongresszus által meghatározott feladatok végrehajtásáért következetesen harcolt. Töretlenül követte a lenini utat. Pártunk politikáját a tömegekkel való szoros kapcsolat jellemzi.

A párt iránti bizalomnak igen fontos forrása, hogy szakított a személyi kultusz éveiben elkövetett hibákkal, s olyan politikát folytatott, amely lehetetlenné teszi a hibák megismétlődését. Pártunk nem elégedett meg azzal, hogy eltorlaszolta a hibák megismétlődésének útját, hanem mindent megtett azért, hogy rehabilitálja a törvénysértések áldozatait. A bűnösöket is felelősségre vonta, mégpedig szigorúan elvi alapon.

Közismert, hogy a személyi kultusz légköre, a szektás, dogmatikus szemlélet súlyos károkat okozott a gazdaságpolitikában is. E hibák visszahatottak az életszínvonal alakulására, annak stagnálását, illetve visszaesését eredményezték. Pártunk ebben is szakított a korábbi gyakorlattal s az utóbbi öt-hat évben töretlenül emelkedett az életszínvonal. Az érthető, hogy anyagi lehetőségeink, a termelés eredményei egyes években csak kisebb előrehaladást tettek lehetővé. Helyeslem a párt Központi Bizottságának azt a politikáját, amely az életszínvonal további emelését tűzi ki célul. Ezt *a célt azonban csak akkor tudjuk elérni, ha a társadalom minden tagja a maga munkaterületén megteszi a szükséges erőfeszítéseket az előrehaladás anyagi előfeltételeinek megteremtésére.*

Emelni kell a gazdasági vezetés színvonalát is. Bár az utóbbi években több központi kötöttség megszűnt, még bátrabban kell előrelépnünk a gazdálkodó szervek hatáskörének bővítésében. A központi utasítások azonban csak akkor korlátozhatók, ha helyükbe olyan gazdasági mechanizmus lép, amely biztosítja a népgazdaság tervszerű fejlődését. Lényeges az anyagi ösztönzők megfelelő alkalmazása, amelynek megoldását a Munkaügyi Minisztériumnak is szorgalmazni kell.

A munka- és üzemszervező tevékenység javításával, műszaki fejlesztéssel csökkenthetjük termékeink önköltségét, javíthatjuk nemzetközi fizetési mérlegünket.

Korábban sokat beszéltünk arról — és csak arról —, hogy milyen utat tettünk meg eddig, de elfeledkeztünk arról, hogy hol tartunk a világszínvonalhoz képest. *Napjaink feladata, hogy a termelékenység színvonala tekintetében utolérjük és elhagyjuk a kapitalista országokat.* Sajnos, e téren nemcsak

a fejlett kapitalista országokhoz, de egyes baráti országokhoz képest is egy kissé elmaradtunk. Minden erőt koncentrálni kell, hogy ezt az elmaradást minél előbb behozzuk.

Az utóbbi időben sok régi szervezett munkással beszéltem, akikkel hosszú évtizedeken át együtt dolgoztam. Legalább 25 éve vesznek részt a munkásmozgalomban, de akad köztük olyan is, aki 60 esztendeje részese küzdelmünknek.

Bizony, mikor ezekkel az elvtársakkal találkoztam, sok minden felötlött bennem. Nem lehet megindultság nélkül beszélni arról, ami egyes régi munkásmozgalmi emberek életében lejátszódott. Annál jólesőbb volt számomra, hogy milyen tisztelettel és megbecsüléssel beszélnek ezek az elvtársak pártunkról. A párt minden céljával egyetértenek. Arra kértek, ha alkalmam van rá, tolmácsoljam elvtársi üdvözletüket, megbecsülésüket és tiszteletüket a pártnak, a Központi Bizottságnak, amely határozatával lehetővé tette, hogy megkíséreljük begyógyítani a mély sebeket.

Ezek a megnyilatkozások, ezek a tiszta, igazi proletárérzésből fakadó kijelentések — úgy gondolom — indokolttá teszik, hogy a legnagyobb elismerés és megbecsülés hangján szóljunk a Központi Bizottság határozatairól, amelyek lehetőséget találtak arra, hogy a személyi kultusz sérelmeit — amennyire csak lehetséges — a legmesszebbmenően jóvátegyék.

Nekem is igen nagy elégtétel ez, boldog vagyok, hogy pártunk eljutott idáig, és ezeknek a régi munkásmozgalmi embereknek visszaadta nemcsak a becsületét, hanem a szocializmusba s a kommunizmusba vetett hitét is.

Pártunk utóbbi hat évben végzett munkáját akkor lehetne igazán értékelni, ha filmen levetíthetnénk, milyen is volt az ország 1956-ban, milyen helyzetből indultunk el. A sok-sok változás azért volt lehetséges, mert *a párt következetesen kitartott és kitart a marxi—lenini ideológia mellett.* Tevékenységének vezérfonala a moszkvai értekezletek határozata, amelyet — bár a világon ma is mind többen értékelnek és becsülnek — történelmi távlatban majd az emberiség ítél meg az igazi nagy érdeme szerint. Hálával és tisztelettel fordulunk a szocialista tábor felé, amelynek vezetője a hatalmas Szovjetunió, a baráti szovjet nép. Segítségüknek köszönhetjük, hogy a fejlődés, amely korábban csak súlyos véráldozatok árán

volt lehetséges, napjainkban — a mind nagyobb hatású pusztító eszközök ellenére is — békésen, emberi körülmények között halad előre az egész emberiség üdvére.

Pártunk jelentős eredményeket ért el, országunk szépen fejlődik, az emberek elégedettek és soha olyan bizalommal nem voltak a párt iránt, mint napjainkban. Ez jogosít fel arra, hogy őszinte, meleg érzéssel és elismeréssel vegyem tudomásul a párt Központi Bizottságának beszámolóját. *(Taps.)*

JOSÉ GREGORIO GONZALES,

a Mexikói Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Mexikói Kommunista Párt Központi Bizottságának küldöttsége a legnagyobb elismerését fejezi ki a magyar munkásosztálynak és a magyar népnek a pártjuk vezetésével elért sikerekért.

Az egyik kérdés, amely ma a nemzetközi kommunista mozgalmat foglalkoztatja, az a véleménykülönbség, amely egyfelől a Kínai Kommunista Párt és az Albán Munkapárt, másfelől a Szovjetunió és a többi ország kommunista pártja között felvetődött.

Önök tudják, hogy 1956 februárjában a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa megbírálta Sztálin személyi kultuszát, megbélyegezte a revizionizmust, mint a kommunista és munkáspártok veszélyes elhajlását; elítélte a dogmatizmust és a szektarianizmust, amelyek a fejlődés akadályai; rámutatott ezeknek az elhajlásoknak káros következményeire és arra, hogy ezek ellentétesek a marxizmus—leninizmus elveivel.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa, a kommunista és munkáspártok 1957. évi tanácskozása, a 81 kommunista és munkáspárt 1960. évi tanácskozása és a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXII. kongresszusa megmutatta a nemzetközi kommunista mozgalom fejlődésének fényes útját. Megerősítette mind a szocialista, mind a kapitalista országok kommunista és munkáspártjainak egységét és összetartását. Rámutatott arra, hogy korunk fő feladata a békéért és a leszerelésért folytatandó harc, hogy a jelenlegi körülmények között a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet békés formák között is meg-

valósítható, és hogy a lenini békés egymás mellett élés politikájának alkalmazásával megvan a lehetőség a háborúk megakadályozására.

Annak ellenére, hogy a tények bebizonyították ezeknek az elveknek a helyességét, a kínai elvtársak tagadják ezt a történelmi igazságot. Az Albán Munkapárt vezetői harcolnak ezen elvek ellen, és rágalmazzák a Szovjetunió Kommunista Pártját, annak Központi Bizottságát és vezetőjét, Hruscsov elvtársat, valamint a szocialista országok kommunista és munkáspártjait.

Az albán vezetők meghamisítják a marxizmus—leninizmus elveit, hamis színben állítják be a történelmet, hogy igazolják a sztálini személyi kultusz védelmében elfoglalt álláspontjukat, és opportunista, dogmatikus és szektás politikájukat. Modern revizionistáknak nevezik mindazokat, akik a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységét védik, akik a békéért és az emberi nemnek az atomháborúban való megsemmisítése ellen harcolnak.

Amikor a Szovjetunió az emberiség érdekeinek megfelelően és a békés egymás mellett élés elvei alapján oldotta meg a Karib-tenger térségében kialakult válságot, meghiúsítva a harmadik világháború kitörését, és megmentve Kubát az észak-amerikai imperializmus támadásától, akkor ők ezt a politikát a megalkuvás politikájának és második Münchennek nevezik. Ennek a kongresszusnak a szószékéről egyes delegátusok bírálják a jugoszláv revizionizmust, de egy szót sem szólnak az albán vezetők dogmatizmusáról és szektarianizmusáról. Lenin arra tanított bennünket, és ezt megerősítették az 1957. és 1960. évi tanácskozások is, hogy a revizionizmus éppen olyan rossz, mint a dogmatizmus, és hogy éppen úgy kell harcolni az egyik, mint a másik ellen.

Nekünk, kommunistáknak, azzal kell válaszolnunk ezekre a rágalmakra, amelyek zavart keltenek a tömegekben, hogy *szilárdan védelmére kelünk a nemzetközi kommunista mozgalom egysége elvének, védve a Szovjetuniót és a szocialista országokat.*

Kedves elvtársak! Pártunk most készíti elő XIV. rendkívüli kongresszusunkat; most vitatjuk meg a párt programjának tervezetét és a kongresszusi irányelveket. Pártunk az 1960-ban tartott XIII. kongresszusa után sikereket ért el; szervezzük a Nemzeti Felszabadítási Mozgalmat, s ezzel megteremtjük az előfeltételeket a Nemzeti Felszabadítás Demok-

ratikus Frontja létrejöttéhez. Ebben tömörülnek majd az Egyesült Államok imperializmusa és ügynökeik ellen harcoló mexikóiak.

Elvtársak! Most felolvasom pártunk Központi Bizottságának üdvözletét:

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusához!

Kedves elvtársak!

A Mexikói Kommunista Párt Központi Bizottsága testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának. További sikereket kívánunk a magyar munkásosztálynak, a magyar dolgozó népnek a világbéke, az általános leszerelés, a népek nemzeti függetlenségének és szabadságának kivívása és a szocializmus győzelme érdekében végzett munkájához.

Csodálattal figyeljük a párt, a magyar nép sikereit a szocializmus építésében. Ezeket a sikereket a párt a marxista—leninista politika helyes alkalmazásával érte el. Igazi kommunista következetességgel szakított a személyi kultusszal, amely annak idején letérítette a pártot a helyes lenini útról, és 1956-ban hozzájárult az ellenforradalom kirobbantásához. Ám a hős magyar munkásosztály s a magyar nép hű fiai — a Szovjetunió idejében nyújtott segítségével — legyőzték az ellenforradalmat.

A békés egymás mellett élés lenini politikája — amelyet a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa, majd 1957-ben és 1960-ban a kommunista és munkáspártok nyilatkozata megerősített — megállapította, *hogy a mi korunkban lehetséges a háború megakadályozása, hogy minden vitás kérdést meg lehet oldani békés tárgyalások útján.* Közeli példa erre az a háborús provokáció, amelyet az amerikai imperializmus követett el a kubai forradalom ellen, amikor ez év október 22-én meghirdette a tengeri és katonai blokádot.

A karib-tengeri válság néven ismert probléma megoldása leleplezte egyik oldalon a rabló, háborús uszító jenki imperializmust és szövetségeseit, a másik oldalon pedig a Szovjetunió és a szocialista tábor következetes békepolitikáját, amely határozott támogatásával védelmére kelt a kubai forradalomnak.

Az emberiség sorsa nem lehet a háborús uszító körök és a Pentagon érdekeinek szabad prédája. A Kuba elleni háborús provokáció világméretű megmozdulást váltott ki a békéért és a leszerelésért, a népek független-

ségéért, a háború, az imperializmus és a gyarmatosítók ellen. Bebizonyosodott, hogy a népek, elsősorban a dolgozó tömegek, nem értenek egyet az uralkodó körök véleményével, és a béke mellett, a háború ellen foglalnak állást.

A kapitalista országok néptömegei mindinkább megértik, hogy érdekeiknek és biztonságuknak legjobb képviselője és védelmezője a szocialista rendszer, s annak békepolitikája.

A Szovjetuniónak, a szocialista tábornak és a nemzetközi kommunista mozgalomnak a lenini békés egymás mellett élés elvén alapuló politikája támogatást jelent mindazoknak a népeknek is, amelyek a kapitalista kizsákmányolás és az imperializmus gyarmati uralma ellen harcolnak.

A magyar népnek a szocializmus építésének útján elért sikerei nagymértékben segítik a népeknek a békéért és az imperialista uralom és elnyomás ellen vívott harcát.

Éljen a szocialista országok nemzetközi szolidaritása!

Éljen a kommunista és munkáspártok megbonthatatlan egysége!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusa!

Világ proletárjai, egyesüljetek!" *(Nagy taps.)*

TURI JÓZSEF,

a Kiskunfélegyházi járási Pártbizottság titkára

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Pártunk VII. kongresszusán a Bács megyei küldöttség két ígéretet tett. Az egyik, hogy megyénkben is megvalósítjuk a mezőgazdaság szocialista átszervezését, a másik, hogy megkezdjük a korszerű homoki gazdálkodás kialakítását. Jelenthetem a kongresszusnak, hogy az első ígéretünket sikeresen teljesítettük, és lényegesen előrehaladtunk másik ígéretünk valóraváltásában is.

Bács megye mezőgazdasági szerkezete bonyolult, s ahhoz, hogy megfelelő eredményt érjünk el, a helyi politika kialakításánál ezt figyelembe kell venni. 1956 előtt például a gyenge, futóhomokos területeken is erőltették a termelőszövetkezetek szervezését, holott sokkal többre jutottak volna, ha előbb alacsonyabb típusú szövetkezeteket hoznak létre. Most a kiskunfélegyházi járásban a terület felén termelőszövetkezeti csoportok és

szakszövetkezetek működnek. Ezekben szívesen dolgozik a parasztság. Sikerült elérni ezzel, hogy a járásban megóvták a meglevő szőlő- és gyümölcskultúrát, és az átszervezés időszakában sem esett vissza a termelés, sőt még növekedett. A megye kommunistáinak megítélése szerint ezek az alacsonyabb típusú szövetkezetek fontos szerepet töltenek be a szocialista mezőgazdaság kialakításában, és bennük állandóan gyarapodnak a fejlett nagyüzemi gazdálkodás elemei. Az idén például már több ezer katasztrális hold szőlőt és gyümölcsöst telepítenek, a közös alapokra pedig csaknem 30 millió forintot fizettek be, és termésük 80 százalékát az államnak adták el.

Bács-Kiskun megyében a homoki gazdálkodás kialakítására nagyszerű programot dolgoztunk ki. Megyénkben az ötéves tervidőszak alatt 70 000 katasztrális hold szőlőt és gyümölcsöst telepítünk. Ebből 11 000 katasztrális holdon a telepítés megvalósult, ez év őszén és a jövő év tavaszán újabb 9000 katasztrális hold telepítést hajtunk végre. Traktorok dübörögnek a Bács megyei futóhomokon, eltűnik az árvalányhaj-díszes régi Bugac, a királydinnye, megszűnőben van a tanyai nyomor, az éhínség és a tudatlanság. *Petőfi szülőföldje, a sivár futóhomok aranyhomokká változik.* Ezt a munkát nagyon lelkes kollektíva végzi a megyében.

A homokhasznosítás másik módszere a homoki szántóföldi növénytermesztés, ezen belül a legfontosabb a homoki takarmánytermesztés kialakítása. Ennek a munkának csak a kezdetén vagyunk, de a legjobb módszerek kezdenek kialakulni.

A homokhasznosítás megsokszorozta szakember-szükségletünket. Ezért kidolgoztuk ötéves kulturális tervünket. A megyében nagy a tanulási kedv. Míg 1957-ben 1300 felnőtt dolgozó járt általános, illetve középvagy szakközépiskolába, addig jelenleg 12 700. Járásunkban is hat kihelyezett technikumi osztály működik.

Sok gonddal küzdünk a megyében. Munkánk annyi van, hogy alig győzzük elvégezni. Nem kis feladatot jelent az egységes paraszti osztály kialakítása. Ezt a régi, szektás, dogmatikus nézetek szellemében képtelenek lennénk helyesen megoldani. De a párt helyes marxista—leninista politikájának szellemében ezt a munkánkat is siker fogja koronázni. Tömegeink velünk együtt vallják: pártunk politikája helyes, megvalósításáért érdemes küzdeni. *(Taps.)*

GERARDUS MAAS,

a Holland Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Holland Kommunista Párt nevében legszívélyesebb üdvözletünket tolmácsolom kongresszusuknak.

A szocialista Magyarország építésében elért sikereik örömmel töltik el pártunkat. Eredményük fontos hozzájárulás a nemzetközi kommunista mozgalomnak a haladásért és a békéért vívott harcához.

A mi pártunk hazánkban szívós harcot folytat a monopolkapitalizmus ellen, amely politikáját az amerikai és nyugatnémet imperializmushoz kapcsolta, és azzal szorosan összenőtt. A dolgozók életszínvonalának emeléséért és a békéért folytatott harcunkban, a Szovjetunió vezette szocialista országok békepolitikája hatalmas támogatás és segítség.

Pártunk nagy csodálattal és meleg együttérzéssel figyelte az Egyesült Államok Kuba elleni agresszív terveivel szemben folytatott szovjet politikát. A Szovjetunió és személyesen Hruscsov elvtárs fellépése megmentette a világot az atomháborútól, és Kuba szuverenitásának elismerésében engedményekre kényszerítette Kennedyt, az Egyesült Államok elnökét. Ez a béke erőinek óriási győzelme. Ezzel a békéért folyó harc magasabb fokot ért el, és minden országban új perspektíva nyílt a béke erői számára.

Pártunk álláspontja, hogy *a kommunista és munkáspártok nemzetközi egysége és összeforrottsága az alapja az imperialista háborús erők további visszaszorításának.* Pártunknak az Albán Munkapárt cselekedeteivel kapcsolatos álláspontja ismeretes. Az albán párt szektás kalandorpolitikájával súlyosan vétett a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége ellen.

Pártunk a holland munkásmozgalom egységéért harcol. Az utóbbi években az egység megteremtésében komoly eredményeket értünk el. A pártnak a semleges és atomfegyvermentes Hollandiáért folytatott politikája

népünk mind szélesebb rétegeiben talál megértésre. Pártküldöttségünknek a Szovjetunió Kommunista Pártjával folytatott november 5-i megbeszélésről kiadott közleménye is megállapítja, hogy a semleges Hollandiáért folytatott politikánk fontos hozzájárulás a béke ügyéhez.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nemzetközi kommunista világmozgalom harca és összeforrottsága! *(Nagy taps.)*

DAUD NAIRUZI,

az iráni Tudeh Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az iráni Tudeh Párt Központi Bizottsága nevében őszinte testvéri üdvözletünket tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának és a magyar dolgozó népnek.

A VII. kongresszusuk óta eltelt három év sikerei a gyakorlatban igazolják az önök pártja és annak Központi Bizottsága határozott politikájának helyességét.

Az önök pártjának egész tevékenysége a marxizmus—leninizmus elvein alapszik, maradéktalanul kifejezi a magyar nép és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom érdekeit. Az önök pártja hatalmas eredményeket ért el az utóbbi három évben, és ezekre joggal büszke valamennyi testvérpárt is.

Pártjuk Központi Bizottságának határozatai, amelyeknek célja, hogy végérvényesen felszámolják a személyi kultusz maradványait, helyreállítsák a pártdemokráciát és a kollektív vezetést, kétségtelenül nagy jelentőségűek.

Engedjék meg, hogy hazánkról is szóljak néhány szót. Hazánk nagy kiterjedésű területén szorgalmas, ősi kultúrájú nép él. Országunkban, amely igen gazdag természeti kincsekben, olyan kormány van hatalmon, amely társadalmunk legreakciósabb osztályainak érdekeit képviseli. A sah

és klikkje minden kapcsolatát megszakította népünkkel, és az imperializmus szolgálatába szegődött. Az iráni Tudeh Párt, amely az iráni munkásosztály forradalmi élcsapata, igen nehéz harcot folytat. Pártunk illegalitásban dolgozik, és igen sok elvtársunk szenved börtönökben, koncentrációs táborokban. A múlt években tucatjával ítélték halálra és végezték ki legjobb elvtársainkat, közöttük Központi Bizottságunk tagjait is.

Mindezek ellenére szilárd *meggyőződésünk, hogy az Iránban fennálló jelenlegi rendszer napjai meg vannak számlálva, és a végső győzelem biztosan a miénk lesz.*

Az iráni Tudeh Párt az imperializmus és a reakció sötét erőinek legyőzéséért folytatott harcában az iráni dolgozó tömegek és a hazafias erők együttérzésére és támogatására, a nemzetközi munkásmozgalom támogatására és együttérzésére támaszkodik. A hatalmas szocialista tábor egységének megőrzése és megszilárdítása a világ valamennyi kommunista és munkáspártjának szent kötelessége. Az Albán Munkapárt vezetőinek politikája: a kommunista és munkáspártok 1957. és 1960. évi határozatainak nyílt megsértése, mely súlyos károkat okoz a szocialista tábor egységének. Csak közös ellenségünknek, az imperializmusnak okoz örömet.

A közelmúltban keletkezett karib-tengeri válságot illetően Központi Bizottságunk teljes mértékben helyesli a szovjet kormány politikáját, amely támogatja és védi a hős kubai nép függetlenségét és új, szocialista építőmunkáját, s ugyanakkor fontos hozzájárulás az egész világ békéjének ügyéhez.

Mi elutasítunk minden olyan nézetet, amely az elnyomott népek védelmezése címén alábecsüli a világbéke ügyét. *Az elnyomott népek szabadságának ügye nem összeférhetetlen a világbéke megvédéséért folytatott harccal.* A Szovjetunió Kommunista Pártja ragyogó példát mutatott a világnak e két ügy dialektikus összeegyeztetésére. A világbéke fennmaradt és Kuba függetlenségét megvédték. Lehet-e ennél jobb vívmány? Mi őszintén hiszünk a Szovjetunió külpolitikájának helyességében és minden erőnkkel támogatjuk azt.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és Központi Bizottsága!

Éljen a szocialista tábor szilárd egysége!

Éljen a Szovjetunió Kommunista Pártja és lenini Központi Bizottsága!

Éljen a magyar és az iráni nép barátsága!

Éljen a proletár internacionalizmus! *(Nagy taps.)*

BRUTYÓ JÁNOS,
a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára.

Tisztelt kongresszus!

A VIII. kongresszus dokumentumainak nyilvánosságra hozatala óta a dolgozók tíz- és százezreinek gondolatait ismertük meg. Válaszoltunk kérdésekre, figyelmesen meghallgattunk véleményeket, javaslatokat, amelyeket párttagok és pártonkívüliek — munkások, értelmiségiek, alkalmazottak — tettek az ország egészét vagy kisebb közösségeket érintő kérdésekben. Ezek a beszélgetések azt igazolták, hogy a szervezett dolgozók túlnyomó többsége az irányelvekben a párt helyes politikájának igazolását, dolgozó népünk további felemelkedésének programját látja.

Pártunknak a szakszervezetekkel kapcsolatos elvi és gyakorlati politikáját is a párt marxista—leninista egysége, a tömegekkel való összeforrottsága határozza meg. Ennek alapján fejlődhet a szakszervezetek társadalmi tevékenysége.

A szakszervezeti mozgalomban dolgozó kommunisták arra törekedtek, hogy megértessék a párt politikáját mindenekelőtt a munkásokkal, a szervezett dolgozók széles rétegeivel, hogy a szakszervezetek több mint 2,5 milliós tagságának szervezett erejét a társadalmi fejlődés céljainak szolgálatába állítsák.

Jól tudjuk, hogy nem sikerült a párt politikájából adódó minden lehetőségünket teljesen kihasználni. Ennek ellenére a VII. kongresszus óta elért eredményekben a szakszervezetek szerepe is jelentős, mert a munkások, a dolgozók száz- és százezreit állította a párt politikája mellé, vonta be a feladatok megoldásába.

A szakszervezetek választott testületeiben, különböző munkabizottságaiban és az aktivisták között csaknem félmillió párton kívüli munkás, értelmiségi és alkalmazott tevékenykedik, akik a kommunistákkal együtt napról napra harcba indulnak a párt politikájának megvalósításáért.

A szakszervezetek sokat tettek azért, hogy a dolgozók megértsék a párt egyes határozatainak jelentőségét, megvalósításuk hatását az egész társadalomra, s ennek megfelelően kezeljék és segítsék megvalósításukat.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése és megszilárdítása, az egységes paraszti osztály kialakulása tehát nemcsak egyszerűen a munkásosztály

politikájának alapján, hanem a munkásosztály legöntudatosabbjainak közvetlen részvételével és más dolgozók közreműködésével ment és megy végbe. A szakszervezetek mindenekelőtt a munkásosztály szervezetei, és elsősorban a pártnak mint vezető erőnek és a munkásosztálynak mint vezető osztálynak a kapcsolatát testesítik meg. De az egységes szakszervezeti mozgalom a munkásosztály és más dolgozó rétegek szövetségét is erősíti, és ezzel a szocialista nemzeti egység megteremtésére irányuló törekvéseinket is szolgálja.

A párt politikáját, az elért eredményeket magunkénak érezzük. De magunkénak érezzük a fokozódó feladatokat és a felelősséget is a ki nem használt lehetőségekért. Most a szakszervezetek teljes erejét a VIII. kongresszus határozatainak, a szocializmus teljes felépítésének szolgálatába kell állítanunk.

Az osztályharc két fontos területével kapcsolatos tennivalóinkról szeretnék beszélni, ahol lényegében minden találkozik: a gazdasági építés és a nevelés feladatairól.

A szocializmus teljes felépítéséért folyó harc fő frontja a gazdasági építőmunka. A beszámolóban s a határozati javaslatban megfogalmazott célokkal egyetértünk. Népünk érdekei és nemzetközi kötelezettségeink egyaránt kifejeződnek bennük. Ezért találkoznak a dolgozók millióinak törekvéseivel, vágyaival.

Gazdasági célkitűzéseinkkel összhangban kirajzolódnak az életszínvonal emelésére irányuló tervek is. Egyetértünk a beszámolóban foglaltakkal. *Helyeseljük, hogy az átlagbéreket úgy emeljük, hogy javuljanak a bérarányok,* egyetértünk a kétgyermekes családok családi pótlékának emelésével és a gyermekes anyák, az özvegyek helyzetének javítására irányuló törekvésekkel. Meggyőződésünk, hogy ezek az intézkedések a közvélemény egyetértésével és támogatásával találkoznak. A végrehajtás előkészítése és megszervezése azonban figyelmes, körültekintő munkát igényel.

A gazdasági építőmunka feladatainak megoldása a vezetők és a tömegek összeforrottságát, alkotókedvének teljes kibontakoztatását igényli. Ebben fontos tennivalók várnak a szakszervezetekre. *A termelékenység emelésének anyagi, műszaki feltételei mellett* — sőt, azok megteremtésében is — *jelentős a dolgozók és a vezetők szemléletének formálása.* A termelékenység emelésének pedig ma még igen sok feltáratlan tartaléka van.

Meggyőződésünk — s ezt tapasztalataink is alátámasztják —, hogy a tömegek részéről a kongresszus határozatainak megvalósítása biztosított.

Jelenthetem a kongresszusnak, hogy munkásosztályunk, a dolgozók lelkes, szorgalmas munkával készültek a kongresszusra, és törekvéseiket az öntudat, a párt iránti megbecsülés vezérli! Ezt bizonyítja, ahogyan a Központi Bizottság kongresszusi zászlajának, az ezzel járó erkölcsi elismerésnek elnyerésére törekedtek. Teljesítették, sőt túlteljesítették szocialista felajánlásaikat. A kongresszusi munkaverseny — gazdasági hasznossága mellett — annak is bizonyítéka, hogy a tömegek helyeslik pártunk politikáját, azt magukénak érzik és készek megvalósításán fáradozni.

Ebben az öntudattól és a szocialista hazafiságtól áthatott mozgalomban erősödött és növekedett *a szocialista brigádok mozgalma*, amelyben több mint 30 000 brigád mintegy 400 000 dolgozója vesz részt. A mozgalom vonzóerejét az értelmiség növekvő részvétele is bizonyítja: csupán a budapesti vasasüzemekben és építőipari tervezőintézetekben több mint 600, műszakiakból álló szocialista brigád alakult.

Örvendetes, hogy gyorsan terjed és erősödik a szocialista brigádmozgalom magasabb formája: *a szocialista munka műhelye, üzeme, vállalata címért folyó nemes verseny* is. E mozgalom eddig több mint 300 munkahely dolgozóit ragadta magával. Ennek a mozgalomnak a kibontakozása, erősödése és terjedése különösen becses számunkra. A legöntudatosabbak, a legjobbak sokoldalú törekvéseit egyesíti: a szocialista munkát, a szocialista gondolkodást, a szocialista életformát!

Ebben a mozgalomban testet ölt a munkásoknak és a többi dolgozónak tudatos felelőssége és rész vállalása a szocializmus teljes felépítésében. Hatásos módszere ez a dolgozók különböző rétegei tömörítésének a munkásosztály köré s bevonásának a szocializmus építésébe.

Felismerték-e ezt eléggé a mi dolgozóink, vezetőink? Nem. Gyakran a mi szocialista brigádjaink, amelyek nagyszerű eredményeket érnek el, a vezetők előtt járnak, akik nem teremtik meg mindenütt a szükséges feltételeket ahhoz, hogy a dolgozók készsége az életben, a munkában kibontakozhassék. Sok kár származik ebből. Ezért a munkaverseny — és ezen belül a szocialista brigádmozgalom — fejlődését gátló körülmények elhárítását a legfontosabb feladataink közé soroljuk.

A szakszervezetek gazdasági munkája azonban nem korlátozódhat a munkaverseny szervezésére, mint ahogy sokan értelmezik. A ránk háruló sokrétű feladatból néhány olyan — megítélésünk szerint lényeges — kérdést emelek ki, amelyek megoldása a gazdasági feladatok megvalósítását, az aktivitás kibontakozását, a fejlődést előmozdító szemlélet erősödését segítik.

A népgazdasági érdek körül jelentkező hibás szemlélet sok kárt okozott az elmúlt időben. Egyes vezetőknél a népgazdasági érdekekre való hivatkozás gyakran a dolgozók jogainak, a törvényeknek durva megsértését takarja, és egyes szakszervezeti szervek és vezetők is statisztálnak ehhez! Ilyen esetben a dolgozók és a népgazdaság valóságos érdekei szembekerülnek egymással.

Milyen népgazdasági érdek fűződik például a hó végi hajrá-munkához? Romlik a termékek minősége, növekszik a selejt, emelkedik a termelés költsége. Ezek egyenes következménye, hogy hiányt szenved az export és a belső piac, ugyanakkor kedvezőtlenül hat a keresetekre, az életszínvonal és mindenekelőtt a munkakörülmények alakulására is.

Ismételt határozatok ellenére fokozódik a törvénytelen túlóráztatás is. Ez évben az iparban, elsősorban a KGM-nél, egymillióval több túlórát használtak fel, mint az előző esztendőben. S mindezt „a népgazdaság érdekében" jelszóval. Vajon kinek az érdeke ez? Sem a népgazdaságnak, sem a dolgozóknak nem érdeke, és ellentétes pártunk politikájával.

A jövőben határozottan fellépünk az ilyen szemlélet és gyakorlat ellen! Kötelességünknek tartjuk a helyes népgazdasági szemlélet kialakítását, amely összhangban van a dolgozók érdekeivel, igényeivel.

Ha röviden is, de foglalkoznom kell az anyagi ösztönzés, a bérek és a teljesítmények összefüggéseivel. Az elmúlt években sokat tettünk a szocialista elosztás elvének következetesebb érvényesítéséért. Az intézkedések eredményei már láthatók. Éppen ezért nem mehetünk el szó nélkül a kétségkívül meglevő fogyatékosságok mellett sem. Gyakori még, hogy az anyagi érdekeltség különböző formái nem a teljesítmények növelésére, ellenkezőleg, esetenként a népgazdaság érdekei ellen hatnak, s fékezik az előrehaladást.

Az anyagi érdekeltséget a jövőben sokkal inkább a termelékenység növelésének, a műszaki fejlesztésnek, az új kezdeményezések kibontakoztatásának szolgálatába kell állítani. Eddig nem tettünk meg mindent ennek érdekében. Gyakran

elnézőek voltunk a termelés fejlődését, az élet- és munkakörülmények javítását gátló nézetekkel és hibás gyakorlattal szemben. Vonatkozik ez a tervek készítésére, a dolgozók bevonása körül jelentkező problémákra éppúgy, mint a műszaki fejlesztés, a munka- és üzemszervezés s a társadalmi vagyon hanyag kezelésére.

Műszaki fejlődésünk üteme ma még nem kielégítő. Helyenként keveslik az új műszaki berendezésekre fordítható valutát, de ugyanakkor elmarad a különböző belső lehetőségek kiaknázása. Számos műszaki megoldás, újítás, ésszerűsítés megy veszendőbe hanyagság és bürokratikus ügyintézés következtében.

Ezek a hiányosságok joggal váltják ki a szocializmus építéséért felelősséget érző dolgozók türelmetlenségét és felháborodását. Joggal várják a vezetéstől, hogy megfelelően oldja meg ezeket a problémákat. A szakszervezetek gazdaságszervező és termelést segítő tevékenységükben ezek megoldását rendkívül fontosnak tartják.

A másik nagyon jelentős feladatunk az öntudat erősítése, a szocialista gondolkodás uralkodóvá tétele a munkásosztályban, a dolgozókban. *A szocializmus teljes felépítése magasabb igényeket támaszt, művelt és öntudatos dolgozókat követel.* A szakszervezetek rendelkeznek olyan eszközökkel, amelyek a nevelés és a tudatformálás sokoldalú lehetőségét teremtik meg; a termelés, a szociális ellátás, a népművelés a nevelésnek igen hatásos eszközei.

Legfontosabbnak azt tartjuk, hogy az egész szakszervezeti mozgalomban — a SZOT-tól a bizalmiakig — az a helyes szemlélet érvényesüljön, hogy minden tevékenység — a bértől a szocialista munkaversenyen keresztül az üdültetésig — céltudatosan szolgálja az emberek szocialista gondolkodásának erősödését.

A szakszervezetek különböző szakterületeinek a nevelés szolgálatába állítása nem formai, hanem fontos tartalmi kérdés. Magától értetődő dolgoknál is többet kell gondolnunk az emberek tudatos nevelésére. Ha törődünk vele, akkor — többek között — a társadalombiztosításról nemcsak azt tartják számon a dolgozók, hogy ingyenes, de jobban becsülik mint társadalmi vívmányt és azt, hogy a nép állama milyen óriási anyagi erőket fordít a dolgozók egészségének védelmére.

Így érhetjük el azt is, hogy a munkásvédelmi előírásokban ne csak okoskodó rendelkezéseket és felesleges zaklatást lássanak, hanem megért-

sék a munkáshatalom mélységes humanitását, a legfőbb érték, a dolgozó ember védelmében hozott törvényeket, amelyek betartása mindenkinek joga és kötelessége. Csak ezzel mozdíthatjuk elő, hogy a termelési megbeszélés ne egy értekezlet legyen a sok közül, hanem úgy kezeljék, mint a szocialista gazdaságvezetés fórumát, ahol a dolgozók beleszólnak a vezetésbe.

Tovább kell fejlesztenünk a szakszervezetek kulturális tömegmunkáját, részvételüket a népművelés egységes feladatainak megoldásában. A szakszervezetek népművelési munkájának továbbfejlesztésében most erőfeszítéseinket a színvonal emelésére kell összpontosítanunk. Fokozni kell a szocialista eszmei igényességet, és minden területen tudatosabban kell törekednünk arra, hogy a művelődés általános céljainak elérése mellett több segítséget adjon a társadalom közvetlen tennivalóihoz, például a szakmai művelődéshez, a társadalmi, népgazdasági szemlélet erősítéséhez.

Hatékonyabban kell dolgoznunk a művészetek megismertetésében, az alkotók, az alkotás és a közönség kapcsolatának fejlesztésében. Csak így érhetünk el sikereket a dolgozók esztétikai nevelésében, a helyes közízlés kialakításában. Többet kell tennünk azért, hogy jobban érvényesüljön a munkások, a dolgozók, a közönség véleménye a kulturális életben. Ebben sajnos nem tudtunk kellő segítséget adni a pártnak. Nem volt bennünk elég erő és határozottság ahhoz, hogy leküzdjük a munkásosztály, a tömegek véleményét lebecsülő, elutasító nézeteket és magatartást. Meggyőződésünk, hogy a közönség helyes észrevételei a szocialista kultúra és művészet fejlődését segítik elő.

A szakszervezetek közvetlen politikai, agitációs és propagandatevékenysége is rendszeresebb és hatékonyabb már a korábbinál. Ez a szakszervezetek rendezvényeire, a sajtóra és más írásos tevékenységre egyaránt vonatkozik. A részletezés mellőzésével csupán két szemléletes tényt említek. Az egyik: az alapfokú politikai iskolák rendszeresítése az egész szakszervezeti mozgalomban. Egyes szakszervezetek korábbi tapasztalatai alapján azzal a céllal tettük általánossá ezeket az iskolákat, hogy a pártoktatástól még távol álló dolgozókkal megismertessük az alapvető politikai fogalmakat. A következő lépést ez év tapasztalatai alapján tesszük meg. A másik: politikai nevelő tevékenységünkben céltudatosan néhány megkülönböztetett területtel foglalkozunk. A legöntudatosabb munkásokról, a szocialista brigádokról már beszéltem, ezt csak aláhúzni szeretném.

A „fehér foltok" eltüntetéséért és a munkásosztály elmaradottabb rétegeinek politikai és kulturális nevelése érdekében gondot fordítunk a munkásszállásokon és a bejáró munkások között végzendő feladatokra. Ugyancsak törekszünk a dolgozó nők és fiatalok közötti eredményesebb munkára.

Tisztelt kongresszus! Az elmondottak nem beszámoló a szakszervezetek, a szakszervezetekben dolgozó kommunisták munkájáról. Felszólalásomnak kettős célja van: hogy kinyilvánítsam a szakszervezeti mozgalom teljes egyetértését a párt politikájával, és biztosítsam a kongresszust, hogy a határozatok végrehajtásában a párt támaszkodhat a szakszervezeti mozgalom egészére, közreműködésére; továbbá hogy jelentsem: a szakszervezetekben dolgozó kommunisták érzik a felelősségüket, látják feladatuk nagyságát.

A pártszervezetektől azt kérjük, hogy érvényesítsék a központi szervek gyakorlatát: támaszkodjanak a szakszervezetek helyi szerveire, használják ki jobban a bennük rejlő lehetőségeket és segítsék, hogy még alkalmasabbakká váljanak feladataik ellátására. *(Nagy taps.)*

ABDOULAYE MAIGA

nagykövet, a Mali Köztársaság Szudáni Unió Pártjának képviselője:

Kedves elvtársak!

Országos politikai bizottságunk, amely feladatommá tette, hogy megfigyelői minőségben részt vegyek a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusán, megbízott, hogy adjam át önöknek a Mali Köztársaság Szudáni Unió Pártjának meleg testvéri üdvözletét. A mali népnek ez a pártja köztársaságunk vezető intézménye. Örömmel teszek eleget ennek a megbízásnak. Miért küldtünk megfigyelőt erre a kongresszusra?

A Mali Köztársaság feladatául tűzte ki a kivívott függetlenség megszilárdítását és hazánk dolgozói életszínvonalának fokozatos emelését, hiszen a dolgozók voltak a nemzeti

méltóságunk helyreállításáért folytatott küzdelem élharcosai. E célok elérésére a mali nép a Szudáni Unió Pártjában egyesült, és *az 1960. szeptember 22-i történelmi kongresszuson végérvényesen magáévá tette a szocialista tervgazdálkodás elvét.* Érthetik tehát, milyen fontosak a mi számunkra azok az irányelvek, amelyeket az önök kongresszusa meghatároz.

A mi fiatal országunkban nagyon hatékony munkamódszereket kell kialakítanunk, hogy egészséges tervgazdálkodást teremthessünk. A Szudáni Unió Pártjának legutóbbi kongresszusa elhatározta, hogy pártiskolát létesítünk kádereink politikai képzésére, s ezért is kíséri figyelemmel a Mali Köztársaság — pártján keresztül — a szocialista országok kongresszusait.

Tudatában vagyunk sebezhetőségünknek is. A közvetlen veszélyt nem is annyira a revizionizmus, mint inkább a dogmatizmus jelenti számunkra. Csakhogy a mi erőnk abban rejlik, hogy meg akarjuk ismerni és figyelni minden egyes társadalom történelmi fejlődését, a szocialista világ építésében mutatkozó sajátosságokat. Ebben jelent értékes tanulságot számunkra az önök kongresszusa. Szerintünk a dogmatizmus félremagyarázása a marxista tudománynak, hiszen az tudomány, nem pedig vallás, és az adott történelmi körülmények között az alaptörvény változatlansága mellett a módszerek állandó alakítását követeli meg.

A módszerek megválasztását meghatározó történelmi viszonyok elemzése alapvető a kitűzött feladatok megoldása szempontjából, és ebben a szocialista országok tapasztalata számottevő segítséget nyújt nekünk.

Pártunk elhatározása világosan mutatja, hogy *elvetjük azt a könnyű megoldást, amely egy már gyümölcsöt termő fát próbálna a megmunkált talajból meg nem felelő talajba átültetni.* Ha ezt tennők, akkor ennek az lenne a következménye, hogy jövőre nem ter mne gyümölcs, mert elhalna a fa. Békésen munkálkodó szocialista államot fogunk hazánkban felépíteni, amely szolidáris lesz a világ minden békeszerető munkásmozgalmával, hiszen minden siker alapfeltétele a béke.

Elvtársak! A Szudáni Unió Pártja levonja az önök kongresszusából a hasznos tanulságokat, amelyek megannyi munkaeszközzé válnak majd kezünkben, céljaink harmonikus és gyors megvalósításához. Ezért köszönti

a Szudáni Unió Pártja a Magyar Szocialista Munkáspártnak az igazság jegyében folyó kongresszusát. A bírálat őszinte és elvtársi volt, tárgyilagosan szóltak az eredményekről és a hibákról, ahogy marxistákhoz illik.

A Szudáni Unió Pártja köszönti a Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusának külpolitikai irányelveit: az általános és ellenőrzött leszerelés előmozdítását; a romboló hatású atom- és termonukleáris kísérletek megszüntetéséért folytatott harcot; a ma még gyarmati és függő országok felszabadításáért folytatott küzdelmet; a békés egymás mellett élésért folytatott akciót; a múlt világháború maradványainak felszámolásáért és az államok közötti függő kérdések békés megoldásáért folytatott harcot; az újonnan függetlenné vált országok megsegítését; az el nem kötelezett államok létének mint pozitív tényezőnek elismerését.

Ezek a külpolitikai irányelvek, amelyeket Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában kifejtett, békeprogramot alkotnak. Ezért a Szudáni Unió Pártja köszönti a Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusának a világ összes munkásmozgalmával egységes akcióját, amely jelentős támasza a gyarmati népeknek a nemzeti függetlenségért és a gyarmatosítás maradványainak felszámolásáért vívott harcukban.

Teljes sikert kívánok a kongresszuson elfogadásra kerülő irányelvek megvalósításához.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a népek barátsága!

Éljen a béke! *(Taps.)*

ERDEY-GRÚZ TIBOR

akadémikus:

Tisztelt kongresszus!

A pártonkívüliek köszönetét tolmácsolom azért a megtiszteltetésért, hogy meghívottakként részt vehetünk a kongresszus tanácskozásán. Az elmúlt fél évtizedben jelentős fejlődést értünk el az élet minden területén, s ennek a pártonkívüliek is tevékeny részesei.

Erre a cselekvő részvételre munkánkon kívül az adott lehetőséget, hogy a párt minden fontos kérdésben kikérte a dolgozók véleményét. Minden

állampolgárnak módjában volt és módjában van hangját hallatni a helyi és az országos jelentőségű kérdésekben. A nagy elhatározások manapság az ilyen hozzászólások tízezreinek figyelembevételével jönnek létre. Különösen nagy figyelmet fordít a párt a szakemberek véleményére. Az országos távlati tudományos, kutatási terv kidolgozásában több mint kétezer kutató vett részt. A kutatók részvétele ebben a munkában meggyőzött bennünket arról, hogy többségük felismerte helyét a társadalomban és felelősségét annak fejlődéséért. Ma már nem vitatkozunk azon, hogy megtervezhetők-e a kutatás fő irányai és fő arányai, csak azon, hogyan lehet legjobban biztosítani összhangját a társadalom igényeivel.

A dolgozók bevonása az ügyek intézésébe szorosan összefügg közéletünk egyik legfontosabb tényezőjével: *a bizalom megszilárdulásával.* Hazánk gyors fejlődése az utóbbi fél évtizedben a szkeptikusokat és az ingadozókat is meggyőzte, hogy a párt politikája helyes, reális és van erő annak megvalósítására. A bizalom meggyorsította a szakemberek világnézeti, politikai fejlődését, a marxizmus—leninizmus gyakorlatának elsajátítását. Szakmai tanácskozásokon, tudományos vitákon ma már nem ritkaság, hogy pártonkívüliek kezdeményeznek olyan elgondolásokat, szállnak síkra olyan teendőkért, amelyek alkotóan segítik a párt helyes politikájának megvalósítását.

E politika mozgósító ereje abban rejlik — s ezt különösen az értelmiség értékeli nagyra —, hogy a fő célokban, a szocializmus megvalósításának nagy kérdéseiben következetesen érvényesíti a marxizmus—leninizmus elveit, ugyanakkor szabad teret enged a véleménykülönbségnek, a vitáknak abban, milyen úton-módon, milyen eszközökkel valósíthatók meg a célok legjobban. *Áttört a gát, amelyet azelőtt az az igény emelt sok emberben, hogy formálisan, a legapróbb részletekig egyetértsen a hivatalos vagy hivatalosnak vélt állásponttal.*

A fő célok legjobb megoldását szem előtt tartó vitákban összecsaphatnak a nézetek, de a döntéseknél a nagyobb hang helyett mindinkább a nagyobb szakértelem érvényesül. Előfordul még, hogy nem eléggé hallgatnak a szakemberre, de az is tény, hogy nem minden szakvélemény állja ki a próbát. Nekünk, szakembereknek sokat kell még tanulnunk, hogy biztosan alkalmazhassuk munkánkban a marxizmus—leninizmust. De ma az a szakember, akinek mellőzik a véleményét, nem úgy érzi, hogy

acélfalba ütközött, amelyen nem juthat át, legfeljebb szétzúzódhat rajta, hanem úgy érzi magát, mint az utas, aki egy magas hegyhez ért, amelyet nehéz megmászni, de kellő erőfeszítéssel és kitartással mégis át lehet rajta jutni. Közben az is előfordulhat, hogy észrevesz egy más utat, amelyen könnyebb célhoz jutni. Nem egy szakember látja be ma már, hogy aminek el nem fogadását annak idején nehezményezte, annak elfogadása valóban nem lett volna helyes.

Lényeges vonása pártunk politikájának az is, hogy a részletekben téves nézeteket ma már nem bélyegzik az ellenség szavának — mert legyünk őszinték, csak az nem téved, aki nem dolgozik. A tévedések ellen nincs abszolút biztos védelem, de a nagy tévedéseket megelőzhetjük a szilárd elvi alapokon folytatott szabad vitákkal.

A bizalom légköréhez tartozik a nehézségek nyílt feltárása, az őszinteség, a hibák bírálata is. Az emberek úgy érzik, hogy felelősségteljes gondolkodású felnőtteknek tekintik őket, akikkel őszintén lehet beszélni a legkényesebb kérdésekről is. E nyíltság révén érzik az emberek, hogy beavatják őket az államügyekbe, és ezáltal felelősnek is érzik magukat azért, hogy segítsenek az államügyek intézésében. Ez a legmeggyőzőbb bizonyítéka annak, hogy a nehézségek átmenetiek, és a társadalom összefogásával belátható időn belül legyőzhetők.

A párt elvhű politikája a szocialista humanizmus nemes elveinek érvényesítésére irányul. A humanizmus szelleme hatalmas vonzóerő, s ennek nagy szerepe van abban, hogy értelmiségünk túlnyomó többsége meggyőződött a szocializmus építésének helyességéről, szükségességéről. Bebizonyosodott: ma minden becsületes embert munkája szerint becsülnek nálunk, a megbecsültek pedig eltökéltek arra, hogy erejük megfeszítésével munkálkodjanak szocialista hazánk építésén, a párt politikájának megvalósításán. *(Nagy taps.)*

KHITMAN HASSZEN

Algéria Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Algéria Kommunista Pártja Központi Bizottságának forró testvéri üdvözletét tolmácsolom önöknek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt bölcs vezetésével a magyar nép nagyszerű sikereket ért el a szocializmus építésében. A sikerek jelentőségét és értékét növeli egyrészt az, hogy önök hősies munkával kimozdították országukat abból az elmaradottságból, amelyben Európa fejlett népeihez viszonyítva 1945 előtt volt, másrészt az, hogy Magyarország 1956-ban ki volt téve az amerikai imperializmus által szervezett és támogatott ellenforradalom veszélyes támadásainak.

Az 1956-os magyarországi ellenforradalom győzelme nemcsak a magyar dolgozó nép vívmányainak megsemmisítésével járt volna, hanem súlyos csapást mért volna a szocializmus erőire, minden béke- és szabadságszerető népre. Pártunk éppen ezért fenntartás nélkül helyeselte a Szovjetunió segítségét, amely megkönnyítette önöknek az ellenforradalom leverését. A magyar pártot rágalmazó imperialista propaganda nem volt hatással az algériai népre. Ugyanazok rágalmazták az önök országát és a Szovjetuniót, ugyanazok akarták, hogy sajnálkozzunk az ellenforradalmárok sorsán, akik a mi hazánk földjén gyarmati és pusztító háborút folytattak, vagy ebben segédkeztek. Az algériai nép számára nem volt nehéz megkülönböztetni, hogy kik az igazi barátai, kik az ellenségei, és így nem volt nehéz támogatni az önök igaz ügyét. De ahogyan önök győzedelmeskedtek az ellenforradalmon és az imperializmus felett, úgy az algériai nép is diadalt aratott a francia gyarmatosítók felett. *Szilárd harci elszántsággal, példamutató bátorsággal, óriási áldozatok árán elnyerte függetlenségét.* Mindebben szerepe van a béke és a haladás nemzetközi erőinek, nevezetesen a szocialista országok, köztük az önök országa aktív szolida-

ritásának is. Nagyon hálásak vagyunk ezért és őszinte szívvel köszönjük önöknek, elvtársak!

Hazánk ma már független, de ezzel még nem értünk célhoz. Népünk és kormányunk újabb harcba kezdett a demokratikus és népi köztársaság felépítéséért.

Meg vagyunk győződve arról, *hogy népünk győzedelmeskedik, mert tudja, hogy mielőbb le kell gyűrnie mindazokat a nehézségeket, amelyeket a gyarmatosítástól örökölt.* Csak így szilárdíthatjuk meg függetlenségünket és vezethetjük országunkat nem kapitalista úton, a szocializmus felé.

A szocializmus eszméje — országunk és arab-iszlám kultúránk sajátos körülményei között — napról napra vonzóbbá válik népünk, tömegeink előtt. Mi, algériai kommunisták büszkék vagyunk arra, hogy országunkban — szerény eszközeinknek megfelelően — hozzájárultunk a szocializmus nagyszerű eszméinek elterjesztéséhez. Ezek az eszmék a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 45. évfordulójára győzedelmeskedtek, és nagy tekintélyre tettek szert.

Országunknak nem kapitalista úton való felépítése nehéz feladat, és azt is tudjuk, hogy elsősorban saját erőnkre kell támaszkodnunk. De népünk kész azokra az áldozatokra, amelyeket ez a feladat megkövetel.

Tekintettel igen nehéz helyzetünkre — több mint kétmillió a munkanélküli, s a hét és fél éves háború, valamint a fasiszta OAS-banditák bűnös pusztításai teljesen tönkretették a gazdasági életet —, reméljük, hogy számíthatunk a testvéri és baráti országok, különösen a szocialista országok gazdasági és technikai segítségére. Ez a segítség annál is inkább szükséges és fontos számunkra, mert *belső nehézségeink mellett küzdenünk kell a fő veszély, a neokolonializmus behatolása ellen.*

Problémáink tehát nem elszigeteltek, ellenkezőleg, szorosan összefüggnek más népek életével. Éppen ezért teljes szolidaritásunkról biztosítjuk mindazokat a népeket, amelyek függetlenségükért, a békéért, a gyarmatosítók és az imperialista háborús uszítók ellen küzdenek. Népünk ezért támogatja egy emberként a kubai nép igaz ügyét.

Az algériai nép — minthogy őszintén törekszik a békére, ami nélkül nincs építőmunka — örömmel fogadta Hruscsov elvtárs és a szovjet kormány kezdeményezését, mert döntésükkel elhárították egy termonukle-

áris világháború súlyos veszélyét, az ellenforradalom és az amerikai imperializmus Kuba elleni agressziós fenyegetéseit.

Algéria Kommunista Pártja megbélyegzi és súlyosan elítéli az Albán Munkapárt vezetőinek magatartását, akik ismételten tanúságot tettek dogmatikus és szektás állásfoglalásukról.

A kubai ügy alkalmat adott arra, hogy teljes egészükben igazolódjanak az 1960. évi moszkvai értekezleten kifejtett tézisek a háború veszélyéről, és arról, mennyire szükséges, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom és a haladás erői elszántan küzdjenek a béke védelméért és a békés egymás mellett élésért.

Algéria Kommunista Pártja ismételten kinyilatkoztatja: hűséggel követi a 81 kommunista és munkáspárt nyilatkozatát, rendíthetetlenül ragaszkodik a proletár nemzetköziség szelleméhez, a barátsághoz, amely a Szovjetunió nagy Kommunista Pártjához, a nemzetközi munkásmozgalom kipróbált élcsapatához fűzi.

Teljes sikert kívánok munkájukhoz.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a proletár nemzetköziség!

Éljen a béke és a népek közötti barátság! *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

ZALAI GYÖRGY,

a Gyulai járási Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus!

Békés megye dolgozóinak a párt politikájáról alkotott véleményét — Kádár elvtárs szavával — egy mondatban is összefoglalhatom: *„Így tovább, csak egy kicsit jobban."* Ebben benne van pártunk munkájának jóváhagyása, de munkánk további javításának igénye is.

Megyénk az ország egyik legnagyobb mezőgazdasági jellegű megyéje, ezért pártmunkánk legfőbb feladatának tartottuk, hogy a termelőszövetkezetekbe tömörült parasztság életformáját, gondolkodásmódját, a közös tulajdonhoz való viszonyát szocialistává formáljuk. Néhány év alatt jelentékeny változások történtek a parasztság soraiban. Lassacskán elsorvadnak a régi vagyoni helyzetből fakadó különbségek és csak egy kategória marad: szövetkezeti paraszt.

A termelőszovetkezetbe lépett parasztok tudatának formálásában rendkívul nagy jelentősége van a szovetkezeti demokráciának, annak, hogy a szovetkezet tagjai részt vegyenek a szovetkezet ugyeinek intézésében A szovetkezet kozos dolgaival való rendszeres foglalkozás, az erre irányuló állandó osztonzés szélesíti az emberek látókorét, napról napra jobban kozosségi emberré formálja őket

Általános tapasztalat, hogy ahol igénylik a tagság véleményét, javaslatait, és hasznosítják is, ott a végrehajtásban is nagyobb buzgalommal vesznek a tagok részt

A tagság kezdeményező készségének kibontakoztatása a termelés, az alkotó építőmunka óriási tartalékait tárja fel Ugyanakkor rendkívul nagy a nevelő, tudatformáló hatása is A jól dolgozó termelőszovetkezetek eredményei nagyrészt ezen alapulnak

A szovetkezeti parasztok a munkában, a kozos ugyek intézésében, a sokszor hajnalig tartó vitákban formálódnak kozosségi emberekké Ezért olyan nagy jelentőségű a termelőszovetkezeti demokrácia fejlesztése, a meglevő hiányosságok felszámolása

Pártszervezeteinknek száműzniuk kellene a szovetkezeti kozgyűlésekről a feluletességet, a sablonosságot, gondoskodniuk kellene arról, hogy őszintén és rendszeresen tájékoztassák a tagságot a szovetkezet pénzugyi és egyéb kérdéseiről A kozgyűlések gyakran még ott is formálisak, ahol egyébként az alapszabálynak vagy a torvényeknek pontosan eleget tesznek. Az évi négy-ot kozgyűlést megtartják, de rázúdítanak a tagokra rengeteg számadatot, megtetézik néhány általánossággal, és az emberek ettől semmivel sem lesznek okosabbak Gyakori, kulonosen a gyenge termelőszovetkezetekben az őszinteség hiánya Lebecsulik a tagságot, attól félnek, ha nyíltan megmondják, mi a baj, a tagok ezt nem értik meg, és ahelyett, hogy segítséget kérnének tőluk, leplezik a bajokat, amíg csak lehet Így szuletnek aztán a mérleghiányos szovetkezetek

Néha a termelőszovetkezeti demokrácia leple alatt olyan határozatokat hoznak, amelyek csak látszólag szolgálják a kozosség érdekeit Osszanak ki minél tobb terményt — hozzák például a határozatot —, hogy a tagság meg legyen elégedve, s ugyanakkor a kozos állatállomány takarmányhiány miatt nem fejleszthető.

Sajnos a pártszervezetek sem mindig veszik észre, hogy ez nem termelőszövetkezeti demokrácia — még akkor sem, ha erre a közgyűlés hozott határozatot —, hanem a maradiság demokráciája, a régi szokások, előítéletek demokráciája, a meggyőzéssel folytatott harc előli elbújás a demokrácia kulisszái mögé.

Gyakori eset az is, hogy a vezetők kisajátítják a szövetkezetek választott szerveinek hatáskörét és lassan kisajátítják minden intézkedés jogát.

Néhány szót szeretnék szólni a türelemről. A gyulai járásban 12 000 család lépett a szövetkezetekbe. Három év alatt nem tudott valamennyi olyan eszményi szövetkezeti taggá válni, amilyennek a helyi vezetők szeretnék. Ha valaki egyszer elmarad a munkából, némelyik vezető azonnal szankciókat akar alkalmazni vele szemben, sőt, nemegyszer kizárást javasol. Tíz-tizenkét évig volt türelmük vitatkozni ezekkel az emberekkel, hogy lépjenek be a szövetkezetbe. Most, három év múlva, már nincs türelmük ugyanezekkel az emberekkel vitázni arról, hogy jobban dolgozzanak. *Több türelmet, ne a hibákkal, hanem az emberekkel szemben.* Sokszor megtörténik, hogy rossz vezetőket hónapokig vagy évekig tartanak helyükön azzal az indokkal, hátha megváltozik. Azután kiderül, három vagy négy év múlva, hogy semmit sem változott. Ugyanakkor az egyszerű emberekkel már nem vagyunk ilyen türelmesek és már az első vagy a második hibájuk elkövetése után súlyos szankciókhoz folyamodnánk.

Befejezésül hadd szóljak néhány szót az emberek megnyeréséről. Hajlamosak vagyunk arra a nagyvonalúságra, hogy azt higgyük, ha az emberek helyeslik a párt politikáját, ha a pártnapon, a gyűlésen meghallgattak bennünket, és egyetértettek az elmondottakkal — akkor már meg is nyertük őket. Az emberek megnyerésének apró munkáját azonban sokszor elhanyagoljuk.

A szövetkezeti tagok sokat fejlődtek az elmúlt három évben. A parasztok többsége saját tapasztalata alapján meggyőződött arról, hogy aki rendesen dolgozik, az a szövetkezetben jobban boldogul, mint egyéni korában. Ez a felismerés határozza meg a szövetkezeti tagok nagy többségének magatartását. Ha ez a növekvő öntudat okos szakmai vezetéssel, előrelátással párosul, akkor a mezőgazdasági termelés fejlesztése is meggyorsul. *(Nagy taps.)*

ARNOLDO FERRETO SEGURA

Costa Rica Nemzeti Élcsapata Titkárságának tagja:

Kedves küldött elvtársak!

Costa Rica Nemzeti Élcsapata Központi Bizottságának nevében köszöntöm önöket és átadom a kongresszus küldötteinek minden Costa Rica-i kommunista üdvözletét.

Costa Rica Nemzeti Élcsapata a világ többi testvérpártjával együtt hálával és mélységes elismeréssel tartozik a magyar kommunistáknak, és különösen a párt Központi Bizottságának, amely 1956 óta Kádár János elvtárs vezetésével sok tekintetben szinte csodával határos feladatokat hajtott végre. Ahogy itt elhangzott, két fronton — az egyiken az opportunista és a revizionista nézetek ellen, a másikon a szektás és dogmatikus nézetek ellen — harcolva, nehéz és bonyolult körülmények között, sikeresen szervezték újjá pártjukat, megtisztítva munkájukat a múlt hibás módszereitől. Magyarország 1956-ban nyugtalanságot és aggodalmat keltett a nemzetközi kommunista mozgalomban. Ma elmondhatjuk, hogy a magyar kommunisták hősies, önzetlen, türelmes és okos tevékenysége nyomán országuk biztosan halad a szocializmus teljes felépítésének útján. Az imperialista reakciós erőket véglegesen legyőzték Magyarországon.

Costa Rica Nemzeti Élcsapata teljesen egyetért a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának a VIII. kongresszuson elhangzott beszámolójával, a nemzetközi helyzet értékelésével. *Ez év áprilisában megtartott IX. pártkongresszusunkon pártunk ismételten állást foglalt az 1957-es és 1960-as moszkvai nyilatkozatok elvei mellett.* Továbbra is a Szovjetuniót és annak kommunista pártját tartjuk a nemzetközi proletariátus vezető erejének. Ez a párt a legtapasztaltabb párt. Kongresszusunk elítélte az Albán Munkapárt tevékenységét, mint olyat, amely ellentétben áll a nemzetközi kommunista mozgalom érdekeivel.

A növekvő elnyomás ellenére pártunk következetesen harcol, hogy megvédelmezze azokat a korlátozott lehetőségeket, amelyek számunkra még fennállnak Costa Ricában. Az imperializmus nemcsak függetlenségünk ellensége, hanem demokratikus hagyományainké is. *A Nemzeti Élcsapatot törvényen kívül helyezték, és tagjait üldözik. Ennek ellenére pártunk az elmúlt évben többet fejlődött, mint az előtte levő tíz évben együttvéve.*

A kubai forradalom a mi zászlónk és a mi reménységünk. Minden harcunkat az ő példájuk ihleti és az ő védelmükre irányul. Népünk és pártunk csodálja a testvéri kubai nép bátorságát, hősiességét és forradalmi vezetőinek — élükön Fidel Castro elvtárssal — imponáló és biztos irányítását.

A szocialista országok gazdasági, politikai, kulturális és tudományos eredményei, a magyar népnek a hároméves tervben és a második ötéves terv első két évében elért sikerei ösztönzik és segítik azt a harcot, amelyet Latin-Amerikában pártjaink vívnak. Ugyanakkor azonban a mi harcaink is ösztönzik és segítik a magyar kommunistákat, a magyar népet, s a szocialista tábor minden pártját és népét azzal, hogy napról napra gyengítik az emberiség közös ellenségét, az imperializmust, amely a haladás, a jólét, a szabadság és a béke ellensége.

Éljen a proletár internacionalizmus és a nemzetközi kommunista mozgalom egysége!

Éljen a szocialista tábor, amelyet a hatalmas és legyőzhetetlen Szovjetunió vezet!

Éljen a nemzeti függetlenségi harc, amelyet a latin-amerikai népek vívnak, élükön a kubai néppel!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa! *(Hosszan tartó taps.)*

BICZÓ GYÖRGY,

a Szegedi városi Tanács VB elnoke:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Bárhová megyünk az országban, mindenütt a szocializmus építésének előrehaladását tapasztaljuk. A sokszínű, egyre javuló élet pártunk helyes politikáját bizonyítja, amelynek eredményeként leraktuk a szocializmus alapjait hazánkban. Úgy gondolom, *érdemes lenne mindennapi politikai mun-*

kánkban, agitációnkban jobban hangsúlyozni, hogy a mi generációnknak jutott az a megtisztelő történelmi feladat, hogy megalkossa hazánkban a szocializmus nagy művét, és elmélyíteni e történelmi feladat végrehajtásáért érzett felelősséget.

A szegedi kommunisták pártértekezletükön kifejezték, hogy töretlenül támogatják pártunk helyes politikáját. Növelte és növeli biztonságunkat, hogy a Központi Bizottság, személyre való tekintet nélkül, a lenini elvek alapján vigyáz pártunk eszmei-politikai, szervezeti egységére.

Városunk dolgozói egyetértéssel és megnyugvással fogadták az augusztusi határozatot a személyi kultusz éveiben a munkásmozgalmi emberek ellen elkövetett törvénysértő perek lezárásáról. Megnyugvással, mert talán a mi városunk érezte a legjobban a személyi kultuszból fakadó káros politika következményeit. Ebben az időszakban Szeged szinte halott várossá lett. Nem voltak beruházások. Az első tíz évben átlagosan évi 21 lakást építettünk, hiányoztak a munkaalkalmak, és — sok más tényező mellett — a természetes szaporodás a 4,4-es országos átlaggal szemben, nálunk minusz 1,2 volt azokban az években. Csak a személyi kultusz káros politikájának felszámolása után kezdett fejlődni városunk. Megindult az iparosítás, új üzemeket építettek, a régieket rekonstruálták. 1957-hez viszonyítva 1961-ben már 40,7 százalékkal nőtt a kiskereskedelem forgalma. Műveltebb, kulturáltabb lett Szeged. A város lakosságának egynegyede tanul. Sokat javult a dolgozó szülők helyzete is. A város óvodáskorban levő gyermekeinek 65 százalékát már el tudjuk helyezni óvodáinkban; 519 orvos segíti a város és a járás dolgozóinak egészségügyét. Több mint 20 000 ember részesül naponta üzemi étkeztetésben. A tanács nagyobb anyagi eszközökkel rendelkezik és például 1961-ben 36 százalékkal többet fordíthattunk a lakosság egészségügyi ellátására, mint 1959-ben. *A tanácsokra nagy feladat hárul a lakosság művelődésének segítésében.* A felsőoktatás és az ipari technikumok kivételével az oktatás a tanácsok hatáskörébe tartozik. A tanácsok munkáján múlik, hogy milyen felkészültséggel kerülnek ki általános és középiskoláinkból a fiatalok. Ebben a tanévben már a nyolcadik osztályt elvégzetteknek több mint 72 százaléka középiskolában tanul. Az utóbbi három évben a középiskolások száma 10—12 százalékkal emelkedett. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy városunkban néhány éven belül megoldódik a kötelező középiskolai tanítás. A dolgozók esti és

levelező középiskoláiban 1958-ban 1190 fő tanult, 1962-ben 3775 Tehát számuk több mint háromszorosára emelkedett. *Csak egyet kérhetnénk· jó tankonyveket,* és azt, hogy ne ívek alapján fizessenek a szerzőknek, mert sok esetben ezért kell később azon gondolkodnunk, hogyan lehetne csokkenteni a tananyagot.

A szocializmus építése egyre inkább sokoldalúan művelt embereket kovetel, Szegeden pedig a műszaki dolgozók 50,9 százalékának, szám szerint 708 főnek nincs meg a középiskolai technikumi végzettsége A tanács egyedul nem képes megoldani a műszakiak továbbképzését, de szívesen segítünk a minisztériumoknak, és jó kezdeményezésnek tartjuk, hogy a Konnyűipari Minisztérium a ruhagyárral kozosen technikumot nyitott az üzemben.

A műszaki színvonal emelése lehetetlen a műszaki alkalmazottak továbbképzése nélkül. A tanács ezért megvizsgálta, hogy az egyes vállalatoknak mennyire szívugyük a műszakiak továbbképzése Sajnos azt tapasztaltuk, hogy olyan nagy lehetőséget, mint a társadalmi osztondíjak, nem használnak fel műszaki problémáik megoldásához. Textiluzemeinknek majdnem mindegyike küld orvost, pedagógust, jogászt főiskolára, de legritkábban mérnokot, pedig jó néhány üzemunkben még a főmérnoknek sincs meg a mérnoki képzettsége.

Néhány szót a pedagógusokról. Mi azt tapasztaljuk, hogy pedagógusaink· nagy tobbsége szívvel-lélekkel, és nyugodtan elmondhatjuk, napról napra erősodő marxista—leninista tudattal neveli a tanuló fiatalokat és a felnőtteket. Ezért azt javasolnánk — ha az ország anyagi ereje megengedi —, vizsgáljuk meg, milyen lehetőségeink vannak a pedagógusok anyagi helyzetének további javítására.

Elvtársak! A helyi tanácsokra nagy feladat hárul, egyre jobban be kell vonnia a dolgozókat az állami vezetésbe. A legnagyobb lehetőséget erre a választott szervek adják, de ennek az a feltétele, hogy nagyobb jogkoruk legyen. A tanácsülés például a gyakorlatban nem sokat változtathat a terveken. Javasoljuk, hogy a centralizmus fenntartása mellett nagyobb jogkort kapjanak a választott szervek a tervezésnél is, mert ez elősegíti a demokratizmus szélesítését. Ha bízunk a tomegekben, figyelembe vesszuk az emberek véleményét, javaslatait, akkor konnyebben megvalósítjuk a szocializmus teljes felépítését hazánkban. *(Taps.)*

FUAD NASSZAR

Jordánia Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy Jordánia Kommunista Pártja Központi Bizottsága, minden jordán kommunista és haladó erő nevében forró, testvéri üdvözletemet tolmácsoljam VIII. kongresszusuknak, pártjuknak és az egész magyar népnek.

Az önök VII. és VIII. kongresszusa között eltelt igen rövid idő gazdag és termékeny korszak volt az ország életében. A magyar nép a Magyar Szocialista Munkáspártnak és Központi Bizottságának vezetésével igen nagy eredményt ért el, győzelmet aratott minden tekintetben.

A Központi Bizottság beszámolójának tényei világos képet adnak VII. kongresszusuk óta elért eredményeikről. Magyarország az elmúlt 15 év alatt elmaradott mezőgazdasági országból fejlett iparral és mezőgazdasággal rendelkező országgá vált. A Központi Bizottság beszámolója elénk tárja a szocializmus felépítésének teljes távlatait, amelyek további lépéseket jelentenek majd a kommunizmus építése felé. E nagy győzelmek erősítik a szocialista tábort és a világbékéért folyó harcot, s egyben gazdagítják a mi tapasztalatainkat is.

Rátérve a nemzetközi helyzetre, elmondhatom, hogy amennyire a hős kubai nép és annak forradalmi kormánya ellen irányuló amerikai agresszió kiváltotta az emberiség mélységes aggodalmát és felháborodását, olyan mértékben nyerte el a szovjet kormány és Hruscsov elvtárs nyugodt, bölcs és bátor magatartása az emberiség elismerését és háláját. A szovjet politika megvédelmezte Kuba függetlenségét, megóvta a világ békéjét, és elhárította az emberiség feje fölül a nukleáris háborút.

A Szovjetunió békeszerető politikáját valamennyi kommunista és munkáspárt helyesli és támogatja. A szovjet politika alkotó módon alkalmazza a marxizmus—leninizmust, s megtestesíti a moszkvai konferenciák elveit.

Az Albán Munkapárt vezetősége viszont ellentétes álláspontot foglalt el, cserbenhagyta a moszkvai konferenciák határozatait, feladta a békés egymás mellett élés politikáját és a kalandorpolitika útjára lépett. Folytatja szakadár tevékenységét és provokatív kampányát a Szovjetunió, annak dicsőséges kommunista pártja, Központi Bizottsága és személy szerint Hruscsov elvtárs ellen. Csak sajnálni lehet, hogy a kínai elvtársak védelmezik ezeket a provokatív, szakadár lépéseket, holott tudnivaló, hogy ez az álláspont nem szolgálja sem a nemzetközi kommunista mozgalom, sem pedig a szocialista tábor egységét.

A mi pártunk a többi testvérpárttal együtt szilárdan kitart a Szovjetunió és annak dicsőséges pártja köré tömörülő kommunista mozgalom egysége mellett, mert a Szovjetunió a kommunista mozgalom és a szocialista tábor elismert vezetője.

Kedves elvtársak! *Jordánia népe és minden más arab nép is elítéli az angol—amerikai imperialisták és jordániai, valamint szaud-arábiai ügynökeik beavatkozását a fiatal Jemeni Köztársaság ügyeibe.* Az imperialisták és ügynökeik meg akarják fojtani a fiatal Jemeni Köztársaságot, és vissza akarják állítani a megdöntött királyi uralmat.

Pártunk most széles nemzeti mozgalmat indít Jordániában a jelenlegi kormány megdöntéséért, és olyan demokratikus nemzeti kormány megalakításáért, amely azonnal véget vet a Jemen elleni katonai akcióknak és elismeri az új jemeni rendszert. Harcolunk továbbá a politikai foglyok szabadon bocsátásáért, a demokratikus szabadságjogokért és az új, szabad választások megtartásáért.

Engedjék meg, hogy a magyar népnek, a magyar kormánynak, a Magyar Szocialista Munkáspártnak és Központi Bizottságának kifejezzem pártunk köszönetét azért a támogatásért, amelyben pártunk és népünk harcát és az arab felszabadító mozgalmat részesíti.

Befejezésül sikert kívánok a VIII. kongresszus munkájához, és a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével új győzelmeket a magyar népnek.

Éljen a magyar nép!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a Szovjetunió vezette szocialista tábor és a kommunista mozgalom egysége!

Éljen a kommunizmus!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

MAURICE CAMARA

nagykövet, a Guineai Demokrata Párt képviselője:

Küldött elvtársak!

Azt a megbízást kaptam a Guineai Demokrata Párttól, hogy átadjam a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának a guineai nép és kormánya forró testvéri üdvözletét, és Ahmed Sékou Touré elnöknek, a Guineai Demokrata Párt főtitkárának személyes jókívánságait. Tolmácsolom a győzelmes guineai forradalom rokonszenvét, testvéri támogatását Magyarország népének, nagy pártjának, s őszinte megbecsülését a szabadság itt összegyűlt harcosainak, elsősorban Kádár János elvtársnak, a párt Központi Bizottsága első titkárának.

Azokban a nehéz órákban, amikor népünk jogainak visszaállításáért harcolt, önöket barátaink közé számíthattuk, azok közé, akik megértették törekvéseinket, akik lehetőségeik szerint segítettek bennünket. Önök tudták, hogy a függetlenségi harc békeharc, hogy az egyenlőségért vívott harc szintén békeharc, ugyanúgy, mint az igazságtalanság, a hátrányos megkülönböztetés és az idegen uralom elleni küzdelem is. *Önök megértették, hogy a guineai forradalom az akkor elnyomott, kizsákmányolt, kigúnyolt Afrikában a tudat ébredésének katalizátorává, Nyugat-Afrika emancipációjának döntő tényezőjévé válik.*

1958. szeptember 28-a óta népünk, amelyet az idegen uralom hosszú ideig távol tartott saját ügyeinek intézésétől, kezébe vette sorsának irányítását. A guineai valuta és a külön övezet megteremtése után most már a teljes mértékben államosított kereskedelem is a nép ellenőrzése alatt áll és azt szolgálja. A gyarmati rendszer bélyegétől megszabadított oktatás — ami a többi között az egyházi és a magánoktatás megszüntetését is jelenti — saját világnézetünket terjeszti.

A gyarmatosítók gazdaságainak helyére a szövetkezetek léptek. Az afrikai egységért indított guineai akció célja, hogy kivívjuk a megbecsülést évtizedeken át leigázott és megalázott kontinensünk számára.

Elvtársak! A guineai forradalom ma ugyanúgy, mint a múltban, a hatékony afrikai egység megteremtésére, egységes és el nem kotelezett politika folytatására, a külföld által megbontott soraink osszefogására, valamint arra irányul, hogy gátat emeljünk a kolonialista vagy neokolonialista kizsákmányolás és egységbontás elé.

Az új egység megteremtésének akarata érthetővé válik, ha meghallgatják Sékou Touré elnököt, a Guineai Demokrata Párt főtitkárát, amikor arról a küzdelemről beszél, amelyet az afrikai népek kozosen vívnak a demokratikus haladásért, továbbá arról, hogyan kovácsolta ossze e népeket az őket egyformán kizsákmányoló és elnyomó gyarmati rendszer.

Az afrikai egység: összefogás az igazságtalanság, a kizsákmányolás, a bennunket ért hátrányos megkülönböztetés ellen; összefogás az egyetértésért és a népek kozti harmonikus kapcsolatok megteremtéséért. Ez az egység, amelyet minden jóakaratú embernek támogatnia kell, az imperializmus gyengítésének, a világbéke megvédésének eszköze.

Mi, guineaiak — ahogy azt Sékou Touré elnök, a Guineai Demokrata Párt főtitkára Guinea kormányának és népének nevében kijelentette — szívesebben vagyunk utolsók egy egységes Afrikában, mint elsők a szethúzó Afrikában, és afrikai ontudatunk azt diktálja, hogy szívesebben lássunk egy kevésbé hatalmas Guineát egy erős és tekintélyes Afrikában, mint erős Guineát egy gyenge és elnyomott Afrikában.

Az egység megteremtéséhez Afrikának békére van szüksége. Ezért ellenezzük a kulfoldi országokban létesített katonai támaszpontokat, amelyek veszélyeztetik az államok nemzeti szuverenitását, és állandósítják a nemzetközi feszültséget.

Ugyanezen okból erélyesen elítéljük a külföldi beavatkozás minden formáját más államok belső ügyeibe, és szenvedélyesen védjük a népek elévülhetetlen jogát, hogy maguk rendelkezhessenek sorsuk felett, és tetszésük szerint választhassák meg politikai és társadalmi rendszerüket.

Ezen állásfoglalásunkból következtethetnek arra, milyen érzelmeket táplálunk mi, guineaiak egyes olyan hatalmak — mint például Spanyolország, Portugália és Dél-Afrika — iránt, amelyek előbb vagy utóbb saját kárukon tanulják meg, mit jelenthet az egységes nép haragja.

Szüntelenül hangsúlyozzuk azt a véleményünket is, hogy *azokat a mesébe illő összegeket, amelyeket a tömegpusztító fegyverek gyártásába ölnek bele, az emberi-*

ség jólétének céljaira kell fordítani, s az általános és teljes leszerelés megvalósításával el kell érni, hogy a háború réme soha többé ne tartsa reszketésben a nőket, a férfiakat és a gyermekeket ezen a világon.

Elvtársak! A guineai forradalom nevében tolmácsolom testvéri nagyrabecsülésünket pártjuk felelős vezetőinek. A guineai nép nevében őszinte és baráti jókívánságainkat fejezem ki Kádár János elvtársnak.

A guineai forradalmi mozgalom nevében sok sikert kívánok a magyar népnek!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a népek barátsága!

Éljen a világbéke! *(Nagy taps.)*

HENRI TRÜB,

a Svájci Munkapárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Svájci Munkapárt és Központi Bizottsága nevében köszöntöm az önök kongresszusát, ahol annyi új eredményről hallhattunk.

A pártjaink és munkásosztályaink közötti szolidaritás nem retorikai szólam, hanem élő valóság. Az 1956-os ellenforradalom időszakában a mi ellenfeleink is arcátlanabbak lettek és heves támadásokat indítottak ellenünk. De az önök sikerei után könnyebb lett a mi munkánk is. Ebben is világosan megmutatkozott az a rendíthetetlen szolidaritás, amely összeköti a világ valamennyi kommunistáját. Mi tehát csodálattal és hálával üdvözöljük azokat a jelentős sikereket, amelyeket a Magyar Szocialista Munkáspárt az utolsó években elért. Legyenek meggyőződve arról, hogy mindez nem csupán a magyar nép javát szolgálja, hanem számunkra is rendkívül hasznos.

Az a harc, amelyet a mi Munkapártunk Svájcban folytat, nehéz, néha kemény. Ennek okait hosszú lenne itt felsorolni. Svájcot a háború csapásai

már több mint 150 éve elkerülik. 15 éve tart a gazdasági fellendülés. A teljes foglalkoztatottság hosszú évek óta biztosított, sőt a legnehezebb és általában legkevesebbet fizető munkahelyeken 700 000 külföldi dolgozót foglalkoztatnak.

A svájci nagyburzsoáziát szoros kapcsolatok fűzik a nemzetközi nagytőkéhez, az ipari termékek kivitelén kívül nagy tőkeexportot is folytat. Az így elért óriási jövedelem lehetővé teszi a nagytőkések számára, hogy a kapitalista világ országai között az egyik legmagasabb életszínvonalat nyújtsák, viszont a munkatempó is fokozottabb, mint sok más ipari államban. A gazdasági fellendülés ellenére népünknek nincs része megfelelő társadalombiztosításban. Az öregek nyomorúságos nyugdíjat kapnak. Nincs teljes és országos törvény sem a szabadságidőre, sem az anyák védelmére, sem a beteg- és balesetbiztosításra. Jelenleg megvitatás alatt áll nálunk egy munkatörvény, amelyben még bizonyos dolgozó kategóriák részére heti 50 órás munkahét szerepel, de az üzemi munkások jogairól nincs benne említés.

Az asszonyoknak nincs szavazati joguk, kivéve a francia Svájc három olyan kantonját, ahol pártunk erős. Az asszonyok munkabére azonos munkáért általában 30 százalékkal alacsonyabb a férfiakénál.

Az utóbbi időben népünk égető feladatává vált megvédeni országunk semlegességét az Európai Közös Piactól, amelyhez a svájci nagytőke irányítói csatlakozni szeretnének. Harcolunk a katonai költségvetés csökkentéséért és Svájc atomfelfegyverzése ellen. *A legfontosabb, hogy egyesítsük mindazokat az erőket, amelyek békét akarnak.* Teljes egyetértésben az SZKP XXII. kongresszusának határozatával mi is a legfontosabb feladatnak tekintjük a békeszerető erők egyesítését. Ezért pártunk nagy elismeréssel üdvözölte a Szovjetunió kormányának nyugodt, bölcs és ésszerű magatartását a kubai válság drámai napjaiban. A szovjet államférfiaknak ez a bölcsessége és mértékletessége tette lehetővé a béke és Kuba függetlenségének megőrzését, sőt Kuba fennmaradását is, amelyet a Pentagon gyújtogatói veszélyeztettek. Ez a békepolitika kivívta országunk egyszerű embereinek elismerését, különösen a szovjet kormányfő, Hruscsov elvtárs iránt.

Minden, amit a szocialista világ tesz a béke megőrzéséért, a jobb és jobban szervezett társadalom felépítéséért, megkönnyíti a mi feladatainkat is. Ezért üdvözöljük a Magyar Szocialista Munkáspártot, amely

nehéz körülmények között annyi bátorsággal teljesítette feladatát. Biztosak vagyunk benne, hogy jó politikájuk alapján újabb nagy sikereket fognak elérni.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a munkásosztály nemzetközi szolidaritása!

Éljen a szocializmus! Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

ARTHUR USELDINGER,

a Luxemburgi Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Luxemburgi Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében köszönöm, hogy meghívtak a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusára. A Luxemburgi Kommunista Pártnak, hazánk öntudatos dolgozóinak, haladó és békeszerető embereinek testvéri üdvözletét tolmácsolom a pártkongresszus küldötteinek, a pártnak és az egész magyar dolgozó népnek.

Valamennyi ország kommunista pártjának sorsa szorosan kapcsolódik egymáshoz. Ezért kísértük nagy figyelemmel az 1956-os ellenforradalom után a Magyar Szocialista Munkáspárt erőfeszítéseit, s nagy megelégedéssel és érdeklődéssel hallgattuk most azt a büszke számvetést, amelyet a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága ezen a kongresszuson előterjesztett.

A VII. és VIII. kongresszus között a magyar nép történelmi győzelmet ért el. A szorgalmas munka eredményeképpen önök olyan sikereket könyvelhetnek el, amelyek a szocializmus alapjai lerakásának befejezését jelentik. Teljes szívünkből gratulálunk önöknek ezekhez a sikerekhez, amelyeket a párt, az egész magyar nép a Szovjetunió és a többi szocialista ország együttműködésére támaszkodva ért el.

Az elkövetkező évek tervei jelentős erőfeszítést kívánnak a magyar néptől. Mindez további sikerekhez és az életszínvonal javulásához vezet.

A húszéves terv még nagyszerűbb távlatokat nyit meg a magyar nép előtt. 1960 és 1980 között a nemzeti jövedelem négyszeresére nő az önök országában.

Mindaz, ami a kelet-európai szocialista országokat erősíti, segíti a nyugat-európai kommunista pártok harcát, bátorítja Nyugaton is a haladó és békeszerető embereket, akik üdvözlik az önök sikereit.

Luxemburg 320 000 lakosú kis ország, azonban korszerű acélipara van, amelynek jelentősége messze túlnő hazánk határain. A Montanunió „felső szervének" Luxemburgban van a székhelye, s Luxemburg a Közös Piac tagja, a NATO tagja, és a nyugat-európai integrációs mozgalom központja.

A polgári propaganda szerint Luxemburg a legmagasabb bérek országa, éspedig elsősorban az acéliparban. Tudatosan elhallgatják azonban a magas és egyre emelkedő árakat, amelyek állandóan csökkentik a vásárlóerőt. Nem beszélnek a munkaintenzitás állandó növekedéséről sem, amely a kapitalista világban a kizsákmányolás fokozásának egyik legfőbb eszköze. Emiatt az elégedetlenség s a magasabb bért követelő akciók száma állandóan nő. Az osztályharc — ellentétben az új-kapitalista mesemondók jóslataival — éleződött. Egy ilyen akció után, amelyet a nagy acéltröszt egyik kohójának dolgozói a magasabb munkabérekért folytattak, a nagytőke brutális csapást mért a sztrájkjogokra, a gyárak dolgozóinak jogaira. Huszonkét munkást, köztük nyolc választott üzemi funkcionáriust elbocsátottak. A kormány a csendőrséget és a titkosrendőrséget mozgósította. Az ország ipari központjában most bírósági pert folytatnak a munkásküldöttek — a valóságban azonban a választott üzemi munkásküldöttek jogai és a sztrájkjog — ellen.

A parasztok, az alsó- és középosztály s az alkalmazottak ugyancsak elégedetlenek életszínvonaluk gyorsuló romlása miatt, még ha nem is látják mindnyájan ennek összefüggését az Európai Közös Piaccal.

A luxemburgi nép, amely modern történelmének legnagyobb részét független semlegességben élte, békeszerető nép, és elutasítja a NATO-ba való belépés után bevezetett kötelező katonai szolgálatot. A kormány máris arra kényszerült, hogy a szolgálati időt 12 hónapról 9-re szállítsa le.

Aggasztja a luxemburgiakat a szomszédságukban levő Nyugat-Németország militarista újrafelfegyverzése. Hazánkat kétszer rohanta le a

német militarizmus. Népünk hősi ellenállással — amely 1942-ben az általános sztrájkig ment — védte függetlenségét a leigázó náci megszállókkal szemben. *Luxemburg számára a német békeszerződés megkötése életfontosságú, és ez az egyetlen biztosíték minden nép szabadságának és békéjének halálos, örök ellensége, a német militarizmus ellen.* A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX., XXI. és XXII. kongresszusa, a kommunista és munkáspártok moszkvai találkozói megállapították, hogy az emberiség történetében első ízben lehetőség van a háború megakadályozására. Egy nukleáris háború Luxemburg számára a közvetlen és teljes megsemmisülést jelentené. A Szovjetunió és a szocialista országok ereje döntő a béke megőrzéséért folyó harcban. Ezért mi is szenvedéllyel és érdeklődéssel kísérjük a magyar népnek a szocializmus felépítéséért vívott harcát. Az önök sikerei a béke megőrzéséért és a szocializmusért folyó közös harcunkban a mi sikereink is.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a luxemburgi és a magyar nép és minden nép közötti barátság!

Éljen a béke és a szocializmus! *(Nagy taps.)*

A DOMINIKAI NÉPI SZOCIALISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt átadjam a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, a párt Kádár János elvtárs vezette Központi Bizottságának a Dominikai Népi Szocialista Párt Központi Bizottsága és tagsága testvéri üdvözletét. Szeretnénk, ha ez önök által az egész magyar munkásosztályhoz és az egész néphez eljutna.

A magyar népnek a szocializmus építésében pártja vezetésével elért szép sikerei a Dominikai Köztársaságban nemcsak pártunk tagjaira, de minden baloldali forradalmi erőre s az egész munkásosztályra ösztönzően hatnak.

Meggyőződésünk, hogy amikor a Magyar Szocialista Munkáspárt határozottan fellép a múlt súlyos hibáival szemben, nemcsak népével, hanem a nemzetközi kommunista mozgalommal szemben vállalt kötelességének is becsülettel tesz eleget.

Pártunk továbbra is magáévá teszi a történelmi jelentőségű 1957-es és 1960-as moszkvai értekezletek dokumentumait, s elutasítja és elítéli az Albán Munkapárt vezetőinek és Enver Hodzsának a viselkedését. Pár-

tunknak az a véleménye, hogy az albán vezetők politikai vonala téves, ellentmond a moszkvai nyilatkozatokban lefektetett elveknek, és hátat fordít a marxizmus—leninizmusnak. Pártunk továbbra is a revizionizmust tartja a kommunista mozgalmon belüli legfőbb veszélynek. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy marxista—leninista szellemben következetes elvi harcot folytasson ellene. De nem engedjük meg, hogy a revizionizmus elleni harc jelszavával elferdítsék a marxizmus—leninizmust, és antirevizionista köntösben becsempésszék a nemzetközi kommunista mozgalomba a dogmatizmust és a szektarianizmust, mint ahogy ezt Enver Hodzsa és az albán vezetők teszik. Pártunk elítéli az albán frakciós körök hazug, szovjetellenes propagandáját is.

Elvtársnők! Elvtársak! Én a Karib-tenger térségéből jövök, ahol néhány héttel ezelőtt az Egyesült Államok imperialista kormánya a forradalmi Kuba elleni agressziójával az emberiséget termonukleáris háborúba akarta sodorni. *A dicsőséges kubai forradalom, amely korszakunk életének és harcainak jellegzetes gyümölcse, ragyogó példájával öntudatra ébresztette a latin-amerikai néptömegeket.* Népeink figyelmét két nagyon fontos dologra hívta fel. Az egyik az, hogy lehetséges a nemzeti függetlenség kivívását célul kitűző népi forradalom győzelme az amerikai imperializmus és kiszolgálói fölött. A másik az, hogy a szocializmus nem idegen növény Latin-Amerikában. Ilyenformán a kubai forradalom mozgásba hozta népeink nagy tömegeit, amelyek nemcsak a szabadság morzsáiért és gazdasági részeredményekért kelnek harcra, hanem képesek lesznek felszámolni a feudalizmust, legyőzni az imperializmust, és a szocializmus útjára térni.

Ezekből a tényekből azonban az amerikai imperializmus is levonta a tanulságot: ahhoz, hogy Latin-Amerikában megmentsék gyarmati és neokolonialista uralmukat, meg kell semmisíteniük a kubai forradalmat. E terv végrehajtási kísérletének következtében fordult legutóbb válságossá a Karib-tenger térségében a helyzet. Azonban ma már az amerikai imperializmus nem cselekedhet csupán saját elképzelése szerint. A Fidel Castro vezette forradalmi kubai nép az egész világ haladó erőinek, de elsősorban a szovjet kormánynak, a Szovjetunió Kommunista Pártjának és Hruscsov elvtársnak segítségével elkerülte az agressziót, és a termonukleáris világháború kirobbantását. Az agresszor tárgyalásokra kényszerült. De a veszély még nem múlt el. Az amerikai imperialisták különböző

agressziós cselekedeteikkel továbbra is megsértik Kuba függetlenségét, ezért pártunk továbbra is éberségre hívja fel a kubai népet. Óvni kell a kubai népet attól, hogy a sikerek elbizakodottá tegyék.

Pártunk a békés egymás mellett élés elvét vallja. Feladatunk, hogy felvilágosítsuk tömegeinket ennek a politikának a helyességéről, és leleplezzük az amerikai imperialista agresszorokat. Úgy gondoljuk, hogy *minél nagyobb lesz a tömegek nyomása, annál jobb feltételek között harcolhat a különböző tárgyalásokon az az erő, amely az igazságot, a függetlenséget és a békét védi.* A kubai forradalmi kormány ismert öt pontját mi, a Karib-tenger térségében élő népek békeprogramjának tekintjük, és teljes erőnkkel támogatjuk.

Befejezésül a legőszintébben kívánjuk, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt eredményesen hajtsa végre a VIII. kongresszus által kitűzött feladatait.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége!

Éljen a világbéke! *(Taps.)*

STEINTHER GUDMUNDSSON,

az Izlandi Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Másodízben vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusán felszólalhatok, hogy az Izlandi Szocialista Egységpárt testvéri üdvözletét tolmácsolhatom.

Örömmel állapítom meg, hogy a magyar kommunisták hasznosan értékesítették a VII. és VIII. kongresszusuk között eltelt három évet.

Pártunk jelenleg sorsdöntőbb küzdelmet folytat, mint bármikor azelőtt. *Egyfelől harcban állunk a hazánkban felállított amerikai katonai támaszpontok felszámolásáért, és hazai reakciósaink ellen, másfelől küzdünk azért, hogy hazánk ne csatlakozzék az Európai Közös Piachoz.* Ez a csat-

lakozás az izlandi önállóság végét és talán magának az izlandi nemzetnek a megszűnését is jelentené. Mindmáig semmiféle idegen tőke nem hatolt be üzemeinkbe. De országunk hatalmas, eddig nagyrészt még fel nem tárt természeti kincsekkel rendelkezik. A nyugat-európai nagytőke hamarosan elnyelné körülbelül 175 000 főt számláló kicsiny népünket, ha lehetővé tennék a korlátlan tőkebeáramlást. Ezért pártunk harca az Európai Közös Piac ellen, az atlanti nagytőkések és új nagynémet államuk ellen nem kevesebb, mint nemzeti létünk biztosításáért folyó harc. Népünk ezt mindinkább megérti.

Legjobb kívánságainkat tolmácsolom a magyar népnek; sikert kívánunk útjukon, hogy valóra válthassák a szocializmus eszméjét, s mielőbb megvalósítsák a szocialista, majd a kommunista társadalmat.

Szívből óhajtjuk, hogy a dolgozók nemzetközi testvérisége megerősödjön, és hogy a világ haladó erőinek sikerüljön a béke biztosítása.

Éljen a szocializmus!

Éljen valamennyi dolgozó nemzetközi szolidaritása! *(Nagy taps.)*

ALEXIS BERNARD,

a Guadeloupe-i Kommunista Párt Titkárságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Guadeloupe-i Kommunista Párt Központi Bizottsága és országom valamennyi dolgozója nevében melegen üdvözöljem a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusát, és örömömnek, büszkeségemnek adjak kifejezést, hogy részt vehetek annak munkájában.

Engedjék meg, hogy köszöntsem a pártjával szorosan egybeforrott derék magyar népet, valamint a testvérpártoknak e nagyszerű kongresszuson részt vevő képviselőit.

Pártunk és a guadeloupe-i dolgozók az önök VIII. kongresszusára figyelnek. Tudják, hogy ez a kongresszus állomás a gyors előrehaladás útján új sikerek, új győzelmek felé, mind

a magyar nép, mind a szocialista tábor összes népei számára, és ez okvetlenül visszhangra talál majd az elnyomott népek harcában is.

Pártunk érdeklődéssel kísérte és kíséri a magyar dolgozók történelmi küzdelmét a szocialista társadalom felépítéséért, ami az egész világ proletárjainak álma.

Az észak-amerikai imperialisták és európai bűntársaik szolgálatában álló ellenforradalmárok veresége — az 1956 októberi események idején — jelentősen segített bennünket a francia gyarmatosítók ellen, hazánk függetlenségéért vívott küzdelmünkben.

A guadeloupe-i nép, amely három évszázad óta sínyli a leggyalázatosabb gyarmati kizsákmányolást, nagyra értékeli a magyar nép politikai, gazdasági és kulturális sikereit, Magyarország egyre növekvő nemzetközi tekintélyét.

Mit mutat ezzel szemben három évszázad francia gyarmati kizsákmányolásának mérlege Guadeloupe szigetén?

Országunk gazdasági és szociális helyzete siralmas: hallatlanul alacsonyak a bérek, a megélhetés hihetetlenül drága, a kellő foglalkoztatottság hiánya járványszerűen általános, a tömegek életszínvonala nagyon alacsony. Nincsenek megfelelő iskoláink. Az egészségügyi helyzet kétségbeejtő. A választási csalások és a korrupció intézményessé váltak. Nincs más gyár, csupán cukornád-feldolgozó üzemek, ezek is mindössze 90—120 napon át üzemelnek évente. A jobbára mezőgazdasági dolgozók tömege nem talál munkát, csak tengődik.

A helyzet még súlyosbodott, amióta Franciaországban a monopóliumok embere került hatalomra. Az elnyomó gépezetet megerősítették, kaszárnyákat építenek nagy sietséggel. Ifjúságunk Guyane-ba és Franciaországba vándorol, miközben hozzánk naponta nagy számban érkeznek az Algériából és máshonnan elkergetett egyének. Ezt a politikát a legönkényesebb intézkedések kísérik: pártunk vezetői ellen indított perek, honfitársaink száműzetése, újságok elkobzása, pártunk eltiltása egyes választási kampányokban való részvételtől.

Ez a politika arra irányul, hogy megtörje népünk forradalmi lendületét, fékezze előrehaladását, és a lehetőség szerint késleltesse függetlenségünk elérését. A guadeloupe-i népnek és pártjának antikolonialista harca része a népek általános küzdelmének a szabadságért, a szocializmusért és

a békéért. *Pártunk célja, hogy tevékenységét erősítve kicsikarja a francia gyarmatosítóktól a nép törekvéseinek megfelelő függetlenségi státust.*

Tudjuk, hogy nehéz harcukban, amelyet a guadeloupe-i dolgozók a francia reakciós erők ellen országuk függetlenségéért vívnak, számíthatnak a magyar nép és a nagy Szovjetunióval az élén az egész szocialista tábor cselekvő szolidaritására. Pártunk és országunk népe helyesli az 1957-es és 1960-as moszkvai értekezleteken elfogadott irányelveket és a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának határozatait.

Pártunk megvalósíthatónak tartja a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élését, és helyesli a szovjet kormánynak a kubai válságban tett kezdeményezéseit.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a proletár nemzetköziség! Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

IBRAHIM MUSTAPHA,

a Szudáni Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Szudáni Kommunista Párt Központi Bizottságának meleg üdvözletét tolmácsoljam önöknek, a párt valamennyi tagjának és a magyar népnek.

A Központi Bizottság beszámolója és a küldöttek hozzászólásai pártjuk erős, forradalmi egységéről tanúskodnak. Pártjuknak marxista—leninista alapon való újjászervezése biztosította a revizionista tendenciák visszaverését, az opportunizmus, a dogmatizmus, a szektásság, a kommunizmustól idegen személyi kultusz felszámolását. Mindez lehetővé tette pártjuk számára, hogy véglegesen leszámoljanak az ellenforradalommal. Ezáltal helyre tudták állítani a proletariátus diktatúráját, és kedvező feltételeket teremtettek ahhoz, hogy a magyar nép végrehajthassa történelmi küldetését: a szocializmus és a kommunizmus felépítését. Az egész világ tanúja az önök nagyszerű eredményeinek, amelyeket rövid idő alatt értek el. Mindez bizalommal tölt el bennünket, hogy sikeresen oldják meg a kongresszuson kitűzött feladatokat is. Mi és országunk forradalmárai különösen örülünk annak, hogy az önök sikerei erősítik a szocialista tábor

erejét. Ez mindinkább a népek érdekeinek, a békés egymás mellett élés érdekeinek, a gyarmati rendszer felszámolásának javára billenti a mérleg nyelvét, és lehetőséget nyújt a függetlenné vált országoknak az új élet felépítéséhez.

A világ valamennyi népe jól látja, milyen történelmi változások mentek végbe az afrikai kontinensen a második világháború után. A népeknek a fasizmus felett aratott győzelme, melyben a Szovjetunió vezető szerepet játszott, az új szocialista államok kialakulása, köztük az önöké is, meggyengítette az imperialista tábort, és lehetővé tette népeink számára, hogy széttörjék az imperializmus bilincseit számos afrikai országban, és harcoljanak az egész kontinensen az imperialista befolyás végleges felszámolásáért. Az a tény, hogy a szocialista tábor döntő tényezővé válik az emberiség fejlődésében, új feltételeket teremt országainkban a szocializmusba való átmenethez. A kapitalista elméletek végleges bukásra vannak ítélve. Megdőltek azok a nagyhangú állítások, hogy a kapitalizmus civilizációt és haladást hoz Afrika népeinek: csak szegénységet, nyomorúságot és szenvedést hozott.

A marxizmus—leninizmus haladó eszméi nagy vonzóerővel hatnak országainkban a munkások, a forradalmi értelmiség gondolkodására. A szocializmus egyre növekvő támogatásra talál a néptömegekben. Még a jobboldali polgári vezetők is kénytelenek szocialista jelszavak mögé bújtatni kapitalista ideológiájukat, hogy továbbra is fenntarthassák befolyásukat a tömegekre. *Az afrikai munkásosztály még fiatal, de az egyetlen erő, amely hű a tudományos szocializmushoz.* Rá hárul az a történelmi feladat, hogy vezesse népeinket a demokratikus fejlődésért folyó küzdelemben, amely megteremti a szocializmusba való átmenet feltételeit. A nemzeti burzsoázia is érdekelt az imperializmus és a neokolonializmus elleni harcban, ezért az Országos Demokratikus Frontban a munkásság és a parasztság szövetségesei. Hazánk jelenlegi történelmi helyzetét, valamint a világ kommunista pártjainak tapasztalatait összegező 1957-es és 1960-as moszkvai nyilatkozatokat figyelembe véve, a Szudáni Kommunista Párt vezeti azt a tömegmozgalmat, amely az 1956-ban kivívott függetlenség megerősítését követeli. *Pártunk úgy véli, hogy népünk legsürgősebb feladata megdönteni az amerikai és angol imperialisták által 1958 novemberében létrehozott reakciós bábkormányt.* E puccs előzménye az volt, hogy a munkásosztály és az

imperialista tervekkel szemben álló tömegmozgalom hatalmas mérete miatt a reakciós kormány nem tudta országunkat az imperialista tábor csatlósává tenni. Ez a tömegellenállás a parlament tagjainak többségét is arra késztette, hogy az amerikai segélyről szóló egyezmény és az azt szavazásra bocsátó kormány ellen szavazzon. Ezért a parlament megnyitásának napján a kormány átadta a hatalmat a hadsereg vezetőinek, hogy ezzel csapást mérjenek a forradalmi mozgalomra, s Afrika szívében levő hazánkat az imperialista befolyás központjává tegyék. A bábkormány bevezette a reakciós törvényeket, hogy felszámolja a demokratikus szabadságjogokat, majd ajtót nyitott a monopoltőkének, az imperialisták politikai céljainak. Népünk azonban szembeszegült az imperialista törekvésekkel, s nem sikerült országunkat az agresszív tömbhöz láncolni. De ennek veszélyét csak e rendszer megdöntésével kerülhetjük el.

E feladat sikeres megoldása nemcsak a mi népünk, hanem Afrika minden népe számára nagy jelentőségű. Az afrikai felszabadulási mozgalomnak szüksége van olyan bázisra, amely hathatós segítséget nyújt a régi és új gyarmatosítás ellen vívott harcban.

Népünk harca nincs elszigetelve az önök és valamennyi szocialista ország népeinek harcától, az önök küzdelme a békés egymás mellett élésért és a békéért, a leszerelés megvalósításáért, megteremti a mi győzelmünk feltételeit.

Azok a kritikus idők, amelyeket a világ az elmúlt napokban átélt az amerikai imperialistáknak a hős Kuba elleni provokatív és agresszív katonai cselekményei miatt, reális képet adnak arról a nagy felelősségről, amelyet a szocialista tábor tanúsít a béke megvédése érdekében. Hála ennek, a békét megőriztük. Senki más, csak az őrültek, a szellemileg megbomlottak, vagy valamiféle új Néró képes arra, hogy lángba borítsa a világot. Kuba népe igazságos békét akar, hogy szabadon élhessen és az általa választott úton építhesse országát. Kuba létezése, mint a béke és a szabadság erődje, lelkesítő példa a latin-amerikai, az ázsiai, az afrikai népek előtt, amelyek véglegesen fel akarják számolni az imperializmust és a kolonializmust, hogy egyszer s mindenkorra megszabadítsák az emberiséget a háborútól és a nyomortól.

Kedves elvtársak! Engedjék meg, hogy kifejezzük elismerésünket az önök kongresszusának, melyet mi — az önök korábbi értékes tapasz-

talatai alapján — a marxizmus—leninizmus további gazdagításának minősítünk.

Az önök kongresszusának egész munkája összhangban áll a kommunista és munkáspártok 1960-ban elfogadott nyilatkozatának szellemével, és kifejezi az önök harcát a marxizmus—leninizmustól idegen tendenciák visszaverésére, a korábbi helytelen vezetés következményeinek felszámolására. A szükséges tanulságok levonása eszmeileg is tovább erősíti a kommunista világmozgalmat.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége! *(Nagy taps.)*

ELIAS MUNOZ,

az Ecuadori Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Fogadják az Ecuadori Kommunista Párt Központi Bizottságának forró üdvözletét.

Mi, ecuadori kommunisták, csodáljuk és tiszteljük a magyar kommunisták, a munkások és az egész dolgozó nép áldozatos harcát a fasizmus és az ellenforradalom ellen. A magyar elvtársak sikerei és győzelmei hozzájárulnak a szocialista világ védelméhez és megerősödéséhez, a béke fenntartásához, a marxizmus—leninizmus helyességének igazolásához. A magyar nép kiszakíthatatlan részét képezi a Szovjetunió vezette szocialista tábornak. Mély megelégedéssel figyeljük Magyarország társadalmi haladását, amelynek eredményeképpen lerakták a szocialista társadalom alapjait és gyors ütemben haladnak a szocializmus teljes felépítésének útján.

Latin-Amerika népei a jenki-imperializmus ellen harcolnak a szabadságért és a haladásért. A szocialista Kuba e harc élén jár, és mi, latin-amerikaiak úgy érezzük, hogy kötelességünk Kuba megvédése és támogatása. A szocialista népek, amelyek a Szovjetunió vezetésével harcolnak a

békéért és a kubai forradalom védelméért, rokonszenvre találnak az egész haladó emberiség körében. Az ecuadori nép csodálja a Szovjetunió, Kuba, a szocialista világ, a gyarmati iga alól felszabadult országok sikereit, s megkettőzi a fő ellensége — az amerikai imperializmus és a nemzeti reakciós oligarchia — elleni erőfeszítéseit.

Az ecuadori tömegek napról napra jobban meggyőződnek arról, hogy lehetetlen tovább tűrni annyi nyomort, elnyomást és tudatlanságot, s egy nemzeti demokratikus rendszerért harcolnak. Csak a társadalmi változások teremtik meg a lehetőségét annak, hogy kikerüljön országunk abból a mély gazdasági válságból, amelyben élünk.

A magyar nép sikerei — biztosíthatom önöket — megkönnyítik népünk győzelmét.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a proletár nemzetköziség!

Éljen a béke és a szocializmus! *(Nagy taps.)*

ROBERTO MARTINEZ,

a Nicaraguai Szocialista Párt Központi Bizottságának tagja.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Nicaraguai Szocialista Párt, mint az egész nicaraguai dolgozó nép képviselője, delegációnk útján forró, testvéri üdvözletét küldi népük hősies és forradalmi vezetőjének, a Magyar Szocialista Munkáspártnak.

A nicaraguai dolgozók nagy figyelemmel kísérték a magyar népnek a szabadságért és a szocializmusért vívott forradalmi harcát. Az önök első szocialista forradalma idején, 1919-ben, mely sokkal korábban történt, mint ahogy pártunk létrejött, a nicaraguai haladó emberek önökkel voltak. Az 1956-os ellenforradalom leverését, amely súlyos csapás volt a világ imperialista erőire, népünk nagy lelkesedéssel fogadta.

A Nicaraguai Szocialista Párt, híven a marxizmus—leninizmus elveihez, azonosítja magát a személyi kultusz elleni intézkedéseikkel. Ugyanakkor elítéli az albán párt vezetőinek dogmatikus magatartását, amely a szocialista tábor egységének aláaknázására irányul. Önökkel együtt támogatjuk a Szovjetunió és az egész szocialista tábor politikáját,

amely békés tevékenységével el tudja hárítani a nukleáris háború súlyos veszélyét.

A „szabad emberek tábornokának", Augusto Cesar Sandinónak, az amerikai kontinens egyik legnagyobb hazafiának földjéről hozott üdvözletünket az a meggyőződés hatja át, hogy kongresszusuk megállapításai és határozatai hozzájárulnak a békéhez, a proletár internacionalizmushoz, a népek közti egységhez és a szocializmus győzelmes előretöréséhez a világ minden táján.

Kívánjuk önöknek, hogy a szocializmus alapjainak lerakásában elért erőfeszítéseiket végleges siker koronázza, hogy minél előbb rátérhessenek a kommunizmus építésére.

Az illegalitás körülményei között dolgozó, viszonylag kis Nicaraguai Szocialista Párt a kapitalista táboron belül folytatott harcával „egy-egy porszemmel" napról napra hozzájárul a szocializmusért, a szocialista tábor győzelméért folyó küzdelemhez, bármilyen megtorlásokkal fenyegeti is a burzsoá oligarchák érdekeit képviselő, és a reakciós északamerikai imperializmus által támogatott és felbujtott nicaraguai kormány.

Fogadják testvéri kommunista üdvözletünket, azokét a kommunistákét, akik feladatukul tűzték ki, hogy *egyetlen lépést sem hátrálnak meg sokat szenvedett népünk felszabadításáért folytatott harcukban*, őszinte szövetségben kommunista testvéreinkkel Amerikában.

A legjobb sikereket kívánjuk az önök kongresszusának, boldogságot dicső népüknek és a világ összes kommunistáinak.

Éljen a világbéke!

Éljen a szocialista népek egysége!

Éljen a proletár internacionalizmus! *(Nagy taps.)*

A LIBANONI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

A Libanoni Kommunista Párt Központi Bizottsága meleg testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának és a baráti magyar népnek, és kifejezésre juttatja azt a megbecsülést, amelyet hazánk munkásai, parasztjai, valamennyi haladó és demokrata embere táplál az önök hazája és az önök népe iránt.

A Magyar Szocialista Munkáspárt szilárdan halad a szocializmus építésének útján. Mindenki tudja, hogy önök legyőzték az ellenforradalmat. Sikereket értek el az iparban, a mezőgazdaságban, a kulturális életben, mert a marxizmus—leninizmus szellemében harcoltak mind a személyi kultusz, mind a revizionizmus ellen.

Pártjuk a nemzetközi kommunista mozgalom egységéért fáradozott és fáradozik. Ennek az egységnek az alapja a marxizmus—leninizmus tisztaságának megőrzése, alkotó fejlesztése, a revizionizmus és a dogmatizmus elleni harc, a béke megvédése, a békés egymás mellett élésért folytatott küzdelem. Ebben a harcban önök szorosan felzárkóznak a Szovjetunió Kommunista Pártja, a nemzetközi kommunista mozgalom élcsapata és annak alkotó leninista politikája mögé.

Elvtársak! A libanoni nép hálával emlékszik meg arról a szolidaritásról, amelyet a magyar nép tanúsított iránta, amikor függetlensége és szuverenitása kivívásáért és védelméért harcolt az imperialisták különféle tervei, az agresszív katonai tömbök és szerződések ellen: 1958-ban, amikor az amerikai fegyveres erők partra szálltak Libanonban, s 1961. december 30-án, amikor a libanoni nép meghiúsította az imperialista államok, a szíriai nacionalisták zsoldjában álló árulók, ügynökök és a fasiszta klikk összeesküvését. Az összeesküvés célja az volt, hogy felszámolják Libanon függetlenségét, véres diktatúrát létesítsenek, bekapcsolják az országot az imperialista agresszorok tervébe és háborús támaszponttá változtassák hazánk területét.

Libanon népe folytatja harcát politikai függetlenségének védelméért és megszilárdításáért, azért, hogy gazdasági életét felszabadítsa a külföldi bankok és vállalatok uralma, az imperialista piacoktól való függés alól, hogy felépíthesse független nemzetgazdaságát. Ez a küzdelem szorosan összefügg a demokrácia megszilárdításáért vívott harccal, hogy eltávolítsuk a parlamenti rendszerből azokat az akadályokat, amelyek gátolják, hogy a népi tömegek alkotmányos szabadságjogaikkal élhessenek. *Népünk szembehelyezkedett és szembe fog helyezkedni azzal a törekvéssel, hogy az imperialisták, különösen az amerikai imperialisták beavatkozhassanak Libanon belső ügyeibe.* A kis Libanon békés népe felismeri, hogy szerény képességeinek arányában hozzá kell járulnia a világbéke megszilárdításának, a békés egymás mellett élésnek az ügyéhez.

Az imperialisták sok katonai támaszpontot építettek Közel- és Közép-Keleten. Az Egyesült Államok Izraelnek rakétákat szállított, ami nemcsak azokra az országokra jelenthet nagy veszélyt, ahol a támaszpontokat felépítették, hanem a térség valamennyi országára, beleértve Libanont is. Ezért népünk azt követeli, hogy Libanon külpolitikájának alapja a semlegesség, a valóságos el nem kötelezettség, s az afrikai—ázsiai, valamint a latin-amerikai népeknek a gyarmati rendszer felszámolásáért vívott harcával való szolidaritása legyen. E külpolitika alapjaként erősíteni kell a barátságot és az együttműködést azokkal az országokkal, amelyek tiszteletben tartják függetlenségünket és támogatják nemzeti céljainkat. A Szovjetunióval és a szocialista tábor többi országával az egyenlőség alapján megkötött kereskedelmi egyezmények bebizonyították, hogy Libanonnak érdeke diplomáciai kapcsolatokat teremteni a Magyar Népköztársasággal és valamennyi szocialista országgal.

Elvtársak! A libanoni és a szíriai nép kapcsolatai történelmi kapcsolatok, amelyeknek alapjait megszilárdította a gyarmati uralom ellen folytatott közös küzdelem. A szíriai nép minden sikere, amelyet politikai függetlenségének megszilárdításában és gazdasági függetlenségének megteremtésében elért, hozzájárul Libanon létének és függetlenségének védelméhez, nemzeti és demokratikus törekvéseink megvalósításához. Ezért a libanoni hazafias és haladó erők szembehelyezkednek az imperialisták kísérleteivel, akik a Szíriai Arab Köztársaság függetlensége és megerősödése ellen Libanon területét összeesküvési központként akarják felhasználni. A libanoni tömegek mindenkor a hazafias szíriai munkások, parasztok, katonák és tisztek, a haladó erők oldalán állnak azokban a bátor harcokban, amelyeket Szíria 1961 szeptembere — függetlenségének visszaszerzése — óta vív azért, hogy meghiúsítsa az imperialisták összeesküvéseit.

Kedves elvtársak! Az amerikai imperialisták esztelensége és agressziója a kalandorpolitika és felelőtlenség tetőfokát érte el, amikor a történelemben példa nélkül álló termonukleáris háború veszélyével fenyegették az emberiséget. Az imperialisták végsőkig fokozták mesterkedéseiket a hős kubai nép szabadsága és minden nép ellen, amely függetlenségéért, szabadságáért és azért a jogáért küzd, hogy a neki megfelelő társadalmi rendszert választhassa.

Néhány napig az egész világ az aggodalom óráit élte. Ebben a döntő és aggodalommal teli pillanatban a Szovjetunió eloszlatta a fenyegető felhőket és az emberek ajkára visszahozta a mosolyt. Mindenki megértette, hogy a kubai válság idején a Szovjetunió politikájának célja a béke megőrzése és Kuba függetlenségének védelme volt. Hazánk fővárosában, Beirutban, Szíria fővárosában, Damaszkuszban és más arab országokban tüntetések voltak, amelyeken az emberek kifejezték szolidaritásukat a hős Kuba iránt és támogatták a Szovjetunió állásfoglalását.

Pártunk meggyőződése, hogy hasonló rugalmas elvi politikával meg lehet védeni a békét és meg lehet akadályozni az imperialista háborús tervek keresztülvitelét. A Szovjetuniónak a béke és a népek függetlensége védelmében tanúsított legutóbbi állásfoglalása új erőt ad a szocializmusnak, mint ahogy ezt Kuba példája is bebizonyította.

Engedjék meg, hogy valamennyi libanoni kommunista, haladó erő, minden hazafi, munkás és paraszt, hazánk összes dolgozója nevében üdvözöljem a Szovjetunió Kommunista Pártjának vezetőjét azért a politikáért, amelyet Kuba érdekében, a világ békéjének megvédése érdekében folytatott.

Üdvözöljük a Szovjetunió, a Magyar Népköztársaság és a szocialista táborhoz tartozó valamennyi ország politikáját. Meggyőződésünk, hogy mindenki becsüli és értékeli a Szovjetunió politikáját, és elismeri, hogy ez a politika válságos helyzetből mentette ki az emberiséget.

Kedves elvtársak! A különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése közös érdeke valamennyi nagy és kis népnek. A monopolisták, akik új háborút készítenek elő, teljes erejükből igyekeznek megakadályozni ennek a lenini elvnek a megvalósítását és a világot új háború felé sodorják. A dogmatikusok és a szektások is akadályozzák ennek az elvnek a megvalósítását. Példa erre az Albán Munkapárt vezetőinek politikai irányzata. Az Albán Munkapárt vezetői a Szovjetunió helyes politikájáról olyan módon nyilatkoznak, hogy ezzel csak az imperialista propagandát szolgálják. A Szovjetunió Kommunista Pártja és Hruscsov elvtárs ellen elhangzott kijelentéseik felháborítanak bennünket. Senki sem hinné, hogy vannak kommunisták, akik nem tartják tiszteletben a Lenin által alakított és nevelt élcsapatot.

Az Albán Munkapárt vezetői csak látszólag hagyták jóvá a kommunista

és munkáspártok 1957. és 1960. évi moszkvai értekezletén elfogadott okmányokat, a valóságban az imperialisták malmára hajtják a vizet, eltávolodtak a marxista—leninista elvektől és megbontják a nemzetközi kommunista mozgalom egységét.

Feltesszük a kérdést: miért ne leplezzük le ezt a marxizmus—leninizmustól idegen irányzatot, ahogyan ezt a kínai küldött akarja?

Kedves elvtársak! Meggyőződésünk, hogy a szocialista országok iránti hála érzése tölti el az algériai nép, Jemen forradalmi népe, Oman harcos népe és minden arab nép szívét, mert közvetlenül tapasztalják a szocialista országok őszinte barátságát és nagylelkű segítségét. Az afrikai és ázsiai népek érdekei azt követelik, hogy a kínai—indiai határvitát békés úton, a bandungi értekezlet elveinek megfelelően oldják meg.

Nem kételkedünk abban, hogy folytatódnak és megsokszorozódnak az önök sikerei, amelyekből a kis és elmaradott országok is erőt merítenek.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és Központi Bizottsága!

Éljen a szocialista tábor egysége és élharcosa, a Szovjetunió!

Éljen a magyar és a libanoni nép barátsága! *(Nagy taps.)*

MOHAMED FERHAT,

a Marokkói Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy forró testvéri szóval üdvözölhetem önöket és önökön keresztül a nagyszerű magyar munkásosztályt a Marokkói Kommunista Párt és népünk nevében, amely nem akarja, hogy szép szólamokba burkolva leláncolják a népeket.

Én ismerem népüket, mert több mint egy évig éltem itt, és szemtanúja voltam az önök nagyszerű harcainak. Tudom, hogy népük igen fájdalmas, de gazdag tapasztalatai is azt bizonyítják, hogy a népek boldogulásának igazi útja a megdönthetetlen lenini normákhoz,

a proletár internacionalizmushoz, a szükséges forradalmi szigorhoz való rendíthetetlen hűség, a Szovjetunióba és dicsőséges Kommunista Pártjába, annak Hruscsov elvtárs vezette Központi Bizottságába helyezett bizalom s a kommunista tábor, a kommunista és munkáspártok megbonthatatlan egységének megteremtése. Megtiszteltetés számomra, hogy itt lehetek, azért is, mert hazatérve, szokás szerint be kell számolnom munkájukról pártomnak és népemnek. Én nem félek ettől a feladattól, mert az itt hallottak egyszerűvé és érdekessé teszik ezt számomra. Vannak még hívei a hidegháborúnak, akik szeretnék visszahozni az örökre letűnt időket, vagy olyanok, akik a „humanista" szocializmus híveinek vallják magukat, de semmi közük a tudományos szocializmushoz. Ezek azt hiszik, zavarba hoznak bennünket, ha azt mondják, hogy „beszéljenek csak Magyarországról". *Ezen a kongresszuson Magyarország beszél, Magyarország mutatkozik be virulóan, lelkesítően, sőt szinte megfoghatóan.* Mi is megtaláljuk országukat abban az önzetlen gazdasági és politikai segítségben, amelyet felszabadult hazánknak adtak.

Elvtársak! A szokás úgy kívánja, hogy elmondjuk jókívánságainkat az önök munkájához. Meggyőződésünk, hogy a kongresszusuk által kitűzött feladatokat meg fogják valósítani. Az az ország, amelyet a hárommillió koldus országának neveztek, amelyet a háború romba döntött, amelyet az ellenforradalom véreztetett és mégis jelentős eredményeket ért el — képes lesz terveit megvalósítani.

Kedves elvtársak! Marokkó abszolút monarchikus ország. Kommunista pártját betiltották. Ennek ellenére pártunk, a többi testvérpárt tapasztalataira alapozva munkáját, a legális és illegális módszerek felhasználásával folytatja harcát a marokkói munkásosztály élén. Pártunk kiad sajtótermékeket, van elméleti folyóirata, kiad brosúrákat, könyveket, gyakran tart gyűléseket marxista köröktől kezdve tömeggyűlésekig, pártunk állandóan fejlődik, befolyása nő és érvényesül. Olyan mértékig, hogy jelenleg, mivel a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusából értékes tanulságokat tudott levonni, a nemzeti mozgalom részévé vált, nem mint valamely párt támogatója, hanem mint a marxizmus—leninizmus talaján álló független politikai erő, amellyel a többi párt keresi a szövetséget, és amelynek állásfoglalása nem csupán a kispolgári ellenzék erőire van hatással, hanem magára a kormányzatra is. *Most az a*

feladatunk, hogy az ország legaktívabb erőivel együtt sikerre vigyük nemzeti forradalmunkat.

A néptömegek az idegen — amerikai és francia — támaszpontok teljes kiürítését, a területi egység megteremtését, s azoknak a területeknek a visszacsatolását követelik, amelyeket még a francia vagy a spanyol kolonializmus foglal el. Követelik továbbá az idegen kapitalista monopóliumok gazdasági bázisainak felszámolását és mindennemű neokolonialista behatolási kísérlet visszautasítását. Ezek a követelések nemzeti forradalmunk sarkkövei, amelyek teljesítése nélkül a szociális forradalom el sem képzelhető.

A legfőbb csapást az imperializmus és a feudális rend ellen irányítjuk. Azért dolgozunk, hogy a szegényparasztsággal szövetséges proletariátus vezetésével széles népi összefogást teremtsünk.

Országunk politikai élete előterében most a néptömegeknek az a követelése áll, hogy a hétévi függetlenség után országunk kapjon végre alkotmányt. A kormánykörök — amelyeket ennek a mozgalomnak, valamint az algériai példának az ereje kényszerít — mindenféle kibúvóhoz folyamodnak, s jelenleg egy olyan alkotmány megadását ígérik, amelynek szövege még titkos. Ezt a szöveget külföldi szakértők készítették, akik közül egyesek a protektorátus idején a francia kolonializmus szolgálatában álltak.

A kormánykörök népszavazással akarják elfogadtatni alkotmányukat. De a néptömegek és a haladó szervezetek — a Nemzeti Munkaszövetség, a Marokkói Munkásszövetség, a Diákok Nemzeti Szövetsége, a Demokratikus Nők Szövetsége és a mi pártunk — helytelenítik a népszavazást, ellenzik ennek a külföldről sugalmazott lépésnek a végrehajtását, s követelik: válasszanak szuverén nemzetgyűlést, a nemzetgyűlésnek felelős kormányt és valóban demokratikus intézményeket.

A Karib-tenger térségében bekövetkezett válság idején a marokkói nép egy emberként állt Kuba mellé. Ez az állásfoglalás kifejezésre jutott az amerikai támaszpontok megszüntetéséért folytatott harcban, mivel azok veszélyeztetik önállóságunkat és biztonságunkat. Ez az állásfoglalás megmutatkozott abban is, hogy a veszély óráiban új erőkkel gyarapodott a békeharc, és hogy a marokkói nép helyeselte a Szovjetunió lépéseit, a békés egymás mellett élésen alapuló politikáját, amelyet mi, marokkói kommunisták is feltétel nélkül támogatunk, mert megfelel népeink érdekeinek.

Feltétel nélkül támogatjuk ezt, mint ahogy egyértelműen elítéljük az albán vezetők tevékenységét, akik marxista—leninista álarcban eltorzítják a marxizmus—leninizmust. Ha át tudtak térni a durva vádaskodásra és rágalmakra a Szovjetunió dicsőséges kommunista pártja ellen, megszegve ezzel a moszkvai határozatokat, melyeket mi alapokmánynak tekintünk, akkor semmi közük a marxizmus—leninizmushoz. Tevékenységük káros, mert zavarják pártjaink munkáját, táplálják a kispolgári demagógiát, különösen az afrikai földrészen, ahol jelenleg a fejlődés nem kapitalista útját keresik és a néptömegek csodálattal tekintenek a szocialista országok eredményeire.

Meggyőződéssel állíthatjuk, hogy Algéria felszabadulásával, a Tunéziában erősödő harccal lángoló egységakarattól lelkesített népeink végre fogják hajtani történelmi feladatukat: megteremtik a Maghrebet, az egységes, demokratikus, az ígéretes szocializmusnak utat nyitó Maghrebet!

Éljen a marxizmus—leninizmus győzelmes eszméje!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

ROSO OSORIO,

a Kolumbiai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Fogadják a Kolumbiai Kommunista Párt üdvözletét.

A kolumbiai nép most szenvedi a „Szövetség a haladásért" nevű reakciós mozgalom következményeit, amelyek kifejezésre jutnak az alacsony kávéárakban, a fogyasztási cikkek árának emelkedésében, a pénz leértékelésében és a nyomor növekedésében.

A Kolumbiai Kommunista Párt a Demokratikus Nemzeti Front megalakításán dolgozik, amely megnyitja az utat ahhoz, hogy népünk felszabaduljon a jenki imperializmus uralma alól. E feladat megvalósítása során a parasztság egyes helyeken fegyverrel védi életét és osztályszer-

vezeteit. A városokban a munkásság sztrájkokkal harcol. Az ez évi májusi választásokon a kommunista párt szövetségi politikájának eredményeként pozíciókat nyert a városi tanácsokban.

Teljes szívből gratulálunk a Magyar Szocialista Munkáspártnak és az egész magyar népnek a sikerekhez, amelyeket a mezőgazdaság szocialista átszervezésében elért. Gratulálunk ahhoz, hogy a szocializmus teljes felépítésének szakaszába léptek, mert ezekkel a győzelmekkel hozzájárulnak a népeknek felszabadulásukért vívott harcaihoz.

A Kolumbiai Kommunista Párt legutóbbi kongresszusán üdvözölte a Szovjetunió Kommunista Pártját a dogmatizmus, a revizionizmus és a személyi kultusz ellen folytatott eredményes ideológiai harcáért. Ugyancsak elismerésünket fejezzük ki a Magyar Szocialista Munkáspártnak sikereiért, s szolidaritást vállalunk azzal a felfogással, amelyet az Albán Munkapárt vezetőivel kapcsolatban Kádár János elvtárs fejtett ki beszámolójában.

A Kolumbiai Kommunista Párt síkraszáll a nemzetközi kommunista mozgalom egységéért az 1960-as moszkvai nyilatkozat alapján. Következésképpen újból megerősítjük, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja volt és marad a kommunista világmozgalom legedzettebb és legtapasztaltabb élcsapata. Engedjék meg, hogy köszönetünket fejezzem ki azért, hogy részt vehettünk ezen a kongresszuson, amely a revizionizmus és a dogmatizmus újabb vereségét jelenti.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Előre a békéért a Szovjetunióval, a szocialista Kubával, és a kommunizmussal! *(Nagy taps.)*

A PERUI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

A Perui Kommunista Párt nevében forrón üdvözlöm az önök kongresszusát, sok sikert és a legjobbakat kívánom az előttük álló feladatok teljesítéséhez.

Az önök pártjának eredményei az egész világon általános megbecsülést vívtak ki. Aggodalommal kísértük az 1956-os ellenforradalom elleni har-

cukat. Most önök az egész emberiség előtt becsülettel és büszkeséggel bizonyítják be ügyük igazságát és azt, hogy együttműködésük a Szovjetunióval nemes és döntő jelentőségű volt.

Fennhangon hirdethetjük, hogy Magyarországon testvéri egyetértésben építi boldog, szabad jövőjét a dolgozó nép, amely nem ismer elnyomókat és kizsákmányolókat. Ez a nagyszerű igazság sugárzik kongresszusukról, s ezt érezzük világosan a gyönyörű Budapest utcáin, üzleteikben, színházaikban, a Duna partjain, az ország minden lakosának arcán. Kötelességünknek érezzük, hogy elvigyük ezt a nagy igazságot népünkhöz.

Eredményeik lelkesítenek bennünket a harcunkban, erősítik harcos kommunista szellemünket, s azokat ismertetve, ellensúlyozni tudjuk országunkban az imperialista sajtó aljas rágalmait.

Ez az igazság jutott kifejezésre szerényen és egyszerűen Kádár elvtárs beszámolójában, amelyben meggyőző tényekkel és számadatokkal támasztotta alá mondanivalóját. Az egyik ilyen tett, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésével befejezték országukban a szocializmus alapjainak lerakását, és ezen az alapon jobb életet nyújtanak az egész népnek. Ezért látja a magyar nép az önök pártjában vezetőjét, boldogsága kovácsát, és ezért tömörül pártjuk köré.

Kongresszusuk beszámolója fontos hozzájárulás a szocialista tábor, a béke erői megerősítéséhez. A Szovjetunió békepolitikájáról, a nemzetközi helyzetről, az Albán Munkapártról és a dogmatikusokról, valamint a revizionistákról elhangzott értékelésük azonos azzal, ami pártunk legutóbbi kongresszusán elhangzott.

Kedves elvtársak! A Perui Kommunista Párt a tömegharcok fellendülésének körülményei között fejlődik. Nagy sztrájkok folynak a réz- és vasúti központokban. Parasztjaink elszánt harcot folytatnak földjük visszaszerzéséért. Ez év márciusában országos munkás-, paraszt- és diákkongresszusok voltak. Lezajlott a Nemzeti Felszabadító Front első kongresszusa. Ez a szervezet hatalmas imperialistaellenes demokratikus mozgalommá fejlődik, és mind nagyobb a szerepe a perui politikai életben. A nagy Amauta José Carlos Mariategui által alapított pártunk ez év szeptemberében tartotta IV. kongresszusát. A párt országunk dolgozó tömegeinek vezetője és szervezője. Országunkban a tömegek mozgalma: *antiimperialista, antifeudalista irányzatú.* A mozgalom síkraszáll a népek önrendelkezési

jogáért, a demokratikus szabadságjogokért, a hős kubai forradalom védelméért.

Pártunk jó úton halad. Növekszik ereje és behatol a fő termelési központokba. Kongresszusunk önkritikusan elemezte munkánkat, és kijelenthetjük, hogy megvan a lehetőségünk hibáink és gyengeségeink kiküszöbölésére. Rövidesen kommunista tömegpárt leszünk. Ebben a növekedésben a legnagyobb akadály, amelyet le kell küzdenünk: a dogmatizmus és a szektarianizmus. Ennek megnyilvánulásai ellen szüntelenül harcolunk, leleplezzük a „baloldali" szólamokat.

A párt minden erejét arra fordítja, hogy gyökeret verjen a városok és a falvak dolgozó tömegeinek szívében, megerősítse szervezetét, fejlessze a nemzeti felszabadító frontot, szélesítse szövetségét minden demokratikus és haladó erővel.

Feladataink tudatában, mint öntudatos forradalmárok, igyekszünk mindjobban kivenni részünket a nemzetközi kommunista mozgalom tennivalóiból, mert olyan nagy család tagjainak érezzük magunkat, amelyben mindenki teljes jogot és önállóságot élvez, az ebből eredő felelősséggel együtt. Elsősorban a leghősiesebb és a legpéldamutatóbb tapasztalataira, legidősebb testvérünknek, Lenin pártjának tapasztalataira támaszkodunk.

A nemzeti felszabadulásért, az imperializmus ellen folytatott harcunk sikerének egységünk a biztosítéka. Ezért valljuk, hogy a Szovjetunió kormánya, kommunista pártja és vezetője ellen indított bármilyen támadás az imperializmus malmára hajtja a vizet, merénylet a proletár internacionalizmus ellen, sérti a marxizmus—leninizmust. Ezért pártunk tanulmányozza és igyekszik alkalmazni is a 81 kommunista és munkáspárt 1960. évi moszkvai nyilatkozatának dokumentumait, irányelveit. A ránk háruló felelősség tudatában jelentjük ki, hogy soha egyetlen párt, sem nagy, sem kicsi, sem közeli, sem távoli, nem próbált meg beavatkozni belső ügyeinkbe, amit el sem tűrnénk, ha valaha előfordulna.

Kedves elvtársak! Engedjék meg, hogy hazám bennszülötteinek (quichua) nyelvén éltessem kongresszusukat:

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

FELIX DIXON,

a Panamai Népi Párt Központi Bizottságának tagja:

Elvtársak!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy pártom nevében önökhöz szólhatok. A Panamai Népi Párt, a panamai munkások és parasztok élcsapata legőszintébb jókívánságait és legforróbb testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspártnak, és sikereket kíván Magyarország szocialista építéséhez.

Hűen követve a moszkvai nyilatkozatot, tapasztalatcserét szeretnénk folytatni az itt levő pártok képviselőivel, és tájékoztatni őket demokratikus, antiimperialista, antioligarchista és antifeudális harcunkról.

Pártunk múlt év októberében tartott utolsó plénumán megvizsgáltuk az ország gazdasági helyzetét, az ellenőrzés nélküli nyereségeket, a kistermelők tönkremenetelét, egyesek adómentességét, az adók állandó emelkedését, a nagy üzleteket, a deklasszált kisburzsoáziát. Megállapítottuk, hogy a jelenlegi oligarcha-kormány egyre reakciósabban vezeti az országot, határtalan demagógiával és az imperializmusnak adott engedményekkel erősíti gazdasági pozícióit, s közben egyre inkább az imperialisták kiszolgálójává és barátjává lesz.

A harc napról napra élesebbé válik. A banánültetvények dolgozóinak és a diákoknak a sztrájkjai azt mutatják, hogy *harcunk döntő szakaszba, az észak-amerikai imperializmusnak területünkről való végleges kiűzésének időszakába érkezett.*

A párt feladatának tekinti az összes antioligarchikus erők egységének megteremtését, hogy harcoljanak a hatalmon levő oligarchia ellen, egy népi és demokratikus kormány létrehozásáért.

A plénum ugyanakkor megvizsgálta azokat az akadályokat és következményeket, amelyeket ez a feladat maga után vonhat, és igen fontos határozatokat hozott. Tudjuk, hogy a világ forradalmi mozgalmának és a

latin-amerikai kommunista pártoknak az egysége, a szocialista tábor marxista—leninista pártjainak erkölcsi támogatása pártunk oldalára billenti a mérleget az imperialista-barát oligarchák elleni harcunkban.

Az imperialisták szítják a szocialista Kuba elleni harcot és Castro-ellenes összetűzéseket provokáló csoportokat bérelnek fel a Népi Párt ellen, mert gyűlölnek bennünket Kuba-barát állásfoglalásunk miatt.

A plénum állást foglalt a választások ügyében és elhatározta: részt vesz a soron következő választásokon, hogy meggyorsítsa a forradalmi folyamatot, semlegesítse a középutas csoportokat, fokozza az ideológiai felkészültséget. Elhatároztuk, hogy a jövő évben összehívjuk a párt soron következő kongresszusát.

Kedves elvtársak!

Most sokkal inkább, mint bármikor, szükségünk van a szocialista világ erejére, hogy fenntartsuk a békét, szemben az imperialisták növekvő provokációival a Karib-tenger térségében. A Népi Párt nagy kampányt folytat a békéért, a csatornaövezet semlegesítéséért és a területünkön levő amerikai támaszpontok leszereléséért.

Hála a Szovjetuniónak, a világ megmenekült egy katasztrófától. A béke és a leszerelés a legfontosabb napjainkban. De az imperializmus olyan, mint egy sebesült tigris, és a sebesült tigris veszélyes. Ez arra int bennünket, hogy fűzzük még szorosabbra a latin-amerikai pártok harcos kapcsolatát.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a marxizmus—leninizmus!

Éljen a béke! *(Nagy taps.)*

JOSÉ SANCHEZ VERDE,

a Salvadori Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Elvtársak!

A Salvadori Kommunista Párt Központi Bizottsága elküldött bennünket a harcos, szocialista Magyarországra, hogy legforróbb üdvözletét tolmácsoljuk a Magyar Szocialista Munkáspárt e történelmi jelentőségű VIII. kongresszusának.

Hazánkban a haladó emberek, akiknek élén a salvadori kommunisták állnak, nagy figyelmet szentelnek az önök kongresszusának. Az 1956. évi ellenforradalmi felkelés idején szívünk aggodalommal telt el, de egy pillanatra sem kételkedtünk abban, hogy győzedelmeskednek a szocializmus erői a múltat visszahozni akaró erők felett. És ebben a harcban népük bebizonyította a szocialista rendszer megingathatatlanságát.

Mi még mindig a belső oligarchia uralmának poklában és az észak-amerikai imperializmus igájában élünk. Az amerikai külügyminisztérium arra törekszik, hogy a salvadori félgyarmati helyzetet gyarmati rendszerré változtassa. Az imperialisták a „Szövetség a haladásért" álarca alatt új típusú gyarmatosítást hajtanak végre. Gyengítik a hazai állami intézményeket és helyükbe Washingtonból irányított szerveket állítanak. Tovább romlik a nép életszínvonala, mélyül a gazdasági válság. Az alig hárommilliós lakosságból több százezernyi a munkanélküli. Falun a gyerekeknek hétéves koruktól kezdve dolgozniuk kell. Több mint 800 000 gyerek nem jár iskolába. Az ifjúságnak nincs lehetősége sem a tanulásra, sem a szakmai képzésre. A lakosságnak több mint 60 százaléka írástudatlan. Az imperializmus igyekszik megmérgezni ifjúságunkat üres modernizmussal és az alkoholizmus növelésével, miközben népünk az éhínség határán vergődik.

A gyermekhalandóság magas. A lakosságot a gyomor- és bélhurut, a mocsárláz, az angolkór és a tüdővész tizedeli. Az átlagos életkor hazánkban 26 év. Az egy főre jutó húsfogyasztás alig éri el a hét kilogrammot, minden lakos évente átlagban 26 tojást fogyaszt. A tej és a búzakenyér nem jut el a munkások és a parasztok asztalára, fő táplálékuk a kukorica és a bab. A lakosság 5 százaléka élvezi a nemzeti jövedelem 92 százalékát, míg az ország többi lakosának a fennmaradó 8 százalékból kell megélnie. Mindössze két nagybirtokos családnak több földje van, mint az összes szegényparasztnak együttvéve, akiknek a megművelhető földterületnek mintegy 5 százaléka jut, miközben az egész föld több mint 33 százaléka 0,2 százaléknyi nagybirtokos kezén van. Ha Móricz Zsigmond, József Attila ma a mi hazánkban élne, újra elmondhatná, hogy társadalmunk millió sebből vérzik. Soha és sehol nem volt olyan félelmetes arányú a gyermekhalandóság, mint nálunk.

E helyzet fenntartása és a neokolonialista módszerekkel való behatolás érdekében az észak-amerikai imperializmus a titkosszolgálat ügynökei által irányított katonai kamarillát juttatott hatalomra, amely katonai terroruralmat gyakorol a nép felett.

Röviden vázolva, így fest országunk képe, amelyben az észak-amerikai imperializmus uralkodik. *Aki valaha is megszabadult ebből a dantei pokolból, soha sem kíván oda visszatérni.* Az önök nagy népe, amely a szovjet nép testvéri segítségével oly nagy és visszavonhatatlan győzelmet aratott az imperializmus felett, dicsőséges példaként áll előttünk.

Elvtársak! A Salvadori Kommunista Párt és a nép haladó elemei kitartóan küzdenek a nemzeti felszabadulásért, minden újfasiszta megtorlási módszer ellenére, amellyel a hazafiak százait vetik börtönbe. A számos letartóztatott között van szeretett honfitársunk, Raúl Castellanos, az Április és Május Forradalmi Párt vezetője is. A börtön, a házkutatások, a kínzások, a száműzetések, a megrendezett perek — a kormányzás mindennapos módszerei.

Népünk azonban fokozza harcosságát és szervezettségét, fejlődnek demokratikus és forradalmi szervezetei. Pártunk a harc tüzében erősödik. Az elmúlt két esztendő alatt megnégyszerezte tagjainak számát, szorosabbá fűzte kapcsolatát a néppel. *Bizonyosak vagyunk abban, hogy a testvéri népek szolidaritásával a mi népünk is hamarosan döntő harcot vívhat felszabadulásáért.*

A salvadori nép a maga dicsőséges jövőjét látja a kubai forradalomban, s támogatja azt. Sok hazafit vetnek börtönbe, mert tüntetett Kuba védelmében. Hős forradalmár fiataljaink az utcákon nyíltan szembeszállnak a rendőrséggel, a falakat elborítják az általános jelszóval: „Kuba igen, jenki nem!"

Elvtársak! A Salvadori Kommunista Párt forrón helyesli a Szovjetunió hatékony, szilárd békepolitikáját, amelynek bölcsessége megmutatkozott a Kuba ellen végrehajtott legutóbbi, rendkívül veszélyes provokáció idején is. A Szovjetunió lépései megmentették a világbékét, a kubai népet pedig megszabadították az egyik legveszedelmesebb imperialista kísérlet következményeitől.

Pártunk szilárdan védelmezi a nemzetközi kommunista mozgalom egységét, a kommunista és munkáspártok 1957-ben és 1960-ban hozott határozatai alapján. Úgy véljük, hogy a dicső Szovjetunió és Kommunista

Pártja körüli sziklaszilárd egység erősítése az egész világ összes kommunistáinak alapvető kötelessége, hogy meghiúsíthassák a háborús uszítók összes provokációit, meggyorsítsák az elnyomott népek nemzeti felszabadulási küzdelmeit, felépítsék a szocializmust és a kommunizmust. Pártunk ezt a kötelességét ingadozás nélkül teljesíti.

Elvtársak! Népük rendíthetetlenül halad a szocializmus teljes felépítését szolgáló csodálatos tervek végrehajtása felé, és most, amikor üdvözöljük történelmi jelentőségű kongresszusukat, felhasználjuk az alkalmat, hogy a legnagyobb sikereket kívánjuk önöknek. Hősi munkájuk lelkesíteni fog bennünket a felszabadulásért vívott harcunkban. Előre, derék magyar nép, előre!

Éljen a magyar nép és a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a szocialista népek tábora, amelyet a Szovjetunió vezet!

Éljen a proletár internacionalizmus!

Le a jenki imperializmussal!

Kuba igen, jenki nem! *(Nagy taps.)*

ARMAND NICOLAS,

a Martinique-i Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

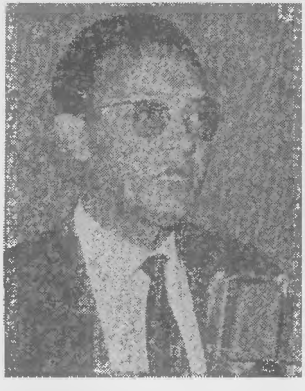

Elvtársak!

Örömés megtiszteltetés számomra, hogy átadhatom önöknek a martinique-i kommunisták és haladó emberek forró és testvéri üdvözletét.

Ahogy pártunk és népünk a nehéz órákban is együtt szenvedett önökkel, úgy ma boldogok vagyunk, hogy együtt készíthetjük el azoknak a nagyszerű sikereknek a mérlegét, amelyeket önök az ellenforradalom leverése óta arattak. Az önök helyes politikájának és szívós munkájának eredményeként Magyarország ma élő példakép mindazok számára, akik meg akarnak szabadulni a kapitalista rendszertől és a gyarmati uralomtól. Örülünk, mert a szocializmus alapjai

lerakásának befejezése Magyarországon csapást mér a kapitalizmusra és erősíti a szocialista tábort.

Mi, gyarmati népek tudjuk, hogy a szocialista tábor megalakulása és hatalma a nemzeti felszabadító mozgalom legfontosabb tényezője, hogy a testvérpártoknak a szocializmus építésében elért minden eredménye lépés saját felszabadításunk felé.

A példamutatás a kommunizmus legnagyobb vonzóereje. Az embereket nemcsak a kommunizmus eszméinek nagyszerűsége, hanem azok valóraváltása nyeri meg. Ezért az önök gazdasági, szociális és kulturális eredményei, az elmaradott országoknak nyújtott testvéri segítségük a legnagyobb hozzájárulás a kommunizmus nagy ügyéhez.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a békés egymás mellett élés elősegíti a szocializmus elterjedését. A békés egymás mellett élés politikája párosulva az elnyomott népek harcával, új lendületet adott a nemzeti felszabadító mozgalomnak, az imperializmus viszont a kudarcok egész sorozatát szenvedte el Kubában, Laoszban, Algériában, Afrikában és másutt.

Az egymás mellett élés nem kapituláció az imperializmus előtt, ahogy azt a dogmatikusok gondolják, ellenkezőleg: az antiimperialista harc ösztönzője. Éppen ezért helyeseljük a szovjet kormány álláspontját, amely megállította a hősi Kuba megfojtására készülő amerikai agresszorokat. Bölcsességével és határozottságával a Szovjetunió megmentette a békét, ezért a népek hálásak neki. A kubai válság idején az imperializmus ismét lelepleződött, mint a népek ellensége. Ami pedig a dogmatikusok felháborodását illeti a szovjet állásponttal szemben, az egyszerűen annak a bizonyítéka, hogy elszakadtak az élettől, a néptömegek törekvéseitől.

A békés egymás mellett élés szükségszerűen bizonyos kompromisszumokat követel. Néha engednünk kell másodrendű kérdésekben, de szilárdak maradunk az elveket illetően. A kubai válságban másodrendű volt a rakéták visszavonása, s a lényeg a dicsőséges kubai forradalom léte és megszilárdítása, az első szabad amerikai terület védelme. A martinique-i nép teljes erejéből támogatja a bátor kubai nép harcát.

A békés egymás mellett élés politikája megköveteli a nemzetközi kommunista mozgalom egységét is. Ezért nem helyeselhetjük az albán vezetők „balos", kalandor magatartását, amely jelentős kárt okoz ennek az

egységnek. A magyar nép tapasztalata eléggé bebizonyította, milyen bajt okozhat a revizionizmus és a dogmatizmus.

Számunkra, martinique-iek számára az SZKP XX. kongresszusa fordulópontot jelentett a francia gyarmatosítók elleni harcban. Kis népünk harcol felszabadításáért. Kommunista pártunk szilárdan a néptömegek élére állt és népünket hathatós akciókra ösztönözte. Az elnyomás, a korrupció és a gaulle-ista demagógia ellenére befolyása egyre nő a dolgozók körében. A legutóbbi választásokon a hivatalos jelölés és a botrányos választási csalás ellenére bebizonyosodott, hogy minden negyedik martinique-i a kommunistákra szavazott. Ugyanakkor alakulóban van a Martinique-i Gyarmatosítás Elleni Arcvonal.

E haladás fékezésére a francia gyarmatosító kormány súlyos megpróbáltatásoknak teszi ki pártunkat, sajtónkat, vezetőinket. Két ízben, 1959 decemberében és 1961 márciusában városaink utcáin géppuskatüzet nyitottak a fiatalokra, a sztrájkoló dolgozókra: hatan meghaltak, sokan megsebesültek. A francia gyarmatosítók görcsösen ragaszkodnak birodalmuk utolsó porszeméhez is. De nem érnek célt sem börtönnel, sem géppuskával. *A győzelmes szocializmus korszakában nincs többé hely a kolonializmus számára.*

Ezért, kedves elvtársak, kérjük, erősítsék a velünk való szolidaritást, és segítsék kikényszeríteni a francia kormánytól, hogy hajtsa végre hazánkban az ENSZ-nek a gyarmati rendszer felszámolására vonatkozó nyilatkozatát.

Új és ragyogó sikereket kívánunk a szocializmus teljes felépítéséhez országukban. Ezzel hozzájárulnak a mi felszabadulásunkhoz is.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a szocialista Magyarország!

Éljen valamennyi, még elnyomott nép felszabadítása!

Éljen a kommunizmus! *(Nagy taps.)*

PEDRO SANCHEZ,

a Hondurasi Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Hondurasi Kommunista Párt Központi Bizottsága nagy megelégedést érez, amikor átadhatja az önök VIII. kongresszusának testvéri üdvözletét, és nagy sikereket kívánhat ezen a történelmi napon mind a Magyar Szocialista Munkáspártnak, mind az egész magyar népnek, amely nagy szorgalommal építi a szocialista társadalmat.

Az önök pártjának forradalmi tapasztalata nagy hozzájárulás a nemzetközi kommunista mozgalom fejlődéséhez, és egyben megerősíti és fejleszti a marxizmus—leninizmus tudományos elméletét.

Mi azt tartjuk, hogy *a jelenlegi idők legfontosabb kérdése a világbéke fenntartása* és erősítése, az imperializmus háborús intézkedéseinek megfékezése, az általános és teljes leszerelés elérése nemzetközi ellenőrzés mellett. A békés egymás mellett élés győzelmével, a hidegháború megszüntetésével, az államok közötti egészséges kapcsolatok fejlődésével létrejönnek a feltételek ahhoz, hogy az emberiség minden területen nagy fejlődést érjen el.

Az imperialista körök a túlzott fegyverkezéssel a nukleáris háború rémét zúdítják a népekre. A világ dolgozói elítélik a háborús kalandokat, a gyarmatosítást és az országok közötti gyűlölet szítását. A békén kívül nincs más optimista perspektíva. E magasztos és nemes gondolat megvalósításának legfontosabb tényezője a szocialista tábor létezése, élén a nagy szovjet hatalommal, amely a történelemben úttörője volt a szocialista társadalom felépítésének, és úttörő ma a kommunista társadalom megteremtésében, amely az emberiség magasztos álma. Ezért *a világbéke fenntartásának és az elnyomott népek felszabadításának feltétele a nemzetközi kommunista mozgalom összefogása és egysége a marxizmus—leninizmus alapján.*

Ebből a nagy igazságból kiindulva a Hondurasi Kommunista Párt szívből üdvözli a Magyar Szocialista Munkáspártot azért a megingathatatlan, szilárd elvi helytállásáért és a kétfrontos harcáért, amelyet a párttól idegen irányzatokkal, a revizionizmussal és a dogmatizmussal szemben folytat. A Hondurasi Kommunista Párt, amely a kommunista és munkáspártok 1957-ben és 1960-ban Moszkvában tartott értekezletén hozott határozatokat aláírta, nem nézheti közömbösen a többi testvérpárt tevékenységét

és állásfoglalásait a nemzetközi kommunista mozgalmat érintő kérdésekben. És nem közömbös számunkra a marxizmus—leninizmushoz való hűségük sem. Ezért bírálta és bírálja pártunk az Albán Munkapárt vezetőinek antileninista nézeteit a pártok közötti kapcsolatokban, és szektarianizmusát, amely végső soron odavezet, hogy az imperializmus csatlósává válnak a kommunistaellenes hadjáratban.

Véleményünk szerint minden pártnak és minden kommunistának őrködnie kell a pártok sziklaszilárd egységén mind saját soraikban, mind a kommunista táborban, hogy az ellenség ne találjon semmilyen rést sem ideológiánkban, hogy ne tudja gyengíteni a kommunista mozgalmat.

Szükségesnek tartjuk kifejezni aggodalmunkat az India és a nagy népi Kína határán történt incidensek miatt, amit az imperialisták tovább akarnak mélyíteni, veszélyeztetve a népek békéjét. Reméljük, hogy ez a probléma tárgyalás útján megoldást nyer, ahogy ezt a kínai nép kormánya javasolja. Ezeket a békés törekvéseket a mi pártunk is forrón üdvözli és támogatja.

A gazdaságilag kevésbé fejlett országok kommunista és munkáspártjai — amelyek közé a mi pártunk is tartozik — nagy erkölcsi támogatást találnak a szocialista táborban, ragyogó példát, testvéri szolidaritást, amely felvértezi őket az imperializmus és ügynökei elleni harcban. Ez különösen nagy jelentőségű most, amikor a kubai nép páratlan bátorsággal kivívta a szocialista forradalmat. Az egész latin-amerikai és ezen belül különösen a hondurasi nép közvetlenül látja a szocialista tábor létének, céljainak és harcainak jelentőségét, amely visszahat a népek harcára, emelve ezáltal a marxizmus—leninizmus és a kommunista pártok tekintélyét.

A szocialista tábor minden eredménye nagy segítséget jelent pártunk mindennapi munkájához, de ennek ellenkezője is igaz, az, hogy a testvérpártok minden hibája menthetetlenül kihat a mi pártunk harcaira.

Kedves elvtársak! Szívből kívánjuk, hogy mindennapi munkájukkal építsék a fejlett szocialista társadalmat és történelmileg rövid időn belül kezdjék meg a kommunista társadalom felépítését, követve azt a ragyogó utat, amelyet a Szovjetunió népe Lenin nagy pártja vezetésével mutat.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa!

Éljen a Magyar Népköztársaság hős népe!

Éljen pártjaink ideológiai egysége! *(Nagy taps.)*

A GUATEMALAI MUNKAPÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

A Guatemalai Munkapárt Központi Bizottsága nevében testvéri üdvözletünket tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának, a hős magyar népnek.

Fontosnak tartjuk a magyar nép történelmi harcát, amelyet a demokráciáért és a fasiszta iga alóli felszabadulásért vívott, nagy erőfeszítéseit, amelynek eredményeként, amint az a Központi Bizottság beszámolójából és a kongresszuson felszólalt küldöttek szavaiból kitűnik, sikeresen lerakták a szocializmus alapjait.

Pártunk, a guatemalai nép marxista—leninista pártja, fiatal párt, ha történelmi méretekkel mérünk. Tizenhárom év alatt átéltük a féllegalitás, a tömegek élén végzett legális harc és 1954 óta a legsúlyosabb illegalitás körülményei között végzett munka nehézségeit. Ezért nekünk, guatemalai kommunistáknak egyre több okunk van csodálni magyar elvtársainkat, akik gazdag tapasztalataikkal és bátor harcukkal meg tudták fékezni az 1956-os ellenforradalmat, helyre tudták állítani a munkás-paraszt hatalmat, el tudták érni a párt egységét és megerősödését, s előre tudtak haladni a szocializmus építésében.

Pártunk a reakciótól elszenvedett csapások, az ideológiai és szervezeti fejlődésében megmutatkozott gyengeségek ellenére is, ma már eljutott oda, hogy újjá tudta szervezni sorait, amit a III. kongresszussal tetézett be. A kongresszus után hozzáfogtunk legfontosabb szerveink és szervezeteink megszilárdításához, a néptömegek között végzett munka fokozásához.

Mi, guatemalai kommunisták, saját tapasztalataink alapján mondhatjuk el, hogy *amilyen mértékben képesek voltunk alkalmazni a marxizmus—leninizmus kipróbált elveit hazánk körülményeire, olyan mértékben tudtuk betölteni az élcsapat szerepét népünk vezetésében.* Amikor tevékenységünket nem tudtuk a marxizmus—leninizmus szellemében irányítani, hazánk forradalmi mozgalmát és pártunkat súlyosan érintő hibákat követtünk el. Ezért védjük mi is a kommunista és munkáspártokban, a nemzetközi kommunista mozgalomban a marxista—leninista elvekhez való hűséget, s elítélünk minden jobb- és „baloldali" tendenciát, amely gátolja a kommunista mozgalmat,

sérti annak egységét, és ezzel az imperialista reakciós erők malmára hajtja a vizet.

Támogatjuk a szovjet kormánynak és a Szovjetunió Kommunista Pártjának, a nemzetközi kommunista mozgalom legkipróbáltabb csapatának a békét és a népek békés egymás mellett élésének elvét védelmező politikáját, azt a politikát, amely az 1957. és 1960. évben megtartott moszkvai tanácskozások nyilatkozataiban nyert kifejezést. Ugyanakkor aggályunkat kell kifejezni azoknak a magatartása miatt, akik „baloldali", dogmatikus magatartásukkal veszélyeztetik a nemzetközi kommunista mozgalom egységét.

A leghatározottabban támogatjuk a Szovjetuniónak a karib-térségi válsággal kapcsolatos politikáját, amellyel nemcsak megőrizte a békét, hanem biztosította a kubai forradalom, a latin-amerikai szabadságmozgalom eme élcsapatának továbbfejlődését, amely példaképül szolgál Guatemalának is az elnyomás és az imperialista kizsákmányolás elleni harcban. A kubai forradalom jelentőségének elismerése a kubai nép ügyével való szolidaritásunk kifejezését jelenti. Kifejezi továbbá azt a vágyunkat, hogy országunkban is győzelemre vigyük a szocializmust. Erről a magas fórumról ismételten kijelentjük, hogy *minden erőnkkel hozzájárulunk a forradalmi Kuba megvédéséhez*.

Engedjék meg kedves elvtársak, hogy még egyszer megismételjem testvéri üdvözletünket és csatlakozzunk az elért sikerek és ragyogó VIII. kongresszusuk által meghatározott fontos feladatok felett érzett lelkesedésükhöz.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom és annak a marxizmus—leninizmushoz való hűsége! *(Nagy taps.)*

KÁDÁR JÁNOS ELVTÁRS VITAZÁRÓ BESZÉDE

Tisztelt kongresszus! Tisztelt elvtársak! Kedves elvtársnők!

A Központi Bizottság és a Központi Revíziós Bizottság beszámolója feletti vita, véleményem szerint, elvi s egyszersmind konkrét és magas színvonalú volt. A kongresszus vitájában kifejezésre jutott, hogy a küldöttek egyetértenek a párt fő irányvonalával, kifejezésre jutott, hogy a magyar kommunisták félmilliós serege pártunk politikáját illetően egységes. A kongresszuson is, és az épület falain túl is nagyon sok, pártunk harca szempontjából kedvező és jó dolog történt ezekben a napokban. Új felajánlások születtek, új munkabrigádok, új, a szocialista címért küzdő brigádok egész sora alakult. A dolgozók közössége nagyon sok helyen elhatározta, hogy a kongresszus tiszteletére szocialista felajánlásokkal ünnepi műszakot szervez.

A kongresszus idején ezrével megtartott gyűléseken, röpgyűléseken a legkülönbözőbb formában jutott kifejezésre az egyetértés pártunk politikájával, a magyar nép dolgozó tömegeinek az a készsége, hogy ennek a politikának megvalósításáért, további megerősítéséért dolgozni akarnak.

Tisztelt kongresszus!

Minden bizonnyal emlékeznek az elvtársak arra, hogy három évvel ezelőtt, pártunk VII. kongresszusának napjaiban, párttagságunk, munkásosztályunk, népünk tömegeiben igényként, kívánságként jelentkezett az, hogy a párt politikája ne változzék, és a párt ugyanazt a politikát folytassa, amelyet a VII. kongresszust megelőző időszakban kidolgozott. Most, a párt VIII. kongresszusán elmondhatjuk, hogy ezt az igényt a bizonyosság váltotta fel. Most már nemcsak várják a velünk egyetértők a VIII. kong-

resszustól, hogy erősítse meg pártunk eddig követett fő irányvonalát, hanem bizonyosak abban, hogy ez így is lesz.

Sugatagi elvtárs, a Gábor Áron Vasöntöde szocialista brigádjának képviselője elmondotta, hogy brigádjuk képviseletében már a VII. kongresszuson felszólalt egy elvtárs, aki akkor kifejezte egyetértését. Sugatagi elvtárs most arról számolt be, hogyan hajtották végre azt a kötelezettséget, amelyet a VII. kongresszus színe előtt szocialista brigádjuk ünnepélyesen vállalt. Aki valaha foglalkozott öntödei munkával, nagyon jól tudja, mit jelent, hogy a szocialista brigád az öntödei selejtet hat százalékról — ami nem is a legrosszabb ebben a szakmában — egy százalék alá szorította le. Ez a szocialista munka nagyszerű hőstette. Sugatagi elvtárs azt is mondotta, nem bizonyos, hogy a párt IX. kongresszusán ő képviseli-e majd brigádjukat, de akkor már arról szeretnének beszámolni, hogy az egész műhely, talán az egész üzem szocialista lett.

Ebben is kifejezésre jut az a bizonyosság, az a mély meggyőződés, hogy politikánkban semmiféle lényegbevágó változás nem lehet. *E politika fő jellemvonása, hogy a marxista—leninista elveken nyugszik, torzítás nélküli kommunista politika.* E politika lényegét és fő irányát meg kell őrizni.

Párttagságunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek meggyőződése, hogy ez a politika változatlan, szilárd, s mindenkor megfelel a nép céljainak. Ennek legfőbb bizonyítéka dolgozó népünk helytállása.

Elvtársak! Az elmúlt három évben a dolgozó osztályok közül a magyar munkásosztály vállalta a fő terhet. A helytállásnak oly nagyszerű, hősi — mert itt helyénvaló ez a szó — példáját tanúsította, amire nagyon büszkék lehetünk osztálytestvéreink előtt az egész világon. Azok a feladatok, amelyeket a legutóbbi kongresszus óta eltelt három esztendő alatt a magyar nép megoldott, és amelyekből a fő terhet — ezt ismételten hangsúlyoznom kell — a magyar munkásosztály vállalta, nagyszerű sikerek forrásai. Az itt jelenlevők előtt, de általában az ország és a világ előtt sem titok, milyen nehézségeket kellett leküzdenie pártunknak és népünknek az ellenforradalom után: az elemi rend megteremtése, a népi demokratikus rendszer megszilárdítása, a népgazdaság elemi konszolidációjának megteremtése közepette kellett megoldani az általános fejlődés által napirendre tűzött kérdéseket.

Amikor azt mondjuk, hogy leraktuk a szocializmus alapjait, végbement a magyar mezőgazdaság szocialista átszervezése, akkor gondolunk tanácskozásokra is, agitációra — és sokszor nagyon hosszadalmas, türelmes agitációra —, de a siker történelmi jelentőségét igazában csak nagyobb távlatban tudjuk a maga teljességében megítélni. Bár a falu szocialista átszervezésének eredményes, nagy hősi munkájában a magyar parasztság is minden elismerést megérdemel, mégis helyes, ha *elsőnek a magyar munkásosztályt emeljük ki*, mert a testvéri paraszti dolgozó osztályt a munkásosztály forradalmi pártja, öntudata vezette a helyes útra, és segítette abban, hogy megteremtse önmagának az új, szocialista élet alapjait.

Szó esett más kérdésekről, más feladatokról is, így honvédségünk fegyverzetének korszerűsítéséről. Ez szintén nem csekélység. A néphadsereg szervezetét és fegyverzetét korszerűsítettük. Ennek terheit nem kis részben ugyancsak a magyar munkásosztály viseli.

A parasztság helytállása is jól kifejezi egyetértését pártunk politikájával; azt a meggyőződést, hogy ez a politika jó, és hosszú időre szól. És ebben a kérdésben a körülmények sem mellékesek: paraszttestvéreink életüknek szinte minden korábbi formájával, évszázados, sok nemzedéken át megrögződött szokásokkal, munkamódszerekkel szakítottak, amikor a szocialista utat választották. S ami ezek után parasztságunknak az utóbbi két évben felmutatott munkáját illeti — ezzel az átkozott aszállyal is harcolva —, erről csak a legnagyobb elismerés szavaival szólhat kongresszusunk. Az aszály ellenére az átlagtermések tűrhetőek. Parasztságunk a lélekölő szárazsággal is dacolva, szorgalmasan dolgozott. Bár az ördög elvitte az idei jó termésbe vetett reménységünket, de egy esztendő terméséhez sokkal több és sokkal jobb az, ahogyan a mi parasztságunk a szocialista nagyüzemi termelésbe beilleszkedett, ahogyan vezetőit kiválasztotta, ahogyan dolgozott. Ez a jövő nagy és biztos garanciája. Ha a mi parasztságunk ezt a munkaszellemet, ezt az egyetértést, ezt a nemes — már azt mondhatjuk: szocialista — törekvést megőrzi és tovább erősíti, akkor a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó terveink sorra, rendre és még reményeinknél előbb teljesednek majd.

A munkásosztály és a parasztság helytállásáról szólva, tulajdonképpen szólottam a magyar értelmiség jelentős többségének helytállásáról is, mert ahol termelőmunka folyik, ott mindenütt vannak értelmiségi dolgozók is.

Elmondhatjuk, hogy többségük öntudattal, bizakodással, lelkesedéssel dolgozott munkásainkkal, parasztjainkkal egy sorban, és az eredményekre büszke lehet.

Meg kell még említenem, mint a politikával való egyetértést, a párt iránti bizalmat tanúsító nagyon fontos tényt, hogy milyen nyugodtan viselkedett a magyar nép kritikus helyzetekben. A múlt év augusztusában—szeptemberében az imperialisták méregkeverésének eredményeképpen nagyon kiéleződött és kritikussá vált a helyzet a nyugat-berlini kérdésben. Most, az elmúlt hetekben az Egyesült Államok agresszív lépései következtében még kritikusabb, élesebb volt a nemzetközi helyzet. Az emberek mindkét alkalommal tudták, hogy a helyzet komoly. A munkában, a magatartásban, az általános, hogy úgy mondjam, szocialista fegyelemben nagyszerű vizsgát tett a magyar nép. Akinek volt alkalma ezekben az időkben szippantani egy kicsit a nagy és erős kapitalista országok légköréből, tudja, hogy ott a meggyötört nép ezekben a napokban valósággal idegbeteg lett. A mi népünk magatartása nagyszerű, öntudatos volt. Gondoljanak az idei október 23-i, 24-i, 25-i súlyos helyzetre. Az emberek a gyárakban, a hivatalokban, az irodákban, a földeken nyugodtan dolgoztak. És miért? Mert jó tapasztalatuk van pártunk és a nemzetközi munkásmozgalom helyes politikájáról. Mert — ahogy a mi népünk nevezi — a hruscsovi politikában, „Hruscsovék eszében" lehet bízni! Ez a közvélemény Magyarországon.

Ez egyetértés és szolidaritás azzal a politikával, amit mi tudományosan úgy nevezünk, hogy marxista—leninista, kommunista politika — mindenféle revizionista és dogmatikus torzítás nélkül. *(Nagy taps.)*

Beszélnünk kell hadseregünk helytállásáról is. A hadsereg életét a dolog természeténél fogva a közvélemény kevésbé ismerheti. De akik ismerik a hadsereg felkészültségét, szellemét, egyetérthetnek azzal, hogy a legnagyobb elismerés illeti honvédségünket. A személyi állomány felkészültsége megfelel a korszerű technika által támasztott magas követelményeknek. Hadseregünk politikai szellemét jellemzi, hogy amikor a berlini kérdésben tavaly feszültté vált a helyzet, a katonák többsége önkéntes elhatározás alapján kijelentette: kész a továbbszolgálatra. Az idén a katonák nagy része ugyancsak megbeszélte a helyzetet, és — a leszerelés előtt állók kijelentették, hogy készek továbbszolgálni. Nem kevesen je-

lentkeztek önkéntesnek Kubába. Ez is hozzátartozik hadseregünk, katonáink politikai és hazafias magatartásához. *(Nagy taps.)*

Mindez együttvéve meggyőző és nem vitatható bizonyítéka annak, hogy *pártunk politikai irányvonalával nemcsak a kongresszus küldöttei, hanem egész párttagságunk, nemcsak a magyar munkásosztály, hanem az egész dolgozó nép legszélesebb tömegei egyetértenek,* helyeslik és támogatják azt. És ami szintén nagyon jó: már nem is foglalkoztatja őket az a gondolat, hogy ez a politika valamilyen irányban változhat.

Az a kötelességünk, hogy a népnek ezt a bizonyosságát még jobban megerősítsük. *A mi marxista—leninista politikánkban nem lesznek cikcakkok, sem kitérők, sem törések. Az a feladatunk, hogy ezt a helyes politikát szilárdítsuk, fejlesszük és következetesen alkalmazzuk az élet minden területén.*

Kedves elvtársak! A kongresszus több mint hatvan testvérpárt küldöttségének állásfoglalását hallgatta meg. A testvérpártok képviselői kijelentették: a Magyar Szocialista Munkáspárt politikáját marxista—leninista politikának, helyes politikának tartják, egyetértenek vele és szolidárisak pártunkkal.

Mindez azt jelenti számunkra, kongresszusunk számára, hogy két jogos kritikusunk: a magyar munkásosztály, a magyar nép, valamint a nemzetközi munkásosztály, a nemzetközi forradalmi kommunista világmozgalom azt mondja a mi politikánkra, hogy ez marxista—leninista, kommunista politika, helyes politika.

Az internacionalizmussal kapcsolatban felvetődött az is, hogy ha a helyi érdek és az általános érdek ütközik, akkor *az általános, a kommunista világmozgalom érdeke a döntő és a fontosabb.* Egyetlenegy országban sem létezhet olyan győzelmes kommunista forradalom, amely a kommunista világforradalom rovására, annak gyengítése árán erősödhetne. Mert ha a kommunista világforradalom valamelyik párt lépése vagy elhatározása következtében gyengül, akkor az illető párt alapjai is meginognak. Nem lehet egy országban sem a világ kommunista mozgalmával ellentétes irányban erősíteni a kommunista mozgalmat. *(Nagy taps.)*

Ha mi saját pártkérdéseinkre, a szocializmus építésének hazánkban felvetődő kérdéseire helyes, marxista—leninista választ adunk, az egyúttal a kommunista világmozgalom érdekeinek is megfelel. Az érdekek rendszerint akkor ütköznek, amikor valamely kérdésre adott válasz nem felel meg pontosan a marxista—leninista elveknek.

A mi népünk érdeke egyetlen lényegbevágó kérdésben sem ütközik a nemzetközi kommunista mozgalom, a szocialista világrendszer érdekeivel, hanem egybeesik azokkal.

Önök hallották itt testvérpártjaink képviselőit, akik jó szívvel, kommunista meggyőződéssel mondták, hogy eredményeink őket is erősítik. Mi szintén azt mondjuk, hogy a szovjet nép, a lengyel, a kínai, a bolgár és bármely szocializmust építő nép eredményei a mi népünket is erősítik. Nagyon jó az, hogy nemcsak a saját marxista vizsgálódásainkból merített meggyőződés alapján, hanem a magyar nép és a nemzetközi munkásosztály véleménye alapján is jóváhagyást nyert és nyer a mi fő politikai vonalunk.

Végül meg szeretném említeni — nem mint döntő tényezőt, hanem mint tünetet — a kapitalista világ vélekedését pártunk politikájáról.

Úgy tűnik, hogy a kapitalista Nyugat, az imperializmus fő erői, mintegy másfél-két esztendeje taktikát változtattak a Magyar Népköztársasággal szemben. Addig a taktika lényege a bojkott, az elszigetelés s a megsemmisítésre, a likvidálásra való törekvés, a tudomásul nem vétel volt. Aztán új taktikát választottak, feltehetően azért, mert rájöttek, hogy a régivel semmire sem mennek. Az új taktika szerint — és ezt a nyugati világ szóvivői nemegyszer meg is mondják — tudomásul veszik, hogy az MSZMP megnyerte a nép jelentős részének a támogatását, *Magyarországon a helyzet jó a közszellemet illetően is, az emberek életviszonyait, munkakörülményeit illetően is, a Magyar Népköztársaság erős.* Ezt tudomásul kellett venniük, és ezzel mint realitással számolniuk kell. Ez jó és okos elhatározás részükről. Most igyekeznek érintkezést teremteni, fellazítani az eddigi merevséget.

Itt van bizonyos találkozási pont az ő taktikájuk és a mi politikánk között. Mi a békés egymás mellett élés, a normális diplomáciai kapcsolatok, a rendes kereskedelmi kapcsolatok, a kulturális kapcsolatok, az utazás, a turistaforgalom hívei vagyunk. Ebben van közöttünk érintkezési pont. Mi az ő új taktikájukra azt mondjuk: állunk elébe!

Véleményünk szerint, ha az emberek nemcsak egyszerűen a külső látszatot hasonlítják össze, hanem a tartalmat is megnézik, és gondolkodnak is, akkor inkább lesz valaki a kapitalizmus hívéből a szocializmus híve, mint fordítva. Mi hiszünk eszméink győzelmében. A helyzet ma az, hogy a világon hozzávetőleg 40 millió ember van a kommunisták önkéntes harci szervezetében, a kommunista, marxista—leninista pártokban. És

körülbelül egymilliárd ember már a gyakorlatban dolgozik, tevékenykedik a szocialista társadalmi rend építésén. Ötven évvel ezelőtt kevesebb volt a szocializmus, a kommunizmus híve, mint ma. Ötven év múlva nem kevesebb lesz, mint most, hanem több. Mi nem félünk a kapitalisták mostani taktikájától sem. Az a véleményünk, hogy érvekkel is győzzük, ha kell. Sőt, üdvözöljük a vitát, az érintkezést, a kereskedelmet. A békés versenyt ez egy kissé élénkebbé teszi, és azt gondoljuk, ez nem is árt.

Itt van például a nyugat-európai Közös Piac. Nyomást akarnak ránk gyakorolni ezzel. Ezt persze, már az amerikai monopolista körök is feltalálták, embargónak nevezték. És mi lett az eredmény? Nem tudták végrehajtani, mert a szövetségeseik egy része nem követte őket. Nekünk pedig kissé jobban kellett dolgoznunk. Olyan iparágakat teremtettünk meg, amelyek azelőtt nálunk nem léteztek.

Most meg akarnak szorongatni minket a Közös Piaccal, de ez sem olyan nagyon rossz, mert ha jól körülnézünk országunkban, ha megnézzük a lehetőségeket, és ha a szükség is rákényszerít egy kicsit, akkor gyorsabban tudunk dolgozni. Ez a tapasztalat. Mi nem félünk sem az érintkezéstől, sem a versenytől. Meggyőződésünk, hogy a mi rendszerünk állja a versenyt.

Kapitalista kritikusaink általában, úgy látszik, pozitívan értékelik eredményeinket. Kongresszusunk is foglalkoztatja őket. Itt is voltak nyugati újságírók az első napon. Megnéztem a legnagyobb nyugati sajtóügynökségek és lapok állásfoglalásait.

Csak a leglényegesebb megállapításaikat ismertetem. Azt írják, hogy az MSZMP VIII. kongresszusa nyugodt légkörben kezdte meg munkáját. Azt is írták, hogy szenzáció, drámai fordulat nem várható. Egy nagy nyugatnémet hírügynökség tudósítója, úgy látszik, azt hitte, hogy itt szőrös mellű, kacagányba öltözött, furkósbottal járó embereket talál, mert azt írta, hogy a kispolgári ízlés látható a kongresszusi küldöttek öltözködésén. *(Derültség.)*

Érintenek néhány kérdést, amely a vitában felvetődött. A kérdések jelentős részénél egyszerű megállapításra szorítkozom, mivel ellenvélemény nem volt. De az egyetértés megállapítása hasznosnak tűnik.

Az első ilyen kérdés: *kongresszusunk teljes mértékben helyesli a párt ideológiáját, azt, hogy megtisztítottuk a revizionista és a dogmatikus torzításoktól, azt, hogy a párt a továbbiakban is kötelességének tartja a kétfrontos harcot.*

Meg kell állapítani, hogy pártunkban teljes az egyetértés a személyi kultusz torzításainak megítélésében. Nemcsak a kongresszus küldöttei, hanem egész párttagságunk fontos és fő kötelességének tartja, hogy a személyi kultusz mindenféle — akár a gondolkozásban fellelhető — maradványát is leküzdje. A párt győzelmes harcának egyik fő feltétele volt, hogy pártunk megalkuvás nélkül, gyökeresen leszámolt a személyi kultusszal. *(Nagy taps.)*

A másik nagyon fontos tény, hogy *kongresszusunk helyesli, támogatja pártunk szövetségi politikáját*, amelynek elvi politikai alapja és célja a szocialista társadalom teljes felépítése. Ez most a mi osztályharcunk döntő és központi kérdése. Minden cselekedet, ami a szocializmus teljes felépítését mozdítja elő, osztályharcos cselekedet. Akkor mérjük a halálos, a végleges és az utolsó csapást hazánkban a kapitalista rendszerre, ha ezt a feladatot megoldottuk. Ez az osztályharcos feladat minden magyar kommunista és minden magyar dolgozó számára.

Szeretnék néhány szót szólni egy elég nagy zajt okozott jelszóról. Arról a jelszóról van szó, hogy *aki nincs ellenünk, az velünk van.* Az első és a legfontosabb, amit itt a kongresszuson is le kell szögezni, hogy ez a megállapítás természetesen nem tudományos tézis, hanem egyszerűen politikai megállapítás, ha úgy tetszik, agitációs jelszó, amely emberek viszonyára, nem pedig a világnézetre vonatkozik. Az ideológiában ez a jelszó használhatatlan. Az ideológiában nem lehet válogatni ellenséges vagy nem élesen ellenséges között. Ellenséges minden elmélet, amely nem marxista—leninista, mert az ideológiákat nem lehet összekeverni, összebékíteni. Még egyszer ismétlem: az, hogy ki van velünk és ki ellenünk, nem az ideológiára vonatkozik, hanem az emberek viszonyára.

Bizonyos években pártunkban, sőt nemcsak a mi pártunkban, hanem általában a kommunista pártokban, elterjedt az a harci jelszó, hogy aki nincs velünk, az ellenünk van, tehát ellenség. Arra gondoltunk, hogy fordítsuk meg ezt a jelszót, hiszen különösen ma, nálunk, az a helyzet, hogy aki nincs ellenünk, az tulajdonképpen, a dolog lényegét tekintve, velünk van.

Vegyük a legegyszerűbb példát. A Magyar Népköztársaságban azok az emberek, akik munkával keresik meg kenyerüket — és nem összeesküvéssel, bombakészítéssel töltik az éjjeleket és a nappalokat —, reggel bemennek munkahelyükre és dolgoznak, a valóságban velünk vannak; még

akkor is, ha esetleg ez részükről nem tudatos, mert ha az országban az általános politika jó, akkor az iparban, a mezőgazdaságban, a szellemi munka területein a szocialista társadalom épül, *s aki dolgozik, az a szocialista társadalmat építi*. A nagyvonalúság ez esetben azért jó és hasznos, mert a kommunistáknak — de voltaképpen minden valamennyire normális politikai irányzatnak — arra kell törekedniük, hogy ne gyarapítsák ellenségeik számát, ne taszítsanak ellenségeik közé embereket, akik helyzetüknél vagy szemléletüknél fogva saját táborukba hozhatók.

Van osztályidegen és van osztályellenség. Ez két külön fogalom, s két különböző dolgot is jelent. Nem azt mondom, hogy öleljük keblünkre az osztályidegent, de azt mondom, hogy még itt is tegyünk különbséget az osztályidegen és az osztályellenség között. Mert ha nem teszünk különbséget, nagy hibák fordulhatnak elő. Van ugyanis osztályidegen, aki nem ellenség, a szó köznapi értelmében, és vannak saját osztályunkbeli, eltévedt, fekete bárányok, akik ellenségek. Ilyen is van. Nem számokról van itt szó, hanem arról, hogy a fogalmak legyenek tiszták és világosak, s legyen világos, hogy kivel hogyan dolgozunk.

Nagyon fontos mindennapi munkánkban, hogy differenciáljunk, tegyünk különbséget az emberek között.

Mondok egy példát arra, mit értek differenciáláson. Nálunk közismert fogalom az, hogy „horthysta katonatiszt". Ha rágondol az ember, olyan dzsentrigyereket ért ezen, akit a szülei katonaiskolába, „ludovikára" küldtek, és Horthynak jó fasiszta tisztje lett. Ez mint osztálykategória, teljesen világos. Van azonban papír és van nyilvántartás, van adminisztráció — sokkal több, mint kellene. Valljuk be becsületesen, hány éven át volt papírokra írva az, hogy „horthysta katonatiszt"; s ha jobban megnéztük, akkor kiderült, hogy mindenkit, aki a második világháború időszakában bevonult, és tiszt volt, horthysta katonatisztként tartottunk nyilván. Pedig még a horthysta katonatiszteket is egyénileg kell elbírálni. Mindenki tudja, hogy legalább két fő kategóriájuk van. Az egyik az a bizonyos „ludovikás" horthysta katonatiszt. A másik orvos, mérnök, falusi tanító, aki valamikor érettségizett, és utána katonai tanfolyamot végzett. A háború alatt — ha akart, ha nem, ha tetszett, ha nem — bevonult és katonatiszt lett. A felszabadulás után pedig a mi papírjainkon — egy fazékba dobva — így szerepelt: horthysta katonatiszt.

Ez a példa is azt mutatja, hogy differenciálni kell, különbséget kell tenni.

Itt van *a származás kérdése.* Azt hiszem, erről már nem kell sokat vitázni. Mert hogy mást ne mondjak, ha pedagógusaink például mentesülnek az eddigi kartotékozástól — azoknak az istenverte zöld vagy nem tudom milyen kartotékoknak a kitöltögetésétől, rakosgatásától —, már az ott felszabaduló energiával nagyobb segítséget adhatnak a munkás- és parasztfiatalok tanulásához.

Társadalmi segítségnyújtásról beszélünk. Ha mi a paraszti osztályt az egész társadalom segítségével át tudtuk vezetni szocialista alapra, akkor ne tudnánk az egész társadalom segítségével a mostaninál is több munkás- és parasztfiatalt megfelelően támogatni a továbbtanulásban? Ha ezt a kérdést helyesen kezeljük, akkor újabb darabkát nyesünk le a protekciózásból is, mert a főiskolai felvételeknél már majdnem elmaradhatatlan volt a protekció — ha kellett, ha nem.

Az egyik nagyon helyesen, elvszerűen és értelmesen eljáró egyetemi vezető rengeteg ilyen protekciót kérő levelet kapott, és valamennyit felbontatlanul betette a fiókjába és elzárta. Amikor megkezdődött az új tanév, a kérelmezők 80 százalékától köszönő levelet kapott, amiért oly jól elintézte az ügyet: pedig el sem olvasta a leveleket. *(Nagy derültség.)*

Azt hiszem tehát, nagyon egészséges és bölcs döntés lesz, ha a kongresszus az erre vonatkozó előterjesztést is jóváhagyja, és a párt következetesen érvényt szerez majd a határozatnak. Abban is nagyon igazuk van a felszólalóknak, hogy ezután egy kicsit jobban fognak tanulni a munkás- és parasztgyerekek is. Mi semmilyen tekintetben sem vagyunk hívei semmiféle osztálykiváltságnak. Nem is lenne ez egészséges, inkább tönkretenné a fiatal embereket, ha osztályhelyzetük miatt valamiféle olyan előjoguk alakulna ki, mint amilyen régen volt a „kékvérűeknek", most meg lenne a „vörösvérűeknek". *(Derültség.)*

Nem ez az élet útja! Azt hiszem, hogy akik fáznak attól, hogy elvessék a régi gyakorlatot, azok tulajdonképpen nem is bíznak a munkás- és parasztgyerekekben. Pedig úgy gondolom, van olyan intelligens meg értelmes a munkás- és a parasztgyerek is, meg ugyanolyan képességű is, mint bármilyen más származású gyerek, és ha ráadja a fejét, akkor tanul, és ha tanul, akkor tudni is fog!

Az építés sok kérdése szóba került a kongresszuson. Szeretném megmondani, hogy egyetértek például a *tudományos munka ésszerűbbé és tervszerűbbé tételével*, a tudományos témák ésszerű hazai megosztásával és a nemzetközi együttműködéssel, amint azt Jánossy Lajos akadémikus elvtársunk itt kifejtette. Egyetértek Prieszol elvtársnővel is, aki arról beszélt, milyen jó, hogy a tudományos kutatók jelentős része ma már bátran kísérletezik. A szocialista viszonyok között témameghatározással, a tudományos munka jobb megszervezésével biztosítani kell, hogy a tudományos kutatás fő iránya megfeleljen a szocialista építés igényeinek, de természetes, hogy a kísérletezés az kísérletezés, a kutatás az kutatás.

Olyan hibás nézettel is találkoztunk viszont, amely egy kissé szemben áll a tudományos munka tervszerűségével. Hallottam már olyasfélét is, hogy a tudományos kutatást nem lehet megtervezni. Kolumbusz is elindult valahová, megérkezett valahová, de nem tudta, hogy hová, mégis felfedezte Amerikát. *(Derültség.)* Lehet, hogy Kolumbusz esetében igazuk van, de inkább Major elvtárs hasonlata a helyénvaló, tudniillik: az szereti nagyon a szabad verset, aki nemigen ismeri a rímet. A nem tervszerű témaválasztást meg kutatást is főleg olyan Kolumbuszok szeretik és igénylik, akik még el sem indultak sehová, nem is fedeztek fel semmit, és talán nem is fognak felfedezni semmit. *(Derültség, taps.)* A tudományos kutatásban, még a kísérleti kutatóintézetben is, a munka alapvető, fő irányát helyesen kell megszabni, s a helyes program végrehajtása közben senki sem vitatja a kísérletezés, sőt még a tévedés jogát sem. Maguk a tudósok mondják, hogy a tudományos vagy tudományos jellegű kutatásra előirányzott kétmilliárd forint — ami mégsem két krajcár — jó része elfecsérlődik, valahogy elszivárog a tudományos kutatásból, és ez nagy kár. Olyan szervezésre és olyan tématervekre van szükség, hogy ez az összeg a megfelelő kutatási célokat szolgálja.

Sok sürgető hang hallatszott a kongresszuson *a gazdasági irányítás megjavításának szükségességéről*. Vannak már határozatok, amelyeket csak végre kell hajtani — például az ipariránytás átszervezéséről —, másokat, mint például a mezőgazdasági irányítás továbbfejlesztését, még elő kell készíteni. Tökéletesítésre szorul a felvásárlási szervezet is, bár vannak már helyes rendszabályok itt is. Az átvételnél és a minősítésnél például most már a termelőszövetkezet képviselője is jelen lehet, és így inkább ott

vitatkozzanak, mintsem hogy az árut ide-oda szállítgassák, miközben a fogyasztók a piacon várják, és nem tudják, miért késik az áru.

Előtérben van tehát a jobb szervezeti formák kialakítása. Ami a helyi vezetők nagyobb felelősségét illeti: valóban kevesebb kérdés igényel központi irányítást, de hatékonyabb és — mindjárt hozzáteszem — a jelenleginél jobb irányítást; ugyanakkor bővíteni kell a helyi vállalati vezetők hatáskörét. Egyébként nem is minden helyi vezető követeli hatáskörének kibővítését. Vannak, akik nem szeretik, mert ez nagyobb felelősséggel is jár. *(Derültség.)*

Többen sürgették a vidéki ipartelepítést, nem utolsósorban azért, hogy a jelenleg háztartásban élő, de dolgozni akaró nők is munkaalkalomhoz jussanak. Valóban helyes követelmény, hogy vidéken, még ott is, ahol nehézipar van, kiegészítő könnyűipari üzemek létesüljenek. Ez mint cél, az ötéves tervben benne van. Végrehajtása a beruházási lehetőségektől függ. Olyan mértékben haladhatunk tehát előre, amilyen mértékben beruházási alap áll a kormány rendelkezésére.

Sokan foglalkoztak *a mezőgazdasági termelés problémáival.* Ez nem véletlen. Az iparban a kocsi a síneken megy. A mezőgazdaságban most születik az új; az erősödő szocialista mezőgazdaság rengeteg feladatot ad az egész pártnak, az egész társadalomnak, a többi között az iparnak is. *Most az egész népgazdaság további gyors és lendületes fejlődése attól függ, milyen ütemben sikerül a mezőgazdaságot az ipar szintjére emelni.* Ez döntő kérdés most a mezőgazdaság, az egész nép számára. A feladatokról, a munka irányáról helyesen beszéltek a felszólalók. Mezőgazdasági terveink világosak, helyesek, azok végrehajtásán kell dolgoznunk. Az új, magasabb rendű, szocialista jellegű formát kell megfelelő szocialista tartalommal megtölteni, s erősíteni a szocialista termelési viszonyokat. Azok az eredmények, amelyeket Lombos elvtárs ismertetett a kongresszuson, önmagukért beszélnek. Ahogyan Győr megyében megszilárdultak a termelőszövetkezetek, sorrarendre úgy szilárdulnak a többi megyében is.

Felvetődött itt három konkrét kérdés: 3000—4000 holdas területűek legyenek-e a termelőszövetkezetek, szűnjenek-e meg a gépállomások, s hogy a gabonatervet ne holdban, hanem métermázsában szabják meg. Mindhárom kérdésben azt ajánlom a kongresszusnak, hogy ne foglaljon állást, mert egyik sem olyan, hogy kapásból el lehetne dönteni. Lehet,

hogy a 3000—4000 holdas termelőszövetkezet a gazdaságosabb és a jobb. De ennek a megvalósítását nem lehet olyan egy-kettőre napirendre tűzni. Két évvel ezelőtt léptek be a parasztok a termelőszövetkezetbe, megválasztották a vezetőket, s akkor egy-két esztendő múlva kezdjük megint az átszervezést, az egyesítést?

Ugyanígy vagyunk a gépállomások megszüntetésével is. Ezt a kérdést a Központi Bizottság tanulmányozta, megvizsgálta. Kimondtuk határozatilag, benne van az ötéves tervben, hogy a mezőgazdaságban a gépesítés és a gépi munka fő támasza a gépállomás. Törekvéseinket azonban mutatja, hogy a beszerzésre tervezett gépparknak csak kisebbik részével erősítjük a gépállomásokat, és a nagyobbik részét azoknak a tsz-eknek a rendelkezésére bocsátjuk, ahol megvan a feltétel a gépek jó kihasználására.

A mázsában megszabott gabonatervet sem helyesli a Központi Bizottság, nem is ajánljuk, hogy a kongresszus megerősítse.

Szeretném még röviden érinteni *a művészet és az irodalom* kérdéseit.

Darvas elvtárs szólott arról, hogy a mi íróink is a nép ügye mellett vannak. Azt hiszem, ezt elfogadhatjuk, ez az igazság. Örvendetes, jó dolog ez. Igény és követelmény a határozott állásfoglalás a szocializmus és a nép ügye mellett. Ez helyes és ezt követeli a párt.

Darvas elvtárs említette a kísérletezés szabadságát. Erről szólott Major elvtárs is. Ő az alkotói felelősségre helyezte a súlyt, és én azt hiszem, ez a helyesebb. Mert a kísérletezés szabadsága megvan. Amit erősíteni kell, az az alkotói felelősség.

Felvetette Darvas elvtárs, hogy az irodalmat ne tekintsük egyszerűen a politika ábrázolásának. Ebben igaza van. Azt sem mondom, hogy az ilyen szemlélet már megszűnt. Van ilyen szemlélet, de nem a Központi Bizottságban. A Központi Bizottság nagyon jól tudja, hogy az irodalom és a művészet nem egyszerűen a politika ábrázoló eszköze. De egy politikai követelményt azért hangsúlyoznék: a pártosságot, de a jó értelemben, a helyes értelemben. A pártosság nem azt jelenti az irodalomban és a művészetben, hogy az MSZMP valamilyen alapszervezetének az álláspontját védjék vagy támogassák. A pártosságot itt abban az értelemben használjuk, hogy *ha a szocialista és a kapitalista rendszer ütközik össze valamely kérdésben, akkor álljanak a szocialista társadalom mellett.* Ha a gyarmatosító hatalom meg

a szabadságáért küzdő nép ütközik össze, akkor legyenek az imperialisták ellen. És ha gyalázatosságot vagy gaztettet látnak, akkor legyenek az igazság mellett pártosak. Mi ebben az értelemben mondjuk, helyeseljük és követeljük a pártosságot.

Darvas elvtárs az írók többségénél mutatkozó helyes alapállásról szólva, azt a kifejezést használta, hogy ha remekművek még nincsenek is, de izgalmas próbálkozások vannak. Azt hiszem, hogy az írók többségénél nemcsak az alapállás helyes, hanem jó művek is születnek. Túl vagyunk már azon, hogy csak izgalmas próbálkozások lennének. Mindenki tudja, hogy prózában is, lírában is, publicisztikában — itt most az írói publicisztikára gondolok —, színdarabokban, még filmben is, minden területen vannak jó művek, amelyek a mai élet kérdéseit tárgyalják. Persze, az izgalmas próbálkozások is helyénvalóak. Ezt úgy kell értenünk, hogy az irodalom természetesen nem ipar, az író a művészeti alkotás törvényei szerint dolgozik. Nehogy valahogy úgy fessen a dolog, hogy egyszer csak a Lenin Kohászati Művekből, meg a kővágóörsi tsz-ből, meg a Tolna megyei állami gazdaságokból jelentsék nekünk, hogy öntöttvas nincs, búza nincs, de izgalmas próbálkozások vannak. *(Élénk derültség.)* Az iparban is, a mezőgazdaságban is vannak kísérletezések meg izgalmas próbálkozások is, de azért az alapterméket mégiscsak meg kell termelni évről évre, mert különben hogyan éljen az ország meg a nép?

A vitában felvetődött többi kérdésre nem térek ki, mert azokkal egyetértek. Helyes, hogy a rádió, a televízió, a színpad ne legyen a hitványságnak, a gyenge, rossz ízlésű dolgoknak népszerűsítője. Bár ha ilyesmi előfordul, ezért nemcsak a rádió, a televízió meg a hasonló intézmények vezetői, a színigazgatók a hibásak, és nem is csak a közízlés, hanem néha a művészek is. Nemcsak az intézmények vezetőin és a közízlésen múlik, hanem a művészeken is, hogy a közízlés hogyan alakul, mert ez a kettő természetesen kölcsönösen hat egymásra.

Most *a pártmunka kérdéseiről szeretnék szólni*. Több felszólaló említette a pártmunka társadalmasítását, azt, hogy ne csak függetlenített emberek végezzenek pártmunkát, hanem társadalmi alapon dolgozó emberek is. Ennek sok előnye van. Mert például, ha egy munkásembernek egy másik gépen dolgozó munkásember mondja, hogy ezt olcsóbban és gyorsabban is meg lehet csinálni, annak más a nyomatéka, mint egy meggyőzésre

függetlenített ember szavának. Sok területen hasonló a felfogás a közvéleményben, és ezért is jó a társadalmi alapon végzett pártmunka.

A párt munkastílusának már sok, a köztudatba átment, elfogadott formája van. Ezek közül egyet akarok megemlíteni, az úgynevezett előzetes vitát. Régi igazság, hogy a kommunista pártok annyi ember igazi, teljes és odaadó támogatására számíthatnak, amennyit meggyőznek álláspontjuk helyességéről. Felsorakoztatással meg közfelkiáltásokkal bonyolult kérdéseket nem lehet tömegekkel megértetni. Ha előzetesen lefolytatják a vitát, és mindenki tudja, mit kell tennie, akkor végre lehet hajtani a határozatot. Ehhez tehát mint módszerhez ragaszkodnunk kell.

Sokszor felvetődik az a kérdés is, hogy a párt meg a Központi Bizottság évek óta folyton a pártonkívülieket dicséri. Lehetne a kommunistákat többször vagy néha dicsérni, lehetne róluk is elismeréssel szólni. Ez, azt hiszem, nem szükséges. Vannak esetek természetesen, amikor a kommunistáknak is kijár a dicséret, de ebből rendszert csinálni nem érdemes. A párt öt-hat éve mindig a pártonkívüliek megbecsüléséről beszél, vagy ha annak helye van, elismeréssel szól róluk. Az eredmény az, hogy a kommunisták közmegbecsülése az elmúlt hat esztendő alatt növekedett. Jobb volt régebben is, ha más pártbeliek dicsértek minket, mint ha mi önmagunkat dicsértük. A kommunisták a pártonkívüliek megbecsüléséből csináljanak problémát maguknak, és majd a pártonkívüliek dicsérjék a kommunistákat. Ez így egészségesebb munkamegosztás, mint fordítva. Kérkedés nélkül állítható, hogy a párt viszonya a munkásosztállyal, a dolgozó néppel, a kommunisták közmegbecsülése soha ilyen bensőséges nem volt. A párt tekintélye az országban ilyen nagy sohasem volt. Nagyobb alkalmakkor, kongresszusokon megdicsérhetjük egymást. Akkor is jobb, ha az ülés befejezése után dicsérjük egymást azzal, hogy jó volt ez a három év, gyerünk tovább, lássuk a legközelebbi évek feladatait. *(Taps.)*

A mi pártunk feladata az, hogy népünk hű szolgája legyen. Ez a legfőbb kötelességünk. Ha a dolgozó tömegek úgy ítélik meg a szocializmust, hogy attól várják a jó életet, a szabadságot, a magas kultúrát, a boldogságot, akkor szerintem, jól ítélik meg a szocialista társadalmi rend küldetését. Sem a párt, sem a marxista—leninista tudomány sohasem volt öncél. Mindig az elnyomottak felszabadítása és az emberek boldog, szabad éle-

ténck megteremtése volt a cél. Ez a kommunizmus rendeltetése, és ezt kell szolgálnia a mi pártunknak.

A mi pártunk feladata, hogy *segítsen megőrizni és megvédeni az emberiség számára a békét.* Harcoljon úgy, hogy ezzel a mi népünk, a mi országunk is járuljon hozzá ahhoz a nagy nemzetközi erőhöz, amely képes fékentartani az imperialista agressziót és így megőrizni a békét, majd állhatatos harcban kivívni a háború nélküli világot.

A legfontosabb a munkánkban: *a bizalom a nép, a néptömegek iránt.* A nép iránti bizalom a munkásosztály iránti bizalom, a parasztság tömegei iránti bizalom mindig azt jelenti, hogy az emberek iránt kell bizalommal lenni. *(Nagy taps.)* Inkább járjunk úgy, hogy bizalommal vagyunk az emberek iránt, bizalommal fordulunk hozzájuk, és száz esetből kétszer kiderül majd, hogy az illető méltatlan volt a bizalomra, mintsem hogy mind a száz emberrel szemben eleve bizalmatlanok legyünk, ami további bizalmatlanságot szül. Éberség kell, de nem a néptömeggel szemben, hanem az imperializmussal és az osztályellenséggel szemben.

Nemzetközi feladatainkról is szeretnék röviden szólni. Azt hiszem, helyes, ha mi, magyar kommunisták, a Magyar Szocialista Munkáspárt tagjai, a magyar munkásosztály, úgy fogjuk fel feladatainkat, hogy internacionalista kötelességünk a nemzetközi életben visszájára fordítani az úgynevezett magyar kérdést. Ezen én azt értem, hogy ezelőtt hat esztendővel testvérpártjainkat a világ minden országában tűz alá vették, és minden oldalról támadták a reakció erői a mi problémáink, a mi helyzetünk miatt. Kötelességünk úgy dolgozni, hogy ezt megfordítsuk, és ne a reakció kiabálhassa a mi elvtársainknak, hogy „arról beszéljen, mi van Magyarországon", hanem a mi elvtársaink mondhassák azt, hogy „gyerünk, beszéljünk arról, mi van Magyarországon". *(Nagy taps.)* Nem a nacionalizmus, nem a sovinizmus mondatja ezt velünk, hanem úgy érezzük, hogy ez proletár internacionalista kötelességünk.

Internacionalista kötelességünk *a világ kommunista mozgalma, a szocialista tábor egységének erősítése.* Azon kell lennünk, hogy ez az egység erős és megbonthatatlan legyen. Mi ezt úgy értelmezzük, hogy a nemzetközi kommunista mozgalom, a szocialista tábor egysége ezután is, éppen úgy, mint eddig, *csak a marxizmus—leninizmus tiszta eszmei alapján állhat fenn és növekedhet tovább.* (Nagy taps.)

A testvérpártoknak a kongresszusunkon felszólaló küldöttségei közül a kínai delegáció vezetője, *Vu Szju-csüen* elvtárs volt az egyetlen, aki egy kérdésben határozott ellenvéleménnyel élt Központi Bizottságunk, pártunk megállapításaival szemben. Kijelentette, sajnálják, hogy a mi kongresszusunk egyoldalúan elítélte az Albán Munkapárt vezetőit. Mi ezt a megállapítást mint a kínai elvtársak álláspontját ebben a kérdésben, figyelembe vesszük; a kínai elvtársakat azonban arra kérjük, hogy ugyanebben a kérdésben vegyék figyelembe a mi pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt és az egész nemzetközi kommunista világmozgalom állásfoglalását. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

Mi bizonyosak vagyunk abban, hogy az imperialisták minden olyan terve, amely a nemzetközi kommunista mozgalom, a szocialista tábor gyengülésére épül, hiábavaló. A nemzetközi kommunista világmozgalom és a szocialista tábor egysége, a marxista—leninista eszme, a kommunista politika, a szocialista társadalom és a béke ügye a jövőben sem gyengül, hanem tovább erősödik az egész világon. Ez szent meggyőződésünk. *(Nagy taps.)*

Említésre méltó, hogy kongresszusunk ülésezésének napjaiban is olyan változások álltak be a nemzetközi helyzetben, amelyek a mi álláspontunk igazságosságát és erejét bizonyítják. Az Egyesült Államok kormánya megszüntette a Karib-tengeren korábban létesített blokádját, demobilizált bizonyos katonai erőket, ami azt jelenti, hogy az Egyesült Államok kormányának provokatív lépésein felülkerekedett a józan ész, a szocializmus és a béke nemzetközi ereje. Továbbra is úgy kell fellépnünk és küzdenünk, hogy a kubai nép és az őt támogató haladó erők biztosítsák mind a békét, mind Kuba szuverenitását, és Kubát megtámadhatatlanná tegyék.

Az Egyesült Államok józan lépésére a Szovjetunió szintén demobilizáló intézkedésekkel felelt, és feloldotta a harckészültséget a szovjet fegyveres erők fontos egységeinél.

Ugyancsak ezekben a napokban vettük hírül, hogy a Kínai Népköztársaság, kínai elvtársaink a Kína és India között kialakult határviszályban az összeütközések megszüntetését, tűzszünet megteremtését kezdeményezték. Mi ezt szívből üdvözöljük, bölcs, helyes és bátor lépésnek tekintjük. Úgy véljük, most India kormányán a sor, hogy élve ezzel a lehetőséggel, maga is megtegye azokat a lépéseket, amelyek a béke ügyének

megfelelnek, hogy a vitás kérdések tárgyalások útján rendeződjenek. Meg kell mondanunk azt is, hogy Indiából híreket hallottunk kommunista funkcionáriusok, a többi között testvérpártunk, az Indiai Kommunista Párt főtitkárának letartóztatásáról. Bennünket, magyar kommunistákat, magyar munkásokat, magyar dolgozókat ez mélyen felháborít, mi ezt elítéljük, és tiltakozunk ellene. *(Nagy taps.)*

A tényekhez tartozik, hogy az India és Kína között keletkezett áldatlan viszály hírére — ahogy az lenni szokott — megjelent Indiában a ragadozó, az Egyesült Államok. Egyáltalán nem véletlen, hogy ahol az amerikai imperializmus képviselői és bujtogatói megjelennek, ott elkezdik a kommunistákat és a haladó embereket jogaiktól megfosztani, üldözni, bebörtönözni és gyilkolni. A felelős indiai vezetőknek tudniuk kell, hogy a kommunisták és a haladó emberek üldözése még sohasem vált jó ügy javára, mindig az imperialista reakció és a belső reakció erőit erősítette. Mi sokszor üdvözöltük India demokratikus és szabad fejlődését, és az a véleményünk, hogy a haladás és a demokrácia erőire kell támaszkodnia. *Szót kell érteni Kína és India között, hogy az emberiség javára alakuljon a helyzet* a világnak azon a részén is, és ne az imperialisták aknázhassák ki a viszályt a világ összes haladó erői, a többi között a független India népének érdekei ellen.

Elvtársak! Úgy gondolom, ez alatt a rövid néhány nap alatt még tovább javultak politikai, gazdasági, kulturális programunk végrehajtásának feltételei. Az a meggyőződésünk, hogy a benyújtott javaslatok híven és jól szolgálják a Magyar Népköztársaság külpolitikai érdekeit, népgazdaságunk és kulturális életünk fejlődését, népünk életszínvonalának rendszeres emelését, társadalmunk politikai és erkölcsi összeforrottságát, a szocialista társadalom teljes felépítését.

Az a meggyőződésünk, hogy ezekben az okmányokban rögzített feladataink, céljaink, elveink jól és híven szolgálják a nemzetközi kommunista mozgalom érdekeit, a világ összes haladó és békeszerető erőinek harcát. Ezért azt kérem a tisztelt kongresszustól a Központi Bizottság és a Revíziós Bizottság nevében, hogy a két jelentést és ezt a most elhangzott választ vegye tudomásul, a benyújtott javaslatokat emelje határozattá. Biztos, hogy a VIII. kongresszus ezzel új, jó és hatalmas fegyvert ad pártunk és népünk kezébe a további harchoz, további sikerek eléréséhez. *(Hosszan tartó, viharos, nagy taps.)*

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA A NAPIREND 1. ÉS 2. PONTJÁHOZ

A kongresszus meghallgatta, megtárgyalta és egyhangúlag elfogadja a Központi Bizottság, valamint a Központi Revíziós Bizottság beszámolóit, továbbá Kádár János elvtársnak az elhangzott felszólalásokra adott válaszát.

Ugyancsak egyhangúlag elfogadja a kongresszus a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának kongresszusi irányelveit, az írásban beterjesztett módosításokkal együtt, továbbá a Szervezeti Szabályzatot, az írásban beterjesztett módosításokkal.

Ezzel a kongresszus határozattá emeli „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának kongresszusi irányelvei" című okmányt, továbbá a módosított Szervezeti Szabályzatot.

A FELLEBBVITELI BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ELŐADÓ:
HARMATI SÁNDOR ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus! Küldött elvtársak!

A VIII. kongresszushoz 256 fellebbezés érkezett a pártból kizártak köréből, akik ügyük újbóli felülvizsgálását és a pártba való visszavételüket kérték. A fellebbezők mindegyikét a párt politikájával és a kommunista erkölcsi normákkal összeegyeztethetetlen korábbi magatartásuk miatt zárták ki a különböző szintű pártszervek, és kizárásukat a Központi Ellenőrző Bizottság is megerősítette.

A Fellebbviteli Bizottság megbízatása alapján áttanulmányozta valamennyi fellebbező beadványát, valamint az ügyükben készült iratokat.

Figyelembe vette továbbá azokat az információkat is, amelyeket a fellebbezők munkahely szerinti pártszervezetei adtak az illetőkről a kizárás óta tanúsított magatartásukról. Gondos mérlegelés alapján a Fellebbviteli Bizottság az alábbi javaslatokat terjeszti a kongresszus elé:

1. A kongresszus 11 fellebbező kérésének adjon helyt, és kizárásuk előtti, eredeti tagságuk elismerésével vegye vissza őket a párt tagjai sorába.

A visszavételre javasoltak a következők: *Ambrus Imre* nyugdíjas, Budapest; *Bieber Imre*, a X. kerületi Építő Ktsz anyagbeszerzője, Budapest; *Bognár László*, a Bánya- és Építőipari Egyesülés igazgatója, Sopron; *Burján Gyula* termelőszövetkezeti tag (Győr megye); *Egner József*, a Vas- és Fémöntöde dolgozója, Salgótarján; *Ferenczi Mihály* iparitanuló-intézeti tanár, Debrecen; *Nagy Károly* termelőszövetkezeti elnök, Mezőzombor; *dr. Patat Pál* bányaorvos, Ajka; *Percze Lajos* vendéglátóipari vállalatvezető, Budapest; *Tokaji Gábor*, a Statisztikai Hivatal dolgozója, Vas megye és végül *Vajda József*, a Falemezművek segédmunkása, Háros.

2. A kongresszus egy fellebbező kérésének azzal adjon helyt, hogy tagságát 1956-tól számítva ismerje el. A javasolt: *Fogarasi Márton* nyugdíjas, Budapest.

3. A kongresszus három fellebbező kérésének azzal adjon helyt, hogy tagságukat a kongresszus ülésének lezárása napjától ismerje el. A javasoltak a következők: *Bánhegyi Béla*, a Diósgyőri Vasgyár dolgozója, Miskolc; *Laskai József* vasúti segédmunkás, Püspökladány és *Melis János* bányalakatos, Dorog.

A Fellebbviteli Bizottság a visszavételre vonatkozó javaslatait az alábbiakban indokolja:

A visszavételre javasoltak közül többen azért kerültek megérdemelten kizárásra, mert a kommunista erkölcshöz méltatlan magatartást tanúsítottak. A beszerzett információk alapján a bizottság megállapította, hogy a nevezettek kizárásuk óta korábbi hibáikkal határozottan szakítottak, azokat ma mélyen elítélik, és kommunista módon élnek és dolgoznak.

Néhányan a javasoltak közül az ellenforradalmi idők zűrzavarában vesztették el tisztánlátásukat és meginogtak. A tanulmányozott iratok alapján meg lehetett állapítani, hogy elsősorban a határozott felsőbb irányítás hiányában nem ismerték fel annak idején az események ellenforradalmi jellegét, ennek ellenére sem váltak azonban ellenforradalmárokká.

A javasoltakkal kapcsolatosan a Fellebbviteli Bizottság megállapította azt is, hogy az ellenforradalom előtt párttaghoz méltóan viselkedtek, és kizárásuk óta is párthoz hű magatartást tanúsítanak. Mindezek alapján a bizottság úgy véli, hogy az említettek, bár rövid időre meginogtak, a párthoz nem lettek hűtlenek.

4. A Fellebbviteli Bizottság javasolja továbbá a kongresszusnak, hogy 76 fellebbező ügyét újabb vizsgálat és döntés végett adja át az újonnan megválasztandó Központi Ellenőrző Bizottságnak.

5. A Fellebbviteli Bizottság 165 fellebbező kérésének *elutasítását* javasolja. Ügyüket a bizottság megvizsgálta és megállapította, hogy elkövetett hibáik súlya nagy, a kizárás óta tanúsított magatartásuk pedig nem olyan, hogy a pártba való visszavételüket megérdemelnék.

Kérem a tisztelt kongresszust, vegye tudomásul a Fellebbviteli Bizottság jelentését és fogadja el a javaslatait. *(Taps.)*

(A kongresszus a bizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.)

A PÁRT ÚJ KÖZPONTI VEZETŐ SZERVEI

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG TAGJAI:

Aczél György munkás, a művelődésügyi miniszter első helyettese;
Ajtai Miklós mérnök, az Országos Tervhivatal elnöke;
Apró Antal munkás, a Minisztertanács elnökhelyettese;
Bakó Ágnes munkás, az MSZMP VIII. kerületi Bizottságának első titkára;
Benke Valéria tanítónő, a *Társadalmi Szemle* szerkesztő bizottságának vezetője;
Benkei András munkás, az MSZMP Szabolcs megyei Bizottságának első titkára;
Biszku Béla munkás, a Minisztertanács elnökhelyettese;
Blaha Béla munkás, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára;
Brutyó János munkás, a SZOT főtitkára;

Czinege Lajos munkás, honvédelmi miniszter;
Csató László munkás, a Csepel Vas- és Fémművek vezérigazgatója;
Cservenka Ferencné munkás, a Pest megyei Pártbizottság titkára;
Cseterki Lajos tanító, az MSZMP Borsod megyei Bizottságának első titkára;
Dabronaki Gyula munkás, az élelmezésügyi miniszter első helyettese;
Darabos Iván szobrász, az MSZMP KB tudományos és kulturális osztályának vezetője;
Dobi István mezőgazdasági munkás, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke;
Egri Gyula munkás, a Magyar Testnevelési és Sport Tanács elnöke;
Erdei Lászlóné munkás, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke;
Fehér Lajos tanár, az MSZMP KB titkára;
Fock Jenő munkás, a Minisztertanács elnökhelyettese;
Fodor Gyula munkás, az Országos Nyugdíjintézet elnöke;
Földes László munkás, a belügyminiszter első helyettese;
Friss István közgazdász, a Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója;
Gáspár Sándor munkás, az MSZMP Budapesti Bizottságának első titkára;
Halas Lajos munkás, az ÉM 42. számú Építőipari Vállalat igazgatója;
Harmati Sándor munkás, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára;
Háy László közgazdász, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektora;
Hevesi Gyula mérnök, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke;
Ilku Pál tanító, művelődésügyi miniszter;
Jánossy Lajos fizikus, a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója;
Kakuk Józsefné munkás, a KISTEXT pártbizottságának titkára;
Kádár János munkás, az MSZMP KB első titkára, a Minisztertanács elnöke;
Kállai Gyula újságíró, a Minisztertanács elnökhelyettese;
Kilián József munkás, az építésügyi miniszter első helyettese;
Kiss Árpád mérnök, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke;
Kiss Dezső munkás, az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára;
Kiss Károly munkás, az Elnöki Tanács titkára;
Kisházi Ödön munkás, munkaügyi miniszter;

Komócsin Zoltán kereskedelmi alkalmazott, a *Népszabadság* szerkesztő bizottságának vezetője;
Kossa István munkás, közlekedés- és postaügyi miniszter;
Lombos Ferenc munkás, az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottságának első titkára;
Losonczi Pál mezőgazdasági munkás, földművelésügyi miniszter;
Major Tamás színművész, a Nemzeti Színház főrendezője;
Martin Ferenc munkás, pekingi nagykövet;
Molnár Ernő munkás, a Csepel Vas- és Fémművek pártbizottságának titkára;
Dr. Münnich Ferenc jogász, államminiszter;
K. Nagy Sándor kertész, a Földművelésügyi Minisztérium pártbizottságának titkára;
Nemes Dezső történész, az MSZMP KB titkára;
Nemeslaki Tivadar munkás, az MSZMP Komárom megyei Bizottságának első titkára;
Dr. Nezvál Ferenc munkás, igazságügyminiszter;
Németh Károly munkás, az MSZMP KB mezőgazdasági osztályának vezetője;
Novobátzky Károly egyetemi tanár, az ELTE természettudományi kar tanára, az Elméleti Fizikai Kutató Intézet vezetője;
Nyers Rezső munkás, pénzügyminiszter;
Oczel János munkás, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke;
Dr. Orbán László jogász, az MSZMP KB agit.-prop. osztályának vezetője;
Pap János technikus, belügyminiszter;
Párdi Imre munkás, az MSZMP KB államgazdasági osztályának vezetője;
Péter Ernő tanító, a Pedagógusok Szakszervezetének főtitkára;
Pothornyik József munkás, a Nógrádi Szénbányászati Tröszt igazgatója;
Prieszol József munkás, közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes;
Pullai Árpád munkás, a KISZ KB első titkára;
Rapai Gyula mezőgazdasági munkás, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának első titkára;
Révész Géza mérnök, moszkvai nagykövet;

Rónai Sándor munkás, az Országgyűlés elnöke;
Sándor József munkás, az MSZMP KB párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője;
Dr. Sík Endre jogász, nyugdíjas;
Somogyi Miklós munkás, a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöke;
Schumeth János munkás, az MSZMP XIV. kerületi Bizottságának első titkára.
Dr. Szabó Zoltán orvos, az Orvos-Egészségügyi Szakszervezet elnöke;
Szakasits Árpád munkás, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége és az Országos Béketanács elnöke;
Szerényi Sándor munkás, az MSZMP Pártfőiskola igazgatója;
Dr. Szénási Géza jogász, legfőbb ügyész;
Szilágyi Dezső munkás, varsói nagykövet;
Szipka József munkás, helsinki nagykövet;
Szirmai István újságíró, az MSZMP KB titkára;
Szurdi István technikus, az MSZMP KB ipari és közlekedési osztályának vezetője;
Tausz János alkalmazott, belkereskedelmi miniszter;
Tömpe István munkás, a Rádió és Televízió elnöke;
Uszta Gyula munkás, a Magyar Honvédelmi Sportszövetség elnöke;
Valkó Márton munkás, a Lenin Kohászati Művek igazgatója;
Veres József munkás, a fővárosi tanács VB-elnöke.

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG PÓTTAGJAI:

Bakos István munkás, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának első titkára;
Csáki István tanár, az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának első titkára;
Csergő János munkás, kohó- és gépipari miniszter;
Dimény Imre agronómus, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese;
Dallos Ferenc munkás, a Minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője;
Deák Lívia munkás, a Munkaügyi Minisztérium pártbizottságának titkára;

Galambos József munkás, belügyminiszter-helyettes;
Gál László munkás, a Szakszervezetek Országos Tanácsának titkára;
Gódor Ferenc munkás, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára;
Gosztonyi János tanár, az MSZMP Vas megyei Bizottságának első titkára;
Herczeg Károly munkás, a vasasszakszervezet titkára;
Horn Dezső munkás, közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes;
Horváth Ede munkás, a Győri Szerszámgépgyár igazgatója;
Jakab Sándor tisztviselő, az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának első titkára;
Juhász János munkás, az MSZMP Fejér megyei Bizottságának első titkára;
Kárpáti Ferenc tisztviselő, a Honvédelmi Minisztérium pártbizottságának titkára;
Kelen Béla munkás, az *Esti Hírlap* főszerkesztője;
Kiss János munkás, kohó- és gépipari miniszterhelyettes;
Korom Mihály mezőgazdasági munkás, a határőrség országos parancsnoka;
Köteles Jenő honvédelmi miniszterhelyettes;
Lakatos Dezső munkás, az MSZMP KB pártgazdasági osztályának vezetője;
Mébes Lajos munkás, az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára;
Molnár Endre közgazdász, az MSZMP agit.-prop. osztályának helyettes vezetője;
Molnár Frigyes tanító, az MSZMP Bács megyei Bizottságának első titkára;
Molnár Jenő mezőgazdász, a Gyöngyösi járási Pártbizottság titkára;
Nagy Józsefné munkás, a Goldberger Textilművek igazgatója;
Nagygyörgy Mária munkás, a Szegedi Kenderfonó igazgatója;
Németi József munkás, belügyminisztériumi csoportvezető;
Óvári Miklós tanár, az MSZMP KB tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője;
Palkó Sándor munkás, a Baranya megyei Tanács elnöke;
Papp Árpád munkás, a munkásőrség országos parancsnoka;

Putnoki László munkás, az MSZMP Heves megyei Bizottságának első titkára;
Somoskői Gábor munkás, az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára;
Szabó István földműves, a nádudvari Vörös Csillag Tsz elnöke;
Szekér Gyula mérnök, nehézipari miniszterhelyettes;
Szirmai Jenő munkás, a SZÖVOSZ elnöke;
Sziveri Kálmán mezőgazdasági munkás, a mágócsi tsz elnöke;
Tapolczai Jenő tisztviselő, a Dunaújvárosi Tanács VB-elnöke;
Varró György munkás, a Külkereskedelmi Minisztérium személyzeti főosztályvezetője.

A KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG TAGJAI:

Bojti János munkás, külügyminisztériumi főosztályvezető, meghatalmazott miniszter, rendkívüli követ;
Czett József munkás, a Vörös Október Férfiruhagyár igazgatója;
Csikesz Józsefné munkás, az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára;
Gács László munkás, az Országos Takarékpénztár vezérigazgatója;
Horváth András munkás, az MSZMP Pest megyei Bizottságának első titkára;
Horváth János munkás, nyugdíjas;
Karakas László munkás, az Élelmezési Szakszervezet titkára;
Kádas István munkás, a SZOT nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője;
Kruzslák Béla munkás, a KGM tervezési főosztályának vezetője;
Maros Józsefné munkás, az V. kerületi Pártbizottság első titkára;
Nőbrer Árpád munkás, nyugdíjas;
Ragó Antal mezőgazdasági munkás, a Földművelésügyi Minisztérium termelési igazgatója;
Róka Mihály munkás, a Honvédelmi Minisztérium hadtápfőnöke;
Sebes Sándor tisztviselő, belkereskedelmi miniszterhelyettes;
Terényi László munkás, a nyomdászszakszervezet főtitkára.

A KÖZPONTI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG TAGJAI:

Barinkai Oszkár munkás, a KEB titkára;
Birkás Imre munkás, FM-főosztályvezető;
Borbándi János munkás, honvédelmi miniszterhelyettes;
Hart Jánosné munkás, a Május 1. Ruhagyár pártbizottságának titkára;
Mózes Viktor munkás, a Vörös Október Férfiruhagyár igazgatóhelyettese;
Mulató János munkás, külkereskedelmi miniszterhelyettes;
Nógrádi Sándor munkás, a KEB elnöke;
Olajos József technikus, a KGM pártbizottságának titkára;
Papp Lajos munkás, az Építésügyi Minisztérium főosztályvezetője;
Polyák János munkás, a vasasszakszervezet főtitkára;
Scherczer Lajosné munkás, a Kender-Jutagyár dolgozója;
Suhajda József munkás, a VIII. kerületi Tanács VB-elnöke;
Szőke Lajos munkás, az MSZMP XXII. kerületi Bizottságának titkára.

A KONGRESSZUS ÁLTAL VÁLASZTOTT SZERVEK ELSŐ ÜLÉSÉNEK HATÁROZATAI

A Központi Bizottság első ülésén titkos szavazással megválasztotta a Politikai Bizottság tagjait, póttagjait és a Központi Bizottság titkárságát.

A Politikai Bizottság tagjai: Apró Antal, Biszku Béla, Fehér Lajos, Fock Jenő, Gáspár Sándor, Kádár János, Kállai Gyula, Komócsin Zoltán, Münnich Ferenc, Nemes Dezső, Rónai Sándor, Somogyi Miklós és Szirmai István; a Politikai Bizottság póttagjai: Ajtai Miklós, Brutyó János, Czinege Lajos, Cseterki Lajos, Ilku Pál és Nyers Rezső.

A Központi Bizottság titkárai: első titkár: Kádár János, a Titkárság tagjai: Biszku Béla, Nemes Dezső, Németh Károly, Nyers Rezső és Szirmai István.

A változásokkal összefüggésben a Központi Bizottság javasolta az Elnöki Tanácsnak, hogy Biszku Bélát mentse fel miniszterelnök-helyettesi

megbízatása alól és nevezze ki Fehér Lajost miniszterelnök-helyettessé, továbbá, hogy Nyers Rezsőt mentse fel pénzügyminiszteri megbízása alól és Timár Mátyást nevezze ki pénzügyminiszterré.

A Központi Bizottság elhatározta, hogy a jövőben a Központi Bizottság mellett két állandó bizottság: Államgazdasági Bizottság és Agitációs és Propaganda Bizottság működjék.

Az Államgazdasági Bizottság vezetője Nyers Rezső, tagjai: Ajtai Miklós, Dimény Imre, Fehér Lajos, Fock Jenő, Németh Károly, Párdi Imre és Szurdi István. Az Agitációs és Propaganda Bizottság vezetője Szirmai István, tagjai: Darabos Iván, Ilku Pál, Kállai Gyula, Komócsin Zoltán és Orbán László.

A Központi Bizottság határozata alapján a párt központi lapjának, a *Népszabadság*nak a főszerkesztője Komócsin Zoltán; a *Társadalmi Szemle* szerkesztőségének vezetője Benke Valéria; a *Pártélet* szerkesztő bizottságának vezetője Lajtai Vera;

a Központi Bizottság apparátusának osztályvezetői:

Adminisztratív osztály: Rácz Sándor (megbízott vezető);
Agitációs és propaganda osztály: Orbán László;
Államgazdasági osztály: Párdi Imre;
Ipari osztály: Szurdi István;
Külügyi osztály: Hollai Imre;
Mezőgazdasági osztály: Dimény Imre;
Pártgazdasági osztály: Lakatos Dezső;
Párt- és tömegszervezetek osztálya: Sándor József;
Tudományos és kulturális osztály: Darabos Iván;
a Központi Bizottság irodájának vezetője: Barkóczi Imre;
a Pártfőiskola igazgatója: Szerényi Sándor;
a Párttörténeti Intézet vezetője: Vass Henrik.

A Központi Revíziós Bizottság első ülésén elnökének Horváth Andrást, helyettesének Csikesz Józsefnét választotta.

A Központi Ellenőrző Bizottság első ülésén elnökének Nógrádi Sándort, titkárának Barinkai Oszkárt választotta.

KÁDÁR JÁNOS ELVTÁRS ZÁRSZAVA

Tisztelt kongresszus! Tisztelt elvtársak! Kedves elvtársnők!

Pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának munkája befejeződött. Mély meggyőződésünk, hogy kongresszusunk elvégezte azt a nagy és jelentős feladatot, amely reá hárult pártunk történelmi útjának e fontos állomásán: *megerősítette pártunk fő politikai irányvonalát, megerősítette és jóváhagyta gazdasági és kulturális terveinket, törekvéseinket, megteremtette a párt jövendő munkájának alapjait.* Olyan fegyvereket adott az egész párt kezébe, amelyek birtokában bizakodással és jó reménységgel foghatunk a pártunkra, munkásosztályunkra, népünkre váró nagy munkához fejlődésünknek abban a szakaszában, amely ezzel a kongresszussal nyílt meg. Feladatunk, hogy hazánkban teljesen felépítsük a szocialista társadalmat, eltüntessük és eltemessük az átkozott kapitalista kizsákmányoló rendszert összes maradványaival együtt. *(Nagy taps.)*

A párt megválasztotta a kongresszuson központi vezető szerveit. Az a meggyőződésünk, hogy pártunk eszmei, politikai és szervezeti egysége, pártunk és népünk összeforrottsága ezzel a kongresszussal még tovább erősödött. Minden feltétel adott tehát ahhoz, hogy jövendő munkánkban még nagyobb eredményeket érjünk el, hogy felépüljön a mi szocialista világunk, virágozzék a mi rendszerünk és hazánk, a népi Magyarország.

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak! Engedjék meg végezetül, hogy még egyszer őszinte köszönetet mondjak valamennyi testvérpártunknak, amelynek küldöttsége részt vett kongresszusunkon, és amelytől üzenet, üdvözlet érkezett. Nagyra értékeljük azt a segítséget, amelyet pártunknak testvérpártjaink küldöttségei nyújtottak azzal, hogy részt vettek kongresszusunk munkájában, véleményüket és álláspontjukat közölték velünk, és igaz internacionalista szolidaritásukról, testvéri támogatásukról biztosítottak bennünket. Pártunk arra törekszik a jövőben is, hogy méltónak bizonyuljon testvérpártjaink szolidaritására, internacionalista testvéri barátságára és támogatására.

Köszönetet mondok a kongresszus küldötteinek, akik személyes részvételükkel és felszólalásukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a VIII. kongresszus eredménnyel megoldhassa nagy feladatait. Köszönetet mondok meghívott vendégeinknek, akik türelemmel és figyelemmel végigkísérték

kongresszusunk munkáját. Azt kérjük tőlük is, hogy támogassák törekvéseinket, harcunkat, amely közelebbi és távolabbi céljaiban egy a magyar nép nemzeti boldogulásával.

Engedjék meg, hogy élve az alkalommal, őszinte köszönetet mondjak mindazon elvtársaknak, adminisztratív dolgozóknak, tolmácsoknak, a sajtó és a hírközlés dolgozóinak, a technikai dolgozóknak, még a közlekedési rendőröknek is, mert ezernyi ember segített abban, hogy kongresszusunk zavar nélkül, jól végezhesse munkáját.

Még egyszer megkérem testvérpártjaink képviselőit, vigyék el forró, testvéri üdvözletünket hazájukba, távozzanak tőlünk annak tudatában, hogy itt erős eltökéltség, jelentékeny erő van a szocialista célokért folytatott harchoz.

Itt, a kongresszus bezárása alkalmából, még egyszer szívből jövő, forró üdvözletünket küldjük egész kongresszusunk nevében párttagságunknak, a fiatal kommunistáknak s a céljainkkal rokonszenvező párton kívüli szövetségeseinknek, egész dolgozó népünknek. *(Nagy taps.)*

Kongresszusunk nagy munkára hívja a magyar kommunistákat, nagy feladatok megoldására hívja népünket. Biztosíthatjuk a magyar társadalom minden becsületes dolgozóját, hogy pártunk a jövőben is állhatatosan és szilárdan, minden cselekedetével, minden törekvésével népünk boldogulását kívánja szolgálni.

Köszönöm mindnyájuknak a figyelmet, a támogatást.

Előre, elvtársak, új, nagy feladatokra és mint bizton hisszük, új győzelmek felé! (Nagy taps.)

Éljen a magyar munkásosztály forradalmi élcsapata, a Magyar Szocialista Munkáspárt! *(Lelkes taps.)*

Éljen a magyar munkásosztály, a magyar dolgozó nép, virágozzék hazánk, a Magyar Népköztársaság! *(Nagy taps.)*

Éljen a proletár internacionalizmus! Éljenek testvérpártjaink, a testvéri népek! Erősödjék tovább a nemzetközi kommunista mozgalom és a szocialista világrendszer országainak összeforrottsága! *(Hosszan tartó, ütemes taps.)*

Éljen és diadalmaskodjék a kommunizmus és a béke ügye az egész világon! *(Viharos taps.)*

FÜGGELÉK

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉBEN ELÉRT EREDMÉNYEKRŐL ÉS A PÁRT ELŐTT ÁLLÓ FELADATOKRÓL

I

A NEMZETKÖZI HELYZET ÉS KÜLPOLITIKÁNK ALAPELVEI

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt helyesli és tevékenységében érvényre juttatja azokat az elveket, amelyeket a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa meghirdetett, a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as moszkvai értekezletein elfogadott dokumentumok megerősítettek, a XXII. kongresszus, a Szovjetunió Kommunista Pártja új programja tovább fejlesztett.

Korunk fő tartalma a kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet. A társadalmi harcok fő frontja: a kapitalizmus és a szocializmus küzdelme, amely elsősorban a két világrendszer harcában, békés versenyében fejeződik ki. A jelen és a jövő történelmi folyamatait, a nemzetközi helyzetet ma már mindenekelőtt a szocialista világrendszer léte és fejlődése határozza meg.

Világszerte hódítanak a marxizmus—leninizmus eszméi, megállíthatatlanul növekednek a szocializmus szervezett erői. A szocialista világrendszer ereje, a nemzetközi proletariátus, a néptömegek forradalmi harcai, a nemzeti demokratikus erők, a nemzeti felszabadító küzdelmek, a népek harcos békemozgalma egyetlen hatalmas áradatban egyesül az imperializmus ellen, a társadalmi haladásért, a békéért.

A tőkés rendszer a fejlett kapitalista országok egy részére kiterjedő átmeneti és részleges konjunktúra ellenére hanyatlik, a kapitalizmus álta-

lános válsága új szakaszába jutott, gyengülnek gazdasági és politikai pozíciói. A nagy monopóliumok a kapitalista integráció — különösen az Európai Közös Piac — révén kísérletet tesznek a szocializmus elleni agresszív „Szent Szövetség" gazdasági és politikai megerősítésére. A nemzetközi monopóliumok a Közös Piac keretében fokozzák a dolgozók kizsákmányolását, a nemzeti érdekeket alárendelik az imperializmus érdekeinek. A monopóliumok nemzetközi összefogásának új formái a neokolonializmus céljait is szolgálják. Az integrációs kísérletek nem oldják meg a kapitalizmus belső ellentmondásait, kiélezik a munka és a tőke harcát, a nagy monopóliumok és a néptömegek (munkások, parasztok, városi kispolgárok és középrétegek) közötti ellentéteket; az imperialista hatalmak közti ellentétek az új formák között is fennmaradnak és elmélyülnek. A nemzetközi monopoltőke semmilyen erőfeszítése sem képes arra, hogy feltartóztassa a kapitalizmus hanyatlását, a szocializmus előretörését.

Az imperializmus gyarmati rendszere szétesett. A volt gyarmati országok nagy többsége már kivívta politikai függetlenségét és jelentős erővé vált az imperializmus elleni küzdelemben. A nemzetközi monopoltőke a gyarmatosítás hagyományos módszerei mellett a neokolonialista politika minden eszközét latba veti, hogy megőrizze gyarmati hadállásait, semmitől sem riad vissza, hogy torlaszt emeljen a felszabadult népek önálló fejlődése, társadalmi haladása elé. A nemzeti felszabadító mozgalmak, a függetlenségüket kivívott népek, a békéért és a demokráciáért küzdő tömegek támaszt találnak a szocialista világrendszer országaiban. A Szovjetunió, a szocialista országok, a kommunista és demokratikus mozgalmak egyesült ereje útját állja az ellenforradalom imperialista exportjának. Valljuk, hogy minden népnek magának kell eldöntenie, hogy milyen társadalmi rendszerben akar élni. Meggyőződésünk, hogy mind több gyarmati sorból felszabadult nép fogja a nem kapitalista utat választani.

2. A nemzetközi — elsősorban az amerikai — monopoltőke folytatja a fegyverkezési hajszát, amely súlyos háborús veszéllyel terhes. Az Egyesült Államok uralkodó körei az emberiségre szabadították az atomháború veszélyét. Elutasítják a Szovjetuniónak az atomfegyverek eltiltására, az általános és teljes leszerelés végrehajtására irányuló javaslatait, kiterjesztették a nukleáris kísérleteket a világűrre is, helyi háborús provokációkat szerveznek, feltámasztották a nyugatnémet imperializmus katonai erejét.

és ezzel Európa szívében az egész világ békéjét fenyegető tűzfészket teremtettek. Az Egyesült Államok kormányának Kuba elleni agressziója felidézte a harmadik világháború közvetlen veszélyét. A Szovjetuniót a népek sorsa iránt érzett felelősségtudat vezérelte, amikor higgadt bölcsességet és erélyt tanúsítva elhárította a fenyegető katasztrófát. Népünk és kormányunk a Szovjetunióval, a szocialista országokkal, minden haladó erővel együtt segíti és védelmezi a függetlenségéért, szuverenitásáért harcoló, szocialista hazáját építő kubai népet. A Szovjetunió és a szocialista országok kötelessége, hogy állandóan korszerűsítsék fegyveres erőiket és megakadályozzák, hogy az imperialisták katonai fölényre tegyenek szert. Olyan helyzet alakult ki, amikor a béke megőrzése, a háborús veszély elhárítása az emberi haladás nemzetközi erőinek legfőbb feladatává vált.

Az imperialisták háborús előkészületei ellen küzdő erők első vonalában szerte a világon a kommunisták állnak. *A békés egymás mellett élésért vívott harc a szocialista tábor külpolitikájának alapja.* A béke fenntartása a szocialista országok még gyorsabb fejlődésének feltétele, a magyar nép legsajátabb érdeke is. A jelen történelmi helyzetben megvan a lehetősége annak, hogy a népek valamennyi békeszerető erő tömörítésével és összefogásával megakadályozzák a világháború kirobbantását.

A nemzetközi osztályharc új, sajátos formája a békés egymás mellett élés, a két világrendszer gazdasági versenye, amely kedvezőbb körülményeket teremt a kapitalista országok proletárforradalmai és demokratikus mozgalmai, az antiimperialista nemzeti felszabadító forradalmak számára is. Világháború nélkül könnyebben és kevesebb áldozattal győz a szocializmus a kapitalizmus felett.

A magyar nép cselekvő részese a békéért folyó harcnak, a terebélyesedő béke-világmozgalomnak, amelynek szerepe és hatása állandóan növekszik. Ebben a mozgalomban összefog minden erő, amely a háború és a fegyverek nélküli világot óhajtja és ennek megteremtésén fáradozik.

Békét akarunk, de amíg az imperialisták háborúval fenyegetnek, fokozzák a fegyverkezési versenyt, kötelességünk, hogy a Varsói Szerződés keretében a Magyar Népköztársaság is megtegyen minden szükséges intézkedést a szocialista tábor véderejének, s egyben hazánk biztonságának erősítésére, kivegye részét a közös védelmi feladatokból. Pártunk és kormányunk jelentős anyagi áldozattal a korszerű haditechnika magaslatára

emelt, ütőképes hadsereget szervezett, amelyet állandóan fejleszt; népünk el van szánva függetlenségünk, békés építőmunkánk, szocialista rendszerünk védelmére.

3. *Minden erőnkkel támogatjuk az általános és teljes leszerelésért folyó harcot.* Csak az általános és teljes leszerelés mentesítené az egész emberiséget egyszer s mindenkorra a háború fenyegetésétől; e cél elérése azonban még hosszú és állhatatos küzdelmet kíván a népektől.

Pártunk, kormányunk és népünk a vitás nemzetközi kérdések békés tárgyalások útján való megoldásának a híve. A béke biztosításáért, az általános és teljes leszerelés kiharcolásáért együttműködünk minden társadalmi erővel, szövetséget kötünk minden mozgalommal. Támogatunk minden józan, akár csak részmegoldáshoz is hozzásegítő egyezményt, amely a nemzetközi feszültség enyhüléséhez vezet. Helyeseljük a Szovjetunió álláspontját a német békeszerződésről, Nyugat-Berlin kérdésének rendezéséről. Támogatjuk az első német munkás-paraszt államot, a Német Demokratikus Köztársaságot. Aggodalommal és éberen figyeljük a militarizmus újraéledését, agresszív törekvéseit. Helyeseljük azokat a javaslatokat, amelyek az Európa és a világ különböző térségeiben létesítendő atommentes övezetek felállítására, a külföldi támaszpontok megszüntetésére, a különböző hadseregeknek a nemzeti határok mögé való visszavonására irányulnak. A leszerelés megvalósulása kiverné az imperialisták kezéből azt a fegyvert is, amelyet a nemzeti felszabadító mozgalmak erőszakos elnyomására használnak.

4. *Külpolitikánk gerince: barátságunk és szövetségünk a Szovjetunióval, a szocialista tábor egységének erősítése, hűségünk a Varsói Szerződéshez.*

A magyar—szovjet barátság ápolása és fejlesztése függetlenségünk, szabadságunk megőrzésének záloga, országunk gazdasági és kulturális fejlődésének rendkívül fontos tényezője. A Moszkvai Nyilatkozat szellemében valljuk, hogy a béke, az emberi haladás biztosítéka, kulcskérdése: a szocialista tábor egysége, összeforrottsága. A Varsói Szerződés védelmi szövetség a NATO-hatalmak háborús tervei és fenyegetései ellen. A Magyar Népköztársaság hű tagja a Varsói Szerződésnek.

5. A magyar nép külpolitikáját a békés egymás mellett élés elve vezérli. Még bensőségesebb viszonyra törekszünk azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink barátiak, barátivá akarjuk fejleszteni azokkal az

országokkal, amelyekkel kapcsolatunk normális és korrekt, amelyekkel pedig még nem kielégítő vagy rossz a viszonyunk, normális kapcsolatokra törekszünk.

A magyar nép barátságot érez a pozitív semlegesség elvét követő népek és államok iránt, támogatja a függetlenségükért harcoló ázsiai, afrikai és latin-amerikai népeket, s fejleszteni kívánja országaikkal a kereskedelmi és kulturális kapcsolatokat. Pártunk és kormányunk a nemzetközi élet fórumain kiveszi részét a gyarmati rendszer teljes és végleges felszámolásáért vívott harcból. Erőnkhöz képest segítjük a függetlenség útjára lépett országok népeit, hogy politikai függetlenségüket megvédjék, gazdasági függetlenségüket kivívják és biztosítsák.

Népünk helyesli, hogy kormányunk normális diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatokat kíván fenntartani a NATO katonai tömbjéhez tartozó országokkal, köztük az Egyesült Államokkal is. Az Egyesült Államok kormányával való kapcsolat rendezésének feltétele, hogy az amerikai vezető körök egyszer s mindenkorra tegyenek le arról, hogy beavatkozzanak a Magyar Népköztársaság belügyeibe.

6. A szocialista tábornak hazánkkal határos államaival, szövetségeseinkkel kapcsolataink testvériek, egészségesen fejlődnek.

Fejleszteni kívánjuk jószomszédi kapcsolatainkat a Jugoszláv Szövetségi Népköztársasággal. Jószomszédi viszonyra törekszünk a semleges Ausztriával, a békeszerető osztrák néppel. Azt várjuk, hogy következetesen érvényesítse a semlegesség elvét.

Hazánk nemzetközi tekintélye megnőtt. Népünk képviselői a nemzetközi fórumokon: az Egyesült Nemzetek Szervezetében, az UNESCÓ-ban, az Európai Gazdasági Bizottságban, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetben, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségben és más nemzetközi szervezetekben állhatatos harcot folytatnak a béke megszilárdításáért, a teljes leszerelésért, a békés egymás mellett élés elvének megvalósításáért, a gyarmati rendszer teljes felszámolásáért, a társadalmi haladásért.

A Magyar Népköztársaság a nemzetközi szervezetek egyetemességéért küzd. Az Egyesült Nemzetek Szervezete egyetemességének mond ellent, hogy a csaknem 700 milliós kínai nép, a Kínai Népköztársaság nem gyakorolhatja szabadon az ENSZ-ben és más nemzetközi fórumokon jogait. A Kínai Népköztársaságnak meg kell adni a teljes nemzetközi elismerést.

II

A SZOCIALISTA FORRADALOM ÚJ GYŐZELME HAZÁNKBAN

7. Népünk legnagyobb történelmi vívmánya a munkáshatalom. A magyar munkásosztály, szövetségben a dolgozó parasztsággal, összefogva a társadalom más haladó erőivel, politikai harcban legyőzte a burzsoáziát, kivívta a hatalmat, megalkotta államát, a Magyar Népköztársaságot. Az 1956-os ellenforradalmi lázadás fő célja a proletárdiktatúra megsemmisítése volt. Az ellenforradalmat a Szovjetunió testvéri segítségével levertük, a magyar proletárdiktatúrát megvédelmeztük és megszilárdítottuk.

A társadalmi-gazdasági viszonyok forradalmi átalakításának alapja és feltétele: a politikai hatalom kivívása, megvédése és megerősítése volt. A munkáshatalom uralkodóvá tette a népet a gazdaságban is. Köztulajdonba vette a fő termelési eszközöket: államosította a bányákat, a gyárakat, a bankokat, a közlekedést. Szocialista ipart teremtett. Hazánk másfél évtized alatt elmaradott agrár-ipari országból fejlett nehéziparral rendelkező ipari-agrár országgá lett. Szocialista forradalmi átalakulás megy végbe a kulturális életben.

A szocialista forradalom győzött a társadalmi-gazdasági életben, mivel a népgazdaság minden ágában uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok. Pártunk VII. kongresszusa azt a feladatot tűzte ki, hogy gyorsítsuk meg a szocializmus építését hazánkban, vezessük a dolgozó parasztságot a második ötéves terv időszakában a szocializmus útjára, fejezzük be a szocializmus alapjainak lerakását. Hála a magyar nép alkotó lendületének, erőfeszítéseinek, a parasztság elhatározásának, a kijelölt célt elértük és jelenthetjük:

A mezőgazdaság szocialista átszervezésével egész népgazdaságunkban osztatlanul uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását. A magyar nép új történelmi jelentőségű győzelmet aratott, a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépett.

8. Hazánkban a mezőgazdaság szocialista átalakítása 1948—1949-ben kezdődött, de két ízben is törést szenvedett. A termelőszövetkezetek tömeges szervezését 1959 elején kezdtük el. 1959—1961-ben több mint 900 000 parasztcsalád lépett be a termelőszövetkezetekbe. Ma már az

ország szántóterületének 95 és fél százalékán termelőszövetkezetek és állami gazdaságok dolgoznak. Parasztságunk túlnyomó része, több mint 1,1 millió család, termelőszövetkezetben dolgozik. A szövetkezetek túlnyomó része, több mint 90 százaléka legfejlettebb típusú mezőgazdasági termelőszövetkezet.

A mezőgazdaság szocialista átszervezését több kedvező tényező együttes hatása segítette. Döntő feltétele a Magyar Szocialista Munkáspárt marxista—leninista politikája volt, amely találkozott dolgozó parasztságunk egyetértésével és támogatásával.

Tapasztalataink igazolták azt a marxista tanítást, hogy a mezőgazdaság szocialista nagyüzemi átalakítása nem lehet spontán folyamat. A parasztságot a szocializmus útjára — az önkéntesség lenini elvének tiszteletben tartásával — a munkásosztálynak kell vezetnie, amelynek politikáját és akaratát a párt testesíti meg.

Pártunk legfőbb feladata és kötelessége az 1956-os ellenforradalom után a munkáshatalom megvédése és megszilárdítása volt; ennek rendeltük alá agrárpolitikánkat is. Mindenekelőtt azokat a korábbi hibás intézkedéseket javítottuk ki, amelyek aláásták a parasztság bizalmát, gyengítették a munkás-paraszt szövetséget. Eltöröltük a kötelező beadást, új felvásárlási és árpolitikát dolgoztunk ki, fejlesztettük a mezőgazdasági tervezés rendszerét, orvosoltuk a tagosítás idején okozott sérelmeket. A párt agrárpolitikája előmozdította a dolgozó parasztság anyagi helyzetének javulását, többtermelésre ösztönözte az egyéni gazdákat is. Ez a politika megnyerte a parasztság bizalmát, helyreállította és megerősítette a munkás-paraszt szövetséget, jelentős mértékben növelte a párt befolyását, tekintélyét a falun.

Pártunk 1957—1958-ban kialakított agrárpolitikájának fontos jellemzője volt a szocialista nagyüzemek, különösen a termelőszövetkezetek megerősítése. Termelőszövetkezeteink rövid idő alatt megerősödtek, ez növelte a szövetkezetek vonzó hatását, kedvezően befolyásolta a dolgozó parasztság véleményét a nagyüzemi gazdálkodásról.

1958 végére megérlelődtek a termelőszövetkezetek tömeges szervezésének gazdasági és politikai feltételei. A párt idejében és sikeresen fellépett a mezőgazdaság szocialista átszervezését gátló jobb- és „baloldali" nézetek ellen. Határozottan elutasította a „baloldali" elgondolásokat, amelyek szerint a dolgozó parasztságot gazdasági nyomással, adóemeléssel kell

szövetkezetbe kényszeríteni. Leszámolt a jobboldali megalkuvással, amely nem bízott a parasztság politikai érettségében és beláthatatlan időre akarta elhalasztani a mezőgazdaság szocialista átalakítását. Elvetette az ökonomista felfogást, amely a szövetkezetek szervezését a nagyüzemi építkezések és más gazdasági tényezők puszta függvényévé akarta tenni. A párt — a lenini elveknek és gyakorlatnak megfelelően — a politika elsőségét állította szembe ezzel a szemlélettel: abból indult ki, hogy ha a politikai feltételek megértek, s a parasztságban megvan a készség a szövetkezésre, akkor minden erővel — az állam és a parasztság anyagi eszközeinek mozgósításával — a párt, a munkásosztály, az egész társadalom támogatásával elő kell mozdítani a mezőgazdaság szocialista átszervezését. A szövetkezetek tömeges szervezése idején a párt valamennyi fontos kérdésben egységesen lépett fel. A termelőszövetkezetek szervezésében a párt szigorúan betartotta az önkéntesség lenini elvét. Egyes vidékeken egyszerű társulásokat, termelőcsoportokat is szerveztünk, a tömeges szervezés fő formája azonban a mezőgazdasági termelőszövetkezet volt. Hatékonyan segítették az átszervezést a termelőszövetkezetbe lépők személyes anyagi érdekeltségét biztosító intézkedések is: a földjáradék fizetése, a betegségi és a balesetbiztosítás, a nyugdíj és az öregségi járadék bevezetése. Bátorítólag hatott, hogy érvényesült a szövetkezeti demokrácia a vezetők megválasztásában és a gazdálkodás irányításában.

Az eredményes átszervezést hatékony gazdasági intézkedések is támogatták. A szocialista mezőgazdaság anyagi-termelési bázisának megerősítésére módosítottuk terveinket. 1959—1961-ben az eredetileg előirányzottnál lényegesen többet, összesen csaknem 19 milliárd forintot ruháztunk be a mezőgazdaságba. Három év alatt több mint kétszeresére nőtt az 1 kh szántóra jutó gépi munka és műtrágya. 1959—1961-ben a termelőszövetkezetek 550 000 szarvasmarha, 1,5 millió sertés és 6,5 millió baromfi számára építettek elsősorban egyszerű, gyorsan létrehozható épületeket.

A Szovjetunió szocialista mezőgazdaságának gazdag tapasztalatai, a testvéri szocialista országok mezőgazdaságának példája megkönnyítette dolgozó parasztságunk elhatározását. A mezőgazdaság gyors átszervezését nagymértékben előmozdította a béke és a szocializmus világméretekben növekvő ereje, a nemzetközi helyzet kedvező alakulása.

9. A mezőgazdaság szocialista átalakításának nagy eredménye, a párt politikájának fényes igazolása, hogy az átszervezés éveiben sikerült emelnünk a mezőgazdaság termelését és árutermelését, annak ellenére, hogy meg kellett küzdeni a kedvezőtlen időjárással is.

Az átszervezés éveiben is tovább folytatódott mezőgazdaságunk belterjes fejlődése. Sikerült fejlesztenünk a munkaigényes, nagy befektetéssel járó kultúrákat, a szőlő- és gyümölcstermesztést is.

A tömeges átszervezés időszakában 1959—1961 átlagában a mezőgazdaság teljes termelése a megelőző három évhez képest 8 és fél százalékkal, az állam részére felvásárolt árumennyiség pedig az 1958. évihez viszonyítva 13,3 százalékkal nőtt. Növekedett az állatállomány is.

Mindez annak a bizonyítéka, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése a parasztság egyetértésével, helyes módszerekkel, egészségesen ment végbe.

A termelőszövetkezeti rendszer győzelmével nagy lehetőségek nyíltak a mezőgazdasági termelés fellendítése és dolgozó parasztságunk felemelkedése előtt. A magyar mezőgazdaság történetében új fejezet kezdődik: erőnket most már a termelőszövetkezetek korszerű, nagyüzemi gazdálkodásának fejlesztésére és szocialista jellegének erősítésére, a szövetkezeti parasztság szocialista nevelésére, egységének kovácsolására összpontosíthatjuk.

10. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével egyszer s mindenkorra megszűnt annak a lehetősége, hogy egyik ember a másikat kizsákmányolja. Megszűnt a kapitalizmus *visszaállításának társadalmi és gazdasági lehetősége. Ha a Magyar Népköztársaság a Szovjetunióval, a szocialista tábor országaival vállvetve halad, akkor népünk szocialista vívmányai véglegesek.* A társadalmi haladás és a béke erőinek nemzetközi túlsúlya, a magyar népnek az épülő szocialista rendhez való hűsége megdönthetetlenné és végérvényessé teszi hazánkban a szocializmus győzelmét.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése dolgozó népünk történelmi jelentőségű győzelme, amely kihat egész társadalmi-gazdasági életünkre, kedvezően befolyásolja jövő fejlődésünket. A szocialista forradalom fő folyamatai — a politikai, a gazdasági, a társadalmi és a kulturális-ideológiai átalakulás — egységet alkotnak, összefonódnak. A szocialista termelési viszonyok általános győzelme lehetővé teszi, hogy gyorsabban fej-

lesszük a termelőerőket a népgazdaság minden ágában, növeljük a munka termelékenységét, megteremtsük az anyagi javak bőségét, gazdagítsuk a dolgozó emberek életét. A szocializmus alapjainak lerakása után az a feladat, hogy tegyük teljessé a szocializmus győzelmét, építsük fel hazánkban teljesen a szocialista társadalmat.

Tovább fejlődik társadalmi és politikai rendszerünk. Megerősödött népi demokratikus államunk legfőbb politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség. Társadalmunk közelebb került ahhoz, hogy a munkásosztály, a termelőszövetkezeti parasztság és az értelmiség, a dolgozó nép egységes szocialista társadalmává váljék. A céljaiban, szemléletében és erőfeszítéseiben mindinkább egységessé váló magyar nép küzd a szocializmus teljes győzelméért.

III

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI RENDÜNK FEJLŐDÉSE

A munkáshatalom megvédése és megszilárdítása, a mezőgazdaság szocialista átszervezése, a társadalom osztályszerkezetében végbement gyökeres változások megerősítették népünk politikai egységét. A további fejlődés most elsősorban azon múlik, hogy a szocializmus teljes felépítésén munkálkodva, valamennyi dolgozó osztály és réteg politikailag és erkölcsileg még jobban összeforrjon.

11. A szocializmus építésének vezetője a munkásosztály, amely társadalmi céljait forradalmi pártja vezetésével valósítja meg. Az 1919-es Tanácsköztársaság vérbefojtása után a negyedszázados ellenforradalmi rendszer terrorja, a féktelen nacionalista, antikommunista uszítás sem tudta kiölni a magyar munkásosztály forradalmi hitét. A felszabadulás után a munkásosztály elsőként állt talpra, és megszüntetve sorainak megosztottságát, példamutatóan harcolt és dolgozott az ország újjáépítéséért, a népi Magyarország megteremtéséért, a szocialista átalakulásért.

A szocializmus építésében betöltött élenjáró szerepével, áldozatkészségével, lelkesedésével a munkásosztály kivívta valamennyi dolgozó osztály és réteg tiszteletét és elismerését. A mezőgazdaság szocialista átszervezésében a munkásosztály szilárd szövetségese és következetes támogatója volt a parasztság leghaladóbb erőinek, a szövetkezeti gazdálkodás falusi úttörőinek.

Pártunk továbbra is elsősorban a munkásosztály aktivitására, lelkesedésére és öntudatára támaszkodik. A párt és a munkásosztály megbonthatatlan egysége fejlődésünk legfontosabb záloga. A munkásosztály vezető szerepe fennmarad a szocialista társadalomban és a kommunizmus építése idején is. A munkásosztálynak élen kell járnia és példát kell mutatnia a szocialista munkában, a szocialista erkölcs érvényre juttatásában. A szocialista brigádok mozgalma, amelyet a munkásosztály kezdeményezett, több, mint egyszerű termelési mozgalom: kifejezi a munkásosztály szocialista tudatosságát, vezető szerepét a szocialista munka, a szocialista életforma és erkölcs kialakításában. Ahhoz, hogy a munkásosztály eleget tehessen megnövekedett feladatainak, a saját soraiban is harcolnia kell a polgári és kispolgári szemlélet maradványai ellen.

12. A termelőszövetkezeti mozgalom győzelme a legfontosabb lépés az egységes szocialista szövetkezeti parasztság kialakulásának útján. Lerombolta azokat az osztálykorlátokat, amelyeket a magántulajdon és a kisárutermelés emelt a múltban a parasztság különböző rétegei közé, megszüntette a parasztság belső osztálytagozódását. Az egységes szövetkezeti szocialista parasztság kialakulása azonban csak hosszabb fejlődés eredménye lehet.

Az egységes paraszti osztály kialakulását sok türelemmel, a lenini politika helyes alkalmazásával kell segíteni. A termelőszövetkezeti mozgalom győzelme után a szövetkezeti tagok megítélésének fő mércéje a közösség javára végzett munka. A termelőszövetkezeti tagságnak a korábbi rétegeződés szerint való megosztása csak kárt okoz, mert táplálja a volt szegényparasztok, középparasztok és kulákok, a „régi" és „új" tagok közötti bizalmatlanság maradványait, akadályozza a szövetkezeti parasztság egységbe kovácsolódását. De ugyanolyan helytelen és veszélyes a türelmetlenség, az előreszaladás, a ma még meglevő valóságos különbségek semmibevétele is. Nem engedhetjük meg a háztáji gazdaságok felszámolását, a földjáradék fizetésének önkényes megszüntetését, az álradikális intézkedések semmiféle fajtáját sem, mert ezek megnehezítik a gazdasági, politikai és eszmei egység kialakulását.

Az egység kialakulásában és az átmeneti ellentmondások leküzdésében két, egymással kölcsönhatásban érvényesülő társadalmi tényezőnek van döntő szerepe. A termelőszövetkezetek gazdasági és szervezeti megerő-

södése, a szövetkezeti tagok gazdasági biztonsága növeli a szövetkezeti parasztok szocialista öntudatát, erősíti közösségi szemléletét. A szövetkezeti tagok szocialista öntudata, közösségi szemlélete viszont segíti a szocialista termelési viszonyok fejlődését, a szövetkezeti vagyon gyarapodását, erősíti a közös gazdaságot.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése nemcsak a termelőszövetkezeti tagok egyéni életformájában hozott fordulatot, hanem megteremtette a szocialista falu kialakulásának, a város és a falu közötti lényeges különbségek fokozatos csökkentésének legfontosabb előfeltételeit is.

13. A szocializmus teljes felépítésének időszakában tovább növekszik az értelmiség szerepe a szocialista tervgazdálkodásban, a tudomány, a szocialista kultúra fejlesztésében, eredményeinek hasznosításában. Ezt tükrözi a szellemi dolgozók számának gyors növekedése is. A szocialista értelmiség kialakulásában nagy szerepet játszik, hogy megváltozott az értelmiség szociális összetétele. Az iskolákból kikerülő fiatal értelmiségiek nagy része munkás- és parasztszármazású. Sok tehetséges munkás és paraszt került értelmiségi munkakörbe, sok munkásember termelőmunkája mellett hősies erőfeszítéssel egyetemi és főiskolai diplomát szerzett.

A VII. kongresszus óta meggyorsult és jelentősen előrehaladt a szocialista értelmiség kialakulása. A műszaki és agrárértelmiségieknek, a tudósoknak, a közgazdászoknak, a pedagógusoknak, az orvosoknak, az alkotó művészeknek és az értelmiség más rétegeinek nagy többsége támogatja a szocialista társadalmi rendet, a munkásosztállyal és a parasztsággal vállvetve munkálkodik a szocializmus építésén. Mind több az olyan párton kívüli értelmiségi is, aki politikai meggyőződésében, világnézetében szocialista. Az értelmiség számottevő részének gondolkodásában azonban még hatnak a régi világ eszméi. Az a célunk, hogy az egész értelmiség szocialista legyen, hogy elsajátítsa a marxizmus—leninizmust, ezért fáradhatatlanul harcolunk az értelmiség világnézeti fejlődését akadályozó polgári és kispolgári eszmék ellen.

14. Megváltozott a városi kispolgári dolgozó rétegek helyzete is. Az egykori kisiparosoknak mintegy fele a kisipari termelőszövetkezetekbe lépett. A szövetkezeti kisipar jelentős szerepet tölt be a lakosság szükségleteinek kielégítésében, arra hivatott, hogy hozzásegítse a még egyénileg dolgozó kisiparosokat is a szocialista útra téréshez, őrizze és tovább fej-

lessze a magyar kisipar gyártmányainak jó hírnevét, járuljon hozzá, hogy a lakosság szükségleteinek kielégítését ne használhassák ki spekulációs nyerészkedésre.

15. Társadalmunk fejlődésében a lakosság érdeke még jó ideig megköveteli, hogy a törvények által megszabott keretek között működési lehetőséget biztosítsunk a tisztességes munkát végző magánkisiparnak. A magánkisipar és a magánkiskereskedelem mindaddig megmarad, amíg az állami és szövetkezeti ipar és kereskedelem nem elégíti ki a lakosság növekvő igényeit minden tekintetben jobban, mint a magánszektor. A magánkisiparosok és kiskereskedők becsületes munkája is segíti társadalmunk fejlődését. A körükben jelentkező kapitalista tendenciákat azonban korlátozni kell. A párt arra törekszik, hogy a magánkisiparosok és kiskereskedők is aktív részesei legyenek a dolgozó nép szocialista összefogásának, fokozatosan — saját elhatározásukból — szocialista útra térjenek.

16. Szocialista fejlődésünk fontos vonása, hogy az egykori kizsákmányoló osztályok tagjainak, még inkább leszármazottaiknak a zöme beleilleszkedett társadalmunk új rendjébe. Szocialista államunk és jogrendünk biztosítja az állampolgári jogok gyakorlását mindazoknak az állampolgároknak, akik törvényeinket betartják, függetlenül attól, hogy korábban a kizsákmányoló osztályokhoz tartoztak-e. A volt kizsákmányoló osztályok tagjainak többsége dolgozik, megtalálja helyét társadalmunkban. Egy részükre azonban még erősen hat a kapitalista világ politikai és ideológiai befolyása, és ennek következtében politikailag ingadozik. Kisebb részük tevékenyen rendszerellenes.

Az ellenséges erők elszigetelése és az aktív ellenséges tevékenység kíméletlen elnyomása továbbra is az osztályharc fontos feladata; ez a feltétele annak is, hogy zavartalanul folyjék és meggyorsuljon a volt kizsákmányoló osztályok lojálisan viselkedő és becsületesen dolgozó tagjainak végleges beilleszkedése a szocialista társadalomba.

17. A nemzetközi munkásmozgalom tapasztalatai megerősítik a marxizmus—leninizmusnak azt a tanítását, hogy a munkásosztály csak a dolgozó nép élén, széles osztályszövetségben viheti győzelemre a békéért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott harcot. Az osztályszövetség tartalma, terjedelme és formája a konkrét történelmi helyzet kívánta feladatoktól, valamennyi társadalmi osztály és réteg politikai magatartásától

függően változik. A Magyar Szocialista Munkáspárt sikereinek döntő tényezője volt, hogy vezetésével megvalósult a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség és a városi kispolgárság tartós szövetsége. A dolgozó nép összefogott erejére támaszkodva vertük le az ellenforradalmat, erősítettük meg a munkáshatalmat, valósítottuk meg a szocialista konszolidációt, raktuk le a szocializmus alapjait.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésével megerősödött és új tartalmat nyert a munkás-paraszt szövetség. Ez a szövetség ma már két szocialista jellegű osztály testvéri összefogásává fejlődött, amelyeket az alapvető politikai érdekeken túl a szocialista gazdaság és kultúra fejlesztésében is érvényesülő érdekközösség tesz megbonthatatlanná. Ebben a szövetségben az ellentmondások a termelőerőknek és a szocialista termelési viszonyoknak, valamint a társadalmi tudatnak az eltérő fejlettségéből adódnak. Ezek az ellentmondások a szocialista társadalom fejlődésével fokozatosan csökkennek. A munkás-paraszt szövetség az alapja a társadalom valamennyi osztályát és rétegét felölelő nemzeti egységnek.

A régi kizsákmányoló osztályokat felszámoltuk. Nincsenek olyan osztályok vagy számottevő társadalmi rétegek, amelyeknek az érdekei ellentétesek lennének a szocializmussal. A szocializmus teljes felépítésének napirenden levő feladatai összhangban vannak az egész nép érdekeivel, érthetők, vonzók és lelkesítők számára. A szocialista nemzeti egység kialakulása és megerősödése is harcban megy végbe. Tevékenykednek még ha elszigetelten és szétszórtan is, reakciós erők, amelyeket a nyugati imperializmus népellenes aknamunkára ösztönöz. Még vannak a régi társadalomnak maradványai, még hatnak a kapitalizmus eszméi az emberek tudatában.

A szocializmus alapjainak lerakása után az osztályharc jellege változik, formái és eszközei módosulnak. Az osztályharc fő területei jelenleg: a szocialista gazdaság megerősítése, fejlesztése és a szocialista tudat kialakítása. Ezért az osztályharcban a szervezés, a meggyőzés és az ideológiai harc került előtérbe. Ebben a harcban a munkásosztály a társadalom valamennyi osztályának és rétegének összefogására támaszkodhat és velük együtt munkálkodhat a szocialista nemzeti egység megteremtésén. *A szocialista nemzeti egység politikai tartalma: harc a szocialista rendszer védelméért és fejlesztéséért, a szocializmus teljes győzelméért, a békéért, a nemzeti függetlenség*

védelméért, küzdelem a nemzetközi imperializmus és a még meglevő belső ellenséges erők és tendenciák ellen.

A szocialista nemzeti egység vezető ereje a munkásosztály, annak forradalmi pártja, a Magyar Szocialista Munkáspárt, az egész magyar nép elismert vezetője. Társadalmunk valamennyi dolgozó osztályának és rétegének szocialista összefogása a Hazafias Népfront-mozgalom alapja. A Hazafias Népfront-mozgalom segítségével, a párt vezetésével a nemzet összes alkotóerőit mozgósítjuk a szocializmus felépítésére.

18. A szocialista forradalom korábbi szakaszában a társadalmi és politikai élet különböző területein szükséges és helyes volt a szociális származás figyelembevétele. A történelmi igazságszolgáltatás is megkövetelte, hogy a volt kizsákmányolt osztályok tagjai, munkások és dolgozó parasztok, előjogot nyerjenek a hatalom gyakorlásában és a művelődésben.

a) Az állami és közélet, a gazdasági és a kulturális munka különböző területein politikailag és szervezetileg is megszilárdult a munkásosztálynak és pártjának a vezető szerepe, a munkásvezetők gazdag vezetési tapasztalatokat és szakmai ismereteket szereztek, a néphez hű kommunista és párton kívüli vezetők nőttek fel a munkásosztály soraiból és a társadalom más rétegeiből is, az értelmiség zöme őszinte híve a szocialista építésnek. Ilyen körülmények között az emberek megítélésében ma minden tisztség és funkció betöltésénél a szocialista rendszerhez való hűség mellett a hozzáértés és a rátermettség a döntő.

b) Egységes szocialista társadalmunk kialakulása és közoktatásunk szocialista fejlődése lehetővé teszi és egyben megköveteli, hogy az iskolai felvételeknél is a jelöltek felkészültsége, rátermettsége, politikai és erkölcsi magatartása legyen a mérce. Nincs szükség többé tanulóifjúságunk származás szerinti kategorizálására. A tehetséges munkás- és parasztfiatalok továbbtanulását — ami művelődési politikánknak változatlanul fontos része — nem a szociális korlátozások mechanikus alkalmazásával, hanem a szükséges politikai, anyagi, szociális és nevelési feltételek biztosításával, az oktató- és nevelőmunka fejlesztésével kell elérni.

19. Az elmúlt években tovább erősödött állami rendünk. A munkáshatalom szilárd, élvezi a tömegek bizalmát és támogatását, éberen védel-

mezi a dolgozó nép vívmányait. Országunkban törvényes rend van. Államunk a szocialista törvényesség alapján fejlődik. A személyi kultusszal együtt járó önkény és törvénytelenség súlyosan sértette szocialista államunk demokratizmusát és felbecsülhetetlen károkat okozott a szocializmus ügyének. 1956 után helyreállítottuk a szocialista törvényességet, igazságot szolgáltattunk a személyi kultusz áldozatainak, éberen őriztük a szocialista törvényességet, hogy az önkény okozta törvénytelenségek soha meg ne ismétlődjenek. Népünk tudja és nagyra értékeli, hogy országunkban szabadon, nyugodtan és biztonságban élhet, dolgozhat mindenki, aki nem emel kezet a nép hatalmára.

A szocializmus felépítésének nélkülözhetetlen feltétele a szilárd néphatalom — a proletárdiktatúra állama. A szocialista állam az egész dolgozó nép érdekeit védelmezi, minden dolgozó osztályt és társadalmi réteget bevon a hatalom gyakorlásába. A világ első szocialista államának, a Szovjetuniónak a példája azt mutatja, hogy ha teljesen felépült a szocialista társadalom, és kialakult a szocialista társadalom erkölcsi és politikai egysége, akkor a szocialista állam fejlődésében új szakasz kezdődik: a proletárdiktatúra egyetemes népi állammá alakul át.

A szocializmus építésének előttünk álló időszakában népi demokratikus államunk teljesíti a proletárdiktatúra történelmi hivatását, miközben fokozatosan kifejlődnek benne az egyetemes népi államra jellemző vonások.

Változások mennek végbe államunk funkcióiban. Az állam védelmi funkciója — amíg van imperializmus — megmarad, elnyomó funkciója fokozatosan csökken, a gazdasági-szervező és kulturális-nevelő tevékenysége pedig tovább növekszik.

Szocialista államunk továbbfejlesztésének, az egyetemes népi állam kialakulásának kulcskérdése a szocialista demokratizmus mind szélesebb körű kibontakoztatása. Tovább javítjuk a népképviseleti elv szerint választott államhatalmi szervek munkáját az országgyűléstől a községi tanácsokig. A törvényalkotás folyamatában támogatni kell a népi kezdeményezéseket és gyakrabban kell széles körű tanácskozásokat szervezni a néppel. Növeljük a tanácsok, különösen az alsóbb tanácsok hatáskörét. A szocialista demokrácia fejlődésének fontos követelménye, hogy a lakosság minél szélesebb rétegei kapcsolódjanak be közvetlenül is a közügyek

intézésébe. Erre alkalmasak a helyi tanácsok, amelyek államhatalmi szervek és egyben a nép legátfogóbb tömegszervezetei is. A tanácsok a lakosságot közvetlenül érintő kérdéseket — a társadalmi érdekek és a szakszerűség betartásával — a lakosság közvetlen részvételével döntsék el. Küzdeni kell a szocialista demokrácia fejlődését akadályozó, a lakosság öntevékenységét korlátozó bürokratikus szemlélet és ügyintézés ellen. Időszerű a népi ellenőrzés rendszerének és a társadalmi bíráskodásnak a továbbfejlesztése.

Az állami szervek hatásköréből mind több feladat közvetlenül a társadalmi szervek és a tömegszervezetek hatáskörébe kerül. A szocialista demokratizmus fejlődését jelzi, hogy a társadalmi szervezetek mindinkább részt vesznek az állami szervek tevékenységének támogatásában és az állami munka ellenőrzésében.

A proletárdiktatúra és az egyetemes népi állam között nincs merev válaszfal. Amilyen mértékben a proletárdiktatúra betöltötte történelmi hivatását, olyan mértékben alakul át egyetemes népi állammá. Az egyetemes népi államban a proletárdiktatúra demokratikus vonásai fejlődnek tovább, a proletárdiktatúra államának új tartalma teljesedik ki. Fejlődésünk jelenlegi szakaszában azzal segítjük ezt a folyamatot, hogy a társadalom és az állam erejét a gazdasági és a kulturális építőmunka fellendítésére összpontosítjuk.

IV

GAZDASÁGI ÉPÍTŐMUNKÁNK FELADATAI

20. A VII. kongresszus óta jelentős gazdasági eredményeket értünk el. A nemzeti jövedelem a hároméves tervben előirányzott 13 százalékkal szemben 25 százalékkal nőtt, s az ötéves terv első két évében további 14 százalékkal nő. Szocialista iparunk a három évre tervezett 22 százalékkal szemben 40 százalékkal növelte termelését. A második ötéves terv első évében, 1961-ben az ipari termelés 12 százalékkal növekedett, amit kétharmad részben a termelékenység emelésével értünk el. 1962-ben a szocialista ipar termelése legalább további 8—9 százalékkal nő és 3—5 százalékkal több lesz, mint amit az ötéves tervben 1962-re előirányoztunk. 1958 óta iparfejlődésünk üteme elérte a többi szocialista országét.

Az ipar hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez az 1958. évi 55 százalékról 1961-re 60 százalékra növekedett. Az állami iparban megnőtt a nehézipar részaránya, ezen belül a gépiparé és a vegyiparé emelkedett jelentősen. A gépiparon belül az utóbbi években leggyorsabban az erősáramú gépgyártás, a híradástechnika és a műszeripar, a vegyiparban a gyógyszeripar termelése nőtt.

Fejlődtek a mezőgazdaság termelőerői is. A hároméves tervben 12 százalékkal emelkedett a termelés, 1961-ben a súlyos aszály ellenére a mezőgazdaság termelése összértékben az előző átlagos időjárású év szintjén volt, a felvásárlás pedig több mint 6 százalékkal meghaladta az előző évit. 1959 és 1961 között hozzávetőleg megkétszereztük a mezőgazdaság traktorállományát. Ugyanebben az időben kétszeresére növeltük az egy hold szántóföldön felhasznált műtrágyamennyiséget.

Jelentősen emelkedett a foglalkoztatottak száma, nőtt a dolgozók szakképzettsége, javult népgazdaságunk szakemberellátottsága. A dolgozók reáljövedelme a hároméves tervidőszakban több mint 16 százalékkal, a fogyasztás 19 százalékkal nőtt. Nagy mennyiségben vásárolt a lakosság tartós műszaki árukat, televíziót, mosógépet, hűtőszekrényt, motorkerékpárt, autót.

A hároméves lakásépítési tervet is túlteljesítettük. 1961-ben 68 000 lakás épült, 21 százalékkal több, mint 1958-ban. 1957-ben a lakosság 62 százaléka, jelenleg 94 százaléka részesül társadalombiztosításban. Növekedett a nyugdíjban és a családi pótlékban részesülők száma, többet költünk iskoláztatásra, művelődésre és egészségvédelemre.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésének beruházási terhei a vártnál hamarabb és nagyobb mértékben jelentkeztek. Növekedtek az ország védelmi kiadásai is. Mindehhez még kedvezőtlen időjárás és aszálykár járult. Népgazdaságunk erejének és helyes vezetésének bizonyítéka, hogy népgazdaságunk egyensúlya ennek ellenére fennmaradt.

Az ötéves terv első két évében az 1957—1960 között megemelkedett életszínvonal megalapozása volt a feladat. Célunkat elértük: a mezőgazdaság átszervezésével korábban jelentkező beruházások és a honvédelem költségei, valamint az aszálykár ellenére a második ötéves terv első két évében még valamelyest emelkedett is az életszínvonal.

21. Gazdaságunk egészségesen fejlődik, népgazdasági terveink reálisak.

A következő években az ország gazdasági tevékenységének középpontjában a második ötéves terv teljesítése és gazdasági céljainkkal összhangban álló túlteljesítése áll. Ez egész népünktől jelentős erőfeszítéseket követel. Küzdenünk kell a szocialista építés sikereivel jelentkező önhittség és önelégültség ellen, mert ezek a fejlődés kerékkötői.

Terveink megfelelő ütemben irányozzák elő az ipar és a mezőgazdaság fejlődését, számba veszik az alapanyagipar és a feldolgozó ipar, a vásárlóerő és az árualap, a külkereskedelem és a devizagazdálkodás egyensúlyát, a beruházások anyagi-műszaki fedezetét.

A termelés fejlesztésében, arányaiban, szerkezetének alakításában szem előtt tartjuk hazánk belső adottságait, a szükségleteket, valamint a nemzetközi szocialista munkamegosztásból fakadó előnyöket és kötelezettségeket, a külkereskedelmi igényeket.

Gazdasági tevékenységünk vezérlő elve: a gazdaságosság fokozása, a termelékenység emelése, az önköltség csökkentése. Az a célunk, hogy tovább javítsuk a népgazdaság szerkezetét; magas műszaki színvonalon korszerű gyártmányokat állítsunk elő és növeljük a termelés, az export, a beruházások gazdaságosságát; terveinket az anyagi, pénzügyi és munkaerőforrások takarékos felhasználásával hajtsuk végre, hogy minimális ráfordításokkal maximális eredményeket érjünk el. Jó munkával el kell érnünk, hogy a második ötéves tervben az ipari termelést legalább kétharmad részben a munkatermelékenység fokozása útján növeljük. A jövőben a szabad munkaerőtartalék viszonylagos csökkenésével ezt az arányt tovább kell emelni.

Arra törekszünk, hogy maximálisan növeljük a nemzeti jövedelmet, a felhalmozás és a fogyasztás arányait pedig — az ország mindenkori belső és külső helyzetét figyelembe véve — úgy alakítjuk, hogy rendszeresen emelkedjen az életszínvonal, és megvalósítsuk a termelés bővítéséhez szükséges beruházásokat is.

A következő három évben fokozatosan elérjük az ötéves tervben meghatározott célt, a reáljövedelmek 16—17 százalékos emelését, teljesítjük a népjólét emelésének tervét.

22. Az ipar, az építőipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szállítás és a kereskedelem fellendítésére nagy figyelmet szentelünk.

Népgazdaságunk fő ágazatában, az iparban úgy kell dolgoznunk, hogy a termelés továbbra is viszonylag gyorsan, az ötéves tervnek megfelelően,

évente 8—9 százalékkal emelkedjék, és megfelelő arányban bővíthessük az ipari cikkek exportját is. Ily módon tovább növeljük az ipar hozzájárulását a nemzeti jövedelem termeléséhez. A termelési eszközök termelésének elsődlegessége a következő években is érvényesül. A második ötéves terv céljainak megfelelően úgy javítjuk iparunk szerkezetét, hogy növeljük a korszerű műszaki kultúrát képviselő, modern technikán alapuló, hazánk adottságainak és a szocialista nemzetközi munkamegosztás követelményeinek megfelelő iparágak részarányát. A gépiparban különösen a híradástechnika, a műszeripar és a szerszámgépgyártás fejlesztését és műszaki színvonalának emelését kell meggyorsítani.

A vegyiparban elsősorban a műanyagok, a műszálak és a nagyhatású gyógyszerek gyártását fejlesztjük. A tervezettnél gyorsabban növeljük a mezőgazdaságot szolgáló vegyipari ágazatokat.

Javítjuk iparunk nyersanyagellátását, fokozzuk az anyagtakarékosságot minden területen. Mindent elkövetünk az olyan hazai nyersanyagok kitermelésének meggyorsítására, amelyeknek kiaknázása országunkban gazdaságos, és beleillik a szocialista nemzetközi munkamegosztásba. Ezért jelentősen megnöveljük a bauxitkitermelést. Elsőrendű fontosságú, hogy a szén-, a kőolaj- és a földgáztermelés növelése mellett emeljük a villamos energiát termelő, elosztó és átalakító berendezések műszaki színvonalát, javítsuk működésük hatásfokát. Acélgyártásunk meglevő vagy még épülőben levő kapacitásait fokozottabban a minőségi gyártmányok előállítására használjuk fel.

Az iparfejlesztésben kitűzött célokat csak a munkatermelékenység nagyfokú emelésével érhetjük el, ezért meggyorsítjuk a műszaki fejlesztést, amelynek fő irányát és céljait továbbra is központilag határozzuk meg, figyelembe véve országunk adottságait, a technikai és a tudományos fejlődés eredményeit.

A központi és az üzemi ipari kutató- és gyártmányfejlesztő intézetek kapjanak az eddiginél több anyagi támogatást. A kutatóknak és fejlesztőknek az a fő feladatuk, hogy elősegítsék a legfontosabb ágazatokban a termelésnek és a gyártmányoknak az élenjáró országok színvonalára való felemelését.

23. Gazdasági előrehaladásunk sarkalatos kérdése a mezőgazdasági termelés gyors ütemű fejlesztése. Különösen fontos a mezőgazdasági tervek

teljesítése és túlteljesítése. Legfontosabb tennivalónk: az ország kenyérgabona-szükségletének teljesen hazai termésből való fedezése; a takarmánynövények, a rétek és a legelők hozamainak erőteljes növelése, a fehérjetakarmány-termelés fokozása, a takarmánygazdálkodás fejlesztése; a területegységről nagyobb hozamot adó kultúrák arányának növelésével a termelés szerkezetének még belterjesebbé tétele; az öntözési és a talajjavítási munkálatok és a gyümölcstelepítés meggyorsítása; az állattenyésztés fejlesztése, főként a takarmányozási, tartási és állategészségügyi viszonyok javítása útján.

Azon kell fáradoznunk, hogy a mezőgazdaságban kiépítsük a nagyüzemi termelés korszerű anyagi-technikai bázisát. A terven felüli megtakarításokból jelentős összegeket fordítunk erre. A termelőszövetkezetek gépállományát tovább növeljük és a gépállomásokat fokozatosan gépjavító állomásokká szervezzük át, de a második ötéves terv éveiben még a gépállomások végzik a gépi munkák zömét a termelőszövetkezetekben. Az eddiginél nagyobb figyelmet szentelünk a mezőgazdasági mérnök-, technikus- és szakmunkásképzésnek, a szakvezetés erősítésének, a szövetkezeti dolgozók szakmai műveltsége emelésének.

A mezőgazdaság fellendítésében nagy szerepe van annak, hogy az alapvető termelési eljárásokat valamennyi üzemben alkalmazzák, ott pedig, ahol a feltételeket megteremtették, bevezessék a legfejlettebb termelési és üzemszervezési megoldásokat.

Mezőgazdaságunk szocialista nagyüzemi rendszerének kiépítésében a szántóterület mintegy 14 százalékát művelő állami gazdaságok haladnak az élen. Már a közeli években az ország mezőgazdasági áruszükségletének legalább 24 százalékát adják, és mind több anyagi és szakmai segítséget nyújtanak a termelőszövetkezeteknek.

Terveink megvalósításában döntő szerepük van a szántóterület nagyobb részén gazdálkodó termelőszövetkezeteknek. A szövetkezetek megszilárdításában legfontosabb a közös nagyüzem kiépítése, a közös alapok gyors ütemű fejlesztése. Szövetkezeteinkben megfelelő vezetési, szervezési, díjazási módszereket alkalmazzanak és a feltételek megérlelésével lépjenek fokozatosan előbbre a fejlettebb szocialista mezőgazdaságra jellemző nagyüzemi munkaszervezés, a haladottabb elosztási formák széles körű alkalmazása útján. A közös gazdaság erőteljes fejlesztésével egy időben

továbbra is használjuk ki a háztáji gazdaság lehetőségeit, de küzdjünk a háztájinak a közös rovására történő fejlesztése ellen.

A következő néhány évben a gyengén gazdálkodó termelőszövetkezeteket az átlagosan gazdálkodók színvonalára kell emelnünk. A termelőszövetkezetek támogatására szánt anyagi és egyéb eszközök jelentős részét erre fordítjuk.

Termelőszövetkezeti mozgalmunk figyelemre méltó új hajtása: a termelőszövetkezetek közös vállalkozásai. Ezeknek nemcsak a termelőerők fejlesztésében, a termelés növelésében és a szövetkezeti tagok jövedelmének fokozásában van nagy jelentősége, hanem a szocialista termelési viszonyok fejlesztésében és a szövetkezeti tagok szocialista tudatának formálásában is.

24. *A következő években tovább kell fejleszteni a közlekedést, a kül- és belkereskedelmet.*

Fejleszteni kell a közlekedés minden ágát, hogy teljesíteni tudja szállítási feladatait. Korszerű szállítási módszereket kell alkalmazni. Folytatni kell a vasút korszerűsítését, dieselesítését, villamosítását. Szükség van a közúti hálózat bővítésére és a hajópark modernizálására.

A külkereskedelem tervszerűen és gazdaságosan, a szerződésekben megállapított határidőn belül lássa el a népgazdaságot a szükséges nyersanyagokkal, korszerű termelési eszközökkel. Juttassa el termékeinket új meg új piacokra. Ösztönözze a termelő vállalatokat arra, hogy kielégítsék a külföldi megrendelők igényeit, gyártmányaik legyenek minőség és ár tekintetében versenyképesek a világpiacokon.

A belkereskedelem úgy befolyásolja a termelést, hogy a lakosság ellátása mennyiségben, minőségben és választékban javuljon. A közétkeztetést a kiskereskedelmi áruforgalom növekedését meghaladó ütemben kell fejleszteni. Az üzlethálózat bővítése és korszerűsítése mindenekelőtt az új lakótelepeken és a nagyvárosok munkáslakta kerületeiben szükséges.

25. A hároméves terv időszakában mintegy 40—45 százalékkal túlteljesítettük, az ötéves terv első két évében is teljesítjük a beruházási előirányzatokat. Többet használunk fel arra, hogy meggyorsítsuk a folyamatban levő, a népgazdaság számára nagy fontosságú beruházások kivitelezését és fejlesszük az ország véderejét.

Népgazdaságunk fejlődése jelentős mértékben attól is függ, hogy mi-

lyen hatékonyan használjuk fel a népgazdaság fejlesztéséhez rendelkezésre álló eszközöket. Ezért csak akkor és ott növeljük beruházások révén a termelést, ahol az a régi berendezések jobb kihasználásával, korszerűsítésével gazdaságosan nem lehetséges.

A beruházási eszközöket a népgazdaság fejlődését legjobban szolgáló célok gyors megvalósítására összpontosítjuk. A beruházások fontos követelménye: a kapacitások optimális nagysága, amely lehetővé teszi a legkorszerűbb technológia alkalmazását, a nemzetközi műszaki színvonal elérését.

Az ipartelepítésnél jobban figyelembe vesszük az iparilag elmaradott alföldi és más területek népességének jogos igényeit.

Az építőiparban az építkezések költségeinek és kivitelezési időtartamának csökkentése a legfontosabb. Mindjobban elterjesztjük az építkezés korszerű módszereit, előmozdítjuk az előre gyártott elemek szélesebb körű alkalmazását, fokozottan gépesítjük az építkezéseket.

26. *A munka termelékenységének emelése, a gazdaságosság fokozása, a termelés növelése ma a fő front, amelyen a küzdelem a szocializmus teljes felépítéséért hazánkban folyik.* Világméretekben is e fronton dől el — a békés egymás mellett élés viszonyai között — a szocializmus csatája a kapitalizmussal. A két világrendszer gazdasági versenyének alakulása a döntő tényező a békéért és a társadalmi haladásért vívott harcban.

Hazánkban a gazdaságos termelés megszervezéséhez, a termelékenység emeléséhez különösen fontos a nemzetközi munkamegosztás, a szakosítás és a kooperáció, a sokoldalú technikai és tudományos együttműködés fejlesztése.

A termelékenység és a termelés emelésének, a gazdaságosság fokozásának fő eszközei a technika és a technológia fejlesztése, a gyártmányok korszerűsítése, az ipar ágazati arányainak további javítása, a szakosítás, a kooperáció továbbfejlesztése, az üzemi berendezések jobb kihasználása, a kutatási eredmények gyorsabb alkalmazása. A gazdaságtalan, elavult termékek előállítása helyett arra kell berendezkedni, hogy korszerű, gazdaságos, a rohamosan fejlődő technika követelményeit kielégítő, a belső és a nemzetközi igényeknek megfelelő árukat termeljünk. A gazdasági munkában az eredményeket a legfejlettebb országok színvonalához kell mérni.

Az anyagi érdekeltség következetes megvalósítása a szocialista gazda-

ságfejlesztés nagy lendítő ereje. Nagy jelentősége van annak, hogy az anyagi ösztönzést a munka szerinti elosztás elvének megfelelően a munka jellege és az elérendő célok szerint alkalmazzák. Az anyagi ösztönzés rendszerét úgy fejlesztjük, hogy csak a népgazdasági érdekek szolgálata lehessen a vállalati jövedelmezőség növelésének útja. Az anyagi ösztönzés kezdeményezésre, műszaki fejlesztésre, gazdaságos termelésre és korszerű termelésszervezésre serkentsen.

A termelésben és a vezetésben kapjon nagyobb teret a dolgozók alkotó kezdeményezése; a gazdasági irányítás rendszere és a vezetők munkamódszere segítse a tömegek alkotóerejének kibontakozását. Ápolni és segíteni kell a dolgozók munkaversenyét, a szocialista munka új, nagyszerű formájának, a szocialista brigádmozgalomnak a fejlődését. A vezetők és az öntudatos dolgozók erősítsék a munkafegyelmet, fokozzák a szervezettséget, következetesen valósítsák meg a munka ellenőrzését és az anyagi felelősség elvét a népgazdaság minden területén.

További előrehaladásunk feltétele a gazdasági vezetés megjavítása. A VII. pártkongresszus óta a vezetés színvonala emelkedett, de elmarad a növekvő követelményektől s a tömegek kezdeményezésétől. A gazdasági vezetés legyen tudományosan megalapozott, előrelátó, döntései vegyék figyelembe a technika és a tudomány állandóan sokasodó vívmányait, és épüljenek gondos számvetésre.

Tegyük a tervezést tudományosabbá. Javítsuk a távlati és folyó tervezés kapcsolatát, hangoljuk össze a tervezést és a gazdálkodást, fejlesszük a minisztériumok és az Országos Tervhivatal közös tervezőmunkáját. Javítsuk a tervszámítások módszerét, a fontosabb fejlesztési elgondolások kidolgozásába fokozottabban vonjuk be a tudományos intézményeket, a tudósokat és a szakértőket. Népgazdaságfejlesztési terveink kidolgozásánál törekedjünk a termelőerők ésszerű területi elhelyezésére.

Az ipar és az építőipar termelőerőinek jobb kihasználása, a gazdaságosság és a munkatermelékenység emelése végett a vállalatokat, ahol célszerű, össze kell vonni. Az összevonást gondosan előkészítve úgy hajtsuk végre, hogy a gazdaságosság és a termelékenység fokozását, a termelés koncentrálását eredményezze. A vállalatok összevonásával kialakított nagyobb termelőegységek önállóságát növelni kell. Fokozni kell a vállalatok felelősségét szállítási kötelezettségeik teljesítéséért.

A termelőszövetkezeti mozgalom győzelmével új helyzet alakult ki mezőgazdaságunkban. Lehetővé és szükségessé vált, hogy a VIII. kongresszus után, a következő években a szocialista nagyüzemi gazdálkodás követelményeivel összhangban tovább fejlesszük a mezőgazdasági termelés irányítását, tervezési rendszerét, vezetési módszereit.

27. Második ötéves tervünk időszakában tovább javulnak dolgozó népünk életkörülményei. Ötéves tervünk előírja, hogy a lakosság fogyasztási alapja 1965-ig 22 százalékkal növekedjék. Ezt a feladatot teljesítjük.

Ötéves tervünk hátralevő három esztendejében a társadalmi termelés növekedése lehetővé teszi, hogy jelentősebb legyen a reálbérek, a reáljövedelmek emelése. A rendelkezésre álló eszközöket részben arra fogjuk felhasználni, hogy az átlagbérek növelése mellett tovább javítsuk a bérarányokat, könnyítsük a kisjövedelmű családok helyzetét. Elsősorban a gyermekek és idősek ellátására költünk majd többet: az elkövetkezendő két-három évben emeljük a családi pótlékot és az alacsony nyugdíjakat.

Az életszínvonal emelkedik, s ezért a lakosság több nagy tápértékű élelmiszert fogyaszt, jobban és szebben ruházkodik, kényelmesebben rendezi be otthonát. Öt év alatt a kiskereskedelmi áruforgalom 23 százalékkal növekszik. A közétkeztetés forgalma 30 százalékkal növekedik, minősége pedig javul. A ruházati cikkek forgalma 15 százalékkal nő. Öt év alatt 1 millió új kerékpárt, 215 000 porszívót, 128 000 hűtőszekrényt, 600 000 mosógépet, 610 000 televíziókészüléket, 240 000 motorkerékpárt, 43 000 személygépkocsit hozunk belföldön forgalomba.

Szükségessé válik a lakosságnak nyújtott különféle szolgáltatások körének és mértékének további bővítése is, mert mind többen akarják igénybe venni a háztartási munkát könnyítő kölcsönző, tisztító és javító szolgálatot.

A lakosság jólétének emelésében mind nagyobb szerepet játszik a szociális, kulturális, egészségügyi szükségletek kielégítése, a mindennapi élet megkönnyítése, a jó munkakörülmények biztosítása. A nemzeti jövedelem tekintélyes részét lakásépítésre, egészségügyi, szociális, kulturális és kommunális intézményeink bővítésére fordítjuk. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével a társadalombiztosítás rendszere átfogja csaknem az egész lakosságot. A társadalombiztosítási rendszer kiterjedése, az életviszonyok javulása, az átlagos élettartam növekedése megköveteli az egészségügyi hálózat fokozott, tervszerű fejlesztését.

A lakáshelyzet megjavítását pártunk nagy fontosságú szociális feladatnak tekinti. El kell érnunk, hogy az ötéves tervben előírt 250 000 helyett legalább 300 000 lakás épuljon

Második ötéves tervunk előírásainak megfelelően, folytatjuk a munkaidő csökkentését az egészségre ártalmas munkakörökben A munkavédelem javításával további lényeges eredményeket kell elérni az üzemi balesetek és a foglalkozási megbetegedések csökkentésében

28 A szocialista világrendszer fejlődésének új szakaszában a szocialista országok ipari termelésének növekedési üteme majdnem háromszorosa a kapitalista országokénak Részesedésük a világ ipari termeléséből az 1955. évi 27 százalékkal szemben jelenleg 38 százalék. A szocialista országok között a nemzetközi kapcsolatok új típusa alakult ki A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában tömörült országok gazdasági, tudományos és műszaki együttműködése az utóbbi években jelentősen, de nem a kívánatos mértékben szélesedett. A szocialista országok egységének és internacionalista együttműködésének fejlesztése minden szocialista országnak létérdeke. *A szocialista tábor felemelkedéséhez minden egyes ország gazdasági erőforrásának teljesebb kihasználásán és fejlődésük összehangolásán keresztül vezet az út. Minél sokoldalúbb és hatékonyabb a szocialista országok gazdasági együttműködése, annál gyorsabban építjük fel a szocializmust és a kommunizmust, annál gyorsabban nyeri meg a szocialista világrendszer a kapitalizmussal folyó gazdasági versenyt.*

A magyar népgazdaság fejlődésében nagy szerepet játszik szoros együttműködésünk a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában tömörült szocialista országokkal. A magyar nép a felszabadulás napjaitól kezdve élvezi a Szovjetunió önzetlen, testvéri, sokoldalú támogatását.

Helyeseljük és üdvözöljük a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában részt vevő országok kommunista és munkáspártjai 1962-es moszkvai tanácskozásának határozatait és *A Szocialista Nemzetközi Munkamegosztás Alapelvei* című dokumentumot Hazánk és az egész szocialista világrendszer érdekében áll a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa munkájának további fellendítése, szerepének és felelősségének növelése

Mindazok a szervek, amelyeknek szerepük van a nemzetközi szocialista együttműködésben, tartsák szem előtt az internacionalizmus elveit Arra van szükség, hogy végleg felszámoljuk a gazdaságvezetés nacionalista

vonásait és az autarchiára való törekvést, növeljük a termelési és kooperációs fegyelmet, teljesítsük vállalt kötelezettségeinket.

A szocialista nemzetközi együttműködés fő formája a népgazdasági tervek összeegyeztetése. Az eddiginél gondosabban hangoljuk össze a beruházásokat, hogy elkerüljük párhuzamos kapacitások építését. Különösen fontos a fejlesztési elgondolások összehangolása az anyag- és energiatermelésben, a széles körű szakosítás a vegyiparban, a gépgyártásban és a mezőgazdaságban. Üdvözöljük a Szovjetunió segítőkészségének újabb megnyilvánulásait; a Barátság-kőolajvezeték megépítését, az energiarendszerek összekapcsolását, amelyek a nemzetközi együttműködés magasabb fokát jelentik. A jövőben fokozottan vegyünk részt különféle közös intézmények, közös vállalatok alapításában.

Magasabb fokra kell emelni és hatékonyabbá kell tenni a szocialista országok közötti tudományos és műszaki együttműködést.

29. Az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök elve alapján fejlesztjük a gazdasági, műszaki és kulturális együttműködést a gyarmati sorból felszabadult és a nemzeti függetlenségük megszilárdításáért küzdő országokkal. Ezeknek az országoknak erőnkhöz mérten minden támogatást megadunk ahhoz, hogy hazai iparukat felépítsék és gazdaságukat fejlesszék.

A békés egymás mellett élés elvének megfelelően továbbra is készek vagyunk fejleszteni gazdasági kapcsolatainkat a fejlett tőkésországokkal. Támogatjuk a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa 1962-es moszkvai tanácskozásának a kölcsönösen előnyös világkereskedelem kifejlesztésére irányuló javaslatait, és helyeseljük, hogy e kérdést nemzetközi értekezlet vitassa meg.

30. A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa keretében együttműködő szocialista országok, köztük a Magyar Népköztársaság is kidolgozza húszéves gazdaságfejlesztési tervét.

Az 1960—1980-as időszakban a nemzeti jövedelmet négyszeresére emeljük. Népgazdaságunk szerkezetét — benne az ipari és mezőgazdasági termelés összetételét — úgy alakítjuk, hogy a termelés növekedési üteme gyors legyen. A termelés minden ágában biztosítjuk a legfejlettebb technika széles körű alkalmazását.

Az ipari termelést legalább ötszörösére emeljük. Az ipar termékeiben jussanak túlsúlyra a magas technikai kultúrát képviselő ágazatok, a gyár-

tási technológiában pedig kövessük és a hazai körülményeknek megfelelően alkalmazzuk a világszerte tapasztalható fejlődési irányvonalat.

A mezőgazdasági termelést országunk kedvező adottságainak maximális kihasználásával húsz év alatt két-, két és félszeresére növeljük. A társadalmi termelés gyors növelése lehetővé teszi az életszínvonal nagyfokú emelését. Az egy főre jutó fogyasztás 1980-ban magasabb lesz, mint a fejlett tőkésországokban.

Tizenötéves lakásépítési tervünket jelentősen túlteljesítve, a következő évtizedben elérjük, hogy minden önálló családnak lesz lakása. Az egész lakosságra kiterjesztjük a minden vonatkozásban ingyenes egészségügyi ellátást. Az egészségügyi intézmények hálózatát úgy fejlesztjük, hogy a lakosság magas színvonalú egészségügyi ellátásban részesüljön.

A munka magas termelékenysége révén a következő két évtizedben a munkaidőt jelentősen csökkentjük. Létrejönnek a szellemi és a fizikai munka, valamint a város és a falu közötti lényeges különbségek megszüntetésének feltételei.

V

KULTÚRÁLIS FEJLŐDÉSÜNK EREDMÉNYEI ÉS FELADATAI

Hazánk társadalmi-gazdasági átalakulásával kölcsönhatásban fejlődött a szocialista kultúra, a tudomány, a köznevelés. Népünk világképét bővítette és szocialista meggyőződését erősítette a szocializmus világméretű előretörése, a kommunista társadalom tudományos programjának kidolgozása, a kommunizmus építése a Szovjetunióban, az űrkutatásban elért nagyszerű eredmények, a kibontakozó tudományos-technikai forradalom.

A szocializmus teljes felépítése új, magasabb igényeket támaszt: a fejlett szocialista népgazdaság művelt, műszakilag képzett, öntudatos dolgozókat követel, akik a termelőmunka mellett társadalmunk irányításának is cselekvő részvevői. A kultúra területén legfontosabb feladataink: a nép műveltségi színvonalának további emelése, az egyre növekvő szakemberszükséglet kielégítése, az emberek szocialista gondolkodásának, tudatának formálása, a szocialista erkölcs normáinak érvényesítése a közéletben és a magánéletben, következetes eszmei harc a polgári, kispolgári ideológia

megnyilvánulásai ellen. A következő években is a VII. kongresszuson megfogalmazott feladat teljesítéséért kell küzdenünk: *tanítsuk meg az embereket szocialista módon élni, dolgozni és gondolkodni.*

31. Kulturális fejlődésünkben kiemelkedő szerepe van a köznevelésnek. A VII. kongresszus óta tovább nőtt népünk művelődési igénye, a tanulás kezd népmozgalommá válni hazánkban. Az 1962—1963-as tanévben az általános iskolákban csaknem másfél millió, a középiskolák nappali tagozatán több mint 200 000 diák fog tanulni, azaz 47 százalékkal több, mint 1958—1959-ben. 1958 óta megháromszorozódott a dolgozók általános és középiskoláiba járók száma.

A VII. kongresszus óta lényeges változások történtek közoktatásunk szervezetében és tartalmában. Széles körű társadalmi vita után törvényerőre emelkedett az új oktatási reform, amelynek fő gondolatai: az iskola és az élet szorosabb kapcsolata, a tanulás és a munka egysége, korszerű tananyagok kidolgozása, a túlterhelés enyhítése, a marxizmus—leninizmus elveinek hatékonyabb érvényesítése. A tankötelezettség korhatárát 16 évre emeltük. Növeltük a gyakorlati foglalkozásban részt vevő általános és középiskolás tanulók számát. Az 1961—1962-es tanévben a gimnáziumi tanulók 67 százaléka, az első osztályosoknak pedig már 92,5 százaléka részesült ipari vagy mezőgazdasági jellegű szakmai előképzésben. Megkezdtük az új típusú középiskolák, a szakközépiskolák kiépítését. A felsőoktatási intézményekben jelentősen meghosszabbítottuk és célirányosabbá tettük a szakmai gyakorlatot. Szélesítettük azokat az oktatási formákat (levelező oktatás, esti iskolák), amelyek lehetővé teszik a dolgozó fiatalok és felnőttek továbbtanulását.

Az oktatási reform egyik legjelentősebb eredménye, hogy a népgazdaság szakemberszükségletének kielégítése és a technikusképzés színvonalának emelése céljából megkezdtük a felsőfokú technikumok rendszerének kiépítését. Emelkedett a pedagógusképzés színvonala: a tanító- és az óvónőképzést középfokról felsőfokra emeltük.

Az oktatási reform megvalósítása azonban jórészt ezután következik, ehhez meg kell teremteni a szükséges anyagi feltételeket.

Kidolgozzuk az oktatási reformnak megfelelő új tananyagokat, tankönyveket; a még meglevő, nem szakosított falusi iskolákat a szakosított általános iskolák szintjére emeljük. Megkezdjük a tanyai iskolások szá-

mára a bentlakásos körzeti nevelőintézmények hálózatának kiépítését. Jelentősen növeljük a középiskolások számát. Már ebben a tanévben az általános iskolát végzett tanulók közül 66 000-et, az összes általános iskolát végzettek csaknem felét felvettük középiskolákba. A középiskolákba kerülők száma évről évre jelentősen emelkedni fog és messze túlhaladja az ötéves terv eredeti előirányzatait. A következő évtizedben általánossá tesszük a középfokú iskolai tanulást. Tovább fejlesztjük a szakközépiskolákat: új iskolák létesítése mellett a gimnáziumok, a technikumok, valamint a szakmunkás-tanuló iskolák egy részét fokozatosan szakközépiskolává alakítjuk át.

A dolgozók mind szélesebb körének tesszük lehetővé a továbbtanulást: a szakképzettség emelésére és az általános művelődési igények kielégítésére még tovább kell szélesíteni az esti és levelező oktatást. Bővítjük a dolgozók iskoláinak üzemi tagozatait. Az esti és levelező oktatásban eltöröljük az életkori és munkaköri megkötöttségeket.

Tovább fokozzuk a pedagógusok munkájának társadalmi-erkölcsi elismerését és lehetőségeink arányában anyagi megbecsülését is.

32. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma három év alatt csaknem megduplázódott, elértük az ötéves terv végére előirányzott 53 ezres létszámot. A hallgatók számát 1965-re legalább 70 000-re emeljük. A következő években tovább szélesítjük azt a rendszert, hogy a főiskolákra kerülő hallgatók előzőleg egy-két évet dolgozzanak. A felsőoktatásban a legfontosabb feladat az oktatás tartamának és módszerének korszerűsítése, az új programok és tantervek kidolgozása.

Fejlődésünk megköveteli, hogy megszüntessük a szakemberképzésben meglevő elmaradást, célszerűbben foglalkoztassuk szakembereinket. Oktatási intézményeinket úgy fejlesszük, hogy elegendő számban legyenek mérnökeink, szakembereink, kutatóink a technikai és a kulturális haladás igényeinek kielégítésére. Ezért a jelenleginél lényegesen többet áldozunk a szakemberképzésre, a felsőoktatás fejlesztésére, főiskolai intézményeink bővítésére és a főiskolai hálózat kiterjesztésére. Tovább épül a budapesti, a miskolci és a veszprémi műszaki egyetem. Új műegyetem építése kezdődik meg Győrött. Növeljük a pécsi és a budapesti orvostudományi egyetem és a gödöllői agrártudományi egyetem befogadóképességét, tovább fejlesztjük a tudományegyetemeket. 1962 végéig 43 felsőfokú technikum

létesül, s így felsőoktatási intézményeink száma 86-ra emelkedik. Nagy erőfeszítéseket teszünk a kollégiumi ellátottság megjavítására. Fokozatosan rátérünk az ingyenes oktatásra és tovább fejlesztjük a társadalmi ösztöndíjrendszert. Egyetemeinket és főiskoláinkat — a fővárosban és a vidéken egyaránt — korszerű laboratóriumokkal, gépekkel, műszerekkel és egyéb eszközökkel szereljük fel. Szervezettebbé tesszük a végzett szakemberek továbbképzését. Gondoskodunk arról, hogy az oktatói kar létszáma és képzettsége megfeleljen azoknak az igényeknek, amelyeket a felsőoktatás fejlesztése támaszt.

A felsőfokú képzésben alkosson egységet az oktató-, a tudományos és a nevelőmunka, az egyetemek és főiskolák neveljenek kommunista szakembereket.

33. A szocialista építőmunka előrehaladásával megnő a tudomány szerepe: a tudomány közvetlen termelőerővé válik. Szükséges, hogy évről évre emeljük a nemzeti jövedelemnek a tudományok és a technika műszaki fejlesztésére fordított hányadát.

A tudomány tervszerű fejlesztésében, eredményeinek felhasználásában még csak a kezdeti lépéseket tettük meg. A gyorsabb előrehaladást gátolja a szellemi és anyagi erők szétaprózottsága, gyakran célszerűtlen felhasználása, a konzervativizmus, a szubjektivizmus, a tudomány irányításának hibái és az elavult szervezeti formák. A marxista világnézet tért hódított, de még nem vált minden területen a tudományok művelésének általánosan elfogadott világnézeti és módszertani alapjává.

a) Az országos távlati tudományos kutatási tervben kitűzött kutatási feladatok megjelölik a tudományos munka fő irányait. A legközelebbi feladat most azoknak a legfontosabb kutatási céloknak a kijelölése, amelyeknek elérésére — a hazai feltételeket és szükségleteket, valamint a nemzetközi kooperáció és munkamegosztás lehetőségeit figyelembe véve — tudományos erőinket elsősorban összpontosítjuk. Tudományos életünk nagy fontosságú irányító szerveinek, a Magyar Tudományos Akadémiának, a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak és a Műszaki Fejlesztési Bizottságnak az a feladata, hogy jobban segítsék a magyar tudomány összehangolt, tervszerű fejlődését, ösztönözzék különösen a matematikai, fizikai, kémiai, műszaki és biológiai kutatásokat, szervezzék meg a kutatási témák összehangolt

kijelölését és kidolgozását, gyorsítsák meg a tudományos kutatás eredményeinek hasznosítását a népgazdaságban és a felsőoktatásban.

b) Az emberek tudatának, gondolkodásának átalakításában, a szocialista társadalom, a gazdasági és az állami élet kérdéseinek tudományos, elméleti kidolgozásában mind nagyobb feladatok hárulnak a társadalomtudományokra. A társadalomtudományok művelői segítsék a szocialista építés tapasztalatainak elméleti általánosítását, a fejlődés távlatainak tudományos megvilágítását, az antimarxista ideológiák elleni harcot, a pártosság lenini eszméinek védelmét és érvényesítését. A társadalomtudományi kutatómunka szervezete segítse elő az elmélet és a gyakorlat egységét, az erők ésszerű összpontosítását és a társadalmi fejlődés időszerű alapkérdéseinek vizsgálatát.

c) A fiatal kutatók képzését és tudományos előrehaladását tervszerűbbé kell tenni és össze kell hangolni a szocialista építés igényeivel. Az idős, tekintélyes tudósok megtisztelő feladata, hogy minél több tehetséges fiatal kutatónak adják át gazdag tapasztalataikat, minél több kiváló tudóst neveljenek a magyar tudomány, a magyar nép számára.

34. A szocializmus építésében elért nagy eredmények kedvező hatással voltak az irodalom és a művészetek fejlődésére. Az alkotók körében is nőtt a bizalom a párt politikája iránt, tovább szélesedett a szocializmus eszméit igenlő, értük meggyőződéssel küzdő írók és művészek tábora, fejlődött a fiatal író- és művésznemzedék alkotó tevékenysége.

1959-ben újjáalakultak művészeti szövetségeink, új lapok és folyóiratok indultak, megnőtt a kiadók, a színházak, a filmgyárak önállósága és felelőssége.

Tartalmi gazdagodás és színvonalemelkedés tapasztalható az alkotók munkásságában. Előtérbe kerültek mai életünk problémái. Sok olyan mű — regény, novella, vers, dráma, film, képzőművészeti, zenei alkotás — készült, amely igyekezett szocialista választ adni változó életünk kérdéseire és segített a nép erkölcsi, világnézeti nevelésében. Figyelemre méltó a régi és az új erkölcs összeütközéseinek pártos ábrázolására való törekvés. Különösen örvendetes, hogy felnövőben van egy fiatal, a szocialista rendszerben nevelkedett, tehetséges művésznemzedék, amely ígéretes művekkel gazdagította már eddig is irodalmunkat és művészetünket. Még min-

dig kevés azonban a társadalmi életünk fő folyamatait igényesen ábrázoló színvonalas alkotás, sok a periferikus témájú, középszerű, szürke munka.

A marxista kritika fő feladata, hogy segítse a szocialista eszmeiségű művészi alkotást, ezért fokozza erőfeszítéseit a kritikában kísértő revizionista, polgári nézetek, a sematizmus, a hozzá nem értés, az elvtelenség, a kispolgári tömegízléshez való alkalmazkodás ellen.

Irodalmi-művészeti közéletünk ma még különféle eszmei arculatú csoportokból áll. Minden erővel és eszközzel segítjük, támogatjuk a marxista világnézetű, szocialista-realista irodalmat és művészetet, de teret adunk minden más jó szándékú, nem ellenséges művészi tevékenységnek is. Az a feladatunk, hogy megteremtsük irodalmunknak és művészetünknek a szocialista eszmeiségen alapuló egységét. Következetesebben érvényesítjük a párt eszmei irányítását. A jövőben sem döntünk el rendeletileg, adminisztratív eszközökkel olyan vitákat, amelyek a művészi megformálás, a stílus kérdéseiről folynak; a párt irányító munkájában továbbra is az eszmei meggyőzés módszerét alkalmazzuk, bátorítjuk az alkotó vitákat és következetesen harcolunk az idegen, káros nézetek, eszmék ellen.

A valóságot tükröző, az emberek tudatát formáló szocialista irodalomtól és művészettől idegen a sematizmus, az élet bonyolult problémáinak megkerülése vagy leegyszerűsítése.

A szocialista realizmus magában foglalja a kísérletezés szabadságát, a különböző stílusirányzatok létjogosultságát, a témák és a formák változatosságát. Elutasítjuk azonban a dekadenciát, a formalizmust, a valóságtól elforduló, öncélú modernkedést.

35. Társadalmi nevelésünk rendszerében nagy szerepe van az iskolán kívüli népművelésnek.

Az elmúlt években növekedett az érdeklődés a világnézeti, a természettudományos és a művészeti ismereteket bővítő, valamint a szakismereteket gyarapító műszaki és gazdasági előadások iránt. Mind a világnézeti nevelésben, mind az általános és szakműveltség fejlesztésében nagy haladást hoztak az összefüggő tematikával, meghatározott nevelési céllal, állandó hallgatósággal működő munkás- és tsz-akadémiák. Erősödött, s a közönség ízlésének fejlesztésében jelentős eredményt ért el a műkedvelő művészeti mozgalom.

Többet költöttünk a népművelésre. Bővítjük a népművelési intézmények: a könyvtárak, a mozik, a művelődési otthonok, a múzeumok hálózatát.

A népművelés fontos feladata, hogy az idősebb generációnak az a része, amelynek nincs teljes általános iskolai végzettsége, az iskolán kívüli népművelés segítségével is hozzájuthasson a nyolc osztályos iskola ismeretanyagához. A népművelés is terjessze a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus eszméit, segítse elő a szocialista együttélés szabályainak meghonosítását, a tömegek ízlésének formálását, a polgári, kispolgári ideológia, életfelfogás és erkölcs elleni harcot.

36. A VII. kongresszus óta fejlődött a sajtó, a rádió, a televízió, vonzóbb, érdekesebb formában látják el tájékoztató és nevelő feladataikat. A központi és a helyi lapok ma már szinte minden családhoz eljutnak. Csaknem minden családnak van rádiókészüléke, s a televízió műsorát is több mint egymillió ember nézi. 1965-re minden negyedik család otthonában lesz televíziókészülék, és az egész országban vehető lesz a budapesti televízió műsora.

Az egész lakosság politikai-kulturális nevelésében, a nép műveltségének, ízlésének fejlesztésében nagy szerepe van a sajtónak, a televíziónak és a rádiónak. Azt várjuk, hogy a sajtó, a rádió és a televízió dolgozói igényesebben, vonzóbb formában hirdessék a szocializmus igazságait. Legyenek a szocialista ember nevelésének, az egységes szocialista társadalom formálásának élenjáró munkásai, terjesszék a szocialista kultúrát.

VI

A PÁRT FEJLŐDÉSE

A szocialista forradalom minden győzelme elsősorban annak köszönhető, hogy a magyar munkásosztálynak, a dolgozó népnek egységes, marxista—leninista, internacionalista pártja van, amely megoldotta és megoldja történelmi feladatait.

A Magyar Szocialista Munkáspárt tagjait — munkásokat, parasztokat, értelmiségieket — a kommunizmus eszméje, a közös cél és akarat egyesíti. A párt, amely a munkásosztály forradalmi élcsapata, megnyerte a nép túlnyomó többségének cselekvő támogatását. A szocializmus teljes fel-

építése, a társadalom szocialista egységének kialakulása s a marxizmus—leninizmus térhódítása azt eredményezi, hogy a munkásosztály élcsapata az egész nép pártjává válik.

37. A Magyar Szocialista Munkáspárt politikai célt és irányt ad a nép egész tevékenységének; tudományos ideológiája az országépítésnek, a társadalmi átalakulásnak, a tudományos és kulturális fejlődésnek az éltető eszméje; szervezete épülő szocialista társadalmunk egységének és szervezettségének magja. A párt egész tevékenységét a marxizmus—leninizmus elméletére alapozza, politikája a magyar nép érdekeit fejezi ki. A való helyzetből indul ki és mindig szem előtt tartja a kommunista végcélt. A párt egész munkája: a munkásosztálynak, a népnek a szolgálata. A Magyar Szocialista Munkáspárt történelmi hivatásának tekinti, hogy — összhangban a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom harcával és az egész haladó emberiség érdekeivel — a magyar munkásosztályt, az egész népet elvezesse a szocialista forradalom teljes győzelméhez, majd a kommunizmushoz.

A Központi Bizottság döntéseit gondos tanulmányozás és vita előzi meg; a Központi Bizottság a fontosabb párthatározatok meghozatala előtt a párttagok és pártonkívüliek széles rétegeivel tanácskozik. A párt vezető tevékenysége mind tudományosabb és konkrétabb: a párthatározatok a szocialista építés gyakorlati munkáját irányító elveknek és intézkedéseknek a foglalatai. A párt irányítja az állami, a gazdasági és kulturális munkát, de nem az állami és társadalmi szervekre hozott kötelező határozatok útján. A párt határozatai az e szervekben dolgozó kommunistákat kötelezik.

A párt vezető szerepe társadalmunk fejlődésében törvényszerűen növekszik. A mind bonyolultabbá váló gazdasági és kulturális építőmunka mind nagyobb tervszerűséget, tudatosságot és szervezettséget követel. Az elkövetkező időszakban a párt arra törekszik, hogy elősegítse a termelőerők fejlődését, győzelemre vigye a szocializmust az emberek gondolkodásában és érzésvilágában, erősítse a nép szocialista nemzeti egységét, teljessé tegye a szocializmus győzelmét. E feladatok megoldásának feltétele és eszköze: a személyi kultusz terhétől megszabadult párt politikai-eszmei és szervezeti egységének megőrzése és erősítése, az ideológiai munka fejlesztése. Védelmezzük a pártélet lenini normáit, a kollektív

vezetést, következetesen érvényesítjük a demokratikus centralizmus elvét, fejlesztjük a pártdemokráciát és erősítjük a centralizmust, ápoljuk a párt és a tömegek egészséges, a kölcsönös bizalomra épülő kapcsolatait, hűek maradunk a nemzetközi kommunista mozgalom marxista—leninista alapelveihez.

38. A párt az ellenforradalommal vívott harc idején, a szocialista építés menetében leszámolt a személyi kultusszal. A személyi kultusz idegen a marxizmus—leninizmustól, idegen a munkásosztálytól és a szocialista társadalomtól. Nem a szocialista rendszerből vagy annak intézményeiből eredt, és nem is másította meg e rendszer társadalmi jellegét. A szocialista társadalom, a kommunista mozgalom tárta fel és vetette el a személyi kultuszt. A marxizmus történelemfelfogása szemben áll a személyiség történelmi szerepének idealista felfogásával, a párt és a tömegek szerepének lekicsinylésével; a szocialista társadalom lényegével összeegyeztethetetlen egy vezető istenítése, a párt és a tömegek fölé emelése, az önkény, a hatalommal való visszaélés. A Szovjetunió Kommunista Pártja nagy történelmi tette és érdeme, hogy nyíltan elítélte és leküzdötte a személyi kultuszt. E súlyos politikai, ideológiai és morális ballaszt elvetése a kommunista világmozgalom életbevágó érdeke, a Szovjetunió, a szocialista világrendszer gyors és egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen feltétele volt.

Pártunkban a Sztálin-kultusz az ennek mintájára meghonosodott Rákosi-kultusszal párosult. 1949-től Rákosi és személyi támogatóinak szűk csoportja a kollektív vezetés fokozatos megszüntetésével a Központi Vezetőség, a párt és a nép fölé helyezte magát, szektás álradikalizmusa eltorzította a párt politikáját, önkényesen semmibe vette a szocialista törvényességet. A személyi kultusz aláásta a párt tekintélyét, a párt és a tömegek közötti bizalmat, törést okozott a szocializmus építésében, gátolta a marxista gondolkodást, a bátor kommunista cselekvést, a nép alkotó tevékenységét, kedvezett a karrierizmusnak, az elvtelenségnek, a szolgalelkűségnek és a maradiságnak.

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1956. november 4. után eltávolította a vezetésből, a politikai életből a Rákosi-klikket, amely a hatalommal visszaélve mérhetetlen károkat okozott a magyar népnek, a nemzetközi kommunista mozgalomnak. A párt visszaállította az országban a pártélet lenini normáit, a szocialista törvényességet. A Központi Bizottság

1962. augusztus 14—16-i ülésén teljes összefüggésében és mélységében feltárta a koncepciós perek, a törvénysértések okait; igazságot szolgáltatott azoknak a kommunista harcosoknak, ártatlan embereknek, akik áldozatul estek a Rákosi-klikk önkényének, meghurcoltatást, oktalan büntetést szenvedtek. A Magyar Szocialista Munkáspárt jóvátett minden orvosolható törvénysértést, eljárt a törvénysértésekben vétkes személyek ellen. A Központi Bizottság kizárta a párt soraiból azokat, akik a fő politikai felelősséget viselik a személyi kultusz éveiben elkövetett bűnökért. Határozott intézkedésekkel megteremtette a törvényes, intézményes és személyi garanciáit annak, hogy a törvénysértések többé meg ne ismétlődhessenek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt életét a lenini normák szabályozzák. Megvalósult a kollektív vezetés. Minden lényeges elvi, politikai kérdésben a Központi Bizottság dönt. Az egész pártban érvényesül a kollektív vezetés elve; a légkör nyílt, őszinte és elvtársias. A párt leszámolt a személyi kultusszal, újjászületett, visszanyerte a nép bizalmát és támogatását, leleplezte a revizionista árulást, megszilárdította marxista—leninista egységét.

39. A magyar nép megismerte a végső kifejlődésig jutott szektás dogmatizmust és revizionizmust. A dogmatizmus és a revizionizmus csődbe jutott, lelepleződött, a marxista—leninista politikát igazolta az élet. A magyar kommunisták hosszú és nehéz harcban alakították ki a helyes marxista—leninista politikát. A Tanácsköztársaság és a huszonöt éves Horthy-reakcióval folytatott harc tapasztalatai, a munkáshatalom kivívásának és a szocialista építésnek a tanulságai, országunk és pártunk története — cáfolhatatlan bizonyíték az alkotó marxizmus igaza mellett. A revizionizmussal és a szektarianizmussal, a személyi kultusszal vívott harc eredménye, hogy pártunk politikájában érvényesülnek a marxizmus—leninizmus elvei; ebben a harcban született pártunk egysége, ebben a harcban forrt össze pártunk a tömegekkel, a magyar néppel, a kommunista világmozgalom testvérpártjaival, a szocialista országok népeivel.

A párt egysége a VII. kongresszus óta eltelt időszakban tovább erősödött. A marxista—leninista politika kidolgozásának és végrehajtásának folyamatában a párt sikerrel küzdött meg a jobb- és „baloldali" nézetekkel. Az eleven, a gyakorlati tevékenységgel összefüggő viták erősítették a pártot. A párttagság a vitákban helyesen foglalt állást, és a vitát követő

határozatoknak megfelelően, egységesen cselekedett. A párt eszmei küzdelmet vívott a marxizmustól eltérő irányzatok ellen, de erélyes szervezeti intézkedéseket is foganatosított azokkal szemben, akik frakciós kísérletekkel le akarták téríteni a pártot a marxista—leninista politika útjáról.

A VII. kongresszus joggal állapította meg, hogy a kétfrontos harcban megerősödött párttagság túlnyomó többsége megszabadult a szektarianizmus és a revizionizmus káros befolyásától. Az utóbbi három évben ez a folyamat előrehaladt, de még ma is élnek szektás és revizionista nézetek. Most is érvényes Lenin figyelmeztetése: a társadalmi élet fordulói, nagyobb változásai idején növekedhet az elhajlások, a marxizmustól eltérő irányzatok veszélye.

A párt a VII. kongresszus után is következetes eszmei-politikai harcot folytatott a szektarianizmus és a revizionizmus maradványai és az elhajlások iránti békülékenység ellen. A marxizmustól eltérő irányzatok kölcsönhatásban vannak, táplálják, erősítik egymást, sőt közös platformon találkozhatnak is. *Tapasztalataink megerősítik a kétfrontos harc nemzetközi érvényű lenini elvét.* A revizionizmusnak és a szektás dogmatizmusnak is kispolgári a gyökere és a jellege. A revizionizmus és a szektás dogmatizmus is ellentétes a marxizmus elméletével és gyakorlatával, a munkásosztály, a szocializmus érdekeivel.

40. A párt elméleti tevékenységében a legfontosabb a marxizmus alkotó alkalmazása, a szocialista építés kérdéseinek megoldása. A párt a lenini eszmék alkalmazásával választ adott olyan bonyolult problémákra, mint az osztályharc és az osztályszövetség összefüggése; az ellenforradalommal vívott harc a szocialista konszolidáció, a szocializmus felépítésének időszakában; a gazdasági és a politikai tényezők kölcsönhatása a mezőgazdaság szocialista átszervezésében; a falu társadalmi viszonyainak átalakítása és egyidejűleg a mezőgazdasági termelés emelése; a középparasztság szerepe és a kulákkérdés megoldása; az egységes szocialista paraszti osztály kialakításának útja. Tapasztalataink alapján indokolt az az elméleti következtetés, hogy a proletárdiktatúra korszakában — helyes politika és kedvező nemzetközi viszonyok mellett — a szocialista forradalom nagyobb fordulatai sem váltják ki okvetlenül és mindig az osztályharc éleződését és a termelés esését. A mezőgazdaság szocialista átszervezése a kispolgári ideológia veresége is; a paraszti tömegek szemében hitelét vesztette az

„örök egyéni kisvállalkozó" eszménye. A kispolgári ideológia elvesztette legfőbb hazai társadalmi-gazdasági alapját; a szocialista tudatosság győz a kispolgári ösztönösség felett.

Előbbre jutottunk a párt ideológiai fejlődésében, a tömegek politikai nevelésében. Mindinkább megvalósul az a törekvés, hogy vonzó formában, az élettel szerves kapcsolatban ismertessük pártunk politikáját, terjesszük a marxizmus—leninizmus eszméit. A párt VII. kongresszusán kitűzött feladat megoldása — hogy „társadalmi és kulturális életünk minden területén uralkodóvá tegyük a marxizmus—leninizmus világnézetét" — még hosszú időt igényel. Az ideológiai munka gyakori hibája: a meggyőző erőre támaszkodó offenzív jelleg elégtelensége, az új problémák vizsgálatától és a megoldásuktól való húzódozás, a dogmatizmustól örökölt gondolati bátortalanság.

A marxizmus eszmei offenzívája egész szocialista építőmunkánk szükséglete és követelménye. Fejlődésünk jelenlegi időszakának egyik jellemzője, hogy a politikai harc is gyakran ideológiai formában jelentkezik. A kapitalista múlt eszmei öröksége — az ellenséges erők utolsó mentsvára — fékezi a szocialista építést.

A párt szembefordult az osztályharc állandó és abszolút éleződésének hamis tételével; azokat a rétegeket is a szocialista építés támogatására hívja, amelyek korábban nem rokonszenveztek céljainkkal, részben szemben álltak azokkal.

Nőttön-nő a marxizmus nemzetközi tekintélye és vonzóereje. A szocialista világrendszer előrehaladása, különösen a Szovjetunió fejlődése, cáfolhatatlan tanúságtétel a marxi—lenini elmélet igazsága mellett. Az alkotó marxista gondolat korunk uralkodó eszmei áramlata. A marxizmus hazánkban való térhódításának kedvez az ország társadalmi-politikai helyzete. Az elmúlt évek nemzetközi és hazai eseményeinek, a párt politikájának hatására polgári és kispolgári gondolkodású rétegek és emberek közeledtek a népi demokratikus rendszerhez. A párt elősegíti és gyorsítja ezt a közeledést, de vitába száll azzal az elképzeléssel, amely a szocialista nemzeti egység politikájában a polgári és kispolgári ideológia megtartására és igazolására vél lehetőséget felfedezni.

A politikai rugalmassággal párosulnia kell az elvi következetességnek; a politikai szövetség és az ideológiai vita egységet alkot. Az antimarxista

eszmeáramlatokkal sem a nemzetközi ideológiai küzdőtéren, sem az országon belül nincs békés együttélés. Eszmei harcot kell folytatni a mai polgári filozófia, szociológia és esztétika hazánkban is ható áramlatai ellen, szembeállítva velük az alkotó marxizmus—leninizmus tudományos eszméit. A hazai polgári, kispolgári ideológia elleni harcban a fő feladat a nacionalista maradványok leküzdése.

További előrehaladásunk elsőrendű követelménye, hogy megszüntessük az ideológiai munka viszonylagos elmaradását a társadalmi viszonyok fejlődése mögött, fokozzuk az eszmei harcot a tudományos, kulturális élet minden területén a szocialista módon élő, dolgozó, gondolkodó és érző ember neveléséért.

41. A párt fontos feladatának tekinti, hogy általánossá tegye az emberek közötti kapcsolatok új szabályait, a szocializmus erkölcsi normáit. A kommunista erkölcs szemben áll a kizsákmányolók osztályerkölcsével, és magában foglalja azokat a főbb általános emberi erkölcsi szabályokat is, amelyeket a néptömegek évezredek alatt a társadalmi elnyomással és az erkölcsi fogyatékosságokkal vívott harcban kialakítottak. A kommunistákat jellemző erkölcsi tulajdonságok: a kizsákmányolás elleni harc; mindenféle elnyomás és társadalmi igazságtalanság szenvedélyes gyűlölete; odaadás a szocializmus ügye iránt, a szocialista haza szeretete; a nép önzetlen szolgálata; testvéri szolidaritás minden ország dolgozóival, minden néppel; harcos internacionalizmus; a társadalom javára végzett lelkiismeretes munka; a közügyek iránti szenvedélyes érdeklődés; kérlelhetetlenség a társadalom és az egyes emberek kárára elkövetett visszaélésekkel, az önzéssel, a becstelenséggel, a karrierizmussal, a hatalommal való visszaéléssel, az önteltséggel és kritikátlansággal szemben; erkölcsi tisztaság, egyszerűség és szerénység a társadalmi és magánéletben. A munka szerinti elosztás a szocialista társadalomnak erkölcsi elve is. Nem tűrhetjük a köztulajdon dézsmálását, a pazarlást, a közösség megkárosítását, nem békülhetünk meg a társadalomellenes individualizmussal. Küzdenünk kell ezeknek az elveknek következetes érvényesítéséért.

42. Pártunk szervezeti élete a VII. kongresszus óta egészségesen fejlődött.

a) A párt taglétszáma ugyan lényegesen kisebb, mint az ellenforradalom előtt volt, de a párt erősebb, mert a harcban megedzett

kommunistákat tömöríti, mert marxista—leninista egysége szilárd. Az ipari üzemekben nőtt a párt szervezeti ereje, befolyása, a mezőgazdaság szocialista átszervezése közben új termelőszövetkezeti pártszervezetek alakultak; sok termelőszövetkezeti paraszt kérte és nyerte el felvételét pártunkba. Több az értelmiségi és az alkalmazott is, ami kifejezi a tudományok és a technika növekvő szerepét társadalmunk fejlődésében. Pártunknak nem célja a párttagság létszámának nagymérvű növelése. A párttagság egészséges utánpótlását elsősorban az új, felnövekvő kommunista nemzedék legjobbjaiból szervezzük meg. Pártépítő munkánkat az a törekvés vezeti, hogy ne legyen olyan párttagunk, aki nem való a pártba, viszont sokasodjék, százezrekkel növekedjék a politikánkat értő és támogató olyan párton kívüli emberek száma, akiket a párt tagjaiként is becsülnének és tisztelnének.

b) A párt szervezeti életének alapelve: a demokratikus centralizmus. A párt egészséges fejlődésében a demokratizmus kibontakozása együtt jár a központi irányítás, a centralizmus erősödésével. A demokratikusan hozott határozatokat, a vezető szervek utasításait fegyelmezetten végre kell hajtani. A párt nem tűr semmiféle kispolgári, liberális vagy anarchikus felfogást és módszert. Az országos jellegű problémákról a párt központi szervei határoznak. A közép- és alsó pártszervek az általános irányelveket és a központi határozatokat követve, helyi jellegű kérdésekben önállóan és felelősséggel döntenek, intézkednek. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének tapasztalatai, a megyék, a járások kezdeményezései, a pártmunkások megnövekedett tekintélye arról tanúskodnak, hogy a megyei, a járási és a városi pártbizottságok, a községi pártszervezetek helyesen élnek a nagyobb önállósággal.

c) A párttagság növekvő aktivitása lehetőséget ad arra is, hogy mind több társadalmi dolgozó (nem függetlenített) pártmunkás vegyen részt a választott pártszervek és a pártapparátus mindennapi munkájában. Növeljük a Központi Bizottság, a pártbizottságok, illetve ezek osztályai, valamint a pártvezetőségek mellett működő állandó jellegű munkabizottságok szerepét és jelentőségét; erősítsük a pártmunka társadalmi jellegét.

d) A VII. kongresszus óta eltelt időszakban a kádermunkában jobban érvényesültek a lenini elvek. A káderek kiválasztásának elve: a népi demokráciához hű, kellő politikai és szakmai felkészültségű, művelt, tehetséges, szervezőképes és irányítani tudó embereket kell vezető tisztségekbe helyezni. Érvényt szerzünk annak az elvnek is, hogy arra érdemes és rátermett pártonkívüliek betölthessenek minden közfunkciót. Ez az elv és gyakorlat erősíti a párt és a tömegek közti kapcsolatot, egyszersmind védi a párt politikai és erkölcsi tisztaságát. A pártonkívüliek vezető funkcióba helyezésénél is elsőrendű politikai követelmény, hogy elfogadják a párt irányítását, odaadóan dolgozzanak a szocializmus felépítésén.

A régi, tapasztalt káderek mellett tervszerűen és bátran léptessünk elő felelős beosztásba fiatal, friss erőket. Az eddiginél nagyobb számban helyezzünk vezető posztokra nőket.

43. A tömegszervezetek és tömegmozgalmak — a szakszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség, a népfrontmozgalom, a másfél millió tagot egyesítő Szövetkezetek Országos Szövetsége, a Magyar Nők Országos Tanácsa, a Magyar Úttörők Szövetsége, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, az Országos Béketanács, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság, a testnevelési és sportmozgalom, a Magyar Honvédelmi Sportszövetség, a Magyar Vöröskereszt és más tömegszervezetek és mozgalmak — az utóbbi három évben hatékony munkát végeztek a dolgozók nevelésében és mozgósításában. A szocialista demokrácia továbbfejlesztésével nő a tömegszervezetek és mozgalmak szerepe, hatásköre. A tömegszervezeteknek és mozgalmaknak továbbra is az a fő feladatuk, hogy segítsék és közvetítsék a párt politikáját a tömegekhez, s a tömegek véleményét, javaslatait, kívánságait a párthoz.

A szakszervezetek tevékenyen közreműködnek a népgazdaság fejlesztésében, ösztönzik és szervezik a szocialista munkaversenyt, különösen a szocialista brigádmozgalmat. Növelni kell a szakszervezetek szerepét a gazdasági feladatok megoldásában. Szükséges, hogy — elsősorban a termelési tanácskozásokon — a dolgozók hatékonyabban vegyenek részt a vállalati tervek kidolgozásában és ellenőrzésében, a helyi kérdések eldöntésében.

A szakszervezetek hatáskörébe kell utalni olyan munkajogi, társadalombiztosítási, szociális és kulturális ügyeket is, amelyekkel eddig állami szervek foglalkoztak.

A Kommunista Ifjúsági Szövetségnek jelentős szerepe van abban, hogy a fiatalok többsége a szocializmus eszméit vallja, s megérti, hogy a szocializmus tárja szélesre a nemzeti és az egyéni felemelkedés útját. A Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjai legyenek az iparban és a mezőgazdaságban a termelékenység emelésének, az új technika alkalmazásának élharcosai, a kulturális élet fellendítésének tevékeny részesei. A Kommunista Ifjúsági Szövetség terjessze a kommunista eszméket, mozgósítsa tagjait és az egész magyar ifjúságot a szocializmus építésére, legyen a fiatalság életkori sajátosságainak megfelelő vonzó, színes, eleven mozgalom.

Társadalmunkban mindinkább megvalósul a nőknek nemcsak jogi, hanem igazi társadalmi egyenlősége is. A nők kiveszik részüket a politikai, közéleti munkából. Helytállnak a termelésben, a közoktatásban, az egészségvédelemben, kiemelkedő szerepet játszanak az új nemzedék nevelésében. A Nőtanács és helyi bizottságai eredményes nevelő- és szervező munkát végeznek: segítik az asszonyok és lányok fokozottabb részvételét a közéletben, képviselik és hirdetik nagy társadalmi-politikai céljainkat, küzdenek azért, hogy a nők méltó társadalmi megbecsülésben és gondoskodásban részesüljenek.

A párt és a tömegek jó kapcsolatainak alapja a kölcsönös bizalom. A párt állandó felvilágosító munkát végez a tömegek között, nyíltan és őszintén szól a párt politikájáról, a nehézségekről és ezek leküzdésének módjáról, a megoldásra váró problémákról. A dolgozó emberek tapasztalják, hogy a párttal, a kommunistákkal megoszthatják mindennapi örömeiket és gondjaikat, tudják, hogy a párt egész tevékenységét a szocialista humanizmus hatja át, amely az elvhűség, a forradalmi következetesség és erély mellett a szocializmus építésén munkálkodó emberek iránti megbecsülést és figyelmességet, türelmet és gondoskodást is jelent. A párt- és az állami funkcionáriusok tanácskozzanak a tömegekkel, éljenek a tömegek között. Küzdjük le a személyi kultusz hatására kialakult hibás módszerek, a párt tömegkapcsolatait lazító munkastílus maradványait, amelyek akadályozzák a párt politikájának végrehajtását, rontják a párt és a tömegek közötti jó viszonyt.

VII

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT ÉS A NEMZETKÖZI KOMMUNISTA MOZGALOM

44. A Magyar Szocialista Munkáspárt a nemzetközi kommunista mozgalom része, a proletár internacionalizmus eszméje vezérli. A Szovjetunió Kommunista Pártja a nemzetközi kommunista mozgalom legtapasztaltabb pártja, élenjáró osztaga. A Szovjetunió Kommunista Pártjának ez a szerepe történelmileg alakult ki a kommunista mozgalomban: a Szovjetunió Kommunista Pártja a történelemben elsőnek vezette győzelemre a szocialista forradalmat, és építette fel a szocializmust; kidolgozta a kommunista építés programját, és irányítja gyakorlati megvalósítását. A Szovjetunió Kommunista Pártjának ideológiai és politikai munkássága általános orientációt ad a kommunista pártoknak sajátos helyzetük megítélésében is. A Szovjetunióhoz és kommunista pártjához való viszony ma is az internacionalizmus próbaköve.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusán kidolgozott lenini irányvonalat a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as nyilatkozatai a nemzetközi kommunista mozgalom irányvonalává emelték. *A XX. kongresszuson kimunkált lenini politikát igazolták a Magyar Szocialista Munkáspárt tapasztalatai is.* A XX. kongresszus elveinek magyarországi alkalmazása tette lehetővé, hogy a párt a néppel összeforrva gyorsan legyőzze a dogmatizmus és a revizionizmus okozta zűrzavart, úrrá legyen az ellenforradalom okozta nehézségeken, irányt adjon a további építőmunkának s a korábbinál jóval eredményesebben folytassa a szocialista építést. A Szovjetunió Kommunista Pártjának a XXII. kongresszuson elfogadott programja: korunk kommunista kiáltványa, a marxizmus—leninizmus nemzetközi érvényű továbbfejlesztése. Ez a program alkotó, tudományos választ ad korunk fő kérdéseire, összegezi a Szovjetunió fejlődésének, a kommunizmus építésének útját, a két világrendszer békés egymás mellett éléséért, a kolonializmus teljes megsemmisítéséért és a szocializmus világméretű győzelméért vívott harc feladatait.

A Magyar Szocialista Munkáspárt meggyőződése szerint, ha következetesen megvalósítjuk a lenini politikát, akkor a Szovjetuniót követve

hazánk is történelmileg rövid idő múlva a kommunista társadalom építésére tér át.

45. A Magyar Szocialista Munkáspárt internacionalista kötelességének tartja, hogy minden tőle telhetőt megtegyen a nemzetközi kommunista mozgalom egységének erősítéséért, és a marxi—lenini egység védelmében állhatatosan harcol a marxizmus—leninizmus revizionista és dogmatikus eltorzítása ellen.

A revizionizmus szervesen kapcsolódik az imperializmus terveihez, a nemzetközi reakció stratégiai elképzeléseihez: fő törekvése a szocialista tábor egységének fellazítása, a szocialista országok, a kommunista pártok, a haladó erők szembefordítása a Szovjetunióval. A revizionisták nacionalista értelmezést adnak a nemzeti sajátosságoknak, a nemzeti „külön út" eszméjét hirdetik. A revizionizmus a társadalmi-politikai helyzet változásával új arcot ölt, gondosabban álcázza magát. Meghamisítja a nemzetközi kommunista mozgalom dokumentumait, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXII. kongresszusának eszméit. Elavultnak nyilvánítja a munkásosztály és a párt vezető szerepét, az osztályharcot. Kiterjeszti a békés egymás mellett élés elvét az ideológiai életre, békét és „megegyezést" szorgalmaz a polgári, kispolgári eszmeáramlatokkal; elmossa a marxista és a polgári ideológia ellentétét, a dogmatizmus elleni harc ürügyén kérdésessé teszi a marxizmus—leninizmus általános érvényű tételeit.

A szektások, az álbaloldali nézetek és módszerek képviselői értetlenül fogadják a társadalmunkban végbement változásokat és az új helyzetből fakadó következtetéseket. A szocialista forradalom kezdeti szakaszán szükséges rendszabályokat örökérvényűeknek tekintik, a történelmileg elavult intézkedéseket a jelenlegi új viszonyok között is alkalmazni akarják.

A dogmatikusok nem értik meg, hogy a személyi kultusz elvetése és következményeinek gyakorlati felszámolása szükséges és helyes volt; nem fogadják el a kommunista és munkáspártok 1957-es, 1960-as határozatainak új tételeit, tagadják a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának jelentőségét a nemzetközi kommunista mozgalom fellendítésében, kétségbevonják az új világháború elkerülhetőségének nagy fontosságú tételét, a két világrendszer békés egymás mellett élésének elvét.

46. A magyar munkásosztály történelmi útja is bizonyítja, hogy a munkásosztály politikai egységének megvalósítása elengedhetetlen feltétele annak, hogy hatalmát kivívja, megvédje, nemzetét a szocialista fejlődés útjára vezesse. A magyar munkásmozgalom történelmi tapasztalatai, a hatalomért vívott harc és a szocializmus építésének tanulságai azt bizonyítják, hogy a munkásosztály csak a dolgozó nép élén, széles osztályszövetségben győzhet a kapitalizmus felett. A kommunista pártnak a munkásosztály egységét megvalósító, a szociáldemokrata párttal való együttműködésre irányuló politikája helyes volt. Hazánkban a két munkáspárt akcióegységétől a két párt marxista—leninista alapon való összeforrásáig terjed az út, s most a két munkáspárt volt tagjai harmonikusan dolgoznak együtt a munkásosztály marxista—leninista pártjában.

47. Az 1956-os ellenforradalom után a szocializmus magyarországi sorsa nagy gondot és sok aggodalmat okozott barátainknak, az imperialisták pedig mesterségesen, provokációs célzattal összetákolták és napirenden tartják az úgynevezett „magyar ügyet". A szocializmus nagy győzelmei, gyarapodó sikerei hazánkban eloszlatták barátaink aggodalmát, az imperialisták mesterkedései pedig visszaütöttek: a felénk irányuló nemzetközi figyelem a marxizmus igazát, a szocializmus fölényét bizonyító fejlődést tapasztal hazánkban.

48. A kommunista pártok együttműködése, kapcsolatai a proletár nemzetköziség elvein alapulnak. A nemzetközi kommunista mozgalom egységet alkot: minden párt a marxizmus—leninizmusból, az egész nemzetközi kommunista mozgalom által elfogadott elméleti és stratégiai programból indul ki, de önállóan alkalmazza azt országa konkrét politikai, társadalmi, gazdasági viszonyaira, önállóan dolgozza ki politikai irányvonalát. A nemzetközi kommunista mozgalomban nincsenek „vezérpártok", minden párt egyenrangú. Az együttműködés formái a kommunista mozgalom fejlődése során változnak. A Magyar Szocialista Munkáspárt egyetért azzal, hogy a kommunista pártok között két- és többoldalú tárgyalások, eszmecserék folyjanak és szükség esetén nemzetközi tanácskozásokon, minden párt részvételével alakítsák ki a kommunista világmozgalom egységes álláspontját.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁN ELFOGADOTT SZERVEZETI SZABÁLYZAT

A Magyar Szocialista Munkáspárt kommunista párt, a munkásosztály élcsapata, a dolgozó nép pártja. Egyesíti soraiban a munkásosztály, a parasztság és az értelmiség legjobbjait, a magyar nép leghaladóbb erőit. Ápolja a magyar történelem haladó eszméit, a magyar nép dicső szabadságharcainak emlékét, őrzi és tovább fejleszti a magyar munkásmozgalom, az 1919-es Tanácsköztársaság forradalmi hagyományait. A magyar munkásosztály a kommunisták vezetésével, a nép és a nemzetközi munkásosztály segítségével kivívta és megvédte a nép hatalmát, győzelemre vitte a szocialista forradalmat, lerakta a szocialista társadalom alapjait.

A Magyar Szocialista Munkáspárt része a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomnak. Küzd a nemzetközi kommunista mozgalom egységéért, erősíti kapcsolatait a testvérpártokkal. A párt a szocialista hazafiság és a proletár nemzetköziség, a Szovjetunió, a szocialista tábor országai és a világ dolgozói iránti testvéri barátság szellemében neveli a magyar népet, harcol a burzsoá nacionalista nézetek ellen.

A Magyar Szocialista Munkáspárt önkéntes harci szövetség, tevékenységét a marxizmus—leninizmus tudományos világnézete vezérli. A párt meg nem alkuvó harcot folytat a marxizmus—leninizmustól idegen eszmei áramlatok, a revizionizmus és a dogmatizmus ellen. A párt életének sérthetetlen törvénye: az eszmei-politikai, szervezeti egység, a párttagok öntudatos fegyelme. A párt nem tűri meg soraiban a csoportosulást, a frakciós tevékenységet.

A párt tevékenységében következetesen érvényesíti a pártélet lenini normáit, a kollektív vezetés elvét, fejleszti a párton belüli demokráciát, a

bírálatot és önbírálatot, a kommunisták öntevékenységét és aktivitását. A párt a marxizmus—leninizmus tanításait a hazai viszonyokra alkalmazza, feltárja a társadalmi fejlődés objektív törvényeit, tudományosan megalapozza, szervezi és vezeti a magyar nép küzdelmét a szocialista társadalom teljes felépítéséért, azért, hogy a társadalmi viszonyok forradalmi átalakítása után fellendítse a szocialista gazdaságot és a gondolkodásban, az emberi magatartásban is győzelemre juttassa a szocialista eszmét és erkölcsöt.

A Magyar Szocialista Munkáspárt végső célja a kommunista társadalom felépítése. E nagy cél eléréséért szüntelenül erősíti a munkásosztály vezető szerepét, egységét, a munkásosztály és az egységes szocialista osztállyá alakuló szövetkezeti parasztság testvéri szövetségét, a magyar nép szocialista összefogását, társadalmunk erkölcsi-politikai egységét.

I

A PÁRT TAGJAI. A PÁRTTAGOK KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt tagja általában az lehet, aki 21. életévét betöltötte:

a) magáévá teszi a marxista—leninista eszméket, elfogadja a párt céljait, politikai irányvonalát, Szervezeti Szabályzatát és odaadóan küzd ezek valóraváltásáért;

b) lelkiismeretesen dolgozik a szocialista társadalom építésén;

c) részt vesz a párt valamelyik alapszervezetének munkájában, vállalja a pártfegyelmet és végrehajtja a párt határozatait;

d) rendszeresen fizeti a tagsági díjat.

2. A párttag kötelessége, hogy:

a) fejlessze politikai tudását, sajátítsa el a marxizmus—leninizmust, gazdagítsa műveltségét. Őrködjék a párt eszmei-politikai, szervezeti egységén, küzdjön a frakciós törekvés ellen;

b) következetesen hajtsa végre a párt határozatait, öntudatosan teljesítse pártkötelezettségeit. Tartsa be a minden párttagra egyformán kötelező párt- és állami fegyelmet, őrködjön a szocialista állam törvényeinek

betartásán. A párttag legyen éber, minden körülmények között őrizze meg a párt- és állami titkot;

c) harcoljon a szocialista társadalom felépítéséért, mutasson példát a munkában. Legyen élharcosa mindannak, ami új és haladó, tökéletesítse szaktudását, védje és gyarapítsa a szocialista tulajdont;

d) erősítse és szélesítse a pártnak a tömegekhez fűződő kapcsolatait. Nevelje szocialista szellemben dolgozótársait, szívós felvilágosító munkával küzdjön a burzsoá ideológia és erkölcs maradványai ellen. Példamutatóan tartsa be a szocialista erkölcs szabályait, harcoljon az önzés ellen és szolgálja a társadalom érdekeit. Legyen a dolgozók vezetője, tanácsadója és tanuljon tőlük. Legyen figyelmes, tapintatos és emberséges dolgozótársaihoz, nyújtson segítséget ügyeik intézésében. Legyen szerény és áldozatkész, mindig legyen annak tudatában, hogy a párttagság nem jár előjogokkal vagy kedvezményekkel;

e) fejlessze a bírálatot és önbírálatot. Legyen őszinte és becsületes a párthoz, ne titkolja és ne ferdítse el az igazságot. Személyre való tekintet nélkül tárja fel a párt szervei előtt a munkában észlelt fogyatékosságokat és küzdjön megszüntetésükért. Harcoljon a bírálat elfojtására irányuló kísérletek, a látszatsikerekre való törekvés, az önelégültség ellen. Aki a bírálatot elfojtja és a bírálót hátrányban részesíti, azt felelősségre kell vonni.

3. A párttag joga, hogy:

a) részt vegyen a párt elméleti, politikai és szervezeti kérdéseinek taggyűléseken, a pártsajtóban — valamint küldöttek révén pártértekezleteken, kongresszuson — való megvitatásában és a határozatok meghozatalában. A határozatot akkor is köteles pártszerűen végrehajtani, ha azzal nem ért egyet, de ellentétes véleményét kifejtheti a taggyűlés, vagy a felsőbb pártszerv előtt;

b) a pártszervezet taggyűlésein, értekezletein személyre való tekintet nélkül pártszerűen bírálja a párt bármely tagjának vagy szervének munkáját;

c) részt vegyen a párt vezető szerveinek megválasztásában, mint választó és választható;

d) kéréssel, javaslattal, beadvánnyal forduljon a felsőbb pártszervekhez, egészen a kongresszusig, és ezekre érdemi választ kapjon.

II

A PÁRTTAGOK FELVÉTELE. A PÁRTTAGSÁG MEGSZŰNÉSE. A PÁRTTAGOK ÁTIGAZOLÁSA. A PÁRTFEGYELMI ELJÁRÁS

4. A pártba a felvétel egyéni elbírálás alapján történik. Új párttagot általában csak a tagjelöltek közül lehet felvenni, ha a jelölt a tagjelöltség ideje alatt munkájával és magatartásával méltónak bizonyul a párttagságra. A budapesti, illetve a megyei pártbizottságok jogosultak kivételes esetekben tagjelöltség nélkül, vagy a tagjelöltségi idő eltelte előtt is felvenni a párttagokat. A tagjelöltnek írásban kell kérnie felvételét az alapszervezet vezetőségétől. Kérelméhez mellékelni kell két olyan párttag írásbeli ajánlását, aki legalább 2 éve tagja a pártnak és közös tevékenység alapján legalább 1 éve ismeri őt. Ha KISZ-tagot vesznek fel a pártba, akkor az illetékes (kerületi, járási, városi, nagyüzemi) KISZ-bizottság ajánlása egy párttag ajánlásával egyenlő. Új párttagok felvételéről az alapszervezet vezetőségének előterjesztésére a taggyűlés határoz. A határozat akkor érvényes, ha a jelenlevő párttagok legalább kétharmada azt megszavazta. Ez a határozat a járási, városi, kerületi, illetve a Központi Bizottság által ezzel a joggal felruházott pártbizottság jóváhagyása után lép életbe. A belépő párttag tagsága az alapszervezet taggyűlésén történt felvételének napjától számít.

5. Az ajánlók teljes felelősséggel tartoznak az ajánlott politikai és emberi magatartásáról adott véleményükért.

6. Minden párttag és tagjelölt annak a pártszervezetnek a tagja, ahol dolgozik. Ha a felvételre jelentkező munkahelyén pártszervezet nincs, vagy az, aki nincs alkalmazva, a lakóterületileg illetékes területi pártszervezetbe kérheti felvételét.

7. A munkahelyét vagy lakóhelyét változtató párttagot és tagjelöltet át kell igazolni az új munkahelyén vagy lakóhelyén működő pártszervezetbe. Az átigazolás a Központi Bizottság által megállapított szabályok szerint történik.

8. A pártba mindenki önként, saját elhatározásából lép be. A párttagnak joga van a pártból kilépni, ha ellene az adott időpontban fegyelmi eljárás nem folyik. A párttag kilépési szándékát tudomásulvétel végett az alapszervezet taggyűlésén be kell jelenteni.

9. Azokat a párttagokat és tagjelölteket, akik elfogadható ok nélkül 3 hónapig nem fizettek tagsági díjat, az alapszervezet taggyűlése szólítsa fel tagdíjuk rendezésére. Ha ez nem jár eredménnyel és kiderül, hogy kapcsolatukat a párttal elvesztették, akkor a taggyűlés határozata és a felsőbb szerv jóváhagyása alapján törölni kell őket a párt tagjai közül.

10. A pártszervezet a felsőbb pártszerv, valamint a Központi Ellenőrző Bizottság által folytatott vizsgálat alapján pártbüntetést szabhat ki a Szervezeti Szabályzatban előírt kötelességüket nem teljesítő, a párt politikájával szembehelyezkedő, a párt fegyelmét megsértő és a kommunista erkölcs normái ellen vétő tag ellen. *Ha egy párttag ellen pártvizsgálat indul, az illetőt erről értesíteni kell, közölve vele a vizsgálat megindításának okait, valamint a fegyelmi tárgyalás előtt a vizsgálattal kapcsolatos javaslatot.*

A pártbüntetés — az eset súlyosságának megfelelően — dorgálás, megrovás, szigorú megrovás, szigorú megrovás végső figyelmeztetéssel és a pártból való kizárás lehet. A párttisztségtől meghatározott időre való eltiltást önállóan vagy más fegyelmi büntetés kiegészítéseként lehet alkalmazni. Pártfegyelmi eljárást csak a párttag jelenlétében lehet lefolytatni és a határozatot írásban közölni kell vele. Ha a párttag saját hibájából a fegyelmi tárgyaláson nem jelenik meg, ügyében döntést lehet hozni.

A párttag fegyelmi ügyéről vagy a pártból való kizárásáról az alapszervezet taggyűlése dönt.

A kizárási határozatot jóváhagyás végett a felsőbb pártszervhez kell felterjeszteni. Az illetékes párt-végrehajtóbizottság döntéséig az alapszervezet által kizárt párttag megtarthatja tagsági könyvét és részt vehet az alapszervezet taggyűlésén. A kiszabott pártbüntetés ellen a felsőbb szervekhez három hónapon belül lehet fellebbezni. A pártbüntetés mindaddig érvényes, amíg a határozatot hozó pártszerv nem változtatja meg döntését.

11. A felsőbb választott pártszerv azon tagja ellen, aki a Szervezeti Szabályzatot megsérti, fegyelmi eljárást javasolhat annak az alapszervezetnek a taggyűlése, amelyben dolgozik, de ügyében fegyelmi vagy kizárási határozatot csak az a vezető testület vagy annak felettes szerve hozhat, amelynek tagja. A fegyelmi és kizárási határozatról a jóváhagyás után tájékoztatást kell adni az illetékes alapszervezet taggyűlésén.

12. A budapesti, a megyei, a kerületi, a járási és más pártbizottságok 3 hónapon belül kötelesek felülvizsgálni a kizárásról szóló határozatot, illetve a pártbüntetésben részesítettek fellebbezését.

13. A taggyűlésen hozott kizárási vagy más fegyelmi büntetésről szóló határozatot csak a budapesti, illetve a megyei pártbizottság vagy a Központi Ellenőrző Bizottság jóváhagyásával szabad nyilvánosságra hozni.

14. A Központi Bizottság fegyelmi eljárást indíthat, rendszabályokat foganatosíthat bármely párttag ellen, aki megsérti a párt érdekeit vagy fegyelmét.

15. A pártbüntetésben részesített párttag fegyelmi ügyében az illetékes pártszervezet — amelyhez a párttag tartozik — egy év elteltével, az illető párttag maga két év elteltével kérheti a fegyelmi büntetés törlését. A fegyelmi határozatot hozó szerv a döntést követő három év múlva köteles megvizsgálni, indokolt-e még a pártbüntetés fenntartása avagy az törölhető.

16. A budapesti, a megyei, a járási, a budapesti-kerületi és a városi pártbizottság, továbbá a Központi Bizottság által felhatalmazott pártbizottságok fegyelmi bizottságot választanak. Az elnök személyén kívül a fegyelmi bizottság tagjai lehetnek olyanok is, akik nem tagjai a pártbizottságnak. A fegyelmi bizottság megvizsgálja a fegyelmi ügyeket, a fellebbezéseket és javaslatot tesz a párt-végrehajtóbizottságnak.

III

A TAGJELÖLTEK

17. A tagjelöltség rendeltetése, hogy a tagjelölt megismerje a párt eszméit, céljait, politikáját, Szervezeti Szabályzatát és hogy a pártszervezet meggyőződjön a jelölt alkalmasságáról. A tagjelöltség ideje 1 év. A pártszervezet köteles segítséget nyújtani a tagjelöltnek, hogy felkészülhessen a párttagságra.

18. A tagjelöltek részt vesznek a pártszervezet tevékenységében, és kötelesek aktívan dolgozni a párt politikájának végrehajtásáért. A tagjelöltek a taggyűléseken tanácskozási joggal vesznek részt. Nem választók és nem választhatók.

19. A tagjelöltek tagdíjfizetési kötelezettsége a párttagokéval azonos.

20. A tagjelöltek felvételének rendje ugyanaz, mint a tagfelvételnél.

21. A tagjelöltségi idő elteltével az alapszervezet köteles megvizsgálni és eldönteni, hogy a jelölt alkalmas-e a tagfelvételre. Ha a tagjelölt még nem alkalmas a párttagságra, a taggyűlés egy esetben 6 hónappal meghosszabbíthatja a tagjelöltséget. A hosszabbítás letelte után ügyét újra meg kell vitatni az alapszervezet taggyűlésén. Ha a tagjelölt nem felel meg a követelményeknek, akkor a taggyűlés elutasítja felvételét, majd a felsőbb pártszerv jóváhagyása után az illető tagjelöltsége megszűnik és törölni kell őt a jelöltek sorából.

A tagfelvételt megerősítő pártbizottságok (budapesti-kerületi, járási, városi, üzemi) döntése ellen fellebbezésnek helye nincs.

IV

A PÁRT SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE. A PÁRTDEMOKRÁCIA

22. A Magyar Szocialista Munkáspárt a demokratikus centralizmus szervezeti elvén épül fel:

a) a párt minden szervét demokratikusan, taggyűlésen, pártértekezleten, pártkongresszuson választják;

b) a vezető szervek kötelesek rendszeresen beszámolni a pártszervezeteknek tevékenységükről;

c) a párttaggyűlés és a vezető testületek akkor határozatképesek, ha tagjaiknak legalább kétharmada jelen van; a határozathozatal minden kérdésben szótöbbséggel történik. Kivételt képez a párttagok felvétele vagy kizárása feletti döntés, amelyhez a párttagság kétharmadának szavazata szükséges. A többség határozatát köteles minden párttag és tagjelölt végrehajtani;

d) a felsőbb szervek határozatai kötelező érvényűek az alsóbbakra. A Központi Bizottság feloszlathatja a párt céljaival, irányvonalával vagy Szervezeti Szabályzatával ellentétesen működő pártszervezetet.

23. A párt területi, üzemi elv szerint épül fel. Alapszervezetek létesülnek munkahely és lakóterület szerint, s ezek községi, üzemi, kerületi, városi szervezetekbe egyesülnek, amelyeket pártvezetőség vagy pártbizott-

ság irányít. A budapesti, a megyei, a kerületi, a járási, a városi és más pártbizottság a területén levő valamennyi pártbizottság és alapszervezet felettes szerve. Az ettől való eltérést a Központi Bizottság külön szabályozza.

24. Minden pártszervezet önállóan dönt helyi kérdésekben, de határozata nem lehet ellentétes a párt politikájával és a felsőbb pártszervek határozatával.

25. Az alapszervezet legfelsőbb szerve a taggyűlés, az üzemi, a városi, a városi-kerületi, a járási, a megyei, a budapesti pártszervezeteké pedig a pártértekezlet.

26. A párt választott szerveit titkosan választják.

27. Ha a választott vezető a párttagság bizalmára méltatlanná vált, vagy alkalmatlannak bizonyult, a vezető szervből visszahívható, ha azt az illetékes pártszerv tagjainak legalább kétharmada megszavazza.

28. A kollektív vezetés a pártdemokrácia érvényesülésének, a választott pártszervek és a pártszervezetek normális tevékenységének, a káderek nevelésének, a párttagok és a tagjelöltek kezdeményezőkészségének és öntevékenységének, valamint az állami és társadalmi élet további demokratizálásának nélkülözhetetlen feltétele.

V

A PÁRT LEGFELSŐBB SZERVEI

29. A Magyar Szocialista Munkáspárt legfelsőbb szerve a pártkongresszus, amelyet legalább négyévenként egybehívnak.

A pártkongresszus összehívásának idejét és napirendjét a Központi Bizottság legalább másfél hónappal a kongresszus előtt közzéteszi.

A Központi Bizottság saját kezdeményezésére egybehívhat, a párttagok egyharmadának kívánságára pedig köteles egybehívni rendkívüli pártkongresszust.

A pártkongresszus küldötteit a budapesti és megyei pártértekezleteken választják meg. A Központi Bizottság a tagság létszámának megfelelően állapítja meg, hány szavazati és hány tanácskozási jogú küldött képviseli a kongresszuson a pártszervezeteket.

A kongresszus:

a) megvitatja és elbírálja a Központi Bizottság, a Központi Revíziós Bizottság és a Központi Ellenőrző Bizottság beszámolóját;

b) módosítja, illetve jóváhagyja a párt programját, Szervezeti Szabályzatát;

c) meghatározza a párt általános irányvonalát, a szocialista építés és a nemzetközi kapcsolatok terén kijelöli az adott időszak legfontosabb feladatait;

d) megválasztja a Központi Bizottság tagjait és póttagjait, a Központi Revíziós Bizottságot és a Központi Ellenőrző Bizottságot;

e) dönt az eléje terjesztett javaslatok, beadványok és fellebbezések tárgyában.

30. A Központi Bizottság irányítja a pártot két pártkongresszus között, képviseli a pártot a testvérpártok, a tömegszervezetek és az állami intézmények előtt.

A Központi Bizottság tagjai egyenjogúak és minden fontos kérdésben tájékoztatást kell kapniuk. A Központi Bizottság szükség szerint, de legalább háromhavonként ülést tart. A póttagok tanácskozási joggal vesznek részt a Központi Bizottság ülésein.

A Központi Bizottság nagyobb jelentőségű politikai, szervezeti és személyi kérdésekben kezdeményezheti a kongresszus által választott három vezető pártszerv (Központi Bizottság, Központi Revíziós Bizottság és a Központi Ellenőrző Bizottság) együttes ülésének összehívását tanácskozás és határozathozatal céljából. Az együttes ülésen a három pártszerv tagjainak szavazata egyenértékű.

31. A Központi Bizottság saját tagjai közül megválasztja a Politikai Bizottságot, amely a Központi Bizottság teljes ülései között irányítja és vezeti a pártot;

megválasztja a Titkárságot, amelynek tagjai a Központi Bizottság titkárai. A Titkárság biztosítja és ellenőrzi a vezető pártszervek határozatának végrehajtását, irányítja a Központi Bizottság osztályait, valamint elosztja a hatáskörébe tartozó kádereket;

megválasztja a Központi Bizottság első titkárát.

32. A Központi Bizottság irányítja a párt központi lapját és központi folyóiratait, kijelöli a szerkesztő bizottságok felelős vezetőit.

33. A Központi Bizottság a két pártkongresszus között indokolt esetekben behívhat (kooptálhat) tagokat a Központi Bizottságba. A behívott tagok aránya a választott tagokéhoz képest nem lehet több mint 10 százalék.

A Központi Bizottság a szocialista építés fontos területein a pártmunka megerősítése végett politikai osztályokat szervezhet, pártszervezőket küldhet ki. A politikai osztályok és a pártszervezők a Központi Bizottság utasításai szerint működnek.

34. A Központi Ellenőrző Bizottság:

a) őrködik a párttagság politikai magatartása, párthűsége és erkölcsi tisztasága felett; következetesen harcol a pártellenes frakciós tevékenység minden fajtája ellen; tevékenységével segíti a párt eszmei, politikai és szervezeti egységének erősödését;

b) felelősségre vonja azokat a párttagokat, tagjelölteket, akik megsértik a párt Szervezeti Szabályzatát, a párt- és az állami fegyelmet és a kommunista erkölcsöt;

c) felülvizsgálja és eldönti a budapesti és megyei pártbizottságoknak a pártból való kizárásokról és a pártbüntetésekről szóló határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket.

35. A Központi Revíziós Bizottság ellenőrzi:

a) a párt központi szerveiben az ügyvitelt, a munkarendet;

b) a párt Központi Bizottságának általános gazdálkodását, pénztárát és a párt központi vállalatait.

VI

A PÁRTBIZOTTSÁGOK

36. A budapesti, a megyei, a járási, a budapesti-kerületi, a városi, az üzemi és hivatali pártszervezetek felsőbb szerve a pártértekezlet, amelyet az illető terület pártbizottsága legalább négyévenként összehív.

A pártértekezlet elbírálja a pártbizottság és a revíziós bizottság beszámolóját, megválasztja a pártbizottság tagjait és póttagjait, valamint a revíziós bizottságot. A pártbizottság tagjai egyenjogúak. A póttagok tanácskozási joggal vesznek részt a pártbizottság ülésein. A pártbizottság szükség szerint, de legalább háromhavonként teljes ülést tart.

37. A pártbizottság a mindennapi gyakorlati munka irányítására, a pártbizottság tagjai közül végrehajtó bizottságot választ, megválasztja a pártbizottság első titkárát és titkárait — valamint a fegyelmi bizottságot. Az első titkár és a titkárok tagjai a párt-végrehajtóbizottságnak. A budapesti és a megyei pártbizottságok titkárait, a budapesti-kerületi, a járási, egyes városi, üzemi, minisztériumi és egyes országos főhatósági pártbizottságok első titkárait a Központi Bizottság erősíti meg tisztségükben.

38. A pártbizottság a két pártértekezlet között a területéhez tartozó pártszervezetek vezető szerve; végrehajtja a párt politikáját, a Központi Bizottság határozatait. Ezeket alkalmazva a helyi viszonyokra, mozgósítja a dolgozókat a népgazdasági tervek teljesítésére, segíti az állami, gazdasági és kulturális szerveket feladataik elvégzésében. Őrködik azon, hogy az illetékes szervek tiszteletben tartsák az állampolgárok törvényes jogait, és a lehetőségeknek megfelelően kielégítsék a dolgozók anyagi, szociális és kulturális igényeit.

Irányítja a párttagság és a pártonkívüliek marxista—leninista oktatását, a dolgozók kommunista szellemű nevelését és a helyi pártsajtót.

Különös gonddal őrködik a párt káderpolitikájának betartása felett, elosztja a hatáskörébe tartozó kádereket, és biztosítja a növekvő követelményeknek megfelelő nevelésüket.

39. A pártbizottság széles körben bevonja a kommunistákat a pártmunkába és erősíti a pártmunka társadalmi jellegét. A pártbizottságok egyes határozataik kidolgozásába és megvitatásába bevonhatnak pártonkívülieket is. Legfontosabb határozataik tervezetét nyilvános vitára bocsátják.

40. Az olyan városi kerületben, községben, üzemben, hivatalban, intézményben, ahol a párttagok és a tagjelöltek száma meghaladja a 200-at, de nem éri el a 300-at, háromévenként összevont taggyűlést hívnak egybe, pártbizottságot választanak. A pártbizottság tagjai közül végrehajtó bizottságot választ. Kivételes esetekben a budapesti és a megyei pártbizottságok engedélyével olyan helyen is lehet pártbizottságot választani, ahol a párttagok és tagjelöltek száma nem éri el a 200-at.

41. A pártbizottság két pártértekezlet között behívhat (kooptálhat) a pártbizottságba tagokat, de ezek száma nem haladhatja meg a választott tagok számának 15 százalékát.

42. A pártbizottságok tagjait a felettes pártszervek erősítik meg. A felsőbb szervek indokolt esetben semmisnek nyilváníthatják egyes pártbizottságok vagy egyes pártbizottsági tagok megválasztását, rendkívüli körülmények között pedig ideiglenes pártbizottságot jelölhetnek ki. A Központi Bizottság bármely pártszerv és annak egyes tagjainak megválasztását felülbírálhatja és semmisnek nyilváníthatja.

VII

A PÁRT ALAPSZERVEZETEI

43. A párt alapszervezeteken épül fel. Alapszervezeteket létesítenek olyan üzemekben (műhelyekben), vállalatoknál, termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban, hivatalokban, tanintézetekben, lakókörzetekben, a fegyveres erőknél stb., ahol legalább 3 párttag van. Alapszervezet csak a felsőbb pártszerv jóváhagyásával hozható létre. Az alapszervezet legmagasabb fórumát, a taggyűlést, legalább kéthavonként egyszer kell összehívni.

44. Az alapszervezet a pártmunka irányítására, az ügyek intézésére kétévenként vezetőséget választ. Az olyan alapszervezetekben, ahol a tagság száma nem éri el a 10 főt, a taggyűlés csak titkárt és titkárhelyettest választ.

A vezetőség tagjai egyenjogúak. A vezetőség munkamegosztással dolgozik, egyes tagjai felelősséggel irányítják a rájuk bízott pártmunkát.

45. Azokban az üzemekben, hivatalokban, intézményekben, amelyekben több alapszervezet, de 200-nál kevesebb párttag van, továbbá azokban a községekben, ahol 2 alapszervezetnél több van, de a párttagság száma nem éri el a 200-at, összevont párttaggyűlésen vezetőséget választanak a pártszervezetek munkájának irányítására és összehangolására. A pártvezetőség köteles évenként legalább egyszer beszámolni az összevont taggyűlésen.

46. Az alapszervezet vezetőségét a felsőbb pártszerv erősíti meg tisztségében.

47. Az alapszervezet:

a) felveszi az új tagokat és tagjelölteket a pártba;

b) a nép és a párt ügye iránti odaadás, az eszmei meggyőződés, a kommunista erkölcs szellemében neveli a párttagokat és tagjelölteket;

c) megszervezi és irányítja a párttagság között a marxista—leninista oktatást;

d) politikai felvilágosító munkával mozgósítja a dolgozókat a szocialista építés feladatainak végrehajtására, a tervek teljesítéséért indított szocialista munkaversenyre, a termelékenység fokozására, az önköltség csökkentésére, az anyagtakarékosságra, a tudomány és a technika eredményeinek elsajátítására és alkalmazására, a társadalmi és közös tulajdon megóvására és gyarapítására, a mezőgazdaságban a terméshozamok és az árutermelés növelésére;

e) a bírálat és az önbírálat széles körű kibontakoztatásával küzd a bürokratizmus ellen, az állami érdekek védelméért, az állami fegyelem és a szocialista törvényesség betartásáért, harcol a felelőtlenség, a lazaság, a pazarlás ellen;

f) terjeszti a pártirodalmat és a pártsajtót;

g) beszedi a tagsági díjat.

48. Az alapszervezetekben a feladatok végrehajtásának elősegítése, a párttagok nevelése és a pártmunkába való bevonása érdekében pártcsoportokat létesítenek. A pártcsoportok munkáját a pártcsoportgyűlésen választott bizalmiak irányítják.

49. Az ipari, mezőgazdasági és más jellegű állami és tanácsi termelővállalatok, közlekedési vállalatok, tudományos intézetek és tervezőirodák pártszervezetei jogosultak ellenőrizni az igazgatóság, a vezetőség tevékenységét.

A minisztériumi, főhatósági és más hivatali pártszervezetek ilyen irányú tevékenységét a Központi Bizottság külön határozattal szabályozza.

50. Városokban a különböző területeken dolgozó, de egy házban vagy háztömbben (választási körzetben) lakó kommunisták a környezetükben végzendő felvilágosító munka, a lakosok közös problémáinak megoldása, a szocialista együttélés elősegítése végett lakóterületi pártcsoportokat hoznak létre, amelyek a körzeti alapszervezetek irányítása mellett tevékenykednek.

VIII

A MAGYAR KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG

51. A KISZ a párt öntevékeny tömegszervezete, a párt segítője és tartaléka. Részt vesz az ifjúság szocialista nevelésében, a párt számára utánpótlást nevel az ifjúság soraiból. Segíti bevonni az ifjúságot a szocialista társadalom építésébe. Köteles hathatósan támogatni a pártot a termelékenység növeléséért, az önköltség csökkentéséért, a munkafegyelem erősítéséért, a takarékosságért vívott harcában.

52. A párt határozatai kötelező érvényűek a Kommunista Ifjúsági Szövetségre. A KISZ-szervek és szervezetek a megfelelő pártszervek és pártszervezetek irányításával végzik munkájukat. A helyi pártszervek az ifjúságra, a KISZ-re vonatkozó határozataik meghozatalánál vegyék figyelembe és támogassák a KISZ felső szerveinek határozatait.

53. A párt minden szervének és szervezetének kötelessége, hogy támogassa a KISZ egész tevékenységét, ideológiai és szervező munkáját, kezdeményezéseit. Mozdítsák elő, hogy a társadalmi, állami és gazdasági szervek adjanak meg minden segítséget a KISZ szervezeteinek az ifjúság neveléséhez.

IX

A PÁRT IRÁNYÍTÓ MUNKÁJA AZ ÁLLAMI ÉS A TÁRSADALMI SZERVEZETEKBEN

54. Azon állami és társadalmi szervezetekben, tömegmozgalmakban, amelyekben a Központi Bizottság elhatározza, kommunista csoportot kell létrehozni. A kommunista csoport és a társadalmi szervezetekben tevékenykedő egyes kommunisták feladata a párt politikájának érvényesítése a meggyőzés útján.

A kommunista csoportok kötelesek a párt politikájának megfelelően tevékenykedni és betartani az illetékes pártszervek határozatait. A párt ajánlására a képviselő- és tanácsválasztási listán megválasztott párttagok visszahívását az illetékes pártszervek kezdeményezhetik.

X

A PÁRT SZERVEZETEI A FEGYVERES ERŐKNÉL

55. A fegyveres erőknél működő pártszervezetek a párt Szervezeti Szabályzata alapján tevékenykednek. A pártszervezetek munkáját a pártdemokrácia elveinek megfelelően, minden fokon választott pártszervek, az alapszervezeti vezetőségek és a pártbizottságok irányítják. A néphadsereg, a határőrség, a karhatalom pártbizottságait közvetlenül a Központi Bizottság irányítja.

A fegyveres erőknél levő politikai szervek munkájukat a Központi Bizottság határozatai szerint végzik.

A Munkásőrség munkáját a területileg illetékes pártbizottságok közvetlenül irányítják, biztosítják a munkásőrség fegyelmét, harckészségét, erkölcsi-politikai egységét.

A fegyveres erők pártszervezetei mozgósítják a személyi állományt a harci és politikai kiképzési feladatok végrehajtására, a parancsok és katonai szabályzatok maradéktalan teljesítésére.

A fegyveres erők pártszervezetei szoros kapcsolatot tartanak fenn a helyi pártbizottságokkal, rendszeresen tájékoztatják őket az egységeiknél folyó politikai munkáról. A helyi pártbizottságok figyelemmel kísérik és segítik a fegyveres alakulatoknál folyó politikai munkát. Közös tevékenységükkel gondoskodnak a fegyveres erők és a nép egységének állandó szilárdításáról.

XI

A PÁRT ANYAGI ESZKÖZEI

56. A párt és szervezetei a párttagsági díjból, valamint a pártvállalatok jövedelméből biztosítják a szükséges anyagi eszközöket.

57. A párttagok és a tagjelöltek az alábbiak szerint fizetik tagsági díjukat:

800,— forint keresetig havonta	2,— Ft,
801—1200,— forint keresetig havonta	3,— Ft,
1201—1500,— forint keresetig havonta	10,— Ft,

1501—1800,—	forint keresetig havonta	20,— Ft,
1801—2100,—	forint keresetig havonta	30,— Ft,
2101—2500,—	forint keresetig havonta	45,— Ft,
2501—3000,—	forint keresetig havonta	60,— Ft,
3001—4000,—	forint keresetig havonta	90,— Ft,
4001—5000,—	forint keresetig havonta	120,— Ft,
5001,—	forint kereseten felül havonta	200,— Ft.

A termelőszövetkezeti tagok a fenti kereseti arányban fizetik a párttagsági díjukat az előző év jövedelmének alapján. A munkaképtelenek és a nem kereső családtagok tagsági díja havi 2,— Ft.

*

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szervezeti Szabályzata a párt alkotmánya, minden párttag és pártszervezet törvénye.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSÁN RÉSZT VETT KÜLDÖTTEK NÉVSORA*

SZAVAZATI JOGÚ KÜLDÖTTEK

BUDAPEST:

ANDA JÁNOS
az MSZMP I. kerületi Bizottságának titkára

ÁBEL LÁSZLÓ
határőr alezredes

Dr. BAKÁTS TIBOR
az Országos Közegészségügyi Intézet főigazgatója

BAKÓ ÁGNES
az MSZMP VIII. kerületi Bizottságának első titkára

Dr. BAKOS ZSIGMOND
az MSZMP XVIII. kerületi Bizottságának első titkára

BALOGH JÓZSEFNÉ
a Danuvia Szerszámgépgyár diszpécsere

BARINKAI OSZKÁR
a Központi Ellenőrző Bizottság titkára

Dr. BARTHA FERENC
a Budapesti Orvostudományi Egyetem Pártbizottságának titkára

BENCZE GYULA
a Képzőművészeti Főiskola igazgatóhelyettese

BERGER ANTALNÉ
a Goldberger Textilművek Pártbizottságának titkára

BERKI TIVADARNÉ
munkásnő, Hungária Jacquard Szövőgyár

BÉKÉSI LAJOS
tanítóképző intézeti igazgató

BIHARI LÁSZLÓ
az MSZMP III. kerületi Bizottságának titkára

BODONYI PÁLNÉ
a Magyar Nők Budapesti Tanácsának titkára

* A küldötteknek a kongresszus megkezdése előtti beosztását tüntettük fel.

BOGÁR JÁNOS
a Nehézipari Minisztérium Pártbizottságának titkára
Dr. BÓK PÉTER
a BM Karhatalom Pártbizottságának titkára
BORBÁNDI JÁNOS
vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes
Ifj. BORBÉLY SÁNDOR
a Csepel Vas- és Fémművek Pártbizottságának titkára
BORKA ATTILA
a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnökhelyettese
BRUTYÓ JÁNOS
a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára
CHAJES IDA
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezető-helyettese
Dr. CSANÁDY GYÖRGY
a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese
CSATÓ LÁSZLÓ
a Csepel Vas- és Fémművek vezérigazgatója
CSEKE ISTVÁN
művezető, Hungária Vegyiművek
CSERGŐ JÁNOS
kohó- és gépipari miniszter
CSIKESZ JÓZSEFNÉ
az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára
DAPSI KÁROLY
a Ganz—MÁVAG Pártbizottságának titkára
DARVAS JÓZSEF
a Magyar Írók Szövetségének elnöke
ĐÁVID LAJOSNÉ
varrónő, Rákospalotai Kötöttárugyár
DEÁK LÍVIA
a Munkaügyi Minisztérium Pártbizottságának titkára
Dr. DÉSI FRIGYES
a Meteorológiai Intézet igazgatója
DIENES BÉLA
az Egyesült Izzó vezérigazgatója
DOBRODI FERENCNÉ
munkásnő, Táncsics Bőrgyár
DÓRA JÁNOS
a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának titkára
DUSEK LAJOSNÉ
az MSZMP IX. kerületi Bizottságának másodtitkára

EGRESI KÁROLY
a Magyar Hajó- és Darugyár Angyalföldi részlege Pártbizottságának titkára

ÉGEI JÁNOS
öntő, Kőbányai Vas- és Acélöntöde

FAJKOS ALADÁR
az MSZMP XII. kerületi Bizottságának titkára

FARKAS JÁNOSNÉ
munkásnő, szocialista brigádvezető, Május 1. Ruhagyár

FAZEKAS MIHÁLYNÉ
az Irányi utcai általános iskola igazgatóhelyettese

FEKETE KÁROLY
az MSZMP V. kerületi Bizottságának másodtitkára

FITOS ANNA
munkásnő, szocialista brigádvezető, KISTEX

FODOR GYULA
az Országos Nyugdíjintézet elnöke

FOLYÓ LÁSZLÓNÉ
munkásnő, Iskolai Taneszközök Gyára

FRISS ISTVÁN
a Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója

GALAMBOS JÓZSEF
rendőr vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes

GÁBOR MÁRTON
az MSZMP XIV. kerületi Bizottságának titkára

GÁCS LÁSZLÓ
az Országos Takarékpénztár vezérigazgatója

GÁL LÁSZLÓNÉ
a Budapesti Konzervgyár Pártbizottságának titkára

GÁSPÁR SÁNDOR
az MSZMP Központi Bizottságának titkára, a Budapesti Pártbizottság első titkára

GERGELY LÁSZLÓ
az Építésügyi Minisztérium Pártbizottságának titkára

GOROCZ GYÖRGYNÉ
MÁV üzemmérnök

GYIMÓTI ISTVÁN
a Könnyűipari Minisztérium Pártbizottságának titkára

GYOPÁR JÁNOS
a Központi Fizikai Kutató Intézet Pártbizottságának titkára

GYÖRGY GYULA
kohó- és gépipari miniszterhelyettes

GYÖRKÖS ISTVÁN
a Klement Gottwald Villamossági Gyár Pártbizottságának titkára
GYURCSÓ FERENC
a III. kerületi Tanács VB-elnöke
Dr. HAÁSZ ÁRPÁD
tanszékvezető egyetemi tanár, Közgazdaságtudományi Egyetem
HANTOS JÁNOS
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezetője
Dr. HARASZTI GYÖRGYNÉ
művészettörténész, Szépművészeti Múzeum
HART JÁNOSNÉ
a Május 1. Ruhagyár Pártbizottságának titkára
HÁMORI FERENC
honvéd alezredes
Dr. HÁY LÁSZLÓ
a Közgazdaságtudományi Egyetem rektora
HEVESI JÁNOS
a Budapesti Rendőrfőkapitányság Pártbizottságának titkára
HÉVIZI ISTVÁN
az MSZMP X. kerületi Pártbizottságának első titkára
HORVÁTH JÁNOS
nyugdíjas
JÁNKI KÁLMÁN
az MSZMP XIX. kerületi Pártbizottságának titkára
JURCSÁK NÁNDORNÉ
kötőnő, Óbudai Harisnyagyár
KAKUK JÓZSEFNÉ
a KISTEX Pártbizottságának titkára
KALAUZ ISTVÁN
a Beloiannisz Híradástechnikai Gyár Pártbizottságának titkára
KANCZLER GYULA
az MSZMP XI. kerületi Bizottságának titkára
KARDOS VILMOS
a XXI. kerületi Tanács VB-elnöke
KATI ISTVÁN
rendőr őrnagy
KATONA IMRE
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezetője
KÁDÁR JÁNOS
az MSZMP Központi Bizottságának első titkára
KÁRPÁTI FERENC
a Magyar Néphadsereg Pártbizottságának titkára

KECSKÉS MIKLÓSNÉ
minőségi ellenőr, Egyesült Izzó
KELEN BÉLA
az „Esti Hírlap" főszerkesztője
KERES EMIL
a Jókai Színház igazgatója
KESZEI KÁROLY
a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának vezető titkára
KISS DEZSŐ
az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára
Dr. KISS FERENCNÉ
az MSZMP XVII. kerületi Bizottságának titkára
KISS JÁNOS
kohó- és gépipari miniszterhelyettes
KISHÁZI ÖDÖN
munkaügyi miniszter
KISLÉGI IMRE
a XIII. kerületi Tanács VB-elnöke
KOLLÁR JÓZSEF
beállító lakatos, Csepel Vas- és Fémművek
KOLOZSI ANTALNÉ
munkásnő, Paszományárugyár
KONCZ JÓZSEF
MÁV szerszámlakatos
KÓNYI GYULA
az MSZMP XIII. kerületi Bizottságának titkára
Dr. KOROM MIHÁLY
vezérőrnagy, a Határőrség országos parancsnoka
KOVALCSIK PÁLNÉ
vegyipari szakmunkás, Egyesült Vegyiművek
KOVÁCS ANTAL
az MSZMP XXI. kerületi Bizottságának titkára
KOVÁCS BÉLA
az MSZMP Budapesti Bizottsága osztályvezetője
KOVÁCS FERENC
munkás, szocialista brigádvezető, Bányagyutacsgyár
KOVÁCS GYÖRGY
húsipari szakmunkás, Budapesti Lóhúsüzem
KOVÁCS JÁNOS
a BM Pártbizottságának titkára
KÖRÖSI GYÖRGY
rendőr ezredes, belügyminiszter-helyettes

KRAJCZÁR ROZÁLIA
szalagvezető, Női Fehérneműgyár
KRESZÁN LAJOS
a Ganz—MÁVAG Szakszervezeti Bizottságának titkára
KURUCZ ISTVÁN
az MSZMP VIII. kerületi Bizottságának másodtitkára
LAJTAI ENDRE
a IV. kerületi Tanács VB-elnöke
LAKATOS DEZSŐ
az MSZMP KB osztályvezetője
LENGYEL MIHÁLYNÉ
a Csepel Vas- és Fémművek osztályvezetője
LÉKAI ELEK
a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Pártbizottságának titkára
LINK RUDOLFNÉ
munkásnő, Kézműipari Vállalat
Dr. LUKÁCS ISTVÁN
az MSZMP VII. kerületi Bizottságának első titkára
Dr. MAROS JÓZSEFNÉ
az MSZMP V. kerületi Bizottságának első titkára
MAZÁCS TIBOR
munkás, szocialista brigádvezető, Ganz—MÁVAG
Dr. MERÉNYI ANDORNÉ
a Belkereskedelmi Minisztérium Pártbizottságának titkára
Dr. MESTERHÁZI LAJOS
író
MEZŐ IMRÉNÉ
a Lágymányosi Dohánygyár igazgatója
MÉHES LAJOS
az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára
MIHANEK JÓZSEF
munkás, szocialista brigádvezető, Landler Jenő Járműjavító
MOLNÁR ERNŐ
a Csepel Vas- és Fémművek Pártbizottságának első titkára
MOLNÁR LÁSZLÓ
a Fővárosi Tanács Pártbizottságának titkára
MOLNÁR SÁNDORNÉ
kereskedelmi dolgozó, Fővárosi Divatáru Kiskereskedelmi Vállalat
NAGY MÁRIA
az MSZMP IV. kerületi Bizottságának első titkára
NAGY RICHÁRD
a KISZ Budapesti Bizottságának titkára

NÁDASI LÁSZLÓNÉ
a Csepel Vas- és Fémművek Kerékpárgyára Pártbizottságának titkára
NEMES SÁNDORNÉ
az Igazságügyminisztérium Pártbizottságának titkára
NÉMETH MÁRIA
munkásnő, Alumíniumgyár
NÉMETI JÓZSEF
rendőr ezredes
NÓGRÁDI SÁNDOR
a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke
NYALKA ANDRÁS
munkás, szocialista brigádvezető, Hazai Pamutszövő
OLAJOS JÓZSEF
a Kohó- és Gépipari Minisztérium Pártbizottságának titkára
ONÓDI FERENC
a Láng Gépgyár Pártbizottságának titkára
ORAVECZ BÉLA
esztergályos, Csepel Vas- és Fémművek
ORBÁN LÁSZLÓ
az MSZMP KB osztályvezetője
ORMOS TIBOR
a Budapesti Filmstúdió igazgatója
PAIZS JÁNOSNÉ
munkás, szocialista brigádvezető, Magyar Gyapjúfonó és Szövőgyár
PELACH KORNÉL
az Orion Rádiótechnikai Gyár Pártbizottságának titkára
Dr. PERÉNYI IMRE
az Építőipari Egyetem rektora
PETRUS GYÖRGY
a KISZ VII. kerületi Bizottságának titkára
PÉNTEK LÁSZLÓNÉ
munkásnő, Budapesti Csokoládégyár
Dr. PÉTER JÁNOS
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezetője
PINTÉR SÁNDOR
munkás, szocialista brigádvezető, Ganz—MÁVAG
POLYÁK JÁNOS
a Vasasszakszervezet főtitkára
Dr. PRIESZOL OLGA
az MSZMP II. kerületi Bizottságának első titkára
RÁBEL SÁNDORNÉ
munkásnő, SORTEX

RÁCZ JÁNOS
honvéd alezredes
RÉVAI ERNŐNÉ
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezetője
ROSKA ISTVÁN
a Külügyminisztérium Pártbizottságának titkára
RUDAS ISTVÁNNÉ
a KISZ XI. kerületi Bizottságának titkára
RUZSBATZKY LÁSZLÓ
a Munkásőrség budapesti parancsnoka
SARLÓS ISTVÁN
az MSZMP VI. kerületi Bizottságának titkára
SÁNDOR JÓZSEF
az MSZMP KB osztályvezetője
SEBES IMRE
rendőr alezredes
SEBŐ LÁSZLÓNÉ
a Művelődésügyi Minisztérium Pártbizottságának titkára
SELYEM ANDRÁS
az Egyesült Izzó Pártbizottságának titkára
SCHERCZEL LAJOSNÉ
szövőnő, Kender- és Jutagyár
SIMON FERENC
a Központi Statisztikai Hivatal Pártbizottságának titkára
Dr. SOMOS ANDRÁS
a Kertészeti Főiskola igazgatója
Dr. SÓS GYÖRGY
rendőr ezredes, a Budapesti Rendőrfőkapitányság vezetője
SPOLLÁR LÁSZLÓNÉ
munkásnő, Magyar Gyapjúfonó és Szövőgyár
SUGATAGI FERENC
munkás, szocialista brigádvezető, Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyár
Dr. SUHAJDA JÓZSEF
a VIII. kerületi Tanács VB-elnöke
SCHUMETH JÁNOS
az MSZMP XIV. kerületi Bizottságának első titkára
SZABÓ GUSZTÁV
a Határőrség Pártbizottságának titkára
Dr. SZABÓ MIHÁLYNÉ
gimnáziumi igazgató
SZABÓ PIROSKA
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezető-helyettese

SZAKASITS ÁRPÁD
az Országos Béketanács elnöke
SZATMÁRI ISTVÁN
az MSZMP Budapesti Bizottságának osztályvezetője
SZEKÉR GYULA
nehézipari miniszterhelyettes
SZENTIRMAY KORNÉL
az Ikarus-gyár Pártbizottságának titkára
SZERÉNYI SÁNDOR
az MSZMP Pártfőiskolájának igazgatója
SZÉKELY JÓZSEF
tűzoltó őrnagy
SZÉPVÖLGYI ZOLTÁN
az Országos Tervhivatal Pártbizottságának titkára
SZILÁGYI DEZSŐNÉ
művezető, Villamosgép- és Kábelgyár
SZILÁGYI GYULA
hengerész, Lőrinci Hengermű
SZŐCS PÁLNÉ
a VII. kerületi Tanács VB-elnöke
SZŐKE LAJOS
az MSZMP XXII. kerületi Bizottságának titkára
SZÜCS JÁNOS
esztergályos, Budapesti Szerszámgépgyár
TAUSZ JÁNOS
belkereskedelmi miniszter
TIBER SÁNDORNÉ
berakónő, Magyar Pamutipar
TÓTH ISTVÁN
az MSZMP IX. kerületi Bizottságának titkára
TÓTH TIBORNÉ
az MSZMP XXII. kerületi Bizottságának titkára
TÖMÖR JÓZSEF
munkás, szocialista brigádvezető, a Magyar Daru- és Hajógyár angyalföldi gyáregysége
UDVARDI KÁROLYNÉ
a Ruggyantaárugyár Pártbizottságának titkára
UJVÁRI DEZSŐ
előrajzoló, Fémáru- és Szerszámgépgyár
USZTA GYULA
a Magyar Honvédelmi Sportszövetség elnöke
UZSOKI ISTVÁN
az MSZMP XVI. kerületi Bizottságának titkára

VARGA LAJOSNÉ
a Magyar Posztógyár Szakszervezeti Bizottságának titkára
VARGA PÉTER
az MSZMP XV. kerületi Bizottságának titkára
VASS JÓZSEF
mérnok, Konverta Egyenirányító Gyár
VENÉCZI JÁNOS
az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára
VERES JÓZSEF
a Fővárosi Tanács VB-elnöke
VÉGH LÁSZLÓ
könnyűipari miniszterhelyettes
VÉGVÁRI ISTVÁNNÉ
vegyészmérnok, VII. kerületi Ruhatisztító KTSZ
ZSARNÓCZAY JÓZSEFNÉ
vegyésztechnikus, Egyesült Gyógyszergyár

BARANYA MEGYE:

ACZÉL GYÖRGY
a művelődésügyi miniszter első helyettese
AMBRUS JENŐ
az MSZMP Pécs városi Bizottságának titkára
Dr. CSETE BÉLA
a Mohácsi Kórház igazgató főorvosa
DITRICH JÓZSEF
az MSZMP Komló városi Bizottságának titkára
DOMJÁN KÁROLY
a Pécsi Tanárképző adjunktusa
FAJTA KÁROLY
az MSZMP Baranya megyei Bizottságának osztályvezetője
FÖLDES ANDRÁSNÉ
az MSZMP Baranya megyei Bizottságának osztályvezetője
HEGEDÜS LAJOS
termelőszövetkezeti párttitkár, Mágocs
KASZAPOVICS ANDRÁS
a kátolyi Új Élet Termelőszövetkezet elnöke
KUPKA SÁNDOR
a KISZ Baranya megyei Bizottságának titkára
MAGYARCSIK GYULA
a KISZÖV termelési-ellenőrzési osztályvezetője

MOHÁCSI ISTVÁNNÉ
termelőszovetkezeti tag, Drávafok
NOVICS JÁNOS
az MSZMP Baranya megyei Bizottságának titkára
PALKÓ SÁNDOR
a Baranya megyei Tanács VB-elnoke
PÁLFFY KÁROLY
a Villány-siklósi Állami Gazdaság igazgatója
RAPAI GYULA
az MSZMP Baranya megyei Bizottságának első titkára
REINHARDT ANDRÁS
nyugdíjas
SZABÓ JÓZSEF
az MSZMP Szigetvári járási Bizottságának titkára
SZÉKELYI FERENCNÉ
fodrász
SZLAVEK ANTAL
csapatvezető vájár, Pécs
TÁLOS LÁSZLÓ
az MSZMP Pécsi járási Bizottságának titkára

BÁCS-KISKUN MEGYE:

Dr. BALOGH KÁROLYNÉ
a Bajai Kozgazdasági Technikum igazgatója
BÁRKAI ISTVÁNNÉ
a hetényegyházi Egyetértés Termelőszovetkezeti Csoport agronómusa
BORSOS GYORGY
a KISZ Bács megyei Bizottságának titkára
ERDÓSI JÓZSEF
az MSZMP Bács megyei Bizottságának titkára
FOLCZ ANTAL
a Bajai Bútor- és Faipari Vállalat igazgatója
GLIED KÁROLY
az MSZMP Bács megyei Bizottságának titkára
KOHUT BÉLA
technikus, Kiskunfélegyházi Bányászati Berendezések Gyára
MATOS ISTVÁN
az MSZMP Kalocsai járási Bizottságának titkára
MÁNDICS MIHÁLY
általános iskolai igazgató, Csávoly

MOLNÁR FRIGYES
az MSZMP Bács megyei Bizottságának első titkára
NÉMETH IMRE
a Bajai Állami Gazdaság igazgatója
NYERS REZSŐ
pénzügyminiszter
Id. OLÁH PÁL
a hartai Lenin Termelőszövetkezet elnoke
PANKOVITS JÓZSEFNÉ
a Magyar Nők Bács megyei Tanácsának titkára
PAPP IMRE
honvéd ezredes
RADVÁNSZKI IMRE
az MSZMP Kiskunhalasi járási Bizottságának titkára
SZÉLPÁL ANTALNÉ
a Kecskeméti Konzervgyár uzemvezetője
TURI JÓZSEF
az MSZMP Kiskunfélegyházi járási Bizottságának titkára
Dr. VARGA ANDRÁS
a Bács megyei Tanács VB-elnoke
ZELLEI JÁNOS
a császártoltési Új Barázda Termelőszovetkezet párttitkára

BÉKÉS MEGYE:

ARANY TÓTH LAJOS
a Békés megyei Tanács VB-elnöke
BAUKÓ MIHÁLY
a KISZ Békés megyei Bizottságának titkára
BÁNYAI LAJOS
az MSZMP Békési járási Bizottságának titkára
CSATHÓ ZSIGMOND
a fuzesgyarmati Aranykalász Termelőszövetkezet elnoke
CSESZKÓ SÁNDOR
az MSZMP Mezőkovácsházi járási Bizottságának titkára
CSICSELY GYORGYNÉ
termelőszovetkezeti tag, Medgyesegyháza
FEHÉR LAJOS
az MSZMP KB titkára
FRANK FERENC
az MSZMP Békés megyei Bizottságának osztályvezetője

HIDAS MIHÁLY
rendőr alezredes, a Békés megyei Főkapitányság vezetője
HUGYIK ANDRÁS
az MSZMP Gyomai járási Bizottságának titkára
KACZÓ GYÖRGYNÉ
termelőszövetkezeti tag, Nagyszénás
KLAUKÓ MÁTYÁS
az MSZMP Békés megyei Bizottságának első titkára
Dr. KOVÁCS GÁBOR
az Öntözési és Rizstermesztési Kutató Intézet igazgatója
Özv. KULICH MIHÁLYNÉ
nyugdíjas
LAUKÓ GYÖRGY
az MSZMP Szarvasi járási Bizottságának titkára
LÁDA ANDRÁS
az MSZMP Szeghalmi járási Bizottságának titkára
LESTYÁN ISTVÁN
az MSZMP Sarkadi járási Bizottságának titkára
MAJOR ANDRÁSNÉ
termelőszövetkezeti tag, Kondoros
PÁRKÁNY JÁNOS
az MSZMP Orosházi járási Bizottságának titkára
SUCH JÁNOS
az MSZMP Békéscsabai Bizottságának titkára
SZABÓ FERENCNÉ
a Gyulai Kötőipari Vállalat párttitkára
SZABÓ MIHÁLY
a Békéscsabai Felvonógyár főmérnöke
SZABÓ MIHÁLY
honvéd őrnagy
SZABÓ MIHÁLYNÉ
a Mezőgyáni községi Tanács VB-elnöke
SZABÓ SÁNDOR
az MSZMP Békés megyei Bizottságának titkára
TARNAVA RUDOLF
az MSZMP Kunágota községi Pártbizottságának titkára
URBÁN ISTVÁN
nyugdíjas
VALYUCK MÁRTONNÉ
a Békéscsabai Kötöttárugyár párttitkára
ZALAI GYÖRGY
az MSZMP Gyulai járási Bizottságának titkára

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE:

ALMÁSI ISTVÁN
vájár, Ormosbánya

BALLA ANTAL
az Állami Gazdaságok Borsod megyei igazgatója

BENCS JÓZSEF
bányász, Putnoki Bányaüzem

BIALIS JÓZSEF
az MSZMP Miskolci járási Bizottságának titkára

BLAHA BÉLA
a Bányászszakszervezet főtitkára

BODNÁR FERENC
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának titkára

CSETERKI LAJOS
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának első titkára

CSÉPÁNYI SÁNDOR
az Ózdi Kohászati Üzemek igazgatója

CSIKÓS ISTVÁNNÉ
a Magyar Nők Borsod megyei Tanácsának titkára

CSŐSZ LÁSZLÓ
termelőszövetkezeti elnök, Vilmány

DEMKÓ IMRÉNÉ
termelőszövetkezeti könyvelő, Göncruszka

DÉMUTH JÓZSEF
a Sátoraljaújhelyi járási Tanács VB-elnöke

DOJCSÁK JÁNOS
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának titkára

HARMATI SÁNDOR
a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára

HAVASI BÉLA
az MSZMP Miskolci városi Bizottságának első titkára

IMRE JÓZSEF
az MSZMP Edelényi járási Bizottságának titkára

JAKÓ ANDRÁS
a Szakszervezetek megyei Tanácsának vezető titkára

JUSZKÓ ISTVÁNNÉ
a felsőtelepesi általános iskola tanítója

KOLESZÁR ISTVÁN
az MSZMP Szerencsi járási Bizottságának első titkára

KORMOS FERENC
termelőszövetkezeti elnök, Tiszabábolna

KOVÁCS SÁNDOR
központi pártszervező, Tiszaszederkény
LENDVAI JÓZSEF
rendőr alezredes, a Borsod megyei Főkapitányság vezetője
LUKÁCS LAJOS
termelőszövetkezeti elnök, Mezőnagymihály
MAJOROS BALÁZS
az MSZMP Borsod megyei öthónapos pártiskolájának igazgatója
MALLÁK ISTVÁN
a Diósgyőri Gépgyárak Pártbizottságának titkára
MAZUCH JÓZSEF
nyugdíjas
MIHÁLY IMRE
honvéd ezredes
MOLNÁR BÉLÁNÉ
munkásnő, Szerencsi Csokoládégyár
MONOS JÁNOS
a Borsodi Szénbányászati Tröszt igazgatója
MÓNUS ANTAL
a KISZ Borsod megyei Bizottságának titkára
NEMESKÉRI JÁNOS
a Lenin Kohászati Művek Pártbizottságának titkára
NOVÁK JÓZSEF
a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem adjunktusa
NOVÁK NÁNDOR
az Abaújdevecseri községi Tanács VB-elnöke
PETHES ANDRÁS
az Ózdi Kohászati Művek és a városi Pártbizottság titkára
RADVÁNSZKY ISTVÁN
részlegvezető, Lenin Kohászati Művek
RÓNAI SÁNDOR
az országgyűlés elnöke
SÁNDOR LAJOS
az MSZMP Ózdi járási Bizottságának titkára
SÁRKÖZI ANDOR
az „Északmagyarország" felelős szerkesztője
Ifj. SCHROTT BÉLÁNÉ
termelőszövetkezeti tag, Sárospatak
STOCK JÁNOS
honvéd ezredes
SZABÓ GYULA
a Kazincbarcikai Vegyiművek KISZ-titkára

SZABÓ JÓZSEF
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának osztályvezetője
SZANISZLÓ BÁLINT
munkás, szocialista brigádvezető, Diósgyőri Gépgyár
SZŰCS ISTVÁN
az MSZMP Sátoraljaújhelyi járási Bizottságának titkára
Dr. TÓTH ISTVÁN
a Borsod megyei Tanács VB-elnöke
TÚRÓCZI JÁNOS
az MSZMP Encsi járási Bizottságának titkára
VALKÓ MÁRTON
a Lenin Kohászati Művek igazgatója
VASKÓ MIHÁLY
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának osztályvezetője
VERES ALBERT
munkás, szocialista brigádvezető, „December 4" Drótművek
VERES SÁNDOR
az MSZMP Borsod megyei Bizottságának osztályvezetője
ZOMBORI BERTALAN
acélöntő csoportvezető, Lenin Kohászati Művek

CSONGRÁD MEGYE:

Dr. ANTALFFY GYÖRGY
a szegedi József Attila Tudományegyetem rektora
APRÓ ANTAL
miniszterelnök-helyettes
BICZÓ GYÖRGY
a Szegedi városi Tanács VB-elnöke
DOVALOVSZKI JÁNOS
a csanádalberti Kossuth Termelőszövetkezet elnöke
GÓG MIHÁLY
az MSZMP Csongrád városi Bizottságának titkára
GYŐRI IMRE
az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának első titkára
JUHÁSZ JÓZSEF
a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa vezető titkára
KISS ISTVÁN
termelési vezető, Hódmezővásárhelyi Divatkötöttárugyár
KURUCZ MÁRTON
az MSZMP Szentesi járási Bizottságának titkára

LABÁDI SÁNDOR
az MSZMP Szentesi városi Pártbizottságának titkára
NAGYGYÖRGY MÁRIA
a Szegedi Kendergyár igazgatója
NÉMETH KÁROLY
az MSZMP KB osztályvezetője
Dr. PAPP SÁNDOR
a Csongrád megyei SZTK alközpont igazgatója
PERJÉSI LÁSZLÓ
az MSZMP Szegedi városi Bizottságának titkára
RESETERITS SÁNDORNÉ
a Szegedi Textilművek Pártbizottságának titkára
RÓZSA ISTVÁN
az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának titkára
SAJTI IMRE
az MSZMP Hódmezővásárhelyi városi Bizottságának első titkára
SÁNDOR JÁNOS
az MSZMP Szegedi városi Bizottságának másodtitkára
SIKLÓS JÁNOS
az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának titkára
SZIRMAI ISTVÁN
az MSZMP KB titkára
SZŐNYI FERENC
az MSZMP Makói járási Bizottságának titkára
TÖRÖK JÓZSEF
az MSZMP Szegedi járási Bizottságának titkára
TÖRÖK LÁSZLÓ
a Csongrád megyei Tanács VB-elnöke
Dr. VILLÁNYI ILONA
körzeti orvos, Kübekháza

FEJÉR MEGYE:

BARNA JÁNOS
vájár, szocialista brigádvezető, Balinka-bánya
CSÉMI KÁROLY
honvéd vezérőrnagy
Dr. DABRONAKI GYULA
élelmezésügyi miniszterhelyettes
FARKAS JÓZSEF
az adonyi Március 21 Termelőszövetkezet elnöke

FÖLDES LÁSZLÓ
belügyminiszter-helyettes
GYENGE KÁROLY
az MSZMP Fejér megyei Bizottságának titkára
JUHÁSZ JÁNOS
az MSZMP Fejér megyei Bizottságának első titkára
KERSÁK FERENC
az MSZMP Fejér megyei Bizottságának osztályvezetője
Dr. MÜNNICH FERENC
államminiszter
OLÁH JÓZSEFNÉ
csoportvezető, Székesfehérvári Villamossági, Televízió- és Rádiókészülékek Gyára
PAIZER GYÖRGY
az MSZMP Székesfehérvári járási Bizottságának titkára
PAPP ISTVÁN
a Székesfehérvári Villamossági, Televízió- és Rádiókészülékek Gyárának vezérigazgatója
PAULICSEK IMRE
honvéd őrnagy
PILLOK JÁNOS
az MSZMP Dunaújvárosi járási Bizottságának titkára
SEBESTYÉN LAJOS
az MSZMP Bicskei járási Bizottságának titkára
STÉGER FERENC
az MSZMP Székesfehérvári városi Bizottságának titkára
TAKÁCS IMRE
az MSZMP Dunaújvárosi városi Bizottságának titkára
ZÁVODNI LÁSZLÓ
az agárdi Győzelem Állami Gazdaság párttitkára

GYŐR-SOPRON MEGYE:

ALMER ANTAL
munkás, szocialista brigádvezető, Győri Vagon- és Gépgyár
BITTMANN ERNŐ
az MSZMP Győri városi Bizottságának titkára
BOGNÁR ANTAL
az MSZMP Soproni járási Bizottságának titkára
DANKA GYULÁNÉ
munkásnő, Győri Textilművek

DRAPÁL FERENC
honvéd ezredes
FOCK JENŐ
miniszterelnök-helyettes
GERENDAI LÁSZLÓ
rendőr alezredes, a Győr megyei Főkapitányság vezetője
HORVÁTH IMRE
a Szakszervezetek Győr megyei Tanácsa vezető titkára
JANKOVICH NÁNDOR
a Pamutszövő- és Műbőrgyár igazgatója
KATONA LAJOS
a Győr megyei Tanács VB-elnöke
LAMPERTI MIHÁLY
termelőszovetkezeti elnök, Ravazd
LÁNGH ALFRÉDNÉ
a soproni általános iskola nevelője
LOMBOS FERENC
az MSZMP Győr megyei Bizottságának első titkára
MAJOR JENŐNÉ
termelőszövetkezeti tag, Fertőszentmiklós
NAGY GYULA
az MSZMP Győr megyei Bizottságának titkára
K. PAPP JÓZSEF
az MSZMP Győr megyei Bizottságának titkára
PETE POLGÁR JÓZSEF
termelőszovetkezeti titkár, Sopronkövesd
PINTÉR ÁGNES
az MSZMP Győr megyei Bizottságának osztályvezetője
SÁROSI JÁNOS
az MSZMP Győri járási Bizottságának titkára
ZÁMBÓ JÓZSEF
az MSZMP Csornai járási Bizottságának titkára
ZÁRAI KÁROLY
az MSZMP Soproni városi Bizottságának titkára

HAJDÚ-BIHAR MEGYE:

AMBRUS ISTVÁN
a Hajdú megyei Tanács VB-elnoke
BALLA GYULA
az MSZMP Biharkeresztesi járási Bizottságának titkára

BARANYAI GYÖRGY
az MSZMP Hajdú megyei Bizottságának titkára
BARTHA ÁRPÁDNÉ
a Szakszervezetek Hajdú megyei Tanácsának vezető titkára
BENCSIK ISTVÁN
a Debreceni Agrártudományi Főiskola rektora
BÍRÓ BÉLA
a Debreceni Járműjavító Vállalat igazgatója
BODÓ PÁLNÉ
az MSZMP Derecskei járási Bizottságának titkára
BUKVA JÓZSEFNÉ
a Hajdú megyei Tanács VB osztályvezetője
CZIFRA LÁSZLÓ
rendőr alezredes, a Hajdú megyei Főkapitányság vezetője
GÓDOR FERENC
az MSZMP Hajdú megyei Bizottságának első titkára
KAPÁS SÁNDOR
az MSZMP Hajdúnánási városi Bizottságának titkára
KÁLLAI GYULA
miniszterelnök-helyettes
KEREKES ANTAL
az MSZMP Debreceni járási Bizottságának titkára
KOVÁCS SÁNDOR
lakatos, Debreceni Járműjavító Vállalat
LÉVAI SÁNDOR
az MSZMP Hajdúböszörményi városi Bizottságának titkára
MOCSÁRI SÁNDOR
termelőszövetkezeti elnök, Hajdúszovát
MOLNÁR VIKTOR
a Debreceni Orvostudományi Egyetem párttitkára
NYIRI JENŐ
műszaki kalkulátor, Alföldi Nyomda
PALLÁS IMRE
a „Hajdú-Bihari Napló" felelős szerkesztője
SZABÓ ISTVÁN
a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet elnöke
SZATHMÁRI SÁNDORNÉ
meós, Gördulőcsapágygyár
Dr. TATÁR KISS LAJOS
nyugdíjas
TÓTH LÁSZLÓNÉ
munkásnő, Debreceni Textilművek

ÚJHELYI KÁROLY
az MSZMP Hajdúszoboszlói városi Bizottságának titkára
VAJÓ PÉTER
a KISZ Hajdú megyei Bizottságának titkára
VALKÓ MIHÁLY
az MSZMP Debreceni városi Bizottságának titkára

HEVES MEGYE:

CSUHAJ FERENC
a Heves megyei Tanács VB-elnöke
FURUCZ JÁNOS
a Szakszervezetek Heves megyei Tanácsának vezető titkára
GUBÁN DEZSŐ
az MSZMP Egri járási Bizottságának titkára
GULYÁS JÓZSEF
nyugdíjas
HORVÁTH FERENC
az MSZMP Füzesabonyi járási Bizottságának titkára
HORVÁTH NÁNDORNÉ
a Magyar Nők Heves megyei Tanácsának titkára
KÁCSOR JÁNOSNÉ
az MSZMP Egri városi Bizottságának titkára
MOLNÁR JENŐ
az MSZMP Gyöngyösi járási Bizottságának titkára
NEDELECZKI PÁL
az MSZMP Pétervásári járási Bizottságának titkára
NEMES DEZSŐ
az MSZMP KB titkára
OLÁCSIK GYULÁNÉ
gépkezelő, Mátravidéki Szénbányászati Tröszt
PUTNOKI LÁSZLÓ
az MSZMP Heves megyei Bizottságának első titkára
SARANKÓ LÁSZLÓ
az MSZMP Hevesi járási Bizottságának titkára
Dr. SINKÓ FLÓRIÁN
termelőszövetkezeti elnök, Gyöngyöstarján
Dr. SZÁNTÓ IMRE
az egri Tanárképző Főiskola igazgatója
SZURDI ISTVÁN
az MSZMP KB osztályvezetője

TAMÁS LÁSZLÓ
az MSZMP Heves megyei Bizottságának osztályvezetője
VÉGH JÁNOS
honvéd alezredes
ZEKE SÁNDOR
az MSZMP Hatvani járási Bizottságának titkára
ZIMÁNDI MÁTYÁS
az MSZMP Heves megyei Bizottságának osztályvezetője

KOMÁROM MEGYE:

BUDAI KÁROLY
az MSZMP Oroszlányi városi Bizottságának titkára
BURGERT RÓBERT
a Bábolnai Állami Gazdaság igazgatója
DOBI ISTVÁN
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnoke
Dr. GÁL ISTVÁN
a Tatabányai Szénbányászati Tröszt igazgatója
HAVASI FERENC
az MSZMP Komárom megyei Bizottságának titkára
HORVÁTH KLÁRA
a Magyar Nők Esztergom városi Tanácsának titkára
KOLLOK PÉTER
az MSZMP Tatai járási Bizottságának titkára
KROSZNER LÁSZLÓ
a Komárom megyei Tanács VB-elnöke
MANDLER LAJOS
honvéd őrnagy
MIKE ISTVÁN
termelőszovetkezeti elnök, Környe
NEMESLAKI TIVADAR
az MSZMP Komárom megyei Bizottságának első titkára
SALAMON HUGÓNÉ
a tatabányai Dózsa György úti általános iskola igazgatója
STEINER TIBOR
az MSZMP Komárom megyei Bizottságának osztályvezetője
SZABÓ IMRÉNÉ
a Komáromi városi Tanács VB-elnöke
SZILI FERENCNÉ
a Komárom megyei Tanács VB osztályvezetője

SZLAMNIK PÉTER PÁL
váját, Dorogi Szénbányászati Tröszt
TAKÁCS TIHAMÉR
az MSZMP Komárom megyei Bizottságának osztályvezetője
VASS JÓZSEF
az MSZMP Tatabányai városi Bizottságának titkára

NÓGRÁD MEGYE:

ALICS JÁNOS
az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának titkára
ARMINICZKI JÁNOSNÉ
termelőszovetkezeti tag, Szanda
CHIKÁNY JÓZSEFNÉ
termelőszovetkezeti brigádvezető, Nógrád
GODÓ GYORGY
az MSZMP Rétsági járási Bizottságának titkára
HANKÓ JÁNOS
a Nógrád megyei Tanács VB-elnöke
JAKAB SÁNDOR
az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának első titkára
JEDLICSKA GYULA
az MSZMP Salgótarjáni városi Bizottságának titkára
KANYÓ BÉLA
az MSZMP Szécsényi járási Bizottságának titkára
LÁSZLÓ ISTVÁN
az MSZMP Pásztói járási Bizottságának titkára
MATUZ JÓZSEF
az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának titkára
NAGY IMRE
váját, csipkési bányaüzem
OZSVÁRT FERENC
az MSZMP Balassagyarmati járási Bizottságának titkára
POTHORNYIK JÓZSEF
a Nógrádi Szénbányászati Tröszt igazgatója
RÓKA MIHÁLY
honvéd vezérőrnagy
SÁNDOR ELEMÉR
a Salgótarjáni városi Tanács VB-elnoke
SÁNDOR VILMOSNÉ
üvegleíró, Salgótarjáni Üveggyár

SIMON ÁBEL
aknász, kisterenyei bányaüzem
SÖRÖS MIKLÓS
dróthúzó, Salgótarjáni Acélárugyár
SZABÓ ISTVÁN
az MSZMP Salgótarjáni járási Bizottságának titkára
SZALAI JÁNOS
a Salgótarjáni Vasötvözetgyár főmérnöke

PEST MEGYE:

ARATÓ ANDRÁS
a KISZ Pest megyei Bizottságának titkára
ARATÓ JENŐ
a Munkásőrség Pest megyei parancsnoka
BAGYÁNSZKI ISTVÁNNÉ
termelőszövetkezeti elnök, Csömor
BARÁTH KÁROLY
az MSZMP Pest megyei Bizottságának osztályvezetője
BORI RUDOLF
az MSZMP Budai járási Bizottságának titkára
BOROS GYULÁNÉ
a Pest megyei KISZÖV elnoke
BUZÁS ISTVÁNNÉ
az MSZMP Váci városi Bizottságának titkára
CSERVENKA FERENCNÉ
az MSZMP Pest megyei Bizottságának titkára
GÁL GÉZA
az MSZMP Aszódi járási Bizottságának titkára
GUBA PÁL
az MSZMP Monori járási Bizottságának titkára
HÁZI ÁRPÁD
az MSZMP Pest megyei Bizottságának főelőadója
HORVÁTH ANDRÁS
az MSZMP Pest megyei Bizottságának első titkára
JÁMBOR MIKLÓS
az MSZMP Pest megyei Bizottságának osztályvezetője
KELEMEN GYÖRGY
a Dánszentmiklósi Állami Gazdaság igazgatója
KELETI FERENC
a Pest megyei Tanács VB-elnoke

KIRÁLY LÁSZLO
az Országos Tervhivatal osztályvezető-helyettese
KOVÁCS ANTALNÉ
a Magyar Nők Pest megyei Tanácsának titkára
KURUCZ BÉLA
az MSZMP Godollói járási Bizottságának titkára
Dr. MAGYARI ANDRÁS
az Agrártudományi Egyetem rektora
MATUSEK TIVADAR
az MSZMP Pest megyei Bizottságának titkára
PALOTÁS KÁROLY
a Szakszervezetek Pest megyei Tanácsának vezető titkára
PÁLFFY KÁLMÁN
a Csepel Autógyár Pártbizottságának titkára
PROVICS ILONA
az MSZMP Szobi járási Bizottságának titkára
STILL FERENC
az MSZMP Váci járási Bizottságának titkára
SZAKALI JÓZSEF
az MSZMP Pest megyei Bizottságának titkára
UGRAI FERENC
altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes

SOMOGY MEGYE:

BARSY SAROLTA
a Keszthelyi Mezőgazdasági Akadémia Marietta-pusztai Kísérleti Gazdaságának tudományos kutatója
BÍRÓ GYULA
az MSZMP Siófoki járási Bizottságának titkára
DEZSŐ JÓZSEF
a Kaposvári Ingatlankezelő Vállalat telepvezetője
GAJDOS LÁSZLÓ
az MSZMP Fonyódi járási Bizottságának titkára
GÁL JÓZSEF
termelőszövetkezeti elnök, Sávoly
HOLLER JÁNOS
honvéd őrnagy
ILLÉS DEZSŐ
az MSZMP Somogy megyei Bizottságának osztályvezetője
KUTI FERENCNÉ
termelőszövetkezeti tag, Somogydorocske

LOSONCZI PÁL
földművelésügyi miniszter
MANDIK BÉLA
az MSZMP Barcsi járási Bizottságának titkára
Dr NAGY LAJOS
az MSZMP Somogy megyei Bizottságának titkára
Dr. NEZVÁL FERENC
igazságügyminiszter
NÉMETH FERENC
az MSZMP Somogy megyei Bizottságának első titkára
PAPP JÓZSEFNÉ
munkásnő, Kaposvári Textilművek
SZABÓ JÓZSEF
honvéd vezérőrnagy
TORMA ISTVÁN
az MSZMP Nagyatádi járási Bizottságának titkára
TÓTH JÓZSEF
csoportvezető, TRANSZVILL kaposvári telepe
WALTER IMRE
termelőszovetkezeti elnok, Ráksi

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYE

BENKEI ANDRÁS
az MSZMP Szabolcs megyei Bizottságának első titkára
BEZERÉDY ANTAL
a Szabolcs megyei Építőipari Vállalat osztályvezetője
BISZKU BÉLA
miniszterelnok-helyettes
BOJTOR MIKLOS
a Balkányi Állami Gazdaság igazgatója
CSEPELYI TAMAS
az MSZMP Fehérgyarmati járási Bizottságának titkára
DANCS JÓZSEF
az MSZMP Csengeri járási Bizottságának titkára
DICZKO JÓZSEF
a KISZ Szabolcs megyei titkára
FARKAS OTTONÉ
a Kisvárdai Fémszerelvényárugyár minőségi ellenőre
Dr. FEKSZI ISTVAN
a Szabolcs megyei Tanács VB-elnoke

HALÁSZ FERENC
a Nyíregyházi Fűtőház vezető főmérnoke
HEGEDÜS SÁNDOR
az MSZMP Vásárosnaményi járási Bizottságának titkára
HORVÁTH JÁNOS
termelőszovetkezeti elnok, Nyíregyháza
KÁLMÁNDI ISTVÁN
termelőszovetkezeti elnok, Besenyőd
KOKAS FERENC
a Hazafias Népfront Szabolcs megyei titkára
KOVÁCS FERENC
az MSZMP Nyírbátori járási Bizottságának titkára
S. KOVÁCS ISTVÁN
MAV állomásfőnok, Záhony
MAJOR JÓZSEF
termelőszovetkezeti elnok, Kántorjánosi
MASSZI FERENC
honvéd ezredes
MURCZKÓ KÁROLY
az MSZMP Nyíregyházi városi Bizottságának titkára
OROSZ FERENC
az MSZMP Szabolcs megyei Bizottságának titkára
RUBOCZKY MIHÁLYNÉ
termelőszovetkezeti brigádvezető, Kóta
SZABÓ MIHÁLY
az MSZMP Tiszalöki járási Bizottságának titkára
SZUCS LAJOS
a Szakszervezetek Szabolcs megyei Tanácsának vezető titkára
TISZA MIKLOSNE
a Magyar Nők Fehérgyarmati járási Tanácsának titkára

SZOLNOK MEGYE:

BERECZKI LÁSZLÓ
a Szolnoki járási Tanács VB-elnoke
BORSÁNYI JÁNOSNÉ
a Magyar Nők Szolnok megyei Tanácsának titkára
BRASSÓI TIVADAR
honvéd ezredes
CZINEGE LAJOS
honvédelmi miniszter

CSÁKI ISTVÁN
az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának első titkára
CSUKA LAJOS
nyugdíjas
DOROGI LÁSZLÓNÉ
termelőszövetkezeti tag, Öcsöd
FODOR MIHÁLY
a Szolnok megyei Tanács VB-elnökhelyettese
GORIÁNCZ IGNÁC
a Jászberényi Fémnyomó- és Lemezgyár igazgatója
JÓNÁS KATALIN
termelőszövetkezeti tag, Jászfényszaru
JUHÁSZ MIHÁLY
a Szolnoki Papírgyár igazgatója
KISS ÁRPÁD
a Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke
KÓCZIÁN MÁTYÁS
az MSZMP Törökszentmiklósi járási Bizottságának titkára
KÖKÉNY ISTVÁN
az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának titkára
LÁZÁR MIHÁLYNÉ
a Szakszervezetek Szolnok megyei Tanácsának vezető titkára
MÁNDI SÁNDOR
az MSZMP Tiszafüredi járási Bizottságának titkára
MOHÁCSI IMRE
termelőszövetkezeti főagronómus, Karcag
MOHÁCSI LÁSZLÓNÉ
általános iskolai igazgató, Kunszentmárton
MOLNÁR GYÖRGY
a KISZ Szolnok megyei Bizottságának titkára
B. NAGY LAJOS
termelőszövetkezeti párttitkár, Kisújszállás
NÁDAS JÓZSEF
az MSZMP Szolnoki járási Bizottságának titkára
OLÁH GYÖRGY
a Szolnok megyei Tanács VB-elnöke
SÁNDOR KÁLMÁN
a Csorbai Állami Gazdaság igazgatója
SIPOS KÁROLY
az MSZMP Szolnoki városi Bizottságának titkára
P. SZABÓ KÁROLY
munkás, szocialista brigádvezető, Szolnoki Járműjavító

SZEKERES LÁSZLO
az MSZMP Jászberényi járási Bizottságának titkára
SZURMAY ERNŐ
a Szolnoki Kozgazdasági Technikum igazgatója
VARJU SÁNDOR
termelőszovetkezeti elnok, Abádszalók
VÁCZI SÁNDOR
az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának titkára
ZSOVÁK LÁSZLÓ
lakatos, Torokszentmiklósi Mezőgazdasági Gépgyár

TOLNA MEGYE:

BENKE VALERIA
a „Társadalmi Szemle" felelős szerkesztője
BOLVÁRI JOZSEFNÉ
a Tolnai Selyemfonó Vállalat személyzeti előadója
DARADICS FERENC
az MSZMP Bonyhádi járási Bizottságának titkára
GYURICZA LAJOS
a Simontornyai Bőrgyár igazgatója
HALMI JÁNOS
az MSZMP Dombovári járási Bizottságának titkára
LAKOS JÓZSEF
termelőszovetkezeti elnok, Pálfa
NAGY JÁNOS
az Állami Gazdaságok Tolna megyei igazgatója
RÉV ANDRÁS
az MSZMP Paksi járási Bizottságának titkára
SOCZÓ JÓZSEF
az MSZMP Tolna megyei Bizottságának első titkára
Dr. SOLYMOSI MIHÁLY
rendőr alezredes, a Tolna megyei Rendőrfőkapitányság vezetője
TOMPE ISTVÁN
a Magyar Rádió és Televízió elnoke

VAS MEGYE:

CZINZEK MIKLÓS
az MSZMP Szombathelyi városi Bizottságának titkára
GONDA GYÖRGY
a Vas megyei Tanács VB-elnöke
GOSZTONYI JÁNOS
az MSZMP Vas megyei Bizottságának első titkára
HANGYÁL TIBOR
a Szakszervezetek Vas megyei Tanácsának vezető titkára
HORVÁTH MIKLÓS
az MSZMP Vasvári járási Bizottságának titkára
ILKU PÁL
művelődésügyi miniszter
KOCSI KÁROLYNÉ
termelőszövetkezeti tag, Mesteri
KOMÓCSIN ZOLTÁN
a „Népszabadság" szerkesztő bizottságának vezetője
LISZTES JÁNOSNÉ
munkás, szocialista brigádvezető, Szombathelyi Cipőgyár
MESTER SÁNDOR
az MSZMP Vas megyei Bizottságának titkára
NÉMETH ISTVÁN
az MSZMP Szombathelyi járási Bizottságának titkára
SZABÓ JÓZSEF
a Sárvári járási Tanács VB-elnöke
VASS ISTVÁN
a Szentgotthárdi Állami Gazdaság főagronómusa
Dr. VINCZE BÉLA
rendőr alezredes, a Vas megyei Főkapitányság vezetője

VESZPRÉM MEGYE:

ÁBRAHÁM FERENC
az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának osztályvezetője
BAKOS ISTVÁN
az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának első titkára
BODOGÁN JÁNOS
a Veszprém megyei Tanács VB-elnoke
BOROSS GYULA
honvéd őrnagy

Dr. GYARMATHI PÁLNÉ
uzemi és korzeti orvos, Halimba
HÁRY BÉLA
az MSZMP Veszprémi járási Bizottságának titkára
HIDASI ISTVÁN
a Középdunántúli Szénbányászati Troszt igazgatója
HUBER JANOSNE
a Pápai Textilgyár Pártbizottságának titkára
KIRÁLY JENO
termelőszovetkezeti elnok, Zalavár
KOSSA ISTVÁN
kozlekedés- és postaugyi miniszter
KOVÁCS GYULA
az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának osztályvezetoje
KRÁNICZ MATILD
a Vajda János gimnázium tanára, Keszthely
KURBEL SANDOR
a Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsának vezető titkára
PAPP JANOS
belugyminiszter
Dr. POLINSZKY KÁROLY
a Veszprémi Vegyipari Egyetem rektora
SEBESTYEN GYULA
termelőszovetkezeti elnok, Kővágóors
SOMOGYI MIKLOS
a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnoke
Dr. SOOS LAJOSNE
a Fémfeldolgozó Vállalat gyártásvezetője
SZABO GYULA
az MSZMP Papai városi Bizottságának titkára
SZILÁGYI LÁSZLO
honvéd vezérőrnagy
VÁNDOR JOZSEF
az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának titkára

ZALA MEGYE:

BUSA JÁNOS
az MSZMP Lenti járási Bizottságának titkára
CSOKONA SÁNDOR
az MSZMP Zala megyei Bizottságának titkára

DARABOS IVÁN
az MSZMP KB osztályvezetője
DIÓSI LAJOSNÉ
munkásnő, Zalaegerszegi Ruhagyár
GAZSÓ SÁNDOR
rendőr alezredes, a Zala megyei Főkapitányság vezetője
KÁLLAI SÁNDOR
a Dunántúli Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat osztályvezetője
KISS KÁROLY
az Elnöki Tanács titkára
KOLTAI JÓZSEF
termelőszövetkezeti elnök, Pusztaszentlászló
SOJTOR JÁNOS
az MSZMP Nagykanizsai járási Bizottságának titkára
TATÁR FERENC
az MSZMP Zalaszentgróti járási Bizottságának titkára
TÓTH LAJOS
az MSZMP Zalaegerszegi járási Bizottságának titkára
TÖRÖK LAJOS
a Zala megyei Tanács VB-elnöke
VARGA GYULA
az MSZMP Zala megyei Bizottságának első titkára

TANÁCSKOZÁSI JOGÚ KÜLDÖTTEK

BUDAPEST:

BOROCZ ISTVÁN
határőr őrnagy
CSAMANGÓ HENRIK
a MÁV budapesti igazgatója
Dr. FÖLDES ISTVÁN
az Országos Korányi TBC Intézet tudományos igazgatója
GROSZ KÁROLY
a Magyar Rádió és Televízió Pártbizottságának titkára
HÁMORI SÁNDOR
az Autó- és Traktoralkatrészgyár Pártbizottságának titkára
LÉNÁRT JÓZSEF
az MSZMP IV. kerületi Bizottságának másodtitkára
NAGY LAJOS
a Külkereskedelmi Minisztérium Pártbizottságának titkára

SÁLI TAMÁS
az Operaház Pártbizottságának titkára
SOÓS KÁROLY
honvéd őrnagy
VALENCSÁK JÁNOS
rendőr vezérőrnagy
VÁGVÖLGYI TIBOR
a Tankönyvkiadó Vállalat igazgatója
ZSIDI GYULA
az MSZMP XIII. kerületi Bizottságának másodtitkára

VIDÉK:

VINCZE LAJOSNÉ
a Magyar Nők Mohácsi járási Tanácsának titkára
Dr. LOSONCZ MIHÁLY
honvédorvos, alezredes
Dr. VARGA JENŐ
a Bács megyei Tanács VB-elnökhelyettese
FARAGÓ ELEK
a Munkásőrség Békés megyei parancsnoka
FEKETE LÁSZLÓ
a Miskolci városi Tanács VB-elnöke
Dr. LADÁNYI JÓZSEF
a Borsod megyei Tanács VB-elnökhelyettese
RUZSNOVSZKY FERENCNÉ
a Lenin Kohászati Művek elektromérnöke
HORVÁTH JÁNOS
honvéd ezredes
ÖRDÖGH JÁNOSNÉ
a Szegedi Ecsetgyár dolgozója
NÉMETH JENŐ
a Dunai Vasmű forrasztára
MODRA LÁSZLÓ
a KISZ Győr megyei Bizottságának titkára
TÓTH LÁSZLÓ
az Állami Gazdaságok Győr-Sopron megyei igazgatója
VIRÁGH SÁNDORNÉ, dr. BARTHA ERZSÉBET
orvos, Berettyóújfalu
KOZMA GYÖRGYNÉ
általános iskolai igazgató, Eger

SZUNYOGH LÁSZLÓ
a KISZ Komárom megyei Bizottságának titkára
BOROS SÁNDOR
a KISZ Nógrád megyei Bizottságának titkára
GYENEI GYÖRGY
a Ceglédi Kozlekedési Gépjavító Vállalat igazgatója
VARGA JÁNOS
termelőszovetkezeti elnök, Porrogszentkirály
MOLNÁR JÁNOS
az Állami Gazdaságok Szabolcs-Szatmár megyei igazgatója
BERECZKI LAJOS
az MSZMP Szolnok megyei Bizottságának osztályvezetője
HORNOK ISTVÁN
az MSZMP Tolna megyei Bizottságának osztályvezetője
VINKOVITS JÁNOS
a KISZ Vas megyei Bizottságának titkára
VENCZEL JÁNOS
a KISZ Veszprém megyei Bizottságának titkára
Dr. KELEMEN OTTÓNÉ
általános iskolai tanár, Eszteregnye

A KÜLFÖLDI DELEGÁCIÓK VEZETŐI

KHITMAN HASSZEN
az Algériai Kommunista Párt KB tagja
FRANCISCO MONACO
az Argentin Kommunista Párt kuldotte
CLAUDE JONES
az Ausztráliai Kommunista Párt KB tagja
JEAN TERFVE
a Belga Kommunista Párt PB tagja
BOJAN BOLGARANOV
a Bolgár Kommunista Párt PB tagja
ELSON COSTA
a Brazil Kommunista Párt PB tagja
A BURMAI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE
MANUEL PRADO
a Chilei Kommunista Párt PB tagja
ARNOLDO FERRETO SEGURA
Costa Rica Nemzeti Élcsapata Titkárságának tagja

OTOKAR SIMUNEK
a Csehszlovák Kommunista Párt PB tagja
IB NORLUND
a Dán Kommunista Párt PB tagja
A DOMINIKAI KÖZTÁRSASÁG NÉPI SZOCIALISTA PÁRTJÁNAK KÜLDÖTTE
ELIAS MUNOZ
az Ecuadori Kommunista Párt PB tagja
HENRY WINSTON
az Egyesült Államok Kommunista Pártjának alelnöke
WILLIAM MC CULLOGH
Észak-Írország Kommunista Pártja PB tagja
AILI MÄKINEN
a Finn Kommunista Párt PB tagja
RAYMOND GUYOT
a Francia Kommunista Párt PB tagja
NIKOSZ PARCALIDISZ
a Görög Kommunista Párt PB tagja
ALEXIS BERNARD
a Guadeloupe-i Kommunista Párt Titkárságának tagja
A GUATEMALAI MUNKAPÁRT KÜLDÖTTE
MAURICE CAMARA
nagykövet, a Guineai Demokrata Párt képviselője
GERARDUS MAAS
a Holland Kommunista Párt KB tagja
PEDRO SANCHEZ
a Hondurasi Kommunista Párt tagja
ISMAIL BAKRI
az Indonéz Kommunista Párt KB Titkárságának tagja
JOHN NOLLAN
az Ír Munkásliga főtitkára
ABBAS AHMAD
az Iraki Kommunista Párt PB tagja
DAUD NAIRUZI
az iráni Tudeh Párt KB tagja
STEINTHER GUDMUNDSSON
az Izlandi Szocialista Egységpárt PB tagja
SALIBA KHAMIS
az Izraeli Kommunista Párt PB titkára
SATOMI HAKAMADA
a Japán Kommunista Párt PB tagja, a KB titkára

FUAD NASSZAR
a Jordán Kommunista Párt KB első titkára
WILLIAM TUOMI
a Kanadai Kommunista Párt KB tagja
VU HSZIU-CSÜEN
a Kínai Kommunista Párt KB tagja
ROSO OSORIO
a Kolumbiai Kommunista Párt tagja
KIM IK SZEN
a Koreai Munkapárt PB póttagja
BLAS ROCA
a Kubai Egyesített Forradalmi Szervezetek Titkárságának tagja
EDWARD OCHAB
a Lengyel Egyesült Munkáspárt PB tagja
A LIBANONI KOMMUNISTA PÁRT KÉPVISELŐJE
ARTHUR USELDINGER
a Luxemburgi Kommunista Párt PB tagja
A MALÁJFÖLDI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE
ABDOULAYE MAIGA
nagykövet, a Mali Köztársaság Szudáni Unió Pártjának képviselője
MOHAMED FERHAT
a Marokkói Kommunista Párt PB tagja
ARMAND NICOLAS
a Martinique-i Kommunista Párt PB tagja, a KB titkára
JOSÉ GREGORIO GONZALES
a Mexikói Kommunista Párt PB tagja
CAGANLAMIN DUGERSZUREN
a Mongol Népi Forradalmi Párt PB tagja
MC LENNAN
Nagy-Britannia Kommunista Pártjának PB tagja
OTTO NIEBERGALL
a Német Kommunista Párt PB tagja
HERBERT WARNKE
a Német Szocialista Egységpárt PB tagja
ROBERTO MARTINEZ
a Nicaraguai Szocialista Párt KB tagja
REIDER LARSEN
a Norvég Kommunista Párt PB tagja
ARTURO COLOMBI
az Olasz Kommunista Párt PB tagja
JOHANN KOPLENIG
az Osztrák Kommunista Párt elnöke

FELIX DIXON
a Panamai Népi Párt KB tagja
A PERUI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE
ALEXANDRU DRAGHICI
a Román Munkáspárt PB tagja
JOSÉ SANCHES VERDE
a Salvadori Kommunista Párt KB tagja
GIUSEPPE FABBRI
a San Marinó-i Kommunista Párt KB tagja
FERNANDO CLAUDIN
a Spanyol Kommunista Párt PB tagja
HENRI TRÜB
a Svájci Munkapárt PB tagja
HARRY HAGBERG
a Svéd Kommunista Párt PB tagja
OTTO KUUSINEN
a Szovjetunió Kommunista Pártja elnökségének tagja
IBRAHIM MUSTAPHA
a Szudáni Kommunista Párt PB tagja
JAKUB DEMIR
a Török Kommunista Párt KB első titkára
EDUARDO MACHADO
a Venezuelai Kommunista Párt PB tagja
HOANG VAN HOAN
a Vietnami Dolgozók Pártja PB tagja

A PÁRTTAGSÁG ÉS A PÁRTSZERVEZETEK FONTOSABB ADATAI AZ MSZMP VIII. KONGRESSZUSÁNAK IDEJÉN

A párttagság száma országosan: ..... *511 965 fő*

Ebből tagjelölt: ..... 28 770 fő

A párttagok között a nők aránya: 22,1%

A párttagság összetétele a jelenlegi foglalkozás szerint:

munkás 34,6%
tsz-paraszt 8,7%
értelmiségi 10,3%
alkalmazott 28,7%
nyugdíjas 6,2%
egyéb 11,5%

A pártszervezetek száma: *17 396*

A pártszervezetek megoszlása:

	A pártszervezetek %-ában	A párttagság %-ában
ipari üzemek	25,1	32,1
közlekedés	6,8	7,6
termelőszövetkezet	22,7	17,5
állami mezőgazdasági gépállomás	1,5	1,4
állami gazdaság	5,0	4,3
kereskedelem	4,5	3,9
kisipari termelőszövetkezet	4,0	1,8
hivatal	13,5	11,5
fegyveres erők	10,6	8,7
község	3,9	4,8
körzet	2,4	6,4

A kongresszus elnöksége

Otto Kuusinen, a szovjet küldöttség vezetője átadja a kongresszusnak a Szovjetunió Kommunista Pártja ajándékát

Dobi István Komárom megyei küldöttekkel

Kádár János,
a Központi Bizottság beszámolójának előadója

Kádár János aláírja Molnár Gábor (Ferencvárosi Pályaudvar) és Bali István (Kőbányai Sörgyár) szocialista brigádvezetők naplóját

Somogy megye küldötteinek egy csoportja a kongresszus szünetében

dr. Münnich Ferenc
Aili Mäkinen és Johann Koplenig társaságában

Czinege Lajos honvédelmi miniszter
Hunya István és Gyuricza Lajos veteránok társaságában

Henry Winston, az Egyesült Államok Kommunista Pártja Politikai Bizottságának alelnöke, Kodály Zoltán kiváló művész, háromszoros Kossuth-díjas zeneszerző és Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára a kongresszus szünetében

A kongresszus küldötteinek egy csoportja

Raymond Guyot, a Francia Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja a Ganz—MÁVAG Mozdony- és Gépgyárban

Otokar Simunek, a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja a Beloiannisz Híradástechnikai Gyárban

Tanácskozik

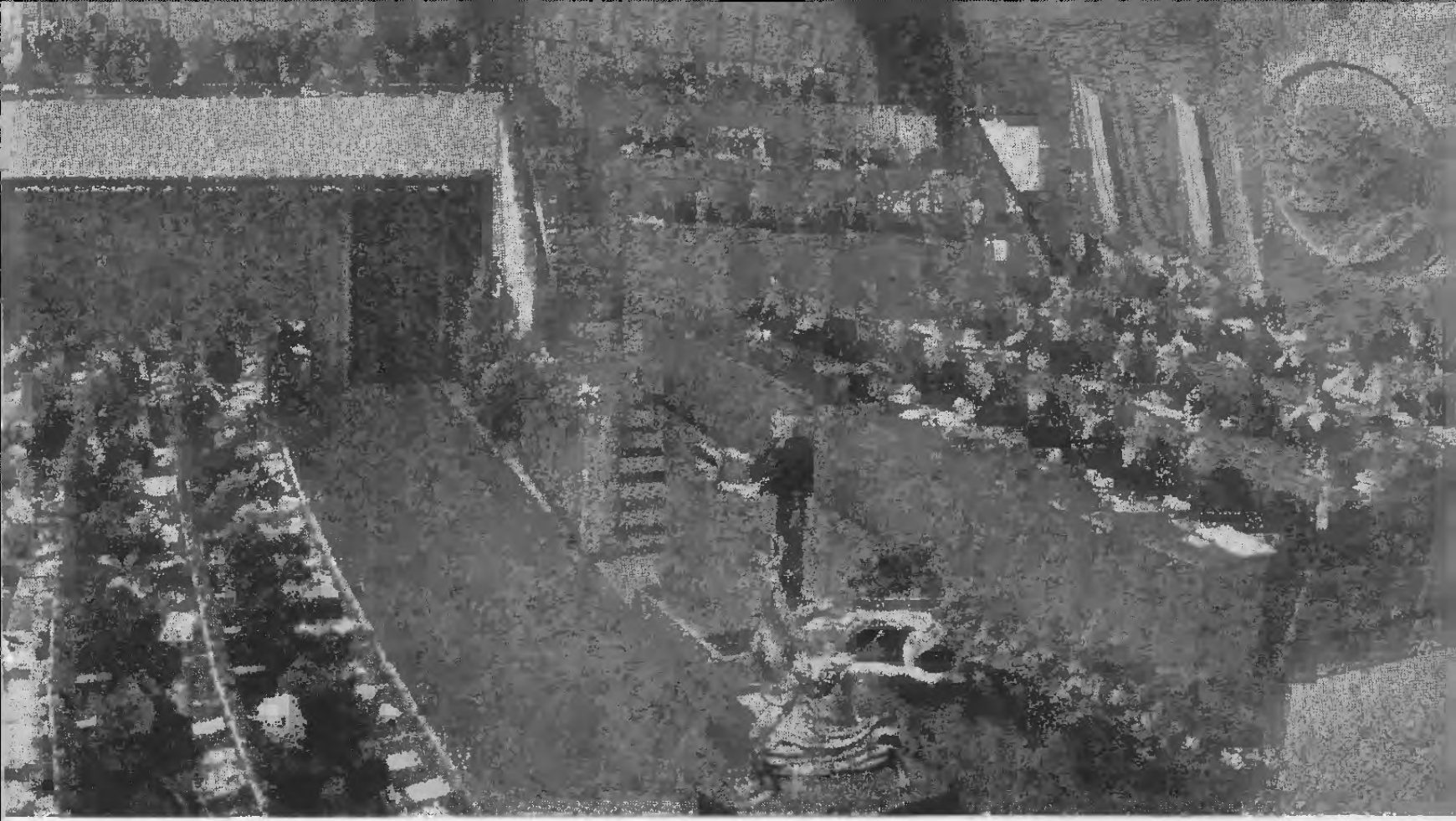

a kongresszus

Az Építőgépgyártó és Javító Vállalat dolgozói a kongresszusi munkaversenyben a határidő előtt 15 nappal 24 darut adtak át az építőiparnak

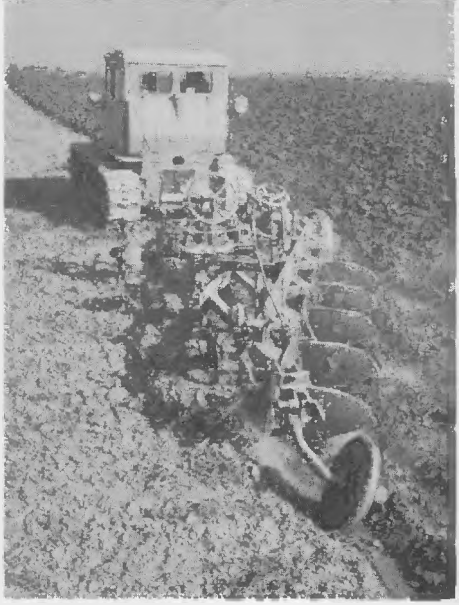

A bonyhádi Dózsa Népe Tsz a kongresszus tiszteletére versenyre hívta az aparhanti Március 15 és Felszabadulás Tsz-eket. A bonyhádi tsz földjén 150 hold őszi árpa alá szánt a traktor

Véget ért a kongresszus, búcsúznak vendégeink. Kádár elvtárs a magyar nép forró üdvözletét küldi Otto Kuusinen elvtárssal a kommunizmust építő szovjet népnek

A POLITIKAI BIZOTTSÁG TAGJAI:

KÁDÁR JÁNOS

APRÓ ANTAL

BISZKU BÉLA

FEHÉR LAJOS

FOCK JENŐ

GÁSPÁR SÁNDOR

KÁLLAI GYULA

KOMÓCSIN ZOLTÁN

dr. MÜNNICH FERENC

NEMES DEZSŐ

RÓNAI SÁNDOR

SOMOGYI MIKLÓS

SZIRMAI ISTVÁN

Szavaz a kongresszus

A POLITIKAI BIZOTTSÁG PÓTTAGJAI:

AJTAI MIKLÓS

BRUTYÓ JÁNOS

CSETERKI LAJOS

CZINEGE LAJOS

ILKU PÁL

NYERS REZSŐ

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG TITKÁRSÁGÁNAK TAGJA:

NÉMETH KÁROLY

TARTALOM

Bevezető 5

1962. november 20.

A kongresszus megnyitása 7
Megnyitó beszéd. *Dr. Münnich Ferenc*, a Politikai Bizottság tagja 8
A munkabizottságok megválasztása 12
A kongresszus napirendje 13
A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója. Előadó: *Kádár János* elvtárs 13
I. A nemzetközi helyzet. Külpolitikai feladataink 15
II. Befejeztük hazánkban a szocializmus alapjainak lerakását. A társadalom osztályszerkezetében végbement változások és a szocialista nemzeti egység erősítése 26
III. Népgazdaságunk fejlődése. Szocialista építőmunkánk feladatai ... 40
IV. A kulturális forradalom eredményei. Művelődéspolitikai feladataink 52
V. A pártmunka kérdései. Pártunk és a nemzetközi kommunista mozgalom 58
A Központi Revíziós Bizottság jelentése. Előadó: *Fodor Gyula* elvtárs 73
Cseterki Lajos, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára 80
Takács Imre, a Dunaújvárosi Pártbizottság titkára 82
Rajki Sándor, a Martonvásári Kutatóintézet igazgatója 84
Pullai Árpád, a KISZ Központi Bizottságának első titkára 87
Sugatagi Ferenc, a Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyár osztályvezetője 91
Lombos Ferenc, a Győr-Sopron megyei Pártbizottság első titkára 92
Sebestyén Gyula, a kővágóörsi Béke Tsz elnöke 94
Győri Imre, a Csongrád megyei Pártbizottság első titkára 96
Zsarnóczai Józsefné, az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár technikusa 98
Nádas József, a Szolnoki járási Pártbizottság titkára 100

1962. *november 21.*

Otto Kuusinen, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének tagja 102
Benkei András, a Szabolcs-Szatmár megyei Pártbizottság első titkára 116
Kalauz István, a Beloiannisz Híradástechnikai Gyár pártbizottságának titkára 118
Vu Hsziu-csüen, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 119
Bencsik István, a Debreceni Agrártudományi Főiskola rektora 125
Edward Ochab, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja 127
Fock Jenő, a Politikai Bizottság tagja 132
Raymond Guyot, a Francia Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 147
A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentése. *Ilku Pál*, a Központi Bizottság tagja, művelődésügyi miniszter 150
Otokar Simunek, a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 152
Darvas József Kossuth-díjas író 155
Arturo Colombi, az Olasz Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 158
Gosztonyi János, a Vas megyei Pártbizottság első titkára 161
Juszkó Istvánné felsőtelekesi pedagógus 163
Ambrus Jenő, a Pécsi városi Pártbizottság titkára 164
Szabó István, a nádudvari Vörös Csillag Tsz elnöke 166
Alexandru Draghici, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja 168
Herbert Warnke, a Német Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja 171
Apró Antal, a Politikai Bizottság tagja 174
Bojan Bolgaranov, a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára 184

1962. *november 22.*

Johann Koplenig, az Osztrák Kommunista Párt elnöke 188
Fehér Lajos, a Politikai Bizottság tagja 191
Blas Roca, a Kubai Egyesített Forradalmi Szervezetek Titkárságának tagja ... 207
Nemeslaki Tivadar, a Komárom megyei Pártbizottság első titkára 209
Dr. Sinkó Flórián gyöngyöstarjáni termelőszövetkezeti elnök 212

Dr. Prieszol Olga, a II. keruleti Pártbizottság első titkára 214
Otto Niebergall, a Német Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja... 217
Dr. Villányi Ilona Kubekháza korzeti orvosa 219
Henry Winston, az Egyesult Államok Kommunista Pártjának alelnoke..... 221
Csémi Károly vezérőrnagy..... 225
Satomi Hakamada, a Japán Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Kozponti Bizottság titkára..... 229
Mc Lennan, Nagy-Britannia Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja..... 232
Ismail Bakri, az Indonéz Kommunista Párt Kozponti Bizottsága Titkárságának tagja..... 234
Kállai Gyula, a Politikai Bizottság tagja..... 238
Nagy János, a Tolna megyei állami gazdaságok igazgatóságának vezetője 251
Gál Géza, az Aszódi járási Pártbizottság titkára 253
Dr. Bakos Zsigmond, a XVIII. keruleti Pártbizottság első titkára..... 255
Caganlamin Dugerszuren, a Mongol Népi Forradalmi Párt Politikai Bizottságának tagja..... 256
Jean Terfve, a Belga Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 261
Francisco Monaco, az Argentin Kommunista Párt kuldotte..... 263
Fernando Claudin, a Spanyol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 265
Hoang Van Hoan, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja .. 268
Aili Makinen, a Finn Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 270
Jakub Demir, a Torok Kommunista Párt Kozponti Bizottságának első titkára..... 271
Claude Jones, az Ausztráliai Kommunista Párt Kozponti Bizottságának tagja..... 273
Abbas Ahmad, az Iraki Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 275
William Tuomi, a Kanadai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja... 277
A Burmai Kommunista Párt kuldotte..... 279
Harry Hagberg, a Svéd Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 280
Kim Ik Szen, a Koreai Munkapárt Politikai Bizottságának póttagja..... 282
Giuseppe Fabbri, a San Marinó-i Kommunista Párt Kozponti Bizottságának tagja..... 284
Elson Costa, a Brazil Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 286
Reider Larsen, a Norvég Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 287
Manuel Prado, a Chilei Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 288

Saliba Khamis, az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára... 290
A Malájföldi Kommunista Párt küldötte ... 293
Ib Norlund, a Dán Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 295

1962. november 23.

Gáspár Sándor, a Központi Bizottság titkára, a Budapesti Pártbizottság első titkára ... 298
Torma István, a Nagyatádi járási Pártbizottság titkára ... 308
Jánossy Lajos, a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója ... 310
Jakab Sándor, a Nógrád megyei Pártbizottság első titkára ... 313
Major Tamás Kossuth-díjas színművész, a Nemzeti Színház főrendezője ... 315
Tatár Ferenc, a Zalaszentgróti járási Pártbizottság titkára ... 317
Nikosz Parcalidisz, a Görög Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 319
Kisházi Ödön, munkaügyi miniszter ... 321
José Gregorio Gonzales, a Mexikói Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 324
Túri József, a Kiskunfélegyházi járási Pártbizottság titkára ... 327
Gerardus Maas, a Holland Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja... 329
Daud Nairuzi, az iráni Tudeh Párt Központi Bizottságának tagja ... 330
Brutyó János, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára ... 332
Abdoulaye Maiga nagykövet, a Mali Köztársaság Szudáni Unió Pártjának képviselője ... 338
Erdey-Grúz Tibor akadémikus ... 340
Khitman Hasszen, Algéria Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja ... 343
Zalai György, a Gyulai járási Pártbizottság titkára ... 345
Arnoldo Ferreto Segura, Costa Rica Nemzeti Élcsapata Titkárságának tagja.... 348
Biczó György, a Szegedi városi Tanács VB-elnöke ... 349
Fuad Nasszar, Jordánia Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára ... 352
Maurice Camara nagykövet, a Guineai Demokrata Párt képviselője ... 354
Henri Trüb, a Svájci Munkapárt Politikai Bizottságának tagja ... 356
Arthur Useldinger, a Luxemburgi Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 358

A Dominikai Népi Szocialista Párt küldötte 360
Steinther Gudmundsson, az Izlandi Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja 362
Alexis Bernard, a Guadeloupe-i Kommunista Párt Titkárságának tagja 363
Ibrahim Mustapha, a Szudáni Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 365
Elias Munoz, az Ecuadori Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 368
Roberto Martinez, a Nicaraguai Szocialista Párt Központi Bizottságának tagja 369
A Libanoni Kommunista Párt küldötte 370
Mohamed Ferhat, a Marokkói Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 374
Roso Osorio, a Kolumbiai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 377
A Perui Kommunista Párt küldötte 378
Felix Dixon, a Panamai Népi Párt Központi Bizottságának tagja 381
José Sanchez Verde, a Salvadori Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 382
Armand Nicolas, a Martinique-i Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 385
Pedro Sanchez, a Hondurasi Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 388
A Guatemalai Munkapárt küldötte 390

1962. november 24.

Kádár János elvtárs vitazáró beszéde 392
A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának határozata a napirend 1. és 2. pontjához 410
A Fellebbviteli Bizottság jelentése. Előadó: *Harmati Sándor* elvtárs 410
A párt új központi vezető szervei 412
A Központi Bizottság tagjai 412
A Központi Bizottság póttagjai 415
A Központi Revíziós Bizottság tagjai 417
A Központi Ellenőrző Bizottság tagjai 418
A kongresszus által választott szervek első ülésének határozatai 418
Kádár János elvtárs zárszava 419

Függelék

A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusának határozata a szocializmus építésében elért eredményekről és a párt előtt álló feladatokról 425
I. A nemzetközi helyzet és külpolitikánk alapelvei 425
II. A szocialista forradalom új győzelme hazánkban 430
III. Társadalmi és politikai rendünk fejlődése 434
IV. Gazdasági építőmunkánk feladatai 441
V. Kulturális fejlődésünk eredményei és feladatai 452
VI. A párt fejlődése 458
VII. A Magyar Szocialista Munkáspárt és a nemzetközi kommunista mozgalom 468
A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusán elfogadott Szervezeti Szabályzat 471
A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusán részt vett küldöttek névsora 487
Szavazati jogú küldöttek 487
Tanácskozási jogú küldöttek 518
A külföldi delegációk vezetői 520
A párttagság és a pártszervezetek fontosabb adatai az MSZMP VIII. kongresszusának idején 524